Tractatus de Sacramento Trinitatis olim-
terio à R.^mo P. Mag. fr Petrus Delgado
primariæ cathedræ moderator.

Ms. 4.º pergamino, completo, folia-
do hasta 224 bien tratado - Termina
en al fin.

Rotulata = 77/136.

[illegible]

Pertinet ad Conventus Tiñares del Pozuelo
Excalceatorum S. P. N. Aug. Hispalensis.

Fr. Joannes
Baptista [illegible]

Tractatus
De sacrosancto Trinitatis Mysterio.

Postquam D. Th. egerat in hac 1.ª p. de perfectionibus absolutis Divinis, ut opti ordine eos omnibus mos altissimum Trinitatis Mysterium explorandum aggredi[ret], illud in 4. praecipuas p. tribuens, sc. de processionibus Divinarum Personarum, de Divinis relationibus, de Personis in com., deinde in parti; ac demum de variis comparationibus Personarum ad essentiam, ad relationes, ad actus notionales, et inter se ipsas, et quidem miro ordine (ut solet); cum enim relationibus constituant Personas, et relationes fundent in processionibus, prius de illis, deinde de relationibus constituentibus, ac tandem de Personis constitutis, debuit tradere, ordo n. scientificus a prius rerum sumit exordium.

Quaestio 27. 1.ª p.ᵗⁱˢ

De processione Divinarum Personarum

Quaestionem istam in 5. art. dividit D. Th. in quorum 1.º statuit processiones in Deo, in 2.º aliquam ex his processionibus esse generationem: in 3.º tertiam illam, quae generatio est, aliam processionem per voluntatem esse, quae Spiritus Sancti Persona a Patre et Filio procedit: in 4.º istam aliam processionem generationem non esse: ac denique in 5.º praeter istas duas processiones, nullam aliam constituendam esse, sed quorum illius ait.

Dubium 1.ᵘᵐ
In quo Divinae Processiones distant.

§. 1.º
In quo statuitur Chatholica Veritas.

Antequam ad contentiones Theologicas accedamus, placuit in primis Catholicam Veritatem breviter statuere, explicare, et defendere. In hoc dub. omnino certum supponimus dari processiones in Deo, per quas una Persona ab alia procedat, non per modum actus transeuntis, sed immanentis, non ut effectus a causa, neque ut

Rmo. P. Mag. F. Sebastiano de Olivera [?] primariae Cathedrae moderator

Caase ... plat in diversis ... a Arrij & Sabellij posuerunt, & in caali-
tate dependentia, & imp. perfect. seclusa :

1º Stat ex genesi cap. 19 illis verbis: pluit Dnus sup. Sodoma & Gomorra sulphur & ignem a Deo de Caelo: in quibus verbis exponente Athanasio contra Arrianos & Sabellios & Hilario l. de Trinitate pilla verbis Dnus a Dno, clare insinuat processio Dei a Deo = It Isaie 48. Michae 5. & Zacharie 2: Deus promittit mittendum a Deo; missio a'includit Processionem missi a mittente, ut docet D. Th. infra q. 43 = & Joann. 7. Dns de seipso sic ait: ego scio eum, quia ab ipso sum. & cap. 8. ego n. ex Deo processi, quae verba de aeterna filij processione interpretantur Rupertus l. de Trinit. cap. 14. Hylarius 6. de Trinit. Athanas. in exposit. fidei, Augustinus & Glossa = Ac denique Joann. 15 loquens de Spiritu S.to sic ait: cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis spiritum veritatis qui a Patre procedit :

Stat 2º: eadem veritas hac ratione. Theologia: e. n. de fide dari in Deo tres Personas distinctas in unitate essentiae; at Personarum multiplicatio, realisque illarum distinctio absque reali processione unius personae ab alia subsistere nequit, ut infra evidenter stabit. q. Denique. Et n. possit ratio naturali evidenter ostendi, potest aliquibus congruentijs suaderi: 1º sit; infinita namque bonitas decet infinita coicatio, & ad summa fecunditas, qualis naturae divinae pertinet summe coicari illud Isaiae 66: numquid ego alios parere facio, ego sterilis ero, at seclusa processione intra unius Personae ab alia, summa & infinita coicatio n. stat, cum ad extra solum finito modo possit Dei natura diffundi. 2º sit: quam tradit D. Th. in corp. huius art. ad hanc fig. reducta: omnis natura nesc illectualis in aliqua illect. verbum producit, ut in Anglis & hoibus constat; at Deus e indum illectualis natura, in supremo gradu illectualitatis existens, g. aliq. suppositum Deitatis verbum producit. cum q. verbi accidentalis productio divinae naturae n. congruat, restat deberecce verbum substantiale personale subsistens, & ab alio procedens; ac proinde fateri debemus aliquam processionem in Deo: 3º ratio sit; Deo namq. ut ote infinite perfecto, debemus tribuere omnes perfectiones, quae absque imperfect. illi competere possunt; at processio realis unius Personae ab alia, e perfectio nullam claudens imperfect., ut ex obiectionum solut.

stabit

Stabit: q admittenda e in Deo realis & intra Trinit. Personas ab alia processio" 2

Prob. n sit pario effectiva (ut Arrius dicebat) stat ex eo q filius & spirit. S. sunt lig Deus, iuxta illud Joann. cap. ultimo. ut simus in vero filio eius, hic e verus Deus. & in eod. cap. illis verbis: tres st, q testimonium dant in Coelo, Pater, Verbum, & Spiritus S. & hi tres unum sunt unite, stt, etc. ac proinde Spiritus S. & Verbum cum Divinæ Patre in Deitate veniunt; at cum processione a Deo ut effectus acaa, vera divinitas subsistere nequit, cum divinitas cum imp fecta, & dependens excludat: g. "

Quod a n sit processio ca. ste explantis individuas effecta (ut voluit Sabellius) I: Nam ceteris hoc cet ver. x illius Sabelli, q tenus eadem Deitatis Persona filius diceret pt assumpsit Carnem ex Virgine, & Spiritus S. pt sanctificat realis Creat.; at positio ista tollit Trinitatis Personarum, & earum realem distinct. in Deo, quas fides agnoscit: g inepte a Sabellio explat divina processio " q deniq. n sit per actus transeuntes (ut docuisse Eunomium refert S. Cyrill.) D: per actus immanentes explicitis debuit act. n [immanente] transeunte, p'g n dicit, g e vere effectus: at divinis Personis rao effectus repugnat: g ut processio p actus transeuntes = Deinde, Nam act. transeunte procedit a Deo; neq. e eiusdem nat. cum illo: tres a divinae Personae st eiusdem nat. & ut una ab alia procedit, nec procedere pote p act. transeuntes "

Si obiat 1°: enti a se, repugnat procedere ab alio: atque libet Persona divina, e ens p ess. a se: g neq. ut una ab alia procedere. Pr. dum mag. processionem ab alio ut acaa, d mag. ut a prio origiinis, vi dependentia & causalite, seclusa n mag., & dessamini, d mag. d eodem modo "

D. Dices: n stat unum a b alio procedere, & q ab illo n dependeat: g cum divinis Personis dependentia repugnet, n pote illis realis & intra processio unius ab alia dpetere: ans Pt: procedere ab alio e ab illo accipere ee: at accipere ee ab alio, e ab illo dependere: g. " 2°: procedens ab alio, n pote ee sine illo, a quo dependet, at n posse sine illo subsistere, e ab illo dependere: g " 3°: procedere ab alio, e illo ad existentia sui egere, indigentia a dependentiam importat: g " Deniq: id, q ab alio procedit e illo posterius; at posterioritas

de

dependa dicit, d raoe effi: 2º

Rneg. ans: ad 1³ pbat3, dicessa mau, dingmix: si accipiat eé ab alio diversa nag d. mixa, eigdz nag n. mixa, d cog. // Ad 2³ n. mix: Vnig nag relativa eé sine alio n. pôté, neg. oipoa sine pobilite Creatt in Veriori si, d tz neg. relativa ad sui correlativa, neg. oipoa a pobilite Creatt dependet. amplig 2º ad dependa exig., que naria conexio, Ita qt raoe sub ordinatt ad aliud, atque segratictas innaa // Ad 3³ eadz solut. R, q̃ tunc in nga, prejicta dependa importat, q̃ eindiga alterig raoe subordinatt ad illud, seg. à. que privat raoe corexionis. // Ad 4 pbat3 dingo mixa: posterioritas

nég d. mixa, posterioritas prescie originis cu oimoda simultanag n. mixa d cog. q̃ Persona pcedens hoc imoo, d n 1, e posterior illa, aqua pcedit. //

Instabis. ex identitate Personary in naa, ta infr nag Vnig Personz eé independentz ab alia, n. á. q̃ psonalitas Vnig, ab alterig psonalite n. pendat: q̃ admissa pcessione Vnig psonz ab alia, admittiet et det Vnig ab alia dependa, sm illary psonalitas. P.ans: cu identitte in naa, stat psonalita dinctio: q̃ ex identitte innaa, ta infr independa nag ab nad, n. á. psonalitas pcedentis, a psonalite psonz a qua pcedit. //

St. n. his prioritas f. ipso rita originis 4 hec n importat dependentia; alia sim. ritas nag, & fecti cit dependentia, ali a originis exist, 4 hec et importat dependentia =

Rn. ans: adding pbat n. cog. ta q̃ cu psonalitas sint hoies pramentaly, relatio á. a suo correlativo n̄ dependeat, vé, q̃ inti psonalitas divina, dependa dén provit. ; ta et nec cu psonalitas psonz pcedentis, cu ipsa naa identificet, eo ipso q̃ naa pcedentis, sit omnino independens, psonalitas et det dependa excludere. //

Vrgebis adhuc; cu identitte nag d psonalitas, stat nag pducta n. eé, d psonalite eé pducta: q̃ pariter cu tali identitate, stare poterit dependa Vnig psonalitatis ab alia, cu independa nag //

R. Rneg. cog; rao. á. discriminis é, nag pducta eé cu independa, imp fectio n. é, eé á. cu dependa pducta, é maxima imperfectio: q̃ naa divina in realite sibi identificata, nulla pôté imp fect3 admittere, d sit, q̃ excludat ab illa dependa, n. á. parag pduct3 //

2º probs

Contra quam probat Stradiscarum (?) cum Th: non est de ratione intellectus Verbi productio, ut constat in visione beatifica: et patet in divina intellectione, quae est in filio: quod falsum est prius a S. Th. assumptum, ut constat ex illigeri eo ipso quod intelligit Verbum formare, ac proinde mittit functionem illius.

Ad hoc argumentum quidam

Respondent 1.mo negando ant., nam, licet quaedam intellectiones distinguuntur a Verbo, et ita non omnis intellectio producta est Verbum productum, licet quaedam actus sine tali capere nequeunt, ac proinde cum Verbum sit intellectio, nequit intellectio sine Verbo subsistere. Verum solutio ista fuse impugnatur in materia de visione, ubi cum frequentiori Thomistarum defendimus in visione beatifica Verbum non produci.

2.do Alij Respondent de ratione intellectionis strictae esse habere annexam productionem Verbi, cum qua stat quod visioni beatificae repugnet Verbi productio. ita Araujo in hoc art. Sed ista solutio non percipio, quam haec unica ratione excutio: praedicta oppositio non potest eidem esse competere: at visio beatifica ex se petit non producere Verbum, cum petat esse Verbi Deum, ut est in se, cui essentialiter repugnat quod Verbum creatum repraesentari quidditative: ergo non potest ex conceptu communi intellectionis a contrario exigere Verbi productionem, cum istae exigentiae sint inter se oppositae. Probatur consequentia: si namque esset de ratione communi intellectionis exigentia productionis Verbi, omnis intellectio deberet id petere, cum ratio superior per omnia sua inferiora cum omnibus sibi essentialibus descendere debeat: ergo.

Respondent nullum esse inconveniens quod praedicta oppositio eidem actui conveniant sub diversis rationibus, visioni a. beatificae convenit exigentia Verbi sub ratione generica, et exigentia non productionis Verbi sub ratione specifica, quae sunt diversae rationes. Respondeo intellectionis ut sic competere exigentiam productionis Verbi ex ordine ad se, ex ordine ad obiectum, abstrahere ab exigentia Verbi, et exigentia oppositae.

Sed neutra solutio satis facit. Non satisfacit, si namque animali ut sic competeret exigentia risibilitatis, non posset animali praedicta exigentia risibilitatis carentiam: ergo quod non possent uni eidem entitati, seu natura praedicta competere, alteram sub ratione generica, alteram sub ratione specifica.

Deinde 2.a reiicitur 1.mo quia visio beatifica, dicit ordinem, ut ad primum, ad lumen gloriae, quod essentialiter productioni Verbi repugnat, cum petat essentialiter esse Deum clare videre in se Verbum Versari, cui est ut sic repugnat quod Verbum creatum repraesentari: ergo non solum ex ordine ad obiectum, verum etiam

ex

a Verbo ... intellectioni ut sic ... producere Verbum ... non producere ... ... ad utrumque

+ praedicta oppositio

+ praedicta oppositio

ex ordine ad prim, repugnat visioni beatificae Verbi productio: 2º in quantum act. petentes ex ordine ad obiectum, exigunt ex ordine illud: at Verbum intellectui petit respective ad obiectum: ergo si de illa petit, petit ex ordine ad illud, vel ex ordine prescinde ad prim. Deniq: nihil ex quocumq. capite veniat, q. positive aliquid privatum, negat inferioribus generica ex se hic capere repugnare (neq. oppositum inveniet instantia): ergo si intellect. ut sic veniret et sattexiga productio Verbi ex ordine ad prim, visioni beatificae non posset ex ordine ad obiectum repugnare Verbi productio.

Si forte R. malitiae repertae in peccato ex ordine ad obiectum repugnare quod tiet caalitas Dei, cui ex ordine, quo dicit ad Deum in rationes participari, petit exiga tiandi caalitas Dei in Mariam. Sup: nihil in peccato exiga tiendi Dei caalitas, nec tiandi illa sub omni respectu, d. solum sub respectu intrinseco vel exiga nisi peccati, nec tiandi caalitas Dei, nec tiandi illa sub respectu implicito, d. solum sub explicito, et distinguali; at visio in nostro casu exigat, quae habet visio beatifica non producendi Verbum, nec non producendi sub uno tantum respectu, d. nullatenus producendi, ac proinde opponit exiga productio Verbi sub quavis ratione, missis quibusso solutionibus.

Ad argum R. negando anti neg. conseq. quod non sit de ratione intellect. productio Verbi, est de ratione intellectualis quod in aliqua sui intellect. Verbum fiat, ac proinde id erit de ratione intellectualitatis divinae, quae in supremo gradu intellectualitas existit.

Opponetur Caus.

Adverte de intelligens eo ipso quod intelligat Verbum producere; atque petit intelligenti eo ipso quod intelligit, veniet ei ex respectu ad intellect. ergo R. Verbum Deus intelligendi, non pro quo tribuet completam, vel ex parte intellectionis, d. solum ex parte intelligentis, et ex parte debent hoc modo: de intelligens eo ipso quod intelligit, idem eo ipso quod intellectualis ratione quod in aliqua sui intellect. Verbum fiat. ex quaest. sic intellecto non sequi debere petere intellect. ex omni respectu.

Opponetur 2º: si non esset de ratione omni intellect. Verbi productio, non posset solis illa ipsius consequentia attendi: quod habent de ratione intellect. ex respectu omni productio Verbi, quia Caus. Thomas consequenter. Prob: etenim nihil illa sequitur solum probare ab Angelica Cath. inductive ex omni discurrendo per naturas intellectuales creatas: at illa ea obtinetur

Obtum infinitum (quod ex se est in ultima actualitate) Verbum non producant, sicmet ex ratione illectuali, quod medio Verbi, quod ex illis vi et infinitate Verbi producti, ab vi illectuali naturae comprehendendo divinum, cum hoc obtum infinitum, ut in se Virtutis vestet et explat amplius: suppono quod non sit de ratione illectus quod medio Verbi, illiga creata cum obtum infinitum clare vivum non producunt Verbum, at cum ea seipsum clare comprehensione vivum vestat: quod ex creatis arguendo potius rehuderet Verbum ab intellectu Divino non produci quam eius oppositum.

Virg

An negando

ans, ad cuius probationem nego; nam quia illiga creata cum obtum infinitum ut vivum Verbum non producat, provenit ex 2ae cap. 1 quod Verbi productivum illis ne ex fecunditate, de ex natura, de quo cum obtum summe illigibile quod ex se in actu in linea illigibilitatis, quod medio Verbi naturam, ne in se fuit quod in eius clara visione non producant — Lid provenit quod obto infinito repugnat pro Verbum Creatum representare quantitate, nominum quae pro specie Creata, quarum rationum nulla militat in illigente increato, cum quod Verbum ne ex natura, de ex fecunditate producit: cum et quod Verbum ab illo productum eius formae, et immaculatis aequale, ac proinde ex nullo ex illis capitibus repugnat producere Verbum. Et ad 2 quaestionis (...) (...) dicit in hoc, quia illiga creata cum proprium obtum, Verbum producunt in aliquo illectu, quod illiga infinita creatum, cum obtum proprium Verbum producit, cum talis productio ex aliis capitibus repugnare non possit. Ex quo ad 2 (...) militat Multo

* nam quod illiga

§ 2. Referuntur sententiae et statuitur 1a conclusio

His ita praemissis, examinandum restat, in quo huiusmodi processiones distinctae cum processio Divini ponit 2a processio activa, alia et passiva, de qua est inter Theologos praecipua ... Ex dicendis in quo passivae processiones distinctae stabit

Et 1a docet processiones activas, esse actiones ab actibus illigendi et volendi ex quo distinctas, nec illos in se includere reali inclusione: ita sent. inter divi. 1a q. Them. et Trinit. 25 q. 1. 82, quem sequitur Suar. lib. 6. de Trinit. cap. 7. Molin. hic cont. 3 disp. 4. Valentia disp. 2 q. 2 punct. 4. Albertinus. illos non cum his moo desservient, neque Scot., Suar., Molin., et Valentia activas processiones statuunt

in actu adeo identificato cum relat. grij. dicunt n. Genit. Filij activus nec illigere, aut videre, d. relat. in Patre, quae cum illigere, complet rationem dicendi genitivi: et relat. in Patre et filio, quae cum diligere dicit actum spirationis activae spiritus Sancti. Albertus v. cum relat. dici producti, activam processionem identificari defendit.

2. Si opponentes docet processiones activas esse fieri actum illigendi et volendi, ita ut dictio, quae verbum producit, sit fieri actus illigendi, et spiratio, quae spiritus sanctus producit, sit fieri volitio. hanc tuentur Capreol. in 2. dist. 27 q. 1. Ferrar. lib. 4. contra Gent. cap. 13. Caiet. hic art. 1 ad 5. Sumel in fra q. 41 art. 1. Albalda hic disp. 1 sect. 3. Vinfra disp. 13 sect. 1. Salmant. disp. 1 dub. 3. joann. de S. Th. disp. 12 art. 5. eandem ex aliis sequitur Vasq. disp. 112 cap. 3. Granad. disp. 3 sect. 3 Arrub. disp. 37 cap. 3 et disp. 120 cap. 2.

Si ista valet defendi, statuendo duos actus illigendi, et volendi, 1. essentiales, qui a processionibus activis fieri ex ducunt. 2. notionales, et relativos, et istos in actibus processionibus fieri ex causa dicunt. Nunc modum dicendi, tenet Thomisticus refert et refellit Ferre hic art. 5. quem eo modo tradunt, ut falso attribuunt, ut ipsius legenti patebit. 2. Modum dicendi, n. recognoscit illigere notionale a illigere essentiali in linea intellectus distinctum, d. unicum est illigere essentiale, in quo modificato per paternitatem dictionem, quae verbum producit. Idem dicere a spiratione, et de actu volendi, in processionibus activis tertiae Personae defendit, prout in his explicatum sit.

3. Dico: spiratio activa non identificatur adeo secum tibi prout in illa. Hoc ita a deo certum existimat Pater Ruiz disp. 64 sect. 3 § 12 ut oppositum tamquam temerarium et periculo erroris expositum censeat.

Eam probant aliqui: 1. quia si activa generatio esset in filio adeo identificata cum filio, non posset Pater denominari generans ab illa, cum importaret relationem filiationis sibi oppositam. 2. quia sequeretur filium denominari generantem, cum posset denominari qualibet relatione sibi identificata.

Ceterum nos in his nisi amplius argumentis permanentibus, cum in Beatis, in illa accipiant, in quo aperte

denominat

teneat tale ab actu in passo inhaerente, et passum hinc recipiat actus, ni denotat agens &c. 5

Confirmatur ex D. Thoma q. 41 art. 1 ad 2um. Vbi ex Mag. in 1. dist. 26 docet quod generatio et nativitas alijs nominibus solent appellari, Paternitas, scilicet, et filiatio; at si generatio activa est adaequate identificata cum filio, Paternitas dici non posset: ergo &c. 2° actio immanens est in eodem subiecto, in quo est potentia elicitiva illius: sed generatio est actio immanens, quasi elicita a potentia generativa, quae est in Patre: ergo non cum filio, sed cum Patre identificari debet.

Si dicas: in Creatis, ex quibus argumenta ad divina desumimus, non solum actio immanens, de qua est sermo, est in primo agente, ut in divinis Verbum, quod est actus immanentis, sed etiam in primo productivo, scilicet, in potentia productiva Patris: ergo ab eo productum, quamvis immanens sit, id ipsum potuerit affirmari.

Resp. Verbum esse in Patre ratione identitatis quam habet cum illo in natura, quae sufficit, ut dicatur actus immanentis. Et si opponas quod etiam ut actio, qua Verbum producit, sit actio immanens, sufficit manere in primo ratione identitatis quam habet cum illo in natura.

Resp. neg. cons. ratio discriminis est, nam cum Verbum sit terminus productus, ut quo, ratio sua debet relative opponi cum producente, ac proinde nequit realiter identificari cum illo, nisi sub ratione naturae; actio autem productiva, ut quo, id petit ad rationem actus, sed nullum quod sit ultima actualitas, qua agens fit in actu producat, ac proinde ut immanens sit, non sufficit identitas cum primo in natura, sed ratio exigit quod adaequate identificetur cum illo.

Et quod non sufficiat ad rationem actus immanentis identitas cum primo, ratione naturae, manifeste patet ex eo quod alias Pater, quia est sapiens, sapientia genita, sive per Verbum producta. Vide Thomistas et Scholasticos, cum Mag. in 1. dist. 32 et cum D. Th. infra q. 37 art. 2 ad 1. et P. Figuera, si neget quod ratione actus immanentis non est realiter primo distinguendum in divinis: quod pateret Pater sapiens fieri ab illo, quia illud est, quod sit adaequate identificet cum Verbo, sed in ipso Verbo distat.

Suadetur: potentia generativa

Patris

Patris, e summe actualis: q. negt ab actu sibi p prio realr dingui; poa nag. a suo actu realr dincta, in suma actualitate ne: si dicas, qsicut ex dinct. reali habi, a prio p ductiuo indiuidui, n sequr priu ee poalr eodq roe nag cu illo identificat; ita illi identitas act cu eodq prio, remouet ab illo oq poalitq.

In Vrae, nag q. Vbi dinctio, a suo prio poalitq in illo n arguat, e roe q n actuat priu, ut actio immanens, sed huj priu actuare intre: q. si reali a prio dinq, tale priu erit poale.

4° P.: Paternitas Venit Patri, media generat. ut functo: at Paternitas realr identificat cu Patre, q generatio realr ab illo dingui n potest, et hic negt cu filio adque identificari. Jpt coq, n n. apparet pobile q medio functo, realr a subto dincto, ei Spetat relatio p oimodq identitq.

Clarius suadet Pr. Athoq Vria. Adoq Vrariq, quia, ex eo pbat, per relem tio identificatq, pone Patq, ut cu in roe generantis stitui, q in Creatis ita stingit, at hac roe, si q pbat Vincit Pater diuinq pone in roe Patris stitui p relat. identificatq cu filio, q e absurdq: q. ex eo sequela: naq Vtiq Uterq pria, relatio in Creatis, e extra denominatio tatio, et sit Pater Creatq Senat Pater relatiue a relat. extra sibi: q si ex Creatis arguitur, et colligere priu dennari agens in diuinis ab act. identificata cu tio, q in Creatis ita stingit, licebit etia inferri Patq diuinq in roe Patris prelat. extra sibi, et cu tio identificatq stitui.

Vria itq Vobiunt Vrarij P.: in Creatis fieri effq et ut ab agente, e actio p ductiua effq: q in diuinis ipsq Producti filij p ut a Pate, erit fratr actio generatiua, et sit hac eodque ualia, producto actiua, adeo identificat cu tio p ducto: si forte dicat ea dispariq roeq, in Creatis naq q. dat motq mediariq inter agens et passu, qui ut recipit effq, seu passq, e passio, ut recipit priq e actio; in diuinis a talis motq n dat, qui utrique respectui sub ee ponit.

In Vrarij oppoit Suar. P.: naq in diuinis si n mediet motq, Veresq inter mediariq ipsq p ducti filij: q hoc si Spara ad ipq.

erit

erit actio. Resp. 2.º nam in creat.ne non dat.r motus medians inter term.m a quo, et term.m ad quem, ideo fieri esse pro illa a Deo, e actio creativa: ergo erit. Resp. 1.º quod actio Dei in creatione, e prius creata: ergo non ipsa creatio. 2.º nam tamen non mediet motus, dat.r tamen dependentia essentiae pro illa a Deo: ergo pro illa sic sortitur rationem actus.

Hisce praemissis, ad 1.m R. de eo ordine neg. cons.; et ratio e, quod actionem motus et cum.; et quod complexum prius, et illud perficiens principii a filio, non complet, et omnino completus supponit prius sui, et consequenter actionem. Ad 2.m neg. mi., ad 1.m probat.m non ans., ad 2.m patet ex solut.e obiect.is, cum neg. de essentia esse a Deo, prius caus, effectum, et supponat completum, vide, quod subitur retinquat rationem actus, de cuius conceptione sunt prius complere, de terminare, perficere.

Resp. 2.º non tantum processio, nisi et ipsa activa processio, realiter a potentia producat: ergo realiter ab illa disting., verum identificatur. Quod e videns, variis S. n.a D. Th. infra q. 41 ait: quod in Deo datur potentia realis activa in actione notionali: at potentia activa realis, natura petit realiter influxum in term., ad quod datur. Quo non attribuit D. Th. in Deo potentiam realem in actione essentiali, quia in illos non influit realiter, neq. ab illis disting.

R. neg. ans., ad cuius probat.m distingo maior: in actione notionali ratione sui formalis, non maior; ratione sui termini, conc. maior, et omissa mi., non cons. Itaque D. Th. solum solum statuit discrimen constituere inter actus notionales et essentiales, consistens in eo quod in actione essentiali non dat.r potentia realiter productiva ad intra, nec ratione sui, nec ratione termini, quia non habet term. realiter ad intra productum; bene tamen in actione notionali productiva, quae habent term. realiter productum intra Deum.

§ 3.º in quo statuitur secunda conclusio

Processiones activae, non identificantur adequate cum relationibus priorum, vide generatio, non identificatur adequate cum relat.e Patris, neq. spiratio activa cum relat.e spiratoris. Conclusio ista probatur D. Th. q. 41 de potentia art. 9 in corp., quia ita deducit: sicut ergo diversa est de act., et potentia ipsa generatio significat actus cum aliquo rei; et potentia generandi, significat potentiam cum rei. Vel ipsa generatio e Dei actio, de qua Pater tunc, et ipsa potentia e Dei potentia

d. solt Patirbz. Ubi clare ztat, q q3 ad identitz cu relat, aino equi-
parat Angliq ☉. generat3 ex poa generatiua: at hec n' identifi-
cat adzte cu relat. prij, d. importat in sui dstitut. ablutz, ztex
dicendis nub. seq. ztabit, & docet ☉ Th. q. citata art. 2 & infra q. 41
art. 5: q neq. generatio actualis cu relat. Patis identificat adzte.

Ex his ostendit. 2 raoe: poa
generatiua Patris, n'e adte relatio, d. ablutz eq; q generatio n'e adz te re-
latio prij, d. ali q. ablutz in. pbo cons i: Nq sic saluat max identitas act
cu prio, actz 2 cu i, & dt max pfectio poz, qua eo pfectior e, quo actualior,
& eo actualior, quo cu actu 2 magis identificata. 2: Nq si ipoa pot in
Patre, e fecunda ad generandu p mou actz i, cu actz 2 diuini intz (in
quo ipoa dsist) pot modificatz relat. Patris, n'erit fecunda p mou
actz 2, & sic in illo pot sic, & n' in adzte dsist.

R. forte ex dtrario —
cu dua raoz discriminis ee, q secluso motu ab act. n' remanet, nisi sola
relatio, cu n' in diuinis mixtz n' sit, n' pote nisi sola relatio manere, cu
q. n'sit relatio tui, det ee relatio prij: poa a. qusi hatudine, dicit ac-
tiuitz intuj, & q hec a relat. praestari n' pote, fit, q n' in sola relat.
d. in abluto, simul cu ru, poa dsistat.

D. dtra 1: Nq si relatio praestare
negt actiuitz p mou actz i, cu praestare poterit actiuitz p mou actz 2:
2: nq actio, etz in Creatis, pot pueniri relatis, nng. a motu, l. raoe,
l. ex naa rei, l. realr & Varias su: q separato motu ab act. diuina, re-
manere debet act. fralitas a relat. dincta, sicut remanet fralitas
poz, & sic dsistet in relat, d. in abluto pot relat. modificato.
Denig: nq sic dtrarij, q generat3 cu relat. Patis adzte identi-
ficant, in ipsa relat, virtualr adzte, l. inadzte admiz, dua fralitas
tes dinquit, sub quaru Vna, sortit raoz actz, & sub alia raoz rij.
q seclusa motu ab act. diuina, ipsi rij remanet alia fralitas,
& sic ex hoc fundo, n' debent pbare identitz adzte generat eu
relat. Patris.

3. prali suadet 3c: sicq q. generatio & q. identificaret
adzte

adæte cū relat.ne Patris, maxime quæ é propria Patris p.ta a filio ding.
et q.a Pater a filio dinguit: at raoes ista manifeste instant in poa ge-
neratiua: ergo Ṗ. min: poa generatiua é propria Patris, p.ta a filio ding.
Cū nimirum repugnet filio posse generare, qua actualis generatio:
et Pater a filio dinguit, Cū nimirum repugnet ijs posse generare se
ipsum, quæ quidem seipsum producat; et poa generatiua n. constituta se
in rué, et aut vtraque disputamus (cadunt; ergo instant in poa genera-
tiua raoes prædictæ, et illis convinci n. pt generat.o adæte identi-
ficari, cū relat.e Patris ./.

4.o S: nam quo max. identitas inter pductum et pducens sal-
uatur, eo productio perfectior: at posita generat.e in aliquo absoluto constituto, max.
identitas saluatur inter pducens et pductum, quæ si in relat.e adæte constat ergo: max. P
probat Certa, cum pducens eo tendat, ut sibi sile producat, quo a magis identifica-
tur cum prio, tanto silior ei euadit, et ita pfectius intenditur act. 2.us vero min.
est perspicua videt, si n. actio adæte identificat cū relat.e prij, adæte ding.
actio et ducto, si a in absoluto cū re ponat, eij de cū tro producto quod importat in
recto, et solū ab illo producto ding. Coa. a. pratis probat.o vindet ./.

Dices: quem producens
actio producto debeat dingui reali, distinct.e quæ n. posit tanta identitas cum tro exigere
vt illius actio cum illo identificet. ./. R. ita: nam productiuum ut quod, n. nimirum
debet dingui actio productibili, quæ producens actu ut quod actu producto: et ta
fras producens quæ constituit potens producere, pro eo quod in recto importat, identificat
Cū productibili: ergo quamuis producens actu ut quod, reali dinguat a producto,
poterit fras producens quæ actu producens constituit, ut actio, cum tro producto iden-
tificari, pro eo quod importat in recto ./.

R.o eé disparē raoē: nam agens intendit
assilare sibi tum in prio, quo agit, n. t. in act.u; ac proinde 1.o é actio in sit
perfecta, producit tum identificatus cum producente in prio actiuo, n. a. in act.u ipsa ,
ita: intentio prīa agentis, n. é assilare sibi effm in prio quo proximo, sed
in remoto et radicali, ut in agentibus Creatis dspicit; et in agente in Creato,
n. solum prio remoto, sed et proximo quo, pro eo quod dicit in recto identificat
Cū tro, et hoc ptinet ad pfectum modi operandi, quo gaudet. ergo quamuis

intentio

interdicio Creati agentis, n' sit assilare sibi effu inact, quaa sit, —
tenebit ẑ ad Sy mǫ pfecto agentis increati, agere p act, q̃ q; p
ao q̃ imponat in recto, identificet actio; 2.° 3.°

Deniq. S. ostendo, Una quo—
dq ex mis: actio nǫ q, qua Verbu spirit, ne actu ex; quo ab actu illig:
dincta, Ut re seq. Stabit, & coiu fatent Thz; at si ad qfa identit, cu Paterni—
tate; adderet, n' erat n' tingui Virtualr adqfe ab actu illigendi, cu ab illo
Virtualr adqfe Paternitas discernat; &c.

Dices: Paternity Virtualr adqfe dingui
ab illect. eali, n' a ab actu illect.' notionalis & relatius, illz: a S. n. 13. ad. Sthitz
frat dicit. qua Verbu p duit, strinere Tt D. Tha: n' dat in Deo illectio
relatiua ab eali dincta in linea illecti: g.° solutio tradita subsirte—
re negt. Paz. 1.° ex D. Th infra q. 37. art. 2 ad 1.m Ubi ait, q̃ illigere
in Deo, solu essalr dicit= 2.° n̄ q prata ablata, q̃ multi illent p identi—
te cu relationib; Ut docet D. Th. q. 7. de poa art. 9 ad 3.m, nampe in Deitate,
poa, mia, iustitia, & aliis; n̄ n̄ dat 2.° Deitas, altera relatiua, altera
absoluta, 2.° poa, 2.° mia, &c: ao illectio e Una ex praatis ablatis; g.°
3.° n' dat 2.° intelle in Deo, alter absolut, & relatiu alter, neq 2.° Voluntas.
g.° neq 2.° illigere, Unu absolutu, & relatiu alteru; nec sic 2.° Velle= De—
niq. nq Paternitas sub ratione Paternity, ne in linea illectualis actiuz:
n̄ negt roa sua Stitui ex illect.' notionaly in linea illecti, ab essali dincta.
3.°

Maith. re sou—
cunt Thary 1.° D. Thq. q. plibz in locis assirat, actu notionaly, idomo o
a relationiby Signati rifferri, sicut S. in ref. 27. q. 1. art. 1 ad §. de
poa q. 2. art. 5. ad 5 & infra q. 41. art. 1. ad 2.m illis Verbis; remitto q̃ nō
tiu, actionil aliud impotat, quæ ordine originis Sing a caa aliqua, l,
p'io Pant, id, q̃ e aoru. Vcu m Diuinis n' sit motg, actio Personalis p—
ducendis Persona, nil aliud e, quæ habitu p'ij ad Persona, quæ e a p'io
quæ quide habitudines, id p' q relationey; 2.°

Ps. 1.° ex D. Th q. q de poa art. 9 ad 3.m
illis Verbis; q̃ poa absolute quidq e; ideo n' ding. in diuinis, sicut nec bonitas, nec
alig sic dicta: generare Vt generari in diuinis, n' signant alig. absolutu, d.

sola relatio. inquam tenet, quia videtur donare s. b. in discrimine, quod inter potentiam generativam, et generationem. Nam quod illa ablative importat, generatio vero relative: at potentia generativa, de instituto relationis importat: quod generatio in recto tradit, in relatione institut. — Quod si in eo quaverit generationis solam relationem importare; at si in recto diceret ablative, falso diceret importare solam relationem. &c.

Confirmatur. Ex eodem D. Th.

infra q. 41 art. 5 ad 3, quo intendebat probare potentiam generativam in Divinis, significare relationem, in hunc modum arguendo: in divinis non differunt potentia et actus: sed generatio in divinis signat relationem. ergo et potentia generandi. Cui arguto sic respondet: ad 3um dicendum quod sicut eadem in divinis potentia generandi et generatio, ita essentia divina cum generatione et paternitate, est eadem re, sed non ratione. at si D. Th. sentiret generationem non importare relationem absolute in recto, facilius argumento occurreret, negando minorem, hic illa neganda. ergo. //

Denique confirmatur ex eodem D. Th. infra q. citata art. 4 ad 3m, ubi loquens de generatione activa, dicit non constituere personam Patris, quod significat ut egrediens ab illa: at si generatio in recto, diceret absolute, et non relationem, efficaciter illud nequaquam esset, in hoc solum quod in recto diceret absolutum, sufficienter a constitutione Personae excluderet. ergo. // Ad cujus demente D. Th. ig. ... nec ancorari ... hec testimonia recedendum. //

Ad argumentum Respondeo

loqui D. Th. in illis testimoniis de divinis processionibus, quod addit quod addunt ad actum essentiales, ut quidem ad 1um impositus hujus nominis processio, quod ut ibidem docet processio fuit imposita ad significandum motum progressivum, in quo realiter ordo fundatur; ut a processionibus divinis secludit motum, fit quod loquendo de processione quae ad 1um impositus (separato motu ab illa) non remaneat nisi sola relatio. // In nostro argumento tum in actu essentiali, a qua motum secludit, et in illa non remanet sola relatio. tum etiam in creatione activa, a qua motum secludit nequaquam est, et non remanet in illa sola relatio, alias cum relatio in creatione fundata, sit quod ratio, in aliquo rationis creatio activa consistit, quod remanet in illa vera ratio actionis immanentis, in frequentiori Thomistarum s. supra q. 25. et infra q. 45. //

Ad 1um confirmatur dicat

non parare D. Thomam potentiam generativam, quod hoc nomine significat cum generatione, et

quod ut

ut signat nõe poa, ut sic subsistit discrimen, nã poa generativa suo
raoe pes, neq. est de nstato relat3 im portat.

Ad 3. dicat, quod in tioe dic-
ro poa generativa importat poa, quæ nec de nstato, relat3 dicit, et
generativa, relat3 dicens, ut dicit, quod paritis cõplexi discrimen dictituæt
nº 33. a generat, sic fuit præcida solut. Ad 3. cõf3 Ri 1º Cõng loq. de gene-
ratis. Sminis, quod ærit ad actu essalu, neq. pe relat3, n sub cõceptu referenti,
nec sub cõceptu hi portati, st sub alio cõceptu, et quo sub illo ambos illi-
quod strepuatur a psona, ideo neqt illa cõstituere. 2º L 2º dicat quod st porut
generatio a cõstitut. Patris in raoe psonæ excludi, sic ptereaq. in recto im-
portat aliq. abluty; at Ca hic vig. fuit alia raoe, n nræ, et sufficienti.

Obiunt 1º de cõceptu gene-
anti, ut sic quocunq. signo illigat suoto dveniens, ipsi cõstituat exercite
generans: at Paternitas neqt illig dveniens Patri, qui exercite generans
respiat, cui a alia fialitas illigi pote dveniens Patri, qui exercite ge-
nerans illigat, ea absoluta sit, et absoluta notionalia forecedant. ergo pa-
ternitas raoe sui, e generatio activa absq. fialite ingrediente gene-
ralis fialis cõstitut.

Resp. maior, dingo minor: qui illigat exercite generans
raoe paternitas, ut sic n. minor, raoe paternitas ut modificanti et cõplen-
tis sug. d. minor et nego. Scliq. illig. ad sicto paternitas sub cõceptu
referentis, nec fialis, vel cõlectiva actus generantis cõstituere, et in-
ferius dicendu, dum de cõstitut. Personarum tractet: neq. est sub cõceptu hi
portaius, a paternitas cõstituit Patris generantis, eo quod pu. a nobis illig.
Cõfuncto in re, Pater cõstitutus in raoe Personæ, qua exercite generans,
prius naq. e ce, quæ operari, e quod alia fialitas in paternitas, qua res-
piciat filius ut genitu, et sub ista cõstitui Patris generantis, n ut fia, seu
raoe fialis, et q. mox cõplexi raoz fialis, quæ fialis raoe, e actus illigendi,
n absoluta, et sic ut Patris. Sic a cõceptus actus illigendi, n pote illigi la-
tis dveniens, qui exercite generans Pater illigat, nã ut absoluta, absolu-
te cõsiderata, sint priora notionalis, absoluta ut modificata p relat, n
st illis priora; ac pinde ut actus illigendi, ut hic Deo dvenit, prior sit notionalis,

actus

actus illigendi, et Patris, tamen non prius illis, et hoc ratione rationis generatam
servit.

D. instabis 1.º illectio essentialis sub conceptu absoluto, illig. Veniens huic
Deo, qui ipsum generantem constituat ergo si Patrem constituit generantem non ratione
absoluti quod dicit, sed ratione superadditae relationis, et ista relatio ipsa erit ratio formalis
constituendi Patrem generantem. 2.º Pater est prior, quo illig. in ratione personae,
Deus illigens illectio essentiali; et tamen non deinde in illo priori generans, cum genera-
tio personam constitutam supponat, ergo illectio, etiam ut est in Patre, paternitate modifi-
cata, non constituit patrem generantem. 3.º Si etiam illectio ut est modificata pater-
nitate, est prius quo proximum generationis Verbi: ergo ut sic non est generatio actualis,
cum prius actus, saltem virtualiter debeat ab illa distingui.

Ad primum dico, distinguo, ratione superadditae relationis, ut complementi formae, concedo; ratione illius ut formae, nego.
Intro quod arguens in potentia generativa Patris, quae in virtute consistit, ut paterni-
tate modificato, non in ipsa paternitate, ut patet ex dictis sic fatenti, quique ex hoc
inferat relationem esse potentiam. Ad 2.º dico distinguo: ut est modificata paternitate
ut fructificatione, concedo; sub alio conceptu, nego. Et si inquiras, quid sit iste conceptus? Respondeo: est ille ipsissimus sub quo Adversarii relationem asserunt esse generantem, ita nos
dicimus, non generationis rationem sortiri, sed complementi formae, in qua ut illo completa, ge-
neratio consistit. 3.º Ad 3.º dico antecedens; est prius, quo proximum huic generationis,
et ei quod est actione secundaria, nego; generationis ratione huius formae non, concedo.

Obiiciunt:
Sic se parat processio activa ad personam producentem, sicut passiva ad produc-
tam; sed passiva processio, seu filiatio, in filiatione addita consistit, ergo processio activa
seu generatio, addita consistit in paternitate. Probatur minor: Nam filiatio debet
filium tale addere productum, ut illi qui non ponit in ipso, qui illigat productum prima
sui alteri fratri venit: ergo filiatio ratione sui est nativitas, seu passiva pro-
cessio. Ad hoc arguens, quod adversarii minorem, negant majorem, ita Rodeus.
Nobis supra sect. 6. alii majorem concedunt, et negant minorem, et dicunt quod sicut
illectio ut est in Patre est generatio activa, ita eadem illectio ut est in filio
est origo passiva, quod in S. Th. q. 3 de pot. art. 9 ad 3. fundatur et illi
Verbis: eadem non potest esse potentia et filii, quo Pater generat, et filius generatur.

q̄ est ipse erit actus, quo Pater generat, et filius generat. ita Lumelrelatus a Granado et alii proxime.

Ex quibus mea dicendi, si repetes quam diximus q. 96 c: nec Pater producere filium, et illum intelligere ut modificatum paternitate, sicut docet Auctor praedictus: quod Verbum a Patre producitur passive intelligi, ut modificat filiatio. Pater neq. ut active intelligens, aut passive intellectus haridet, Spiritus, quae ratio passivus intellectus, ut filiatio modificatus erit ratio passivus productus: at ratio tamen intellectus in filio, non relativus, et absoluta: quod haec ut relatio modificata, erit ratio passivus productus. Ex quo infero uno modo dicendi esse verum, si in Deo non distinguantur virtualiter intellectus et intelligi, falsum autem si distinguantur. quod ut, non passivus intelligi ut modificatus filiatio, et passiva processio: quod si intelligi ab intelligere non distinguitur, actus intelligendi prout in filio erit processio activa, sequitur autem si distinguantur.

Ad argumentum quod nimirum, Ad certum potius distinguo antecedens: quod intelligatur productum ratio et filiatio, ut fieri non antecedens, ut complementi fere similiter transeat, et non cons. quod solutio dicatur ex dictis inter solvendum objecta.

Deinde obiiciunt: generatio, et ratio distinguitur a filio: at illa relatio, et ratio distincta in divinis: quod illa relatio et generatio, et ipse erit distinguitur alia processione activa. min. cum continet. maior probatur ex D. Thoma q. 2 de pot. a. 2 ad 6 illis verbis: generans quod potest generari distinguitur a genito, cum nulla re, fieri generet. Respondeo in praedictis a. aliis verbis ostendit: quod nihil potest generare, ipsum generans et generatus realiter distinguitur a genito, sicut quod nihil potest ad se ipsum referri, relatum et relatum, ac relativo distinguitur realiter.

Ad hoc argumentum Respondeo: illud prius instando in potentia generativa, non n. valet illa conseq. quod potentia productiva

* productivum a productibili distinguitur realiter. oportet distinguit

et tota ratio distinguendi, cum verissimum sit antecedens, non autem falsum in sententia multorum Theologorum, dicentium antecedentia productivam potentiam in divinis adintra in recto importare aliquid absolutum, ergo a pari gradu illa cons. non valet. Producens debet realiter a producto distingui: quod productio stricta, et ratio distinguendi: distinguitur ad summum debet aliquid quod sit ratio distinguendi formaliter aliquid fuit, dicitur quod non sit, debet realiter distingui a producto.

Deinde opponit primo:

generatio

generatio passiva est omnino simplex: quia si esset ratio distinguendi formaliter, sub nulla ratione ... 10

D. Th. hanc solutionem, nullum inter potentiam generativam et generatam discrimen subsistit, quia ad hoc quod est distinctio tribuere cum Magistro illa evertet sine aliquo subiecto neutra ... aliud discrimen agnoscit quia: Deus nec relatio est ratio distinguendi, differt formaliter a relatione ... quia si generatio est ratio distinguendi formaliter ... genito distinguitur.

Ad 2um distinguendo antecedens: est omnino simplex simpliciter ... formaliter oppositum ... simpliciter oppositum distinctum ex multis virtualiter distinctis, nego antecedens ... Ad 2um ... in divinis potentia generativa ... ratione ... distinguitur ... ratio distinguendi formaliter differt formaliter ... precise quia est ratio distinguendi ... ratio a qua generatio ... distinguat ... relatio ... effectus agentis ... identificari sibi ... in principio remoto, neque in proximo ... in proximo ... actualiter ... arguebant.

§ 4º. Statuitur quarta conclusio.

Processio activa, qua Verbum procedit, nec actus ex quo ab intellectu dicitur, sed intellectio ... modificata paternitate, ... de actu productiva Verbi ... spiratione Spiritus Sancti ... ab actu volendi ex quo ... modificata relatione spiratoris. ... 4. ac:

... quia non ... in intellectu ... modificata relatione Patris, nemo potest negare ... illectio ... Verbi ... dictio a qua Verbum procedit, nec ... propria Patris: quia non ... in intellectu ... aliquid ... ingreditur ... relatio paternitatis.

Probatur ... quam ... negat, probant aliqui ex Anselmo in monologio cap. 34 illis verbis: Idem est summo spiritui dicere, quod intelligere sive dicere: quia dicere ... intelligere ... actus ex quo ab intellectu dicitur. Anselmus ... nobis favere non potest, neque ... D. Th. infra q. 34 art. 1 ad 3. Anselmus in ... accipit dicere ... intelligere.

Probatur ... quia D. Th. Verbum ... intellectu ... doctrina de Veritate q. 4 art. 2, ... q. art. 5 infra

9

q. 34 art. 1. ad 2. & 4. contra Gent. cap. 11. illis verbis: e a. de ratione interioris verbi, q procedat ab intelligente sm. suu intelligere, ac tq sit intellectualis operatio. at verbu e tq dictu: g dictio formalr e intellectio.

Dices: e terms intellectionis ut prius, & dictio ut caalitis, ac fundae ex eo q sit tq dicitur q., n sequr q dictio sit formalr intellectio.

J. contra: nq si verbu solu cet tq intellectionis ut prius, dicere in nobis, n signaret intelligere, cu nn. actus n signet eius prius: at dicere in nobis signat intelligere exprimens verbu x D. Th. de verite ubi supra: g in nobis dicere, si solu signat intelligere, d. intelligere cu hoc q e exprimere aliqd conceptus: g verbu n e tq intellectus procedens ut prius, d. eb ut actus.

2o Pr: ois actus intts e formalr intellectio at dictio e actus intts divini, ut contra Durandu fatet cois theoru sentu: g dictio e intellectio formalr, & sic n e actus ex q quo ab intellectu dinctus. Coa cu mini tenet. mar. a P. 1: nq ois actus intts e immaalis immaalite ita poq in linea intellectiva; at immaalitas ista rao aprehensiva vegr, ut docet a Thes supra q. 14 art. 1: g ois actus intts e formalr aprehensivus, ac pinde intellectio.

3o Pr mar. actus, q intellectio n sit, suffit ad specificandu poq ex q quo ab intellectiva dinctu: g ois actus intts e formalr intellectio. Pans: etenim n alia rao volitio specificat poq ab intellectu dinctu, nisi q formalr intellectio n e: g ois actus, q intellectio n sit, specificare pote poq ab intellectu ex q quo dinctu.

Pr. 1o: nq actualis dictio, qua verbu divinu producit, n e pr intellectus, neq. ab illa pcedit: g nullu ordinu dicit ad intellectu, p. actus ex q quo dinctu, n sub cadinati, neq. ad unati in aliqua rao coi ad eandu poq pertinere n potest: g eo ipso q dictio n sit formalr intellectio, ut ab Sot. defendit, actus intts n erit.

Pr. 2o: nq hoc dictio sit intellectio posterior, vel si ab illa tanq a prio procedat, n suffit ut ad eandu poq cu intellectu pertineat: g nisi fatant e intellectus formalr, salvare n poss ee actus poq intellectivae. P. cons: Nq in omnibus volitio intellectu supponit, nisi n. volitu, quod praecognitu et ab illo dependet, ut a prio, quo effectivo, in aliquorum ..., saltu tanq

a

A nacaria conditio, ve confatent; vel posterioritas ista, seu dependentia, non suf fit 1. ab eadem quo illectio & Volitio procedant: ergo. //

3.o Suadet 2.o: Ergo actus coordinate se habentes, non suffiunt distinctae actus ex quo dictos; actus ad Verbum, 1. tum productum, in quo dictio sistit, & tum ad obiectum cognitum, in quo sistit illectio, sunt actus coordinate se habentes: ergo non sufficiunt ad distinguere dictionem ab illectione. Discursus tenet, maior e certa; nam una & eadem actio, potest duos terminos producere, unum 1.um & alterum 2.um, 1. stat in actu; qua creatura producit 1.o tracta ad passiones; & una actio potest ad duo obiecta tendi, 1.o ad unum, 2.o ad alterum, 1. sistat in Visione beatifica tracta ad Deum 1.o, 2.o a. ad Creaturas. Minor a. probatur 1.o ex D. Th. infra q. 34 art. 1. ad 2. illis Verbis: dicere importat principalem habitudinem ad Verbum productum, d. mente Verbo importat habitudinem ad rem illectam: ergo ex mente D. Th. Verbum & res illecta coordinate se habent in tra-do habitudinem dicti, & illecti: = 2.o: nam res tracta a Verbo, non sistit in illo, d. transit ad rem illectam, cum Verbum sit essentialis repraesentatio obiecti, & ultima finalitas, qua tractive obiectum intus constituit: ergo obiectum intus & Verbum coordinate se habent. //

Denique Suadet 3.o: Singularis dictio non est principalis illectio, d. actus ex quo ab illectione distinctus, seque e actus adaequate identificatus cum Verbo producto, ut adversatur communi Theologorum sensui: ergo 3.o sequela ad hoc. Una actio Divina, ratione cuius Deus in 1.o illorum, non creat Creaturas, non actus, quae sit illectio, d. actio, qua Creaturas creat e identificata cum illis, quae non manent in Deo, ut ipsi fatentur: ergo actio, qua Verbum Pater producit, non est illectio principalis, erit actio adaequate identificata cum Verbo producto. //

R. e longum discrimen. Aliter, in eo quod Deus creat Creaturas per actus transeuntes, h. e. a non in agente, d. in passo subiectat, & id e actio, qua Creaturas creat identificata cum illis, actio a. qua Verbum producit, transiens non est, & ideo debet cum Patre producente, & non cum Verbo identificari. //

D. Nisi semel Deus non repugnare Deo agere per actus transeuntes, quae sit principalis illectio, d. Volitio non sit, per actus in quaque identificata cum hoc ipso, d. in illo recepta; tunc repugnabit agere per actus identificata

tificata extra intra, illa eidem nam quae immanens erit ratio identitatis ex tiorum manenti neque in hoc in devium incidant Thomistarum. Fatentur tenent dictio esse illectio fati, et non actu ex quo ab illectione dinctu !!
in Thomistis obiiciunt 1°:

Actu quorum hi et modi tendendi et dincti, ex quo dingunt. at dictio et illectio respiciunt dinctius, 1° Verbum productum. Sobrie cognitum, gaudentem modis tendendi dinctis, dictio namque respicit Verbum ipsum producendo, illectio vero obiectum illud Attemplando: quae ex quo dingunt !!

R. ding. maior: si dinctio tionum et modi tendendi fialis sit 2do maior, si maalistum non maior, et sub eadem minori dinctio non totum, nam extra dictiones et illectiones ordinate seheant ordine 1° et 2°, tota illorum dinctio, et modi tendendi in illo, maalis est. in toto quo arguitur in initio, in quo ratio productiui Verbi, et ratio illectionis cum identificatae in veniunt, non obstante diversitate tionum, et modi tendendi in illis, quia potius illorum ordinem maalis est. tandem in ratione productiui Creaturum et ratione illectiui, qui in eodem actu intus diuini ab eo dinctio fiali inveniunt. Aliquos ex Thomistis Aut. eo quod ordinate ad obiectum intus et hunc productum spectant !!

Oppones 1°: Sequeretur hac sub. diuina Cognitio tiari 1° ad Verbum, et ratio illius ad diuinam essentiam; consequens falsum: ergo et sequela. quia Christus Thomas dictio prout dicit ordinem ad Verbum productum, et mante Verbo ad rem illectam: ergo si cognitio est talis est fiali dictio, et prius Verbum respicere, et mante Verbo, essentiam illectam in illo. R.: dictio quae et dictio, tiat ad rem illectam mante Verbo, et rationem illius; et illectio est talis in Deo, ad diuinam essentiam ratione sui: ergo hi fiales dictio et illectio diuinum, et fialiter dincti !!

R. ad 1um neg. sequelam, ad cuius probationem dicat Christus Thomas illius esse sedictio. Creata absolute, quae prout importat ordinem ad Verbum productum, quia illectio Creata sub tiat. ad obiectum, Verbum narrio supponat, et in illo Attemplat obiectum. Dicit, quia prius deat tiari ad Verbum, et man-tello ad rem illectam: sed dictione a diuina, non absolute, dicit solum modum quia dicit ad illectionem essentiam: Cuius ratione nam cum Verbum diuinum non producat ex

ex nate, et ex fecundit. vel ex cognit.e trinitis procedat, ut sit, quod in divina dict.e prior sit absolute tractio ad esse, ut cognita, quam tractio ad Verbum ut productum.

Ad 2.m dingo ans, si sit reduplicante decepto a adeqto dict.i divino, non ans: decepto eius in adeqto 2do ans, et illesa 2a antis pte, non coq: sicut non valet; relatio sub decepto inherentis, respicit subtm raoe, et sub decepto referentis, respicit trm; quod diversis respectibus utrumque respicit. Nam ut sub inadeqto decepto inherentis, subtm respiciat negative in ipso sistendo, adeqte tamen inspecta relatio, subtm respicit in ordine ad trm. ita sicut in adeqto decepto divine dict.i, respiciat Verbum raoe sui, quod tamen sub alio decepto respiciat divinam essam, et raoe illius Verbum attingit, ut sit quod res illi, non multiplicent actum, quod unum vidam ad utrumque tret.

obiiciunt 2o: dictio intta creati, non est illectio fialis: quod nec dictio divina. conseq. tenet, ans. ait: et 1o: dictio non sub decepto dict.i, non tract cum illecta, alias illa dennaret dictam, et ab intta productam: at sicut fialis illectio, ad ea intta tiari deberet quod. 2o: nam dictio creata, est prior illect. propria est non verbum producit, quod fuit predicte, quam obtum illius, quod ab illect. prestat, cum ad hoc producat verbum, ut intta in illo spectet obtum: at id, quod est prius, non censeri posterius fialis: quod dictio intta creati, non est fialis illectio.

Rndo neg. ans, ad 1m pbat. dingo maiorem, sub inadeqto decepto dict.is, 2do maiorem; sub adeqto decepto non maiorem: et illesa mini non coq. nec sequitur eius illecta dennari dicta, eo modo, quo dicit verbum, hoc est, ab intta producta, quod ad hoc, requirebat quod sub expresso et inadeqto decepto dict.is, ad ea intta tiaret: potestate eius illecta dennari dicta, idest, verbo dicto representata; qua raoe dixit D. Th. infra q. 34 art. 1. ad 1., quaelibet divina persona posse dicta appellari; idest, in verbo representata. Ad 2m pbat. dingo maiorem: dictio ut dictio, adeqte decepta, non maiorem, decepta in adeqte 2do maiorem: et sub eadem distinct.e mini non coq. Nam ut personalitas divina sub decepto hypostasis, prior sit relat.e sub decepto referentis, quod tamen decepta ille prior, est in adeqto suo relativa, non sequitur relat.s non esse fialis. et raoe eius

nq pote optime in ea eadq fra 2° et in adeqto Ioceptu hoc, sub quorum

primo, munq exercuat 8. it vniq eadq fra, et aliud munq præstante;

et ita in dict.e Creata stingit, que sub inadeqto Iceptu, exercet munq

pducti Verbi, et sub alio munq Itemplati, quorum illud, hoc 2° præs-

tabit, qui liceat colligere illectus fiata nec.

§ Vltimus Corolaria præcedentis doctrinæ.

Ex dictis infero 2° discrimen int dict.s intq Creati, et dict.s diuinq, 1a

q in illa ordo ad Verbum ductu, prior e ordine ad obtu intq cog... similiter,

et procedit ad obtu Creat.; dictio a diuina, prig illiq rata ad obtu Item-

platu, qq ad Verbum pductu cognatiuq, et in illo ad obtu prius

sit, immo Verbu ex cognitione eiq et similis pcedit. 2° discrimen quod

stag interuenit, q dictio Creata Iparat ad illect.s sicut ang Spec

ad ipam, dictio a diuina n ita, sed sicut res cu modo ad res sine modo

fiat, dictio vrgq Creata ab illect.e Verbum n pducente, essalr

differt, et ilja illa inuoce Ienit in ratione illect.: q hq ad illa, Iparat

et gengq ad Spec. 3° illectio n diuina, n multiplicat Virtua-

liter in linea illect.9 omniq illect.s rationalq et essalq: q dictio ad illect.s

diuina n Iparat. et inferiori essali in linea illect., et alia, illi

superaddit modq relatiuq: q differt ab illa sicut res cu modo, ab

eadem sine modo.

Ratio a. Cur dictio Creata ab illect.e n pducente Verbum

differt, in linea illect., sed a dictio in creata, nq illectio Creata pducens

Verbum, het obtu distinctu ab illect.e Verbum n pducente, cu 1a circa obtu Creatu,

2a circa obtu increatu versat., et ideo differunt in linea illect., dictio v°

diuina in ratione illect., et diuina illectio, habent idq ob-

tu formale, nq oes diuinam essentiam, et ideo intra li-

neam intellectionis, n discriminant.

Ex his infero 2° discrimen inde

inter dict.s Creata, et illect.s n pducent. Verbum, n penitus ex Iceptu pducti,

Ienienti Vni, et n alteri; sed ex diuersitate obtorum: q ptq nq bene circa idq

obtu Creatu, et versari pducendo Verbum, et sine Verbi pduct.e;

tune

tunc cognitio producens Verbum, a cognitione producendi, non distinqueretur essentialiter, nam licet una terminaretur ad rem positam in Verbo, et altera ad rem in ipsa in Verbo ... obiectum, eisdem carent immaterialitate, ac proinde sicut obiectum utriusque, ijdem est essentialiter, cum quo essentiale discrimen inter utramque subsistere nequit; et tunc differrent, sicut producere et non producere Verbum: quod quidem dictio Verbum producens, ab illa etiam Verbum non producente, distinqueretur essentialiter, non proveniret ex ratione productionis uni conveniente et non alteri, sed ex discrimine obiectorum, ut explicatum est.

Denique infero: processiones activas esse proprie actiones vitales immanentes. Quod insinuare videtur D. Thomas in verbis articuli huius, in quibus absolute, et nec addito diminuente, illas actiones immanentes appellat, neque est specialiter actus illius et volendi, ad intellectus vitalis actus vitalis immanentis saluatur, cum illi vere et proprie conveniat vita intellectualis, ut docet D. Thomas supra q. 18. art. 1.

Dubium 2.

In quo divinarum processionum principia consistant?

Cum in Patre producente filium, et in filio et Patre producentibus 3. personam, relationes interveniant, et perfectiones absolutae, et intrinsecae, nam quae est illarum radix, pro utrisque illarum actus (sive distinguantur virtualiter, sive non, de quo alibi): merito in dubium vocamus, in qua ex his formalitatibus, principium quo divinarum processionum consistat?

§ 1. Reiicitur sententia Durandi.

Sententia Durandi in 1. dist. 6. q. 2. asserentis, intellectum et voluntatem nullatenus ingredi rationem principii processionum in Deo. Villorum principium proximum, nec ... sententiae interpretantes mentem Durandi voluerunt Vasq. disp. 111 cap. 1 et Suar. lib. 1 de Trinit., et Paternitatem rem generativam, et relationem spiratoris rem 3. personarum processionis principium proximum ... ad utramque se habente, ut principium radicale, ita ut si ... a Deo per impossibile intellectus et voluntas, adhuc maneret filii generatio, et Spiritus S. processio.

Haec Durandi placita, cum Theologis displicuit, ita

Theorum

Erronem, aut admin^g temerariu^m ab illis reiiciatur, eo q^d omnes assentiuntur intellectum et voluntatem ingredi ordinem originis divinarum processionum; probatur et suadetur: nam filius in sacra pagina dicitur Verbum. psalm. 44 Eructavit cor meum Verbum bonum. Joann. 1. In principio erat Verbum; et Spiritus Sanctus vocatur amor. 1. Joann. 4. Diligamus nos invicem, quia Charitas ex Deo est. quae verba de Spiritu S. explicat Aug. 15 de Trinit. Cap. 17. At Verbum est terminus actus intellectus, et amor est terminus actus voluntatis, ut de se constare fertur, neque a Durando negatur: ergo intellectus et voluntas divina ingrediuntur fraternitatem originis primarum processionum in Deo.

R. Durandus filium dici Verbum, et Spiritum S. Amorem, non proprie, sed per quamdam similitudinem, quia nempe sicut intellectus est 1° principium intellectualis naturae, et voluntas 2°, ita Verbum 1^a procedit, et deinde 3^a persona.

Contra 1° nam ex eo quod allegata verba in rigore accipiantur, nullum sequitur absurdum: ergo absque fundamento fugit Durandus ad metaphoricam locutionem. 2° nam eadem ratione qua persona dicitur filius, posset metaphorice tenetur et non proprie explicari, quod est omnino absurdum. 3° nam eo ipso quod Verbum procedat per intellectum, nec Spiritus S. per voluntatem, nulla stat ratio ordinis et prioritatis inter processiones divinas: ergo nulla erit ratio, cur una persona procedens, ad hunc ... appellatur Verbum, et altera amor.

Contra 2°. Nam majestas divina non admittit ... processionum subeadem ratione virtuali, sed sub diversa. si sub eadem, sequitur nullam esse rationem, cur una ex illis aliam praecedat, cur una generatio sit, et non alia, cur Verbum ab una persona, et Spiritus S. a duabus procedat, quae omnia absurda sunt, et ut talia reputantur a Theologis: si sub diversa dicatur, sic infero: haec ratio diversitas virtualis in nullo alio differre potest, nisi in eo quod una sit principium processionis, ut intellectiva, et alia ut volitiva: ergo intellectus et voluntas, ratione ingrediuntur principium quo processionum.

Denique reiicit ... Durandi: nam omnis operatio divina, hoc est ad aliquam ... in Deo; at huiusmodi processiones nullam aliam recognoscere possunt, nisi intellectum et voluntatem: ergo maior persuadetur: nam omnis divina operatio, supponit Deum potentem operari, in ...

rembte

remotę, de ea proxime, in quo poa proxime operatiua distit. ma a P. tu
q in naa puré illectuali, nulla é poa ab intellu & Volunte dincta, ut do-
cet D. Th. in pa q. 54 art. 5, & ipse manifestu apparet; cu n naa p
riu ad poas proximas illoru operationes dicat, s puré illectualis né, s
solu é priu radicale poaru illectualiu, & actuu illoru: at diuina naa
é puré illectualis: g in illa nulla dat poa proxima intellus & Volunts.
Ig etz: ng Persones ita, pentée d poijs perfectissimi nae illectua-
lis; at esto ii. Venirent in naa illectuali poe dinctz ab intellu Volun-
te, n tz adequarent perfectz illaru: g intells & Volunts dent ingredi frale cti-
tuts priis quo diuinaru Personaru.

Nec Durandi functa alicuis pon-
deris st. Arg. g l in hunc modu: illud, cuis oditio é opp. fecunditati, n
potéé priu actz alig producentis; d. Jditio actuu illigendi, & Volendi,
é fecunditati opp., g. Vt dicit q. meths, inter acts immanents & transeun-
tes, hoc é discrimen, q p istz alig operat, p illa V. nil: g n partée priu
actuu, quib procedunt Persone. Rndet mis, discrimen á-
inter acts immanents & transeunts, d a Caiet. explat, l quo ad ne-
cessitatz, d quo ad ordinz, l moo illectu, distit, in eo q actio immanens
ex coi deseptien n petit tu productu, d. pmittit in aliquo inferiori tro producto
carere; actio V. transiens, sempi exposcit tu hére productu, cu quo recte
Jpatit, q actio immanens tu productu heat, 2 moo illectu discrimen
distit: in eo q actio transiens het tu, ad que ordinat, tanq ad fine, im-
manens. a. tu a se productu p finen het, d. potiq e Dtra, vtita in Verbo
a creata illect producto stingit, n.n. illectio é p pti Verbu, d. Verbu
p pti illects, ad hoc n producit, Vt illectio in illo Dtz plet obtu.

D sic Arg: Im-
ijde Jpetit fecunditas Creis & Deo, d. fecunditas alig producendi Jpe-
tit Creis, nex hoc q st illigentes, & Volentes, d. p alig aliud, Vt patet in
Vi generatiuo Veniente rebz, intellu carentibz; immo Vbi inuenit
in gentibz intz, illi n Jpetit rao e illig, nec rao e Volentis: g Rlo
D ing. maxe: Creis puré illectualibz, & Deo, d maxe, Creis corporalibz
n maxe, & subeade dinct miris n loq, ng Creis puré illectualibz

dinit

venit fecunditas productiua per intell. et volunt. Vt a. docet D. Thomas in corp. 1. art. aa, quae Deo attribuimus, debent illi attribui, non per similitudinem ad res inferiores, quales sunt corporales, sed ad res supremo gradu intra ordinem naturae gaudentes, quales sunt spirituales, et in isto evidenter arguitur in o. arguendi: ipse namque in 1. dist. 7 q. 2. docet potentiam generatiuam Patris in paternitate consistere, et tamen in Creatis potentia generatiua, non est subsistentia, seu personalitas, sed natura potentia: ergo praemittitur difficultate posita.

Finstabis

Sic arguitur Durandi: In iis debet competere fecunditas generatiua Creaturis et Deo; at fecunditas generatiua reperta in Creaturis, non venit illis per intellectum et voluntatem, cum naturae pure spirituales generationis capaces non sint, creaturae autem corporales et mixtae qualitatis, et hoc non per intellectum et voluntatem, sed per aliam potentiam generant sibi similem: ergo vis generatiua non venit Deo per intellectum, sed per aliud principium.

Respondetur distinguendo: naturae, quae sunt Creaturis pure spiritualibus, non competat facultas generatiua substantialis, venit tamen illis vis generatiua accidentalis, productio nempe verbi Creati, quae dam intelligibilis generatione, quo casu conceditur ab intellectu, et obiecto ponitur, naturaque partis a generatione significat, et licet haec generatio accidentalis sit, et generatio rerum corporalium sit substantialis, non huic, sed illi, debet generatio diuina assimilari eo quod Deus est natura pure intellectualis, et ideo ea, quae illi attribuuntur, debent attribui per similitudinem ad perfectiores creaturas, quales sunt spirituales.

Sic arguit Durandus: qualis est ordo rei inter realem differentiam, talis est ordo rationis inter differentiam per rationem, sed ubi intellectus et voluntas differunt realiter, productio est realiter vi naturae, et non intellectus et voluntatis: ergo sic in Deo in quo ita differunt secundum rationem.

Respondeo, negando minorem, nam licet in Angelis naturaque, in quibus intellectus et voluntas realiter differunt, productione vi naturae immanente, sed vi intellectus et voluntatis, ut constat ex dictis, similitudo a diuinis productionibus, non ad res corporales, sed ad spirituales debet esse, et in isto hoc Durandi arguitur in illis, non, nam licet subsistentia et natura differunt realiter, productio non est vi subsistentiae ut principii quo proximi, et tamen in illis productio diuina habet pro principio quo proximo diuinam personalitatem: ergo tenet soluere suum argumentum.

Argutus 4.

Arg. 4º in eius favorem: nam D. Th. q. 7 de pot. art. 5 in corp. docet quod persona quae est in Deo, constituit in Patre, quod sit persona non in intellectu et voluntate, sed in attributo ab illis distincto constituit, scilicet in Divina natura, ut multi opinantur, et habet fundamentum in D. Th. supra q. 25 art. 1 ad 4. Ubi docet personas a scientia et voluntate per rationem differre: quia intellectus non ingreditur formale constitutivum principii, quo generatur Verbi." Rsp. D. Thomam loco ibi adducto probabiliter existimare personas ab intellectu non distingui ratione, ut manifeste convincit ex eo quod in 1 solut. ad 2 sed ea in argumento adducta 2a. solutio subjicit, in qua secundum ultimam voluntatem aperiunt rationem adhuc personas a Divino intellectu discriminari, et hanc libenter sequentes personam generantem in Divina persona ut in Patre constituit."

Denique Arg.: quia si intellectus et voluntas maneant extra constitutivum formale principii quo divinarum processionum, et sint immediate a natura, potest sufficiens ratio ordinis processionum assignari: quia ex hoc fundamento non habemus recte intellectus et voluntatis, ad principium quo pertinere. antecedens probatur: et si attributa immediate a natura sint, potest reddi sufficiens ratio, cur unum immediatius, quam aliud veniat natura, et cur unum mediante alio ab illa dimanet: quia etiam si filius et Spiritus Sanctus absque mediatione intellectus et voluntatis producantur ad intra, potest sufficiens ratio ordinis processionum assignari, et cur una persona mediante alia producatur."

Rnsp. ans., ad 1um probationem negamus. consequentiam, ratio autem discriminis est, quia proprietates non petunt mediis aliis principiis proximis dimanare a natura et licet aliquae una mediante alia connectatur cum illa, licet immediate ei competit, ac proinde, ut assignetur ordo dimanationis in proprietatibus, necesse non est ad principia proxima, illis priora recurrere: actus autem, seu operationes veniunt natura, quae est radicale principium, mediis principiis proximis, ac proinde ratio ordinis intra operationes, non est reddenda immediate ex natura, sed mediis principiis proximis operationum, sive realiter ab ea distinctis, quae in creatis distinguit, sive virtualiter quae distinguit in Deo, et ex his ad 2um probationem constat solutio."

§ 2º. Reijcitur Scoti Sententia

Doctrina est Scoti in 1 dist. 2 q. ultima dist. 11 q. 1, et quodlib. 2 art. 3 asserentis intellectus

intus qd. & Voluntas inquiri Statuts priorum notionalium, Ut important actum 1. (in quo a Quarando dicunt) n̄ sed potest recurrentibus actus 2ⁱ, Ut afficiat intus potest in statu, et in actu 1º ad illectus, qui ē operatio Ecclis, et ad productus, qui ē actus notionalis, cum ordine quodam, prius ad illectus, & deinde ad productus, illectusque nullatenus ad dictus Deum, neque tanquam prius, neque tanquam actus.

Sectio Sequ. eg. et Discipuli, Cefferit & Theis eius sic displicuit, & alii omnes tam intra, quam extra Scolam D. Th. in hac parte asserit, et n̄ fatent illectus actualis divinus ad Verbi productus decurrere. ita Caiet. hic art. 1. & 5. Nazar. Salv. Unica de 2ª Molina disp. 2. Basq. disp. 112 cap. 1. & 4. Suar. Lib. de Trinit. cap. 8. quorum alii Volunt actus illigendi, & Volendi, n̄ē processionum prius, & tum actus meritis globo producunt personas. ita Caiet. Nar. & Basq., alii per opp. docent eē processionum priam, sed actus, glob. produ–cunt personas.

Asserendumque ē actus illigendi ad Verbi productus decurrere, Ut actio, qua Verbum producit, & Ut prius, n̄ actus, d. Verbi, in 1ª assertis. Pro qua omnes Theil extra Scolam Scoti Veniunt, & ostendit 1º ex Aug. lib. 15. de Trinit. cap. 7. Ubi Ut probet filium n̄ē Sapientiam Patris, qua illigit, sic Arguit: si n̄ solum ibi filius illigit, Ut illigentia sit & sibi, & Patri, & Spiritui S., ad illum reddit absurditatem, Ut Pater n̄ sit Sapientia de se ipso, d. de filio, neque Sapientia Sapientiam genuerit, d. ea Sapientia Pater dicat Sapiens, est quam genuit, Ubi n̄ n̄ē illigam, nec Sapientiam eē potest, & ē ex mente Aug. filium ab intellectu Patris productus, Ut in actu 2º illigendi, illigam neque d. Sapientiam, n̄ actum 1º, d. 2ⁱ important. Rnt. Scotistae Verba Aug. intelligi intendi de illiga Veluti naturali, n̄ de actuali, illa .ā. in Patre divinit pertin actus ...

Sed contra intra pratatione ex totali & Dicta mente Aug., q. probatur: Nam Sapientia naturalis a memoria ē indistincta, Ut Adversarii fatent, at in illo cap. distinguit Aug. memoriam ab intelligentia, Ut Dictat in illis verbis: nisi mentis meminimus nisi per memoriam, nec inteligimus nisi per inteligentiam, nec amamus, nisi per Voluntatem, & adinvenit filium eē Sapientiam de Sapientia, & illigam: d. illigam: ergo non fuit explicat de illiga Veluti naturali, alias dixit illa ipsi prodesse Sapientiam genitum d. de memoria Patris debuisset filium asserere.

2º Urgenter

Si dicenti (ni fallor) Aug. ex eo quod Pater non est sapiens, 16
nisi sapientia genita, infert ipse absurdo maximo, filius non est sapien-
tia genita de sapientia: at si hoc illigat de sapientia naturali, illud
absurdum sequi, quod si fateamur illatio Aug. est nulla (quod est absurdum)
Sed explanda est, non de naturali, sed de actuali sapientia, quo intendimus,
Cod elegitima, maxime prensa Aug. mente: Pater ex eo quod filius est sapien-
tia actualis, qua sapiens Pater actualiter est, non colligitur non est genitus
de sapientia naturali, statim bene est actuale satis sapientia, et ma-
gis ex sapientia illius naturali. Sicuti in Creatis, hidem in textu
Alterantis Verbum Creatum est illectualis, et In intus Creatum Verbo est
esse illigendo actualiter, cum quo, si dat, quod Verbum ex sapientia illius naturali
procedat, Ita ex facto Augusti quod Verba Augustini in textu Recitanti illato,
de sapientia naturali, illigant ut volueris (ut dicto) absurdum illud sequi,
ac proinde, ut bona sit illatio, illigenda sunt Verba, non de naturali,
sed de actuali sapientia. 1°

Quod vero suadet 2° argudo Caiet. nam
sequitur ex textu quod si per impossibile Pater non illigeret, adhuc diceret,
Sed est impossibile quod Pater sequitur l. actus respiciendo eandem pag. tunc respon-
dens unius ab alio, talis separant ad illa, quod per impossibile uno sublato,
aliud non auferti, sic docet S. Thom. in 2 dist. 1 q. 1 art. 3, et ipse manifeste
videtur, non enim melius unius actus ab alio, experientia monstratur, quo pro hoc
ipso illo sublato, esse remanere in distitat textu, dictio verbi
et illectio, talis separantur ad intus Patris, quod non dependet absolute,
quod si per impossibile Pater non illigeret, adhuc diceret, et Verbum producebat.
falsitas a Thom. Probatur ex Aug. lib. 15. de Trinit. cap. 10 illis Verbis: de
his quae nunc dicimus, quae nota Cogitamus, et ostat ut nobis Postmodum cogitent
Amotis. Sed certe, si ea dicere volumus, nisi cogitata non possumus, quod ex men-
te Aug. Verbum magis Vocale, sine probia Cogitat, dici, tene neget, per con-
se multo magis repugnabit ex textu Verbum divinum dicendum a Patre
dato quod non illigeret. 2° Probatur: nam productio Verbi, est illectualis locutio, sicut
productio Verbi mentalis, est locutio mentalis, sicut productio Voca-
lis Verbi, est Vocalis locutio: at locutio illectualis, sine illectu, subsistere

negatur

negat, quo est intellectu carente, loquantur mentaliter locuti locutione illectuali: quod implacet omnino Patrem dicere Verbum, dato quod non illigeret.

Denique contendo: Nam prius productio Verbi, est in Patre attribuenda perfectissimo modo possibili, at scientia Patris, ut in actu 2° illigens, prius assignetur perfectiori modo constituitur, quam per modum actus 1i, ut alia hoc est posterior quae mirabilis supra dicta contra videt, nam prius tantum est perfectum, quam actualis intellectus a divina actualior decisior ut illigens in actu 2°, quam ut in actu 1° ut 2 p.

Probatur 1° ex dictis eximine, quod versatur inter nunc illigere et divinitus, nam producta productio supponit Verbum productum, et in ipso Verbo existit, ut extra sententia Scoti Scotistae quidam docent: divinum autem illigere, neque in Verbo existit, nec Verbum supponit, sed potius ad Verbum supponit, et est prius illo, ut ratio patet; at hac prioritate admissa, nulla est repugnantia, ut intellectus ut in actu 2° in Verbum influat, et sit prius illig. quod 2° quia non alia ratione Verbum vocale nunc ab intellectu, ut actu illigente producit, nisi quia illigans naturale necessarie, dum intellectus ut illigens supponit, at intellectus paternus, ad productionem Verbi, supponit illigens in actu 2° quod ut sic prius est prius Verbi.

2a pars ejusdem assertionis, quod proximus actus illigendi, esse Verbi productio, probata manet Dub. anti Dis. 3 : quod alia est hic ratio prius in Verbi productione, quod 1° non proprie dicit filium esse de actu seu Patris, sed proprie dicat esse a Patre media generatione, at August. ait filium esse sapientiam genitam de sapientia Patris: quod ex ipso actu illigenti, non ipse est actio, de est prius Verbi: 2° nam Verbum nunc non dicitur ex cognitione obti procedere, et si cognitio sit actio, media qua producit, quod non est prius illig. at Verbum divinum ex cognitione omnium, quae in Deo continentur procedere dicitur, ut docet Scot. infra q. 34, et cum illo media pars Theorum: quod cognitio divina ad Verbum comparat, ut sola ut actio, de est ut prius. Denique nam si quid obstaret ut est prius Verbi maxime, quod est actio, qua producitur: at hoc non obstat, ut patet in actu scientifico, quo producitur habitus quod non solum est actio, de est prius ipsius habitus: quod

quod denique non sit prius productionis Verbi: Probatur 1°: omnis

prius

prius quo actus, sed saltem virtuale ab actu privata dinqui, quo ea intellectus divinus ab illect. ding. virtuale in se atterente est prius virtualiter ailli, at dictio est actus ex quo ab illect. virtuale dinctus, quo illectio neque est dictio prius. 2.º nam sit prius sit, actus producti, sed est prius actus, quia ab actu dinctus, quia ab illa non ding. id non sed idariat, ut stat in actu producente habitus, quae prius habitus, non actus, at actio illigendi, est actus indiricta: quamvis sit prius, quo verbum non est prius dictio. Denique nam si esset prius quo verbi, deberet esse prius actus, ergo debere esse prius reale illius, cum non verbum sit reale prius, id est falsum.

Praeterea 3.º, opponunt scotistae: nam secundum Aug. divinum verbum gignitur a Patris memoria; atqui Aug. lib. 15 de trinit. cap. 7. memoria ab illiga ding. quod verbum divinum, non ab actu intelligente actuali, qua ratione illiga est, ab illo procedit in actu 1.º, qua vero est memoria fecunda, procedit. major probatur ex Aug. lib. citato cap. 10 ubi ait: in hoc speculo, et in hoc enigmate, ut in verbo videat videri aliquam verbi similitudinem, de quo dictum est, in principio erat verbum; at verbum nostrum, non ex illiga actuali, et habituali procedit, ut docet in eodem cap. Aug. necesse est ait, cum verbum loquimur, ex ipsa scientia, quam memoria tenemus, nascatur verbum &c. ergo verbum divinum, non ex Patris illiga actuali, et ex illius memoria, quae est scientia in actu 1.º procedit.

Confirmatur amplius ex Aug. eodem lib. cap. 14 illis verbis: verbum autem nostrum, illud quod non habet sonum, nec cogitationem soni, itemque sile est in hoc enigmate, illi verbo Dei, quod et Deus est, quoniam sic et hoc, de nostra nascitur, quam admodum et illud de scientia Patris natum est; at verbum nostrum mentale, non nascitur ex scientia actuali, et habituali, ergo nec divinum verbum ex actuali Patris scientia nascitur.

Ad argumentum Reo Aug. locis supra citatis fortasse dicere opposite asseruisse, verbum esse sapientiam genitam de sapientia, et illigam de illiga. loco autem in tertio adducto, non asserit procedere ex Patris memoria. neque ex eo quod asserit verbum divinum verbo nostro creato, sequitur omnimoda similitudo, et aliqualis, ex eo autem quod dicit Aug.

similitudo

stitudo sit, n. sequitur quod Verbum nunquam procedat ab intellectu postinactualis, quod Verbum divinum ab intellectu Patris postinactualis debeat procedere; stat n. aliqua similitudo, eo quod hoc quod Verbum ab intellectu procedat, et sic discrimine a nobis intento. quod si aliquando Augustinus asserit procedere ex memoria Patris, interpretandum est de memoria actuali, non habituali, nec in illius doctrina contradictio inveniatur, et ex his, ad primum patet solutio.

Obiicient 2°: nil superfluum

est necessarium, ipse ad productionem entis necessarii deservire: at decursus illectus actualis, ad divini Verbi productionem, necessarius non est, d. superfluus: quod minor probant: intellectus Creatus, primo movens actus 1°, est sufficiens foecundus ad productionem Verbi; at intellectus divinus, foecundiore intellectu Creato: quod sitim actu 1° erit sufficiens ad Verbi productionem, et sic decursus illectus, superfluus erit, et non necessarius.

R. eo 2° nego minorem, ad probationem nego consequentiam,

immo quod intellectus divinus foecundiore intellectu Creato, fit, ut non ex natura Verbum producat, ut quod illud illigat, et ex sola foecunditate, eo a ipso quod illectio Verbi, Verbi productionem praecedat, potest et debet quod illius proprio distinctio, ut supra arguebamus: intellectus a Creato quod infecundiore, non ex sola foecunditate, et ex natura Verbum producit, ut quod illud, aut in illo praecipiat obiectum, ex quo nascit, quod illectio non sit prius Verbi Creati.

3° obiicient: si

illectio Dei est vitalis, erit illectio producta, non minus obtineret rationem Verbi, quam Verbum, quod de facto est productum, et si non ab illectu divina, et ab intellectu postinactu 1° procederet: quod nec modo Verbum divinum, ab illectu Patris procedit, et ab eius memoria foecunda, quae est intellectus postinactualis.

R. eo 2° nego maiorem, nam in nostra

sententia, Verbum non illectus, et intelligibilis illectus distinctio, in quo intellectus dicit se totum obiectum, et manente illo obiectum distinctio in actu ultimo intelligibilitatis, prius quam et in illo casu impossibili, non divina illectio obtineret rationem Verbi, Augustinus pro illo producto, et ex illa procederet, quae in data hypothesi erit Verbum essentiale.

R. eo 2° omissam maiorem, et minorem, nego consequentiam, quod in illo casu dicto, Deus non ex foecunditate, et ex natura, produceret Verbum, ut quod illud fiat, aut in illo obiectum illigeret, ac proinde illectio, productionem Verbi omnino prius, non posset praecedere. de facto. a.

ut oppositum

opp, opp de caa Dingit, sicut ita Coa in Il Ida n Valet: in illo casu Deus est sapiens, sapientia producta: quomodo e sapiens sapientia genita" 18

Deniq. Arg. ex D. Th. q. 2 de pot. Art. 2 illis Verbis: ad 2m dicendum, quod scia, et Voluntas, non e priu generatis, cum generatio sit nat., quae in quo e act. prius, ratio pot. het. Dint. dinct. 7 q. 2 art. 1, ad 4m dicendum, quod Voluntas et scia, n'hent rationem prii rationem generati filii, qui pducuntur per modum nat., d. hu. iu Creatur., quae producuntur a Deo, sicut artificiata. Quod ex mente D. Th. actus intelligendi, n pertinet ad prius, quo Verbum producitur: "Resp. D. Thus loq. de scia libera, per quam Deus est supremus artifex, Creaturas producit, et hanc fatemur, ad Verbi productionem n concurrere."

§ 3. Referuntur Variae, et statuitur prima conclusio

Supposito quod intellectus et Voluntas pertinacter ad divinas processiones decurrere, inquo parum, aut nihil moderni intr Verit. restat examinare, an istae perfectiones absolutae, sint prius, quo proximum, an rationes prii proximi, solum relationibus spectat, s. relationibus et absolutis.

1. D. docet solas relat. ee prius, quo proximum divinarum processionum. ita Durand. in 1. dinct. 7 q. 3, quem alii RR. sequ. "2. dinquit de processione Verbi productio, et actio cointo, sub priori ratione prius eius, quo e sola relatio, sub posteriori, aut perfectio absoluta. hanc tenent quidam quos supremo nomine refert Durand. Ubi supra n.º 18. illos sequ. Marcon dub. 6. et n.º 15." 3 docet ex Mag. in recto, in quantum pe ex relativo et absoluto prius quo proximum divinarum processionum Gloriosus Flavi. hanc tenuisse D. Thomas in 1. dinct. 7 q. 1 art. 3. docet Caiet. infra q. 41 art. 5. illum ex Modernis sequ. Arrubal disp. 143 cap. 3 et 4 Zuniga disp. 16. dub. 6. relatus a Marcone Ubi supra fatente sententiam probabile, nisi autoritas fere omnium Scholasticorum in Thaeat. 4 prio quo proximo, aut radicali, divina essentia constituit, prio quo proximo generationis Verbi intellectus divinus, spirationis a Voluntas absolvit, relationibus ingredientibus modificative, et in obliquo. ita cum D. Th. hic et infra q. 41 art. 5

1ª 2º: art. 5, & ples ex alijs, & q. apud Scotistas cit. Denique ex plat. 1t.

1ª 2º: prius quo, siue 1us, siue proximus, non est sola perfectio absoluta, sed collecta simul relat.ª = ita Cathol. q. 2 de pot. art. 2 in fine Corp.is, & solut.e ad 2 & 5, & in 1º Sent. dist. 7 q. 1 art. 1, & infra q. 41 art. 5. & ostendit 1º: nam prius quo reale, debet in adaequate saltem actio producto, realiter distingui, ut ex terminis constabit; at si pot. generativa adaequate differret in perfect.e absoluta, iam nil sui actio producto discriminaret realiter: ergo prius quo, siue 1us, siue proximus, non differt in perfect.e absoluta adaequate, sed collecta simul relat.e

2º: actio, cuius prius est perfectio absoluta, accepta absolute, adaequat in prat.e suo absoluta; at productiones actiuae non adaequant in prat. perfect. absolutas diuinas, cum non praeter ceteris personis: ergo prius illarum, non est perfectio absoluta absolute videnda, sed potest detrahi cum aliqua ex diuinis personis, & sic relatio debeat, colligi debet in ratione prius quo, siue proximi, siue 1.i

Denique P.: si prius quo diuinae processionis, adaequate differret in perfect.e absoluta, omnibus personis competeret; at hoc est falsum, alias filius esset potens remote & proxime generare, & Spiritus S. esset potens spirare: ergo.

R. ad 2º sequela & neg. Minor, nec sequitur filium posse generare, nam stat bene quod fra sit in absoluto, ut in tribuat ei effectum fralem, ob illius incapacitatem, ut stat in aia rationali, quae in capillis existens, non tribuit illis esse suum effectum fralem, sed aliqualem, cuius realitas non praebeat.

D. Vltra: nam filius est capax ois q. effectus fralis absoluti; at eo ipso quod prius quo generandi, adaequate differret in perfect.e absoluta, posse generare, esset absolutus effectus, seu denominatio absoluta: ergo filius esset capax illius, & sic redderet potens generare.

Aggreditur huic

Dr docuit Gabriel in 1 dist. 5 q. 12 & 13 relatus a Bas. q. 8 diss. supra ij de eis dicit aliquos suprastiones x fecit Cath. q. 2 de pot. art. 2 in quorum fauorem arguit 1º: Aeternitas q. vt sic ingene-rat

ratione fundata, supponit generationem; at generatio, sive ipsa generan- 19
di potentia, illam supponit: ergo Paternitas supponit potentiam generandi ut ra-
tione deletis, et ut principium quo, sed sicut sicut proximum divinum generationis
imperfecte absoluta, adesse debet.

Hoc negato dicetis Alarcon disputatione
de c. 5. relationes meditate in Patre, transcendentalis, qua debet in ratione potentiae,
et phanera debet Pater potestas proxime generandi, et radicaliter potestas gene-
randi et spirare. Relationis transcendentalis ad Verbum ut possibile, et ipsius ut adfuturi
finem intra, et ipsi intelligibilis, debet Pater potestas proxime generare ac de-
mum praedicamentalis quae est paternitas, supponit generationem fundata, ac proin-
de non primarium debet ratio principii quo divinae generationis, et illud debitum,
supponere.

Sed contra Aduersus Primo. breviter reiicit 1° quia ex illa sequeretur in divi-
nis plures relationes quam 4, cuius contrarium docet D. Th. in prima q. 28 art. 4,
et in illo cum Theol. 2° quia generatio est actio et passio generativa vi-
talis dicta, ut ex dictis Tractatus fatetur: ergo semel dicta relatio transcen-
dentali, dicta a Paternitate, ut debet potentia generandi, deberet ex alia
dicta debitum esse, ut modificaret generationem, at relatio illa non cognoscit
in Deo: ergo neque transcendentalis a praedicamentali dicta, non datur a vi generan-
tiva. Denique non relatio transcendentalis, est ordo dependentiae, ut a
causa, nisi ad effectum, sed ultimum terminum; at potentia generativa a filio non
dependet: ergo Patris ad filium, nulla est relatio transcendentalis.

Nec enim nunc predic-
to Auctori aliquis ponderasse, secundum ipsam, et ergo Pater respicit filium ut gene-
rabilem; at respectus ad filium ut generabilem, praedicamentalis non est, cum ferantur ad
illum ut sic pura tunc, in quo praedicamentalis ordo debet: ergo est transcen-
dentalis. Respondeo negando minorem, quia quamvis negativi a praedicamentali relatione petitur
non excludit potentiam futuri, et illud absolutum sed causalitatis, et quia filius ut
genitus non dependet a Patre, hinc fit, quod ut sic, tanquam praedicamentalis sit.

Si dicas: relatio
praedicamentalis, petit terminum physice existentem, at relatio ad filium ut possi-
bilem illi existentia non petit, ergo hoc possibilitas: ergo. Respondeo negando minorem, non possibilitas

filij

filij, n'e' stingere, et natura, ac proinde relatio ad illius Patris vel filij illius existit realiter exposcit.

Relicta q. hac solutione ad praelia argumenta Reorum Paternitas sub conceptu ad, super generatio fundari; sub conceptu ad portari ad generatum supponi; sub conceptu a. notato a poa generativa, et a generatis Patris potentis generare et generantis constituere. quomodo a. intra se distinguantur praedicti Conceptus, videbimus infra, cum de Constitut. Personarum agemus.

Arg. 1°: poa generativa est in filio; at si non distineret adaequate in effect. ablata, natinillo: q. minor cum contineret, maior a. P. ex C. Tho. in 1. dinct. 7. q. 2. art. 1. si sit gerundium verbum psonalis, tunc poa generandi, est poa, qua ab aliquo generat, et ita est in filio poa generandi, id est, qua a Patre generat. q. 2° C. Thoz poa generandi est in filio et si in illo ad actum generandi active n' reducat. — 2°: q. 2a C. Thoz q. 2 deportant poa generativa, sub oi poa comprehendit, at oi poa convenit filio: q. et poa generandi — 3°: q. 3 ex opp. fieret, filius n'ee aequalis Patri in poa, ac proinde neg. in oi poa, cum careret poa aliqua, quae convenit Patri, id est absurdum: q.

R. neg. maiorem, ad 1um probat. dicat, id, quo a Patre generatur q. ad importatur in recto, est in filio, n. a. quo ad id, quod importatur in obliquo, poa a. generandi dicit utrumque, ac proinde n' sequitur poa generandi filio competere. Ad 2um dicendum maior, sub oi poa ab lute, n. maior; sub oi poa et in Patre maior, et nego minor, n. eius solutio est C. Thoz loco alegato ad 1um argumentum.

Ad 3um probat. Alarcon ubi supra n. 17. R. filius ideo n'ee inferior Patre in poa, nec minus perfectus, quia perinde convenit prij ratio, poa generativa est in filio.

Haec solutio insufficiens est, quia probat ad hoc ista ipse Autor, i. e. quod filius est aequalis Patri in oi poa. defendat, docet ista Rui. L. oi poa solum est poa productiva ad extra, ac proinde filio competere, et si n' sit potens generare, quae actio

actio productiva ad intra; quod si potentia generativa ad dictam potentiam pertineret, necessario illius ut filius aequalis Patri in omni potentia, deberet per inhaesionem intimam coniunctus, esset in filio: ergo hic modus existendi insufficiens est ut filius Patri adaequetur in perfectione potentiae.

Reiicitur: nam si filius caret simpliciter aliqua perfectione absoluta, manet aequalis Patri, quia per inhaesionem intimam coniunctus primo curriculo praeferret illi: ergo hic modus veniendi non sufficiens ad salvandam aequalitatem filii in potentia, et ad alia prima recurrendum.

Relicta ergo hac solutione, dico non esse sequelam, nam Pater et filius in potentia absolute accepta adaequantur cum potentia generativa, non sit potentia absoluta, et potentia est in Patre, in potentia a qua est in Patre, non separantur, quia separatio supponit venientem inter extrema separata, et ideo in illa inter utrumque separatione. neque ex eo quod deficiat filio potentia est in Patre, sequitur imperfectio aliqua in illo. Cum quod deficit ibi negative est: tum quia solus ei deficit relatio modificans, quae perfectio non est: tum denique, nam quod manet relatus dicere perfectum, affirmabit esse in filio aliquam aequalitatem, tantum non perfectione in filio, potentia ut generet, quantum in Patre potentia ad active generandum.

§ 4 Dici vera sententia

Prius quo ibus divinae processionis non est relatio, sed divina natura, ut modificata relatione, ita cum D. Th. locis relatis, sustentatur 1° ex Anselm. in Monologio cap. 52. Ubi de Spiritu S. loquens, sic ait: non ex eo procedit, in quo plura sunt Pater et filius, sed ex eo, in quo sunt unum, non ex relationibus suis, quae plures sunt, sed ex ipsa essentia emittunt Pater et filius tantum Amorem: ergo ex mente Anselmi essentia est prius de quo Spiritus S. a Patre et filio procedit, cum ergo non sit prius quo proxime, erit prius quo ibus. Docuit etiam hanc veritatem Damascenus lib. 1° de fide orthodoxa cap. 8. his verbis: generatio est opus naturae non sicut generantis, sed sicut eius quo generat. Sentit ergo naturam divinam esse prius quo ibus Pater constituitur potens ad generandum. Et Joann. Theologus dialogo Florent. sect. 18 eandem veritatem apertissime tradit his verbis: Pater

nae sapientiae, atque generationis divinae v. naturae generatilis prius, quo in lex pre-
sig. pstuit dicente forma ll. Deniq. Aug. illa docuit lib. 15 de Trinit. cap.
15 ad finem his verbis: Post haec, sicut nostra scientia illi scientiae Dei, sic et noster Ver-
bum, quod nascitur ex nostra illa, dissimile est illi Verbo Dei, quod natum est de Patris essen-
tiae et a aeti dicerem, de Patris scientia, de Patris sapientia. vel eidem de quo
nascitur Verbum, ijdem est ac esse prius, quo Pater Verbum producit: ergo divina essentia
est prius quo ls generationis Verbi.

Probatur suadet 2° ratione. Theologica: nam prius
quo ls actius generativus, aut productivus, est in quo genitus, seu productus,
producenti assimilatur, cum a generante intenta est ut productus sibi assi-
miletur in omnibus, quo agit, at personae productae Personis producentibus, non re-
latione, sed in absoluto assimilantur: ergo relatio, dic. productio abluda ut absoluta
relatis, est prius quo ls productionis in Deo.

Ampliis explicatur: in divina
generatione prius, quo ls generationis, est id, in quo genitus cum generante
convenit substantialiter, aut identitate: atqui in quo Filius genitus cum Patre
generante convenit, non est relatio, sed natura divina: ergo haec est prius quo ls
generationis Verbi.

R. Quando 1° V. est maxime de generatione univoca,
secus a. de aequivoca, qualis est divina generatio. 2° R. V. est maxime,
quia assimilatio est in fiat non distincta in genito et generante: secus a. quando
genitus et generans, ijdem sibi fiant in una natura.

Ad mediam solutio satisfa-
cit, et dicta L. facit, quod univocatio generationis sumitur ex convenientia
geniti et generantis, non in distinctionibus individuantibus, alias nul-
la erit generatio univoca, sed ex convenientia in natura specifica: at
Pater et Filius in divinis, habent in natura convenientiam omnino perfectam: ergo
quamvis in proprietatibus personalibus differant (quae sunt veluti ditis
individuantes) generatio Filij est perfectissime univoca.

Nec refert
quod Filio non communicetur potentia generandi, nam in quantum S. sumitur potentia in relat.
subsistit, et in materia relativa de modo ratio importat, et qua relationis finita ad

divina

diuinæ naturæ sub conceptu naturæ, fit, quod perfectissime communicetur natura, non communicata potentia generandi, ac proinde quod salvetur ratio generationis perfectissimæ et univocæ, absque eo quod genito communicetur potentia generandi aliud."

Deinde 2.a reiicitur; etenim si prius quo generatio creatæ, debeat distingui adæquate a genito, non licet colligere, debere etiam adæquate distingui in diuinis, quia sufficit distingui a genito saltem aliquid in obliquo importatum: quod ex defectu distinctionis naturæ, inter genitum et generans, male infert Cluvianus diuinæ naturæ non esse prius quo generationis Verbi. Paritas: namque in creatis, generans, ut quod, adæquate distinguitur numerice a genito, et exinde non licet colligere, quod generans ut quod in diuinis, adæquate non a genito distinguatur: quod ex eo quod prius quo generationis creatæ, distinguitur adæquate a genito, non licet inferre prius quo generationis diuinæ, debere adæquate a producto distingui, quia sufficiet distinctio in adæquata personalitate importata, scilicet relatiua."

3.o Reiicitur: etenim si generans ut quod petat distingui realiter a genito, potest ab uno principio habere distinctionem a genito, et ab alio distinctionem: quod patuit natura diuina indistincta, esse ratio distinguendi et esse prius quo, et a proprietate personali, proveniat distinctio. Probatur: namque in creatis, licet saltem conceptus essentialis, est ratio distinguendi, et saltem ratio individualis, ratio distinguendi: quod stat ab uno principio provenire distinctionem, et ab alio convenientiam."

Denique reiicitur: namque per hoc solum quod prius quo est saltem aliquid sui distinguatur a termino, salvatur quod quod est necessarium, ut sit ratio distinguendi tantum: quod in natura diuina connotata relatione, salvatur quod quod est necessarium ad rationem prius quo. Paritas: ratio est illius distinctionis, alter de illo affirmari, quod de altero negatur et e contra: quod sufficit prædicta distinctio, ut de illo affirmetur quod sit ratio distinguendi actiue, negata de altero, et negetur de illo quod sit ratio distinguendi passiue, affirmata de altero."

In contrarium Aug.o 1.o relatio est qua dicitur Pater ad Filium, generare: ergo prius quo, est relatio. Maior patet ex Aug.o 5 de Trinit. Cap. 7. filius est filius quo genitus: ergo Pater est Pater, quo generans, ideo generans quo Pater; et est Pater paternitate ut Filius; ergo generans Pater generare, paternitate ut [illegible] — [illegible] — Augustinus

pro ria

copia n. apta coi, d. a propria sed ex parte, at dennato a dentis genera-
tiez, é Pr. proxima Patris: q. n. ab essa, quia coire, d. a relatione propria Pa-
tri debet Venire. Dico mod. Sehet actio psonalis d. psona
quo exaltis ad naz d. proveat actu realiz é anaa: q. p. met ad pso-
nali, é a psonali p. priata = 4. u, q. datée, dat pose et operari,
d. Paternitas dat patri ée patrē: q. posse generare ... infectio
é intra, ubi etée rn operatis, at a psonali diuina cur imperfectio
generandi: q. cu dat Patri ée Patre, dat eo illi posse generare =
Denig. Naz posse generare et posse spirare, ut adiuuari omnia: q.
n. ab essa, quia trae, d. adiunxit relationib. Vtia q. prestat.
Reo. ad resp. ans. at l. probat nulla
Verba ée Aug., d. hic: ideo filius q. genitus ex quo Satis Pater Patris
ideo ée Pater q. generans é, q. libenter fatemur, nō a. colliq. Patrē
paternitē generare, aut posse, q. intendit arguens. Ad 2 dis-
go maiz: n. apta coi, in sua cottate relicta, d. maiz, ut appriata
n. maiz, et verum ini, n. coq. Ad Soly infertur n. pueniat arau di-
uina ablutē, d. ab illa ut Patri appriata.
Si dicas: é ab illa ut
appriata q. Ann. d. q. é rao a ppriandi, at rao a ppriandi Pa-
tri naz é paternitas: q. fiat é a Paternite. Reo. dingo ans. Si
ut redupliante raoz fiali n. ans, reduplante pplementy fie. d. ans,
et dinguat uaodq. mod. ex quo Solus Sequi ée a paternite ut pple-
mento, n. e. ut rae fiali. d.
Ad 3 probat. dingo maiz: eo mod. Sehet
ue quo ad dennatis a gentis ut q., d. maiz, ut prius quo n. maiz,
et dicitur iruini n. coq. naq. sicut deitas nao, é a gens ut q. alto
esvali Vq. Volens ut q. illigens ut q., ita deitas psonalitis, ut p-
sona, é generans ut q., d. spirans ut q., et in hoc tenet q. qui pa-
ratio, n. q. quo ad lao prius quo, et iuaé, q. lu psonalitas sit
Veluti d. Xro indiuiduans, neq. ée prius quo productus cicatiue,
d. id ptinet ad sola naq. notata relatio. = Ad 4 dingo ma-
iz; q. dat ée Veluti specificans d. maiz, Veluti induale n. maiz;

Et dingo min: Personalitas dat Patri esse patris, seluti indualis, do min; seluti specificus Patri, nego min, et cons. Ad 3 ding min: imperfectio pure negativa do. mai, privativa do mai, et dessa min, no cons; instog. arguts in spiritualibus, cuius personalitas dat illi esse, et non operari operat. sed destitua, quin ex hoc aliqua imperfectio sequatur. Ad ultimam dingo ant: posse proximum do. ant; 1us et remotum no. ant; et cons. de posse remoto, immo ne colligitur quod posse proximum sit a relationibus, de a potius proxime operativus, instetis relationibus.

Arguit Durandus

Actus peculiaris uni, et alteri repugnans, debet illi inesse per id, in quo differt ab altero; at generatio convenit Patri, et repugnat alijs suppositis, ergo inest Patri per id, in quo differt ab alijs supp. nempe relatis, non per id, in quo cum illis convenit, nempe natura, et sic illa et ista erit potentia quo generativa. Mai probat 1o ing. ratio cinari inest homini, et repugnat Bruto, convenit homini per id, in quo differt a Bruto: ergo idem de omni actu, uni convenienti, et non alteri. A dicendum.

Respondetur. Pro ethiccorum Canti Certitudinis, non esse operativus, cum sit per se intellectiva, quoniam inest homini et non bruto, sed de esse eat homini convenire omnino per intellectivum, in quo differt a Bruto, non per sensitivum, in quo cum illo convenit.

Ad 2 dingo maior
Si dicta sit inesse specifice do mai; si vero individualiter nego, di vero concessa..., quod differt personaliter in Deo, non inesse seluti specifice, sed inesse seluti in genere. Ut vero docet D. Th. q. 2 de pot. art. 2 ad 4, paternitas non est in Patre per modum speciei, sicut humanitas in homine, dirimeo, ut ita dicam, sicut per suum individuale, cum sit proprietas personalis, et ideo non oportet quod sit generativa principaliter, de quo omnino coincidit. hinc D. Th. ex quibus ad 1o et 2o probatur Aut Studio; nam dignitas virtus a potentia esse specifice et in esse specifico.

§ Ultimus. Statuitur tertia conclusio

Priusquam proximum generativum Verbi per modum principii inesse paternitatem, intus coincidentia paternitatem... ita... citati... 3a

...plant

explant. D. Thom. in prim. q. 4. art. 3. q. 2, p. p. prio quo Ʒ diuinæ nat. & p. prio proximo generationis Verbi, intellectus virtualiter. Et ex Aug. 15 de Trinit. cap. 13 ubi loquens de diuino Verbo ait: quod natum est de sapientia ista, talis est ad quid dicam, de Patris scia, de Patris sapientia, atque quod cadit ex Patris sapientia, est ab intellectu paterno per modum, quod ex mente Aug. prius proximum generationis Verbi per modum est diuinus intellectus.

Quod ng, ut supra vidimus, & sic Curandus fatentur omnes Thei, intellectus diuinus ad generationem concurrit; at non per modum prii quo, & aut similiter quod ut prius quo proxima ad illam concurrit. Proba: etenim prius quo, debet radicare proximum; at diuinus intellectus prout ananasdiuinus, non radicat relationes: quod negat ut prius remotum, seu radicate ad generationem concurrere, & sic nullus prestat concursum ad illam, quia est Curandi, immatim exhibet per modum prius.

Respondeo forte intellectus non distingui a natura diuina, ac proinde radicare relationem, sicut ea natura radicat. Sed Contra: quod est probabilis multorum sententia intellectus attributalem distingui a natura diuina: quod d. intellectus ad generationem concurrat, est com. Theorum sententia quod ab. illa, quæ probabilis est solum, dependere non pote. Contra: nam admissa sententia Voluntas diuina (quæ in frequentiori Theorum sententia, a natura diuina distinguitur) nullum concursum prestare ad processionem 3ᵉ personæ, ut prius proximum ad illam concurrere, at eodem modo est de intellectu processioni Verbi. Quod negat 3º: nam si ea tamen solum intellectus ad processionem Verbi concurrat, quem est idem cum natura diuina, viderent radicat paternitatem concurrente proximè, sequitur eodem modo ad processionem Spiritus Sancti concurrere quod ad Verbi generationem, hoc a ad Versat. sané Theol. qui influxum recognoscenti intellectum generationis. Et pot sequi la, etenim natura diuina de se radicat relationes: quod si intellectus influit quod formalis & virtualis est idem cum illa, influit in processionem 3ᵉ personæ radicando relationes, quæ est prius proximum illius, sicut hac ratione in illa influit in natura diuina.

3º probatur sic ad 2º: nam ea ratione dicat Ex Theol. relationes nec prius quo, quia est veluti indiculis 3 diuino diuinæ Personæ, ita ad quod pertinet ad principale, non est prius quo operationis, neque id quod pertinet ad

ad ee individuale, e prius quo proximus: ergo eadem ratione excludi debet paternitas ab hoc, quod est ee prius quo proximus generatiuus Verbi, et sufficere deberet intellectus Patris notata paternitate.

Denique Pbo 2: natura diuina notata paternitate, e prius quo 1us productionis Verbi, ut docent Ths, contendimus ergo intellectus diuinus cum eadem notat. e prius quo proximus diuinae productionis. Prob. ant.: natura ipsius quae remote prestat natura diuina, exhibere potest proxime diuinus intellectus: 2: na in Creatis, in ipsis in quo natura influit radicaliter potentia naturae secutae, ut prius proxima influunt: ergo pariter in diuinis.

R. neg. cons., et reddendo discriminis rationes: nam prius quo 1us generatiuus, e in quo genitus assistat generanti, videlicet non petit ex coi conceptu realiter distingui ab alio, ac proinde potentia natura diuina ab alio producto realiter indistincta ee prius, quo 1us generatiuus Verbi: prius a quo proximus, non est in quo genitus assistat generanti, sed potius ratio distinguenda [illegible], videlicet ex coi conceptu petit realiter ab alio producto distingui, ac proinde non potest diuino intellectui competere ratio prius proximi.

D. Ita 1o nam si prius generantis intentio ea sit, ut genitus sibi assistet in prio quo remoto, id est intendit, illud sibi assistere in prio quo proximo, assistatur potibile, ut in generatione Creata manifeste despicitur; at Verbum assistere Patri per [illegible] cum illo identificari, in prio quo proximo, si eo quod importat in recto potibile e: ergo prius, quo proximus Verbi, debet ee ablatus in recto, ut sic identificari cum eo, non notata relatione in obliquo, quod tale e non intellectus diuinus collecta paternitate.

2: na ea sola ratione prius quo proximus debet ratio distinguendi generans a genito, quod generatiuus proxime ut quod a proxime generabili, debet distingui, at haec ratio e nulla, cum enim generatiuus quo radicalis, a generabili radicaliter debeat realiter distingui, [illegible] ex hoc colligatur prius quo radicale, ee rationem distinctiuam: ergo non e de conceptu prius proximi adequate realiter distingui ab alio producto. 3: nam in creatis, non solum prius proxime, debet remotum ab alio producto distingui realiter, ut in diuinis prius quo radicale, non differt realiter ad se ab alio, ut fatetur haec solutio, ergo quamuis in Creatis prius quo proximus, debeat realiter distingui ab alio, non debet colligere prius proximus

in—

in diuinis eadē distinctio atio ꝑ dicto gaudere. Atque ita tota distinctio naturalis inter priuꝫ quo et filiꝫ saluat in diuinanza ꝑ distinctā relatiuā realis distinctio atio: ergo a parti tota distinctio reperta in prio quo proximo et filij distinctā saluat in diuino intellectu.

Argumenta.

Contra statꝫ hic opponunt diuersi. 1. Anselmus dialogo 1. de Trinit. cap. 6 dicente: Pater ꝑ potestatem gignit: at gignit pro quo proximo: ergo hoc in actu in paternitate existit. 2. D. Ambrosius 4 de fide ad gratianum cap. 4 illis verbis: generatio paternae ꝑ prietatis, non potestatis. Aug. lib. 5 de Trinit. cap. 5 ubi ait: ex eo quod Pater Dei, et eo Patris, quae ei filij: quod Pater est filij ex vi potentiae generatiuae est Pater ex filio; cuius fit Pater ex vi Paternitatis, hec, et non intellectꝫ, est generatiua potentia.

R. Patrem gignere ꝑ potestatem non tantum prio quo proximo, sed et complemento priꝫ, nec aliud Anselmus voluit. Et eodem modo explicat D. Ambrosius, sit generalis necesse potentiae absolutae, sed potestatis in Patre ꝑ paternitatem modificatae, quod ꝑ hoc solum saluat equalitas filij cum Patre in omni potentia, quam in illo cap. defendere conabatur. Ad D. Aug. dicitur (si forte eius illa verba) illud esse in sensu veluti causali, sit, eo esse Patrem functalem, quo est ei filij, et hoc verum est, non potentia generatiua functꝫ est Paternitatis, non autem in sensu formali, ita ut id quo generat tamquam prio, sit formale constitutiuum Patris in ratione Patris.

2º obiiciunt ex D. Th. infra q. 36 art. 4 dicente: eadem est ratio de prio quo proximo filij, ac de prio, quo Spiritus Sancti: at hoc existit in ꝑ prietate ꝑsonali, et non in forma absoluta: ergo et primum: nam ut saluet D. Thomas unitatem inter Patrem et filium in ratione priꝫ Spiritus Sancti, recurrit ad unitatem ꝑ prietatis signatae nunc priꝫ: ergo sentit priꝫ proximum, quo Spiritus Sancti in ꝑ priete relatiua consistere, non in ꝑfectione absoluta.

R. 1º ex D. Th. infra q. 41 art. 5 ad 1. ꝑ potentia non signat ꝑ se relationem priꝫ, alioquin esset in genere relationis, sed signatur quae priꝫ; non quidem sicut agens dicitur priꝫ, sed sicut id, quo agens agit, dicitur priꝫ. hec D. Th. ex quibus manifeste colligitur, quod licet priꝫ, relatiū principalis signet, potentia generatiua et spiratiua, non signat relationem priꝫ, sed id, quo priꝫ est,

sed ā.

ita à D. Thoa salvaret in Patre et filio, n: solu identitas in Virtute spirativa, qa eta in rãõe prij, utenq relata signat, ad vnitz, et oriets recurrit: et, 2° dicatr, q. a Virtz spirativa, n: signat voluntza absute, d. coillecta simul relat, Ut salut D. Thoas vnitz, n: solu in recto, v[i]rtis spirativa, d. eta in eoq impor- tat in obliquo, recurrit ad vnitz, originis. i[n] quo solu sepz, poq gene- rativa importare relatz in obliquo.

Arg. 3°, dificili D. Thae testimonio in 1° dinct. 12 q. 1 art. 3 in spore: generatio n: n: egredit ab esa, inqs esa, d. inqs è paternitas, et sic ita duo, illa, esa et paternitas, differrent realr in divinis, egrederet ab utroq generatio, d. a paternite immate, et ab esa tanq a 1° prio. hoc D. Thas d. mod virtualr ding: q generatio exit immate a paternite, et virtualr mediate ab esa. q. n: bene faceret realis distinctio ad mediatz, et immediatz realz, ergo, tanc- set nunc distinctio virtualis ad mediatz, et immediatz virtualz.

Resp. ex D. Caiet. infra q. 41 art. 5. D. Thoa in libris di[ctis] in ea [suam] sentiam u. Ut asseveret essa ee prius generativa, n: plt in Patre, d. plt e paternitas, qua infra q. 41 art. 5 retulit et refectavit, et ex illa recte asseruit, q. si realr differret paternitas ab esa, generatio esta ab illa immate, et mate ab esa: et, 2° dicatr q. cu paternitas sit prius, quo proximu, n: fsali, d. dolecti- ve, ut mutata ab intus, qui è prius quo immedz, verum è decieq si disin- gueret realr ab esa, set generatio ab illa immate, vt qua a rãõe fsali prij, d. ita dolemento raõis fsalis. et ideo verificat. mod, n: de rea- li mediat, d. solu de virtuali.

Denig: Arguit Cuaranz: nam ex Phyu. 1° Ethi- Corn: prius et priatz, sunt multa et n: vnu, et ita realr dingunt; at sola paternitas realr a filio ding; q sola illa pote è prius quo generatz. Vixabi, et ijde de relat. spiratoris ru[b]z [pr]one.

Verge è maz de prio et priato ut quod; falsa a. de prio et priato quo.

Pro solario in hac agit Cu- randz 1°: nam prius quo, magis obtinet raõs prij, qua prius quod. tu q illud è prius rade sui, hoc a. rõe illius, tu etz nam prius quo se toto è prius, prius, a.

à quo, n se toto, d. sm. aliqd. hz denig. na qta, 1g.a quz e priu quo agenti, separata a subto agit, ut dtat in. actate altaij, suppositu à q agit ut quod, sine glitate n agit, q. signu manifestu e, priu quo, stricti moo cotinere rao priu, quz priu quod: g si hoc petit atro realz pducto dingui, a fortiori illud realz dincts atro exposat.

Q in surgit: nq tz pductu ut quo, det ee realz ut quo pductz, & n solz coicatz, si n. tantz cet coicatz, & nil pductz, nulla cet pductio; at si tg quo posset ee ydz realz, cu prio quo, n posset realz ee ut quo pductz: g. 3° alij oppo-nunt: priu quo e vrtz pductiua, detz. realz tz dtinere; at nil potest dtinere se realz, neg. ee vrtz realz pductiua sui: g priu quo debet à tro pducto realz dingui.

4° ex C. Tho a infra q. 41 art. 4 ad 3: poa signat priu, priu à. dincts importat, ab eo, cuiq e priu. & post pauca: & ideo rn illarq actionq, sm. quas aliquq rq pcedunt dinctz a Deo, l. essalz, l. personalz, pote Deo attribui poa sm pprq rao q priu: g x mente C. Tho, poa realz det atro pducto realz dingui, ut poa, ne priu quod, d quo, agendi: g. 5° si priu quo n debe-ret realz dingui atro, scqr diuina nag. n solz ee priu quo pductu filij, d. et sui. d e falsu: g°. 6° na priu quo ad priatz realz refert, cu sit priu reale, nn. à. prij, relats signat, & dtx ut reale sit, det dicere relats realz; at nil pote realz ad seipsz referri: g°. Denig: na priu quo e rao dinquendi priu quod atro pducto; at n alia rao e relatio a correlatiuo realz dingui debet, nisi q e rao ding. ulti que: e maa: pducens nag. in tz tale, petit atro pducto, realz din-gui: g rao pducendi, e rao dinguendi; rao pducendi, e priu quo: g e rao dinguendi.

Ad hoc argutz Rx. 2 solut 3 data, quae e C. Tho q. [illegible] poa art 2 ad 3, & infra q. 41 art 5 ad 2, & illig. e de prio quo, pro q importat in recto, pptlr nag. n petit excoi deptu atro pducto dingui, immo quo magis identificat cu illo, eo pfectior e pductio, seu generatio, cu generaq tendat ad similitu dingtri cu a: antem prio quo agendi, n a. illia e deprio quo, sm. id q dicit

in obliquo

in obliquo, ut sic nq. q. actio productio dinqui. Ostat ex dictis q. 3.

Ad obiect. a. ozena dicta

stq. stuts facere posset, R. ad 1m. dinq. 2i. prius quo magis obtinet racionem prius, magis quo actualiter dare, quo ad adequatis non ansisteo, nq. ly prius quod, tralig obtineat racionem prius. quo prius quod, nt ita adste, cu in prio quod includat q. q. ad oriandi regula; nq. a. in prio quo, vn illig q. si prius quod actio producto deat realiter dinqui pro eo q. dicit in recto, deat eodem modo prius quo actio producta dinqui, q. cu mq. ex requisitis in agente, ut actio dinqui, det inveniri in prio quod, in quo reperiunt oia requisita ad agen- dum, n. a. in prio quo, q. tu dicit ad, q. pmoq fit uqr.

Ad 2m. nego maiorem; nec

sequi nil ee productum ex eo q. fralis tq n. producat, nq. pt fralis tq alud, requi- ratur, p hoc q. illud aliud producat, tq totalis producit, sicut in producto hois, ab eo q. producat mea pfna; p hoc solu q. producat vino, producit hoc.

Ad 3m. nego

mai: nil potest Otinere se ipsu ut quod, nego mi, ut quo sub dupo mai, seipsu ut racione dica mi; se ipsu ut, racione diversa, n. mi, & cons., virtus n. producti- ua, ratio Otinendi aliq realiter identificatu cu illa, pro eo q. importat in recto, dinctu tq racione ppt sic, tq realiter pro eo q. importat in obliquo.

Ad 4m. dicat pmq

realiter petit realiter dinctos tq producti prius ab agente quod, pralis pro ea Otituto, n. ut a se ipsa, nisi ad summu pro eo q. de mblato dicit. neq. amplius

(1) Iha intendere Ostat ex illis verbis. Adideo in illarum actanu, sive quas aliquas res producunt dincte a Deo &c. sing q. realiter dinctis pro a dio requireret, n. deberet subsumere dinctos vera a Deo, ut inferret pro realiter in talis veru, & dinctos talis veru a pro a Dei

Ad 5m. nego sequelam

pro ptiu, ro 1o. q. 2o. alti det racione dinqui actio producto ut quod, n. a. sic a racio dinq. 3o. q. tq producti ut quo, det realiter dinqui ab eo, q. Otituat pro eo agens quod, ipsa a. a tali agente realiter n. dinq.

Ad 6m. dingo maiorem;

q. prius realiter actio differt, dingo maiorem, q. n ita, n. maiorem, & sella minor & cons.

nec sequitur eorum ratio, nam licet prius relatio significet, id est quod prius, sicut persona significat relative, attamen aliquid dicatur realiter, et nomen relativum sufficit fundamentum reale, ut constat in Christo Domino, qui realiter appellatur filius Virginis, et si relatio sit rationis, non realis, de quo sit, quod realiter fuit genitus de illa.

Ad ultimum dicendum maius est ratio distinguendi formaliter in maius, illa tamen quod maius, cum sub eadem distinctione maioris, minor, cum non relatione est ratio distinguendi formaliter omnium, autem quo formaliter non distinguit, de post igitur id, in quo tamen cum producente venit, nec sequitur prius quod est realiter a producto distinctum: quod habet a prio quo, quod tamen absoluta adest in virtuali, potest ab alio distincto habere, et a prio quo venientis, loquendo de illo proprie dicitur in recto.

Ex dictis in discursu dubii colligo 1.º: prius quo divinarum processionum est absolutum in recto, connotata relatione, quia per eundem discursum, quod ostendimus de prio quo, nam in prio quo, seu formali, tamen producentis cum producente venit, at in relatione venientia non est, bene tamen in absoluto: ergo hoc connotata relatione est formalis tamen divinarum processionum.

Colligo 2.º: id ipsum, quod de potentia generativa diximus, dicendum est de potentia spirativa ratione tertii personae, quod nempe in voluntate dictat, relationem connotato Dei, demum rationibus: an autem relatio de connotato importata in potentia spirativa sit relatio spirationis, duabus cum personis, relatio patris et filii tractatur infra q. 36.

Colligo 3.º: relatio et absolutum non importari ex aequo in prio quo, processionum, nec tantum duas partes constituentes prius, de absolutum [illegible] constituendo, et relatio ut in materialis fiat. 1.ª P.: non praecipua intentio agentis, nec ad distinctum, neque ad constituens, sed cum tamen producto, ergo quamvis in prio quo agendi, utrumque importari debeat, nempe ratio veniendi, et ratio distinguendi, ex aequo. 2.ª P.: quia absolute sequitur generatio nec communicatur adest, vel partes, quamvis cum tamen actus agenti in prio quo agendi et eadem agenti distinctis in materia, de parte prius. Vel sequitur non importari in prio quo agendi, et in producente quod, hoc autem est falsum, cum omnes

Dei

Illi in eo prius quo, & per ius quod dincti agnoscant: ergo. Colligo 4: re-

latio iste dicta tum, nec ut extrinsecus per productionem in Deo, dimmo ad sufficientem intrinsece, quod probo: nam id, quod ut ratio regit, extra rei esse existit, at dinctio

prius quod, actio productio est illi essentialis, & intrinseca: ergo ratio dinquens non est sola

productio, aut quid extrinsecum ad rationem per productionem, dimmo intrinsecum. Denique colligo

dinctio illa prius processionis ut productio, & ut communicatio est falsa, tum quia illa

sub utroque conceptu prius quo, est absolutum modificatum relative, & potendi,

tum etiam quia eiusdem actus unius est prius formale; processio autem sub utraque ratione, est

una indivisibilis actio: ergo exigere necesse unum prius formale, tum quia non ex

ut processionis ut productio, producit relatio utrius naturae divinae, illi

identificata: ergo ut sic naturae communicat, & sic prius quo illius, ostendens productio,

est prius eiusdem ut communicatio. 4º nam in creatis quod unum communicat, & aliud

producit ex vi eiusdem prius utriusque praestat, etenim ex vi eiusdem prius producit

hoc, & anima infundit corpori: ergo pariter in divinis. Denique nam si

prius quo processionis, ut productio est relatio, & illius sub conceptu communicatis

naturae divinae, sequitur processionem Verbi non esse adaequate univocam, dimmo partim aequi-

vocam, ut supra arguebamus: consequens est falsum: ergo.

Dubium Ultimum
Cur una ex divinis processionibus generatio sit, & non alia?

Duo ut sibi certa supponimus, 1º esse in divinis duas & non plures processiones, ex quo

doctor Divus Thomas art. 3 & 5, & breviter illius ratio est: nam divinae processiones accipi

non possunt, nisi secundum actus immanentes intellectualis naturae: at huiusmodi actus duo

sunt & non plures, neque est intellectus, secundum quem accipitur Verbi processio, & voluntas, secundum quam

accipitur processio amoris: ergo processiones divinae duae sunt & non plures. 2º ut fidei certum

supponimus, processionem Verbi generationem esse, quod docet Divus Thomas in art. 2, non autem

processionem amoris, de qua agit in art. 4, & omissis aliis testimoniis

sacrae Scripturae, utriusque veritas constat ex Symbolo Athanasii, ubi de

persona

Persona Verbi sic dicit: filius a Patre solo est, non factus nec creatus, sed genitus; et de tertia persona: Spiritus Sanctus a Patre et Filio, non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.

Quod igitur in examen vocamus est, cur processio Verbi generatio sit, et non processio amoris, et ratio dubitandi eaque difficilima: Nam generatio viventis propria, quae reperiri potest in Deo, est origo viventis a vivente, in similitudinem naturae; at haec definitio non convenit soli processioni Verbi, sed etiam processioni amoris, cum sit origo viventis, Spiritus Sancti, qui est non minus vivens, quam Verbum, et a vivente, coniuncto, cum illa actus immanentis, immanens in principio, ratione identitatis in omnibus absolutis cum illo. Et filius in natura cum eadem Patris, et filius naturae, ipse sua processione accipiat; ergo nulla est ratio assignabilis, cur uni et non alteri processioni generationis ratio conveniat.

§ 1º. Reijcitur Canariensis sententia

Ratio haec dubitandi ob sui difficultatem, adeo theologorum torsit ingenia, ut illos in tot diviserit sententias, quot capita; omissis his ex antiquatis, et quarum in scholis nulla, aut fere nulla fit mentio, reijcienda venit illa, quae docet ideo Verbum esse filium, non autem Spiritum Sanctum, quia ultra originem ex vi processionis, accipit naturam divinam, et Spiritus Sanctus; ut filius, suo proprio procedat, non procedit per modum imaginis, quae rationem intelligeret ut esset filius, et illius processio generatio. Hanc tenet Canariensis, quem referunt, et reprobant Basquez disp. 113 cap. 6 et 7, et Alarcon disp. 8 cap. 16, nec reprobat Bañes art. 4 dub. 1. Ceteris theologis displicuit. Et reijcitur 1º ad hoc

contra Basquez: qui exinde impugnat Thomisticam doctrinam defensantem inferius, quod de generatione addunt peculiariter ex vi processionis, ut spiritus Sanctus processione, a ratione generationis excludant: at impertinenter adversarius, particula sua illam in similitudinem naturae, ne per se quod sit per modum imaginis, ut sua ille sustineat: quibus male Basquez impugnat, sed insufficienter tradit rationem, quia dicendum ut ratione attendat cur spiritus Sanctus imago non sit, Verbum autem sit imago, tenet Hugo contra hoc,

q

q Verbum per intellectum procedit, & Spiritus S. per Voluntatem: atque hoc discrimen, est sufficiens ad hoc, quod Verbum procedat ut sic ex vi processionis, & non Spiritus Sanctus, insufficiens ut unum, et alterum non imaginis [illegible] quod insufficientia impugnat [illegible] Ideo, sufficientis ad [illegible] discriminis, quod ego existimo est: ratio imaginis, ad generationem tendentis, & rationem filii, sufficiens est imaginis naturalis, ut patet in filio Creato, qui est imago intentionalis Parentis, & paralis: atque hoc petit spiritus Sanctus eo ipso quod procedat ut filius in natura ex vi processionis, non alia de causa filius in Creatis est sui genitoris naturalis imago, nisi quia per generationem accipit naturam similem, in qua illi assimilatur, qui per hoc sit naturalis, quod per intellectum procedat: Et Spiritus Sanctus accipit ex vi processionis naturam divinam, erit imago sufficienti ratione, ut sit filius, & ut illius processio sit generatio, etsi non per intellectum procedat, sed per Voluntatem.

R. Filius in Creatis, ideo esse imaginem naturalem genitoris, quia naturam accipit, ea intentione, ut Patrem representet, quod non petit Spiritus Sanctus. Et dato, logice loquendo, Author Ordinarius intentione naturam, [illegible] est falsum, filius non imago intentionalis, ad representandum per se ordinatur; sed est Verum, eo ipso, quod ex vi processionis intendat intentio, similitudinem cum principio in natura, tum intentione representatione, neque aliunde hec intentio in filio Creato, quam ex illa intentione. Colligitur: quod si Spiritus S. ex vi processionis, accipit naturam similem, ex intentione eam accipiet ad representandum principium, & sic nihil ei deerit ad rationem naturalis imaginis [illegible]

Dices: Spiritus S. nulli representari, non representat in[illegible] Creato, neque in[illegible] Patris, aut Filii, & id esse imaginis esse non [illegible] hec [illegible] [illegible] ins. dinet. 19. q. 4. art. 2. ad 2. Ubi expresse fatetur Patrem se et Filium, in Spiritu S. Cognoscere, & sic in[illegible] Patris, Spiritus S. representat, ac proinde erit imago. Longe eo ipso quod Spiritus S. sit similis suo principio in natura, Cognito spiritu Sancto, in illo poterit suum principium Cognosci, neque non alia de causa in filio Creato, cognoscitur Pater, nisi quia ex vi productionis recipit ejus naturam: quo eo ipso quod Spiritus S. sit in natura similis producenti ex vi processionis, est representativus, ut imago.

Rii. 2°

R[y] R. ad rao imaginis n. suffire, ee representat illius, in quo venit cum eo, d. in hoc representare de bene, id, in quo discriminat ab illo. Spiritus autem S. ex vi processionis, sic nam recipiat, ut illa (in qua cum eo venit) representet, n. representat que st propria Patris et filij. Verbum a. representat propria Patris, ideo Verbum e imago, et n. Spiritus S. D. Ita, l. ideo Verbum representat, que st propria Patris, q. accipit ex vi processionis Patris nam et rao nam, l. grad Patrem relatiue se het et rao relatiui. Sed ut Spiritus S. accipit ex vi processionis sui orig. nam, ita illis et sic representabit, que st illi propria, sicut et Spiritus S. ad Patrem et filium refertur, et sic rao relatiua, que illis propria representare poterit: q. nil ei deerit, ut sit amborum imago.

Dices Spiritus S. n. referri ad Patrem et filium sm. proprias relationes, d. sm. relationem spiratoris utriusque com. D. Ita l. q. et sin sit imago illorum sm. proprias relationes, bene tamen erit sm relationem illam com., per quam et Patris et filij distinguunt ab Spiritu S. — Quia relatiua proprietas Spiritus S. eo q. e mutuus amor, ad alij petit relationem paternitatis et filiationis, ut inter se distinctas, tamen mortificantes vi Spirituum, de quo q. 36: q. ob istam conexionem utramque representabit, sicut Verbum, n. solum eam representat, d. etiam paternitatis rao e conexionis, quam het cum illa.

R[g] ex Alarcon, cuius solutionem reiicimus, toto hoc ad miso, nil inferri, q. hec representatio e q. p. mor. est. Nexi. Com., seu tri cum eo, qua ad rao imaginis sufficient ne, d. requiritur representatio per mor. similitudinis, que Spiritui S. rao proprietatis n. venit. D. Ita: aut Verbum representat propria patris rao nam, aut rao relationis. Si 1o: fatendum e per mor. similitudinis, ergo tum id ipsum Spiritui S. venit, si semel ex vi processionis, utrius in nam procedat. Si 2o, e neg. per mor. similitudinis, cum relatio filij, n. sit similis relationi paternitatis, d. illa, q. sunt distincta; erit g. rao conexionis, cum q. representatio ista, Spiritui S. rao proprietatis veniat, cum illorum, que sunt propria

ppria Patris & filij, ut probatum relinquo, obtinebit etiam id, quod requiritur ad rationem imaginis.

Deniq. R. sola similitudinem in actu fundatam sufficere ad rationem imaginis, non a illa, quae fundatur in unitate naturae: similitudo autem competens Spiritui S. ex vi processionis, non in actu, sed in natura unitate fundatur, & ideo est insufficiens, ut ei ratio imaginis competat. = Sed neq. ista solutio satisfacit, quia probatum non aliunde causa similitudo Verbi cum Patre in processione fundatur, nisi quia illa accipit ex vi processionis, at similitudo Spiritus S. in natura, cum Patre & filio ex vi processionis habetur, in eo, quod impugno; quia fundatur non solum in unitate, sed etiam in processione.

Dices nono cum non similitudo aequiparantiae, qualis est, quae Spiritui S. competit ex vi processionis, procedens cum productoribus suis, cum etiam aliis rationibus, quae a suis similibus producuntur, consistit ista similitudo & ratio & significat ex vi processionis, non fundatur in illa, sed in natura communicata. Ex quo ulterius fit Spiritus Sanctus imaginem non esse, non enim hic exigitur similitudo aequiparantiae, idest, quae eidem denominatur in utroque termino non sit, sicut in genitis in filio, qui est similis patri ut imago illius, quae denominatio Patri non convenit, sed denominatio exemplaris. = Sed ista obstat D. Th. infra q. 35 art. 1. ad fin. Corp. ubi dicit; ad hoc quod aliquid vere aliquid sit imago, requiritur quod ab alio procedat simile ei in specie: quia ex mente D. Th. nihil aliud ad rationem imaginis est necessarium, nisi similitudo cum alio, & processio ab illo. = 2º: neq. in Verbo ratio, quae est aequiparantiae similitudo, non alia de causa illi convenit, nisi quia naturam accipit ex vi processionis: quia si Spiritus S. accipit naturam sicut ex vi processionis, habebit non minus quam Verbum aequiparantiae similitudinem ex vi processionis, quae non in natura nuda, sed in data ut ab alio communicata fundatur.

Dices: non quamvis processionem fundare istam similitudinem, sed requiri quod sit processio per modum exemplaris, hoc autem est discrimen inter Verbum & Spiritum Sanctum, quod Verbum procedit a Patre processione exemplativa, quia in processione per intellectum, datur obiectum ut intellectum ut forma, quam Verbum imitatur, & ideo habet similitudinem in actu fundatam aequiparantiae ad exemplar, ut exemplar in processione a qua fit per voluntatem, quia obiectum non ut forma quam imitetur, non datur processio per modum exemplaris, & ideo non datur relatio per modum

similitudinis

similitudinis aequiparantiae in actione fundata, quae requiritur ad rationem imaginis".

Haec est doctrina D. Thomae ex C. Th. in 1. dist. 28 q. 2 art. 3 ad 1, dicentis, quod Spiritus Sanctus imitatur Patrem, non tamen habet ex ratione suae processionis, ut imago dicatur, et ideo non dicitur imago, sicut non dicitur filius. Et infra q. 35 art. 1 ad 3 dicentis: quod imitatio in divinis personis, non signat posterioritatem, sed solum similitudinem: quod ex mente C. Th. ad rationem imitationis, prout in divinis reperitur, necessarium non est, quod aliquid, ut exemplar, praecedat loco rei producendae, sed solum processio ab alio in eius similitudinem.

2º neg. ad imaginem artificialem id requirat, non tamen ad rationem imaginis naturalis: quod ex illo discrimine, recte inferatur Spiritum Sanctum, non esse imaginem artificialem, seu intentionalem, non tamen probat, imaginem naturalem non esse, si semel ex vi processionis, similis in natura suo principio procedit: unde Filius namque in Creaturis, est naturalis imago, et tamen in eius generatione, nil datur habens rationem Exemplaris, praeter aliqua, in qua genitor assimilatur, semel namque cum sit in his physicus agens, in virtute generantis, exemplaritatem non potest: dari rationem imaginis naturalis, at tunc exemplatio necessaria non est, quae processio ab alio in similitudinem naturalem.

Arguitur

Opponit Basilius, S. Athanasius in Epist. de orat. Niceni Synodi, et Nazianzenus orat. 4 de Theologia, asserentes de ratione filij esse, quod sit parentis imago. Ricardus de S. Victore lib. 6 de Trinit. cap. 19, 20, et 21. Anselmus in Monologio. cap. 53, et D. Th. lib. 4 contra Gent. cap. 11. asserentes spiritum Sanctum ideo non esse filium, quia imago non est: quod ratio unica cur spiritus Sanctus filius non sit, est quia non procedit, ut Patris imago. Ergo

R. ex his Autoritatibus nil concludi, fatemur namque filium debere esse Patris imaginem, fatemur etiam recte probari Spiritum Sanctum non esse filium, quia non est imago, rationem tamen cur imago non sit, esse quia ex vi processionis non est similis producenti in natura, ut docet C. Th. infra q. 35 art. 2, et in 1. dist. 28 q. 2 art. 3. Ut haec negat, quod ex vi processionis sit similis producenti in natura, ideo quod non sit imago. Ex his solutum manet 2m argumentum eius de Patribus, quo tantum est in probando esse rationem filij esse

.ēē ūt Patris imago. Dectinq. n. Libentr, hoc ēē se modo filij, q nullq ex nūi
neg auit hng q in hoc stando, inanita labo rat, q probare deberet
sperse dmati cu hoc q ex vi processionis, spiritq S. sit filis in naa, q nsit imago
Bargatari possunt
in eigde falsq: nā spiritq S. de facto ē silis suo prio in naa, silitudine
p processione accepta, et si n ex vi processionis, et q in re imago n ē, q eh, si ex
vi processionis, silis p ducenti procedat, poterit ex vi processionis imago n ēē
sit auget diffulty: nā spiritq S. ex vi processionis sue, ē silis p ducenti,
et si n in naa, Benē tn in naa attributo, nempe in Volunte, cu q oium
Thomistis, illi ex vi processionis coicat diuina Volitio, aut Voluntas,
que attributq ē naq diuine, et q imago n ē: q eh, si ex vi processio-
nis coicet naa diuina, poterit imago n ēē. Rcoa; q D. Th. infra
q. 3 q art. 4, Vt hnq sit alterius imago, suffit q ab illo procedat sile
in spe, l, in signo spei: q si quamuis spiritq S. procedat silis in Volun-
te, que cu attributu sit, ē signu naq diuine, deffit a roe imaginis,
et si procederet silis p ducenti in naa, posset a roe imaginis deffi-
cere, et viget v° ignis genitq ab igne, n ē imago ignis generantis, cu
ex illo, n magis in generantis nog veniamq, que Exigit alterius ig-
nis, et q ab illo et silis in naa procedit: q eh si spiritq S. ex vi p
cessionis, accipiat naq diuine, et in illa sit silis p ducenti, poterit
imago n ēē. Rō
Rursa maxi, et mini, neq. Coa, q vt docet D. Th. in I
dinct. 28 q. 2 art. 3 ad 4; nn. imaginis, et si importet ab equali-
tate, et silitudine, tn ē imposita ad signandu re, cui ex modo sue
processionis dpetit silitudo, et ideo quamuis aliquid in re sit sile
alteri, et ab illo procedat, n ē nichilominus imago illius in re, nisi ex modo
sue processionis silitudine heat, q spiritui S. n dpetit. ita fere
ad verbu D. Thom. "
Ad 1° dsq dicat, Spiritus S. ex vi processionis,
nec Voluntq, nec Volitis coicari, q. roe impulsus: sicut n. in
nobis impulsq a Volunte et Volite realr differt in oiu Thomistis,
ita in diuinis differt virtualr, et ex vi processionis, solu ē silis Volit.

et Voluntati productionali similitudine, quae non sufficit ad rationem imaginis. Quod si aliquis docuerit Spiritum Sanctum ex vi processionis, cui convenit Velle, esse divinum, respondere poterit, hanc non ingredi ex proprio, sed solum Voluntatem per modum actus primi; ut Caiet. docuit de Verbo: Volitio autem procedit a Voluntate directa, non similitudine univoca, sed solum productionali gaudet cum Voluntate per modum actus primi.

Ad 3m dicendum responsionem, nam cum Divus Th. infra q. 35 art. 1 in tertio dicto vel alterius dicti, non alia ratione, non inveniretur ratio imaginis, nisi quod non procedit ab illo, non enim calor ab igne genito rationem imaginis ignis generantis excludamus; quod autem illo cognito non magis in cognitionem ignis generantis veniamus, quam cuiusvis alterius, ideo quia sunt homogenea, et eiusdem figurae; immo et hoc ipsum potest in viventibus contingere, quoniam si Pater et filius non in figura, sed in natura consistent, hunc qui filium cognoscit, non magis venit in Patris cognitionem, quam aliorum hominum, quo non obstante, vere obtinet rationem imaginis.

§. 2. Aliorum Reiicitur Sententia

Alexander 1 p. q. 47 membro 2. §. 2. Maior in 1 dist. 13 q. 1. Ricardus de Sancto Victore lib. de trinit. cap. 18. quos sequitur Zuñiga disp. 2 dub. 2. ideo docent Verbum esse filium, quia accipit naturam ad alterius suppositi productionem secundam: et Spiritus Sanctus filius non esse ex eo, quod licet ex vi processionis sit similis producenti in essentia, non tamen in natura sub conceptu naturae, eo quod haec consistit in fecunditate productiva alterius suppositi, quam Spiritus Sanctus per suam processionem non accipit.

Hanc et in eadem ... Thei, et reiicit textus Divi Th. infra q. 35 art. 2 in corp. Ubi refutat quorundam dictum, qui ex eo Spiritus Sanctus a ratione imaginis excludebant, quod cum Patre et filio non conveniat in aliqua notione; et rationem reddit, quia similitudo, aut aequalitas, non attenditur in relationibus; ratio autem proprii relativi importat. Ex quibus sic arguo similitudo ad generationem in persona genita exacta non est in relativo, sed in absoluto; at similitudo in fecunditate productiva suppositi, non est in absoluto praecisive, sed adiuncta relatione: ergo haec ad rationem geniti in divinis, necessaria non est.

2o reiicit

Arguitur: si esset necessaria hec similitudo ad rationem filij in diuinis, maxime quia in creatis, ita contingit, quod filius est similis generanti in fecunditate productiua suppositi; at ex hoc non colligitur: ergo. Probatur minor: fecunditas productiua, in qua filius assimilatur Patri in creatis, est fecunditas generatiua, et tamen non ex hoc inferre licet de ratione filij in diuinis esse, quod assimiletur Patri in vi generatiua: ergo nec licebit colligere necessitatem assimilationis in vi productiva.

Secundo arguitur: nam Patres Latini disputantes cum Graecis, ut probarent spiritum Sanctum a filio procedere, nunquam usi sunt hac ratione, quod scilicet, si spiritus Sanctus a filio non procederet, non esset filius: at si filius in ratione filij constitueretur per assimilationem in vi spiratiua, hac ratione fuissent usi, ut Graecorum errorem refutarent: ergo. Respondetur quod implicite usi sunt: nam cum Doctores disputantes, an si spiritus Sanctus non procederet a filio, ab illo distingueretur, supponunt in data hypothesi remansurum filium formalem: at si de ratione filij esset fecunditas productiua alterius suppositi, hoc non poterant supponere: ergo. Respondetur 2°: Rationalis ista: si spiritus Sanctus a filio non procederet etc., utilis est ad investigandam rationem formalem multiplicandi diuinas Personas, ut docent Theologi infra q. 36; at si verbum constitueretur in ratione filij formali per similitudinem in vi spiratiua, seu productiua, esset omnino inutilis, cum esset suppositio implicans in adiecto ex terminis, sicut hec: si homo esset et non rationalis etc.: ergo fecunditas ista alterius suppositi productiua, non de ratione filij ex vi filiationis, nec de conceptu generationis.

Denique arguitur: de ratione filij in diuinis solum est assimilari Patri in natura, sed conceptus naturae at conceptus naturae in toto rigore saluatur, absque vi productiua alterius suppositi: ergo si hoc deneretur spiritui Sancto ex vi processionis, esset genitus et filius, licet non assimilaretur producenti in fecunditate productiua. Consequentia tenet, maior constat ex definitione generationis viuentium, et omnes Patres ex eo Patres docent, quod diuinas personas non solum vagi esse, sed etiam unius eiusdemque naturae: at si de conceptu naturae esset facultas realis productiua alterius suppositi, diuinae personae non essent unius eiusdem naturae, cum hec facultas non competeret spiritui Sancto: ergo. Respondetur non esse de conceptu naturae

nae Velt ponit inde spirationem generatiuam Verbi, et Vis productiua supponat, sequitur filius non est Patris Verbum in Deo adesse nam … Pater, et filius nam … Vnius … absurdum Videtur, aliasque filius, cum de ratione filij sit, adesse Patris nam … Vis processionis accipere: neque illius generatio Vniuoca est, cum … conueniunt Vniuocè in ratione nam … specificè athomè. Sequela quoad … Patris à generatiua, et spiritiua, nam à filij spiratiua filij: at … generatiua, differt ab spiritiua: … in filio ad … Patris, neque Videri … ".

Denique … suadet. Sicut … nam … accepit … ita … Viuens … in … productiua … sit prius … actionis Vitalis: … ratio … radix Virtualis actionum intelligendi et Volendi atque facultate productiua alterius … ".

Sigida

Contra opponunt huic … Augustini lib. contra Maximinum cap. 14 in … asserentem, ideo Verbum esse genitum, quia Pater gignendo illud … de seipso procederet Spiritus Sanctus: … mente Augustini ratio qua Verbum sit filius est quia procedit filius in … productiua Personae.

Respondeo … Augustini … huius, quod est Verbum esse filium … quam … dixit … spiritu Sancto à Patre procedit, et huius rationem assignat Augustinus, quoniam Pater processionis eius author, qui talem filium genuit, et gignendo dedit … de seipso procederet Spiritus Sanctus … ideo Augustinus … Vt defenderet Spiritum Sanctum à Patre et filio procedere ".

Obiiciunt 2. Concilium Florentinum Sessione Vltima, quoniam Graeci … dicant. Vbi haec habent: … diuinum symbolum declaratum a maioribus nostris fuisse dicimus, neque … an filius Spiritus Sancti … sit in aliquam incideret haeresim, nam … Spiritum Sanctum a filio nequaquam procedere necesse est, Vt illi … Spiritum Sanctum ex solo Patre procedere, et … non est filius. Vbi clarè constat, quod Ecclesia

Latina

latini cogitatione exitimat: Spiritus Sanctus non a filio, et a Patre procedit qui verbum nec filius; atsi de ratione filii non est fecunditas productiva supposita ita est nulla: ergo.

Respondent reliqui definitiones, et Canones Conciliorum esse de fide, sec. argumenta facta a Vilijs, et Coaz in Venieno. a illatis, seu illatio in Venientis definitione non est argumentis, quo probat Vilius spiritum Sanctum a filio procedere. Hinc solutio displicet, nisi verum sit argumenta facta a Vilijs de fide esse, sunt magnae auctoritatis et ponderis, et sufficiunt ad ... quod Vilius illa vera existimavit, et sic definivit.

Ego ad argumentum Respondeo, duo inferri a Vilio ex eo quod spiritus Sanctus a solo Patre procederet, 1º, non procedere a filio, quod est de fide, ex quo 2º interest in divinis filium non fore, quae consummata, et realis non est, determinata et magis, ac si ita argueret: si spiritus Sanctus a filio non procederet, non communicaret Pater Verbo virtutem spirativam: quod nec natura divina, hinc consequenter, neque virtus spirativa, non opponerentur filius et Pater, eadem ratione est de communicatione illius, ac de communicatione sed filius non communicaret, nec natura communicaret, ex quo recte infertur Verbum non esse filium, ut a faveret Vilius oppositum, debere esse consummata et realis.

Obiciunt 3: illa particula in definitione naturae posita in definitione generationis viventium, debet illigi de natura fecunda ad producendum realiter aliud suppositum: ergo ex convenientia, ex inconvenientia fecunditatis Verbo, et in convenientia illius spiritui Sancto, recte colligitur Verbum esse filium et spiritum Sanctum non ita. Consequentia, antecedens ostenditur 1º de tanta pro natura dicte; at natura in rigorosa acceptione est natura fecunda et realiter productiva, alias veluti mortuo modo se haberet: ergo illigenda est de natura realiter fecunda. 2º quia de ratione generationis in communi, est explicabile in communi definitione assimilari Patri in natura virtualiter productiva, et de ratione generationis in communi, ut abstrahit a Creatis et increatis, cum potentia inferiori, non est filio Creato et increato. ergo explicatur in definitione generationis ubi de ipsa in communi. Consequentia explicari nequit, nisi dicta particula pro natura fecunda accipiatur, ut sit quod debeat accipi in generationis definitione.

Respondeo

Reo
Resp. ans. si n. sic acciperet in illa def. seqr. ut supra ar-
guebamus, filius nec eiusdem nat. cum Patre, nec perfecte illi sse innaa-
ti ratione, quod nullus audebit dicere. 5. Ad 1um probat. vera
mai., n. min., nam sicut rao vitae intellectualis strictissime accepta sal-
tem in divina essa, pote virtuale princ. intelligendi et volendi, ita stricta
rao nat. salvat in illa, pro hoc quod sit princ. virtuale, n. motus, de act.
vitalis, quod in naa divina illius per priori ad fecunditate reali productiva
Ad 2um dico maior: id quod de rao generatis in com., quod ditative, de
frale d. maior, redutive et maalr. n. maior, loq. de diffine ditativa,
et sub eadem dinct. minor, n. cons. itaq. essa generatis specif.
Catur atio frali, st. ad. vi filio veniat facultas productiva alterius
suppti, hec n. specificat ut tu frali nat. generatis, de essa sub
receptive essa et nat. pote princ. frale, aut virtuale actus, seu motus,
et ubi essa generatis n. in ordine ad facultem ista productiva, dum ordi-
ne ad nat. pote princ. virtuale, seu frale actus, aut motus, de-
bet diffiri, si quid ditative de fiat, qualr diffiri dicta def.
ff. nullus e, qui ambigat. Ut dicit cc. particula illa in similitudinem nat.
accipienda e, n. pro vi productiva, de pro radice virtuali, saltem acti
Denig. obiiciunt: oib. soli
filio venit quod procedat vivens a viuente viventis in similitudinem nat.
cum facultate productiva, ut inducte. stat, nullus n. e filius, nec
creatus, nec in creatus, qui ita n. procedat, neq. aliquis ita procedit,
qui filius n. sit: ergo ex eo solus quod verbum procedat cum facultate produc-
tiva alterius suppti, et spiritus sanctus n. ita, recte p. verbum ee filius
et n. spiritus sanctus. pt. cons., nam id quod vertibiliter se het ad aliud, l. e
essa, l. propria passio illius, et ubi illo sublato, recte illius essa
auferri, et illo posito venire: ergo si procedere cum vi productiva
vertibiliter se het ad filius in com., l. e essa, l. propria passio illius,
et ubi ex affirmat. aut negat. huiusmodi facultatis, recte probat
venire, aut n. venire essa filiatis, et generatis
Resp. e verum
suppo quod spiritus sanctus filius n. sit, quinimmo q. pertinaciter doceret oppm.

n posset hoc argumento Vinci, et a quo recederet, Cum ad probandum hoc, nam sit supponere spiritum non esse filium, de quo erat quaestio. Ad 2. vero ante, dingo v. recte probare Verbum esse filium, et recte recititudine eius proxime illatiue, de eius rectitudine arguti persuasivi Veritis, non eius, quod ad hoc requiritur probare anti assumi, aliquid non probandum supponere Veritis inferendo, et aliunde, ars. a. aliquod, in diget ut probet, quod supponit, spiritum Sanctum non esse filium, cuius rationem probationi in vestigaemus.

§ 3 Examinantur Varij modi explicandi rationem D. Thomae

Pro ratione Verbi diuersi generationem esse, quod procedit, et spiritus Sanctus non generat Voluntas, est doctrina communis Thomistarum. Sic docet D. Thomas in 1. dist. 13. q. unica art. 3. ad 3. dist. 28 q. 2. art. 3 in corp. 1. p. Aniballd dist. 13. q. unica art. 13 de pot. q. 10 art. 2, 4. Contra Gent. cap. 11 et 19. Ubi ferrara, et hic art. 2. et 4. Caiet. Bañez, Zumel, Nazarius, Albendia, Carnejo, Salmanticenses, S. Thomas, Serra, hanc et sustinent ex fidelibus, Rada, 1. p. dist. 14. referens pro ea Scotum, et ex alijs, Molina, Valentia hic Suar. lib. 11 de Trinit. Arrubal disp. 48 Cap. 4 Granado tract. 2 disp. 9. sect. 9, et Alij Recentiores.

Noster modo rationem D. Thomae explicat. Suarez cum aliis Recentioribus, Sequi, sic illam explicat, nam eo ipso quod Verbum per intellectum procedat, et spiritus Sanctus per Voluntatem, communicatur Verbo intellectio, et spiritui Sancto Volitio, at intellectio, est methaphysice Attributum naturae diuinae, secus Volitio, quae naturae attributum supponit: quod Verbum eo ipso quod per intellectum procedit, est ut ex vi processionis in naturam producenti, et sit filius; et spiritus Sanctus ex eo quod per Voluntatem procedit, non est filius producenti in naturam, de in naturae attributo et ideo nec filius, nec genitus.

Hic discursus peccat 1.o in maiori, nam ex eo quod Verbum per intellectum procedat, non recte colligitur communicari intellectum ex vi processionis, Verbum non procedit intellect, et in tali intellectu Virtute, est perpetua ut D. Thomas, sic docet de pot. q. 8 art. 2. de Verit. q. 3 art. 2, et q. 4 art. 1. et 2.

Ita

Vide Scotum sup. q. 4 lib. 1 et cap. 11 lib. 4 et infra q. 34 art. 1 ad 2 et ex eo q. Verbum procedit, ut non sequitur communicatio, ad illud Veniret ex specificatione — Neque ex eo quod procedit Spiritus Sanctus a Voluntate, sequitur communicatio ex specificatione Voluntatis, tum quia impulsus per Voluntatem productus, non in Voluntate, et intrinsece Voluntati dicit, ut ostendebamus. tum etiam quia quod concurrit ut principium proximum non tenetur, ut communicari, et potentia principium proximum non ipsum radicale communicari, nisi ex alio capite repugnet: quod ex eo quod Volitio sit proximum principium impulsus, non tenetur communicari, ut potentia amoris proxime concurrentis communicari radicale principium, nisi aliunde repugnet, quod inquirimus.

Secundo deceat in minori. tum quia natura divina, ut intellectus, dicit radicem intellectualem dicit, ut docuit Caietanus supra q. 3 infra q. 41 art. 5. Capreolus in 1 distinct. 3 q. 4 art. 1 et alii Thomistae. et quod magis est, D. Thomas supra q. 19 art. 1 in fine corporis, quod ita concludit: Et sic oportet in Deo esse Voluntatem, cum in eo sit intellectus, et sicut suum intelligere est suum esse, ita suum Velle. quod etiam docet solutio ad 1, et in eadem quaestione art. 4 ad 2 et q. 14 art. 5 ad 2 = Ubi inquit: intellectus divinus specificari absolute a more Spei, specificatio a specificato, virtualiter et distinguitur. et infra q. 41 art. 4 in corpore et solutio ad 3. Ubi ex eo quod generatio, significatur ut egrediens a persona Patris, infert pone illud virtualiter in ratione personae: at ille actio, ut potentia actio naturalis, significatur ut egrediens a natura quae neque potest in se virtualiter naturam divinam = Ubi, natura Dei, non solum per intellectum, et a per Voluntatem virtualiter, sequitur ex his. Suarez. clarius disp. 30 metaph. sect. 16 n. 13 Ubi docet Voluntas ut modo significandi a natura differri divina; differentia a penes modum significandi, sustinere neque, quominus natura Dei virtualiter, cum hoc illa in eis divinae virtualiter natura, non obstante quod ab illa in modo significandi differat = Denique haec diversitas defendenda, eo quod ratio D. Thomae coarctat ad illas opiniones Thomistae doctrina, solum probabile, cum ejus ratio in omni opinione infesta D. Thomae probabili, sit defendenda.

Secundo magis huic affinis, affirmat, quod licet divina essentia, non virtualiter in actuali intellectu Dei natura, in illa

illa dicit, n. a. in volit. & q. Verbo ex vi processionis, eo q. principaliter procedat, coicat. divina intellectio, desit, q. ex vi processionis, sit sile producenti in naa sub concept. naa; sed deinde concipitur, ac proinde essentialis, q. ad hoc sufficit silitudo in naa sub concept. naa; q. Volitio, quae pariter coicat. spiritui Sto ex vi processionis, nec naa, nec eam constituat, ne reddit silis in naa producenti, et ideo filius n. e.
Sic explat. rao q. Cath. Cornejo 1. p. q. 14 art. 4 disp. 1. dub. 4.

nec placet mos iste dicendi; 1.º q. Verbo ex vi processionis, n. coicat. divina intellectio, ut ex Catho. probavimus dicta disp. mox explandi rao q. = 2.º, q. de rao filij n. solu. e silitudo in naa, sed etia, ut etiam communiter theologi in tali perfectatio, praelegitur in silitudine naa, illa expat. essentialiter naa. tum etiam, q. in creatis, ex q. b. manuducti divina cognoscimus, filius habet assimilat. sub utroq. concept. ex vi generationis; ergo divinum Verbum, cum sit perfectissime filius, sub utroq. concept. debet assimilari. = 3.º q. ea, quae in creatis n. distinguuntur virtualiter, a fortiori in divinis n. possunt distingui ut concept. naa et essentiae, virtualiter n. distinguuntur in naa creata, eadem n. humanitas, ut comparatur ad esse, obtinet conceptum essentiae, et ut comparatur ad operationes, ut illarum radix, obtinet rationem naa absq. distinctione virtuali adaequata: ergo in Deo rao essentiae et naa virtualiter e adaequate indistincta, et sic nequit intellectio constituere naa, et n. essentiam divinam. = Denique naa eo ipso q. essa sub conceptu essentiae ab intellectione virtualiter distinguatur, in illa, ut sic distincta, salvatur ratio naturae: ergo non constituitur per intellectionem in ratione naturae. Consequentia tenet, et antecedens prob.: eo ipso q. distinguatur ab intellect. debet illa ut sic distincta, radicem praedicat. virtualiter; at conceptus naa in conceptu radicis operationis consistit: ergo in illa ut distincta ab intellect. salvatur rao naa //

3.º mos dicendi satis frequens apud nostros thomistas, cum primo dicit, q. naa divina in intellect. actuali constituit, quos sequor. Sic expat. rao q. Cath.: Verbo ex eo q. principaliter procedit, coicat. divinum intelligi, actu intelligi, et intelligere sic divino, in Deo aliq. virtualiter distincta: ergo ex vi processionis coicat. Verbo divina intellectio, et sic divina naa in intellect. consistit. //

modo sic

Modernioribus recte exarant et erudite defendunt Vlssemg, PP. Sal-
manticens. tract. 6. de Trinit. disp. 2 dub. 3, et disp. 3 dub. 3. Et quidem quia ab
omnibus est amplectenda, supposito quod divina essentia in actuali intellectione constituatur. Caeterum
ab illo recedunt, ex eo quod oppositum probabilius judicent. 2° neque esto probabilius
non sit, est tamen probabile in via D. Th., non desistere divinam essentiam in actuali intellec-
tione: quae ratio illius ad hanc adstringenda non est: Denique neque necesse D. Th.
in art. 2, ostendit generationem Verbi generationem esse, quae est per intellectum, quae est assimi-
lativus, ut probaret in art. 4 processionem spiritus sancti non esse generationem, non recu-
rrit ad modum quo volitio Dei, per quam spiritus sanctus procedit, non sit esse Dei,
sed quia voluntas assimilativa non est ex modo operandi, excludunt processionem spi-
ritus sancti a ratione generationis; quia ratio D. Th. non ex eo desumit, quod intellectio formali-
ssime Dei naturam constituat, et non volitio, sed quia intellectus est assimilativus, non autem voluntas.

Respondeas, D. Th. in art.
2 huius q. exinde probare Verbum procedere in identitate naturae, quia intellectus procedit, quae intellectio est esse Dei. Et 4° contra Gent. cap. 11, quod intelligere est esse Verbi, et intelligere est esse Dei: at intellecta causali de identitate formali reali non constitutiva non
convincit intentum: quod intelligendum est D. Th. de identitate quasi non solum distinctionis forma-
lis, verum virtualis inter intelligere, et naturam divinam, et passive intelligi. Et minor:
spiritus sanctus procedit per velle, quod identice est natura divina, et tamen non procedit in naturae
identitate sufficienti modo, ut sit genitus: ergo ratio D. Th. convincat in Verbo,
per primo illa intelligi, quae identitate omnimoda, oppositae distinctionis virtua-
lis, inter intelligere, et naturam, et passive intelligi.

Respondeo: Ad rationem geniti 4 requi-
ri, quod vivens a vivente procedat: 2° quod a principio coniuncto: 3. quod in similitudine
naturae ex vi et modo processionis: 4. quod substantiale sit cum principio. D. Th. rationem
addenda, hoc ultimum solum probavit, nempe, substantialitatem Verbi cum principio,
ad quam vitam sufficit formalis identitas intellectus cum natura divina, nec requiritur iden-
titas virtualis. Et quia volitio est itidem modo eadem cum divina natura, ideo tunc
illius substantialis est suo principio, et ex hoc capite non excluditur a ratione geniti,
sed solum ex eo quod non procedit ut similis, ex vi et modo suae processionis. Cuius signum
manifestum, D. Th. in q. in art. 4 non ex eo probare spiritum sanctum non esse genitum, quia velle
Dei, non sit esse Dei, sed quia voluntas assimilativa non est, immo statuit art. 1 expresse docet

q. q. a in divinis Verbi ee cu Divina natura dext. traij habitatis, ac ci sciencia nec [illegible] originaria huiq; aut illij [illegible] secundum ordinem [illegible] creationis [illegible], nempe ex eo q. Verbi per intellectum, alter ver. vti voluntatis: sentio discrimen [illegible] processionis, tenendum nempe [illegible] vterius cu tio, vt ex proprio modo operandi, nempe assimilative, aut non assimilative. //

Ver. dicat inti identificata [illegible] cu [illegible] dinct. [illegible] magis [illegible] presenti discrimen [illegible] in hoc, q. agere ee Dei [illegible] attributum nae, et [illegible] Velle a. [illegible] attributum et n. assimilabile, et q. [illegible] nae, que [illegible] qua re invenit, [illegible] Ve, q. exidentibus [illegible] n. qualibet, [illegible] recte inferat [illegible] Dei nae [illegible], secq. a. exidentibus [illegible] eadem nae. //

4. mod dicendi, e aliorum [illegible] Verbi processionem, et sub [illegible] processionis divinae [illegible] specificas. q. [illegible] sub priori ratione, [illegible] nae, sub posteriori a. [illegible] Verbi processionem, q. [illegible] generatio ee — [illegible] nec placet mod iste dicendi, [illegible] q. ratio Cois petat [illegible] nae sub [illegible] nae, et q. ratio [illegible], n. petat nae [illegible]: q. si processio Spiritus [illegible] processionis divinae, het [illegible] nae sub [illegible] nae, [illegible] sub [illegible] obtinebit, et [illegible] generatio — [illegible] processio sub [illegible], het [illegible] similitudine cu [illegible]: q. [illegible] generatio, et [illegible] nulla sub [illegible], habere [illegible] neutra ratio [illegible] opp. //

5. mod explandi rationem [illegible] modo [illegible] Verbi [illegible] processionibus [illegible] ad similitudinem; et [illegible] processio Verbi, id het ex [illegible] ratione, q. [illegible] intellectus, qui ex [illegible] het [illegible] sit, hinc e q. [illegible] generatio sit — [illegible] nec satisfacit explicatio ista, tum [illegible] processio Verbi ex [illegible] Creatis, [illegible], n. het [illegible] intentionali: [illegible] ratio generationis sufficiens [illegible]: q. [illegible] generatio, hoc het, q. [illegible] ex [illegible] processionis actualis

divinae

tionis, trahat ad sile innaa; & ita si hoc ipso conuenit processioni spiritus S., nil illi deerit ut generatio sit. // Sugeti, nz absq. fundo asserit ad raog generat. requiri, q ex utroq. Deptu coi & diffali, petat trahi ad sile innaa cu prio pducente: q processio spiritus S. id het sub Deptu diffali, obtinebit raog generat. //

Ultimo explari pote rao D. Th. asserendo utriq. processionem trahi ad sile innaa, uel utiq quo ad substa, ntz quoad moz, & hoc solu processioni Verbi competere, q e pinttus, qui het operari moo assilatiuo, & ideo hanc solz generat. ee, necnon uz e duz acts a eunde tuz trahatos, diuersificari ex diuerso mooten gendi, quo explatio fuerit, Videt here in D. Th., qui ubicuz q. loqr de his processionibz, ideo asserit unz ee generat., & n aliaz, q una, & n alia ex moo operandi trahat ad sile. //

Cetery Dificultat in 1°. q Verba D. Th. ex moo processionis, ij dz ualent, atq. ex ui processionis, ut fere oes Thei interpretantur; ateo ipso q utraq. processio het fratrem sile innaa, utraq. ex ui processionis, nazz coicat: q eo ipso utriq. conuenit rao generat. = R° = na poa generatiua bnia, n alia rao e het opperari moo assilatiuo, nisi q petit coicare tuo naz prij sm. conuenientiz specificz: q si poa uolitiua diuina, petit coicare tuo a se pducto naz prij sm. conuenientiz n3, habit moz assilatiuz sufficientz, ut processio pillz sit generatio, & trg pductz sit filiz & genitz. //

§. 4. Vera Rationis D. Th. Explicatio.

Examinatis iz aliorum placitis, restat ut q pruz in hac re pferamz, seu q Antiquorz Thoz menti, iudicamz consentig. p quo sit //

1a Dc: 1a Dc: ideo processio Verbi e generatio, q e pinttus, qui ex pprio Deptu, assilatiz e: hanc iudico demente Caiet., Ferrariens, Banez, & Zumel, pb oq. in hunc moz: ideo Verbz e genitz, q ex ui processionis e sile pducenti innaa, at hoc het q pinttz procedit, qui e poa assilatiua: q ideo processio Verbi e generatio, q e pinttus, qui e assilatiua poa, & ciaz

tenet

denet. max. exig. dicti. 2 stat, min. V. P.: intt. ut abstrahit a Creato & in Increato, e assilatiq, illectio n. p assilat. est, & illigere e fieri q̃ illecti. quocca, ut ex Pho docet D. Th. supra q. 14 art. 2, illigens pot fieri quodammodo oia, & illigendo lapide, fit lapis; illigendo hoc, hoc &c.º in supremo & pfectissimo analogato, e assilatio, & silitudine pfectissima, q̃ li e identitas in naa, & sic Verbu divinu, q̃ ferq. p intty. pcedit, accipit ex vi pcessionis Deitate fiali.

Arguta

Cofecu mai sty

naog. Arg. 1.º de rãoe geniti, e assilari generanti in naa, sub racone naag; at Verbu divinu ex eo q̃ p intty. pcedat, n. assilat pducenti in naa sub raone naag: ergo ex hac rãoe, n. recte P. ee genitu & filiu. Pmin: intty ex pprio racione, solu e assilativus tria ad obty, & spi impresse unitu ex pprij: at rão obti & spei, n. e fialissime Dei naa sub raone naag: ergo ex eo q̃ Verbu divinu p intty pcedit, n. asilat pducenti in naa, sub raone naag. Leo

R.º neg.º mig, ad luiq pbat.º dig. O. mag: ad obty & spe, sub ratt. obti, & spei, n.º mag, sm. nag, q̃ ge obty & spe, 2.º mag, & omissa mini, n.º cog: intty nag. pducens Verbu, n. intendit coicare illi raog spei impresse, aut obti, & nag in spe cotenta, & quã exercet mediã obti. & quamvis rão spei, & obti, a naa divina virtuali distinguant, n. sequi Verbo divino, ex eo q̃ p intty pcedit, n. coicari Dei nag sub raone nag. 2.º L, pad. pbat.º dissa maxi, n.º min, q̃ lt, rão spei, & obti illigibily, a naa divina virtuali distinguat, x dicenda in solut.º 2.º argum.

Arg. 2.º de rãoe geniti, e assilari pducenti in naa sub modo eminenti naali; at Verbu ex vi pcessionis p intty pfectissimu, n. assilat pducenti in naa sub modo naali, & illigibili & intentionali: ergo ex eo q̃ p intty pcedat, n. recte e filli pcessione, generat. ee. P. min: intty in pfectissimo analogato, solu exposcit pducere pfectissime silem in ee illigibili: at pote salvari pfectissime sile in ee illigibili absq. identitate virtuali, cu silitudine in ee naali: ergo ex vi pcessionis p intty, et pfectissimu,

né

one sile ꝯ dicenti in naa, sub moo naali, & illigibili etiã
intentionali: P. mir: q̃ nq. q. Unio affectiua, ẽ extra lineq
identitis in ee naali, pote saluari impulsq ꝯfectissimq cum
ꝯfectissima Unione affectiua, absq. identitte in ee naali
ex vi ꝯcaionis, Ut sic. seq, at identitq in naa, sub moo
cendi naali, ẽ extra lineq identitis in ee illigibili, cu genus
illigibile dinguat virtuali a genere entiuo: ꝯ pote sal-
uari ꝯfectissima similitudo in ee illigibili, absq. identitte vir-
tuali cu similitudine in ee entiuo & naali, & sic Verbo e Diuise-
sionis ꝯ intlq ꝯfectissimq, etsi similitudo sit aliq ꝯtrahibilis, alia
a identitie, q̃ n sufft ad raoq filij.

Ad hoc arg. Reo do. nej. genq illi-
gibile ꝯsitiuq, dinguit virtuali ab ee entiuo & naali in Deo, &
identificant absq. virtuali dinctione; cu q. intlq in ꝯfectissimo
sui analogato, petat ꝯdicere ꝯfectissime sibi in ee illigibi-
li, si hoc in ꝯfectissimo ente, ab ee entiuo n dinguatq, hebit
intra ꝯ sibiq lineq, ꝯ dicere ꝯfectissime sibi in ee entiuo.

P. diejq genq illigibile
actiuq & passiuq, sit in eadq linea; at genq illigibile actiuq
ꝯximq, ẽ linea dincta a ꝯ entiui in Deo, cu in eo ꝯ bonitas,
illectio, & intlq, sint extra sibilitatq methq diuinq naq: ꝯ illi-
gibile passiuq, ẽ extra lineq entis in Deo, & ab illa virtuali
ding.

Reo do. nej. minq, nq illectiuq radicale, & ꝯximq in Deo,
n st lineq dinctq, & intra eandq lineq qd illectualitati, ꝯtinent,
& si veluti spe intra illq dinguant, q sufft, Ut illectiuq ꝯximq,
sit extra sibilitatq methq diuinq naq.

Instabis: si intlq sit in-
tra eandq lineq qd cu diuina naa, q̃ xn sit intra eandq veluti speq, sal-
uat ꝯfectissimq intlq absq. identitte virtuali cu diuina naa; at illi-
gibile ꝯximq, & naa diuina, intra eandq lineq ꝯtineat, dinguat tq
veluti specifice in illa: ꝯ saluari poterit ꝯfectissime sile in linea illigi-

bili

tali, ab quidentitate virtuali, cum sitibus[illegible] nirmi: vis [illegible] illectiua, nec in eadem velutis perfecte cum diuina naa: quae nec proxima illigibilitas. tum quae est par rat; tum etiam quia vis proxime illectiua, & rao proxime illigibilis, non sunt simul, rao a naa prior est, in proxime illectiua; & hac procedit proxima illigibilitas, & ab illa dinguitur.

Rndeo nego minorem; ad probationem cons. [illegible] paritas rationis, et discrimen in eo est, quia vis proxime illectiua est poa vitalis, et quod, sicut a actio vitalis ab rao virtuali saltem illicientia subsistere nequit, neque ita ab rao virtuali dinct. a priori, ita poa vitalis, et quod ab rao virtuali dimanat a priori radicali non potest saluari, & hinc neque ab rao virtuali discriminetur ab illo, quae rao in proxima illigibilitate, non militat, quia naa non, quia a diuina naa virtuali dinguatur. — Ad 2m dinguo: sunt sine simul, simultate in quo, [illegible], a quo virtuali, nego.

Et hoc est illa probabilis, quae gens illigibile partim virtualiter a diuina dingui naa, sicut actus, et rao quae [illegible] contrariae opinioni probabili, et pro inde quaestio ad praeleargutum dessa mari, nego minorem, ad probationem nego maiorem; nam licet inter Creata quoddam imperfectae solum sit assilatio in esse illigibili, inter diuina intra proxima linea habet assilare necessario in esse illigibili, verum etiam in esse naali, & inter abstrahens ab utroque, quod positiue non petat assilationem in modo essendi naali, sed in aliquo sibi inferiori, neque per [illegible] superiori analogato, hanc assilationem permittit.

Opponens: licet rao virtualiter dinct. inter linea entis, et illigibili assilatio in esse naali, & assilatio in esse illigibili, non possunt spectare eandem poam sufficientiam: at assilatio in esse illigibili spectat [illegible] inter diuinos: quae ad illam spectare non potest, [illegible] [illegible] naali, quod identice solum, quia non sufficit [illegible] [illegible] quanto genitus sit. — Rndeo dinguo maiorem, & quae [illegible] minorem; [illegible] [illegible] nego maiorem, [illegible] eadem dinct. minorem, nego cons.

Instabis, [illegible] in esse illigibili spectat [illegible] ad inter diuinos: quae [illegible] in esse naali, solum identice [illegible] [illegible] ad illam

spectare

spectare, sicq. de imag. e quét se hent nā ante anj S. ea silitudo ptas spectat ad intltu diuinu, quae pset s pectat ad Creatu, ful Chatis imperfectionibq; atqui ad intu Creatu spectat ptes silitudo inéé illigibili: q hēc denudata ab oimperfect. ptes spectabit ad intu diuinu. Ideo

Rnegary, adeo probat, dicat, qt silitudo inéé illigibili perfectissima, saltet in Deo absq. identite virtuali, cu silitudine inéé naali, et sola identit fiali cu illa, qt hec silitudo ptes intendat, ut n silitudo inéé naali, dicit imperfectu, q sola ille intu, ptes intendit coicare Verbo silitudinq inéé representatiuo, qui Verbu ex nate producit, ut in illo Hyplet obtus, hoc á imperfectio é, et ideo ptes intendere in Verbo silitudinq inéé representatiue, ut inéé naali, imperfect. Deo repugnantq in soluit.

Arg 3: Ubo

Ex eo q intu spectat, coicat ex vi processionis passiu illigi, promoueat 2; at hoc illigi n é dstitutiue naa diuina, d. q specialty ad illa: q ex eo q intu spectat, n coicat illi ex vi processionis naa sub ratione naa, et ut hac rae n recte dici filiq; cuatenet, min. sapp., et mai. p. Ubo ex vi processionis per intu coicat 1, et fialid, q in rae Ubi fiali distituit. at in rae Ubi distituit fiali passiu illigi: o. mai. videt certa, ty a paite impulsq, cuie x vi processionis coicat fialid, q in rae impulsq fiali distituit. ty et, nq rao ubi et filii eadé re et rao in coi thaey; at coicat illi ex vi processionis, id, q distituit in rae fily ex pte motaki, id, quo fiali distituit in rae Ubi. mix. á. ostendit 1: nq Ubq inéé Ubi, distituit fiali p aliq spectary ad lineq illigibilis passiui: at n radicale, aut proxima illigibilitq: q p passiu illigi 2: nq spes impressa diuina (quae é naa) distitin proxima illigibilite passiua: q Ubq in passiuo illigi. 3: nq Ubq ex propria rae, é ultima actualitas lineq illigibilis passiuq, et ultima actualitas huiq lineq é passiu illigi: q. 4: nq sicé het Ubq

Verbum in linea intelligibilitatis passivae, sicut illa dictio in activa. Denique ex D. Th. 4 Dist. Sent. cap. 11 ubi ait quod Verbum est intelligi.

Ad hoc argumentum Respondeam, animadvertens quod sicut hoc in persona divina, in recto importat relationem quae est subsistens hypostatica, ut docet D. Th. infra q. 29, ita hoc nomen filius, Verbum, et impulsus in recto relationem important, et de notato abusive perfectum. 2.º quod Verbum et filius conveniant in recte ratione, in eo quod dicunt in recto, differunt tamen in eo quod important de notato, et in obliquo, nam filius in obliquo importat naturam sub conceptu naturae; Verbum autem importat naturam non sub conceptu naturae, sed attributorum, quatenus ratio naturae intellectus sub conceptu repraesentantis actu divinae essentiae; et 2.º alia, quae processionis intellectus cognoscunt, quod docuit D. Th. q. 4 de Veritate art. 4 ad 6. Ubi ait, quod licet filius et Verbum ex eadem personali proprietate sumantur, differunt tamen in modo significandi, quia licet Verbum importat rationem manifestantis, quam filius non dicit, ex quo oritur, quod dicatur Verbum Creaturarum, non autem illarum filius. Animadverte 3.º quod si de [illegible] filii, aut Verbi, prout in recto important, loquamur, non communicat fratrem ex vi processionis, ideo quod in ratione Verbi [illegible], neque illud, quo [illegible] in ratione filii; quia non communicat fratrem ex vi processionis, quod ego [illegible] illius, cum autem relatio [illegible] fratris non sit, ut [illegible] dictis. [illegible] sit 2.º quod non communicet fratrem ex vi processionis, cum quod relatio sit [illegible] Verbi, et filii, prout quod dicunt in recto, non communicat fratrem tale [illegible] ex vi processionis. Si autem loquamur de eo, quod in obliquo importat in filio, et in Verbo, haec est differentia, quod communicat [illegible] importatum in obliquo in nomine filii, quae est natura sub conceptu naturae; non autem importatum in obliquo in Verbo, illud, [illegible] repraesentativum. quod [illegible] [illegible].

Ad argumentum Respondeo primo majorem; sicut ratio intelligibilitatis in specie impressa, non tamen constituat filium, ita neque intelligi passivae, et quod 2.º filius communicat. Ad probationem nego etiam majorem, et ratio discriminis est, quia actio voluntatis, supponit jam communicatam naturam ex vi processionis, et [illegible] intendit communicare attributum naturae: actio vero intellectus, non supponit naturam communicatam ex vi processionis, et ideo illa, [illegible] attributum, quod est passiva intelligi, quod Verbum de [illegible] [illegible], intendat communicare. Ad 2.º probationem nego majorem:

ratio Verbi et filii sit eadem, pro importato in recto, nempe relatione, quae maior, pro importato de connotato non maior, et ringo minor; id quo filius constituitur, sm. importatum in obliquo, constat ex vi processionis, quae minor; sm. importatum in recto non minor etc. quae solutio ex praenotatis facile intelligitur.

Dices: opponis 1° Augustinum 7 de Trinit. cap. 2. Ubi de 2ª persona loquens, ait: eo filius, quo verbum, et eo verbum, quo filius: ergo ex Augustino perinde formalissime constituitur in ratione Verbi, et filii = 2°. Verbum divinum reduplicative ut tale est explicite filius; illi non potest sic convenit definitio generationis viventium, cum procedat viventis a vivente coniuncto in naturae similitudinem: ergo id, quod in ratione explicita Verbi constituitur, convenit illi ex vi processionis = 3°. processio Verbi sub omni conceptu, est generatio, alias darentur plures processiones, quae dari: ergo terminus illius sub omni conceptu, est terminus et filius = 4°. processio Verbi potest tribui ad illum, ut filius, est formaliter intellectio: ergo quemadmodum tribuitur ad filium, tribuitur ad verbum. probatur: consequentia nam actio intellectus, non potest intelligi tribuata ut productio, nisi ad terminum ut explicite Verbum = 5°. ratio dicti, est formalissime generatio: ergo terminus dictus est formalissime genitus; at terminus dictus ut dictio, est verbum, ut verbum: ergo potest ut tale est formalissime filius et genitus = Denique: Nam Pater ut generans, est formaliter generans intelligens: ergo filius ut genitus, est formaliter intellectus, et ipsum generari est intelligi; at filius ut intellectus, est formalissime verbum: ergo ut filius est formalissime verbum.

Respondeo ad 1um explanando Augustinum quae verbo et filio pro eo quod important in recto, non autem pro eo quod dicunt de connotato, alias sicut dicitur verbum creativum; ita etiam diceretur creativus filius. Sicut in venientes non quod ratio impulsus, et ratio processionis in spiritu, non sint omnino eaedem ratione ijdem, pro eo quod in obliquo important; ita in venientes censeri non debet, quod verbum et filius, ratione differant, pro eo quod important in obliquo = Ad 2um nego antecedens loquendo de verbo et filio, sm. importatum in obliquo; nec potest sic explicite illi convenit definitio generationis, quae non explicat similitudinem naturalem in natura divina, et in attributis naturae, et in natura solum repraesentativa, et intentionali = Ad 3um non antecedens, nec minus debet censeri, cum infra q. 34 simus dicturi, verbum sub aliqua ratione libera, ex scientia libera creaturas procedere; cum generatio divina, sub nulla ratione sit libera, alias daretur filius liber et talis,

nec

nec sequi vari ipsius ipationes, quae diversa, d. in una et eadem ipatione vari munia diversa, sub quorum uno tratt ad genitum, d. sub alio ad Verbum.
Ad Verbum — Ad 4um nego cons., ad probat. dingo ans., illud quod beatif. intellectu producente Verbum ex indigentia, nego a. ecilla, quae Verbum non ex indigentia, d. ex fecunditate producit, qualis est divina illectio, hoc enim non repraesentat, quia quod Verbum in ratione obiecti constituit, d. neg., quia quod constituit in ratione filij, intendit 1. — Ad 5um dingo ans., ratio dicti est passione generatio, sub eo respectu, nam, sub respectu et munere 1mo, d. ans., et dingo 2: 1mo dicti sub munere 1mo pro cons., sub munere 2do, n. cons. et sub eadem dinct. minor, n. cons. Ad ultimum desse anti, et 1 cons., dingo minor: filius ut illectus afferens subsistens in natura sub respectu, n. minor; sub ratione repraesentantis, d. minor, et n. cons., nam ut filius, non illigitur ut repraesentans, sed ut subsistens in natura divina, sub respectu naturae.

L. 1o ad 3um argutum Rpsitte, qui sicut intellectus producens Verbum ex indigentia, quod est intendit repraesentatus in obiecto, secus a intellectu, Verbum producens ex fecunditate, quod non substitudinis intentionalis in obiecto, d. naturalis intendit 1mo, ita Verbum, quod producitur ex indigentia, in se ipse, similitudinis intentionalis constituit, Verbum a. productum ex fecunditate, non similitudinis intentionalis, d. naturalis, constituit, et sic quae solutio.

Ad 3um argutum n. maior, ad probat. d. maior et n. minor; ad 1um probat. n. maior de constitutivo 1mo, d. a. de constitutivo 2do, quod Verbum ex fecunditate producitur, nam cum tale Verbum, non sit imago intentionalis, d. naturalis, non ex 1. intent. ut repraesentet, d. ut sit, sicut in imagine naturali stringit, et non quod est intentionale, d. naturale 1mo constituit — Ad 2um dicat., est constitutivum 1um divinae eius, ut habet rationem sui, esse nam, sub modo cond. naturali, illigibilitate executive in p[re]ciente — Ad 3um dicat., ans. esse Verbum, de Verbo sim. esse 2, n. a. sim. esse 1um, quae ad alias probat., constat solutio. — 2o a. Cl. Fr. docet, quod esse verbi et illigi, in eo praefati posse, 1 in sensu iventio, sicut quod attenuit esse Christi esse illigere — 2o de esse, non constitutivo 1mo, d. 1, 1, 1mo ut in Verbo Creato, 1, 2, ut in Verbo divino — 3 in caali sensu, idem esse dici, medio illigere ut act., et illigi, ut velut passione, caat., L. sic cedit.

Deniq.

Denique praeterea Augustinus et si divinus Verbum primitus procedat, illi communicatur divina intellectio 1ᵃ; at intellectio non est natura Dei distinctive, sed solum identice: ergo ex eo quod primitus procedat, non recte, illi communicari Dei natura formaliter ex vi processionis, sed solum identice, quod ad rationem filii non sufficit. maior, inquam, difficultas. Verbum enim ex vi processionis primitus, est sapientia genita: ergo illi communicatur ex vi processionis, divina sapientia. 1ᵒ communicatur formaliter ex vi processionis, quod formaliter ingreditur formaliter proprie, at ex proprie formaliter ingreditur divina intellectio, qua Pater se et omnia cognoscit: ergo haec communicatur formaliter ex vi processionis. Denique non Pater sub eadem ratione, est dicens et generans, alias centuplex, quae 4 relationes individuis; at Verbo ut dicenti dicto, communicatur formaliter divina intellectio: ergo est ut ei generatur. Probatur: Pater ut dicens, et loquens, exprimit se et formaliter mentem; at non illa potentia in actu 1ᵒ, ergo potentia in actu 2ᵒ, et triplex, exprimit, et communicat Verbo actualem intellectionem.

Adhoc Augustinus dicendo Verbi supra Rationem, quod ut Verbum sit filius, sufficit communicari illi ex vi processionis divinum intellectum, quae explicite est natura divina repraesentative, et implicite est natura divina, in esse naturali; haec enim non placet solutio, quia quicquid non falsum est Verbo, sive ut filio, sive ut Verbo, quod et communicari divinum intellectum, nisi in illa Dei natura distinctat, ut stat ex dictis in infra impugnandum dicendi Suarez. maior. 1ᵒ non requiritur ad rationem generationis viventium, sed divino filio competere ex vi processionis formaliter, atque ad illam requiritur similitudo in natura, sub conceptu naturae: ergo illi ex vi processionis communicari debet, non implicite, et identice, sed explicite et formaliter. 3ᵒ ad rationem generationis non sufficit similitudo in esse repraesentativo, sed requiritur similitudo naturalis in natura, sub conceptu naturae: ergo ut Verbum sit filius, non sufficit quod ei conveniat similitudo in esse repraesentativo ex vi processionis, et in esse naturali implicite, et ratione identitatis.

2ᵒ alii Recentiores dicunt Verbo communicari 1 divinam intellectionem, et hanc constituit mathematice divinam naturam, quatenus intellectio, est repraesentativae natura divina, et non repraesentative pure intentionalis, cum esse repraesentativum,

sit

-sit eē naalē Dei, vsit, q coicat ei fralē diuina naa in eē naali, et dista 3ª psona, cui coicat volitio, et q̄ hęc, nec representatiuē ē diuinæ naæ, ideo ei n̄ coicat fralē ex vi processionis diuinæ naæ. ✓.

D. Nec placet ista solutio, et reiicit 1° q diuina illectio nec representatiuē ē naa Dei, hoc n̄, q̄ ē representatiuē obiti diuini, nillect, et verbo venit, vt tradit comunis Thist. in locis readi, et supra q. 1 art. 2°. Deinde: nq̄ ut illectio Dei, vt representatiuē diuina naa, n̄ ē constitutiua Dei p modū naę: ē n̄ vstituit filiū fralē in race tū sue pcessionis, n̄ vstituit illū fralē Dei, et vt n̄ tradit p prię pcessionē vt Deus, nec fralē raoe naę, d. raoe attributi: Deniq: nq̄ si eē representatiuē Deus, vt eē Deus sub coceptu naę fralē realē, n̄ tē eē Deus sub raoe naę vstitutiuē et virtuali: q̄ si stat raoe illectis, p quę vstituit in eē Dei representatiuē, n̄ stat raoe naę, nisi solū identicē, q ad raoē filij, n̄ suffit, vt vstat in 3ª psona. ✓.

Reō. Ēhis omissis solutionibus, ad argumentum Rñ factum, stat 1ª solutio 3ª argumentis, sing. 0 minoris, illas omittendo de verbo vt verbū, nec ē a. de eōdē pro vt filio, nq̄ cū n̄ sit eadē raō vstitutiua verbi et filij ex p. mutatio, ex eo illi vt verbo n̄ coicaretur naa, d. illectio, sū modo ei vt filio naa coicatur, saluabitur ēi id q. tū. ad raoē generatiois requisi.

Reō ad 2° Rñ negando maiorē, ad 1ª probatiōē dico ex D. Th. 4 dixa sent. cap. 12, sapientiā sumi 3, 1° p prio sapientię, 2° p sapientia actuali, 3° p eo p sapientia pducto, diuinę a. verbū, ē et vocat sapientia in 3ª accepte, n̄ in 1ª, nec 2ª. Ad 2ª probatioē dico maiorē; q fralē ingreditur ex p. prij, tanq̄ naa in ipso p rio pcuendente vtentiā, d. maiorē; tanq̄ vstitutio prij, n̄ maiorē, et vstitua minorē, dico: et coicari cognitio raoē sui n̄ log, quo ad naā cognitā 3° log, nq̄ sicut verbo pcedenti ab intellū, p q̄ ē impresso pcuendo, n̄ coicat raoē spei impressę, d. naa representatiuē in spe vtenta, ita diuino verbo pcedenti ab intellū Patris, vt pcundo cognit. actuali

actuali, n° coicat ex vi processionis actualis cognitio, d. naain cognit. Ptenta illigibilr ... ad ista pbat. dicat. ex vi processionis n° coicati. ... fratr ... pximus, d. remotus, & radicale, sicut in generat. Creatd. Dingit, illatio ... n° e remotus, d. pximus ... Ad Vltimus pbat. omisa maior, n° minor, adeis pbat. dicat. loquentes n° intendere ... exprimere in ... mente, seu ... ptu ... voce sui, & raoe obti cogniti, in mente ... & cu obtu ... diuinus cognitus, sit nra diuina, hace, que Pater loquens, ... intendit exprimere.

§ Vltimus. Secunda Conclusio Vera sententia

ideo Spiritus S. n° e filius, nec genitus, q. procedit p. Voluntas, que n° e assilatiua. ... ista Prao ... ad hanc ... reducta; ideo Spiritus S. genitus n° e, d. procedens, ... ex vi processionis, n° e filius producenti in naa; at hoc evenit, q. procedit p Voluntas, que assilatiua n° e ... ex ... ideo ... q. Spiritus S. ex vi processionis, coicaret ... diuina naa, n° ... sufficeret ad raoe geniti & filij ... a P. ... primus operandi Voluntas, n° e p assilat. ad obtu amatus, ... per ... pensionem & inclinat. ad obtu producendo ... dicit ... & ... pendentes & inclinantes ... Cum ... Voluntas affectio, numq habebit exintanea ... fra ... impulsus ... effectissimus in linea impulsus, ... Spiritus S. q. p Voluntas procedit, n° exit ex vi processionis filius producenti in naa, d. impulsus effectissimus, & ... naa processiones accipiat identice, ... in Deo, ... diuinas here.

Ad raoe dubitandi positus in prio. R. infra ... minor, ad illius pbat., dingo ... Vltimus ... pbat., ... accipit diuina naa ... ex vi processionis, n° ... identice, ex eo ... in Deo reperi ... ad hoc

quod

q. processioni spiritus s. generatiuæ esset. Veniret, deberent ipsa [illegible] ex vi processionis competere [illegible] in natura.

Cæterum, ut hanc solutionem ex ratione traditam, multiplicem in sequentibus videamus, scio: in definitionibus rerum nihil superaddendum, quod ut iacent, sunt acceptandæ; at in definitione generationis viuentium, nec illa particula ex vi processionis: quod absque offendo illi addatur, ut spiritus s. processio, generationis ratione excludatur = quam optime explicari potest: scio, processioni spiritus s. Venit definitio generationis, sicut ab omnibus traditur, & ab theologis admittitur, scio, quod si sic exit generatio; sed ego necessarium non erit addere particulam illam ex vi processionis.

R. definitionibus rerum nihil esse addendum, tanquam definitionis partem, potest tamen aliquid super addi per modum explicationis particulæ illius, quæ hoc non addere, sed explanare, illa particula ex vi processionis, non ponitur ut pars prædictæ definitionis, sed ad explanandum, quod ut actio aliqua generatio sit, debet talis illius esse forma filii, ideo, ex vi illius acciperet, ut formaliter, idem, in quo producenti assimilatur. Et quod, ut uidimus, P. Bas., cuius est origo, addit illa verba definitionis Aristotelis, quod deberet eiusdem procedere per modum imaginis, si quod ipsi sequitur, definitioni Aristotelis addere, cum definitio theologis id non habebit = ad explanandum dicatur, non Venire ista definitio processioni spiritus s., cæterum ut hæc non Venientia explicetur, addit illa particula, non ut noua pars definitionis, sed ut explicatio illius.

Obijcient 2º: quod Venit spiritui s., Venit per processionem, & ratione ex vi processionis: at spiritui s. Venit natura diuina: ergo per processionem & ex vi processionis, & ratione ex vi illius est similis producenti in natura. = R. non esse, quod per processionem communicatur, Venire tale ex vi processionis, sed solum id, quod est ratio formalis terminandi processionem, quod ut non est ratio formalis terminandi, sed communicatur per processionem propter identitatem cum ratione formali, non communicatur ex vi processionis: sed sic est natura diuina communicatur spiritui s., non est ratio terminandi processionem, sed quod identificatur cum ratione formali terminandi, neque est cum ratione in quibus, quæ formalitat, ut, quod quæ ut

Coicat.

coil(e)ct naa ex processione, n ex vi processionis //

D. Thalbaric solut. in-

surgunt hic: id quo spiritus s. trat processione, e rao finalis tan-

tilla; at naa e id, quo i processione trat: ergo naa e rao finalis

trandi. mai. e certa, min. a p. quid trat, q. ei venit: at

prius venit spiritui s. naa, quam quodlibet attributum, tum quia naa

e radix attributorum, n solum in deo, ut prius illecto pronis, d.

etiam in quacumque persona. tum etiam quia alias ex spiritu s. demonstra-

ri posset a priori naa per attributum, quod prius illi veniret,

et hoc est rao a priori venientis naa. tum deniq. quia in ist. p-

babili, naa dei in illect. vidit, nil a potete volens, qui

prius sit intelligens, sicut nihil volitum, qui prius cognitum: ergo volun-

tas, volitio, aut quodvis aliud attributum, n est quod petit spi-

ritui s. d. naa divina, et vi illa e rao finalis trandi processio-

nem.

Reso. Reneg. mi., ad probat. dingo mai. q. e ei venit in-

intent. et ing. raois finalis, c. mai. q. e in execut. et

ing. subti, et prius n. mai, et sub ea dinct. mini, n. cog.

trag. id. q. prius venit in intent. et ing. raois finalis, e la

rao trandi actu, n id, q prius venit in execut. et ing.

subti, aut prius. Stat hoc in sen. probabili asserente unicam act. p-

duci partiale substa, et partiale gtits, quia actio, n a partiali substa,

quia priore in execut. et ing. subti, et radicis, d. a partiali qte, quia

priore in intent. et ing. rao finalis specificat. Ita a naa divina,

prius veluti in execut. et in g. subti et radicis, coicet spiritui s. quo omnia

attributa, quorum ea e veluti subtum, et radix illorum, in intent. ...

fingit, actio n. voluntatis e in intent., ad ceicandum attributum incli-

nat, neque e raoz impulsus, et ideo n naa, d. attributum e rao sua trandi

processionem, quam voluntatis fit. //

Dices. Igitur eadem act. produit naa, et

proprietas, naa, n solum e prior in execut. et et in intent. cum naa,

n solum sit subtum et radix, d. etiam sit finis proprietatis: ergo etiam q eadem

act.

dest. coicat naa, & nõ attributy, naa quidet v hag proprietati, at spiritui, q. a quo act. coicat naa, & attributy: & naa hag act, neq inexecut, dc. inintent. pcedit. Respon. arg. q. 1. pducunt naa et pprietates, secq. a q. n. pducunt, & pducta suppnaa, ut stat in hac generat, quq subsista pducta supponit, & pcedat pratialy subsista cu partiali q. intentio naa inpartiali subsisty & in qlibet partialy, & pq. filiali, spiranti, verbi, & amori, & verbi subiecta, n. coq. q. piciosi pducent, supponit coicati naa sub ratione naa verbo gnitiat., & ideo inintent. pdurng coicantur ad altri. stiug trat.

Instabis. Ad exemplo ad ducit, n. pduca sub totali, & partialy subsista solu: q. q. coq. pducit. subsista totaly cu pprietate illa inintent. pcedit, et ita coicat naa simul cu pprietate, naa aut inintent. pcedit, at spiritui coicat. totanaa: q. v. Ut diuina naa supponat coicata p aliq act. ideo, n. subsisty coicata spiritui: q. actio qua illi coicatur, est ininten. naa coicat. = 3. naa diuina p se petit coicari tribg psonis: q. p ceteris psonis 3 pcedet p se stenunt ad coicat. naa.

Respon. ad 1. paritatẽ n. tenere quo ad via, nec in creatis, ad suas explicat. respon. q. subsista semel in uno suppo pducta, n. pote in alio eidẽ indig naa pduci. q. si hoc stingere posset, ijdẽ et veniret quo ad modũ. & intendi, q. in pduct. habet partialy cu partiali q. stingit. Ex sly. a. tenet in hoc, q. sicut n. obstante q. subsista partialy subtiliat, & inexecut. pcedat, n. specificat act. q. n. pcedit inintent., ita in nro casu. Ad 2. n. coq. q. ut spiritui. si ex vi pcessionis n. intendat p se diuinitas, sufficit q. in alio suppo eidẽ naa, supponat ptalib. pcessione coicata = Ad 3. stingo: naa ps se petit tribg psonis coicari, sub ratione naa fiali, nego; ps n. fiali ex vi pcessionis, patri identice, dũ ps, en. coq.

Sicut

3°

Obiunt 3.º spiritus s. ex vi processionis procedit formaliter ut persona divina; at divina persona est subsistens in natura divina formaliter sub deceptione naturae: ergo ex vi processionis procedit ut subsistens in natura sub deceptione naturae, et non ut in natura filii ex vi processionis. Maior probatur: spiritus sanctus formaliter ex vi processionis procedit ut est; at est formaliter persona divina: ergo ut talis formaliter procedit. 2.º spiritus s. procedit ut relative oppositus et distinctus ab aliis personis; at relative distinguitur per relationem ut est formaliter hypostatica: ergo procedit formaliter ut constitutus formaliter hypostatica, et non ut persona divina. 3.º quia illud quod spiritus s. ut subsistens in natura divina sub deceptione naturae, quia in natura attributo; at ut subsistens in natura sub deceptione naturae est formaliter divina persona: ergo ratio personae est quod illius, et non trahat formaliter ut persona divina, et ut talis formaliter procedit.

Ad hoc argumentum quidam ex nostris respondent quod licet spiritus s. formaliter procedat ut divina persona, non colligitur procedere ut subsistens immaterialiter in natura divina, vel materialiter vel immaterialiter, nam sicut ut sit formaliter divina persona, sufficit quod materialiter in natura subsistat, ita ut procedat formaliter ut persona, sufficit quod procedat ut subsistens immaterialiter in attributo naturae, et materialiter in natura sub deceptione naturae, ex quo non colligitur procedere formaliter ut Deus, quia ad hoc requireretur quod procederet ut subsistens immaterialiter in natura sub deceptione naturae. Alii proinde respondent spiritus s. ex vi processionis nec procedere ut persona formaliter, nec ut subsistens, sed utrique quod illi identice solum competere.

Sed neutra solutio satisfacit, et contra 1. facit; nam licet spiritus ut sit formaliter Deus, sufficit subsistere in natura divina, sive materialiter, sive immaterialiter, subsistat in illa; at hoc non sufficit ut dicatur procedere ut Deus formaliter ex vi processionis: quod licet ut sit formaliter divina persona, sufficiat materialiter subsistere in natura sub deceptione naturae, id est non sufficit ut ex vi processionis procedat ut persona divina [illegible] ratio subsistentiae non identice, sed transcendentiae formaliter convenit attributo ratione cuius formaliter trahat spiritus s. processionis: ergo spiritus s. [illegible] processionis, non trahat illud ut subsistens identice, vel ut subsistens formaliter

in

in attributo nat.; o Ti solu ista solutio intendat raoz eoz seitotali subsistendi, n eé raoz fialis tiandi Personoz, libentius admittimus, nã sicut rao entis, quamvis fialis tiansandentia petat hoi, vt tianti generati, n ē rao fialis sub qua tianti, fialiud pratu claudens transcentale raoz entis; ita rao cois subsistentis substali, que cois ē oibg pratis divinis, nē fialis rao, qua spiritus S.to tiat p cessione, ne explicita rao impulsg, seu inclinatio in obiectu amatu imbibens in se p fialz tianscentia raoz subsistentis divine, & divine subsistentie.

Ad argutu ad 2.o dico ad maior, ad 1.m p bat distinguo maior; procedit sub ei fialite, qua è, nego maior; sub aliqua, c. maior, & nessa minor, n ē eoq, in sto q. argutu in hoc genito & in hoc Creato, in qbg quo ad eē eadē fialites veniunt, & sub diuersa fialite tiant, vng generati, & alter creati, iste sub raoe cointis creabilis; illa v. sub raoe aliqua peculiari entis, n' exregr ee pratu fiatr se hens adeē alicuius fialr se here ad illu, qteng tiat act p ductiuo — Ad v. nessa mai, distinguo mior: qrs eiué grelati, vt ē fia hipostatica n.o mior, sub aliis etc. muneribg talis relatis, c. mior, & n.o eog. itaq relatio, qua spiritus S. ab aliis psonis dingi, illi ostituit vt subsistentis in naa sub ratione nag, & in attributo volunti, seu impulg; & sub utraq raoe idu ab aliis dinguit; cui solu sub 1. illis fiatr ostituat, n.o valet hec coa, p cedit vt relatiue opp.o: o. vt ostitutq in raoe p sonz, q vt subsistens in attributo nag relatiue opponit, & ab aliis ding, immo relatio se exprisse ad ostituentis relatiue dinguit, & sic p sone n. ostituit — Ad ultima distinguo mai; prioritate subsistentie execut., c. mai; prioritate raois finalis, & in intent., n.o mai, & nessa mior, dingo 1.s neo modo, & nego sub illa de eog. que solutio liquet ex dictis ad 1.s argutu.

Obiicit 4.o q. ostitutiua spiritus S.ti, qteng ē diuina, ostituit fialr & ex vi p cessionis, atqui ē ē diuina ē fiale pratu illius. Ergo, ng 1 bz inidentitenag p cedunt

v. ostituit

n. Venit illi ex vi processionis abstrahendis a divina et Creata, alias si Verbo competeret ex vi processionis a fecunditate divina, atque Spiritus Sanctus ex vi suae processionis sub ratione divinae habet procedere in identitatenaturae: ergo et habet filiatio ex vi processionis.

Resp. Dico 1.o: negando majorem: quia illi venit ex vi suae processionis, ut est divina divinitate attributali propriae lineae, ut majorem divinitatem, quae est veluti sedes omnium attributorum, nego majorem, et sub eadem distinctione minorem, nego; nam quod processio voluntatis Creatae non communicet, non venit illi a fecunditate divina, divinitate suae lineae, id est divinitatenaturae, quae extra illius lineam existit, ad differentiam processionis primitivae, quae ut divina in sua propria linea intellectus habet communicare naturam sub receptione, et terminum sibi similem in natura producere.

D. Obiicies 1.o: quod venit processioni Spiritus Sancti ex vi radicalis principii, venit illi filiatio intra propriam lineam: at natura divina est radicale principium illius: ergo quod ei venit ratione naturae, non maxime, id est filiatio venit. ... Si intellectus Creatus solus competat terminum sibi similem in esse intentionali producere, intellectus divinus, quod divinus divinitate suae lineae petit producere terminum sibi similem producentem in esse naturali, ut diximus in praecedenti [...]: ergo etiam si Voluntas Creata non petat producere terminum sibi, id est solus affectivus inclinatus et impulsus, Voluntas divina ex conceptu divini divinitate suae lineae, exigere poterit terminum sibi in natura producere. Consequentia, nimirum distabunt similitudo pure intentionalis, et similitudo naturalis, quam similitudo inclinatio affectiva: ergo si intellectus divinus ex conceptu divini producit terminum sibi producenti in esse naturali, quamvis Creatus solam similitudinem intentionalem producere valeat, poterit etiam divina Voluntas ex conceptu divini producere terminum sibi producenti in natura, etsi Creata Voluntas solum possit producere affectivum inclinatus.

Resp.

Ex his obiectionibus principium radicale non potere se communicare effectui, auctio prop. ... et solus ... quod intellectus est principium intrinsecus, petit natura divina se communicare filiatione operatus intellectus, non a ... per-

operatus

operat. Voluntis, qua[illegible] non e, nec assilativa. Vt patz à diuina per intellectu producto, [illegible] naa. coicat., n. Venit [illegible] cessioni ex [illegible] naq. diui- [illegible] quaterg e primg radicaliter illig, [illegible] ex alio cap. q. [illegible] [illegible] ib. [illegible] e [illegible] Illeg. //

Ad 2. nego cog. ad probat. 3. mam, q. [illegible] sit, q. Similitudo in ee naali, multz distet a similitudine, quae e intentio- nali, nt tn distat ab illa, [illegible] inclinat. affectiua, cz. [illegible] qua similitudo in rae similitudinis [illegible] Veniat, [illegible] si al[illegible] qui poss. spiri- tuali reddenda e Vis assilatiua in ee naali, ne attribuenda illi, Cuiq. analogatz minq. [illegible] nullatenz e assilatiuz, [illegible] illi Cuiz minq. [illegible] analogatz, aliqualre assilatiuz, qli se intz [illegible]. Atz q. mar. [illegible] Venientia e, Vt dixi, inter Vtzq. assilatz, quq. intra similitudinq. [illegible] inclinat. Atz etz q. poa assilatiua inten- tionali e poat naq. [illegible], ac proinde [illegible] se coicat naa sub modo [illegible] naali [illegible] e sic coicabilis, qlis e nra diuina. //

Deniq. Obiiciunt:

Nz seqr ex nra rae spiritz [illegible] filiz in re, et identice [illegible] cessio- nz, [illegible] ex vi processionis. D. e absurdz. q. sequela [illegible] 1º: [illegible] Venit a filio cz addito, cz eodz addito Venit a filiz, at [illegible] Venit a filio filiz cz hoc addito, [illegible], identice, et in re, cz identica et in re [illegible] in similitudinq. naq. per processionz coicatz [illegible] ex vi processionis [illegible] in re et iden- tice filiz: = 2º: q. e [illegible] in naa [illegible] ex vi processionz, e [illegible]: q. [illegible] in naa [illegible] processionz et identicez e [illegible] identice filiz = 3º: spiritz [illegible] identice [illegible] processionz, [illegible] identice coicat. ei diuina naa, [illegible] ex vi processionis [illegible], q. naa diuina [illegible] coicat. [illegible] ex vi processionis: q. [illegible] filiz identice [illegible] processionz, et [illegible] ex vi pro- cessionis, si [illegible] processionz [illegible] in naa = Deniq. Nz si spiritz [illegible] n. procederet a filio, filiz a Patre, [illegible] identice filiz, q. identice illi Veniret filiat. a filio, siqdz identice in similitudinq. naq. procederet. q. si modo identice [illegible] in similitudinq.

naq

naq, dicendo eā filius identicè. Ad 2.um do

Ante. nego sequelam; ad probat.

n. minor, nam licet Veniat spiritui, dicente filio, cum illo addito, scilicet identicè, desideratur filii non Venit illi cum addito; addito n. illud desstruit definitionis filii, eo quod Verba definitionis formaliter accipienda, ac proinde cum in definit. filii dicatur, quod in solitudine naturae procedat, per expressionem formalem ex vi processionis, & addendo, quod maalis, aut identicè ponit aliquid destruens definitionem generati & filii. Ad 2.m probat. patet solutio = ad 3.m n. cons. & disparitatem; nam in definit. Deitatis n. ponitur quod procedat, l. non processione, sicut ponitur in definit. filii, ut sit Deus naturaliter quam Deitas formaliter procedat ex vi processionis. Ad ultimum, n. cons. ratio discriminis est, quia in illo casu persona spiritus est identificata cum aliquo, cui ex vi processionis Veniret Dei natura formaliter, scilicet Verbum, & ideo est identicè filius, modo a sub nulla ratione sibi identificata habet Dei naturam formaliter ex vi processionis, & ideo non identicè filius.

Ex dictis indiscussa (?) studii colligitur ratio, quod Verbi & filii proveo quod important in recto esse ex dignitate modo dicendi, proveo quod filius & Verbum important in obliquo, immaterialitatem eam, Verbi r. rationem, si est repraesentativum dignitatem a divina natura, l. si quis dignitatem, Verbum immaterialitatem n. repraesentatus moveret, d. solitudine naalis, caeteris procedit notato materialem, in omnibus dignitate Verbum & filium. probat, nam Verbum & filius dicuntur in recto relatus ad patrem dicentem & generantem, at hac ratione una & eadem est: quod = 2.o Pr. nam filius de notato dicitur divina nam: quod si hac ab esse repraesentativo dinetam n. sit, l. si dignitate Verbum immaterialitatem, n. si solitudine repraesentativa, d. naalem notet, n. dignitate Verbum & filius procedit notat immaterialitatem, benè V. si Verbum repraesentatus motet immaterialitatem, & hac a natura divina Virtualiter dignitate. 3.o Pr. nam ad Verbo Verè dicitur, quod sit creans Verbum, n. a. dicitur creans filius: at si

in oi motato veniunt et hic filius, 1, utrumque est verum, 1, utrumque falsum; docebunt quod denique in aliquo notato mate, quoniam et hic mate notat repraesentat creaturam, quae non notat rationem filij. Et haec de isto dubio et quaestione dicta sufficiant.

QVESTIO 28.

De Diuinis Relationibus

Quaestionem istam in 4 articulos partitus Angelicus Doctor in 1 docet dari in Deo relationes reales. Quod esse de fide tenent catholici, et statim ex argumento Doctoris Angelici. Pater enim non nisi a paternitate dicitur, et filius a filiatione: quod si paternitas et filiatio non realis, de sua ratione ponantur in Deo, sequitur non esse realiter patrem et filium, de sua illigatione, quae est haeresis Sabelliana.

Contra istam rationem istam obiicitur: Deus dicitur realis Dominus et Christus dicitur realis filius Virginis, et haec relatio dominij non realis, de ratione est, relatio filiationis Christi ad Virginem, et est rationis, ut docet Doctor Thomas 3 p. q. 35. art. 5: ergo et si relatio paternitatis non realis, de ratione esset, pateret nihilominus esse, et dici realem patrem, ac per inde deficit argumentum Doctoris Angelici.

Respondetur: denominatio a re relatiua, tunc dici realis, et si relatio sit rationis, quando fundamentum est reale, a quo tunc provenit realis denominatio, et quamvis relatio dominij sit rationis, eius tamen fundamentum est reale, nempe creatura productio, et sibi fundamentum filiationis in Christo, reale est, scilicet esse genitum a beata Virgine, hinc fit, quod Deus dicatur realis Dominus et Christus realis filius Virginis, quamvis relationes non reales, de ratione sint. Ceterum in Patre diuino, si paternitas realis relatio non esset, non daretur reale fundamentum eius, nam paternitas super generationem fundatur, quae requirit realem distinctionem geniti a generante; cum quae distinctio in diuinis sumatur a relationibus, si istae realitate non gaudeant, distinctio realis esse

non

n̄ potē, ac proindē nec realis generatio unius ab altera, supra quas fundat paternitas, & sublata realite relationis, reale fundus n̄ manet, a quo possit denominari realr Pater.

In 2º art. docet D. Th. relatas ēē ijdē realr cū essa diuina. In 3º docet relat. psonales realr distingui ad inuicē. Ac denique in 4º ponendas ēē in diuinis 4ºr relat. reales, paternitatis, filiatis, spirats, & processionis. Dub. 1. an intr relat. & essā diuinā sit aliqua distinctio actualis ante operat. intellectus.

Dubium 1um

An inter relationes & essentiam diuinam, sit aliqua distinctio actualis ante operationem intellectus.

§ 1º Referuntur sententiæ & statuitur prima concl.

In hoc dub. tāqā de fide certū supponimus relat. & essā n̄ distingui realr entitatiuè, cuius contrarium docuit Porretanus, ut referunt D. Th. art. 2 & infra q. 39 art. 6 D. Bonauent. in 1. dist. 23 art. 1. & frequentr id sentiunt ceteri Theologi. Itaq. Basq. dist. 121 cap. 1 & 2 asserentes Porretanum solā dist. realē intr relat. & essā posuisse. Sententia Porretani damnatæ in Concilio Remensi sub Eugenio 3. Ubi fuit definitum 3es personas diuinas ēē unā substa Dei, & relat. ipsas, ēē Deū, & in sā Porretani, verificari n̄ potē. Et in Lateranensi definitur in diuinis n̄ēē quaternitatem rerum, ēēt. à quaternitas rerum, si relat. entitatē ab essa differrent.

Et utique quæ, huius sententiæ falsitas ex dicendis constabit, breuiter ostendit 1º, quia in diuinis omnia sunt unum ubi n̄ obuiat relat. oppositio; at intr essā & relat., relatio oppo n̄ dat, cū neq. essā ad relat., neq. relat. ad essā referantur. 2º relat. sunt, ut unū entiue. 3º: quæ ex sententia oppositæ sequitur videntur personas diuinas

diuinas simplices dari non esse, et oppositas realiter ex essentia et relatione, quod est absurdum: ergo et sequela; etenim oppositio est unio distinctorum; at in persona diuina datur unio relationis et essentiae realiter distinctarum: ergo et realis oppositio — 3º nam relatio diuina, est ens reale, atrimae de creatum, alias persona diuina ex creata et diuina entitate constaret: ergo est talis identica ens reale diuinum, et sic negatur diuina essentia dingui realiter entiue — Denique nam ex sententia Gilbertiorietani, sequitur manifeste diuinam essentiam, non esse actum purum neque aliquid infinitum, vi quo ad utrumque ipse haereticus est: ergo sequela: quia non quod est in pura ad ulteriorem actum, purus actus non est, neque ens infinitum, quod non sibi identificat realiter omnes perfectiones, quae nullam dicunt imperfectionem: at in sententia Gilberti, essentia diuina est in potentia reali ad ulteriorem actum, nec sibi identificat entiue diuinas relationes, quae nullam imperfectionem dicunt, et alias cum essentia relatiue non opponuntur: ergo purus actus non erit, neque ens infinitum.//

Dico Vt indubitatum supponimus inter relationes et essentiam esse distinctionem rationis ratiocinatae, ut docuerunt Auctores in 1 dist. 2. Gab. q. 1. Maior dist. 8. et Greg. q. 1. art. 2. Caeterum Thei, in veritate supponimus, unanimiter veniunt, et pro quibus Scoti, et Durandi arguta respondemus inferius eas probant, suadetur manifesta ratione: secundum quam non ratione, non patitur verificari contradictorias propositiones; at haec V: essentia communicatur filio, et ista illa: Paternitas filio non communicatur, quae sunt contradictoriae: ergo essentia et filiatio aliqualiter distinguuntur, cum non realiter, nec formaliter ex natura rei, ut videbimus, sequitur manifeste prora distinguntur, quia alias sit formaliter ad talem distinctionem, tum eminentia diuina, tum in nostri intellectus imbecillitate, erit distinctio non solum rationis ratiocinantis, et ratiocinatae.//

Denique certum debet esse et ex dictis colligitur inter relationes et essentiam esse virtualem distinctionem respectiue ad plura principia factibilia, non vero respectiue ad plura distincta, quae actualiter praeueniat intellectus nostri negotiationem. 1º pro, nam illa virtualis distinctio, est fundamentum quod fiet intellectus, ut fiat distinctio actualis rationis, at hoc fundamentum datur in diuina essentia

essa, atq. ob sui eminentiam exercet munia absolute & relative entitat. dat. g.° in illa dinctio virtualis respective ad fral. pintus faciendo ... q.a ut stabit ex dicendis, n. dat. dinctio aliqua actualis int. essam & relat., ante operat. intus : ô nec virtualis respective ad actuales pervenientes intus nri officii //

hinc tit. suppos.

q. indubii stetim.g. e., an sit relatio & essa n. dinguant realiter entiae, tanq. 3 dueres, dinguant tz aliqua dinct.e actuali ante op.eratu intus. in quo tres reperio theory, 1. e Durandi in 1 dinct. 33 q. 1. n.° 23 averentis, distinctas relationes ab essa, nec pure sm. racq., nec absolute dicendu ee q. differant realr, bene tq. differant aliquo modo realr, ante intus operat., q. insteriq magis expli cans, ait, dingui realr modalr, hoc e, n. tq. 3 rq. & rq., sed ut rq. & modu rei. ═ 2.a docet relat. ab essa dingui fralr ex naa rei ante op. intus operat. ita scoty in 1. dinct. 2. q. 4 & 7 & dinct. 26 & 28, & quamvis n. desint grauis thei, qui scotus velint solq. dinct. virtualq. intr relat. & essq. amovisse, moderni th. scotistq. huic intr prefat.i n. acquiescunt, & 113 relatq., ut iacet ex sui schola mente defendunt. Durandq & frequenter alii; in hoc sensu scotq. illigunt.

3.a et vera u.° defendit essq. a relationibus nulla q. actualis dinct. ante operat. intus gaudere, & realr fralr identificari cum illis, & solq. virtualq & race ratiocinata ab illis dingui. hanc tenet S. Thos in 1.° dinct. 33. q. 1. art. 1.; de po. q. 8 art. 2. q.° libelo 6. art. 1.° opusc. 3 cap. 54, 55, 57 opusc. 9 q. 6, 10, & 16. 4. contra Gent. cap. 14 ubi ferè art. 2. & infraq. 39 art. 6 ubi Caiet. & oes thq. ad ithq artq. ex aliis Molina hic disp. 5 Valentia q. 2 punct. 3 & q. 13 punct. 1. Vasq. disp. 120 cap. 4 & sequentib. Suar. lib. 4 de Trinit. cap. 4. Arrubal disp. 100 cap. 2. Granad. cap. 3 disp. 3 sect. 2, & segr. Alarcon cap. 5. disp. 2 ... capita in illa referens Ruiz, ex q. Molina ... bit ee ... in fide Valentia ... fidei Ventaneq. Arrubal nec in fide securq. Alarcon Durandi 113 erroneq, 113 scoti absolute

Verq. Thes

Yer. Theolog. portanda, et appellando Consit. Cum esset q. 2 ad art. 3
D. Tingus erexit fidei, et Cai Ridenz, sensui Vong ee, e cuiq explotatu.

1. D. inter relat.

eorum, n dat dinctio realis moralis. hinc Statuo Ita Curando, cum
ssi, ejus deiliorum ita videat effugere, illorum mentem n saluat, et inde,
in quo dimidet a Gilberto, feig illo videtur errasse, cum relat divinas
doceat ee modos in plenos, q ee maxime absurdum ex dicendis stabit = D.ae 1o: nz ex stt Curandi sequitur prong divina ee realr. Dpositio ex naa, et modo realr ab ipsa dincto, qd e absurdum, cum opponat
summe simplicitati divine: g. = Rt Curando n sequi hoc incovenient,
q ex modo, et re, cuiq e mod, n resultat realis Dpositio, eo q mod non
het p se ee, l, alteri inee, d. e ipse mod cendi p se, l, inhaerendi
alteri, q explicat in modo inhaerentie accidentis, ng ut accens
alteri inhaereat, modus inhaerentie, n inhaeret, alias modi daret
modus, et sic in infinitum, Vt a. ex re et modo Dpositio resultaret, deberet mod inee rei, cuiq e mod, et q relatio divina differt ab ea,
sicut mod ane, hinc fit q ex illis, n resultet Dpositio in plena ...

haec solutio e omino
insufficiens, et reiicat 1o: etenim Dpositio nil aliud e, quam dinctorum unio: g.
si mod, ane, cuiq e mod, realr dinguat, et ex illis unum 3m resultet, vo-
luntarie asserit n resultare Dpositum. 2o: ng ex illa seqr simply
ee imo simplices in linea substs, qd e vita cosenss Theorum: go Ho
sequela, Prbatg: n. x hanc solutm, n e Dpositum ex naa et subsistentia,
dum ipsit mod illius, neg. erit Dpositum ex eva et exista, cum haec eta
fit mod ene, et alias Dposit ex maa et fian gaudat inoium Theorum
3o: q erit simplex omo in linea substz = Denig: Xp ngg e plena
Dposita ex subsista dui et huanaa, Vt docet Sto 3 p. q. 2 art. 4o
quem Catr sequunt Thei, advertiente Curando in 3 dist. 6. q. 3, ee
que definitum in 5 Synodo generali act. 8 canon. 4 siqs n fitet unio-
nem fin. Dposita &c. docet Suar. 3 p. q. 2 disp. 7 sect. 4: Et nec naa
huna inhaeret subsistentiae dui, nec subsista dui inhaeret naaehue, cum ex Theo.
imperfectio maxima in Deo inferat, et, realr mutatio: g. q personalitas

divina

diuina, sit mog nag illi n inhærens, n tolit quominq ex naa et psonalite resultet realis dpositio, sicut ea asserit realis modalis dingui.

2° Pbr ex alio inconvenienti, q sequr ex Durandi sententia, scilicet, dari in divinis quaternitatem rerum, quæ e damnata in Concilio Lateranensi, sub Innocentio 3°, q refert in cap. damnamus de summa Trinit. qua dg summa res e pater, filius, et spiritus S., n quaternitas, q quælibet trium psonarum e illa res: ẽ. pt. sequela, q darent 3 psonalitates reales entitate, et a naa dinctæ, darent 4 res, et quaternitas rerum = Rt Durandus, n dg nari quælibet quaternitatem, cu oes Catholici admittant quaternitatem relationum in Deo, d. solum dg nari quaternitatem psonarum, qua Abbas Joachim ponebat, et imponebat Magistro sententiarum.

hæc est solutio sustinenda n eget, 1° q ex illa sequr posse salua fide huius diffi. defendi quaternitatem entium rerum, dummodo illa entitas a psonis dincta, psona, n et, q e falsum, et pote Dia oium Theologorum: 2 ex eo, q se oppugnans cu canali Concilij, q sit, quælibet diuinarum psonarum e illa summa res, cu eo ipso q psonalitas realiter entiue differret a naa, hæc tet falsa pp. Paterni naa diuina, sicut hæc: X e naa hua; q illius psonalitas, realiter a naa hua dinq = 2, q n solum sefit n esse quaternitatem rerum in Deo, d quælibet diuinarum psonarum ee illa summa res, qua e diuinitas, ut data entiua quaternitate rerum, huius veritas subsistere negt. ẽ. P. mir: si tres diuinæ psonæ traherent naa hua, et a illa distinguerent, falsum est dicere quælibet psona e illa res, quæ e hualitas, at n alia rae, nisi q dinguerent entiue a illa, et si hualitas psona dincta n et. ẽ. pariter si psonalitas diuinæ, a naa entiue dinguerent, et si quaa ta psona n et, falsum est dicere, quælibet diuinæ psonæ, e illa res, quæ e diuinitas.

2° Rt dato dg nari quaternitatem rerum, n dg nari, nisi q tres psonæ et essa, sint 4 res, et hoc saluat recte admissa dinct.

dinct.º modali p(er)sonalitis ab ea diuina, cu(m) n(on) essa includat in qua-
uis p(er)sona, n(on) ponit in n(ull)a p(er)sonis, ita ut sit q(uod) alias ijdz n(on) b(abi)t huma-
nitatem, semet. sin se, et alteru(m) in alio, q(uod) e(st) indifferens = D(ist)inct.º
neg(o) ut p(er)sinchidant in toto, & parto, & ex ijs ponunt in n(ull)o illo, e(st) n(on) ha-
rum dicere, q(uod) nostrum a toto entitue dincti: q(uo)d p(ro)p(ter) hoc essa in p(er)sonis in-
cludat, n(on) fugit in n(ull)o ponere cu(m) p(er)sonis, ita ut sit q(uod) res ab illis dinc-
ta = 2º neg(o): essa reali dinct(ione), et modali p(er)sonalitis ab ea diuina,
hæc est falsa p(ro)p(ositi)o: Pater e(st) essa diuina; q(uia) ponere et in n(ull)o cu(m) p(er)sonis diuinis,
& q(uia) negat scilicet, & tres p(er)sonæ n(on) sunt tres res, q(uo)d scilicet affirmat. Pa(tet) m(aior): mi-
nor dinctio realis e(st) entitua, quæ realis modalis, at si dinguerent(ur)
realr entitue, hæc est falsa p(ro)p(ositi)o: Pater e(st) essa diuina: q(uo)d et data rea-
li dinct(ion)e modali, falsificat(ur) dicta p(ro)p(ositi)o. //

3º R(ati)o 4(ª): relat(io)n(es) diuinæ, cu(m) sint
omnino in p(er)fectæ, n(on) e(st), nec dici entitates, aut res, ac p(ro)inde ex eo q(uo)d realr mo-
dalr dinguent(ur) ab diuina n(atur)a, n(on) seq(uitur) quaternitas rerum, aut entitatum =
D(ist)inct.º neg(o) seq(ue)r ex hac solut(ion)e n(on) e(ss)e trinitas in Deo rerum & entitatum,
q(uo)d e(st) contra fidem: q(uo)d & solutio. P(ro)b(atur) sequela: n(on) n(isi) alr dinguunt(ur) p(er)sonæ inter
se, quæ p(er)sonalitates, cu(m) p(er)sonarum dinctio, ex p(er)sonalitatum dinct(ion)e su-
mat(ur): at h(an)c hanc solut(ione)m, p(er)sonalitates n(on) sunt res entitue dinctæ: ergo
nec p(er)sonæ. //

Denique P(ro)b(atur) 3º ratione D. Th(omæ): o(mn)is entitas, aut Deus e(st), aut Crea(tur)a,
Cu(m) o(mn)es ad s(e) diuidat(ur) in ens Creatum & in Creatum; at relatio diuina entitas
e(st): ergo Deus, aut Crea(tur)a, q(uo)d e(st) contra fidem: q(uo)d d(icen)d(u)m e(st) dicendum, & o(mn)es neg(an)t diuina re-
latio realr dingui ab ea, et modalr = R(espondent) Dicendo, sub di-
stributio(n)e maioris, n(on) cadere relat(ion)es diuinas, quæ ut sic n(on) e(st) entitas, aut
res, d(icitu)r rei, & tota sua q(ui)d(d)itas e(st), ea ut huius, vel illius, n(on) ut hoc, aut q(uo)d.
Deditq(ue) quo ad rac(ione)m Creatis, increati; iudicandum sa(ne) sermo, sin. ij,
illius e(st) neg(o). Vessa diuina cu(m) o(mn)i suo modo e(st) increata, & o(mn)is Crea(tur)a cu(m) o(mn)i
suo modo e(st) Creata. //

Hæc et solutio falsissima e(st) & reijcit(ur) 1º q(uia) e(ss)e modus
in p(er)fectus, & n(on) entitas & res, e(st) maxima imp(er)fectio; at cu(m) ratione increa-
ti nulla imp(er)fectio p(o)t(e)st ap(pli)cari: ergo ipso q(uo)d relatio diuina increata

sit, n. poté n. eé entitas. = 2: eo ipso q. relatio divina sit mos rea-
lr. d. divinite dincta, & n. sit saltz identice ipsa divinitas, vereál
illa dependet, cu eo ipso diviniti opetat, n. videntitz, di ipsa l-
tantiz cu reali dinct, q. ad vera dependa suffrit, i tatin re-
sultantia pasiony ab ea, relatis a functo, ylonalitatis Creatz
Anaa: at cu dependa rao increati poni n. pote: o eo ipso q.
n. sit identice entitas divina, rao increati n. potest opetere =
3° nq. ilto mos sit, veretz aparte rei exittit: q. l, divina exi-
ta, l, Creata; 2° é hereticu: q. l 2° é dicendu: at n. pote existe-
re exita divina realr a se dincta, alias poalis cet & inpfecta:
q. exita divina ei realr identificat, & dr entitas divina, que
é sui exita. //

Obiaitz 3° opponit Suarandg 1°: ex entite & moo en-
titis, n. resultat realis opositio: q. ab indi venienti opositis realis,
n. recte P. divinis relatis, n. dingui realr modali anaa. ans
ptt ab exemplis, si n. huatitas xi dimitteret a vbo, he-
ret alius mos eandi, n. tz heret aliq opositis. sibi vnq tan-
gens aliud, n. é ma pis opositus, que si n. tangeret, &tz tange-
re, l, tangi, é realis mos endi differens aliquo moo realr
ab vtroque tangentiu, cu illa possint manere soluto tactu:
q. ex moo & re modificata, n. resultat realis opositio. = 2:
q. ois realis opositio, é phoc q. vnu alteri inhz reat; at mos n.
inheret rei, cuis é mos: q. ex moo & re modificata, n. resul-
tat realis opositio.

Reo do R. neg. ans, ad 1ᵐ pbatis nego exs plorq
veritate, si n. huatitas a vbo dimitteret, heret opo nere
pioni Creatz, cu tz antea n. oponeret illa: tangens etz aliud,
é ocretis accidale ex tactu & subto tangente, cu tz sin. se accep-
tus, & precisivo tactu, tale opositis n. heat = ad 2ᵐ pbatis
nego mas, cuis oppositu tatin xo ex subsita dti & huatite oposito, qui
huatitas inhereat vbo, siue dra. datetz in oposito integrali, in
quo vna pars alteri n. inheret, neq. oes vnis°. solus q. requiri ad reale
opositis

oppositis, multorum adunatio, quae oritur accens, si oppositio intrinseca, & non haberent ordinem per unum ad alterum, & per rationem, sed potius per se, simul oppositio ad ordinem per se.

Arguitur 2.º non realis distinctio duorum facit realem oppositionem: ergo ab inconvenienti oppositionis, non recte dicitur: distinctio realis, relationum ab essentia: probatur ans[ecedens], nam sunt in fide paternitas, filiatio, & spiratio, realiter distinguuntur, & ex illis nulla oppositio resultat: ergo non omnis distinctio, infert realem oppositionem.

Respondeo distinctionem aliquam non requirere oppositionem, sed necessario requiri rationem distinctorum ad constituendum aliquid unum, a quo distinguantur; si autem relatio distingueret realiter ab essentia, & ex unione illorum constitueretur divina persona, resultaret ex illis realis oppositio relativa; sed divinae relationes realiter distinguuntur, non tamen uniuntur realiter ad constituendum aliquid unum, a quo distinguantur; atque adeo ex illis nulla realis oppositio resultat.

Denique arguitur: quae non identificantur aliquo modo realiter, distinguuntur aliquo modo realiter; at relationes non identificantur essentiae aliquo modo realiter: ergo distinguuntur ab illa aliquo modo realiter. maior ex eo constare videtur, quod distinctio realis nil aliud est, quam negatio identitatis extremorum existentium. ergo quae existunt et non identificantur aliquo modo realiter, distinguuntur aliquo modo realiter. minor autem probatur: nam identificari alteri realiter adaequate, est aliquis modus identitatis realis: at paternitas v.g. non identificatur essentiae realiter adaequate, alias identificaretur realiter cum omnibus, cum quo identificatur essentia; ergo identificatur essentiae aliquo modo realiter, & caret aliquo modo realis identitatis cum illa. — Confirmatur amplius: quod non est ipsum cum alio convertibiliter realiter, excedit realiter ab illo: at paternitas non identificatur realiter convertibiliter cum essentia divina, alias identificaretur realiter cum omni extremo identitatis essentiae: ergo excedit ab illa realiter, & distinguitur realiter ab illa.

Haec argumenta, licet probat, convincit distinctionem entitativam relationum ab essentia, quia etiam filiatio a paternitate entitative distinguitur: ergo sicut ex eo quod filiatio non identificatur cum paternitate, in quo consistit non identificari adaequate cum essentia, licet colligere distinctionem filiationis

ab essentia

abstra, colligere licebit, n. tbz. mod alq. distinctis ab illa, quq intendit Querandq, dicts distincts entius, quq ponebat Gilbertq. ad illud q R, verq ce maiq, de illis, quq tm realitz aliquomod reali, identifiant, falsq a. sitbz tm. virtualitz rade vna divinetz, aliquo mod reali n identifient. St a relatio vg. paternitas, n identifict adq. te cq divina essa, qlt paternitis nne signat, qua rade scipt p intq vna abstra divineta, acceptat, tm sq reali-tatz, qlt in re, ad q te identifiat cq essa, & cq oies, cq quo identifiat. essa; & ideo n. lt colligere aliquo mod reali a divina essa dinqui; & p hoc ptat 3z. quq doa e D. Thq. q. & deq a art. 1 ad 10. & Tiln ncit q paternitas e in filio, & id q e paternitas, st essa. //

§ 2º Statuitur Secunda Conclusio

inter relatas & essq, n e dinctio realis fialis, seu ex naa rei ante intq operats. ita A.A. & M. Mastri & Pº. qui nq q. st orthoxq, n dinquunt actu ante intq operat, in oi mora identitas, c a sua reali dinctq exclusat; at relats & essa, st inter ipsq, st Mat ex Cc. lic lateranensi sub Innocentio 3º q refert cap. damnamus de sumã trinitate, lt p aliq. st Pater, aliq filius, aliq Spirius, n. l aliud, & id q e Pater, e filius & Spiritus, p ijd. Anod. ex Pelq. p. oe finit. Cap. 6. Ubi ait, n alius e, Deus, aliud pronq e, & ipse pino. q nulla dinct actuali ante intq operats, gaudent. [illegible] quo dinquat actu ante intq operat, n differunt sola rade, at relats sola rade differunt ab essa, ut Pater Florent. sect. 19. Ubi Andrea in concertia adversq quq Joannes de Marco assidantq vocabant, ait, iam ita tq dicere, & latinorq doctorq Theologia simplici p. ferre divina, & filii, & Patris, seu filiq Spiritq, aut quq ingq ea-putare debeti, ut rpiferant, q quid sola rade, a colligentia differe credunt. q. et. vocatq Bernardq serm. 80 in Cantica. Anselm. lib. de incarnat. Cap. 4 & 3. o relats essa n. dinquat actu ex naa rei ante intq operats. //

R. Jusfe

R. ex dictis haec sola ratio, omnis si ratio formalis non est distinct-
iva tacta, et non est, si indistinctio formalis ex natura rei inter relationes et essen-
tiam: haec ex eius relatis, etc., et cum eadem ratione sola ratio est essentia
illa illigentia; at illa illigentia differentia, in qua etiam intrinsecitas non sustinet.
Ergo 2: nam . . . non in aliis esse valent indistincte realiter aut formaliter,
relationem absolutam, quam asserendo sola ratione, aut illiga distingui, ut scribit
ex ipso q. 3 contra art. 2 lib. 6 art. 1 intra dicta 2 q. 1 art. 3 dist.
33 q. 1 art. 1, et hic dat: relatio realiter existens in se est quasi cum
re; et non differt nisi sola illigentia ratione, et Maxius, ut ita fatentur cum Mag.
Praeceptori opponi: quod faciunt tenentes ubi ex florentino relatis, et ratione
3°. 2. Paternitas, et divi-
na simplex, ut Mater ex Lateranensi dicto procenthio 3 cap. 2, cuius-
tas Patris indivisibilis est, ut ostende simplex divino; at cum distinctio formalis ex
natura rei inter eius quantum personalitate omnimoda Patris simplicitas, subsistere negat.
Ergo: minor f: omnimoda simplicitas non minus distinctionem, quam compositionem opponit; at
si in Patre est formalis realis compositio, divino simplex non erit, quia formalis sit [*marg.:* formalis realis, sive . . .] [*marg.:* ratio.]
realis . . . in illo Paternitas, essentia; Pater . . . ex illis divino simplex
non erit. Minor ab sententia admittit, quod ideo in Patre valeant formalis
compositio, quod cum illa omnimoda simplicitas subsistere negat: major . . .
simplicitas namque est . . . unitatis, unitas autem in indistinctione; ut etiam omni-
moda simplicitas est omnimoda unitas, et omnimoda indistinctio; at omnimoda
indistinctio, quae realem distinctionem excludit, non minus quam omnimoda simplici-
tas quam realem compositionem: ergo omnimoda simplicitas non minus opponitur distinctioni
quam compositioni, et . . . realis compositio reali formali subsistere negat, ut neque
distinctioni reali formali subsistit . . .
4°. Si ex distinctione ita reali formali sequitur Pa-
tre compositum esse reali formali compositione; sed est falsum et contra simplicitatem Patris et sua simplici-
tate: ergo. Sequela probatur: compositio namque est distinctorum unio: ergo et unio distincto-
rum entitative est entitativa compositio; ita unio distinctorum formalis realis, est compositio
realis formalis; at ex . . . datur in Patre unio Paternitatis et essentiae, forma-
li reali distinctione gaudentium: ergo Pater erit ex illis compositus compositione reali
formali. Quae ratione utitur Anselmus lib. 3 de incarnatione cap. Commentum.

Lib. 1. fidei cap. 12. S. Hilarij lib. 8. de Trinit. & D. Th. q. lib. 6. art. 1.
de poa q. 8. art. 2 in 1. dist. 33 q. 1. art. 1, & ibidem D. Anibal dis
q. Unica art. 2.

Rnt. Resolutio ad oppositū reale, nonnisi requiri unionem ex-
tremorum entium reali dist. ex parte entium, cum extrema opposita debent
inter se separari per modum pot. & actus, ex quo ipso q divina esse a pater-
nitate non distinguatur entitative, et sola filiatione, est omnino infinita, quae sit separa-
rari nequit ut potentia ad relat.; ac proinde ex illa, & paternitate,
distinctis solum filiali, resultari nequit oppositio, etiam filialis.

Cæterum ista hanc
solutio obstat, quia est omnino voluntaria, desistio neque oppositio, quæ est unio-
ne distinctorum: quod oppositio entiva petit extrema entitative distincta; oppositio
autem filialis, filiale extremorum distinctionem exposcit, cum argumentum a defectu
ad defectum, cum eodem addito, & oppositum omnino voluntarie affirmabitur.

2: nam separa-
tio per modum pot. & actus, si requireretur de conceptu oppositionis abstrahentis a per
se tali, et tali per accidens, aut ex conceptu oppositionis talis per se; non primum,
enim nequaquam per accidens, oppositum est extremis non separatis ut actus & poa;
nec 2um, etenim oppositio per se, a opposito per accidens in hoc discriminatur,
quod in hac, extrema non per se uniunt in 3o, bene autem in illa: quod data hac
perseitate unionis extremorum in 3o, etiam si non separentur ut actus & poa,
resultabit oppositio per se.

3: nam ex partibus integrantibus, resultat
oppositio integralis, ex subsistentia vel, & humana natura opponitur Xo; & tamen
nec una pars integrans ut actus, aut poa, separatur ad aliam, nec sub-
sistentia vel ad humanam naturam separatur ut poa, aut actus, et solum ut [illegible]: quod ad
rationem oppositionis, separatio ista necessaria non est. 4: nam ipso quod divina essentia
filiali distinguatur a paternitate, est realis filialis actuabilis a illa,
et non infinita, sicut non entitativa infinitas, petit identitatem entium cum omni
entitate, quæ in sui conceptu imperfectionem non dicat, ita infinitas filialis
filiationis, petit filialem identitatem cum omni filialitate: quod nihil ei deficit, ut
opponatur ad paternitatem, ut potentia formalis. = Denique

obstat:

Obstat: nam ex paternitate ersa, non sequitur distinguj, et distincti realiter, constituit Pater a filio; at non distinguj se simpliciter: quod distinguj — [illegible] realiter. Nam [illegible] si distinguerent, Pater constituti, ex illis, non et ing [illegible] [illegible], et non [illegible] actus et pa, cum in tali casu mini identitate eaedem essent, quia si [illegible] actu et pa: ergo [illegible] si distinguerant realiter realitates non [illegible] actus et pa; Pater constitutus ex illis, non est distinguj, ex [illegible].

Quae ratio suadet, impugnando rationem [illegible], qua exco [illegible] bat paternitatem distingui ab essentia realiter, quia essentia communicatur filio, et non paternitas; at haec ratio [illegible] probat enim [illegible] distinctas, sed [illegible] bat realiter. Ergo cum ad [illegible] sit inefficax, ut catholice fatentur scotistae, etiam ad [illegible] inefficax erit, sententia mini: si essentia communicatur entitative filio, et paternitas entitative negatur illo, et non solum realiter, alias Pater et filius realitates [illegible], et non entitative distinguerentur: opposita affirmatur et negatur, distinctio colligitur, de tali illo, in [illegible] realitas, [illegible] entitas — explicatur haec: communicari entitative et entitative est incommunicabile, prout se eadem entitate affirmari ratione infinitis ratione entitatis: ergo communicari et non communicari realiter, possunt se eadem realitate affirmari, ratione infinitis realitatis, et [illegible] quod essentia communicatur filio, et non [illegible] paternitas, male infert Scotus, inter eas et paternitatem realem distinctionem —

Denique [illegible] ex [illegible] da [illegible] dicta [illegible], nam [illegible] in locis patet, illa distinguuntur realiter, quorum unum non est alterius de se [illegible], nec de illius [illegible]; at paternitas est de essentia Patris, et [illegible]: ergo essentia et paternitas identificantur in [illegible], ex quo ulterius infero identificari realiter intrinsece. [illegible] entitative [illegible], nullus ex constituentibus identificari potest entitative, ut in tali [illegible] ex partibus, cui nulla pars [illegible] entitative identificatur: ergo [illegible] constitutum ex [illegible] [illegible], nullus ex constituentibus potest identificari per [illegible] cum [illegible] omnibus distinctis entitative, nulla ex [illegible] entitative, [illegible] entitas a [illegible] [illegible] distincta: et [illegible] ex [illegible] distinctis, non est [illegible] ex constituentibus [illegible] distincta ab alio [illegible] ratione illius, sed ab alio [illegible] distinguitur, et [illegible] eo ipso [illegible]

eva

esse identificat Patri filiat, non potest a paternitate filiali distinct[ae] coexi-
ni.

Praeterea 2° opponunt scotistae 1° Aug. 7 de Trinit. cap. 4 ubi ait,
Pater non est eo, quo Pater, id aliud Deo est Deus, aliud Pater; ergo et
hoc sufficit non vana et maior distinctio, quam virtualis inter Patrem et Dei-
tatem, ex eius ut paternitas ac essentia ut fert, non sola distinct[io] virtualis, de
et fratr, et continentiae operato. Primi: neque in eodem Cap. 8 in praecedentibus
dicat August. Pater eo est Deus, quo est sapiens, et sapientia divina essentia vir-
tualiter distinguitur; ergo ut verum est Deus non esse Deus eo, quo Pater est, inter paternita-
tem et Deitatem, distinctio maior, quam virtualis et distinguitur; ergo distinctiva non est
recte esse realis fratr.

Resp. Augustinum loqui de ea distinctione Deitatis in ratione naturae
per ultra attributi distinguitur, de esse absoluto communibus personis, sive attri-
butali, sive per modum naturae, et ut sic loquitur de Deo, subsistit discrimen in-
ter paternitatem et Deitatem, et sapientiam, qua ad Deum; sapientia
naturae. Et si distinguatur virtualiter a divina natura, pertinet tamen ad esse absolutum
Deitatis, et tribus personis communi, tamque metaphysice distinctivum, non in
esse naturae, de in alio esse absoluto et communi attributali: Paternitas autem et si
fratr ab esse absoluto non distinguitur; non pertinet ad esse metaphysicum sive
distinctivum Deitatis in aliquo esse toto attributali, seu absoluto; et in supra
dicta maxime, non minus; ut probat. Distinguo maiorem: Deus eo est Deus, quo sa-
piens, sum. Si igitur esse absolutum, concedo maiorem; sum. Deus pro Deitatis sub esse naturae,
non maius, et distinguo minorem: a divina essentia sub conceptu naturae concedo minorem; sub
alio conceptu absoluto, nego minorem et consequentiam, et quae hoc adiiciunt Scotistae favere
non possunt, cum nullo distinguatur hic distinct. fratr, relativum ab essentia, sed in-
ter essentiam et attributa, quae inter se distinguuntur.

Obiicies 2°: ea differunt
fratr, quae distinguuntur definitionibus; atqui essentia et relatio distinguuntur definitione; ergo.
Minor probatur: nam essentia definitur esse, relatio ad in ordine ad aliud;
ergo definitio essentiae distincta est a definitione relationis. R. relatio et essentia ab-
soluta, ut praescindunt a creato et increato, differunt definitione; at
ea, quae exhibent rationem communem creato et increato, in Deo ergo reperiuntur fratr.

... divina, et absoluta est, et relatio, differunt in Deo re finit, et ratione finali = ... relatio neque est definitio neque divina, neque de illa definitur, et sic essentia divina non est definitio relationis quae gaudent definitionibus ex quo distincta sunt.

Ratio et relatio definiri possunt 1° a Deo, hoc est videnti illa, atque intuitive, 2° a viatore, et sic gaudent distinctis ... sicut essentia et relatio, et cognoscuntur diversis de ... modo definiantur, eadem est definitio relationis et essentiae ... quia dicitur a viatore ... definitionibus ... ex hoc solum quia distinctio ... in re ... distincta ... definitionis ... cognoscente ... terminorum ... ideo ... relatio ... definiantur ... definiri ... definiri debent = ... in illa abstractione ... definitio ... tertio ... illas ... in Deo ... semper gaudeant definitionibus distinctis ... perfecte cognoscunt ...

Ad 3um distinguo ... illud quia ... de relatione et essentia, quatenus ... nominibus significantur a nobis; nego ... loquendo de illis ... et consequenter definita essentia, definitur relatio, et e contra.

Et ... definitio ... bona, debet esse ... ... non ... a nobis ... apprehenditur, ... exprimat ... falso ... apprehensione ... definita ... definitio vera ... definitio defectiva, ...

a simineus definitio nequeat eo quo ma. q definiunt perit in definitionibus ex quo tunc

R.o definitionem aliquam dupliciter posse defectuosam esse, 1.o per excessum, attribuendo rei aliquid quod non habet: 2.o per defectum non attribuendo rei, neque explando totum quod in re habet. Definitionem vero ut sit trinitas, si reddat illam non omnino perfecta, & rem non adaequatam, hoc 2.o defectu laborat omnis definitio a viatoribus data de Deo, sicut & cetera a viatoribus impositis illi, et ita infra distinguo maiorem: debere probari per exclusionem praedicati contradictorii concedo maiorem; per expositionem omnium praedicatorum & probatione convenientis, sub distinguo maiorem; si definitio sit adaequata, concedo maiorem; si inadaequata sit, nego maiorem; & distinguo minorem: definitur a nobis definitione non defectuosa in materia, concedo minorem; non defectuosa defectu adaequationis, nego minorem & consequentiam.

Obiiciunt 3.o Pater intelligens se, aut intelligit essentiam & paternitatem, ut diversa obiecta, aut ut idem obiectum, aut sub alio & alio modo concipiendi nostro, si 1.um, distinguuntur realiter formaliter, cum Patris intellectio tendat ad illa, quatenus sunt in se, & consequenter omnis distinctio ibi potens, probatur in intellectu a parte rei, nascitur, si 2.um, ergo non est maior distinctio inter paternitatem & essentiam, quam inter Deum & Deitatem, quae est absurdum. Si tertium, Pater non concipit Deum & Deitatem ut idem obiectum indistinctum, tamen sub alio & alio modo concipiendi nostro.

R. similiter 1.a, ante, contra 3.o, adversus ubi ratio non aequa, per idem reddita, distinguant ratione ratiocinante, quae numerantur manifeste ex relatione & ratione differunt distinctione ratio ratione et fundamentum, si ... nostro concipiendi nostro, in una ... quae exercet ... & relative. ... tas ... ratione ratiocinante ... vel ... magis & minus ... relative ... quae ...

[illegible], neq. ab illa [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

Contra [illegible] [illegible] negat. de
paternitate [illegible] [illegible] [illegible] ante omnem actum operationis [illegible]
[illegible] illa [illegible] realis [illegible] eo modo [illegible]
[illegible] divin. quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], eo modo quo [illegible] illo [illegible]
[illegible] de illo affirmari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] negat. de paternitate ante omnem actum operandi [illegible] [illegible]
realis [illegible] [illegible] ab illa [illegible] [illegible] divina [illegible] in
aliquo [illegible] realis [illegible] aptitudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit divinitas negat. de paternitate ante omnem actum operationis [illegible] [illegible]
[illegible] negat. [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de pater-
nitate negat. aptitudo [illegible] [illegible] [illegible] ante omnem actum
operationis; [illegible] de illa negat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aptitudo; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aptitudo: [illegible] negat. de paternitate
[illegible] [illegible] aptitudine in aliquo [illegible] ante omnem
actum operationis. [illegible]

Ad hoc [illegible] [illegible] [illegible] efficaciae [illegible]
[illegible] contradictoriarum [illegible], [illegible] Gilbertus, [illegible]
[illegible] distinctis relationibus ab [illegible] Durandus [illegible] modalis, et
[illegible] realis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Durandus [illegible] catholice [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible], nec [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ante [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] divina [illegible] [illegible] signant [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a nobis viatoribus: 2° [illegible] in
[illegible] mentis Beatorum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] affirmari de [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad hoc sufficit distinctio [illegible], qua [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] affirmet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; sufficit distinctio [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2°

512 ad 7 hic ad. 3; si á. 2ª mod sumantr esse relato, ni Laffatr
sessa, y derelat.r nisi, aut Stra; q b semp y que deius 2 a —
quirat. statum, thont. hic nnita, al. sign. nt. th raoe dincta,
subst. sfa biale so. affient aliqua baella, que sepaterno —
repent resma, ex quo nasc. stra noni. illuminatio. haec ita.
pri mo, se infra ne. an, et obat. nimis, a diligobat. o —
m, 4 coa, q n. Wincunt due pbati. 1ª ng fatrig aremit, Ill, paterni —
tat, est. c. p. rei, n identifari cu alijs relationib, 2ª n seludit in —
tenty, stat q eade fra infinita, qteng e inre identificat reali cu
alia, & alig distingui ab illa.

3. omnes y si identitas realis d —
cit negat. realis dinct. at paternitas, relat. a filiat. dinq: o n iden —
tifat reali cu illa — 2. b n. Valet paternitas p. in re incoi —
cabilis reali filio: o n e coicabilis filio, cu a ratione ad affa —
tiua ad neg. Variato rato p eng finitu t infinitu, qui ecbo —
ng. coq. docet dialecticorum reg.: atq e Vere. a. & V, ac o in —
fe hsce. P. paternitas est in re, n e apta identificat cu filio,
seu ub. coicab. — 3. ng ex hac solut. seq. Vere affirari Verba
q sit rao dinguendi Patre a filio, q ab illo reali dinguat, y.
relatiue cu filio opponat; in hec oia repaternite Vere con —
tient: V ibi natiu Videt e: — Cuius ng coicari est entui —
tiue illigibili intui beati, & n coicari paternitas intui —
intui tiue, requiret inte illa reali dinct. frali. o illa coica —
ri filio, & paternit. sub aliqua raoe n coicari, requiret —
pet dinct. inte illa, ut mng reale frale &c.

Ad 3. ex his obiec —
tionib, Vera ee maior, in formis limitatis, secq. á infra infita,
ng sicut hec ol sui infinity simul e relatiua et absoluta, et
j. dinct. entica, in U. Scoti, ita in nra, absq. dinct. frali, &
eadem raoe, s. Vna het identifari reali, & reali dingui — Ad
3 n. ay. Dialecticorum reg. tenet, q arg. a n distributo ad dis —
tributum, q. in presenti dingit, ng. Ill paternitas, sit entitas,

singularis

singularis fialx, equivalenter é Ürbis, atq u Vtrirtaegquivalet plibz ntitatibz; & reputatio gratuita itna ex
y. rit, quę ē paternitas, sub aliqua raoq n̄ coicat' 1º sub
sᵗ nulla coicat, attendita fata in se mubis ad illa cos: insequaras sunt n̄ pices: ꝯ insequanan ñ st pices = Ad 33ᵘᵐ. Sequela, loq recta ptt a p. rei é, seq. a. ad illa ptt signat hoc nne ella
sᵗ pl̃ta relationibz intrata & raoe dincta, & n̄. rul aliat é, yuz
ę aliqua fialitas a p. rei identifata cū fialite ex, sit rao dinꝗ. relatiue se hendi, & opposit relatiue.

Ad Vltima, dico
Antin.º coq, ng illa & paternitas, stant intuitᵘˢ sub eadę raoe
fiali o Virtuali, ng pé sub raoe diuing nag, & ita Vidercꝰ,
& alteran', ut exsultant sub raoe eadę et Virtualr Visibilitatis,
soly ꝯVenire poss et ex identitis negat. paternitas. a. Vt hoc nne
signata, n̄ stinet sub raoe fiali ē coicabilitis realis ad intra,
et sine dinctᵉ actuali ab essa, pote coicari essa, paternitate
n̄ coicata.

Disputari poterat p̄ Iale mento dubij, an dincta raoi relationy ab essa, efficiant intta diuing, & intta Beati, p̄ beatę Vision. &c. difficultates istę, ad Logicę spectant, Vbi ingrisolet an Deg entia raoīs efficere queat, ibi negatiue solet R. eoq ens raois het eé fictu ab intta rati acé, recipiente Vō. relatiu, q̄ rat. relatiu né, & dinctu, q̄ in se indincbtiné; Deb. a. ora stt. recipienti, huiz moi fictio repugnat, ut dicta dinct. raoi relationy ab essa, efficere nequit, qua ab raoe ipsis de Beatis p̄ Beatę Visiong Vincit, ut p illa Deg Vt é in se intuitiue cognoscant, deinde, ng hęc dinctio resultat ex recepting dinctᵉ. Beatę. a. Vno indiuisibili actu, Deg Vt é in se intuet, ac p̄ inde ex illo resultare nequit prefata dinctio q̄ docuit D. Th. in L. dinct. 2 q. 1. art. 3
ꝯ cognitᵘˢ. a. quas Beati hent ex tta dbg, dinctas, ita efficere
pᵗ ent, q̄ oppa raoe pbari pote, q̄ stt, n̄ Vna, & multiplex ait

se

ee cognitio extra Hij, q est docuit C. In loco citato

Dubium 2.um

An diuina essentia sit de quidditate et conceptu relationum?

Ex dictis dub. praecedenti manifeste collig. q. si relatio, vt inest accipiantur, hoc est, in re ipsa realiter, quae apud nos gaudent, et specialiter illa diuina, sive entitas relationis sit eadem, nec enim entitas, et est realiter cum diuina essentia, et manifeste monstrabimus, vnde q. si relatio entitatiue humanatur, esset ipsa diuinitas, et diuinitas eodem modo sumpta, sit essentialiter relatio, q. si haec diuina entitas, et adeste multi, ... virtualiter ... per intrinsecum distincta realiter, examinata identitate reali relationis ..., restat inuestigandum, an entitas ista diuina, in virtualitate esse, sit a quidditate sui, modo q. exercet munus essentiae, nam hoc 2.us in dub. seq.ti 1.us in hoc ad examen vocamus.

In quo 1.a negans est, quam ... Scotus et Durandus, ... Molina disp. 6. et 4. Bas. disp. 121 cap. 2. Becan. cap. 1. q. 9. Ferrian. disp. 5. dub. 1. Alarcon, nec displicet ... ex nostris, — 2.a affirmans, quam tenent plures ex nostris et ex aliis, ... alii ... vno modo defendunt, qui non distinguunt de essentia diuina per modum transeuntis, et per modum nativi, priori modo asserunt esse de quidditate relationis, secus a in posteriori; alii hunc distinctionem non faciunt mentem, alii ... affirmant sub vtraque ratione esse de quidditate relationis.

Dico: Ratio entitatis diuini est de quidditate relationis ... virtualiter distinguntur a natura diuina, ... est de conceptu, quem ... 2.a pars dico ex 1.a colligitur, nam in conceptu, quem ... virtualiter a natura distincta, importatur ... implicite q. q. ... est de essentia illius ... sic, cum virtualis distinctio cum reali per intrinsecum facta, ... semel probato rationem entis diuini, esse de quidditate relationis, quatenus virtualiter differunt a natura, recte collig. esse in ...

ex deceptis, quae diatoriis fiamq de relationibus, qtenq a naa virtualiter distinctis."

R. a. Di [illegible] p. 660 ex Cath. L. in pag. 33 art. 3 ad 2. ubi ait: "Coia absolute dicta esse de intellectu priorum; ubi eum non distinguat de propriis [absolute dicta esse de intellectu propriorum] in concreto, et in abstracto, et absolute asserat coia esse de intellectu propriorum, nec nos debemus distinguere, etc." Ita debere intelligi absolute de personalibus in utraque acceptione. Et hic art. 2. in corp. ubi docet, "Quod in divinis relationibus, est substantiale divinum, sicut in Creatis ratio accidentis"; quod etiam docuerat q. 28 de potentia art. 2. in fine Corporis: "at ratio accidentis essentialis est relationibus Creatis, quod ratio entis divini, essentialis est divinis relationibus"; in eodem etiam art. Solut. ad 4. loquens de attributis et relationibus, docet signa rei divinae essentiae; [illegible], quod signatur per nomen implicite ad minus, ad rei essentiam pertinere debet. Quod divina essentia est de quidditate relationum, etiam quod [illegible] virtualiter a naa distinguuntur. Denique ipse docet 1. ad Annib. dist. 33 art. 1. ad 4., cujus verba ex [illegible] sequenti [illegible]

2.º Pbc: Paternitas [illegible] virtualiter a naa distincta, est ens [illegible] non Creatum: quod essentialiter ens divinum. [illegible] ens [illegible] divisum per creatum et increatum: [illegible] paternitas [illegible] virtualiter ab essentia distincta, est ens [illegible] non creatum, [illegible] ens increatum et divinum, [illegible] divisio cum negatione unius membri, ad alterius affirmationem [illegible] [illegible] in [illegible] divinis."

In hujus argumenti [illegible] multa [illegible] intervenient, [illegible] solum, [illegible] in hoc, quod [illegible] non detur medium inter esse ens a se, vel, ab alio, Creatum, vel, increatum, [illegible] aliquo [illegible], [illegible] aliquo [illegible] medium potest assignari, sicut inter esse hoc, [illegible] medium non datur; [illegible] de [illegible] fiat de hoc, [illegible] necalbum, nec [illegible]; sicut presenti inter hoc, quod [illegible] rei, esse ens creatum, vel, increatum, non datur medium, [illegible] rei ens increatum, [illegible] reduplicando [illegible] relatis [illegible] virtualiter ab essentia distinctis,

neg-

neq. e essalis erg Creatis, nec increatis, de quibus in maiori.//

3. est solutio

ex non penetratali aiunctio p. cadit, sicut ex dictis adductis, e omnino
extra res, divino non tibi, in albis, et non albis, non essalis, de subiecti in
accidens, et cum accidens subiecto non spectant, nisi de existenti, de extra ra-
tionem existant, nec ratio esse cum reduplicat. conveniant, ut fit, quod addi-
to sic essalis, sic reduplicata essa, nec unum, nec alterum de subiecto
afficit, de praescindat ab utroque extremo; in maiori a. Carne, divino
essalis est, et divinum cum illa reduplicat. conveniens essalis, ac proinde
alicui ex membris dividentibus, cum eadem reduplicat. docere debet. =

Tandem reiicit reduplicatio illa virtualis distinct. relatis ab essentia
non tollit quominus essalis praeter de illa ratione entis [illegible] ergo nec tollit
quin de illa praeter alicui ex membris, per quae adaequate dividitur ens:
patet cons. tum quia non est ratio cur reduplicatio tollat verificatio alicuius
ex membris dividentibus ens, et non verificatio ipsius entis, tum quia
si verificato ente, nullum ex dividentibus verificatur, non adaequabunt
rationem divisi, et sic divisio adaequata non exit.//

3. de quacumque affirmatione

negat omne divinum, affirmat creatum quia facta reduplicatione [illegible] va-
riat affirmationem entis [illegible] ente creato, recte colligi affirmatio-
nem essali enti divini, non solum in re, [illegible] quacumque reduplicat. =

Denique quia relatio creata vere affirmat rationem entis [illegible] et negat
rationem entis divini, et de illa affirmat essalis rationem entis Creati; ergo cum divi-
na relatio, ut virtualiter ab essentia distincta, essalis praeter rationem entis
[illegible], et negat rationem entis Creati, vere de illa affirmat rationem entis
divini, etiam quamvis virtualiter differat a natura divina.//

Denique Prob.

si divinae relationes non clauderent in suo conceptu rationem entis divini,
non includerent in conceptu illius, et sic utraque conceptus distinguerentur
cum mutua exclusione; at hoc est impossibile: ergo prima ex conceptibus
mutuo se excludentibus, non potest non resultare compositio, sal-
tem rationis; at hoc cum omnimoda simplicitate divinarum personarum

tra

stare n' obte: ... R^t. sit summo simplicitas excludat rationes ut fiat distinctionem, immo et mutuas, ut genere diffa, n' g' excludit ea distinctiones virtuales, aut rationis, quae ex genere diffa n' sit.

Et mutua mutuas salvat simplicitas Dei, si distinctiones ob rationis simplicitate removeantur ab illo, et alias ingerenere, nullus sit in Deo, nec potest aliquo efficaciam tolli talis distinctio suaderi = 2° q' n' minus imperfectus est distinctio rationis ex fra, seu ex modo concepto, quae ex diffa, cui in natura aliq. proprietas miscetur, n' n' minus diminuat perfectionem ex fra ut prop, quae ponitur ad diffam: ad distinctio admissa, erit adminus ex fra, sive modo possibili: q' n' minus recipi debet a Deo, quae distinctio ex diffa = 3° ng data hinc fratribus distinctio mutua acceptis exclusione, probantur in fratribus cognoscibilis mutua distinctio ex diffa q' si haec resecatur a Deo, removeretur etiam mutua acceptivam exclusiva distinctio obtinua: Patet: eo ipso q' sit possibilis mutua acceptiva exclusio, poterit dari conceptus aliquis communis a partibus omnino praecisus. Ng. ratio communis plures, atributa divinus omnino praescindens: q' atq. admissa communitatis cum praecessione a modo ponitur cum univocatione, cum nulla actu importet diversitas, et univocatio admissa, conceptus ille communis generis erit: q' admissa mutua exclusione obtinua acceptiva, probantur cognoscibilis distinctio mutua, aequila diversa illas, et, perfectas diversa consequentes militant.

Solu Maria: Arg: n' minus opponitur mutatio unitati, quae distinctio simplicitati, atque summa unitas, quae in Deo est in re, n' tollit distinctionem virtualem et formale, per rationes: q' pariter summa simplicitas in Deo in re distincta, n' obtrahit distinctioni virtuali, seu rationis, et sic probandi idem deinde illata, n' obstat bene inclusio entis divini in relationibus, per virtualem anaa distinctis = Auget difficultas: ideo n'

dat

dat in Deo virtualis distinctio, quia divina entitas indistincta manens, aequivalet pluribus in creatis distinctis, itaque met entitas simplicissima, aequivalet pluribus, ex quibus in creatis realis compositio resultat: ergo mittenda est in divinis virtualis compositio. Confirmatur et urget: ergo ut in dubio praecedenti
contra Scotum arguebamus, simplicitati summae non minus opponitur distinctio, quam compositio: ergo si summa Dei simplicitas non excludit virtualem distinctionem, aut formalem ex natura rei, non excludet etiam compositionem ...

Rx. maiorem distinctionem reperiri in Deo quam compositionem, quia ad virtualem rationis ratiocinatae distinctionem, alia requiruntur mutuo se excludentium, alia vero implicitae et explicitae, cum mutua implicita exclusione, ex quibus resultet distinctio simpliciter intra similes distinctionis rationes, quae ad rationis similiter talis, ita ut ad rationis compositionem, alia simpliciter diversa in unione requiruntur mutuo se excludentia, ex quibus unum cum aliis componatur ut potentia cum actu; alia tamen quae resultent ex unione requiruntur se non mutuo excludentia, et solum distinctorum per implicitam et explicitam. Sicut ergo negamus in Deo distinctionem, ut vidimus, ita admittendam censeo virtualem compositionem, ut verum reponimus ex quo patet ad argumentum et urgentia. Dico:

2º Dico: divina essentia, et per maiorem, et per minorem, est essentia relativa, et ut virtualis, et ratio nostra debilitat distinctionem. Prima pars probatur, quia valet ergo relatio divina est virtualis ratio distincta, est enim divinus per essentiam ..., ut praecedenti dico ostendimus: at ratio entis divini, et essentia absoluta est, ipsissima essentia divina absoluta: ergo essentia divina per maiorem est, claudit essentialiter in relatione, quae etiam virtualiter ratio distincta. Hoc autem non est efficax, sed ad versus illos, qui in divinis solum cognoscunt ad relationem, non in relationem. Qui subsistentes, ad versus illos, qui praeter ad explicitum re cognoscant in relationibus propriis per ... adiungi absolutum, parum habet difficultatis, nisi amplius arguatur ad illam negativam: re poterant ... entis a se, et essentia, simili ... per exclusionem

exclusione Cas. 2° per exclusione Virtutis ppriq. hoc ĩ modo, ẽ ipsissima essa divina. Vt sic ā n ẽ de Ceptu relationem; priori modo ẽ̄ pratis transcendens, ñ soly ella, sed & attributa & relat.es, & de aiby priri essalr; ex hoc ā ñ sequr divinũ ellã absolutã essalr prari de illis. "

Vtraq. pars Pargato P.e ex D. Th. int. ād Anibald. dinct. 33 q Vnita art. 1. ād 4.m q. respondit: de quocunq. prat essa. prant & & essalia attributa, hac ā ñ prant de pprietatibq, q̃ Paternitas sit sapiens, & Creet: q pprietas ñ ẽ essa: Cui acquieto R. ād 4. dicendũ q attributa essalia possl signari in abstracto, & in Dcreto, si in abstracto, sic essalr prant & de essa, & de pprietatibq in abstracto acceptis, dicimq q ella divina, l, et pater nitas ẽ bonitas, l, sapientia Dei. Ex qbq Vtraq. pars Dc.

S — Arguty pcedebat de divina essa, nedũ p moy essy, de et p moy naq; pt. de illa Vt sic asserit prari in abstracto significata essalr de divinis relationibq: t. manifeste sentit ẽ̄ sub Vtraq. rōe de Ceptuillary essalr: mar. S. arguty pcedebat de essa qten radicat attributa; at pp. Vt sic ñ ẽ p moy esse tũ, sed & p moy naq: q. S. mar: at mi mar. arguti erat: de quocunq. prat essa, prant & essalia attributa, quq Dcit D. Thas. & hac sdy ẽ Vera de essa Vt ẽ attributory radix: q. "

Ex plat. amplq: de quo prantur essalr attributa in abstracto, prat & naa divina sub Ceptu naq; at D. Thas aperte fatet prari attributa in abstracto de paternitate: q de illa prat & divina essa sub Dceptu naq. P. mar: attributa divina, sive in abstracto, sive in Dcreto, radicant in divina naa sub Dceptu naq: q ñ stat prari de aliquo essalr, de quo ñ prat essalr divina naa sub Ceptu naq — Explat 2°: ñ ñ minq difficultatz repererint Varij autores in eo q attributy sapientia sit

de essa

de essa relaciis, quae non veniat essali nas sub deceptu nas; at
D. Thom. 13 recedit: ergo et nunc.

Denique 1 pars dicitur, suadetur: idem; quia prat realis de paternitate si quae essalis de illa prat; at ea de paternitate realis prat: ergo et essalis: P. maior: idem quia prat de aliquo realis et non essalis sub hoc prat, est in poa essalis; d. id quia prat entitatis et non realis, identificatur, subiicit in poa realis; d. ad nihil, quia de paternitate prat, paternitas est in poa essalis, alias non esset ea poalis; at: ergo: 2 quia prat de paternitate realis, prat de illa ratione summae actualitatis; at summa actualitas petitactuos realis perfectionis, non ad mixtae imperfecti: ergo prat de paternitate essalis, quia realis prat = Denique: q. q. prat realis de paternitate, debet praedicari cum summa unitate possibili; at unitas identitatis essalis maior est, quam unitas identitatis realis, et alias est possibilis, ut ex argumento solutio dicitur: ergo.

3 P. si relatio non clauderet in suo deceptu divinam essentiam, non clauderent in deceptu illius, ut ad ver... fatentur; at haec mutua exclusio repugnat summae simplicitati Dei, ut dictum est: ergo P. minor: eo ipso quod essentia divina, nec claudat, nec claudat in paternitate, erit in poa ad illa, tanquam pilla determinabilis: ergo ex illa et paternitate resultabit compositio ex actu et poa, quae non minus repugnat Deo, quam compositio mecha, ut non indifferens haec ultima, diserunt est essentiae divinae, esse de deceptu relationis, et post virtuali de ratione nostra, ab illa distinguntur.

Denique 2 pars P: haec duo argumenta non minori efficacia militant de divina essa per modum nas, quae per modum essae; at illis utuntur nostri Thomistae, quorum est professata contradictio, ut probent divinam essam per modum essae, includi essalis in relationibus: ergo idem pariter fateri tenentur de ea sub deceptu nas. maior de 1 argumento P: non non solum prat realis de paternitate divina essa sub deceptu essae, d. etiam sub deceptu nas, cum sub utraque ratione realis identificet cum illa: ergo si q. q. realis prat de paternitate, essalis prat, non solum sub deceptu essae, d. etiam sub decepta
nas

nas, o'rat' eq[ua]lr de paternit: Deitas = Et hi 3^a ey. dispari efficatia militet, &c. q' relao divina, n' solu defert, sed modificat Deitate sub concepto eq, et sub conceptu nas: q' hic ex eo defert Deitatem sub conceptu eq cu mutua exclusione conceptuu, seq' opposition raoi ex ea & relaoe; ex eo et q' defert Deitate sub conceptu nas, & deb' mutua exclusio conceptuu, seq' oppositio virtualis, et praecise ex relaoe et ea p'moq nas.

Rta forte q' Ut ex Deitate sub conceptu nas & Paternitate, n' resultet oppositio, sufficit q' sub alio conceptu, ipsa eq claudat' in conceptu Paternitatis = D. Ita: & si rao entis transcendentalis inclusa in substa, transcendat differias Abstractivas substa, q' h' sub proprio concepto substantia n' transcendit illas, facit cu illis methaq oppositio: q' rao entis transcendentalr inclusa in Deitate sub conceptu nas, claudat' eq[ua]lr in concepto Paternitatis, n' impedit quominus ex Deitate sub conceptu nas, & paternitate, illa actuante, resultet oppositio raois, si Deitas sub conceptu nas, n' de conceptu eq[ua]li paternitatis.

Dices, n' sic comparari raoe entis ad substa, sicut comparat' raoe eq cu raoe nas. 1^a n' comparatio, e' superioris ad inferius. 2^a a n' sic, et st duo inadaequati concepti, seu duo inadaequata munia Deitatis, quorum usq. virtuali distinctione distincta, et e' ea p' comparats ad existita, & nas p' comparats ad operats, ac proinde + & nas licet n' minus conclusio entis in differentiis substis, n' impediat oppositis, tenet tm inclusio Deitatis p'moq eq in conceptu paternitatis.

D. Ita: eo ipso q' rao eq et rao nas comparent' Ut duo inadaequati concepti, n' stat sub uno relaos transcendere, & n' sub alio: q' prius: duo inadaequati concepti eiusdem differentia, divertibilis inter se comparanti; at eo ipso q' sic comparent', de quocumq. p'ratur eq[ua]lr unus, debet et valere eq[ua]lr de altero: q' n' stat unus, p' alterius aliquid transcendere, quin & alius illa transcendat.

Ita arguunt Argum

Contrarii ex D. Th. q. 3 supra art. 2 ad 6^m, cu q' dicit eq[ua]litas divina e' Paternitas, n' potat' paternitas de ea divina, ex identitate raois,

d. ppti identitz rac. rei; & illi neg. essa de paternitate, Vtq. dicitz ē, q. alia ē rao cti & relacij: ḡ ex mente C. Th. essa n. prat de paternite q. defecta, d. pseidentia, & n. claudit in paternitate, q. Vt Virtuali

R. anaa distincta. — R. C. Tho. n. enim [illegible] & sm. [illegible] rao. illi- gere, q. prat de aliquo, tanqz ex [illegible] tituli, hoc ā. moi, neqz pa- ternitas deesse, neq. essa, prat, paternitas n. q. ñe expressy ut tituli Vz esse diuine, neq. essa paternitis, & q. implicite inclusy in illa rao. sym: actualitis; n. ā. negat C. Tho. [illegible] fiali de paterni- te enuntiari, tanqz prat [illegible] & implicite inclusy in illa.

2.º arguit Baij: iō, q. sm. raoz ad Venit esse, n. claudit illa sm. raoz; at Paternitas, Vt q. illq. ad Venioy esse, ḡ illq n. includit. pt mai: iō, q. sm. raoz alteri ad Venit, n. affert secu illud, cui ad Venit; at q. sm. raoz aliud includit, illud secu p raoz affert: ḡ iō, q. sm. raoz ad Venit esse, n. pōt illa p raoz includere.

R.º tera ē maiz deeo, q. ad Venit sm. raoz esse, illaq. dictat quæ ad explicity, & implicity, secq. ā. de illo, q. sit ad Venit & dictat quæ ad explicity; udeo ā, n.º 1.º, & 2.º moo, ad Venit esse, illa q. dictat, adq. sufsit, q. implicet in suo Dcepti essa, illa n. explicite adducat. Cuiz intq henig inente, cui sm. raoz ad Veniunt moi, illud q. p raoz dictant, Vt ē de Dcepte moo, n. explicite, d. implicite Vt sit auctor [illegible], neget ens dictari p moos, dictat expressionis, Vt Methoriz D[illegible], docet, [illegible], n. equiuocz, d. analogz ē ad sua inferiora.

3.º obies: si paternitas in suo Dcepto, claude- ret essa diuina, hec ceti pp: paternitas ē essa diuina; at hoc dici n. pōte: ḡ S. mi: deque prat diuina essa essali, prat ē de p ratiz essali esse: at de essa diuina prat essali ē, sit cū- calibus tibz ptoriz, q. n. pōte de paternite essali enuntiari: ḡ essa prari negt de paternite essali.

R.º do neg. mire, ad pbat 3 dingo maiz; ablute, l. specificata essa, [illegible] maiz, ablute semp,

n.º maiz

n. maius, sta. a. ee coicabilis, n. protr. e paternite ablute, the sit falsa, paternitas e coicabilis filio, q. facit sensu, q. paternitas sub expresso recepta sit illa coicabilis, q. e holetiu, prater e paternite cu addito, et specificat. ess, ithec e p. paternitas e essa diuina coicabilis filio. et quid maius st. cadit difficult. promunti, cu fatcant hanc ee l. paternitas reali e essa diuina. hanc a ee falsa: paternitas e essa coicabilis filio; sicut q. ad hoc q. essa diuina q. rst. reali e paternite, nam n. e q. coicabilitas, ptr reali e illa ablute, et solu cu addito, et specificat. ess, dicendo: paternitas e ica fessa diuina reali coicabilis, ita in nra opinione a dicendu de prat. essali."

D. obies 1° ite quecu q. prat. essa, p ant. ch. oia, que essali dicunt de essa: o. e q. quecu q. prat essa ablute, a b feste p ant. oia, que de illa dicunt ablute; sd. m, l ablute, u eterminé paternite ee essali diuina essa, l ablute det deci paternitas ee coicabilis = 2° attributa diuina, ut illectio et volitio ablute p ant. e quo ablute prat essa diuina: o. et q. m. a lieu prat. = 3: q. sequ. ex solut. affirari de paternite q. sit diuina essa, actu coicata trib. p sonis, tu q. e quo verificat poa, et eade pot verificari. tu et na coicabilitas essa diuina, n. poalit, d. sume actualise. D. a. absurdu n. o. Rco prata, pes essali affirant de essa, ee in 2 diffia; alia n. de essa affirant cu reduplat. superioritis eiq, et virtualis dinct. quá a relationib. dg. alia 1° p ant. de essa, ut superioné, et p ....., et reduplata dinct. virtuali abilli. prata 1. s. abluté affirant et e quo ablute affirat essa, et ablute dicunt de paternite illectio et volitio &c. seq. a. prata posteriorisdi. s. quoties affirat de essa cu reduplat. superioritis reali, qua hét ad lres p sonas, et virtuali dinct. abillis, n. e q. n. affiet de qlbus relat. ablute, d. cu addito, et specificat. ess. hoc

ad hoc

Ad hoc d. expl. in tractatu. essentiae entis, q. sit specificativa nisi ita
sit quamvis eius absolute dicatur de reali, n. dicatur absolute de illa
q. sit specificativa intus hanc, d. solum cum addito specificat entitatis,
et haec est falsa: realitas specificat intus huius: haec est V.
realitas sub ratione entis intus huius specificat, et hoc n. alia de
causa, nisi q. specificatio venit enti, n. absolute, d. cum reduplicatione
expressionis proprij concepti, et distincti, qua gaudet a diffinitione
ex his art. 3 et 13. Vnde obiectio soluitur, ad 3 ex dicendis. Scio dubijs
ostabit, totum q. argumenti in eo clare inaffirmat, esse divinam de Patre, qua
est creatura, nemo est qui neget, et n. affirmat de Patre absolute, q. sit
communicabilis filio, et solum cum addito et specificat esse, asserendo Pater
est essentia divina, filio communicabilis.

Obiiciunt 4º: Sicut conceptus essentiali relationi
est divina essentia, multiplicatis realiter relationibus, realiter multiplicare
deberet essentia: consequens est falsum: ergo. Sequela 1ª: n. alia ratione, multiplicatis
relationibus, multiplicatur realiter entitas divina, seu realitas, nisi q.
unitas relationes transcendit: ergo = 2º n. multiplicatis realiter relationibus,
multiplicatur realiter relatio essentia; at si essentia divina essentialiter est relationibus,
et itidem essentia: ergo necessario debent multiplicari realiter ad multiplicatis relationibus.

Rnc. sequela, ad probationem n. consequentiam, et ratio discriminis
est, nam realitas divina transcendat relationes, quomodo praeti causa, Constante
ratione abstrahentis a relativo et absoluto, transcendentia vero divinae esse
n. est constante ratione, d. reali constante, videlicet relationibus multiplicatis
n. debet divina essentia realiter multiplicari = Ad 2º dicatur multiplicari esse
relationum n. tamen ad hoc conceptus, d. solum in expressione: essentia a divina
n. expressa, d. implicite pertinet ad relationes.

Obiiciunt aliud in Memini
q. sequeretur n. ratione sit productiva divina productae filiationis, et haeretici:
d. sequela: n. praeti essentialiter improducibile, negatur esse essentiale filiationis
est producibili: ergo, si producta filiatio producit essentia divina, sine praeti illi
essentiale = 2º q. n. alia ratione producta filiationis, producitur eius realitas,

nisi

nis q̃ē pratij illi essale: q̃ si divina essa essalis ē filiat^s pdncit, illa
pducta = 3°: nã sicut essa divina inpducta, essalis cet filiat^s, pcet
illa filiatio ē entitas inpducta; at hoc ē falsũ, cũ oppo. ergo ittr. fi-
liatio ē entitas pducta; ergo.

R^deo neg. sequela, ad 1^m pbatiõnẽ,
q̃ prata infinita sint, nã sicut raoe infinitis, stat realis identitas
inter prata divina cũ inpducibilitate vnig, et alterig pducibi-
litatis, ita raoe infinitis stare poterit inclusio realis inter huig
modi prata = Ad 2^m dingo ans, q̃ ē essalis p moy prati cõis conte
-raoẽ, ∂ ans; ex precisa raoe prati essalis, nãns et coq; essanq.
Divina, ē essalis relaoibg sit prataq; coe n̄ raoẽs, ∂. reali cõitate,
et sicut hac raoe n̄ multiplatr realr. ad realẽ multiplatẽ re-
laoy, ita nec pducit illis pducty = Ad 3^m ∂. sequela; nec opponun-
tur ista prata, ēē entitatẽ pductã, et ēē entitatẽ inpductã, q̃ vnũ conuenit
raoe essæ, alterũ raoe expliciti, q̃ dicit filiatio; sicut hac de cau-
sa conueniunt hæc ppp^s: tres divinæ relaoẽs, et vna res, et sunt tres res. 1^m
raoe essæ, quã important. 2^m raoe relativi, q̃ exprimunt,
et sicut etiã hæc ppp. vera dicuntur: Pater ē entitas pducta, et Pater
ē entitas inpducta, 1^m raoe filiat^s, 2^m raoe essæ.

Deniq. obiicient:
Pater constituitur Paternitate et essa: q̃ neqt essa in recto paternitatis includi,
et sic nec de illa essali concipi: Pro ca^a, q̃ vnũ ex constituentibg, n̄ potest in alio
includi, quod ē neq. aialẽ in rali, nec e contra, et implicite claudit, q̃ sit
ex illis h. co constituit: = 2°, nã si paternitas clauderet implicite essa,
sicut ad totũ, q̃ dicit Pater: q̃ n̄ posset Patrẽ constituere, sicut nec ipso
tē in aliquo pprio sensu vere dici, q̃ Pater Patrẽ constituat: R^deo neg. coq
ad 1^m pbatẽ dicat verũ ēē ans, q̃ constitutio ē p compositionẽ realẽ, l. raoẽs,
quales sit constitutio phica hois ex aia et corpe, et metha, ex aiali et raali,
secq. à q̃ constitutio ē p modũ simplicitatis, qualis ē constitutio Patris ex pater-
nitate et essa, et q̃ vere affirmamq Deitatẽ Deitate constitui, et q̃ nil ē vera de
Dei, q̃ salte implicite in Deitate n̄ includat = Ad 2^m dingo ans: dicunt
implicite et p moy sic explicite, et q̃ p moy totig n̄ ans, et coq; nec ē eadẽ raoe

ex Patre

de Patre, ut Pater constituere dicatur, ac de Paternitate, nam Pater dicit relationem cum omni modo constitutivi existentis sub expressione conceptibus; Paternitas autem non sic, et implicite solum et omni modo constituentis.

D. Quaeres: si Paternitas claudebat implicite esse, cur constituta obtineat ex ea absoluta, et expresso relationis conceptu: quod dicant autores, quod Pater, non per modum sui constituentis, et omni modo constituti: Probatur: non quod habet constituti ex suis essentialibus praedicatis: quod si Paternitas esse claudit esse, de expressione relationis conceptu, importabit utrumque tamquam constituta existentis = Dico non eo ipso, quod importet esse, ut inclusum in Paternitate, importat illud ut paternitate et ratione, et incommunicabilis subsistentiae: quod importat illud eodem modo, quo Pater, et sic illa constituta.

Respondeo negando sequelam, ad probationem distinguo antecedens: secundum omnem significationem concedo antecedens, secundum aliquam nego antecedens, et nego consequentiam; loquendo de paternitate, ut significatur hoc nomine, distinguo tamen loquendo de illa, ut significatur hoc nomine Pater. = Ad 2um nego antecedens, ut namque importaret esse, tamquam habens per seipsum naturam erat, quod importaret illud sub expresso conceptu essentiae, et naturae, qualiter a Paternitate distinguitur, non autem sic illud importat paternitas, distinguo ut transcendentaliter in relatione inclusum, quae ratione amittit expressionem esse, et solum exprimit quod rem relatio est; et quod si hoc solum velint Autores, qui negant naturam sub conceptione claudi in conceptu relationis, quod illud per inclusionem expressionem illam amittat, libenter assentimur; caeterum in hoc nullum discrimen inter naturam et esse reperio, cum etiam per ut inclusa in conceptu relationis, amittat expressionem esse absolutae per ut talis.

Ex dictis infertur Deitatem sub conceptu esse, et naturae, esse de quidditativo attributum conceptum, quod multi recedunt, qui tamen cum relationi id negant, constat quod eisdem argumentis, quod cum relationi, hujusmodi inclusionem probavimus. Hic de isto dubio.

Dubium 3^m

Vtrum Relationes sint de Conceptu quidditativo essentiæ

Quod sit mihi certa in hac p.^e 1^a Relationes ēē de quidditate essentiæ acceptæ pro realitate, quæ gaudet a p.^e rei, & patet ead. rat. quid non tria nimis dubio praecedenti, in quo decisa divina respectu relationis. = 2^a Relationes n̄ ē de quidditate essentiæ divinæ, ut metaphisice ejus definitiva. & patet, nam metaphisice definitur divina nam, quod simili explicat, pro Deo, qui viatoris fiam, at si explicatis relationes n̄ sit, de aliqua perfectio absoluta: & sic d^o quod in dubio rursus est, an Relationes sint de quidditate essentiæ divinæ, proinde virtualiter distinguitur, & implicite saltem claudat in conceptu, qui viatoris de illa posit sic fiam.

1^a a Sent. negat, quam defendit Canariensis. Hi supra Lumet disp. 3 sect. 4. Herediam q. 6. Arrubal cap. 3, & Granados disp. 1 sect. citata = 2^a Affirmat, quam tenent A. A. dub. praecedenti pro 2^a sent. relati. & cum eo dicit sit.

Nota 2° Relationes sit de conceptu essentiali divinitatis, ut virtualiter, & ratione ab illis distincta, & sub ratione essentiæ, & sub ratione naturæ. Pr. 2° int. ex D. Th. dub. praecedenti art. 2 ad 3^m in ipsa perfectione divinæ essentiæ continentur & tam illa quæ intelliguntur procedentes, quam principium ubi, sicut & quæcumque divinæ perfectionis pertinent, ut supra dictum: sic illa, & alia, quæ pertinent ad perfectionem divinæ essentiæ, ut attributa, continentur in divina essentia, nec deesse formaliter, dicitur essentialiter, ut ex Thomistis fatentur Arrubal, & Granados, & Vtique videtur, ex eo quod alias divina essentia non recipiet, ut omnino perfecta, si in suo essentiali conceptu, omnes perfectiones n̄ clauderet: & sic ubi & principium ubi, & relationes divinæ, nec formaliter realiter, sicut essentialiter in divina essentia continentur. & infra q. 39 art. 6. ad 2^m: & sicut praecitata. Patet ē Deo, ita vita

Deo

Deus é Pater, & nullo modo per accidens: in quibus duo ponderanda sunt. 1.º é quipparatio quo ad praedicatum inter utraque propositiones; at ista: Pater é Deus, é per se, non solum per identitatem, & ex parte praedicati, ita per inclusionem essentialem Deitatis in Patre: & vice versa: Deus é Pater; é per se formaliter per essentialem inclusionem Paternitatis in Deitate = 2.º ponderanda sunt illa verba, & nullo modo per accidens; at si Paternitas non esset essentialis divinitati, praedicaretur de illa aliquo modo per accidens: ergo. Probatur minor: & non praedicaretur accidentaliter praedicamentaliter, quia non est accidens, sed substantia; diceretur ergo de illa accidentaliter praedicabiliter, eo minus ut quartum praedicabile, cui ut inhaerentia, cui nihil identitas obstat, ut dicitur in proprietatibus entis, quae de illa praedicantur praedicatione quarti praedicabilis, non obstante identitate, si non sunt de illius essentia: ergo si Paternitas non est de essentia divinitatis, haec praedicatio: Deus é Pater, erit aliquo modo per accidens.

2.º Prob. 2.º: Essentia divina claudit essentialiter in conceptu relationes: ergo relationes in conceptu essentiae. Antecedens admittunt ex Thomistis, Cajetanus, Thomel, Herrera, Aníbal, & Granado [illegible] praecedenti & Vazquez. Consequentia Prob. 1.º: nam si semel admittatur praedicatum aliquid realiter enuntiari de Deo, & non essentialiter repugnabit Deitatem realiter & non essentialiter, de Paternitate enuntiari: ergo si hoc 1.º repugnat, 2.º etiam repugnare debet, & iterum sicut ex hoc quod Deitas realiter de Paternitate dicatur, recte colligitur essentialiter enuntiari de illa, ita ex hoc quod Paternitas realiter dicatur de divinitate, colligi debet essentialiter de illa praedicari = 2.º Prob. consequentia: id, quod essentialiter & per rationem in aliquo includitur, non potest per rationem ab illo praescindi & iterum claudit essentialiter in ejus conceptu: ergo si essentia divina per rationem in divinis relationibus claudatur, non poterit per rationem praescindere ab illis, & consequenter erunt de divinitatis essentia: ans

Prob. 3.º: quod nam quaeque ens per rationem claudit in omnibus differentiis,

a nulla

"a nulla pote per raoz abstrahere, Vt Coiter a mris docet Thomistis in ante prædicamenty."

2°: nq q animal essaliter claudit in homine, adæquate decepto, et si ab illo præscindat, secundum aliquq hoy partz, stz rationale, quia ratione in illo n' claudit, ab illo tz adæquate præscindere nequit pro: Vt est animal: q ijdz, q prius."

3°: id, q realiter in aliquo includit, nequit ab illo realiter separari: q id, q per rationz in aliquo imbibit, nequit per rationz separari ab illo. q ratio e, nq abstractio, aut præscisio, e motus quidz separativus; terminq. a. ad quq motus separantis, n' pote in termino a quo separationis reperiri: q eo ipso q Vnz in alio per rationz claudat, ab illo per rationz separari, aut præscindi, n' potest."

Denique ijdz ans P: eo nq que ipso, quod concipiat aliquod prædicatu, debet Concipi actu, saltz implicite, omne, quod illud essaliter claudat, sicut concepto animali, Concipit actu omne, quod est essaliter animal in quantz tale: q eo ipso, quod prædicatz aliquod essaliter in alio claudat, n' pote ab illo abstrahi, seu præscindi."

Deniq. 3° nra suadet: Diuina essentia identificat sibi relationes summa identitate, alts quia inconuenienti possibili, immo et imaginabili: at identitas essentialis maior e identitate solu mod reali formali, et alias ex tali identitate eius cu relationibq, nullus sequit in Veniens: q identificat illas sibi, n' solu reali formali identitate, d ets essali: in maiori, nulla e difficultas, illq q. plures ex Thomistis asumunt Vt pbent diuinitatz, e relationibq essali præcari = min. etz P. 1. parte pt, sz 2. a. P: sinq q: in Veniens aliquod e x tali identitate inferret, maxime eet, q cu oe, q de præto

essali dicit, debeat essali de subto enuntiari, si filiatio Vg. a essali veniret esse, de esse Paternitati; fieret inde, ut filiatio essali deberet Paternitati, et hic cetera pp. Paternitas essali e filiatio; at hoc in Verieris n. sequitur: quo nullus ex illa colligitur: P. mir. 1° ex identitate reali formali filiationis cum essentia, et esse cu Paternitate, n. segr Paternitas fiali cu filiatione identificari, aut filiationis de paternitate enuntiari fiali, eo q ex identitate reali fiali, stat intra illa dinctio raois; atq cu identite reali filiatis cu esse, et esse cu Paternite, stat intra illa dinctio raois: q ex identitate essali utriq. relatis cu esse, n. sequiti relatis identitas aut predicatio essalis.

Explet amplius: n. minus e necesse lumini nto, quiq. q. identificant cu tertio, identificari inter se, quia prius illud aui intuitu theoris, ut, q° q° oiz de quo pig praet, id ipo q. q. praedicatur separato, de subto etiam praedicari debere, immo hoc re suffo fundat; at l. n. tenet, quoniam extrema identificata reali cu tertio, raoe dingunt ab illo, ut do ad Cl. Th. in hac q. art. 3, l. quoniam n. identificant eius ad se, hoc ex identite reali relationis cu esse, n. lt colligere reali identificari inter se: q. p. virt. prius 23 ad sui infallibilitatem exponet, ut praedicatio de subto enuntiet sine dinct. virtuali, seu raois ab illo, ut praed. essali adsit, et sic quilis esse de paternite essali praed., et de esse filiatio, n. licebit colligere filiatis de paternite essali dici, eo q. esse virtuali, et raoe, a paternite et filiat. ding., et nulla exilli adaequat esse. 2° illa min suadet: n. minus petit talis proprietas separato dicit, ut proprietas, de subto enuntiari, quo q essali dicit separato, essali dici de subto: at filiatio q. p. praedicat de Deo ut proprietas, in Ve. Theoriorum, qui de Patre et dici essali Venit Deitas, talis proprietas praedicat: q. et poterit de esse dici nullati, qui de Patre aut paternite essali praedicat. 3° P. mir. Ratio illo, q. duo praecedenti nobis affirment, esse divina essali claudi in relativis, ibi nq. q. fatent filiatis se duci qui se ducat esse, et si in paternite essali includat: q. p. ant.

n obstante q. aeternitas essalis includat in ea, poterit coia- ri ea filio, quia illi coiet paternitas, et talite poterit essa- lis inclusio paternitatis in ea, qua paternitas dicat ppriu- tate filio, de pro essali prati ea, cu prio in ea cicat. Scatet. Contra infra prati nimium cati docet a Oullijs et SS. paternitas ab Patri ppria, et n coicari filio, quia q Deitas illi coicet, at ar Veritatis na- tiuis ne, ne prati tn paternitate essali clauss, sit Patri ppria, et filio n coicabis. q ad veritate naiu n cut, q omne ppratis essali clauss in Deitate, filio coicet. Denique adversus oei mine ostendo: ipsi nq. fatent esse ee diuina- nae, q sit coicabilis tribus personis: at hoc pratis, n enuntia- ti essali de Patre; hec .n. e falsa: Patre e coicabilis tribus Personis: q ex eo q filiatio V.q. essali prati de ea, et hec de Patre essali, n tegr debere enuntiari de illo filiatio.

Arguta

Ita Sc; Opponunt Ita ri 1. C. Thz q. 8 de poa art. 2 ad 6. Vbi docuit pra- tiitas: Regi e Pater, n ee, sed essalis, et identica; atsi paternitas inclu- deret in diuinitate, essali cet pressali, cu oe pratis essali in aliquo inclusu, frali enuntiet de illo: q Paternitas essalis n e diuinitati = Et infra q. 33 art. 3 ad 13. Vbi docet coia ablate dicta ee de inthu ppria- rus, de M rio, ininthu n psone Patris, illa q. Reg. dr Merhti: q ex mente D. Th. Paternitas n includit in Dceptu diuinitis.

Reo. Rit testimonio solu negare pratis illa ee essalia, frali tate Vtitudi et expressionis, e absentia fatemur, relatio nq. q. neq. exprimunt in Dceptu eu, nec methe illa Dtribuunt; n .a. negat ee pressali, frali te inclu- sionis. = Sq dicat, n ee pressali p mod prati essalis, eo mod, quo attributa de ea dicunt, ee essalis p mod mod essalis, de essalis trati.

sn 2. testim. solu intendit coia ee de inthu ppriora, tanqs pra- tis illi essale, enuntiatu de oi, de quo ppria prant, quaratione

Sopriari sit sci in the coij, q nec est prata essalia, d. moi essalis, nec prants immate salz, de eo, de quo praut coia. Et hoc suffiebat intento Cl. Thog, q erat, coia e priora Sopris, subvertendi coa, q ngoe n valet. e Cleg. q Pater. e Veatg ra oe interpretandi veniunt Boetig in lib. de Trinit. Ubi ait, Trinitz n dici subtalz de Deo, ide, essalz dhitutiue, seu p moy pratiessalis, n. a negat dici de Deo essalz p inclusione, et p moy moi, seu dehatr essaly. Et Thap. 5 de Trinit. Cap. 6 et seq. Ubi ait, relats n prari de Deo sm. substa, neq. et sm. accens, d. stat aliq. ubi lz sm. substa, ijdz e, q sm. essa, d. n negat dici sm. essa p moy moi, et dehatr essaly, d. p moy dhitutiui, seu p moy prati essalis, qualz attributa enuntiant de Deo.

Opponunt pla: ...

testima Ccilioy et Patz passin asserentiz, Patz coicasse filio tota essa, n v. relats paternitatis. ita Lateran. in cap. firmiter et cap. dgnamg. Toletanz 11. in Cfessione fidei, Florent. et ex Patibz, Damasceng 3 de fide cap. 6. Attanatz orat. contra gratiales Sabellij. Hilarig lib. 9 de Trinit., Nazianzen. orat. 50, et Ambros. de filij diuinite cap. 7: at si paternitas essalis est Deitati, n posset Coicare filio tota essa, n Coicata paternitate, Cuei, ig deeuet prati aliq Essale: q Paternitas ad diuinitatis essa, n ptinet.

R. Patz coicasse filio totz essa, n at totalz, et sm. oz moz essalz. ex quo solg seqr Paternitz n ptinere ad essa diuinitis, s. ut dhitutiuz relatiuz illig, s. ut pratz essale, q libente fatemur, n at q n ptineat ad essa illig tanqm moz essaly. et q de inst. Phaxioni, ex hoc q PP. doceant Patz Coicasse filio totq substa, n at inferre illi coicasse Paternitz, et sq ptinet ad substa. Deitatis, tanqm moz eig Cnaali. insup ex eo q doceant Patz n Coicasse filio Paternitz, n at colligeri n coicasse illi diuinitz, qui inst. pluig ex adversarijs, e necessa paternitis: poritz q ex hoc q doceat coicasse filio totz sug essa, n at inferre, s.

paternitz

Paternitas, et alia divinitas nec est, sic erit falsa fuisse.

3.° obstant: quia est aliqua forma de divinitate, praedicatur essentialiter de singulis personis divinis: at id de filio non praedicatur essentialiter filiatio, de Patre et filio non praedicatur paternitas: ergo paternitas et filiatio, non est essentialis divinitati. Consequentia patet. min. constat videtur, haec enim falsa est et haeretica: Pater est filius. maior a Patre ex illa regula communi Dialecticorum, quod quod praedicatur de quocumque, quae in universali tenetur, quia est praedicatio essentialis; at divinitas essentialiter praedicatur de singulis personis divinis: ergo de illis omnibus praedicatur quod est essentia divinitatis et divinitate. 2.° quaelibet ex divinis personis sit absoluta, est perfecta et integra Deus; ad hoc tamen in parte, si aliqua essentialis divinitatis singulis personis non spectat: ergo quod de divinitate essentiali enuntiatur, de singulis personis pronuntiatur.

hoc argumentum, cui praecipue fidunt Sociniani, plurium ex illis videns, et probatum insolubile, longe tamen a veritate dictat illorum iudicium; cuius solutio ex dictis in ultima parte num. 11. 1. sit, distinguo maiorem, illa quae de praedicatur absoluta, sic, cum specificatione divinitatis, nego; in minori, de absoluta praedicatur et dicta sub praecedenti ad 3. de ita propositio: Paternitas est communicabilis, quae sit absolute, de una parte, bene est addita et specificata est ex subiecto; quia ita paine de illa communis: Paternitas est alia pluribus communicabilis. parti, quod inde talis haec propositio sed verbo non est: Paternitas est filiatio, bene est ita: Paternitas est essentia, quae filiatio essentialiter. Quae solutio, ad 2. probationem maioris, distinguo maiorem: de praedicato de subiecto absolute, non maior, absolute, sic, cum specificatione praedicati, de quo immediate enuntiatur, concedo maiorem, et de uterque, distinguo de eodem modo. ex quo ad aliam probationem constat solutio.

2.° Respondeo ad maiorem ad 2. probationem distinguo maiorem, quod praedicatur et recipitur subiecto identificat, concedo maiorem, quod ratione sui essentialiter sit, si ratione absolute distinguo, non maiorem, et sic eadem distinctione minori, non concedo. ad 2. probationem ex dictis constat.

T. Arahamr solutis Arg. 1: nq seqr ex illa, q vt Dialectico cu reg. teneat, prat. de quo aliq. essali dicat, debeat de subiecto enunciari in rp identicas; videt falsu, cu predicta reg. functa sit tota artis sillogistice, que maxime in ppd. n identicis exercet: e. 2: nq hec coa e bona, diuinitas essalr enunciat de Patre, Atq diuinitas misericordia; o hec de Patre essalr dicit. & tn diuinitas rae a Patre ding. & ab illa miss. o vt predicta reg. teneat, n a rig ne est prat essale subo, re & rae identifet cu illo.

R. ad 1. dingo

Any: vt reg. illa in omnia sine insta teneat, c. sequela, vt teneat in Creatis, n. sequela. & qua dincts n. mir. nec Vincit rex eo, q dicta reg. functa sit sillogistice artis, nq ch huius illud prius; que st eadm vni 3o & a e functa artis sillogistice, & tn vt teneat sine insta requir q extrema identifent cu 3o, absque dinct. rae ab illo — Ad 2. dingo mai.; e bona essali, n. mai., rae mag intr prata absoluta c. mai., & essa, mini, ding. & eodem modo. itaq sicut extrema identificari cu 3o reali, & rae ab illo dingui, n infert positiue, q extrema reali intr se dinguant, & pmissiue solu, ide, pmittit q ali q extrema reali identificata cu 3o reali intr se dinguant. q dtingit solu qn extrema st relatiua, q tunc dat locu vt pea pt, qua rae differunt ab essa, exerceant intr se opposits. Vnde, illr prat de quo aliq. essali dicit, dingui rae a subto; n infert positiue, & pmissiue solu, q ca, que de ipso dicunt, n dicant de subto, & hec c. a. pmissio tunc exercet, qn id, de quo dicit, & q dicit, st relatiua.

Deniq R. dingo mai.

q q. pradr de diuinitate, vt methaphisice [illegible] absolute, h. pratu essale, c. mai.; tanq mag, seu de ratio essalis, n. mai. & dessa mai., dstinco 2, n sunt de diuinitatis essentia, vt prata essalia, c. coq, vt modi essales n. coq, ad 2. minoris p̄bat, qtenq. hra dincts data pote obstare, dingo mai.: si pratu

adesse

adte cum subto identificet, dist. maior, si inadaeqte solum, n.º maior, et sub eadem dinct.e minor, n.º cons., quia divinitas n. identificat sibi essentialiter adaeqte aliquam ex personis divinis, nec ad illam aliquam adaeqte essentialiter descendit in ratione ultima, sicut nec in v. Maria adaeqte realiter identificatur cum aliqua ex illis."

Ad 3.m distincta maiori, n.º minor, tum quia relationes n. addunt perfectionem ad esse divinum, deinde quia singulis personis n. competunt, nihilominus quominus quaelibet persona sit integer Deus integritate perfectionis; tum etiam quia maior essentialis divinitatis, singulis personis debetur, ad 1.m, 2.º et tertiam gratia, dist. maior; integritate partium essentialium sibi debita, dist. maior; integritate modorum essentialium, qui divinitati debentur et n. singulis personis, n.º maior, et dist. minor; si aliquid essentiale divinitatis per modum partis essentialis, singulis personis n. competat, dist. minor, si aliquid essentiale per modum modi, n.º minor et cons. et quoad hoc arguunt Thomistae ferventer solvere, loquendo de integritate reali, sicut non loquendo de integritate essentiali.

D. oppones 1.º Paternitas ingreditur constitutivum potentiae generativae, et actualis generationis, ut diximus q. praecedenti dub. 1. et 2.º, dequa cui n. venit paternitas, nec potentia generativa, nec generatio veniunt: quia si relationes essentiales sunt divinitati ut modi, cui relationes n. veniunt, nec divinitas competere potest. 2.º nam sequitur ex hac solutione posse divinitatem ut signata hoc nomine, a relationibus perfecte praescindi, nam advertit magister, cum ex illo sequatur necessario de divinitate esse, quae realiter virtualiter differt a relationibus: q. probatur sequela: nam id perfecte ab alio praescindit, quod illi potest sine illo, etiam implicite in conceptu importato: at divinitas illius a nobis imperfecte, quia in illa implicite illigatur filiatio: ergo filiatio n. ingreditur, etiam implicite, conceptum divinitatis, et sic perfecte ab illa praescindit."

Respondeo ad 1.m distincta maiori et minori, negando cons., ratio a discrimine est, nam paternitas importatur ut modus explicite, sine quo explicita generationis ratio, illigi nequit; relationes a. n. ita generant constitutivum esse divinum, d. implicite solum importantur in illa. =

Ad 3.^m n. sequela, ad probat. dingo maior: quilli q. pote adz te 3. ma- ior, quando te solu, n. maior, et dingo minor, illiq. divinitas in se fatie adeste quo ad implicitat et explicita, n. minor in adeste quo ad ea, quae implicite ut maior importat, 3. minor et n. cog.

Denig. obiunt.

Divina esse ita e una et simplex, ut in ea occ. nulla di rel. admittat, aliar Personae in essa, n. cent perfectissime una; at si relat. cent de- ceptu eius n. posset tota esse ee tali una, ut nulla dinct. admitteret: 1.º = Prsi: tota divina esse absoluta ess. q. de essa illa n. relat. ptca; quid, de cuius esse e relatio, n. e adste absolutu quo ad eum, sicut id, de cuius realitate e relatio, n. e adste reali absolutu = 2.º nq si relat. cent de deceptu eius constituerent eius relata: id e falsu: q. pbt sequela; relatio nq. tribuit suu frale effu, ubicumq. invenitur: q. si inveniret essali in essa, tribuit illi suu effu frale, q. e constitu- ere relatu ad aliud.

implicatu — R. dingo maior; quo ad explicitu decepti eius, 3. maior; quoad eius implicitu nulla, n. maior, et sic eadem dinct. min. n. cog.

Et si dicas: q. explicitu decepti entis, claudit modorum diversitatem, adhuc quo ad explicitu, n. gaudet perfecta unitate, p. solu unitate analoga: q. si explicitu decepti eius, claudit diversitatem relationum, n. erit quo ad explicitu perfectissime una. R. dingo. ant. praeiacens, ex illa causa n. ant.; ex illa, et q. aliar finit decepti e, 3. ant., et n. q. e coi, coitate ratis, et n. cog. nq explicitu decepti eius divini, infinitu e, et coi, coitate n. ratis, p. realiu.

Ad 1.^m prsi dingo ant. tota quo ad explicitu 3. ant., tota et totaliter quo ad implicitu n. ant., et cog., p. solu infert, n. explicare ee relatu, n. a. quidem ulla, ac non implicet = Ad 3.^m n. se- quela, sicut nec segrexes q. mod. essali pro amenti relat. actum implicite includat in ente, q. constituat ens relatu, q. ad hoc necessarium erat, q. explicite, et constitutive illo importaret; pariter dicimus relat. divinas n. constituere eius relata, q. ad hoc ceciat necessarium q. explicite et constitutive illa importarent.

Ex dictis collig. 1.º

Ex dictis collig. 1.º diuina essentia claudere actu implicite in suo conceptu omnia attributa, quae adsunt, per A.A. q tale inclusionem negant cum relationibus, et 3. manifeste eisdem rationibus, quibus id de relationibus ostendimus. — 2º colligitur unum attributum claudere in suo conceptu formali aliud, quia pt, nam claudit essentiam, et haec omnia attributa: ergo quodlibet attributum clauditur omnia in suo conceptu, quae illatio tenet, non interveniente relatiua oppositione. — Denique infertur 3º illiga illius maxime, quae sunt eadem uni 3º, sunt eadem inter se, ob quam in diuinis, non sequi ex identitate relationum cum essentia, negatio distinctionis realis relationum inter se. 1º, stilligat hunc veritatem habere, quae extrema identificant cum 3º, ita ut nec [illegible] ratione distinguantur ab illo, quae est D. Th. hic art. 3, et quia relationes identificant realiter cum essentia, ratione est distinguerabilia, inde fit, quod ex tali identitate non inferatur realis non distinctio inter se. — 2º, quae identificant cum 3º, identificant inter se, non adaequate, sed solum aliquo modo identificatur, 1, ut ad id, in quo cum 3º identificantur. ex qua sic illecta, solum colligitur quod relationes identificantur cum essentia, aliquo modo identificatur uni relationi, aliis etiam identificatur, et ipsae identificant in essentia inter se, non tamen sequitur inter se non differre formaliter expressos relationum conceptus. hanc interpretationes D. Th. q. 8 de potentia art. 2 ad 10. et in 1 dist. 33 q. 1. art. 1. ad 2. — 3º expositione, ut teneat illa regula, quae extrema identificantur cum 3º, et 3º cum extremis adaequate, sequitur a quo inadaequate. et cum essentia diuina, nulli ex relationibus adaequate identificetur, inde, quod ex identitate relationum cum essentia non colligatur indistinctio illarum inter se; et haec de hoc dubio 3º.

Dubium. 4.

Utrum Diuinae relationes prout distinctae ab essentia, dicant perfectionem?

Ex dictis in praecedentibus, quo ut indubitata inferunt, 1º relationes diuinas eisdem esse perfectas perfectione absoluta essentiae: quia cum magis omnino, quo in relationibus inest esse, debet etiam de illis perfectio esse verificari, at dubio 1º contra sententiam ... tenendo ostendimus, esse et relationes non distingui

distinct.

dinct. realis pvali; aut modali; & sic eis affuari & illis p identitatem pvalem: & et perfectio eius realis pvalis, & relationibus affirmat, & erit et perfectus identice pvali perfect. esse. " Et relationes divinas, ut distinctas ab essentia, includere realem perfectionem eius, & et ut sic distinctas esse perfectas, non reduplicative (& quod deliquerunt) & specificative; quia et eadem ratione, eo non quo modo, quo includunt essentiam, includunt et eius perfectionem; at ut habet 2.o relationes divinas, ut virtuali distinctione ab essentia divina realiter claudunt: quod recte perfect. "

Ex quo ulterius colligitur absolute loquendo de relationibus, asserendum esse, quod perfectas sint, & quod dicant perfectionem; hoc non quoque absolute esse ut prop.o: Paternitas est divina essentia, propter inclusionem eius in relationibus: quod ut hoc absolute dicitur: paternitas est perfectio: quod satis insinuatur videtur in 6.a synodo generali sect. 19 ubi dicitur: Credimus unam substantiam in tribus subsistentiis, unitatem propter unionem, trinitatem propter subsistentiarum perfectionem: habuisse ea relationes sit: quod de relationibus vere & absolute dicitur esse perfectas; quia quod in discrimen veniunt est, an ratione duplicis relativi, seu quae supponunt eius, & non solum ratione eius inclusae, perfectionem relationis ab eius perfectione virtuali distincta importent. "

Et ideo absolute affirmat loquendo de relationibus, et sub duplici ac, quae tuentur Suar. lib. 3 de trinit. cap. 9 quod illa referens Gabriel, Herby, Bas. disp. 121, Arrubal disp. 119. Granad. lib. 3 disp. 5, tenent, et ex nostris Tumel & Co. a. art. disp. 5. dic. 2. & 3, & Albelt. disp. 6 ex quibus Bas. & Tumel negant multiplicari realem perfectionem, caeteri consequentis affirmant. Ille distinguit inter bonitatem transcendentalem, quae in integritate sibi propriae consistentis in conveniendo ad alterum: priori modo affirmat relationes addere perfectionem ad essentiam, secus a in sensu accepto. hanc tenet Fonseca 4 metaphysicae cap. 2 q. 7. — 3 docet relationes in propria linea perfectione dicere relationes, non explicare illas per eius ad res, & per ordinem ad subiectum & fundamentum; & sic non multiplicari realem perfectionem, quia fortius non multiplicatur, & omnes relationes eadem perfectione, et relativa gaudere.

hanc

hanc tenet sapientissimus noster Mag. a S. Th. disp. 13 art. 3 n.° 8. 4.° et Senior Th.° defendit relat. divinas, n. addere pfect. ad eas, q. sola absoluta pfect.e esse gaudere. ita antiquiores Th. Capreolus in 1. dinct. 7 q. 4 ad 3. ferrar. 1.° Contra Gent. cap. 9 Caiet. hic art. 9 et q.e seq.ti art. 3. Bernes dub. 1. Navar. Must. 2. serra dub. 4 Salmant. disp. 6 dub. 2. tenent et oes Th. cu nro D.e in 3 dinct. 1. q. 7 et alio. c art. 1. Durand. in 3 dinct. 1. q. 3 n.° 13. Molin. in 1 p.a q. 42 art. 6 disp. 2 pp. Arg.e ex plat. sit.

1.a Dic: dato | 1 Dic:

q. relat.s addant ad esse pfect.s relativas, nequaqua possunt concedendo tres pfectiones reales relativas = Ita coiter Thei, et Pa. Stra Baig: ex eo ducit ad duas singulares. L.a q. si pfectio in integritate distat, cu ergo divinas relat.s ad Ung. Dei integritate deesse cant, multiplicatis relationibus, n. multiplicant integritates, et sic nec pfect.s; at 3.a si pfectio in sua alteri diviniente distat, ut sit realis pfectio, realis dinct.s a pfectibili exposcit; et cu relat.s a Personis dictis, realis n. dinguantur; n. sit pfect.s reales, d. raois tu; et sic n. sit plures pfect.s reales, d. tu. Sm. raos; at Utrag. istig authoris dictitus falsus: g.° multiplicatis realis relationibus, multiplicant realis relativas pfect.s. mir. ps 1.a p.ter P.e: nqlt integritas absoluta, n. multiplicat in tribus Psonis, relativa multiplicat tribus, Pater nqq. e integra persona, et sic filius e integra psona, et n. integritate eade psonali: g. integritate reali diversa; et sic si pfectio in integritate distat, multiplicatis realis relationibus, multiplicant realis pfect.s 2.° Ost. amplius: Paternitas e integra relatio; et sic filiatio; at integritas relativa paternitatis, n. e integritas relativa filiationis: g.° dinguent realis in raoe integritatis.

Deinde p. 2.a p.te P.e, suadet.: singq. relat.s n. cent pfect.s reales in v.lensu, maxime q. a Personis, cu tessa, realis n. dinguent.; at hac rac e nulla: g.° mir. e Unicu fundu. Varij auctoris, mir. a P.e: si rao illa alicuius cet valoris, seqr nullu ee pfect.s realis in Deo, pfect.e in sta ipsa alteri diminienti, cu nulla ex divinis

pfectionibq a Deo, quę pficit, realr dinguat. Vi é falsy, Cu
Deg realr pfectg sit, & Vi realibq pfectionibq bu deat carere.

Si dicat Deg eē realr pfecty, idē, realr integry, n' a pfecty, Vt pfecty, ē rcuty pfectg realr Venientis, seu pficientis = Dtraci: 1° q n' mar dinctio intr pfectg & pfectibile, quę intr integrans & integraty: 2° si Deg ē realr integer, n' obstante identite integrantiy euj, eo ipso erit et realr pfecty, quę Vis eig pfectio, n' sit abipso realr dincta. 2°: n' reqr mar. dinctio intr pfectg & pfectibile, quę intr habeng & habituy; at Deg realr dicit habeng. sed, relatg: 3° & p pia realr pillas = 3: Persong diuing realr dstituunt suis pprietatibq relatiuis, queqis ab illis, n' dinguant realr; q ista dstitutio n' ē p positg, & p simplig identitz: 2° eade raoe realr pficit p relatg, n' obstante indinctg; ad mirro semel, q pfectg dicant raoe dinctz

queqia dtrari pont

Exeo q si relatio realis pfectio n' cet, q realr n' dinq a persona, quę pficit, sequr, eiusq & alia attributa, reales pfectg n' eē, q ita doa istig autoris admitti n' pote: 2°: sequela ē evidens, cu attributa anaa diuina realr n' dinguant: mir. a P: exeo q q relatg reales pfectg n' sint, infert Basq. nullu eē in Venienȝ q paternitas in raoe pfectg, n' petat filio, q solu ei deficit pfectio raoris: 2° ex n' Venientia pfectg, quę talis ē, n' realr, & p raoe, n' sequr in psonis diuinis negatio sumę pfectg; at ex n' Venientia Cuiq Vis attributi, ad aliquu ex psonis, evidentr infert, sumā pfecta n' eē, & quo nullg ambigere pote: q absoluta n' sit attributa n' st pfectg raoris d. realis, & Vi realis indinctio relationu a psonis, obstare negt. quominq reales pfectg sint.

2° P: Dtra 3° 1°: eo ipso

q relatio addat essq pfectg relatiuq Virtualr ab illa dinctz, raoe pfectg, ē eis p raoe & fiale transcendentię, absluto & relatiuo; at quę sic se cōia, multiplant realr in relationibq, Vt pt in realitz;

Vnitate

Vnitate, Ventitate, quę multiplicantur realiter, eo quod gaudent communitate praedicta: ergo eo ipso quod relationes addunt ad essentiam perfectionem relativam virtualiter distinctam, multiplicatis relationibus, perfectiones etiam multiplicari debent.

3° P: quae conveniunt Relationibus, non solum ratione essentiae inclusae, sed etiam ratione proprii, & relativi conceptus, multiplicantur realiter, illis multiplicatis, ut constat in realitate, unitate, ventitate, dicuntur enim plures res relativae, plures unitates, & plures entitates, quia huiusmodi praedicata debent relationibus, non solum ratione essentiae inclusae, sed etiam ratione sui proprii conceptus, quo ab essentia distinguuntur; atqui eo ipso, quod relationes addunt ad essentiam perfectionem relativam virtualiter distinctam, convenit illis ratio perfectionis, non solum ratione essentiae, quam implicite includunt, sed etiam ratione conceptus relativi, quo ab essentia virtualiter distinguuntur: ergo.

4° P: Nam si ob aliquam rationem non multiplicarentur realiter in ratione perfectionis, maxime quia haec non exprimitur per respectum ad terminum, sed ex fundamento desumitur, quod unum, & idem est; atqui haec ratio est nulla: ergo necessario debent multiplicari in ratione perfectionis: Probatur minor: ratio personalitatis, non exprimitur in divinis relationibus per respectum ad terminum, sed ad personam, & tamen quia relativa est, multiplicatur realiter in divinis relationibus: ergo ex eo quod ratio perfectionis, non exprimatur per respectum ad terminum, sed ad fundamentum, non recte† †rite infertur, non multiplicari realiter in illis, si relativa sit.

Dices: subsistentia, seu personalitates multiplicari realiter, quia de conceptu illius est incommunicabilitas, ex quo nascitur quod in personalitatibus, relationes divinae opponantur; de ratione autem perfectionis, etiam relativae, incommunicabilitas non est, et idcirco in divinis relationibus non multiplicatur.

Q. Ita 1°:

D. Dixa tº. Si nanque opponunt in ratione hypostasis, quamquis hec non exprimat per comparatione ad correlativum: quia ad oppositione inter relationes, necessarium non est, quod id, in quo opponunt, exprimat per respectum ad terminum; et ita etiam si rao perfectionis relativa, non exprimatur comparatione ad terminum, erit inter relationes oppositio realis in ratione perfectionis relativæ. Ex quo ulterius colligi realis multiplicatio perfectionis.

Eo ipso quod perfectio paternitatis relativa sit, et ö desumat ex puncto, det introducere respectum nec tuum respectuat ipsius paternitatis, alias ad ultimum et finale respectum paternitatis, stint non poterit; at non alia raoe paternitas in ratione hypostasis, est realiter a filiatione distincta, et cum illa in ... in eadem persona, nisi quia et si non exprimat respectum referendi illum, habet, et cum illo conectit: ergo eadem raoe perfectio relativa paternitatis, realiter est distingui a perfectione relativa filiationis. Perfectio paternitatis, eo ipso quod relativa sit, debet ab illa sua differentiali raoe præstari; atque ab illa potestic præstat, propriè paternitatis, et aliis incoicabile: quia D. Dexig: tradita solutio reiicitur: in paternitate potest ab essa distincta, quia ad lineam relativam spectante, non dantur formaliter virtualiter ex quo distincta: at si perfectio relativa paternitatis, est filio coicabilis, darent in illo formaliter ... ex quo distincta virtualiter. Ergo eo ipso quod perfectio relativa sit, est incoicabilis et in raoe perfectionis. P. min. non alia evidentiori raoe probant thei inter paternitatem et essentiam distinctionem virtualem adesse, nisi quia essa est coicabilis filio, secus à paternitas: ergo si perfectio relativa paternitatis est filio coicabilis, et sub respectu referentis et sic hypostatica non est coicabilis, darent in paternite potest perfecta ad lineam relativam, et ab essa virtuali distincta formaliter distincta virtualiter adesse.

Nec juncta Mariones Vicent fere Basquez inde inferentis, relatio non est perfectio realis, quia intrinseca perfectio et perfectibile, debet esse realis distinctio, eo quod perfectio realis, debet realiter efficere, nil a potest se ipsum perficere realiter; at inter relationes nostra, seu personas constitutas, realis distinctione: ergo non sit realis perfectio = ... quia ostat huius argumenti imbecillitas;

Ergo ...

Arguetur

ad 2.um R.eo disting. maj.: intra perfectis positivé, & infinitivé sufficientes, 2. maj.; sufficientes pro identitate, n. maj.: ad hanc. n. ad ly my req. virtuali, distinctio, & ussa minor neg. cons.

2.º alij arguunt ex D. Th. infra q. 42 art. 4 ad 2.um ubi docet q sicut eadem essentia, quae in Patre é paternitas, in filio é filiatio, ita eadem dignitas, quae in Patre é paternitas, in filio é filiatio: ergo ex mente D. Th. dignitas, seu perfectio in relationibus, n. multiplicatur realiter. — R.eo totum hoc esse verum, caeterum inde provenit q dignitas & perfectio, n. relative, sed absolute solum dicuntur. Ut constat ex D. Th. ibidem. — Sed instant. ex eodem D. Th. in 1. dist. 33 q. 1. art. 1. ad 2. ubi ait: q sicut in filio est esse essentiae, est esse paternitatis, quia in divinis n. est nisi unum esse. ubi disting. esse essentiae, ab esse paternitatis, n. potest n. accipi esse paternitatis, pro esse relativo, & ait: Venire filio: ergo n. solum esse absolutum essentiae, n. multiplicatur, sed nec esse relativum, quod vis relativum sit, multiplicatur in relationibus. Ex quo fit utrumque quod quaevis perfectio relationum, relativa sit, poterit in illis in multiplicata manere.

Hoc tamen n. viget, neg.º q D. Th. n. loquatur de esse paternitatis relativo, evidenter constat ex eo, q esse essentiae & paternitatis, docet n. distingui, sed esse unum & idem, quod illigitur de identitate, ex virtuali, neq. realis entitas; ex invenit inter rationes paternitatis, & rationes essentiae, Ita D. Th. ponens identitatem inter esse, neq. at identitatem inter utriusque rationes: q distinctionem virtualem, quam agnoscit inter rationes paternitatis, & rationes essentiae, negat inter esse utriusque, at si esse paternitatis, relativum est, distingueretur virtualiter ab esse absoluto essentiae: ergo n. concedit D. Th. paternitatis esse relativum: nec obstat quod distinguat, hanc n. distinctionem n. ponit inter esse vero, sed inter illas, quas dicat verè esse, est, essentiae & paternitatis.

Denique obijciunt 2.º q venit relatio, n. ex ratione ad terminum, sed ex ordine ad subjectum & fundamentum, n. multiplicatur in divinis relationibus; at perfectio ex ita sit relativa, n. venit relatio ex ordine ad terminum, sed ad fundamentum: ergo probant minor 1.ª quaestiones q. oriuntur, venit relatio ex ordine subjecti, & n. ex ordine

ad

ad Correlatiuu, Vnu. Vijdẽ ẽ in oibq relationibq: q oe q nic Venit relat, n multiplat, atq multiplicata relat. ... 2º multiplatio realis in Deo, solu pote oriri ex opposit. relatiua; at in Deo ... Venit relationibq ex ordine ad subtu, & n ex ordine ad ... n opponunt, cq relatiua oppositio, n sit cq fundo, & cq quo relatiuo: q id. q Venit diuinu relationibq ex ordine ad subtu, seu fundu, n multiplat realr in illis.

R. neg. maior, que absolute instat in raoe subhypostaticẽ, que relat, Venit respectiue ad subtu, & multiplat realr in diuinis relaoibq. ad 1 sbat neg. Caaly, d. q ex illa relaoe absoluta ẽ, ut inf. seq. stabit. — ad 2 dingo maior ex opp relatiua explata, aut implata frali, aut Connexiue tali, d. maior; prescisiue ex opp relatiua explata, & frali, n. maior: & sub eadem dinct. min., n loq. in sbq. in raoe hypostasis, que multiplat realr in diuinis relaoibq, & tq n explat in illa frali, relatiua opp., d. solu implat: q q eo ipso, q pfectio relatiua sit, et implicare opp. cq tro, & illam exigere, d. e, q eo ipso det multiplicari realr.

Dico 2º:

2 Dc: n it 3 in Deo tres pfect reales relatiue — hanc statuo ... illaq. pbo 1: n st dandi in Deo tres magnitudines relatiue: q nec tres pfects. coa pt, tq na ex D. Th. infra q 42 art. 4 magnitudo, ijdẽ, q pfectio: ... n idro dant tres magnitudines, ne alicui exponis aliqua desit magnitudo, & ne in magnitudine, sumẽ n adequent. atijde, q in Venies, q alicui psone aliqua pfectio n ... & sumẽ n adeqnt in raoe pfecti. q: Pbo 2 ... expressa in D. Aug. plibq in locis, precipue 5 de Trinit. Cap. 8, cuq Vba haec st: Itaque sicut Pater Deus, Filius Deus, Spiritus S. Deus, nec tres Deos dicimus, d. vnu Deu, ita magnu Pater, magnus Filius, magnus Spiritus S., n tres magnos, d. Vnu magnu. Et ad fine Cap., sic ait: sicut n dicimus tres esse, sic n dicimus, tres magni tudines

tudine, d. Vnq essq, & Vnq magnitudinq. id ipsq docet, petiuo D. Th. præcipue in 1a q. 42 art. 4 ad 2m".

Rnt contrarij Thig. q. D. Thq, loq de magnitudine absoluta esse, n. de relativa, & ab Vtraq. abstrahente."

Contra. 1o. nq ad hoc negabant tres magnitudines in Deo, Vt contra Arrianos, saluaret personarum equalitq; at si præst. magnitudinq absolutq esse, cedit tres relativq, Arrianorum argumenta insoluta maneret, Cum ut saluarent personarum egltq in magnitudine absoluta, restaret illis saluare eqltq in magnitudine relativa, quq in relationibq multiplicaret: ergo. 2o. nq D. Aug. comparat magnitudinq cum diuinitq, ipsa, & alijs attributis, quoad hoc, ut neq absolute multiplicentur; at diuinitas, & ipsa, taliter obtinent Vnitq, q. nullatenq multiplicant, nec absolute, nec relatiuè: ergo. 3o. qui assereret esse & ipsa, sumi absolutè & relatiuè, & 1o modo esse Vnq, 2o multiplicari, manifestè se opponet D. Aug. asserenti esse & ipsa dici ad se, & n. multiplicari; ad eundem Vero, immo & separatim cum esse facta, docet magnitudinq dici ad se & esse Vnq; quidq affirmat de esse, & ipsa: ergo qui dicunt magnitudinq dici relatiuè, & multiplicari realr, contradicunt D. Aug. 4o. sicut in Deo magnitudo absoluta, n. multiplicata, & relatiua realr multiplicaretur, dicerent absolutè Personas diuinas esse tres magnos, nec dumtaxat adiectiuè, dicere substantiuè; at Aug. expresse docet n. esse tres magnos, d. Vnum magnum, sicut n. tres Dij, d. Vnq Deq: ergo. 5o maior: quia ratione realitas dicitur absolutè & relatiuè, absolutè concedit tres diuinas personas esse tres res, & Vnq rem, 1o ratione esse, & 1a ratione sui: ergo si dat magnitudo absoluta n. multiplicata, & relatiua multiplicata, n. solum dicunt personae diuinae tres magni relatiui, d. etiam sine addito, & absolutè."

Deniq: nq D. Th. loco citato, affirmat personarum equalitq, attendendq esse penes relatq, & penes absoluta; at si essent tres magnitudines relatiuq, equalitas personarum deberet attendi, nedum penes esse, d. etiam penes relatq

relatq

relat.: ḡo: ∫ mix: ꝯ qualitas in magnitudine mollis, attendit pe-
nes oꝫ mollis magnitudine, sed ꝯ qualitz: ḡo ꝯ qlitas in magni-
tudine pfecti, attendi det, penes oꝫ qlits pfectis; at si rela-
tis dicerent magnitudine relativa, gauderent qlite virtutis,
que nil aliud ē, quã pfectio: ḡo penes ipsas, attendi etiã debe-
ret suma ꝯ qlitas in magnitudine intr psonas.

2° pbc: eo ipso
ꝙ sent tres pfects reales relativæ, cuivis ex divinis psonis, necesse ē
aliqua pfects deficere: at hoc cũ suma pfects & suma ꝯ qlite divina-
rũ psonarũ n stat: ḡo: maior. stans videt; Paternitas, n venit filia-
tio, nec filio Paternitas, nec spiritui S. paternitas & filiatio: ḡo si
istæ relatis sit pfects reales, realr. q. dirtete, cuivis ex divinis psonis ali-
qua pfectio n venit. min. a p: ng. D. Aug. & D. Th. ut salvent ꝯ qlitate
psonarũ, in suma magnitudine negant tres magnitudines: ꝙ sen-
tiunt cũ multiplat reali magnitudinis, aut pfecti, nec suma pfectis,
nec ꝯ qlite subsistere intr divinas psonas. 2: id, q a ria sumé p-
fecta, n pficit adesse, sumé pfectũ nc; & ꝙ gaudet pfects ess altr
dincta a pfects alterius, naasio dpatari cũ illo, ut excedens, vel,
excesu; at. si Patri aliqua pfectio, filio ppria, n dpctat, vel verso,
nullũ illorũ a divina essa, quæ ē sta sumé pfecta, adesse pficit, cũ nulli
illorũ oes suas pfects tribuat, & gaudeant pfectionib. essalr dinctis;
ḡo nullũ illorũ ē sumé pfectũ, nec intr se gaudent omoda ꝯ qlitate.

Huic argũto va-
rie R. solet ab autoribus. Mag. Dr. Suar. ubi supra cap. 10. n° 7 R.
nullã ee pfects simplr simplr, quæ negari possit sibi de aliqua ex
divinis psonis, pfects. a. n simplr simplices, qles st relatis, posse
negari sibi, n a. eminentr, ꝙ quælibet ex illis inquaeũq. pso-
na eminentr stinet rade essa, illas eminentr stinentis; ut. a.
aliq. sumé pfectũ sit, & a nullo excedat, suffit stinere sibi oꝫ
pfects simplicitr simplices, & eminentr illas, quæ simplicitr simpli-
ces pfects n st.

D. n satisfacit. & miiciat 1°. nã dato relats eē pfects

relativas

Relativas, cent perfectis simpliciter simplicas, cum in divina Deitate 7°
sint meliores ipsis, quam ipsa, quod est ratio perfectionis simpliciter simplicis
Sufficiens necessitate, quod potest Suari aliqua efficacia ratione probari: quod si de
ratione summe perfecti, è Divinae formali de perfectis simpliciter simplicibus, non obste-
rit ratio summe perfecti, in personis salvari cum carentia alicujus perfectionis
relativae = 2°: neque omissa quod dixime, an cent, si non cent perfectis
simpliciter simplices, cent perfectis nil habentes imperfecti; atde
ratione summe perfecti è Divinae formali omnes perfectis, de cujus de ratione imp-
fectio non est: quod non staret summa personarum perfectio cum carentia alicujus
ex divinis relationibus formali: Probatur: si non est Deus summe perfectus in-
re, sine aliqua ex divinis relationibus formali habita, respectu quod re-
lativae sint perfectis relativae, est non alia ratione, nisi quod per-
fectis cent, nulla in suis conceptibus admittentes imperfectis: quod de
ratione summe perfecti è formali Divinae omnes tales perfectis = 2° Probatur: de
ratione summe perfecti, alia requirit continentia perfectionis alicujus de ratione
imperfectionem, ac continentia illarum perfectionum, quae imperfectis
sunt; at in istorum requirit continentia eminentialis; in illa-
rum residerat continentia formalis.//

3° Rejicit illa solutio: Deitatem con-
tinere eminenter perfectis filiationis, è illa radicare virtualiter: at Deitas
non convenit Patri ut radicans filiationis: quod non convenit illi ut continens eminen-
ter perfectis filiationis, et sic in Patre nec formali, nec eminenti continetur fi-
liationis perfectio = Denique rejicitur: eo ipso quod Paternitas, sit perfectio
relativa realiter a filiationis distincta, essentialiter distinguitur a filiationis perfectione,
et sic aequales esse non possit, quod trad. dit cons. Philosophia, duae species, seu duo es-
sentialiter distincta, non possunt inter se adaequari, à recentiore philosophia, species esse
sicut numeros, inter quos cum essentiali differentia aequalitas esse non potest: quod Pa-
ter ut Pater, et filius ut filius, nequeunt in perfectione adaequari, eo
ipso quod relationis perfectionis dicantur non convenientes omnibus personis formaliter,
bin aequalitas namque formalis in suis conceptibus reducere è necesse.//

Suar. ubi
supra n.° 9 et 10 rejecta[illegible] Christhei a recentius paternitatem di-
cere

concrealr maig p fect3, quo filiatio. R.t 1.o Paternitz & filiat3 ratione etz inclusy, eqlitz, tiere, raoe à hi, q.a st diversy raoj, neg. eqles, neqineqles cent, q.a eqlitas, aut ineqlitas, soly repri inta Menientia qlitz cigz raoj.

D. Ma: Na Paternitas & filiatio Venient, & si analogice, in raoe relat.is, at Menientia analoga in raoe coi, cz diffra esali intra illz, suffit ad ineqlitz, vt Mrat in 1.o pramenty, quz analogice soly Menientinenty, & ineqlid sit, cz substa, q alia pramenta excedat in pfect.e & spsa intr se ineqlia spatent: g.o intr paternitz & filiat3, e Menientia stessiens, vt intr se spatent, quo ad raoe eqlis, & ineqlis.

2.o R.t, q.q. id.o sit de spebz creatis, contrario ineqles ee debeant, Paternitz & filiat3, in hi, sp propijs pfectionibz eqles ee, eoq tz pfectz, tiz & funcz, het vna, atq alia: & in vniuerm contrariiz ne, q.o intr pfect.s esali diuersas, ineqlitas intercedat, q etz tenent fateri (ingt Suar.) qui docent pfect.3 n dicere, negare ngg. n posse esali differte, & tz sine esali excessu: n.n. e de raoe esali dinctory, q ineqlia sint.

D. Ma 1.o: functz Paternitis, e generac, & filiat.is functz e generari; at ge generat.o actiua & passiua, si pfect.3 dicant, eadz diffi- quo ad ineqlitz ac cultas, ac de ipsis relationibz: q.o raoe eqlitis diuenatz pro- maxz, sed relationz, hippe q dicant pfect3, p quest difficile reddit Suar. & sprity petit, dz ad functz qlitatz recurrit. — 2.o n stat diffra esalis inqlite discreta, aliq. ineqlite numerat.s, siue in creatis, siue in diuinis: g.o nec diffra ineqlite pfect.s, pote subsistere sine ineqlite in pfect.e, siue in diuinis, siue in creatis. 3.o: ng q. vny attributz virtualz ab alio ding in raoe pfect.s, vny e virtualz pfectz altero in frequentiori Theory ss, quqz n p participat3, d. p essq pfecta sint: & naa diuina, virtualz e oibz attributis

pfectio

perfectio: ergo si perfect[iones] divinae realiter essentialiter distinguerentur, quaevis par-
ticipatis tales non sint, dicendo per eam, una erit realiter perfectior perfec-
tior altera. — Denique reijcit ista solutio: exilla namque seque-
retur cognitis Creatas, specifice differentes, esse aequales in esse; si
non admittit Suarez: ergo per sequelam datam quod posset videri paterni-
tas, non vero filiatio, vinio unique, cum essentialiter distincta ab alia, cum
unique veritas, essentialiter ab altera, diversa fuerit, si in ratione perfecti,
essentialiter distinguerentur, et aliae veritates paternitatis et filiationis, aequales
sunt in ratione veritatis: ergo cognitis illarum, essentialiter distinguerentur, et
aequales erunt. " Nec ista, quam adducit Suarez. e ad propositum,
in aequalitas namque non fundatur inqualibet differentia essentiali, et indifferentia
perfectionis, sicut aequalitas, solum in convenientia perfectionis fundatur.

Ad principale argu-
tum R[espondet] Granad. perfectio filiationis esse in Patre, et Paternitatis in filio, non secundum rationem
identitatis cum essentia, et etiam formaliter quibus inter se differunt, eo quod per circumincessionem filij
in Patre, ut tu in omnio, et Pater in filio, ut primum in eo; et haec ita alius
in alio, sufficit, ut omnis filij perfectio habeat Pater, et e contra; ac proinde inter
illos, nulla sit inaequalitas."

Sed nec satisfacit ista solutio, et reijcit 1. nam
Christus: quae finit. cap. 6, et D. Thomas in prima q. 42 art. 4: filius non aequalis Patri
in paternitate, nec Pater filio in filiatione: at si ista diceret circumince-
ssione filij in Patre, et Patris in filio, sufficeret ut perfectio filiationis, sit directa
a paternitate, Patri deberet, Pater in filiatione, filio esset aequalis, et filius Patri
in Paternitate: ergo. — 2.° si aliqua perfectio absoluta non posset Patri
formaliter, et intime, et per identitatem, et circumincessionem esset in illo, non esset omnino perfectio
formalis: ergo similiter modo tenendi perfectio filiationis, non sufficiens, ut in Patre salteretur ratio
summae perfecti, et summae aequalitatis. — 3.° esto filiatio sit in Patre per circumincessio-
nem, non tamen perficit Patrem formaliter, et intime: ergo ratione illius convenientiae, Pater non consti-
tuitur summe perfectus.

Denique alij R[espondent]: perfectio filiationis convenire Patri, non re-
lative, sed absolute, non essentialiter, hoc est, ratione esse, cum qua identificatur, et hoc su-
fficere, ut summe perfectus sit, et aequalitas inter illas, et alias personas, salvetur.

Ista

Dices: Ita: Ut relatiue habitae, perfectio relatiua infinita; at relatiua, non conuenit Patri: ergo aliqua relatiua perfectio non petit Patri.

Dicunt hinc solum inferri relatiuam perfectionem filiationis non conuenire Patri [illegible] modo; nego quod non conueniat illi quo ad substantiam; tertio in conuenientes reali.

Ita: Relatio filiationis, ut relatiue conueniens, est perfectio ratione distincta a se ipsa, ut reali conuenienti Patri: ergo solutio nulla. Probatur: Ut realiter conueniens est ipsa natura diuina, in qua radicatur distincte; at paternitas, ut conueniens relatiue, est perfectio distincta per rationem a natura diuina, in [illegible]; ergo a se ipsa ut reali conuenienti Patri, distincta.

Explicatur difficultas: perfectio creata, ut intrinsece differt quo ad substantiam, a se ipsa ut [illegible] in ea reduplicata, ut inexistentia actiua [illegible]: ergo pariter relatiua perfectio (si datur) differt quoad substantiam in se [illegible], a se ipsa ut [illegible] radicaliter in essentia reduplicata [illegible] actiua = Explicatur 2o: etsi realitas filiationis conueniat Patri ratione esse, quod non conueniat illi ratione sui, absolute dicimus realitatem aliquam Patrem conuenire, nec quoad [illegible]; verum est quo ad substantiam dicimus [illegible] de relatiua perfectione dicendum.

Dices: Ita [illegible], omnes summa entitas Patris, summa qualitas, in ratione entitatis cum filio, filiationis cum multiplicatione realitatis entitatis, etsi illi non spectat filiationis entitas relatiua: ergo pariter summa Patris perfectio, et summa qualitas cum illo subsistet cum multiplicatione realium perfectionum; etsi filiationi non spectat illi, dicitur relatiua perfectio.

Explicatur difficultas: Ita ratione summi entis non est, quod ei desit filiatio, aliqua entitas relatiua: ergo nec erit ita ratione summe perfecti, quod ei filiationi desit aliqua relatiua perfectio = 2o explicatur: si entitas, et absoluta, non minus repugnaret summo enti defectus talis entitatis, quam summe perfecto defectus absolutae perfectionis: ergo sicut summo enti defectus relatiuae entitatis non obest, nec obesse poterit defectus relatiuae perfectionis enti summe perfecto.

Respectu enti, nec [illegible], ratione [illegible] qualitatis, non ponit in conceptu entitatis, et perfectionis; nec attendit in Deo penes relatiuas, et penes

pere absoluta, ut docet D. Th. infra q. 42 art. 4, et quilitas inter divinas personas, attendenda non venit ratione entitatis, sed ut huius ratio, et ut entitas dicit perfectionem; et id circo fiat bene ratio summe perfecti, et qualitas in illa, licet in convenientia alicuius entitatis relativae, et illius multiplicatae, sic quia multiplicatur perfectio, et negatur illius formaliter convenientia fraternitatis, quod est solutio ad 1 ... Ad 2 dicatur, quod si per possibile, vel impossibile, esset entitas divina absoluta, non diceret perfectionem, negatio talis entitatis non importaret summam perfectionem; sicut negatio creaturae liberae (quae in modo est infra) quod non est fatio perfecti, recte sit summa perfectio. Dicatur.

3. dico: Relationes non addunt ad essentiam perfectionem relativam ratione ab illa distinctam in ratione perfecti = hac dico, directe respondemus quaesito, et colligitur aperte ex praecedentibus; ostenditur quia 1º: nam si adderent perfectionem relativam ad essentiam, darentur plures perfectiones relativae in Deo, ut monstravimus in 2 dico; at hoc est falsum, ut ibi in 2 dico probatur. 2º: id sine quo fraternitas habito, manet fraternitas omnis infinita perfectio, fraternitas perfectio infinita non est; at sine filiatione fraternitate habita, invenitur in Patre fraternitas omnis infinita perfectio, alias summe perfectus non esset, ut praecedenti dico vidimus; ergo filiatio ratione explicita sui perfectio relativa non est, et ita perfectionem non addit ad essentiam. 3º: id quod ratione sui non perficit divinam essentiam, non addit perfectionem ad illam; at filiatio, ut quae ratione sui non perficit divinam essentiam, alias essentia cum filiatione esset perfectior seipsa, ut filiatio procedit, et non communicaretur Patri, ut summe perfecto. Ergo. 4º: Relationes ad essentiam nihil addunt absolutum ratione ab illa distinctum; at ratio perfectionis in Deo non relativi, quod absolute dicit, ut expresse dicit D. Aug. de Trinit. cap. 9, et D. Th. infra q. 42 art. 4. Ergo.

Et a. dico nostra satis efficaciter ab inconvenienti monstrata in redenda ratione a priori, non modica est difficultas, Molina ubi supra rationibus ab inconvenienti ostenditur, nullam tradit a priori; et quia si teneremus in divinis relationibus nihil relativum peculiare implicari, quo quis respiciat essentiam, seu personas, vel rationem substitentiis implicatam

in

in illis a subsistentia absoluta, esse virtualiter distincta; facile possit a priori probari; ratio namque perfectionis est per rationem, seu per paratis ad perfectibile sumi: ergo si relationes nihil addunt ad esse proprium, quo solum respiciunt terminum, cuius non sunt perfectiones, non addunt ad alterum relativum perfectiones: quod valde probabile est, et strenue forte in relatione creata dari relativum, et peculiare in, et in divina peculiare subsistentiam, a subsistentia absoluta distinctam; crescit maxime in hoc difficultas in assignanda ratione, cur relatio sub conceptu subsistentis, quod ad esse, et per positionem comparet, peculiaris perfectio non sit?

Doctrina et Principiis D. Th. Disputi, non
3º. hac ratione suadent: ratio namque perfectionis est sumi per aliquid subiectum in perfectum ratione sui; at relatio secundum nihil sibi peculiare subiectum respicit ratione sui, et in illo sistendo, de ratione tamen, sed correlativi, cum eo ipso quod conceptum aliquis relativus sit, et si subiectum respiciat; erat illud respicere ordinandum ad terminum, et ratione illius: ergo nihil relativum potest ratione sui obtinere perfectionis conceptum: maior, in qua est difficultas, sic probant: perfectio est respicere subiectum perfectibile per commensurationem cum illo; at nisi respiciat subiectum ratione sui, non commensuratur cum illo, de cum tamen, qui est ratio respiciendi subiectum; tum quia relationes perfectiones, atque, non est quod dico: quod erant respicere subiectum, quod perficiant.

Denique suadetur 3º haec ratione a priori: unumquodque intimum est perfectum, in quantum est in actu existentiae, sed dicit ordinem ad illud, et divinum relationes, non exprimunt ratione sui ordinem ad existentiam, de solum ratione esse, et naturam divinam: ergo ratione sui non dicunt perfectiones; de solum ratione esse, et ideo ad esse, perfectiones non addunt. Consequentia tenet; praemissa, a qua indigent probatione, maior. Probatur 1º ex D. Th. supra q. 4 art. 1. ad 3 in corpore: secundum hoc non dicitur aliquid esse perfectum secundum quod est in actu — et q. 5 art. 1º. in corpore ibi eadem repetit verba: quae ex mente D. Th. ut aliquid sit perfectum consummate, et complete, existentia requiritur, et ut sit perfectum inchoate, quod ad existentiam, in qua consistit consummata perfectio, ordinem dicat. Deinde suadet
- intimum corr. intimum est perfectum
natura unumquodque in quantum est perfectum, ut ibidem demonstrat D. Th., atque bonum in quantum

inq. acquibile, e a acquibile inq. ording ad exitq dicit: q. fft sic solu pote ee pfectu = Mix est P. 4 q d q q raoe sui, n sint in actu exitq, du E: seq. Stabit, q. a rao e sui ording ad exitq n dicant P. Relatio ngg. Sm. Sbi dicitur, nil respit, nisi ordinando ad terq, q. totq eiq ee e ad aliud se here, ad exitq suq ad terq ordinare n potte, q illig exitq, n e ad terq, d. ad subtq: g raoe sui ording ad exitq n dicit.

Ita itq Dt obiunt. Diuari Atl 1° D. Cyrilq lib. 1 thesauri cap. 6. Vbi de diuino Patre sicait: n solq pfectiu e q Deq, d. q Pater: ostendit paternitq vlt abesta dincta pfect. dicere = Et D. Thq opusc. fat Vrbanq Cap. 2. Vbi dicq illud Basilii, q Spiritq S. sit dignitate 2 a filio, interpretat. de dignitq psonali = Et D. Tha Sent. Vbi pbat relat. ee in Deo Dttituendq, q. pfectioe, & q sequenti art. 3 pbat necessitati in Deo raoq psone, q psona suma pfectio e, atq psonalitas diuina, in relat. consistit: g. relatio diuina pfect. importat.

Rao a Cyrilq, verq ee q Pater e pfectq, n solq q Deq, d. q Pater, n tq pfect. a pfect. esse dincta, d. ipsisima eiq pfect, Vt modificata paternitate. Ad 2 testimoniq D. Th. dicat, debere illig ee origine 2, idq, in accipiendo dignitq ee 2, n a q aliqua dignitq filio, & n spiritui S. Veniat, d. eadq Trig. Deitq tq poteriorita originq, & hoc sensq e, q raoe proprietatis venit spiritui S. Ad 3 testimoniq dicat, relat. pfect. dicere, n tq dincta a pfect. eiq: vt eodq modo R. ad 3 .

D. dicq: D. Thq eo pbat ee in diuinis Dttituendq relat. psone, q signat pfectissimq e in tota naa; at de fiali relat. signat: g relatio pfect. dicit. R. 2° coq, d. n reluit dicere pfect. relatiuq dincta a pfect. eiq, probabi: rao psonq ordinat a D. Th. in Deo, q e q pfectissimq in naa: g. ordite negat psonalitq, neq illi ee aliqua pfect, ad ide ex buiq eesse colliq. esse pfect. raoe sui, e fiala pfectio q. R. Nesciamti, & 1 coq, dinq. minq, si ex esse illig quoad explicatq colliget a priori esse pfect, c minq: si ex esse

illig sm. implicite tu a priori inferat; & a posteriori sm. explicite, n. minz, & eoz, q ex deffu ponalitis relatiu, sm. id, q explat, solu a posteriori infert defect., a priori. a. ex deffullis sm. implicite, ide, naa diuina, quz implat, q eo ipso q ponalite n bet, neq. in illo est naa illectualis.

Arg. 1o: pfectz sm. Arist. e, cui nil dee in suo genere pprio, quz def. admittit D. Th. q. 4. art. 1. q pfectio in integritate cnsistit; at paternitas vq e integra integritate relatiua, rãoe dincta ab integrite essz: q e pfecta pfect. relatiua rãoe dincta a pfect. essz. Cfi. 1: Pater e pfecte pater: q a paternite pfecta in rãoe paternitatis, & sic paternitas e pfecta pfectioe relatiua. Cfi. 2: pfectio seqr entite; at paternitas gaudet entite rãoe dincta ab entite essz: q & pfectioe.

Rcio Explando defs, pfectz e, cui nil dee in suo pprio q, dicente pfect. 2o, quoquo q q rãoo, sic a D. Th. ibidz explat dicente pfectz ee, cui nil dee, sm. modu sue pfect., & sic ee explandz colligi ex inde, q alias pecc sm. specialissimz pecci, pfectu esset, cu ut sic, nil ei deesit, ex his, qua ad suz desideratur ee, q Adversarij admittant, e ctra Arist. asserentz n nisi methaphorice vitiu & peccu dici pfectu, & ee ctra manifesta raoe, aliqs n. vix est dicere absolute, pfect. aliquz Dei, Caalitz subterfugere, cu peccu sub rãoe pecci, nullo mo attactu a Deo. Ad 1 Dfz dingo ans; pfect. absoluta esse 1. ans, pfect. relatiua, sub dingo, illicito 1. de pfect. negatiua, nego. a. de positiua, q quz dinetz e ding. n. Ad 2 dingo maiz: de entite, ut in actu existentz, c maiz; sub pcisa rãoe entitis n maiz, & sub eadz dinct. minis, n coz, in tota arguta in decreto libero Dei, q pt ab aetrno rãio ding, nil dee in suo pprio q, q pt sic pfect n dicit, alias cu potuerit Deo ab aeterno n decernere aliquz pfect. liberz, q qu Deo deee potuerit, deberemq admittere, q e ctra Coz Theoys.

Solvunt. ponalitas diuina rãoe illis, q exprimit, dicit pfect. at rão ponalitis n. sistit in relate,

Vt

Vt ab esse dincta? relatio divina, rãoe illius, quæ exprimit, dicit perfectionem? maior. 2ª eminentialis 9tinentia perfect.s, nãio supponit tãos perfecti[ones] finales; at personalitas divina rãoe sui, si est ab esse dincta eminentia-liter, 9tinet perfect.s subsist.s creatæ, quæ positive supplet eius subsist.s creat. tamdo hũg nãe; hæc illa sub eadẽ rãoe, qua est divina: q.e est dincta ab esse, ẽ finalis perfectio. 3ª personalitas est rãoe dincta ab esse, sanctificat immediate huius Xi, mã. probabili; at sanctitas nãio ẽ perfectio, cui deest 9stituere subiectum sanctificatũ obiectum gratiæ divinæ dilectum, q.n. potẽ nisi a finali perfecta præstari: q.o est dincta ab esse, finalis ẽ perfectio. 3ª: si in Deo n. daret.r nisi una persona, Dei personalitas rãoe sui, diceret perfect.s; at nulla ẽ rão assignabilis, circa ex dinctis personarum amittat personalitas rãoe perfect.s anaa dinctæ: q.o. 4ª: personalitas creata, perfect.s dicit realiter modaliter a perfect.e nãe dincta: q.o personalitas divina dicit perfect.s virtualiter dincta a perfect.e nãe. 5ª: quod est melius, ẽ perfectio, et 9tra absolute perfectius, sicut quod ẽ bonum absolute, perfectum ẽ; at personalitas rãoe sui melior ẽ eius divinæ, quæ personalitatis carentia: q.e perfectio illa, et 9tra rãoe sui perfectio est. Denique illa maior suadet: perfectio finalis 9sistit in 9venientia ad illud, cuius perfectio; at Dei personalitas est ab esse dincta, 9veniens ẽ persona 9stitutæ, cui 9stituens 9veniens sit 9stituto: q.o est sic dincta perfectio personæ 9stitutæ; et 9tra admittenda erit in divina relatione perfectio relativa, a perfect.e abs. dincta.

Hinc arguito, quod ex nis R.nt relat.s divinæ sub rãoe hypostaticis, dicere perfect.s rãoe dinctam a perfect.e eius, et 2º refringunt de relat.s sub 3ª ratione et munere referentis, cui solut.i libentius subscriberem, si arguta ab 9venienti per tria 2º, quæ potissime difficilia sunt, 9tra illã n. militarent; quibus in hac solut.e nãio 9admittens perfect.s plures relativas, sed admittens plures personas, et 9tra una altera perfectior ẽe debet, et quælibet divina persona aliqua perfect.e finali det carere, quæ est in 9venientia, quæ probabilissime thcũ ? fidelis, ideo hac solut.e reiecta.

Arguitur 2º minor. prout probat. dicat, quod personalitas divina, etsi relativa sit, 9tinet eminenti-

perfect.s

perfect. subsistit creata, quae absolutae, eo quod nec explicat rationem absolutam, imbibit illam: ita sicut, quando sit perfect. non explicat, et illam implicat, potest subsistit creata perfect., eminenter ... illius existentiam ... Ad 2
probat. Rt distinguo maior; ratione illius, quam explicat, et ratione est a ... minor, ratione implicite, concedo maior, et minor, non quando ... qua sanctificat in hac
... relatio est; ratio sub qua sanctificat, non est ... explicat, ... quod implicat, ad quod sufficit, quod relatio imbibat in se perfect. esse ... Ad 3 ... maior, nego minor; ratio est, quia ... tunc neque personalitas ... absoluta adderet ad illam ... perfect., modo ... nil absolutum addit, et ideo neque perfect., quod ratio perfecta solum absolute dicit. ... hoc ad 4 probat. ... distinguo maior ... melius positive, ... maior, quod negative solum, non maior, et sub eadem distinct. minor, non
... quod personalitas ratione illius, quo differt ab esse, non positive melior, ... solum negative; positive ... solum est melior ratione esse inclusi. Ad ultimum distinguo maior; ... in ... ut in actu existit, ... ordinem ad illum ... maior, sine expressione ordinis ad illum, non maior, et sub eadem distinct. minor, nego cons.

Dices: omnipotentia addit perfect. ad divinam essentiam ... non dicit ordinem ad existentiam, ... in ... connexa cum ... in qua connexione, non explicat ordo ad existentiam: ... sola implicatio ordinis ad existentiam sufficit, ut addat perfectio ad essentiam ... omissa maiori, ... minor, nego in ultima, quod differentia omnipotentiae, est connexioni ... ordinis ad subiectum, ... non exprimat ordinem ad existentiam, bene ... sub 2
Ratio ... divina relatio sub nullo peculiari ... ordinem exprimat ad existentiam, est, quia ... a priori ... quod neque est ... in ... nil ... ad ... quae ratio non militat in omnipotentia, et aliis attributis.

Ex dictis colliges relat.
non adderet ad esse bonitatem relativam, cuius ... docuit Molina ... supra ... de Trinit. ... tres personas, non tres Deos, nec tres omnipotentes, nec tres bonos, nec tres magnos, dicere fas est ... Deus omnipotens, magnus, et bonus, substantiam ... et ... relatis

adderent

adderent bonitz ad eaq, dicerent tres boni subsistentive, & bonitas non solu subsistentz, ut ad se diceret, sed etiam relative: ergo. Deinde, sed neq. ut Dth. supra q. 5 art. 1, bonitas idem est, quod perfectio: quae relationes perfect. sentiq non adderent ad eaq, neq. bonitz. Deniq: neq si bonitz adderent, ut let bonitas maxij, tet bonitas ultimi finis; at non possit addere bonitz ultima finalis, alias darentur plures ultimi fines, quod nullus dicit; sicut nec plus relativa prima: ergo.

Coroll. 1: Relativas proprietates adorandas esse, adorat. latriae, ut non solum personas proprietatibus dinctas, cuius ratio ius probabile docet Molina ibidem solut. ad 4 quod non solum persona, sed etiam personalitas, ut ab ea dincta, claudit bonitz etc. quod non solum persona, sed etiam proprietates ipsae, adorari debent, adorat. latriae; & ratio adorandi est, quia explicat relativa proprietas, divina inclusa in illa. Deniq. infert ratio unius Abelda: si relatio inter se separatz, dicerent perfect. relativas, etiam separatz ad eaq perfect. dicerent, illa q. sufficient, quod est: neq quae relationes separabiles inter se dicunt entitates relativas dinctas, etiam separatz ad eaq, dicunt relativas entitates, illi superadditas: quod si inter se separatz dicunt perfect. relativas, etiam ut separatz ad eaq dicunt perfect. illi superadditas, illaq. sufficient. & haec de hoc dub.

Dubium Ultimum

Utrum Divinae relationes gaudeant existentiis relativis ratione distinctis ab existentia essentiae, & realiter inter se?

Unum, & primo verum supponimus in hoc dub., & aliud in examen vocamus; illud est dari in Deo existentiam absolutam, atq. essentialem, quod certe docent omnes theologi, uno, sed alterio excepto, quos refert, & refutat Suar. tom. 1. in 3 p., disp. 11 sect. 1, ratio quorum supponenda, manifeste patet ex illo Exod. 3: Ego sum, qui sum, ubi nomen, qui sum, existentiam significat, at nomen hoc essentiale esse docent August. lib. 5 de civitat. Dei cap. 2, Basilius & alij SS. PP. et DD., ratio quod ponenda ein Deo existentia essentialis, quia ut in Deo est una ternitas absoluta, & essentialis, unica ratio increati, & illud Athanasii: non tres aeterni, sed unus aeternus, non tres increati, sed unus increatus; sed unica attributa essentialia communicabilia, & una ratio actus purissimi essentialis,

quia

effect; ab aeternitate, cum ratio sit, seipsa existat, illa supponit ratio á increati visit in existere a se; immutabilitas etiam visit in necessitate existit, existentia suppo-
nere debet; ac denique ratio actus puri visit in summa actualitate, quae ipsissima
existentia designat: ratio ad mittenda ac in Deo existentia realis, et cet.

hoc tamen supposito, quod in dubium vertitur an in-
ter perfectiones reales, quae dantur tam reales relativae, quae á se distinctae á se essentia, et reales distin-
ctae inter se; ita perfectionis existentia absoluta dentur tres relativae reales inter se distinctae, et ratione
absolutae essentiae = 1. affirmat, quam alij relati, tenet Suar. 3. p. disp. 11. sect. 2 Vill.
3 dictionis cap. 5, et Arrubal disp. 104 cap. 3 = 2 negat, quam tenet Durand. in 3 dist.
1. q. 2, Capreol. in 1 dist. 26 q. 1 ad 4. Caiet. hic art. 2. Vasq. in frag. 10 art. 4
dub. 2, Albert. disp. 6 Salm. disp. 7, et thomistae. 1 art. 4 n. 26 Serra hic sect.
2 dub. 3 Vasq. disp. 126 cap. 2 et 3. q. 8, Torrianus, Gran. disp. 1. sect. 3, Ruiz, Valenc.
et alij illorum probant aliqui ratione desumpta ex Vasq. in hunc modum: Negetur si alij modi
seipsis existant existentijs distinctis ab essentijs rerum, quas modificant, modi existentiae, non ad-
nent existentia distincta; at personalitates divinae sunt modi existentiae: ergo: maior probatur: in modo
sua, quae sive per se existat, sive in alio (ut contingit in 1o Domino) necesse est novam
existentiam habere, et novum existendi modum; ergo existentia in se, si in alio sunt modi existendi =
2. in accidentibus quae sive existunt in subiecto, sive extra subiectum, ut in Eucharistia, et
retinentes eandem existentiam, solum mutant modum existendi = 3 a priori; modum non quidem dicens
rei, cui gemmus necessario est eiusdem aliquid eiusdem rationis: ergo modi existendi, existentiam addere ne-
queunt. = Hoc tamen ratio nullius ponderis est; sicut alij modi, ut ipsi, sive extrarij, sive
ratione rei modificatae, quo á gaudent existentijs distinctis ab essentia rei modificatae, nu-
lla est repugnantia in hoc modo existendi, seipso extrarij ponatur, gaudeat existentia distincta
ab existentia modificata; ergo probo 1o non modi entitatis partialiter adaequate entitatem modalem, neque ex hoc
sequitur eiusdem naturae ipsa modificata: ergo modi existentiae, potest addere modalem existentiam, quin
ex hoc inferatur esse eiusdem rationis cum existentia modificata = 2o non hoc ipso quod existentia modalis
sit, non eadem, neque eiusdem rationis cum existentia modificata: ergo si existentia modificata, potest addere
existentiam modalem in completam = 3o non modi subsistendi possunt addere subsistentiam modalem distin-
ctam (ut censent alij) quia ratio facta valet: ergo existendi, potest addere existentiam distinctam, ni-
si ratio alio capite repugnet, quod repugnare apparet ab ijs quae dicentur. Neque vero explanandum
aliquid venit, ut falsum innuit cum hac in ratione, inhaerent earum existentia in rebus,
ac in Deo, cum in Deo inhaereat proprie, et ratio eorum habet, et hoc rationis hac in existere
existentia in ipso proprie, expropriabat modum ipsum non gaudere propria existentia ab aliena huius
rationi

raij, resultarin pote, tu avocant actu vocinag quij fiaectnet existag mag. = R. [?]
equalitas Virtualis instatu gaudeat existaeas, pectq divinag modalit, ex qb[?]
2a. pt. — Re hac raone omissa, ut pote insufficienti, probanda e in 1. 2a. ex D. Th. q. Vbi — P. 2a.
ergo loqui de eé personarum, aireat eé ihus trijs, neq. in Deo eé aliud eé, nisi essentie divi[nae]
porque dixit in tri eé suppositum procedite, et hoc actu existendi, sic art. 4 sic dico neg oppor[tet]
set quod eé essentiæ divinæ sit ad aliud relatum, qui illud eé, in quo paternitas et essa Vniunt[ur]
signat Vt eé, q eadem essa, non a Vniunt Vnice, q ug nat rei eos, qua alia é rao pa-
ternitatis, alia essa. et fere idem repetit ibid. ad 1. = Ex quibus talia fit[?] aquatur[?] q q
praecluduntur Variorum effugia, qbus conant D. Th. illud exe: dinctus, quo dice-
bat D. Th. inter raoes paternitatis, et essæ; negat inter existentiam paternitatis, et essæ, at inter
Vtrius raones thus Virtuale dinctus Vcadit, Vt eu D. Th. fatent adversarii, et existentia inter Vtrius
existentia Virtualem dinctum excludit, et relatio existijs realibus nigaudent raoe dinctus
ab existaeesse = Cf. 1. ng D. Th. probat existentia relationis ee eandem cum existentia essæ, seq. a illa-
rum raoes, qua rao relationis se habet ad aliud, Ve relativa; existentia a relationis e absoluta; at
formalitates absolutæ non multiplicantur realiter in relativis, nec relationis habent aliquid dcrga ab-
solutum Virtualiter ab illa dinctus: g. 2a. Cf. 1. ng D. Th. q. 2 de po a. art. 1 ad 1 ait: q
in divinis nullo modo eé eé nisi essæ, sicut neq illigere, nisi intellectus, et propter hoc sicut
in Deo é tm Vnu illigere, ita é tm Vnu eé. atq asserit eé in Deo 3 illigere, D. Th.
Vero tui se opponit: g. illi[?] contradicit afferens protrie eé absolutum dari in Deo 3 eé relativa.

Deinde 2a. P. ideo non sint in Deo 3 esse[s]
relativa, et Vnica absoluta, q contra se expressé docet Aug. lib. 5 de trinit. cap. 3: non tria eng in
Deo tres essas = et D. Th. in 1a p. q. 39 art. 9 ad 1. Vbi explans illud Aug. filius e essa
de essa, docet, in rigore sermonis Vt a parentibus nee, cum inter Patrem et filium non det essa-
rum dinctio = tum q essa divina, et natura divina Vt se parant se codem, in nullo a
se dividant in Deo tres nat relativæ = Denique q alias 2 adendere cent tres
divinitates relativæ, et sic tres Dij, cum essa divina ijdem prorsus sit, q divinitas.
qd non tres relativæ existentiæ dant, et Vnica et absoluta. Pt coa, tum q existentia,
Vt ertibilitatis se habet cum essa, et cum illa proportionat, et adequat, et sic non mul-
tiplicata essa, multiplicari nequit existentia, tum q essa intime ipsa parat a se
entitate, quae existentia q. sic stat multiplicatio entitatis realis, non multiplicatis rea-
liter essentijs, ita etiam poterit realis distinctio entitatis cum
Vnitate essentiæ. [?]

3o Fundat[ur]

Margin notes (right margin, beside lines 4–10):
D. Th. q. 34 art. 3
q 4 art. 2, et p. q. 17
art. 3 de po a art.
q 8 art. 2 ad. [?]
q. 10 de Verit. art. [?]
ad 18, dixit dine[?]
33 art. 1 ad 1

3° P. n'dat in Deo 3 rao increati, cu reali dinct. 9. Vna, quaeua, & relat. increatę constituunt, alias 3 psone, cent hes increati substantiue, contra illud Athanatij: n tres increati &c. 2° nec dant tres relatiue existę. Pbat 1ª a paritate; sing. q. Vna rao increati, relat. Vera, increatę constituunt, licet Vna exista absoluta immultiplata reali, n' poterunt existere relat. Vera = 2ª a priori: ens ngs diuinus constituit extra nil, in quo reali exista vi... hoc, q e ee increatus, sicut ens creabile, extra nil ponitur, p hoc, q h traxe creat. g si tres relat. Vna rao increati, definiunt Vna, licet exista, reali immultiplata, reali existerent. Denig. g n stat multiplari reali exista diuina, immultiplata rao increati: g si hec in diuinis relationibus n multiplat, neq. exista: Pant: rao increati consistit in hoc, q existere absolut. dotis tribus existentijs in Deo, rario dant tres existentes a se, cu cuiuis exista diuine repugnet positiue haxe ea ab alio tamq. a causa; in qua positiua repugna, rao increati constituit: g si rao increati n multiplat reali in diuinis relationibus, neq. diuina exista multiplabit.

4° p reali P. 3°: n'dant in Deo tres eternitates relatiue, alias dedi deberent tres eterni, qd contra Athanatiu: g nec tres relatiue existę. Pbat: n si Vna eternitas constituunt tres psone, licet n' pterint unica exista constitue existentes. 2ª q n stat multiplari exista, eternite immultiplata, cu hec, t ab exista n'distinguatur, h ut mag. illis: g si eternitas n multiplat realiter in psonis, neq. exista.

Rñ 1° neg. ans, nec Athanatius exclusit tres eternos substantiue relatiue, s tres eternos substantiue absolute, t. d. dedant tres eterni addito relatiue, absolute dedendi n' st, eo q eternus absolute dictus importat eternitę absoluta.

3. Contra 1: dessimiles existęs

relatiuis

relativis; dent absolute, reddi tres existentias: ergo debent absolute tres æternitates. pt coa, nq̃ hanc solut., eo modo multiplicant æternitatem, quo existentiam: ergo si redderent absolute tres existentias relativas, deberent absolute reddi tres æternitates. a in ea p̃. etenim x̃ ca. Diuersio, eo modo multiplicant existentiam, quo res, aut entitates: at res, aut entitates, tales multiplicant in personis, q̃ n̄ solum cum addito, d. absolute dicuntur tres res, aut tres entitates: ergo necnon cum addito, d. absolute debent reddi tres existentias.

2.º nq̃ sequi ex hac solut. dare, salua fide, & absq. iniuria Athanasij, reddi tres Deos, & tres omnipotentes relatiuè: & é hæreticum: ergo. sequela p̃. nq̃ Athanasius eiusdem sþis, quo negat tres Deos, & tres omnipotentes, negat etiam tres æternos: ergo si absq. iniuria illius, possunt admitti tres æterni; ita indistinguendo relatiuè poterunt etiam salua veritate sþorum, reddi tres Dij & tres omnipotentes relatiuè.

3.º & explicatur magis hoc ipsum: sequi ex hac solut. nec immediate de fide, q̃ n̄ sint tres Dij, d. ungitur; & é absurdum, & a nullo admissum: ergo. sequela: illa p̄p̄ é immediate de fide, quæ absque discursu, & medietate naturalis principij, habetur; d. admittit tribus æternitatibus relatiuis, n̄ habetur q̃ n̄ sint tres Dij relatiuè immediate ex diuina reuelatione, cum propter illa necesse sit ad principia naturalia recurrere; quibus probetur, diuinitatem talis naturæ esse, ut ei repugnet in relationibus multiplicari, quæ repugna in æternitate n̄ reperiatur: ergo admittis tribus æternitatibus relatiuis, n̄ erit immediate de fide, q̃ n̄ sint tres Dij relatiuè.

R. 1.º vero contingere. Log. ad probat. esse discrimen, q̃ æternitas é praedicatum absolutum, sequens a existentia, & ideo haec multiplicatur in relationibus, n̄ a æternitas.

Ad 2. & 3., nimirum q̃ duratio multiplicet, n̄ a q̃ æternitas, haec n̄, nec qualis duratio, d. duratio perfectissima omnium, quæ nulla relatio habet ratione sui, d. solum ratione naturæ.

D. Ita s. nq̃ haec solutio manifeste petit principium: nam n. quæ rursus cur æternitas absoluta, sequens a existentia, & abstrahat ab a [illegible] relatiua

55

Duratio relativa admissa, est duratio carens principio et fine: quod est distincta ab aevo et tempore, et ab aeternitate participata; at duratio ab his distincta, in linea durationis, est aeternitas: ergo quaevis relativa duratio, aeternitas est. 3°: qualitas durationis sequitur rationem immutabilitatis; at immutabilitas relationum divinarum eadem est, ac ipsius formae rationis, ut fatetur Suarez, (cujus retinemus solutionem): ergo relationum duratio, cujus ratio perfectissima est, ut durationem essentiae, est aeternitas. 4°: non multiplicata existentia, necessario debet multiplicari ratio actus puri, et hac multiplicata, necessario debet multiplicari immutabilitas, seu aeternitas, quae super immutabilitatem fundatur: ergo datis pluribus existentiis relativis, concedi debent plures aeternitates.

Dices: ratio actus puri, dicere infinitatem in omni genere, ea, a quibus hanc infinitatem dicunt in Deo multiplicari nequeunt, quia hujusmodi infinitas convenit a sola essentia, quae non multiplicatur. Contra: quia ratio actus puri solum est infinitas, quae excludit omnem potentialitatem; at decies plures existentiis relativis, quaelibet illarum ratione sui excluderet omnem potentialitatem: ergo quaevis illarum gauderet ratione sui sufficienti infinitate ad rationem actus puri.

Denique. Responsio secundo dari plures durationes, et disparitatem inde exitam et durationis, distinctas in ratione existentiae ab entitate indistincta, et distinctam existentia realis, relativa est, ac proinde multiplicata in Deo; duratio a ... ..., et non oportet quod duratio realis relativa sit, ac proinde petit multiplicari in relationibus. Contra 1°: non infrequentiori adversariorum sententia, duratio ab existentia rei dicitur intrinsece. 2°: non duratio, est continuatio rei in esse: ergo si continuatio realis in esse, non relativa, dicitur absoluta, esse relativa divina, non absoluta, dicitur relativa erit, ut dicitur. Contra 3°: non duratio rei convenit ratione existentiae, et ab illa distinguatur: ergo si duratio multiplicari debet, si existentia multiplicatur. Confirmatur: quia non immutabilitas sequitur ad rationem actus puri, et ad immutabilitatem aeternitas, eo ipso quod ratio actus puri distinguatur in relationibus, fatentur adversarii,

durare

Increatis, immutabilitas, & aeternitas divina: q. si duratio sequitur existentiam, multiplicatis realiter existentiis, etiam duratio debet multiplicari.

Deniq. prob. 2a: Existentia entitatis relativae, non relativa, sed absoluta est; at quae sunt absoluta non multiplicantur in Deo: ergo maior est expressa D. Th. in 1. dist. 33 q. 1 art. 1. ad 1m, et ad 2m ibidem. ad Anibald. q. unica art. 1. ad 2; et 4 lib. 12 art. 1o. Prob. 1o: quia ut Suar. fatetur, aeternitas relationis, non relativa, sed absoluta est, et tamen est formaliter ipsa duratio, et est absoluta: ergo pariter existentia relationis divinae, non relativa, sed absoluta est. 2o: et si entitas relationis divinae relativa sit, sumitur tamen eius actualitas, non relativa, sed absoluta: ergo pariter existentia. 3: existentia relationis ei convenit respective ad subiectum, quatenus inexistat, et ad eius entitatem quatenus actuat; at in respicientia ad subiectum non exprimitur fundamentaliter rationem, nec in actuanda entitate relationis, talis ratio exprimitur, cum non fiat separatio subiecti, sed cum relationis entitate: ergo existentia cuiuslibet relationis, sive creatae, sive increatae, non relativa, sed absoluta.

Dices: quod sicut subsistentia, licet non exprimat ordinem ad terminum, illum tamen involvit supposito, et sufficit hoc ut relativa sit; ita licet existentia relationis relativa, quamvis non exprimat, involvit tamen ordinem ad terminum. Sed contra: nam ideo quidem sit argumentum in relationibus personalibus subsistentiae, aut non (de quo infra) ratio aliqua cogit ut subsistentia relativa asseratur; in relationibus quae militat: quia existentia relationis non implicat aliquem ordinem ad terminum, nec relativa est. Et constat: ratio, quae vincit Theologos ad ponendas tres subsistentias, est quia de ratione subsistentiae est incommunicabilitas, quae importat multiplicationem; at haec ratio non militat in existentiis, cum de existentia de ratione non sit incommunicabilitas: ergo.

Obiicies: existentia absoluta divina esse, relationes transcendit, sicut violaretur unionis, docuit Suar., relationem dub. 2: quod sicut essentia dat se ipsam relationibus, ita existentia absoluta esse illas existentes reddit, et tamen non relativa, sed absoluta est: quod de ratione

existere relatiue, neque relatiua erit. Respondetur 2.° non enim non stare posse eandem entitatem, realiter existere actuali; at entitas diuinarum relationum, actualiter existat eam: ergo non gaudet existentia relatiua. Probatur minor 1.°: existere, vt abstrahitur a creato et increato, consistit in hoc, quod est, aliquid extra nihil poni; at entitas, simul extra nihil posita, non potest iterum extra nihil poni: ergo. Respondetur 2.° Nego, vt docet Suarez de Deo citato, c. 1, p. n. 4: essentia diuina, non existit per existentias relatiuas, sed solum per absolutas; at si poneret eandem entitatem existentia actuali, nulla esset ratio cur diuina essentia, non existeret existentijs relatiuis, immo id esset necessarium dicere, cum relationes, sua entitate, essentiam modificent, et sic capacitas est existere relatiue, sicut illius effectus formalis deberet differre: ergo non stat quod aliqua entitas, existentia, reddatur existens.

(Arguta =) Contra istam doctrinam obiiciunt Nominales, Augustinus lib. 4 de Trinit. cap. 6, et lib. 7 cap. 4 vbi ait: aliud esse Deum, aliud esse Patrem, quod est distinctionem realem exponit D. Th. hic art. 2, quem magis dicendi imitatur Anselmus lib. de processione Spiritus Sancti in primo, et Magister in 1.° dist. 28; at illud esse reale, et actuale esse: ergo existentia Dei absoluta, et relatiua Patris, virtualiter distinguuntur. Respondetur ex D. Th. locis supra citatis esse sumendum, sed prædictis explicata: 2.° potest existere: quod Augustinus affirmat, quod aliud esse Deum, aliud esse Patrem, loquitur esse in priori acceptione, non autem in posteriori sensu.

Obiiciunt 2.° quælibet productio, tendit in existentiam rei productæ, quæ alias, sine tali productione non esset; personalis productio, non tendit in existentiam absolutam essentiæ, tum quia existentia essentiæ, non producitur, tum etiam quia supponitur in persona producente: ergo necessario tendit vt in terminum proximum in existentiam personalem relatiuam realiter distinctam ab existentia essentiæ. Respondetur distinguo maiorem, tendit in existentiam vt productam, concedo, entitati productæ, nego maiorem, semper producendo, nego maiorem, et minorem, quem non vinciunt relationes: non enim quod vt productio existentia erat necessaria, non esset illa productio: nec 2.° quod alteratione, supponat in Patre pro priori originis ad filium, non supposito, vt filio communicata, et ideo generatio,

tendit

tendit ad illa, n̄ p̄ducenda, nec Patri coïcanda, s. ut coïcanda filio: u'q ez oralz tendit p̄ductio in t̄mz fialz, quz ad exista rei, quæ t̄mz fialis n̄ē, s. ḋitio t̄ui, u'z diuina essa, quæ in ss. phexiz ex ṫhariȷ, t̄mz fiali ē p̄ductuȷ p̄sonalis, n̄ p̄ducit, s. coïcat: ḡ ut tuet ad exista, n̄ recte collig. deberē eē p̄ducta. & rao a priori ē: q̄ nz rez p̄ducere, ē illz existentz ḋituere, cū parit fieri, s, p̄ducendo exista, s, exista. ab eȷ p̄ducta coïcando, ideo n̄ ē de ccptu p̄ductuȷ exista p̄ducere.

Dices: exista ē fia, qua aliqd ḋituit extra nil; atqui eo ipso q̄ essa sit inp̄ducta, filiatio ū. p̄ducta, differunt in hoc, q̄ ē eē extra nil, cū una sit sine p̄ductē, & a se, & altera sit mante p̄ductē, & ab altero ut a p̄rio: ḡ eo ipso differunt in exista, n̄ n̄. stat diuersitas in effu fiali, absq. diuersitate in ipsa fia. Rēo

R. ad rez extra nil ponendz, duo ḋcurrere entitz, ut, quē, uel ut subtz existz, & exista ipsa, & entitas ut subtz existz, ē extra nil inchoatiuē ratione sui; ratione. a. existz ḋplete, :q. a increatis ḋtingit cū dinctē reali inter entitz & existz; in diuinis ḋtingit cū dinctē uirtuali, ac te minentiali; effz ḡ existz, n̄ ēr ḋtituere extra purum nil, cū ḋheat entitas ratione actualitis entium, s. ḋtituere illz existentz, & extra nil ḋplete, & fialr: & in hoc, q̄ ē rez aliqua eē extra nil, pōt eē diuersitas, quin talis diuersitas in exista reperiat.

s. Vigelius: filiatio, & q. ratione sui, quæ uis dincta ab essa, ē extra nil ḋplete, cū ratione sui tuet p̄ductuȷ, & repugnet causalitati: ḡ ht diuersum eē extra nil ḋplete, ac ht essa, & sic diuersam existz. 2. filiatio ponit extra nil ḋplete p̄ p̄ductuȷ, & ab alio ut a p̄rio, essa a se sine p̄ductē, & a se: ḡ differunt in hoc, q̄ ē eē extra nil ḋplete. Rēo

R. ad 1. neg. q. ant, immo filiatio ratione essz tuat p̄ductuȷ, hoc. n. ei ḋuenit ex ratione increatz, quæ rao cū n̄ multiplet' reali in relationibz, ḋuenit eis ratione essz. Ad 2. dingo antē, p̄ductuȷ entitz relatiuȷ, s. ant;

ppriet3 existz, nº ang, & coz, d. soly collig. diuersitz éé in hoc,
q é éé extra nil inchoatiue, q Wenit relat. raoe sue entity,
n. d. in hoc, q é éé extra nil 3plete, q Wenit illis raoe existe,
nisi ad sumu quoad mod, qteng esa, hoc het aly filiatio d.
At Coicatz ab alio, ad quz diuersitz modale, n reqr diuersa
exista, d. suffit eadz, 1ra esse Weniens, & 2do filiat. Coicata.
3° obiiciunt: exista
relatis diuina, det éé relatiua: q raoe distincta ab exista essz, & mul-
tiplicata realr. P. ang: exista nag. det pportionari, & in eo
esse q Wenire suz rei, cuiz é exista, quo ad entitas substalis
neqt existere exista accidali: q entitas relatiua nequit
existere p existz absolutz. Reo do
R. neg. ang: ad pbat3 ding. ang: det
pportionari quo ad raoz coz substz, l, accintz, d ang; quo ad alias
peculiares raoes nº ang, & coz. & rao discriminis é: q essa, & exis-
ta, sent mutuo sese respiciens, & sunt pte stituens, cuz a. substa ab-
luta sit ab oi ru ad extra, & cu adcins, neque ad sunt pte stitue-
re, d. é q Wenientia in raoe substz desiderets inter existz & essz,
secus a. in alijs raoibs partibs, qb mutua respicientia sine
tali Wenientia, distare pte — l, 2° ad pbat3 antis R. exis-
tz & 1is sillig susceptiblz debet pportionari, & predicta Wenien-
tia gaudere, d ang, 2is susceptiblz nº ang & coz: n. n. relao
diuina, d. essa, é 1is, q li susceptiblz diuine existz. sic a. ex hoc
inferas exista relatis Creatz, relatiuz éé, q é Tha D. Th. q
locis supra citatis, neqz é coz; d. soly collig. exista relat. Crea-
tz, ad genz relatis reduci, sicut exista substz, ad genz substz:
cuz hoc tz discrimine, q substa abstrahez at 3pleto, & in 3ple-
to, de exista substz pratr, secz d. relatio, q n dat. tali
abstractis gauderis, sicut nec relatis partialz, relat3
totalz 3ponerdes, cuz dent. p substales, totalz substz 3po-
nentes.

Deniq: obiiciunt: exista, l, é entitas actualis, l, actua-

litas

litas entitatis, illa actualis Attinere, Relatio divina relativa sit entitas realiter distincta, actualiter existentes, et ratione distincta ab actualitate entitatis: ergo ita hac existet distincta realiter entitate, et ratione ab existentia. probatur: non multiplicari realiter aut ratione Attributis, atque multiplicatur realiter, aut ratione persona Attinentis.

Constat solutione; + num.° Ergo divinae relationes sunt entitates actuales non cadente subtiliter entitate, non cadente super fidei actualitate, atque sufficit distinctio subtilior sit entitatis, atque distincta formarum sit actualitatis: sicut tres personae dicuntur tres sapientes, distinctive ab eadem sapientia; tres omnipotentes, ab eadem omnipotentia; tres Summe actuales, ab eadem Summa actualitate, quae numerum non facit, de subtilitas numerat.

Dices: Paternitas aliqua est ratione distincta ab essentia, non solum est actualis, de actualitas ab actualitate esse ratione distincta: ergo pariter existentia ratione distincta ab existentia esse, et realiter ab existentia aliarum relationum. Consequentia videtur bona, et existentia in actualitate subsistit. Antecedens probatur 1.° paternitas, est ratione ab essentia distincta, nec potest: ergo est distincta est actualis, et est ratione hic, est actualitas ratione distincta ab actualitate esse. 2.° est sic distincta redduplicative, constituit actu Patris, et actualiter a filio distinguit: ergo est actualis existens sic distincta = 3.° est sic distincta, dat Patri distinctionem, non potest, de actualis, et est actualis, ad filium, non potest: ergo est actualitas = Denique: Si per impossibile existeret Deus, et adveniret paternitas, suppleret Deitati nova actualitas; et si per impossibile tolleretur paternitas a divinitate, aliqua actualitas, illi auferretur. ergo &c.

Respondeo negando antecedens ad probationem Logicam: quod sit non sit potest sit ratione ab essentia distincta, non negatur quod est sic actualis explicite sit, de sufficit quod implicite actualitas esse. Ad 2.um nego consequentiam, quod actu constituat, et distinguat Patrem a filio, neque nego, quod actualitas, quia in actualitatem sit ratio. Attinentis, et distinguit formaliter, de sufficit quod sit distinctio: sicut est ab Caeno, non ratio formalis, de distinctio est existentia. Ad 3.um nego consequentiam, quod sit distinctio sit actualis

actualis, nti e dinctio in raoe actualitis existalis, Vtt actualis ry,
(narix nes, q ei raoe explicitis exista veniat, d. suffit quilli veniat
rao eius & implicite. // ad vltimu dingo ary; li sup veniret, &
auferret cum reali dinct. ab esse, transeat ary, vt ab hoc tali dinc-
tio, n° ary, & hoc l, pote sub dingui ary, & oedi de actualitate
entitua, & negari de actualitate exista, ad mo[illegible], quo phisici dis-
currunt the de partibus poriti, admittentes in illis oles actua-
litas entitua, negantes plex exista.//
&. Dices: si in creatis actua-
litas esse, auctentitas, differtab actualite exista, e q actualitas
esse in perfectae; at actualitas entitua diuinarum relationis im-
perfecta n e: g° in illis h debingui actualitas entitua ab actualite
exista.//
Reo
Rex imperfecte creata p venire q vta actualitas dinguant
reales, q a raoe differant, nullae imperfectio, nec ex imperfect. ori-
tur necesitas a tali dinct. inter actualitas entitua, relationis, que
e: l, q exista e vltima actualitas, entitas a relationis, vltima
ne raoe sui, alias n posset licere ad vnum ple constituendum veniret,
nec p exista esse salueri: -- r, q in diuinis id solus e raoe existen-
di, q e rao in creati, rao a increati, n e entitas relationis, de esse
diuina, alias dareret oles increati substantiae, & ideo entitas rela-
tionis raoe sui, actualitas exista ne.//
Excitis colliq. falso & in the
Granados vbi supra, decine attributis exista virtualiter dinc-
tas ab exista esse: & p°. 1°: ex co ngg q exista, e actualitas esse, &
hanc n multiplicatur realiter in relationibus in perfect Granad. n multiplicari
realiter in illis exista; ad diuina esse n multiplicatur virtualiter
in attributis: g° neq exista. // 2°: ng ex eo q rao in creati,
& facta puri, n multiplicatur realiter in diuinis relationibus, recte in-
ferebamus supra, exista n multiplicari realiter in illis: at
nullus exhibit pratis, virtualiter multiplicatur in attributis: g°
casu efficatia collig. n dingui virtualiter exista in illis, & eade

exista

existta diuinæ eiusque existere oia attributa; et hæc de hoc ducibus...

Quæstio 29.
De Diuinis Personis.

Hanc diuidit D. Th. in 4 arti, in quorum 1° explicat diffinitionem Personæ traditam a Boetio, scilicet, rationalis naturæ, indiuidua substantia: in 2° docet hoc nomen persona signari in natura intellectuali, quoniam in toto quæ substantiam significant hæc tria nomina, essentia, substantia et hypostasis = in 3° nomen personæ recte poni in diuinis, et denique in 4° personam signare relationem in diuinis, id est, ut relatio, et ut hypostasis:

Quæstio 30.
De Pluralitate Personarum.

Quam diuidit D. Th. in 4 arti, in 1° docet in diuinis esse plures personas; quia ut confidetur ex Athanasii dicente, alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti: Ratio; ut dictum est in præcedenti arti 4, hoc nomen persona in diuinis significat relationem, ut subsistentem in natura diuina; at sunt plures relationes in natura diuina subsistentes: ergo plures personæ = in 2° docet esse tantum tres personas; quod ut constat ex illo Joannis ultimo. Tres sunt qui testimonium dant in cælo etc. ratio est quia sic Persona plures personas sunt plures relationes subsistentes realiter distinctæ: at sunt in Deo sunt 4 relationes reales, scilicet, paternitas, filiatio, spiratio et processio, distinctio realis non inter paternitatem, filiationem ex una parte; et spirationem ex alia, cum relatio spirationis illis non opponatur. ergo = in 3° docet terminos numerales, ut unus, duo, tres, in diuinis significare ea, de quibus dicuntur, solumque negationem. Attendendo, quod pt, nam tunc numerales in diuinis non sumuntur ut quantitas, quia species quantitatis, aliasque non nisi metaphorice dicerentur de Deo, sed nomine transcendentali; at sunt numeri quantitatis in se ordinem positiuum accusatiuum, numeri a transcendentali, ut numerus personarum, solum dicit negationem indiuisionis a b aliis, et unitas transcendentalis negationem distinctionis: ergo termini numerales in diuinis, significant res, de quibus dicuntur, addita solum negatione = in 4° docet nomen personæ esse commune tribus personis diuinis, non communitate reali, et rationis, non generis, aut speciei, de ut sicut in dictas fagit. Quæstio 31 de his, quæ ad Unitatem, l. pluralitatem pertinent in diuinis.

Quaestio 31
De his, quae ad Unitatem, vel pluralitatem pertinent in Divinis

In 1° art. huius q. docet D. Th. dicendum esse in divinis nomen trinitatis, quod potissime ex Etymologia dicitur, quod Unitas in trinitate, et trinitas in Unitate veneranda sit, deinde ratione: in divinis nomen quod ponitur pro personarum pluralitate: ergo et trinitas significat personarum pluralitatem, non quod significat pluralitatem indeterminate, sed significat determinate hoc nomen Trinitas. Notat d. D. Th. in solut. ad 3 dicendum non esse nomen triplicitatis, aut triplicis, asserendo Deus sit triplex, sicut dicitur trinus: Eo quod triplicitas dicat proportionem inaequalitatis, quae inaequalitas in divinis non reperitur, quod expresse tradidit Aug. lib. 6. de Trinit. cap. 7 et 8. et lib. 15 cap. 5, quod tantus est pater, sicut tota Trinitas. In 2° art. inquit filius sit alius a patre, et rationabiliter, probatur quia alius masculine sumptus, non importat distinctionem suppositi; at filius est alius suppositum a patre: ergo est alius ab illo. Magis probat solutio ad 4 ex discrimine inter nomen alius, et nomen aliud, quia hoc est neutrius generis, illud autem masculini, et genus neutrum est informe, significat essentiam, quae communis est et indifferens, masculinum vero est formatum, et ideo importat suppositum: omne alius solum dicit distinctionem suppositorum, non autem aliud, distinctionem essentiae, et ideo filius potest dici absolute alius a Patre, aliud autem non nisi addendo suppositum. Notat d. D. Th. in omnibus significantibus distinctionem, cautele esse procedendum ad vitandum duos errores extremos, unus Arrii, qui cum trinitate personarum, posuit etiam trinitatem essentiae: alterum Sabelli, qui cum Unitate essentiae, posuit etiam Unitatem personarum. ad Vitandum, dicendum non esse in divinis nomen diversitatis, aut differentiae, et dicendum non esse filium esse aliud a Patre, aut ab illo differentem, quia nomina haec important diversitatem in forma, et distinctionem. nomen etiam separationis et divisionis vitandum est, quia separatio est totius, aut a parte, divisio etiam est originis, quia cum summa simplicitate non conveniunt, neque tollat aequalitatem inter divinas personas, non dicenda una dispar ab alia, et ne tollat similitudinem, non dicenda una aliena, aut discrepans ab alia, quia quasi alienus,

aut

aut discrepans ē, ñ oino simile.

Ad fugiendum errorem Sabelli, docet D. Th. vitandas ē haec verba, Unicus, singulare, et solitarius; V. g. Pater et filius, nec singularis, nec unicus, nec solitarius Deus est dicendus, quia 1º tollit Catalogum trium personarum, 2º excludit numerum personarum, 3º a tollit illam Consortium.

In 3º inquirit an dictio exclusiva solus addi possit termino essentiali in Divinis, V. g. dicendo solus Deus, soli Deo, Rt sub distinctione quod dictio ista potest accipi Cathegorematice, et sincathegorematice. 1º modo addi non potest termino essentiali, quia denotat solitudinem oppositam personarum societati. 2º modo adiungi potest termino essentiali, quia tunc non dicit solitudinem, sed excludit alia diversae naturae a consortio praedicati, V. g. ut dicimus, solus Deus creavit, non denotat quod solitarius sit, cum possit haec multorum aliorum secum existentium, sed excludit alios a consortio actus, et sic inquit D. Th. potest affirmari quod solus Deus est aeternus, omnipotens etc., quia non denotat quod Deus societate personarum non gaudeat, sed omnia alia praeter Deum aeternitate.

Si dicas, in hac propositione: solus Pater creavit, nec excluduntur a consortio praedicati alia diversae naturae, sed etiam alia supposita eiusdem naturae: ergo in hac etiam: solus Deus est aeternus, excluduntur videntur a consortio praedicati, nec solum alia diversae naturae, sed etiam alia eiusdem naturae supposita.

Rt non esse eadem, quia cum particula solus, additur termino personali, excludit alia supposita eiusdem naturae a consortio praedicati, cum vero additur terminis naturae, solum excludit praedicatum ab aliis diversae naturae, V. t. cum dicitur solus homo est animal rationale, non excluduntur plura supposita eiusdem naturae a consortio praedicati, sed solum alia diversae speciei, Deus autem hujus naturae est.

Notat etiam D. Th. solutione ad 1º quod, licet in Deo Trinitas personarum non esset, solitarius diceretur, etiamsi creati fuissent Angeli et homines, solitudo namque non tollitur per coexistentiam similitudine aliorum extraneae naturae: V. g. vere dicitur aliquis homo esse solus in horto, quamvis in illo sint plantae et bruta, si nullus sit alius homo.

Dices: si unus homo et unus Angelus essent in beatitudine, nullus eorum diceretur solitarius,

Utz spe different: q̃ solitudo tollit, simultatz alterius, et ie extranei nam. R. Angli, et hoc in ordine ad beatitudinem a thomâ Veniae, eorum pro obedientiali in ordine ad beatitudinem, nō potest illis ratione ultimae diffiq. d. ratione quaedam generici nam intellectualis, ergo gradus, etz si generaliter, ut in operationem naturalem, respectivè ad visionem beatificam disparatam, n. s. m. vz naalz, d. obedialz, quae una specie in Angelis, et homnis.

Dices: saltz sequitur ex hac doctrina, p̃tz Anglorum ēē puri nam, Videratio nō fore societatz, d. illorum quilibet solitarium ēē; at falsum videt. ergo sequela pt: nam in ordine puri nam omnes Angeli differunt spe. R. q̃ lt Angeli in ēē puri nam differant spe methez. Veniunt tamen specifice in ordine ad Vietz politicam in ratione operandi, et hec diversitate, quoque, ut unus respectu alteri societatz nō faciat.

In 4º art. inquit, an his solus adiungi possit tro personali: quae titulz intelligendz ēē in ordine ad praedicata coia, nō ad hic Lasetd. sing. in ordine ad personalia loquat, Citra dubium ēē posse adiungi supp. sine Scthicē. Vg dicendo: solus Pater generat, solus filius generat et quadrupliciter d. R.

Lº, nō posse adiungi suppz ut cathegorema, q. sic denotat solitudine, societati personarum opp. = 2º, q. si sumat sim cathicē excludendo a Vortio su subti, pote Verē adiungi, ēt in propria locutio. q. pt, nam hec propositio: solus Pater ē Deus, in dicta acceptione facit hunc sensum; q. ille, cum quo nullus alius ē Pater, ē Deus: q. Verum ēlt im propriè sit, et nō x Vsetz mod loq. 3º ē: q. si exclidat a Vortio prati, et masculinē, nō pote Verē adiungi; q. probat, nam hec propositio: solus Pater ē Deus: excludendo alios masculinē, facit hunc sensum: solus Pater ē Deus, et nulla alia persona ē Deus, q. haereticum ē = 4º ē, q. si excludat aliud neutralem a Vortio prati, Verē pote adiungi; q. pt, nam alii Personae et si sint alius et alius a Patre, Vg, nō sunt aliud neutrali: q. accepta sic dict. exclusiva, nō personas divinas, d. tz creas a Vortio Deitatis excludit,

quod

[illegible] catholicæ — Notat. a D. Th. [illegible] prædicta dicta, si in aliqua authentica scriptura inveniat, [illegible] alietate suppositali, [illegible]

Dubium 1.

Andentur in Deo una subsistentia absoluta, et tres relativæ

§ 1. Præmittuntur aliqua, et sententiæ referuntur

In hoc dub. tractatur [illegible] apud [illegible] catholicos, [illegible] Durando [illegible] in Deo [illegible] personalitate [illegible] individua [illegible] incommunicabilis subsistentia [illegible] in Deo absolutam, incommunicabile [illegible] personis: [illegible] obtinet in Deo [illegible] [illegible] in Deo suppositalitatem absolutam [illegible] in Deo [illegible] hypostasis, [illegible] apud latinos hypostasis [illegible] in Deo persona absoluta, aut absoluta supp.: [illegible] hypostasis absoluta [illegible] in Deo tres personalitates relativas [illegible] fide [illegible] in Deo tres personas, [illegible] numerale [illegible] supra hypostasis [illegible] persona, numerat supp. [illegible] personalitas [illegible] in Deo unitas [illegible] divinitas [illegible] fides [illegible] tres Deos: [illegible] fides vocat tres [illegible] personas, tres personalitates [illegible] in Deo [illegible] tres relativas incommunicabiles subsistentes: [illegible] tres personalitates.

[illegible] in dubitatis supp. [illegible] ansi[illegible] tres personalitates, [illegible] relativæ [illegible] absoluta, [illegible] personalitas, obtineat [illegible] subsistentia

absoluta

ablutã = 1.a ss. negat ablutã, & reddit tres relativas, hanc ptibg relatis, tenent Baq. disp. 125 cap. 4. Arrub. disp. 108, & 109 Alarcon disp. 4. cap. 3 & 4 = 2.a ss. reddit abluta subsist. & negat tres relativas. Ipq quaesit. stat. in 1. dist. 13 q. 2 n. 23 & dist. 33 q. 1. n. 31 & in 3 dist. 1 q. 2. ; ex nris Thes, Capreol. in 1. dist. 26. q. 1. art. 1. c. 3. & in 3 dist. 1. q. 1. Durguta dra 4. c. ferrar. 4. dra Gent. cap. 26 = 3.a docet, dari tng ablutã & tres relativas. ita Caiet. supra q. 3 art. 3 q. 29 art. 4, & in 3 q. 3 art. 4. 3 p. q. 2 art. 2. ce. sbuts. ad 3. & q. 3 art. 2. tenent etiã Banez, Lederma. Albarez. Cabrera. Tumel, Nasarig, Albelda. & alij, quos lato calamo referunt & sequunt Salm. disp. 9 dub. 4. sequitur Marcos. de la serra q. 30 dub. Vnico. Joann. a S. Tha. disp. 14 art. 2, alijq. Recentiores. Ipq ex plat. veritit. sit Ipq.

§ 2. Statuitur 1.a c.

In Deo dat subsistta abluta, cũ trib9 pionis. c.o ista, omnis ptib9 arguti, ostendimq efficacit 1.o ex Agatone Papa in Epist. que hetr in 6. synodo act. 4. pars la prio, Vbi dicit: Ipse tumen triũ subsistentiarũ, seu triũ psonarũ, Vna subsista: g.o expmente Agatonis, dat subsista Vna abluta & cõis = nec R. sufficit, lect. ista ẽẽ mendaces, & in alio nouiori herĩ nne subsistẽ, subsista. Ag in dicarũ e 1.o anti- quiori lect. magis ẽẽ credendũ = 2.o pare Vng g lect. in cordia retinẽ, si Vna subsista abluta admittat cũ trib9 relatiug: g.o ne cũ dicamq 3. lect. antiquã correxisse.

D. Dices: si antiquq lect. fides stad habenda, seq. ẽẽ defitq nrq ss; at hoc n dicamq, nec autores Etiũq exronis damnabimq: g.o = R. n difficiexprese nrq ss. Vbi relati, cõg nne subsiste, subsistẽ illigunt ptes, & ipsius autores, ã sha cintã ptatio rigoris Vbory n salutat, ideo illing c, & nrq ss. ã ssq zendy.

2.o Ver. Aug. 7 de Trinit. cap. 5.o: dicres substali, ad se ipsũ subsistit, to magis Deus:

3.o

g° ... Thug. admitti det subsita absluta. Nec R. suffit apud Aug. tui ipse ee subsistit, atq. existit. Ex quo solu seqr existra absluta, n. v. subsita = Nam in Aucxiu oboltt 1°. si Thug. subsitq ad se in abstracto, in divina nna exprimeret, n nisi violente glosari posset loq. de existra in abstracto: q sic loqr de Iceato subsita, vio lenta e interpretatio de Iceato existe = 2°. nq. Atr. opp. Dira negantes subsitas relativas arguunt, q abq. ... infopriu sensu dicta sanctoru extorquent, interpretant q me subsitu, psonalitas illiq: at n thing impo prie accip. subsita pexistas, quq fo psonalitate: g sic interpretando Aug., suq da nat q in stituunt, ad ipsu docuisse Hieronimus, Cyrillus Alexand. et alios Ecclesie P. P., referunt Recentiores, pricipue salm. Vbi supra.

3° Papert ex D. Th. testimoniis, q vari subsita absluta in divina nna statuit, sic het q. 9 de pot. art. 5 ad 13 illis Vbi: in divinis a. fo prietates psonales, hoc solu hent, q supp divine naq, abinvicq dingunt, n a. ut priq subsistendi divine esse, ipsa n. divina essa, e sm. se subsistens, d. e Mevo fo prietes psonales hent q subsistant ab essa = Vent. 1° dinct. 2 q. 2. Art. 1. his Vbi; itteq Deq, praedicat naq divine de tribq Personis, quq etsi in se hens ee subsistens, nulla psonaru dinctione illecta = idipsu docet in 3° dinct. 6 q. 2. art. 2 ad 2. et 3p q. 3 art. 3 ad 1; at q ad venit naq divine nulla psonaru dinctione illecta, absluta e se Coe: gex mente D. Th. dat in Deo Coi et absluta subsita.

Denig. Praeer divinaessa fo priori ad relat. e subsistens: g subsita absluta. Coa pt, ans. P. r. divinaessa fo priori ad relatq, e existens, ne dq quo, d. etq ut quod, cu fo illo priori sit existens pfectissimo moo; atq existit ut quod, e heny naq, et ... subsistens: g° 2°: subsistere prius e quq operati q operat ut subsistentiq, sq q sq subsistit actq subsistalis, priq naq Menti, quq operatio, quq ex eoi... actq subsista sine; at divina essa fo priori ad relat. e diligens et videns ut quod.

ḡ. p illo priori ē subsistens: 3ᵃ. subsistere ē per existere independenter ab alio, tanq̄ a sustentante; at nag divinq̄ p priori ad relat.ᵃˢ, ḡ petit exista exercite perseitate excludente dependentia ab alio tanq̄ a sustentante: ḡ p illo priori ē subsistens: min. p̄. divinq̄ esse p illo priori venit exercitus existendi exata: ḡ Vtilli ḡpetat exercita exista, nec dependet a relationib, quq illi ḡpetunt p alio posteriori, ḡ ita existit per perseitate excludente dependentiā a sustentante.

huic arguto Rᵑᵗ

+ existere

Dnarij, neg. ans, at q probat. a. 2ᵘᵐ mo, dicendi, 1ᵒ quia Rᵑᵗ reddendo divinq̄ esse existere, Vt quod, Vt quo, operari operatsessalq, per se existere independenter ab alio Vt sustentante, negant tō ḡ Sueristat, ḡ in nullo istorum, deseptq subsistq salvat, sed in perseitate excludente coicabilitq sussᵉ, que perseitas p priori ad relat.ᵃˢ in ḡpetitus sit coicabilis tribq divinq personq. 2ᵒ alij Rᵑᵗ ñ expi existere Vt quod, Vt quod operari, Vt ḡ ei ḡpetat perseitas in existendo per exclusione dependē a sustentante, ḡ dependet a relatioib. neg. tn hoc aliquq refutare imperfectᵒ, eo q relat.ᵃˢ ab illa realitate indistincte.

R. neutra solutio satisfacit, Vt mal. facit 1ᵒ ḡ nag ad totq intentu decit, Vt q̄ reddit deinde — 2ᵒ q̄ in q. deinde, p̄hiq ē standq autoritatib Mag. Vt D. Th., quq uidi hiq resentiorq Autorq: at perseitati explatq dant Mag. Vt D. Th. vim subsistq ḡ 3ᵃ: nag subsistit creata, duo prestat nag, que stat, 1ᵘˢ ḡ existat per se perseitate independe, 2ᵘˢ ḡ pre existat, perseitate incoicabilitatis: at divinq relat.ᵃˢ ḡ dant 2ᵘˢ perseitatq, subsiste et Vocant: ḡ personalitatq abstracta, tribuet divinq esse 1ᵃᵐ perseitatq, rone subsistq gaudebit, Vt si coicabilis sit.

Deniq. 2ᵃ reicit: ḡ divina essa p priori ad relat.ᵃˢ, nec ē rao existendi Vt operandi, sed eti ē existens Vt operans, essentiales operat.ᵃˢ: ḡ nec existit Vt operat Vt quo, sed eti Vt quod — 2ᵃ existentia, Vt operat.ᵃˢ essales, sed priores Vt oino independenter ab illis divinis personis: ḡ Vt quo Vt Vt quod, Venirent esse in statu absoluto pre

Vniente

Veniente relative. // 3.º si divina essentia non existeret ut quod suppono prius ad relationes, de ratione illarum non illigaret sibi illa priori perfecta, et sine relationibus (ratione quarum existeret) cent ab ea realiter indistincta: ergo pariter si non existat perfectissimo modo subsistente in perseitate excludente dependentiam a sustentante, non haberet in illa debita perfectio; quae ut relationes ratione quarum subsistit perseitas non existendo, realiter ab illa non distinguatur = 4.º existentia ut exercita subsistit ut realiter esse in statu absoluto, ergo ut illi subsistat a relationibus, quae posteriores sunt, non dependeret; ergo ita subsistit illi perseitate excludente dependentiam a sustentante // Denique imperfecta esset illa actio divina absoluta, si ubi esset, et ex indigentia ubi subsisteret, etsi ubi ab illa realiter non distinguatur: ergo pariter imperfecta esset divina existentia absoluta, si indigeret relationibus ut per se subsisteret esse, quae ut relationes ab ea sint realiter distinctae. //

§ 3.º Occurritur Argumentis contra istam Doctrinam

Ita ista doctrina obiiciunt Nominales. 1.º Subsistentia latine idem signat, quod graece hypostasis; at non hypostasis, ut antiquitas sive via, hoc est, sive esse, acciperetur, igitur post littera dehinc nomen signat ens persona, sive suppositum accipitur; quo certe nullus Theologus audebit reddere hypostasim absolutam: ergo reddendam non esse absolutam subsistentiam: major probatur ex Magentio in sua professione fidei, quae habetur tom. 5. Bibliotecae S.S. Patrum ex Martino 5. in Consilio Lateranensi consult. 5 can. 1. et ex Imperatore Justiniano in epist. scripta ad Joannem; qui omnes indifferenter utuntur nominibus subsistentiae et hypostasis, et pro eodem capiunt utrumque. 2.º ex Ang. D. infra q. 29. art. 2. ad finem corporis ubi docet, quod hoc nomen persona signat idem quod substantiam realem, quae habet tria nomina, res naturae, subsistentia, et hypostasis, signant in toto quod substantia. // et ad 2. sic ait: quod sicut nos dicimus in divinis tres personas pluraliter, et tres subsistentias, ita Graeci dicunt tres hypostases = 3.º quia aliud nomen latinum excogitari non potest quod melius subroget nomini graeco hypostasis, quam subsistentia = Denique: neque nomen quidem illa ut hic nomen suppositum fuit, nusquam apud latinos P.P. inveniri nomen subsistentia, acceptam pro aliquo esse absoluto: ergo quia idem latine subsistentia signat, quod graece hypostasis. //

Atria arguty

Ad hoc arguit R. P. Ving. maior: subsistentia in omni acceptione idem significat latine, ac graece hypostasis, nego maiorem in aliqua sui acceptione, illaque frequenti, n[illegible] maiorem, et [illegible] minori, distingo [illegible], in acceptione Patribus frequentiori, quae correspondet nomini graeco hypostasis [illegible] cons. in omni accept. nego cons. [illegible] sicut hoc nomen subsistentia accipitur [illegible] et [illegible] et in [illegible] acceptione ponunt tres subsist. in Deo, et negant vnam; in [illegible] vnam et negant tres subsist., ex quo D. Th. q. 29 art. 2 ad 2, et q. 30 art. 1 ad 2. ita hoc nomen subsistentia accipitur, 1.º [illegible] excludente dependentiam a substantia, 2.º [illegible] excludente [illegible] supp. [illegible] plur. 2.º [illegible] vna, et in hac acceptione correspondet nomini graeco hypostasis, neg. amplius [illegible] maioris [illegible]. 3.º ad 3. [illegible] D. Th. loco proxime citato, nomen subsistentia, [illegible] significatur, correspondet hypostasi. [illegible] Hieron. et D. Th. [illegible] subsistentia [illegible] dicere [illegible] Hieron. non satis [illegible] nominis significatus [illegible] audaciae, nobis q. melius [illegible] Patribus ignorare, [illegible] pro [illegible] arbitramur.

D. Ita obiter solutis D. Th. q. 29 art. 2 ad 2, [illegible] hoc nomen subst. [illegible] significat, respondet hypostasi, [illegible] significet [illegible] hypostasis, ne [illegible] erroris occasio, maluerunt [illegible] hypostasi transferri subsistentia, [illegible] subsistentia, at si subsistentia [illegible] a nobis assignata accept. [illegible] occasio, [illegible] subsistentiae, ac subst. [illegible]

R. [illegible] neg. min., et ratio discriminis est, [illegible] quibus vtimur ad diuina significanda, ex [illegible] sumant, et in illis subsistentia, nisi relatiua, et absoluta, subsistentia [illegible] incomunicabilitate non reperiatur, [illegible] frequentior acceptio huius nominis subsistentia, indiuiduis, sit [illegible] absoluta, et non [illegible] frequentior vsurpatio nominis subsistentia, sit [illegible] incomunicabilitate absoluta, [illegible] in asserendo tres subsistentias in Deo [illegible] erroris occasio, sec. [illegible] in asserendo absolute tres subsistentias

[illegible]

ð. inhabri: g sicut n dicimg abluta tres subslas, ill vi tate occasio exroris, ita n dicimg abluta Vnq subssq, ill ocavio errors Vitat. ð R d. cog. V sicut n dicimg ablute tres subsltas, di- Cimg z abq. ocaione erroris tres subslas relativas, ita abluté di- cendg né, ee in Deo Vnq subsistq, dr. a ðdendq é relativa; l, aliq abud denotary nos loqui de subsista abluta, g sufficit mys in Autoribg. &c.

Obiuent. 1.° Suptra ponit subsista abluta: g recedenda n é. ans p.° V1 divina naca subsistat, sufficiunt tres subsistz relativq: g abluta supflua: 2.° si in Deo Vna tiget psona, supflueret subsis- ta, a psonalitate dincta; at nulla é rao cur tres psonalitates, quas Religio Xiana fatet in Deo n prestent totq id, g tunc pres- taret psonalitas illa abluta: g supfluaé subsista abluta a b illis dincta = 3.° in Creatis supfluit subsista a psonalite dinc- ta: g in Deo supflua é consenda subsista abluta a relativis psonalitatibg dincta. &c.

R neg. ans, ad 1.m pbal. z n ans, neq re- lat. z n prestant naq divinq subsistere, subsista accepta p psita- te independentiq a sustentante; sicut neq illi prestant indepen- dentiq a subto inhesionis; d. soly tribuunt illi incoicabilitz, videlo subsista abluta, ad 1.z prestandq é nacaria = Ad 2.m n.° minq: & rao discriminis é; neq tunc psonalitas, l, n eet dincta a naa divina, si exista a b illa dincta Virtualr né; l, admissq ee t pfectio abluta dincta a naa, X moq, quo exista a b illa dinc- ta. nullq. ée in Veniens q existan dpetat exercité esse divinq, nisi dependentr ab aliqua pfect.e abluta, vel ali. moo V. pso- nalitates. & relativq, Virtualr a b essa dinctz, illaq. posteriores é a in Veniens, g moq pfectivimq existendi, qualis é subsista, dpetat Deo dependentr a relatibg, sicut et si nillo Casu illectio & Volitio, n dpeterent Deo p priori ad psonalitatz illq abluta, mooz in Veniens foret, g istz operat. s p priori ad relat. s Deo n Venirent. // Ad 3.m, n.° cog, & rao discriminis é, g in naa

Creata

Creata poté ab eadẽ fra prestari, q̃ pfectiỹe, ne pe independentia a sustentante, & ẽ incõicabilitatis; in Deo, á incõicabilitas, ñ poté, nisi a relatẽ prestari; independentia á a sustentante, cũ pfectio maxima sit, ñ poté a relatẽ pvenire, que raoe sui in ñaa. pfectio ñé, licẽt si pfectio relatiua sit, esse in linea absoluta pfecto modo existentẽ supponere dẽt.

3.º obiient: diuina essa pro priori ad relatẽs, ñ subsistit: ẽ ñ dat subsista absoluta: ans Pt: nã subsistere ñé pse existere independenter a subto inhesionis, alias ñaa huã in Xo, pp pria subsista gauderet, cũ raoe sui repugnet subto inhesionis, d. é pse existere, idé, ñ in alio, seu cũ repugnantia ad rendẽ in alio; at ñaa diuina pro priori ad relatẽs, hac pseitate ñ gaudet, cũ potiq petat in psonis existere: ẽ. = 2.º: subsistere é pse existere, idé, ñ in alio tanqũ in tio; at ñaa diuina cũ oi pdicato absoluto, é in Personis, tanqũ in tiis substantiantibq = 3.º: subsista é q̃ in se sistentia: d. ñaa diuina ñ sistit in aliquo pdicato absoluto, d. cũ oibq absolutis transit vlterius, & cõicabilis é relatiuis: ẽ raoe nulliq absoluti subsistit.

Rñeo. ad 2.º ans:

ad 1.ª pbatẽs dingo maior: subsistere ñé pse existere, pse, idé, ñ in alio tanqũ in sustentante, d. maior, pcise vt tiante ñ.º maior in oi subsiste accepte. & sub eadẽ dinctẽ miñs, ñ.º cõq, nã lt ñaa diuina petat ẽe in psonis raoe fecunditatis, ñ tñ petit ẽe in illis raoe indiges, vt existat exercité, d. hoc het raoe sui. V é in psonis pcise vt tiantibq, ñ v. vt sustentantibq. Ex quo ad 2.ª pbatẽs constat solutio, & ad 3.ª dingo maior: q̃ in se sistentia quo ad indepentiã, d. maior; quo ad cõitatẽ sine depentia, ñ.º maior in oi subsiste accepte; & sub eadẽ dinctẽ miñs, ñ.º cõq, nã lt ñaa diuina, quo ad cõitatẽ, in absolutis, ñ sistat, quo ad depentiã tñ sistit in illis, q̃a in existendo exercité, ñ pendet a relatiuis, qbq cõicatr.

Deniq obiient, & instat vtra hanc solutẽ: ñaa diuina sustentat a psonis: ẽ vt cõis

é

q. n. subsistit, subsistentia independens. ans. pr. q. ab illis sustentet,
nulla imperfectio, nam relationes ad potentiam se, ergo hoc q. ab
illis sustentet, n. tollit, q. existat per se: q. enim personis q. ab illis
sustentata. 2°: nam sustentatio supponit, est in illo, et ab illo
compleri; at natura divina complet per subsistentias relativas, tum q. cui illas
spectat, debent aliquomodo ad naturam spectare, cum n. spectent
ut proprietates, spectare debent ut complementa: tum q. natura in illis,
absque dubio aliquo sui complemento careret: q. sustentat ab illis
3°: nam stat bene q. natura divina prius priori ad relationes perfectissime
existat, et tamen n. subsistat, nisi dependenter ab illis: q. defac-
to a personis sustentatur. ans. pr. natura divina ut in abstracto, per-
fectissime existit, et tamen ut sic n. subsistit, de indiget alio tanquam
subsistentante: ergo stat optime prius priori ad relationes perfectissime
existere, et tamen si indigeat relationibus, ut ab illis sustentetur.

Respondeo ad arg.

ad pr. probationem, negetur et tamen ans; nam sicut n. obstante, q. relationes sui compe-
tant a se, est imperfectio in natura divina, q. n. existeret nisi per illas,
ita imperfectio est, q. a relationibus proveniat existendi ratio, et
n. ratione sui tantum aliquid recipit ab illis. Ad 2. dico naturam
esse ab illo compleri, complemento ex facto ob indigentiam ad
existentiam exercitam, 2°: naturam ob solam fecunditatem naturae divi-
nae, n. naturam, et sub eadem distinctione minus, n. cons: nam relationes et
si compleant naturam, complemento orto ex summa fecunditate, qua
petit preexistere in tribus personis, n. tamen complemento orto ex in-
digentia, ut exercite existat, q. cum hoc n. staret summa perfectio ab-
soluta existens. sicut nec summa perfectio divina intellectus subsisteret,
si ex eo sit complementum eius ex indigentia, bene tamen si sit complementum
ex fecunditate.

Si dicas: divina essentia n. potest existere sine relationibus:
ergo est complementum ex indigentia naturae ad existendum. Respondeo concessa ante,
n. cons, vincto argumentum tum in possibilitate creaturarum, sine qua omnino
potest subsistere negatur. tum in divina intellectus, qui sine Verbo, n. potest
existere

Existere, et tamen nec possibilitas requiritur indigam de ex fecunditate
ipsa; nec ubi productio ex indigam de ex fecunditate illectu.

Ad ultimum n.º ang,
ad probatio dicat, nam divinam in abstracto, non existere ut quod
de solum ut quo, sicut non operat ut quod, de ut quo; solum a subsis-
tit quod ut quod existit, et ut quod operat.

§ 4. Statuitur secunda Conclusio

Subsistentia in hac acceptione, ut proprietate independentia a sustentatione, non mul-
tiplicat in divinis personis. Hanc tradimus auctoritatibus D. Th., probamus ostenden-
do. Nam ex D. Th. q. 9 de potentia art. 5 ad 13 illius verbis: in divinis dicit proprieta-
tates personales, hoc solum habent, quod supposita divinam naturam adinvicem distin-
guunt, non autem ut prius subsistendi divinam esse; de aliorum, proprie-
tates personales habent subsistentiam ab essentia: id ipsum docuit q. 8 art.
3 ad 7, 8, et 9. illius verbis: dicendum quod relatio, ut distinguit, distinguit ingenitum
a relatio, constituit a hypostasi, ingenitum a Dei essentia, et ubi q. faciunt
ingenitum divina essentia et relatio: quo ex mente D. Th. in aliqua acceptione
subsistit, relatio non ratione sui, sed ratione essentiae subsistunt, et subsistentia
in tali acceptione non multiplicat in divinis personis, et hinc subsistentia
acceptio, nulla est alia, quam in conclusione statuta.

Relatio subsistere in
quantum est divina essentia, sicut ingenitum tenens constante radice, non ut ratio unica
formalis subsistendi: quod docet illigat sic D. Th., exinde manifeste vide-
tur, quod asserit relatio ingenitum est divina essentia, hypostasi constituere, quod
esse verum non potest, sicut ingenitum tenens constante ratione formalis, alias divinam per-
sonam aliquo absoluto et essentiali constituerent.

De tha 1.º nam D. Th. solutione
illa ad 13, constituit discrimen inter personas nam creata et divinas, per hoc
quod divina a se subsistit, et proprietates ab illa; creata non sic: de
proprietates dant illi subsistere, et ab aliis distingui; at sicut ingenitum
tenens constante nam per radice, et non per rationem formalem subsistendi, non solum
in proprietatibus, hoc discrimen; nam etiam in natura Angelica, pro-

prie-

–prietates indicantes hent anna subsistere radicaliter: 2°:
Magis urgerit, q. raoe hi distinguant supp; atq ing^tu solu denotan-
te radice, n subsistit hoc discrimen, nq eq hent radicali ab
illa, q supp. distinguant, sicq totu huic hent radicali ab illa:
q n ratione, d. raoe finali denotat ly ing^tu.

Necinbat q interpre-
tat° adducit, q n loqi D. Th. de attribut° hypostasi in raoe pso-
næ, d. in raoe subsistendi, subsista, sequa loquitur. St. n. 1°
sola heat radicalr ab ea, 2°, tq ab illa hent finali. q. a
hic sit genuina interpretatio D. Th., Mater q. 8. art. 3 ad. 7.

2°. Dc°: attributa
ut virtualr dincta ab eia, n gaudent subsistijs virtualr dinctis,
a subsistaeia: q relat°, ut realr inter se dinctæ, n subsistunt ps
subsistas dinctas realr, &c dicta subsistæ accepta. ans, ples ex
Thomistis admittunt, Mat. a parte existe, quæ n multiplicatr
virtualr in attributis: q nec subsista in hac accept° in illis
virtualr multiplicat°, cu subsista sic supta, in vera Theol.
Ostat in ultimo pplemento naq ad unione cu existe. Coa
a P. 1° ex D. Th. q. 9. de po. a art. 5 ad 16: dicendu, q attributa essalia
nullu adinuice hent opposit°, et ideo st subsistunt, sicut relat°, n ostitunt pluralitatem suppositoru: q &c D. Th. attributa et relat° parifi-
cantur, quo ad hoc, q e subsistere, ide pse existere, et tn si in attributis
n plurificatr virtualr subsista, neqin relaoibus multiplicabit realr,
accepta p pseitate existendi opposita depende. 2°. Scoa: attri-
buta neq, n mino hent raoe subsistis, quæ relat°: q siquæ ab eia
virtualr distinguant pseitas, depende a sustentante excludens, non
multiplicatr in illis virtualr; pariter: et relat° subsistant, et ab
eia virtualr distinguant; pseitas, sic accepta, erit in illis a pseitate eia
virtualr indincta, et tn realr immultiplicata.

Denique P. 3°: Unica existe
eia, sufficit ut existant relat° divinæ, ut fatent mi Thomistæ ex aliis
pces, fusiq. ostendimq q. 28 dub. ultimo: q una existe eia pseitas, sufficit
ut pse

Vt ipse existant, et sic non multiplabit in illis subsistentia accepta pro huius-
modi perseitate. Conf. 1º: nam ideo sufficit una existentia, quia acceptis existentia, absolu-
ta est; atqui subsistentia in praefata acceptione absoluta est, ut docet D. Th.
in 1º dinct. 26 q. 2 art. 1. ad 4um: quae dicuntur per respectum ad esse, praeter
singularitatem, ut subsistentia, et esse: ergo sufficit una perseitas existentis, ut per
se existant tres relationes = 2º: nam ideo sufficit una existentia, quia infinita
est in ratione existentiae; atqui etiam est subsistentia infinita est in ratione excludentis
dependentiam a sustentante: ergo sub hac ratione subsistentia esse sufficit, ut
subsistant relationes = 3º: nam quia existentia esse constituit personas exis-
tentes, unum est ex praedictis existentiae constituit personas existentes, aliquo
quo est ratio increabilis non multiplabitur in illis: ergo eadem ratione unica exis-
tentiae perseitas a sustentante dependentiam excludentis, erit sufficiens ut re-
lationes existant per se, ac proinde non multiplabitur realiter in illis =
Denique: nam eo ipso quod existentia esse constituat existentes personas, non potest
illis ratione sui intimate competere, sed ratione esse: ergo eo ipso relationes non existant
per se, sed solum ratione esse. Conf.: nam haec perseitas consistit in hoc, quod aliquid
existat ratione sui: ergo si relationes non ratione sui, sed ratione esse existant, non convenit
illis haec perseitas ratione sui, et sic nec subsistentia.

Resp.: nam subsistentia, sequa-
logamur, est ultimum complementum entitatis ad existendum; atque ipsis re-
lationibus existentia, non ratione sui, sed ratione esse conveniat, non ita ratione sui ultimo ca-
paces existendi, sed solum ratione esse: ergo eo ipso subsistentia non convenit illis ratione
sui, sed ratione esse.

§. 5. Solvuntur Argumenta

Vbarita secundum arg. 1º: Ratio hendi nam divina est subsistentia, quo dat perseitatem
independentiae ab alia tamquam a sustentante; sed dantur in personis plures rationes
subsistendi Deitatis: ergo plures subsistentiae, et perseitates independentiae. Min. prob.: non
enim potest pluraficari nomen adjectivum, absque pluralitate rationum hendi
[illegible]; at plures personae sunt plures hendes Deitatis: ergo dantur in illis plures ra-
tiones hendi = Resp.: personalitas [illegible] est existentiae [illegible] ratio,

qua

qua Pater in natura sua subsistit: ergo ratio sui et intra proprii li-
neas, subsistat, et ratione subsistit multiplicat.

R. Dist. maj.: ratio
hendi quo ad independentiam a sustentante, concedo majorem, ratio hendi
quo ad incommunicabilitatem, nego majorem, et sub eadem distinctione minorem, negat
Cons. et [illegible] de subsistentia completa independentia. Itaque personalitas
Patris est quae ratio subsistendi independenter, et ratio subsisten-
di incommunicabiliter. Et hic, non ex vi lineae relativae, dicitur ratio ex ig in-
clusa. Ratio proprii lineae, videtur multiplicant subsistentes in
[illegible] accept. ut in seq. [illegible] videbimus, secunda in 1o, ex quo ad
ps. constat solutio.

Dices contra primo: sequi ex hac solutione personalitatem
Patris intra proprii lineas, non obtinere completam personalitatis rationem,
ut videtur falsum: ergo sequela probatur: de ratione completae personalitatis
est quod sit ratio subsistendi, nedum incommunicabiliter, sed etiam indepen-
denter. At quod de ratione personae, utraque perfectio est. Ita utraque
a completa personalitate debet provenire. At etiam quod personalitas
creata habet ratione sui, utraque perfectionem praestare: ergo si Pater-
nitas ratione suae lineae, utramque non exhibet, non obtinet intra pro-
prias lineas, completam personalitatis rationem. Ex quo utrique sequitur
quod ad personalitatem completam, aliqua divina convenire, ac independen-
tem personam, ut logice [illegible]. R. 2: perfectio, debet addit ratione
subsistentiae: ergo addit perfectionem independentiae a subjecto inhaesionis: ergo addit
perfectionem independentiae a sustentante, et ratione sui habet hanc
praestare perfectionem. 3o: Paternitas ratione sui, ut pro parte entitas
divina, omnem dependentiam excludit: ergo ratione sui gaudet perfectione inde-
pendentiae a sustentante. Denique: eo ipso quod paternitas ratione suae
lineae, gaudeat perfectione incommunicabilitatis alteri supposito, ei ratione
sui repugnat subsistere ab alio: ergo eo ipso ratione proprii lineae
gaudet perfectione excludente dependentiam a sustentante.

R. ad 1.
objectionem nego sequelam, ad probationem [illegible] [illegible] multiplicationem, [illegible]

ing. et utraq. proseitas sit de conceptu personæ, licet utraq. ad constituendam
personam ingrediatur, nam et personalitas, potest una anima, vel
altera a personalitate præscindi. nec 2°, nam personalitas creata
utraq. prohibet ratione, ex imperfectione naturæ creatæ provenit, quia
creata personalitas subsistens est, neq. existens. sicut nec valet
ista cõa: personalitas creata, naturæ subsistentiæ constituit: ergo est de
ratione personalitatis ut sic, naturæ subsistentiæ constituere, licet plures ex
illis, utraque non ratione præcedit, absoluta subsistentia fateantur in Deo,
et sic tenent fateri personalitatem divinam, non esse 1.3 rationem subsistendi
divinæ naturæ.

Ad 2.^m R. dist. ant. addit rationem subsistentiæ, si accipiatur
pro supposito totali, conc. ant., in quo sensu concedunt a P.P. plures subsistentias in
divinis. addit rationem subsistentiæ accepta pro essentia, neg. ant., et in hoc
sensu negant a P.P. plures subsistentias, etiam relativas, et neg. cons. Ad 3.^m so-
lum infertur addere perseitatem incommunicabilitatis, non a independentia;
Ad 2.^m omisso ant., et 1.^a cons., neg. 2.^a, in 3.º arguitur. Licet in partialibus
substantialibus compositi, in quibus reperiuntur plures perseitates indepen-
dentiæ a subiecto inhæsionis, et non dantur in illis plures perseitates indepen-
dentiæ a substante, seu a ratione finali existendi, alias per se ratione
sui subsisterent, quod negant plures ex illis, qui partiales existentias
concedunt. licet etiam in ea substantia, de cuius conceptu est perseitas inhæ-
rentiæ oppositæ, et non est de cuius conceptu perseitas independentiæ subsisten-
tia constituens. Licet denique in divinis attributis, quæ plures rationes
substantiæ concedendo sit, supposito quod relationes sint reales plures subsistentiæ relati-
væ et sic multiplicari dentur in illis perseitates inhæsioni oppositæ,
et perseitas independentiæ a substante, in qua subsistentia consistit, non
multiplicatur in illis, quod fatentur plures ex aduersariis, non est dicendum.
Ad 3.^m di-
co ant.: excludit omnem dependentiam realem ab omni reali distincto a se ipsa,
conc. ant., omnem dependentiam virtualem ab omni virtualiter ab ipsa distincto, neg.
ant., et cons.; nam licet perseitas in existendo, nequeat ab aliquo a
Paternitate reali distincto, illi convenire, nec paternitas potest

+ constituens

ab

ab aliquo reali dependere, dependet virtualiter ab essentia, ratione cujus exercitè existit, et hanc vim dependentiæ debebat excludere, ut ratione sui subsistere [illegible]

Ad ultimum dingo ans. eo ipso repugnat sustentari ab alio ut suppositum, d. ans., ab alio sustentante, quin sit suppositum, n. ans., et conseq. sustentanti n. ab essentia ut subsistente, quæ ratione illius omnibus ~~[illegible]~~ tribus communicata existit, itaque sunt relationes sustentatæ ab alio supposito, quæ sustentantur ab essentia ut subsistente, ratione cujus ultimo capaces existendi constituuntur, fit ut ratione sui, consequenter ab essentia virtualiter distinguuntur, n. subsistant, hoc est n. existant per se, perseitate excludente dependentiam a sustentante, et ratione sui gauderent perseitate excludente communicabilitatem suppositi.

Ad arg. 2. distinguo: [illegible] potest ratione sui prius quod actu constituere, quæ ratione sui est subsistentia; at personalitas Patris ratione sui, consequenter ab essentia distinguitur, constituit Patrem prius quam actu generationis, cum prius quam illa non sit hic Deus, ut tribus personis communis, alias omnes generarent: quæ ratione sui subsistit, et sic dant tres subsistentias relativas est R prius quam generationis divinæ, duo petere, 1. est existere ut quæ perseitate independentiæ a sustentante, 2. est distingui realiter a suo genito, et sic per se subsistere perseitate incommunicabilitatis: 1. habet Paternitas subsistentia absoluta, quatenus 2. ab illa n. habet, sed a paternitate, consistit, quia hic Deus ut communis n. sit prius quam divinæ generationis; ceterum ex hoc solum sequitur paternitatem ratione sui esse subsistentiam acceptam pro perseitate incommunicabilitatis, n. autem pro perseitate independentiæ.

§ 6. Proponitur tertia Conclussio

Subsistentia accepta pro perseitate incommunicabilitatis, relativa est, et realiter multiplicatur in divinis, n. absoluta una et communis. ita A.A. 3. [illegible], a qua me evideri, n. dissentiunt A.A. 2. [illegible], immo ex urgentia illius dicedit Capreolus in 1. dist. 26 q. 1. art. 1. [illegible] 2. pars dicitur est adeo manifesta ut a nullo possit negari, omnia n. perfecta absoluta, sunt communia tribus personis: quod nulla ex illis potest perseitate incommunicabilitatis gaudere. 1. a. ostenditur sic: ex [illegible] P.P. dantur plures subsistentiæ in divinis; atqui n. plures sunt nisi

accepta subsistentia pro persona independens a subsistente, ut praecedenti 2°.
+ monstravimus quod tantum plures subsistentiae in hac 2ª acceptione: may. P. ex
6. Synodo generali act. 11 illis verbis. Sanctissima Trinitas, nu-
merabilis facta est personalibus subsistentiis. idipsum habetur in Concilio Vi-
ennensi, et in Lateranensi 2° approbato a Martino 1° in multis
canon: 2, ex PP. etiam id docent Cyrillus Alexand. dialogo de
Trinit. lib. 3 et fine Nazianzenus orat. 25 ad Arrianos. Chry-
sost. ad Heb. 1. hom. 2, et alii, id ipsum disertis verbis docuit D. Th.
q. 9 deinde art. 2 ad 8 et q. 29 art. 2 ad 2, dicendo quod sicut nos di-
cimus in divinis tres personas, et tres subsistentias; ita Graeci dicunt
tres hypostases.

R. 2° apud Concilia et PP. pluralis subsistentia dicunt
accipi subsistentia pro personalitate. Contra: nam acceptio ista, sed propria
sed impropria, si 1°, hemo intendit, illa subsistentia in aliqua sui pro-
pria acceptione plurificari in divinis; si 2°, sine urgenti ne-
cessitate Conciliorum, et PP. verba ad improprium sensum extorquentur,
quod in Viennense. R. 3°. in propositis allegatis locis accipi sub-
sistentia in concreto. Quod Concilia et PP. affirmant plures esse subsistentias,
idque, ac si dicant, esse in divinis plures subsistentes, quod nemo
nescit, non quod subsistentiae sint plures, sed sufficit esse plures res, easque subsistentia
gaudentes. Contra: nam ea pluralitas dicti subsistentiarum, narius multi-
plicari sig. quod est non posset in catholico sensu tres personas, dicitur tres Dii, eo quod
non Deus substantia, est ut probatur supra signata, etc. Deinde si Concilia et PP.
dicunt plures subsistentias in concreto, nario multiplicant subsistentiam in abs-
tracto, quae est forma huius concreti. Dices, hoc concretum subsistens non sub-
stantive, sed adiective esse, sicutque accepto admittere, sicut omnipotens,
sapiens, et alia, quae a Concilia et PP. admittunt plures subsistentias in concreto,
loquuntur de illo adiective accepto, ad cuius pluralitatem multiplicatio
formae, naria non est. Contra: accipere illa pro concreto adiective sumpto,
est impropria locutio, quo est nullus theologus audebit asserere tres omnipotentes,
in Deo, et si catholice reddant tres omnipotentes adiective. Quod solutio
ista, ut a Conciliis, absque necessitate, ad improprium sensum extorquet, quod in Viennense.

Denique

Deniq. R. multiplari subsista, absq. eo q multiplicet rao
formalis subsistendi, pro hoc solu, q rao formalis subsistendi, quæ ab illa
é, diuersis modis incoicabilitis fiet; sicut reduntur in Deo ples
proprietates notionales, qua, filt, & spiratiua, ab sq. pluralitate rationis forma-
lis producendi, quæ in utroq. é absoluta; solu pro hoc, q rao illa ab-
soluta, diuersis relationibus fiet; quem modu dicendi l3 se inuenisse
gloriat. noster Joannes Vincentius, in manu scriptis de origine &c.
& Relat.: nam seqi

ex hac solut. multiplari subsista solu sm q. nã sipliciti, u se fal-
sum, cu dentur ples personalites sipliciter, & subsistentiæ plurificent, eo modo, quo
personalites: q. seq. la P. nam ex hanc solut. solu multiplat in rela-
tionibus recepto dt, quo respiciunt correlatiuis, n á recepto in, quo ad
subsistentiam comparant; at receptu respiciendi tm, é extra lineam subsistentiæ, & ideo
eius multiplatio n suffit plurificare sipliciter subsistentiam, d. tm sm q. id
q: quo argumento Wicht iste Mag. solut. tradita, ut minus probabile
assererem, 3. ist, ut probabiliori consentit. 2.º personalites multi-
plantur in Deo, n solu pro notato, & sm aliquem modu; d. etiam sm pro-
fonalitatis substa; at personalitas in recto, é subsistentia, cu x D. Th.
q. 29 art. 2, personalitas nil aliud sit, quam subsistentia in natura ratio-
nali: q. subsistentia, ut é rao subsistendi, plurificari det, pro eo q in rec-
to importat. 3.º personalitas pro ut é rao existendi per se incoi-
cabiliter, é rao subsistendi; at pro ut sic multiplat: q. multiplat
pro ut é rao subsistendi. min. cu coatenet, mai. a P. n. x D.
Th. q. 29 art. 2 in corp. subsistentia dicit sm q é rao existendi
per se, & n in alio; at in ea, alios, 2 capit. [redacted], sit, pro dependentia
a sustante, & pro coicatus sine dependentia, ut datur in diuina ratio-
ne, quæ dicit rectè in natura, q illi coicat, & si n dependeat ab illa:
q. é per se, 2 etiam accipit, 1.º pro perseitate excludente dependentia, 2.º
pro perseitate excludente coicat.; & ideo, q é rao per se existendi, pro
perseitate incoicabilitatis, erit rao subsistendi.

§ Ultimus. Diluuntur Argumenta Contraria

Ultra[illegible] 3º. Arg. 1º: q existaé ultimus terminus, n. pote altera existiā actuari, nec post se abluta, relatiua in Deo ecce dicitur: at subsistentia est ultimus terminus in linea subsistendi: ergo p[ro] alia actuari n. pote, nec post se ablata relatiua dari. Rx. 1º dist. [illegible] minus, subsistentia p[er]sonalis [illegible] minus, n. p[er]sonalis n. minus; et dico codem modo [illegible], 2º dico minus: est ultimus terminus in linea independentiae, l. incommunicabilitatis, [illegible] minus, in utraque linea, nego minus, et dico [illegible]: p[ro] alia [illegible] rationis [illegible] [illegible], [illegible] ratio, n.º [illegible], itaque subsistentia, quae est ratio p[er]feitatis independentiae, actuari nequit p[ro] alia, quae ratio independentiae sit; bene tamen p[ro] alia, quae sit ratio incommunicabilitatis; et à [illegible] subsistentia incommunicabilitatis, n. pote p[ro] alia quae ratio incommunicabilitatis sit, actuari; bene tamen p[ro] alia, quae sit ratio independentiae. Ex quo colliges [illegible] discrimen inter subsistentiam et existentiam; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], illa vero [illegible], quae [illegible] multiplicari, n. vero existentia.

Arg. 2º: nego [illegible]. D. Th. [illegible] relatas [illegible] rationes subsistendi divinas, [illegible] ratione subsistit: at [illegible] relatiui, n. [illegible] rationes subsistendi divinae [illegible]: ergo admittendum [illegible]. Rx. D. Th. [illegible] p[er]sonales [illegible] rationes subsistendi [illegible] divinas in [illegible] subsistentia accepta, n. vero in posteriori, de qua in hac 3ª [illegible] loquimur.

Ex dictis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] Dub. 4, [illegible] relatas p[er]fectionis ad esse n. [illegible], [illegible] p[ro]priis subsistentiis, neque ratio subsistendi, quae addunt, n. dicit in p[er]fectione independentiae, quae p[er]fectio est, [illegible] ordine exprimit ad existentiam, [illegible] in p[er]feitate incommunicabilitatis, quae ordine ad existentiam n. exprimit, nec p[er]fectionem dicit; in hoc n. [illegible] alteri incommunicabile esse, nulla relucet p[er]fectio.

Dubium 3ᵐ

Quaenam alia praedicata pluraliter in diuinis dicantur

§. 1. aliqua ex dictis praemittuntur, et statuitur 1ª conclusio

Ex dictis [illegible]

Ex dictis q. 28 dub. 5 constat, nec æternitatem, nec durationem, nec rationem increati, nec essentiam, dici in divinis pluraliter, et ex his, quæ diximus in eadem q. dub. 4, constat, perfectionem non multiplicari, nec bonitatem, quod expresse docet D. Th. q. 30 art. 1 ad 4, ubi ait, nec alia bonitas Patris, alia Filii, et alia Spiritus S., sed una et eadem, quod etiam docuit q. 39 art. 1 ad 2 ... ibi D. Th., nec in consuetudine apud latinos, dicere tres substantias, ne intelligant tres essentias, propter nominis æquivocationem, quod docet ... Aug. 5 de Trinit. cap. 9 in principio illis verbis: ... Consuetudo, iam obtinuit, ut hoc intelligamus, cum dicimus essentiam, quod intelligamus, cum dicimus substantiam, non audemus dicere unam essentiam, nec substantiam, sed unam essentiam, vel substantiam, tres autem personas: restat quod etiam alia prædicata examinare, an singulariter, an pluraliter dicantur; de quo dicendum sit.

Nota vero: ... quæ personis competunt ratione solius essentiæ, singulariter dicuntur: quæ solum ratione proprietatum personalium, dicuntur pluraliter: quæ vero competunt personis ratione proprietatum, et essentiæ, dicuntur pluraliter et singulariter: ... nullus Theologorum, quem viderim, negat, illa fere expresse tradidit Aug. 5 de Trinit. cap. 8 in principio: quapropter illud præcipue teneamus, quidquid ad se dicitur, substantialiter dici, quod vero ad aliquid, non substantialiter, sed relative, tantamque esse vim eiusdem substantiæ in Patre et Filio et Spiritu S., ut quidquid ad se ipsos de singulis dicitur, non pluraliter, sed singulariter accipiatur: cum vero ... relative, et ratione relationis competere, et absolute dici, ac ratione essentiæ convenire, manifeste ex Aug. habetur ratio 2° ... hac ratione quia relatio non ... multiplicatur in divinis Personis, essentia vero una manet in illis: ergo quæ conveniunt ratione solius essentiæ, retinent unitatem, quæ ratione solius relationis, unitatem non gaudent, sed pluraliter dicuntur; quæ vero et ratione essentiæ et ratione relationis dicuntur singulariter, quatenus competunt ratione essentiæ; et pluraliter quatenus ratione relationis conveniunt etc.

§. V.

Aliqua ex conclusione dicta inferuntur

hinc oritr 1° ut dicant tres psonae indiuiduae, et nullatenus vna persona, eo quod rao psonae, non conuenit raoe essentiae, nec sic illa accipi potest, dicitur sed relationes subsistente, de quo D. Th. q. 29 art. 3 ad 4 = 2° quod substitia dicat vnam et 3ª ples, 1ª quatenus petit raoe esse, 2ª vero quatenus petit raoe relationis = 3° quod existia vna dicatur in Deo, et nullatenus ples, quod attendimus q. 28 dub. 5. existia absolute dicatur, et relationibus conuenit ratione essentiae = 4° quod diuinae personae dicantur vna res, quae est essentia, et ples quae sunt relationes, eo quod realitas, et pro essentia accipitur et pro relationibus, quod docuit expresse Aug. lib. 1. de doctrina Xiana cap. 5. illis verbis: res aliquibus fruendae, sunt Pater, filius, et spiritus S., et statim addit: Trinitas summa quaedam res est, et Anselmus est docuit lib. de incarnatione Verbi cap. 3. Vbi ait: omnes Xiani sentire, quod personae diuinae sunt propria, sunt tres res, itaque vt simul et quaelibet sunt eaedem et vna res, absque separatione, siue diuisione. docuitque D. Th. q. 39 art. 3 ad 3. Vbi videatur = Nec in contrarium facit dictum Lateranensis qui refert in cap. damnamus vbi decernit Patrem filium et spiritum S., esse vnam summam rem, quae est essentia, nam sic hoc non negat esse tres res relatiuas = 5. ait, dari in diuinis tres Vnitates, et vnam Vnitatem, 1ª raoe relationis, 2ª raoe essentiae, quod docent Thei, tradidentque Anselm. lib. de incarn. citat. Vbi: cap. 3. Damascen. lib. 2. de fide cap. 11. et D. Th. q. q de poa art. 4 ad 14. art. 5 ad 4, et hic q. 30 art. 3 ad 3 = Reddituque raoe 1° 1°: eo quod in diuinis datur vnitas essentiae, pluralitasque personarum; at personarum pluralitas sine distinctione Vnitatis saluari non potest: quod dantur ples Vnitates relatiuae, et vna Vnitas absoluta = 2° quod Vnitas in realitate indiuisa dicitur, at realitas, et indiuisio conueniunt cuiuis ex diuinis personis, non solum raoe essentiae, sed etiam raoe relationis: quod Vnitas raoe vtriusque conuenit, et sic tribuitur pluralitas raoe relationum, et singularitas raoe essentiae = 6. ait non dari in diuinis ples infinitates, sed tamen vnam, quod est, nam infinitas est quae non realitas, sed perfectio, est non proprietas quantitatis, nec relationis, quae ipsa est perfectio, et perfectio soli raoe essentiae conuenit personis, et ideo in-

inillis n multis plat: qii de deinfinite e dicendi: hi, que ex predicta reg. intelliny, alia indubitata st apud Theos, 13 V.H, 47 et 53. alia Dionantz admitta in precedentibus inferunt. restant. a 4. difficultes, breviter enodandi; 1a an ens substiue acceptu, pluralizin diuinis dicat: 2a an Veritas plurali predicet, 3a anhoc pratzalig, pluripstet in relaib. 4a an tres psonz possint dici tria indiua

§. 1a. Enodatur 1a Exhis difficultatibus.

1a 1a difficultz, affatiue Rt. Barz, Molina, Torres, Ruiz, relati a Salmant. tract. 6 disp. 10 dub. 1 n° 12, affat. n. 25. Tha. disp. 13 art. 3 n° 37. ducti 1° ea qe ens transcendit relaces, n mins quaqes; atq ens transcendit relaces, et etta, nedu singlr, d. etz pluralr dicitr, Ita D. Th. Vidimus §. 2° et si ens ab exista designandz fuerit impositz, n tz illz deflali signat, d. entitz; at ito soly V. in exista admitta. Vin diuinis, dant z tres entites relatiuz, sicut et plexrealites, q et dicunt pluraentia sulstiue.

Alij p opp negant, quos referunt et sequunt Salmant. Vbi pximè, ducti 1° auctorite D. Th. in 1° dist. 25 q. 1 art. 4. ibi: Voy: nn: entis, sumitr ab ee rei, et ideo Cu Vnu sijdz sit ee triu psonaz, si ens sumat substiue, n pote plurali prari de trib psonis, q fra, a qua imponit, n pluricatr in eis: si a sumat pertinpiali et adiectiue, sic plurali prari pote. q etz repetit Solut. ad 1°. 2° rade D. Thz nn. substiuz, acipit d fra signata nume; at fra signata p hoc nn. ens, ee exista, hz q id dicit D. Th. loco citato, tu etz q e huj signatohuiz nnis ens, ees eiz passiones sunt D Verti, sitz a cu ente existente D Verhont, et alias exista n multiplatr in psonis: q ens acceptz substiue, n dicitr de psonis pluralr. 3: nq etto admittat n signare deflali exista, eiz e frale signatz, ne entitas Vtluq, d. pote priu existendi, at entitas sit hic, n pluricatr in psonis: q neq. frale signatz entis, substiue accepti,

a. ō
1. 2c: ... ploris fat in illis. pro lite quae proponenda, tres statuunt 2c; 1. 2c: ens nnale potest sumi pro concretum existentiae, vt concretum esse, quod est existendi principium, vt concretum entitas, quod nihilo opponitur — 3. accepit probant efficaciter vol. Au. 2a. Probat 1°: nam ens diuisum in decem praedicamenta, non est concretum existentiae, sed essentiae: ergo potest sumi, vt concretum essentiae. antecedens patet diuisio namque illa essentialis est, et analoga; at si ens esset concretum existentiae, diuisio essentialis, non esset; cum existentia nulli creaturae essentialis sit: ergo ens, quod diuidit non existentiam, sed essentiam de formali significat. 2. ... ens non potest extrema in propria essentia: ergo a fortiori ens nnale, potest sumi vt concretum esse, cum ad existentiam ... quae non se habeat. 3. ... ens ... nnale, et ... existens; ... potest, nisi aliquo ... sumi, vt concretum esse: ergo

3a acceptio P. 1°: decenta ... abstracto, potest ... concretum, a tentitas ... opponitur nihilo, abstractum est, cui nullum aliud concretum assignabile est, quod ens: ergo potest accipi vt concretum entitas oppositum nihilo. 3. 2. ... relatiua; at si ens non posset accipi vt concretum entitatis, ... non ... concretum, ... a ... esse, et relatiuae: ergo — 3. ... duo entia realia partialia ... at si ens ... posset accipi vt concretum existentiae, ... esse, quod est principium existendi, non possent dici duo entia partialia, cum in re ... nec existentiis partialibus gaudeant, nec dici ... principium existendi: ergo potest sumi ... vt concretum entitatis ... opposita nihilo.

2a 2c: ens ... nnale, si absolute dicatur, accipitur vt concretum existentiae, nec entitatis vt nihilo ... opposita, de esse quod est principium existendi. ... alias ... falsa: hoc est ... ens, ... falsum: ergo, ...

hoy

hoc: ergo si ens absolute sumptum, est decretum existens; ergo illa vera non erit. 2.° quia lij existens, et lij ens absolute sumptum, diversum significatum formale habent, at si lij ens absolute sumptum, esset decretum existens, diverso formali signato non gauderet a lij existens: ergo.

2.a pars probatur: quia lij ens, nominaliter acceptum, fuit primo impositum ad significandum ab esse, seu existentia: ergo absolute sumptum, non est decretum entitativum vel oppositum nihilo, dicens potestatem prius existendi. Confirmatur: quia lij vivens nominaliter acceptum fuit impositum ad significandum a vita actuali, et si vita de formali non dicat, significat de formali esse, non absolute, dicens potestatem prius actualis vitae: ergo si lij ens, fuit ad significandum impositum ab existentia, et si illa non sit formale signatum, erit entitas vel non praecise vel oppositum nihilo, dicens potestatem prius existendi.

Dices: ens sumptum pro decreto existentiae, et decretum esse, non dicat pluralitatem de divinis personis, bene tamen ut est decretum entitativum vel nihilo oppositum. Ex quo infertur absolute acceptum, non dici pluraliter, dicitur singulariter. Respondetur: probatur, recte probant Salmanticenses vel Ferrarienses disputatione, quam tradit Divus Thomas in 1.a parte quaestione 39 articulo 3 inter adiectiva et substantiva: quia illa nomina numeralia cadentia super substantiva, numerant supposita et formam, super adiectiva, supposita solum: quo circa ibi docent Divus Thomas tres personas esse tres habentes Deitatem, et non tres Deos, eo quod habens Deitatem adiectivum est, Deus autem substantivum, at formale signatum entis in illis acceptionibus, nempe existentia vel decretum, non dicitur de personis pluraliter: ergo neque ens sumptum substantive.

3.a probatur ex mente Thomistarum, Divi Thomae et ex propriis, quia entitas neque quae est praecise opposita nihilo, pluraliter in personis, tamen quae sic sumpta, est nomen transcendens quaedam realitas, haec autem quae transcendens est, pluraliter dicitur de eis: quia personae realiter entitative distinguuntur, et sicut distinctio realis non habet sine distinctione realitatis, ita realis entitatum distinctio, sine distinctione entitatum: ergo ens potestate decretum entitatis, vel oppositum nihilo, pluraliter dicitur. Id autem quod infertur, colligitur manifeste ex dictis in 1.a parte, ens neque quod absolute acceptum, non est decretum entitatis vel nihilo oppositum, dicens potestatem existendi

existendi proin; atqui Vt n. n. dicit plurale: ḡ absolute sepositum n. dicat plurali, d. singularitr. V. ruespong nō dicenda tria entia, d. lz addito, rz pe tria entia relatiua, s. psonalia. Vex his argūta Vtriq q. 112 manent soluta.

§.4. Expenditur 2.ᵃ difficultas.

[illegible] difficultz ē 2.ᵃ 11.ᵃᵉ Caffirans, quz alijs relatis, tenet Gran. Disp. 1. sect. 2. num. 9. — 2.ᵃ & verior ēnegā, quz tenent Belarm. lib. 2. de Xo. Cap. 16. Salm. Vbi supra q. 4. referientes p illa Ricardy, Vasqu., Ledesm. & alios. tenet ez noster S. Tha. Vbi supra nion. 31. — Pr 1.ᵃ ex Aug. lib. 8. de Trinitat. Cap. 1., Vbi docet, q sicut Pater n het plg magnitudinis, nec plg potestatis Veritatis here, de Vita z̄ n heret plg Veritatis, plus ez magnitudinis here deberet: q sicut magnitudo Xᵃ [illegible] n plurificat in psonis, nec plg magnitudinis Vna het, quz alia, s. tres quz singulz, ita de Veritate ē dicendz. 2.ᵃ ex D. Th. in 1. Sent. d. 19 q. 5 art. 3 ad Anibald. q. Vnica art. 2. ad Vltimz. & de Verit. q. 1. art. 5. ad 18 & ad 19 Vbi ait: q Lt Pater alio sit Pater, alio filig, sit filig; q t Vtriq q. cēe, ijdē, & deo Vtriq Veritas ē eadz: nec refert, si dicas: loqui D. Thg de Verite absoluta, nec negare plēs relatiuas; n q in Thomistis obstat, q loco citato ad Anibaldz, discrimen constituit inter ez & Verz, quo ad hoc, q ē plurali de psonis praedicari, q discrimen, xᵃ ista interpretatis, subsistere nequit, cz res absoluta n plurificet in psonis, bene z relatiua.

Deniq Praoe: Veritas nqq. supimmaalitz fundat, sicut & cognoscibilitas, Vt docet D. Th. supra q. 14 art. 1.; at immaalitas diuinarum psonarz, t ē Vna: q & Veritas. Pr mi: immaalitas diuina, ijdē, actotz poalitis exclusio, in qua exclusione, rao actus puri consistit; at rao actus puri n multiplicat in diuinis psonis, Vt Thomistae fatent, & Vidimg q. 28.: q neq.

immaalitas

immaalitas multiplari poté in illis = Dsi 1: q nag. Veritas incognoscendo, sup immaalitate fundat, qui in diuinis Vnaé, Veritas incog. Vnaé tribq psonis, d. Veritas transcentalis, et sequitur immaalitate: q cu hæc in diuinis psonis Vna et indiuisa sit, neqt in illis transcentalis Veritas multiplari = 2: Veritas nag. diuina, ij dgé, ac l Veritas; at Veritas l Vna et indiuisa é, sicut et 1s princip et Vltimq finis: q Veritas diuina, Vnaé in psonis, et ñ in illis plurifata.

q. Necmostratq ntariq alii pondeurise. Ntariq Dq sic arguunt: hæc Veritas: Pater generat, dincta é ab ista: spiritq S. a Patre et filio pcedit; tq q si p pobile, h. impobile, 2 tolleret, adhuc subsisteret 1: tq q priatq et subtq Vniq, dincta st a bextremis alterq: q Veritas pluralis dicitr. R ding. ans: é dincta Veritas p substractio Veritatis, 2 ans; p fiali Veritis, ñ ans et Cog: sicut nec seqr Ex eog oipoa multiplicet p substracto; p fiali multiplari, nec amplig pbatq Vincunt, ñ 1, nā si loquamur de Verite p fiali; implicat in tris Vnq Veritq manere alia sublata, imo né sé supp. Cu ibi ñ sit alia et alia Veritas p fiali; si a loquamur p substracto Vnigq Veritis, tunc solq Suinestur dincta Veritas p substracto, ñ p fiali. Nec 2: nā diuersitas illa solq é realitatq, ñ z mdalitatq, et ideó ñ infert diuersa Veritas fialis in illis ppnibq, d. solq diuersitas p substracto.

d. opponq 1: Veritas é affectio entitis et realitis: q sié diuersitas entitatq et realitatq, é ab Veritatq diuersitas = 2: si p impobile spiritq S., ñ cet, hæc cet falsa: spiritq S. a Patre pcedit, et altera, slt, Pater generat, Vera subsisteret: q Veritate 1 p fiali sublata, Veritas 2 p fiali maneret. R ad 1 ding. ans: é affectio entitis, Vt imaalis, 2 ans; sub pciso de ipsa entitis, Vt nihilo opp, ñ ans, et Cog. Ad 2 2 ans, et nego Cog; q a Vt pp illa inutahypotesi, cet falsa, et altera Vera;

Suffit

suffit, q subtractu Verbi Vnig auferat, altero remanente, sicut Vt oipoa n' dennet spiritus, datoq n' existeret, et Fatis dennet, sate spiritus S., qui e subtractus dennatur, scipi, Vt n' existentis, et si oipoa p seueran scipiat.

§. 5. Resoluitur Tertia difficultas.

Aa 3a difficultas, e etiam 2a 11, 1a affirmans, quam alij s relatis tenet Granad, Vbi supra num. 8. ducitur 1o quod q testim. Ricardi de Sancto Victore lib. 4 de Trinit. cap. 8 asserentis, tres personas, ee tres aliquos; Vng hoc pratus aliquod e passio entis, et Itu multiplata entitate, dicitur plurifari. 2o quia aliquod, e negatio identitis, et in Deo sit tres negat identitis; Patris, sit, cum filio, filij cum Patre, et spiritus S. cum Vtroq: q sunt tria aliquot = 2a et Verior 11, e negans, quam tuent Salmant. Vbi supra §. 3. et f. 1e ex D. Th. q. 2 de poa art. 5: Vbi negat ista Cea: Pater het paternitatem, quam n' het filius: q aliq het Pater, q n' het filius; at si pratus aliq multiplaret indiuinis relaoibus, neqz absolutis cet, d. etiam relatiuis, et Itu legitima cet illa coa: q: = 2o hac raoe: aliquod n' ijdze, a caliud q, at in diuinis n' e aliud et aliud; filius nqq. n' e aliud a Patre, bene quam alius, Vt dicit D. Th. q. 31. art. 2: q n' e aliq id et aliq id, et Vnus aliquod: mai. P. 1: q id docet D. Th. q. 1. de Verit. art. 1: 2 nam aliquis, et aliquod, eo mod. 2 partent, quo alius et aliud, at q aliquis, ijdze, q alius quis: q sic aliquod, ijdze, ac aliud quid =

Ad motiua 2 Veriorum R. ad 1m Ricardus sumere aliquos substantiue, n' neutralr, dicendo a tres aliquos ei, negans a ei tria aliq id = Ad 2 dingo ans; e passio entitis sumpt. p esse, 2o ans, Vt ptz cite nihilo oppel. in ans et loq; nam entitas solum in 2 sensu, multiplat in Deo 3 ad 2m dingo maius: e nego identitis in naa 2 maius; in psona sola n' maius, et sub eadem dinct. minis n' loq.

§. Vltimus.

§ Ultimus. Ultima difficultas appenditur

Ex ultima difficultate, afficiunt, quam tenuit Herrera in manu scripta ad art. 2. q. 30 dub. unico in istud. ad 4., nec non 1.° quod individua substantia est individuum; at in divinis dantur tres individuae substantiae, videlicet tres personae, persona enim est individua substantia rationalis naturae: quod dantur tria individua: 2.° quia ut D. Th. q. 4. de Verit. art. 2. ad 3. individuum est indivisum in se, et divisum a quolibet alio; divinae personae sunt tres personae, quarum quaelibet est indivisa in se, et divisa a qualibet alia. – 3.° quod individuum non constituit per naturam specialem, et per constituit individuantem, alias, et non pareat a Deo tres individuas, cum pro hoc signet una tantum paternitas, et in personis sint tria prima individuantia, sunt tres relationes: 4.° Denique nam in divinis sunt tres entitates singulares, et tres singularitates: quare tres unitates individuantes, et sunt tria individua; unitas namque individualis, individuum constituit, quod multiplicata unitate, multiplicantur individua.

11. Verior negativa est, quam tenet Albeld. disp. 9. sect. 4, tenent etiam Salmant. disp. 5. dub. 2. n.° 30, et frequenter alii Thei, Pa. hac ratione: nomen individuum substantivum est, et ideo ut plurali in divinis dicatur, multiplicari debet forma, quod illud significata, at forma significata per hoc nomen individuum divinum natura est natura, ut docet D. Th. q. 30 art. 4 in corp. Ubi discrimen constituit inter li aliquis, hoc, et li persona, quod illud significat ex formali natura, persona vero de formali personalitatem, natura de materiali, natura divina, simul multiplicatione formis: quare neque individuum divinum naturae, pluralitate praedicatur de illis, et sic quoque haec, non est Pater tres personae, sunt tria individua. – Ex qua ratione colligitur allegatis DD. intentum docere tria individua personalia, quod Pa. quia neque hoc nomen Deus, significat de formali naturam non potest dici, tres personae esse tres Deos, eo quod ex dicto, sint personales: quare si individuum significat de formali naturam, ut praedicti AA. fatentur, dici non possunt tria individua personalia.

Ad 1.m argumentum in contrarium Rndo negando maiorem, nam cum individuum de formali naturam dicatur, sit quod in pluralitate materiali, individua

in dua subst. sit indiu. = ad 2.^m explat maior divisio a quolibet alio, divisione nae 3.º divisione sepli. psonali in maior, et sub caret dinct. mixis, n.^o log. = ad 3.^m n. maior, que n. dimit. relatio, q. ut notat Caiet. in 1a q. 39 art. 3 ad 1 dubiu. coll. que ex D. Th. ibid. et 3 p. q. 3 art. 7: pluralitas subsistentis, petit pluralitate fiant subsistentiu. cujus in Xo, ubi dat una naa, dat una pluralitas; u sit, qd n. dicat de illo indiu. plurali, d. singulariter. Ro ng quae ipso qaliud ex requisitis ad pluralitate deesset, singulariter dicit nn. Ut pt in Deo, q singulariter praedic. psonis, qu sit psonarum pluralitas, n.e pluralitas naarum, qui naa una erat, ut pluraliter diceret. Et si ubi duae humanitates adnexeret, diceret ung hoo ex defectu pluralitatis suppositorum, requisita ad pluralitatem nnis subsistentiae = Ad ultimum dicimus, dicto aris: hes singularitas psonalitatis 3.º aris, nacarum n.^o aris, et log. unitas naa. indudais, que constituit indiu, et multiplicata indiu multiplicat, e unitas naa, que indiuinis psonis, n multiplicat, et haec de isto dubio et q. 31. e 32 de cognit. divinarum psonarum.

Quaestio 32

De Cognitione Divinarum Personarum

In art. huius q. docet D. Th. mysterium trinitatis n. posse raone naali cognosci, eo q nullus omnino ing intellectus a priori, l. a posteriori cum trinitate psonarum conexus, n a priori, aliis ect trinitatis causa; n. a posteriori, etenim naaliter effectus sit a Deo ut a causa efficienti, e a causa creans, n. conuenit Deo qrens trino, d. ut est ung raone tertius creatiua, quae causa e psonis: o naalis cognitio, quae ex effectibus naalibus est haberi, neq. ad trinitatis mysterium extendi.

Cum quaedam possent multa induebium vocari, an effectibus supernaturalibus cogniti, posset evidenter trinitas psonarum cognosci, d. de hoc agit 3.^a p. q. 4. ubi cas
a
.7.

S.a affuat ex visione beatifica; 2.a Cognitae evidentia mysterii Tri- 97
nitatis evidenter cognosci, ratione connexionis, quam habet cum illa? 4.ta
affirmat cum ratione essendi, D. Thom. cum oppo. = 2.o an revelat. supp.
ratio naturalis evidentem Trinitatis cognitionem efficeret, de quo 2.a infra a
de fide, et omnis a negat. = 3.o an possit Deus ut nat. auctor, eviden-
tem Trinitatis cognitionem infundere, de quo ibidem solet tractari, et 3.a
neg. resolvit = 4.o an demonstrari possit ratione naturali Trinitas
personarum. de quo D. Th. in hoc art., et res est facilis, pro qua litera
D. Th. videre sufficit, videat etiam mag. de beatitudine, in qua huic
q. disputat. = in 2.o art. docet D. Th. pro ... esse notiones in
divinis = in 3.o esse tantum quinque = in 4.o docet licere opinari contra-
rie de notionibus, ... videretur, aut sit de articulis fidei

Dubium Unicum

An in Divinis sint tantum quinque Notiones?

§ 1.us

Praemittuntur aliqua tanquam indubitata

Notiones existere in divinis, quas tradit D. Th. quo ad eis ipsum atti-net aeque certum, sicut dari proprietates distribuentes et distinguen-tes personas, quas admittendas esse docent Theologi infra q. 40 in eo gradu certitudinis, ut opp. sit error, aut erroris proxi-mum. Etenim ad rationem notionis sufficit, quod sit ratio, qua una persona possit cognosci, ut est sibi propria, et distincta ab aliis distincta, eo, quod ipso quod in Deo assignentur proprietates distribuentes et distinguen-tes personas, potest illas cognosci una persona, ut ab aliis distincta: quod eadem certitudine, qua asseruntur a Theologis proprietates distribuen-tes et distinguentes personas, admitti debent notiones, quo cum nomine significatur hoc tamen = quo ad modum et loquendi tamen notio-nem esse admittendas in divinis notiones, adeo certum existimaverunt doctissimi R.R. ut oppositum non nisi absque nota temeritatis defendi non posset, ut ne quidem ... usurpatio, non habetur in Scripturis aut

Conciliis

aliis, negino in Patre Vnu, repit in Thei q. de Trinit. cap. 6 &
absq. dtarct aliuiq ex Ecclesiae Patribus acceptat ab oibus
scholasticis cum Mag. in 1° dinct. 26. & 28 & a Cunctis Theis cum
D. Th. in presenti.

Raoq. D. Th. notionum exista P. notiones nq. personalia signata in abstracto; at n solum essalia, d. etiam personalia
posit in abstracto signari fuit hereticorum instias: q recognoscident
indiuinis notionis mi. P. ng a ... tentibus Patre, filio, et Spiritu S. ee Vnum
Deum, & tres prsonas, dat interroganti R. quo sint Vnus, & quo sint tres;
at sicut Vtalibus signatis solum in abstracto, Rdre Vnus; ita solis personalibus abstracte signatis, Rdre tres: q opportet, n solum essalia, d.
etiam personalia in abstracto signari. Explat: interroganti
quo aliqd constituatur, distinguatur, opportet Rdre paliqd signatum Vt
quo; at concretum nn. n signat Vt quo, d Vt quod: q Vt cmasitresponsio, respondendum nne abstracto signante Vt quo. ac ... interroganti quo constituant & distinguant prsonas, nnibus abstractis e respondendum.

Deinde Vt ad notionum numerum veniamus,
pr(a)emittendae diffo. notis, quam tradit D. Th. in art. 3 sit: e rao
propria Cognoscendi divinam prsonam. rao tenet locum q., inquo
notio convenit cum ablatis, quae notis, n sit, Sapientia ... mil.
&c. raoes st constituentes Deum in aliquo ee ablato: propria
ide, n cois oibus tribus prsonis. p q ora ablata, quae ... convenit ad
Creas, Vt ee Vnum, Creatorem &c. & eminentias continentia Creaturam
a raoe notis excludunt, na st possent. Nots Vocari, quam Deum
a Creis manifestant distinctum, Vna cum Theorum, hoc nm. limitavit
ad ea, quae propriant ru prsonam. dicit etiam propria, ide singulari, n cois, Coitate raois. propter q rao Cendi a prio, & rao prsonae
in Coi, notis n st, eo q ... & Coitate raois, filio & Spiritu S.,
& 3 tribus prsonis = Sub Cognoscendi ponit ad denotandum dinct.
quae versatur inter relatis propriete notis, n attinea ad finalite absque
Virtuali dinct. Veniant, 1° cum illis finalit convenit prsam ad correlatam,

Quia vero ad personas, cuius est proprietas, secundo primum ad intellectum, cuius est ratio manifestandi personas instituta, quae dicta est a D. Th. in 1 dist. 26. ex quo ibidem infert, prius illi in relatione, ratio relationis, deinde ratio proprietatis, ac tandem ratio notionis, eo quod nihil possit esse ratio innotescendi aliud, nisi sit illi proprium, nec illi possit esse proprium, nisi ab illo distinguatur quod relationis fit. In divinis personis, ponitur ad denotandum tibi, quod significet aliquid pertinens ad originem, qua ratione originis distinguuntur personae. Secundo significet eodem modo unum, licet significet aliquid communiter pluribus, ut activa spiratio veniat illis in genere unum. Secundo quod significet aliquid ad dignitatem spectans, quia persona nomen dignitatis est, ut docet D. Th. supra q. 29 art. 3.

Ex quibus colligitur cum Caiet. hic, quod notio proprie loquendo signari debet in abstracto, est quod formale cognoscendi prius, sicut formale principium cendi, convenienti in abstracto signatur, quam in concreto: quod sicut personalitas, quae est formale principium constituendi personam, proprie signatur in abstracto, ita et notio. Neque obstat quod Magister 1 dist. 33. definit pro notionibus Patris assignare genitorem et genitum esse, quae dictatur, neque ibi dictum est abstractio. Nec hoc est inconveniens, quia cum haereticis litigium non est, cum quibus verborum rigor, et proprietas summopere servanda est. Colligitur notionem unum posse, et formali et obiective acceptum, proprietas obiectivo, ut patet, nam sicut dicitur manifestativa, ita notio est ratio propria manifestandi personas: at ratio manifestandi non, et si ad aptitudinem praestet formalibus et obiectivis acceptibus, proprietas obiectivis: ergo est ratio manifestandi personas, etsi possit formaliter nam et obiective a modo, proprium est venit obiective, et dicitur ratio notionis. Ergo. Refferuntur hic statutum nostra etc.

§ 2.

Refferuntur sententiae et statuitur nostra conclusio.

Huiusmodi esse numerum notionum, extaverunt quidam, quos refert Scotus in 1 dist. 28. q. 27. hic tres assignaverunt. Ocam in 1 dist. 28. quatuor assignat.

perceiis V. Alensis p. q. 58 membro 4. Bargii in 1. dinct. 28. et Scotistis ubi proxime, quorum 1.us 12, 2.us 32. et iis 6. assignavunt. non desunt Scotistae, qui eis adhaerentes illi de numero notionum quinario huius D. interpretent attendentes illas, non determinasse. ita Rada tom. 1. contr. 23 art. 4.

Contra tamen Mag. in 1. dinct. 27 et 28 et Theorum cum D. Th. hic, defendit quod et non plures esse divinas notiones. quas adeo Vega consent Banez et Lumel, quos sequitur Ruis disp. 47, ut oppositam temerariam indicent, cumque a eis Theoriam D. censu recedunt; ultima ratio est D. Th. in 1. dinct. 26. q. 2. art 3, colliguntur ex diffinitione explicata ut aliquid notio sit notio Personae, tria videlicet. 1.us quod ad originem pertineat, quia relationibus originis, dinguent Personas. 2.us quod pertineat ad dignitatem quia persona est hypostasis distincta proprietate ad dignitatem pertinente. 3.us quod dicat aliquid speciale, quod cognitio est sufficiens pro ipsius innotescendi. Ubi autem D. Th. expressum ac haec omnia conveniunt Paternitati, filiationi, Spirationi activae et passivae, convenienterque innascibilitati, ut dicit primo negatio principii, et nulli alteri a bibis virtualiter dincto, convenire possunt, ut ex solutionibus argumentorum constabit. ergo quinque notiones quae sunt, scilicet Paternitas, filiatio, Spiratio activa, spiratio passiva, et innascibilitas, et non plures nec pauciores. 5. q. 3 solv.

§ 3.us Solvuntur argumenta contrariis sententiis

Obiicies 1.o potentia generativa et actualis generatio, obtinent rationem notionis in Patre, et inter se et a Paternitate virtualiter dinguntur, ergo sunt plures, quam quinque notiones. maior ex eo constans videtur, quia ut rationes cognoscendi paternitatem sese Patrem simul, sibi proprias et alias ad dignitatem spectant, quare sufficiunt ad rationem notionis. ex diffinitione colligitur. minor ex eo eterni ex magistris supra q. 14 art. 4, nec intellectualis, potentia proxima, actualisque intellectio, virtualiter dinguntur, eo quod natura radix est intellectus ut ite principium virtuale proximum intellectus; at paternitas in Patre, radicaliter se habet ad potentiam generativam, et haec ut principium proximum virtuale intellectus

ittectᵒ reali, idē generatiᵒ ꝗ Virtuali dinguent.

huic argū

At a contract. q dixi q. Cap. 7 R. ꝗ thirdo relatᵒ, pōg genera-
tiuę & origines, interueniat virtuali pręscisiua dinctio, n'
st dincta nīs, eo q intrse ꝯparent vt superię & inferię. nā be-
ne valet, ē Pater: ꝗ genuit: ꝗ potē generare, nō ē thia, potē
generare: ꝗ genuit & ē Pater: v si liet ꝑducere in Patre, n'ē dinc-
ta ab illo a generare, ꝗ generare filii includit ꝑducere, vt
prodū superię, ita pōa generatiua, actualisq. generatio,
n' st dincte nīs. hęc est solutio ex methę ignorantia ꝑce-
dit & nūit: nā n'oia, inter quę dat̃ coan' mutua, ꝯparant inter se, vt
superię & inferię cū inclusione eor, a Curru. n. ad pōg Currendi, bona
coae, n' ē thia a pōa Currendi ad Currere, & ꝗ quis nungā somniauit
pōg Currendi ad Currere ꝯparari vt superię et vale. ꝗ ex eo q inter
paternite, pōg generatiuę & generatis, coan' mutua interdat,
n' recte collig. comparari inter se, vt superię & inferię cū ex vali inclu-
sione. — 2º nā st a pōa generatiua Creata, ad generatū actua-
le & paternite, coan' valeat, a pōa & generatiua diuina, ad ge-
neratū & paternite, bona ē coa, eo q cū illis conectit euali ꝑgrato
ex coan' mutua, colligi ꝯparatū superioris ad inferię cū inclusio-
ne euali, n' infert ithā ꝯparatio inter pōg generatiuę, paternite
& generatū.

Si forte dicat, suffice ꝗ ex his coa n' valeat, vt ita gau-
deant ꝯparatū & si i re deo, mutua coa sit. in ꝯtrarium obstat:
sequi ex hac solutᵉ innascibilitē cū paternite ꝯparari, vt superię
ad inferię, & sic dinctas nīs rēē. ut thia theg auctorę ꝗ. seque-
la ost, hęc. n. coa: ē Pater: ꝗ innascibilis, stendet ex his, cū inte-
rit in Patre Creato, q Pater ē, & ab alio ꝑducit. ē thiaꝗ valet, ē in-
nascibilis: ꝗ Pater, cū de solo Patre diuino, possit verifari inna-
cibilitas: ꝗ si adeē aliqua coa n' mutiga ex his, suffit vt ꝯpa-
rent, tanq superię & inferię cū inclusione euali, sic ꝯpa-
ratᵉ gau debunt innascibilitas & paternitas in Patre.

omitto

omissa quae hac solut. adarguti R. poq generativa et actuale generat., sumi posse 2. 1., quod eo, quod dicant in recto et sic dingunt virtuale in n[ost]ra tertii, eo quod pod. generandi in recto, dicit entity diuinæ, et generatio, dicunt illutis, utrique virtualis dinctio rerat. sic et notis non est, quae notio cum ad ordine originis spectet, in perfect. absoluta interdinnegat. 2° sumi posse pro eo quod in obliquo important, neque per paternitatem, quae la po a generatiua et generat. notatum, et sic inter illas virtualis dinctio adæquata non est, de eadem paternitate absque virtuali adæquato discrimine, dititut platas in ratione propria, et ut notata dititut illas potentia generare, actu q. generantis. et cum solus sic eo quod ge notat et dicunt, possint obtinere ratione notis, hinc fit quod neque intrise, nec a paternitate in ratione notis dinguantur. sicut paternitas ut fra hic portatica, non notio dincta a seipsa ut referente, eo quod virtualiq. praestat, absque virtuali adæquato discrimine.

Obies 2°: ratio verbi et ratio filii virtualiter dinguntur in filio diuino, ut supra defensauimus q. 27 dub. 3, at ratio verbi notioe, cum ad originis spectet et dignitatem notificet: ergo dantur in filio duae notiones virtualiter dinctæ, et sic sit plures, quam quinque. R. ratio verbi pro eo quod in recto dicit, neque per relationem, non dingui virtualiter a ratione filii, et. solum id admittimus sumpto de verbo et filio pro notato absoluto, sic ad illas sub, quae ratio generationis notatæ a verbo, dinguitur virtualiter a ratione, quae de notato importat a filio. Ratio à notis, non petit verbis, dat filio ratione notati, sic absoluti, de illius ratione, quae ab utroque in recto importatur relatio. Vide exra hoc, non sequitur 2 notio dincta virtualiter in filio. ex quo manifeste colligitur, alteras rationes imaginis in filio, non sit notio a ratione filii dincta, et sic ratio amoris diuini, et ratio propria in spiritu sancto, non ponant in numerum in ratione notis, quae neque per inter has rationes, non virtualis adæquata dinctio in relatione, quae importantur in recto, quod quod sit de perfectionibus absolutis, quas important de notato.

3° obies.

relatio

Relatio spiratoris, n ding. Virtualr adste a Paternite: q. ti dinctio Virtua- 100
lis adstatuor, Vi mont. notiong augeat, n dant. & pott: an P. si o b
aliqua raoe Virtualr adste dinguerent Paternitas & spiratio, maxi-
me ob illa, qua tradit D. Tho. hic art. 2. q. 3 lt, spirat. activa correspon-
det p tio relao spirati, & Paternitati filiatio, qua diuersa st: trica
a relao, ad duo ttio, n pote referri; at hec rao e nulla: q. P mix. 1.
Ng cu dinct. reali relaonu tiantiu, stat realis identitas spirat. ac-
tiua, & Paternitis: q. etg stare pote Virtualis, & q. specifica indinctio —
2. Vna relao sm. se, tiari pote ad ples relaoes, vt stat, tu in Patre
ples filios hente, ad quos Vna relat. refert, cu te ex p. filioru, ples re-
laoes correspondeant. tu etg in albo, q Vna relaoe silitudinis, oia
respicit, q sq assilat, cu in illoru quolibet, dincta sit relao. tum
Deniq; in filio, qua Vna relaoe respicere Patre & matre, tenet fre-
quentior theoru ss. cu relao Patris, & relao matris, spe dinguant:
q. & x eo q in filio & in spiritu S., ad quos Pater refert, ples sint relaoes,
n recte collig relaoes, qbg illos respicit, spe Virtualr ee dinctas
R neg. ans, ad cuius
pbat. n. mire, ad 1. pbat. n. coq, specificao n. relat. simit ac tio,
vt multiplicatis spe ttu, necesse e trio multiplicari realr in creatis, in
qbg ob limitat. specifica dinct. realis admittat, virtualis a in deo,
inquo ob infinite, dinctio realis, n nisi ex relatiua opone, pvenire
pote; ac pinde relao spiratoris, & Paternitas, Virtualr dinguent.
ppti diversitate relaonu, illas tiantiu, n a realr q intr se opone
relatiua n gaudent — Ad 2. dingo ans: ad ples relaoes spe vel te
dinctas n. ans, nu solu dinctas, aut spe inadste in raoe tiandi, s.
ans, & n. coq, nec cq. pbant exepta, in nq q. & n solu nu dinguntr
relaoes tiantes, in 3. a. & i paternitas, & maternitas spe dinguan-
tr, illarus dinctio inadstale & partialis in raoe tiandi relaoe filia-
tis, vt docet Caiet. hic art. 1. ad 3. dubiu, Banes dubit. 1. D. 2. fo-
nes, Zumel & alii, quos referunt & sequr Salmant. tract. 6. Disp. 11.
dub. 2, recte q. pbant ex eo q sit D. parant relaoes ita ad tiandu
relaoe filiatis, quo Patris & matris activg & passivg [illegible]

filij

filij nativitatis. Sicut n. ad illam inadequate & partiale comparat. Paterni-
tatis, itaque relationes inadaequate & partialiter tiant relationes filij, et h-
nio a Causa, sic enim & filiatio tiant paternitatem & actuam spira-
tionem comparant partiali, et totali tiant."

Si opponas, mortuo Patre
manet relatio filiationis ad matrem, & e contra, mortua matre, relatio filij
ad Patrem perseverat; at si partialis relationes terminent, quolibet ex illis
destructo, filiatio perseverare non posset: ergo non partiali, et totali tiant

Resp. Doct. RR. Thom. pereunte aliquo ex illis extremis, nil entitatis
filiationis perire, quamvis ex defectu talis extremi terminati, non denominet
filium vel Patrem ad illud, quia ad hanc denominationem extremi terminati existentia
requiritur, non tamen ad existentiam relationis filiationis, ad hanc non sufficit cuiuslibet par-
tialis termini existentia, sicut dixit in Patre unica relatio plures filios respicien-
te, quae entitative perseverat, quolibet illorum destructo divisive,
& si non perseverat quo ad denominationem relativi ad filium, qui non existit."

Hanc solutionem
numquam percipere potui. Aliud enim plures terminos materialiter relationem ali-
quam terminare, aliud vero a illis tiare partialiter, quoniam primum contingit, potest enti-
tas relationis manere, quolibet ex illis divisive destructo, et hoc
in exemplo paternitatis ad plures filios tiate, invenitur. Secundo, quando vero re-
lationes partiali tiant, non potest relatio tiata, quoad suam entitatem
manere deficiente aliqua ex illis, quia potest ab exemplo causarum
partialium, quarum qualibet deficiente, effectus non perseverat. Tum
obiicitur a parite nativitatis filij ex patris & matris concursibus, quae
quia ab utroque, sicut a partiali causa dependet, quolibet deficien-
te, negatur esse nativitas. Tum denique ratione a priori, in hoc non di-
fert totalis terminus a partiali, quia ille ad relationis existentiam est su-
fficiens, secus vero partialis: ergo si filiatio entitative potest perseverare pe-
reunte matre, aut Patre, non partiali, et totaliter tiantur illa,
Paternitas & maternitas."

Missa hac solutione & in sua probabili-
tate relicta, ad obiectum Resp. mortuo Patre manere quidem relationem filiationis
ad matrem

ad matrem, viventibus, v[er]o contingat, q[uod] simul ab illis, sim[ul]ta[n]eis Patre refere-
bat, et p[er]tinens matri, ergo et Patri, simul partialiter tanti differ-
runt in rat[ion]e tu[a], ab illorum quolibet seorsim tanta, sicut cognitio de pla-
ribus obiectis essentialiter diversis, tota simul, s[em]per differt a cognit[ion]e data a quoli-
bet eorum seorsim. Et opponens fundamentum relationis, ideo, cum fundamentum, sit
filii nativitas: q[uo]d relatio essentialiter n[on] differt = Nam mortuo Patre, resul-
tat una relatio tota ad matrem, et hac mortua, resultat relatio tota ad
Patrem: q[uo]d utroque vivente, et non una relatio resultat. Resp[ondetur] specificari
relationis, n[on] a fundamento, de actio semi[n]is, sed, dicatur fundamentum esse virtualiter multiplex
Ad 2. R[espondetur] ratio est, q[uia] cum possit unica relatio Patris et matris respicere, similiter ha-
[be]re e[st] resultantia duorum.

Denique obiecies: innascibilitas in Patre, sumitur formaliter, vel essentialiter; si 1[us], non est notio a Paternitate distincta; si 2[us], notio negativa cum negatio sit, ut sic dignitatem non explet; de ratione a notionis est, q[uod] ad dignitatem pertineat = Ad hoc arguitur q[uod] RR. secuti Basq. R[espondent], non in negat[ione], sed in aliquo positivo, in nascibilitate, et constitutionis; alterum; cum a vigeant, illud positivum, nec absolutum, nec relativum esse potest; q[uia] si 1[us], spectabit ad ordinem originis; si 2[us], erunt in Deo plures relationes, quam 4[or], R[espondet] Basq. esse relationem rationis; ceterum de hoc, q[uod] seq[uitur], ubi examinabimus Basq. sed = modo dicta sufficiat relationem rationis, non magis explere dignitatem, quam realis negatio: q[uia] si negatio a notione excludit[ur], q[uia] dignitas non est, eadem ratione relatio rationis excludenda erit.

Arguito q[uod] hac solut[ione] relicta Relig[ios]i, nec semper notio esse, q[uod] ad rationem notionis necessarium ne, q[uod] dignitas sit, de sufficit cuicumque sufficiat, ita posteriori, dignitatem explere, sicut nec requiritur personalitas, de personalitatem notificet, et sic innascibilitas, dignitas non sit ratione sui formalis, a posterioribus explat dignitatem personalem, quam eius solius personae, illa est realis mag[nitudinis] competere potest.

Verum Urbanae solut[ionis] obiecies: si notio in negat[ione] consistere posset, seq[ueretur] plures alias esse notiones, quas non admittimus: q[uia] seq[uel]a p[ate]t: dat[ur] in filio negatio principii generativi, in spiritu s[ancto] negatio principii spirativi, in filio negatio procedendi p[er] voluntatem, in spiritu s[ancto] ingenerabilitas, id est, negatio

processionis

processionis intellectualis, hoc est, generationis: quo sit negatio valet nobis constituere rationem, admingi notiones. R. negatio potentiae generandi, et negatio potentiae spirandi, ex proprio conceptu, dignitatem non dicere, quia ex modo concipiendi, hoc est, productivae carere, potius indignitatem, quam dignitatem denotat, quod hi aliqui dicunt, hoc est ratione fecundi, sed ratio ea tantum habet, quae in filio invenitur ratio potentiae generativae, et inspirativae; ratio spirativae, cum non potentias productivas dicant, neque filii, alterum filium generare, neque spiritus sancti, alterum impulsum producere. inspirabilitas etiam dignitatem non denotat, et idem de ingenerabilitate est dicendum, tum quia supponit, quod alius producat, non dicit ex suo modo concipiendi dignitatem, quod careat hoc, vel illo modo productus. tum etiam quia inspirabilitas sumpta ratione sui, tres potentiae deberet, et filii ingenerabilitas, cum tres non spirent, et possint facile ... quae generatio non sit, quo est dignitas subsistendi in natura intellectuali, non denotant, innascibilitas, autem quae in negatione omnis principii, consistit, solum supponit naturae intellectualis divinae, praeterea potentiae, et id est ex principiis, circulo eiusdem explicat dignitatem subsistentiae, in natura pure intellectuali.

Huius discriminis, radicem reddit D. Th. 1 ad Annib. dist. 28 q. 1 art. 1 ad 3, quia sicut, quo affirmatio est specialior, eo vilior valet negatio, et contra quo vilior fuerit affirmatio, eo illius negatio est extractior, ut patet in negatione animalis, quae limitationem et paucioribus convenit, quam negatio hominis, quia animalis affirmatio, vilior est affirmatione hominis. ergo inspirabilitas est negatio peculiaris processionis per voluntatem et ingenerabilitas spiritus, quae spatiis processionem sit; innascibilitas autem est negatio processionis ut sic, quae vilior est qualibet ex illis processionibus, inde est quod negationes viliores sint, nec ad intellectuales naturae coarctatae, et sic dignitatem non denotent, ista autem coarctetur ad naturam intellectualem, et illius designet dignitatem. haec est frequens nostrorum thomistarum solutio.

Contra illam instabis: si innascibilitas sumitur mere negative, vel potest connotat supposito, supposito intellectualis naturae sit, dignitatem non denotat, cum non entis et quia chimaerae, competere

possit.

ponit: sic et, nullus est in illa, et in spirabilitate discrimen, sicut existe[n]s sit in notabilitate non illectuali, dignitatem importat: quo ductio est nulla Relo, sicut primo modo, sicut spirat dicente Sotis, non ratio formalis denotandi dignitatem, et in hoc a spirabilitate discriminatur, in qua sicut spirat subsisto illectuali, non purus dicitur, dicitur ratio formalis denotandi dignitatem expostulat: ratio huius discriminis, ex inde colligi, nam eo ipso, quod illi gam negatis om prius in entitate positiva, et nihil aliud exprimamus, evidenter eos inferimus, talis entitas est non illectualis divine, quod signum manifestum est, entitas denotata, nec huic negati ratio formalis denotandi dignitatem, sicut in entitate positiva ut sic, dignitatem illectualitatis non illucerat. non a eo ipso, quod negatio spirati cum entitate positiva iungatur, dignitas illectualitatis colligitur, cum entitas positiva non spirata, illectualis, nec, ac si inde huic negati ratio formalis denotandi, est sufficiens denotandi. et hec de isto dubio etc.

hic dubitari poterat, an relatio spiratoris, realis, aut formalis distinguatur a paternitate et filiatione, et res facilis est, stans quae ex dictis q. 28 de distinct. relationum ab essentia. ut sicut ibi diximus, relationem virtualem relatione quibus essentia distingui, ita hic est dicendum. et ratio est manifesta ex illo communi axiomate desumpta, in divinis, sunt, omnia esse unum, ubi non obviat relativa oppositio. at relatio spiratoris non opponitur relative paternitati, et filiationi: quo est indistincta ab illis, non minus quam relationes ab essentia. est 33 de persona Patris.

Quæstio 33.
De Persona Patris.

Postquam D. Thomas egit de personis in communi, in precedentibus, nunc incipit agere de illis in particulari, et de persona Patris, quae primatum tenet originis, quam questionem dividit in 4 articulos. in primo docet nomine Patris ratione proprii competat, nam proprium est, a quo alius procedit; at a Patre procedit filius: quod enim ratio solutum articuli 3 pone dici ingenitum, in quibus singulariter procedit ...

prij

prij, et caa, Latini, D.D. n. secundo, caa et prius vnu sunt, de quo in
loge, quia caa, que petit sibi dependi, et illis alietatem a prio in
caa, cu que filius a Patre n. dependeat, et sit eius de magestate
sit, g. h. Pater dicat prius filij, nullis sit et dicat caa filij = Grad
et negat, filius dici principiatum a Patre in vnu Latinorum, dici de
dat a Graecis. Cuius ratio e. nam h. Patri attribuamus q. q. e. auto-
ritatis, nullis subiectis denotans, filio potest attribui. Atque secundum
erroris locutio erat ee prius autoritate denotat, ee a principia-
tu subiecti et minoritatem prius fert in modo loquendi, sic Patri at-
tribuamus ee prius filij, filio attribuendum e. non principia-
tu, potentiis dici ee a patre. Ut a prio = ad negat Patris prio-
ri ee filio, eo q. h. non prius fuerit a prioritate ad significandum impo-
situs, n. illum signat, de origine: q. h. Patri ee prius filij, veniat,
ne dicendum prior, q. intelligendum e. de prioritate nam que caa-
litate importat. ;;

In 3 art. docet, hoc non Pater, ee proprium personae, id e.
n. methaphorice dictum, nec accidentaliter, de substantiali. Probat,
nam illud e. non proprium alicuius Personae, q. signat id, quo ab aliis
distinguitur: at paternitas, que distinguit personam ab aliis, signat
hoc non Pater, q. e. proprium illius, id e. n. methaphoricum, nec ac-
cidentale, de adeo specificum subsistentiae. ;;

In 3 inquirit, an hoc non Pater
dicat in diuinis proprius sm. q. personale, sm. q. h. De hac et paternitatis, pratis, et prius Dei de Patre, sm. q. dicit relatiue ad
personam filij, quam sm. q. respicit Creaturas, cu quarum dicit autoritas sa-
lutem. Resp. prius me. h. dicit Pater, ac h. genitus, et persone que e.
filius simpliciter. In 4o inquirit vt ee ingenitum sit proprius Patris,
et resp. affirmatiue, soluit ex dictis. Nunc. Dub. vnicum. quid signet
hoc non ingenitum, sit vt e. proprius Patris, et notio illius.

Dubium vnicum

Quid significet hoc nomen ingenitus prout est pro-
prium Patris, et notio illius.

§. 1.

§. 1.

Aliqua ut certa supponuntur

In hoc dub. tria ut aliqua certa supponimus. 1.° e, q ingenitus in ali-
quo sensu e proprius 1.ae personae, quae e desumptus ab Concilio Trauritano
no. 6. et 11. ubi dicitur Patrem ee ingenitum, q a nullo dicat origi-
nem, et filius ee de illo natus: at vero Spiritus S. nec genitus, nec in-
genitus credi, nec si ingenitus diximus, duos Patres dicamus.
Idque pro ratione ex D. Th. dicitur hic art. 4. nm. ingenitum por-
test 3. accipi, 1.° ut idem, q n factus, nec creatus, 2.° ut negat
generationem stricta, et hoc modo 2. r. n. connotando conjuncto, raoe
prij, 2. illa connotando. 3.° ut negat omnem raoem processionis, et consequenter
ut negatio fundata in positiva entitate. Iam vero in 1.° sensu, et 2.°
n. connotata raoe prij, n sit Patri proprium, d. in 1.° sensu sit omnibus
personis coe, et in 2.° n connotato principio coe sit Patri, et Spiritui S.;
in 2.° sensu, connotata raoe prij, e proprium Patri, cum Spiritus S.
et si sit n genitus, n tamen proprie n genitus. Et in 3.° sensu e proprium
et Patri e, cum filius et Spiritus S. ab illo procedant, ille vero, quia
nis, n procedat, p processionem. Concludit: q ingenitus in aliquo
sensu, et in vulgari theoria frequenti, e proprius e solius Patris.

2.°, q suppo-
nimus, hoc nm. ingenitus de formali, significare negationem, et n ali-
quid positivum, licet Marius docuisse refert Aureolus in 1.° dist. 28
art. 1. et bonaventura ibidem q. 12. et 13., referunt RR.
hoc docuisse etiam Basilium ubi infra, referunt Salm. disp. 11
dub. 3 n.° 50. mag. et suppositionem docent Coit. PP. et Theol. Aug. 9.
5. de Trinit. cap. 7. Cyrillus. Thesauri. cap. 3. Basil. lib. 5.
contra Eunom., et Epiphan. heresi 37: quos sequitur e D. Th.
in 1. dist. 28 q. 1 art. 1., et hic art. 4. Et manifesta raoe:
nm. n negabilis, differt a positivo, quia formale significatum: at
si significatum formale nris positivi, e positiva forma: q formale significa-
tum nris negativi, quale e ingenitus, e negatio.

Si

In: id est non signat ingenitum, quod non genitum, sumptum infinitanter, at non genitum, negatio generationis, seu productionis, de fali signat, sicut non homo, negatio hominis, et non ens, negatio entis: ergo sicut ingenitum non fram positivum, de negatio de fali signat.

Supponimus, aliquod functionem intrinsecam, de maali importari quod per ex differentia negationis ab extrinseco venientis, ut negatio lucis in aere, a negatione intrinseca, et essentiali; quod illa functio, ex qua oriatur, in subiecto non petit; hic vero intrinseca functio exposcit, ut stat in negatione: talitis intrinseca quo, quae in qualibet possibilitate intrinseca quo, fundat; at ingenitum, negatio intrinseca et essentialis Patri signat: ergo de maali functionem positivam intrinsecam Patri importat. His ex ferunt ... et statuit 1. ...

§ 2. Referuntur sententiae, et statuitur 1a conclusio.

His suppositis, quaeritur insuper, ratio cuius ingenitum sit notio Patris, an ratio positivi, quod de maali importat, an ratio negationis, quae de fali signat. Prima sententia docet esse notionis Patris, ratione alicuius positivi, hanc alii relatis, tenet Basq. disp. 137 cap. 5 et disp. 140 cap. 3: Marc. tract. 5. disp. 7 cap. 1. et illam veteres ex antiquis tenuere Suppositiam, Bonaventuram et alii relati a D. Th. hic art. 4. in ... hoc positivo invenerunt. alii negationem relationis ... praementalis a Paternitate et spiratione distincta assignant. alii paternitatem et spirationem simul. alii relationem ... ita exposuit Basq. cap. 5 relatione n. 18 quod: Vellit Marc. ubi supra cap. 3. illum velit, nollit, in sua tradit. ..., quae docet, positivum, ex quo oritur negatio talis, et ratio, cuius ingenitum est specialis notio, esse paternitatem sub ratione personalitatis, sub quo praecise dinqui a se ipsa, et inde paternitas, et in relatione transcendentali, fontalis potius dicere ... docet ingenitum ratione nullius positivi, esse specialem

nos

notis, d. solus ratio negationis, quae de formali signat. ita ex Theologis ex aliis Suar. lib. 8. dist. 12 — Arrub. disp. 121. cap. 6. Granad. tract. 7 disp. 2 et tract. 8 disp. 4 et alij RR frequenter. Prius explicatur sit.

Dico: nil positivum distinctum a paternitate obiective et adaequate, est functus negationis ingeniti, d. e. ipsa paternitas, prout immediate distinguitur divina natura, in ratione subsistentiae hypostaticae. — 1a pars dico prius positivum nequaquam obiective distinctum a paternitate, fundans praedictam negationem, absolutum esse negatur, ut communiter fatentur Theologi, et ratio clara suadet: absolutum namque quod est tribus personis commune, functum a negatione ingeniti, notionale esse debet et proprium Patri; nec non potest esse ratio vel formalis realis a paternitate et communi spiratione distincta; sed nequaquam relatio realis in divinis distincta, temerarium est in communi Theologorum iudicio; nec paternitas et spiratio simul; tum quia si hoc esset, non distingueretur ingenitus in ratione notionis a paternitate et spiratione, ipso lexu nequaquam ex duabus notionibus, nam notiones non augentur; tum etiam quia ingenitus est proprius Patri, et sic eius functum proprium Patri debet esse; relatio aspirationis est Patri et Filio communis; quod sicut essentia, quae communis tribus personis est, excluditur a fundatione negationis ingeniti, ita spiratio, quae communis est Patri et Filio — nec illud positivum potest esse relatio rationis, quam Barq. assignat. tum quia negatio haec realis est, et ut functum reale, ex quo oriatur, exposcit. tum etiam quia relatio rationis minus explicat dignitatem + quam realis negatio: tum denique quia relatio rationis functum aliquid supponit natura prius quam aequo a. functo relationis rationis distinctum, poterit absque illa negationem illam fundare — non denique potest esse relatio trancendentalis, qua Pater in divinis, Filius et Spiritus S. respiciat, tamquam fontale principium, ut volebat Alorc.; tum quia in divinis transcendentalis relatio non datur, ut pote in dependentia consistens, quae perfectionibus divinis repugnat: tum etiam quia nec ea, quae in creatis transcendentales importanti, non multiplicant realiter in Deo, nec notionalia sunt, sed communia. ut scilicet intellectus et voluntas, quae in creatis transcendentales esse dicuntur ad principium, et sunt in Deo absque vio realiter

non

+ quia, dicquam

n̄ distinguunt, & coes st tales, p̄onis. functis. a. negatis ingeniti,
notionale est eē, & realr distinctus p̄sona. tu B. non in Patre,
n̄ dat vng rō transcentalis, quo respiat filiū & Spiritū S., dē
siue transcentalis, siuē pramentalis; adeōq illas respit
paternite, & spirat. et negao ingeniti, in rō transcentali,
Virtualr distincto ab his relationib, n̄ pote fundari. ans. P. 1.
n̄ dat pramentalis rō, quo in diuis Pater, respiat filiū &
Spiritū S.: ḡo neq. vng transcentalis. Cons. pt, ḡ eadē Vnitas,
aut diuersitas, ad Vtrūq. sufficiter p̄ teri: 2. ng q rō pra-
mentalis, suō influxū fundat; & n̄ dat in patre aliq
vng & cois influxus, quo influat in filiū & Spiritū S; n̄ dat
vng rō pramentalis ad illos, dē si dat transcentalis e,
Vt fundet influxū; n̄ n̄ ē rē indiuiūs rō realr distinguens,
n̄ ptinens ad origine, s. accidalr, s. executiuē: ḡo ḡ n̄ dat
vng influxus in illos, n̄ poterit dari vng rō transcenta-
lis, ad illos tantū: 3. Vt filius & Spiritus S. patrē respiant,
n̄ dant in illis transcentales rō, a filiat & processione,
Virtualr precisiuē distincti, alias daret in quolibet illorū,
2. rao distincta Virtualr: ḡo pariter Vt pater respiat filiū
& Spiritū S., transcentalr, Vtrūq̄ n̄ ē vng rō transcen-
talis, Virtualr precisiuē a paternite, & actiua spirat
distinctis. ; ex his 2. pars sē colligitur, negao ng q ingeniti, pe-
tit p funcio aliq positiū in Patre; at hoc positiū, n̄ē pratū aliq
ab Vtis, nec relao pramentalis realis, nec rō raois, nec spiratio
actiua, nec rō transcentalis precisiuē a Paternite distincta: ḡo ē ipsa
Paternitas, qteng Vt fria his potalica immatecy naa diuina
Diungit.

§ 3. Proponitur Secunda Conclusio

Ingenitus n̄ constituit in ratione nbtl. ab alijs distinctus, p positiuū, ḡ im-
portat de maali, dē p negatiū, quā essentiali significat. = Jē ex. Philo-
sophicant. 4. not., Vbi porq refutauit Ptt illorū, q docebant innasci-

bilitatis

bilitate, & sic Patris proprieta, l. signare q. nullo sit, de q. prium aliorum, l. velg auctoritate, l. fontale plenitudine, & ideo dicendum (sm. auct.) e, q. ingenerito negat. generaci passivae importat, & paucis inter positis ingt; nec propterea hoc segr, q. ingenitum n. debeat poni propria notio Patris, q. et simplicitas, q. negat. notificant. Ex q. his verbis sic arg. arguit D. Th. intendebat habere innascibilitate, nec notis, eo q. notio, ponit aliqd in eo, cuius e notio; ingenitum. a nil ponit, d. removet, cum negat. importet. Cui arguto Rt q. lt negatio lit, potest ee notio Patris, q. simplicitas, q. negat. notificant; at si sentiret ingenitum in rone notis, rl q. negatis, d. ipso positivum dstitui, n. sic Rt, d. facilis argulo occurreret asserendo q. lt negatis significet, n. q. p. illa, d. p. maale positivum dstitui in rone notis: &c.

2º: ad rone notis dinctum regr. recepto obiive virtuale ad se ab aliis dincto; at positivum, q. de maali dicit ingenitum, lt, paternitas vt fra hypostatica, n. ding. virtuale ad se a paternitate vt referente: q. l. n. e notio ab aliis dincta, l. n. p. positivum, q. dicit de maali, d. p. negat. de frali importata in rone notis. dstituat. Denique 3º dr, etenim ad rone notis, sufficit, q. notificet aliqd personale, ptinens ad dignitate, nec regr. q. ipsa notio rone sui sit dignitas; at negatio significa n. ingeniti, notificat in Patre aliqd ptinens ad dignitatem, lt, primatum originis, & immaturitate ... Patris rtinas, quae dignitas nulla alia proprietate explicat: q. & si rone sui dignitas n. lt, erit notio rone sui: mai. in qua difficultas, dstat ex doa D. Th. proxime adducta. 2º, n. n. magis regr. ad rone notis q. signet aliqd ad dignitate spectans, quam q. signet proprietate personali, cum tb ex 1º colligatur; d. vt aliqd notio sit, n. regr. q. rone sui sit proprietas personalis, d. q. proprietate personale circumlocutive signet: q. et n. regr. q. rone sui dignitas sit, d. q. circumlocutive signet diversa dignitate. Ex quo infert n. regri ad dincta notis, q. notificet dignitate diversam, d. sufficit q. rone notificans, lt ab aliis dincta, & si dignitas notificata eadem sit, q. pt 1º a parte personalitatis, quae p. notis notificari debere dstat ex dif. e notis,

et q necessario diversa notis, diversa personalitate significao, d. ejusdem diversum significant: quid de dignitate dicendum? q in una persona, nisi dignitates obtineat diversas, immo, nec in omnibus simul; et tunc eiusdem Personae plures dant notiones, et ex his corruit argumentum Bayquez exinde constantis, negatis non sufficere ad rationem notionis, quod ratio sui dignitatis nec: ergo

d. opponit Harcon

Contra Vazq. dic: Patres communiter appellant Personarum, fontale Trinitatis principium, quem modum loquendi imitantur scolastici cum D. Th. hic art. 4, qui fundamentalitas, constituit in eo quod Pater est radix caeterarum Personarum; at in ratione principii radicalis filii et spiritus s., non constituitur paternitate, et spiratione, cum istas solas conveniat ad filium, et spiritum s., ut proximum illorum principium: ergo perfectionis aliquam ab illis praesertim distincta, quae cum absoluta non sit, nec relativa praementalis, erit transcendentalis relatio, qua indivisiè, ut Vazq. respiciat, ut principium radicale, et hac fundabit relationem ingeniti, et constituet ingenitum in ratione notionis.

Respondeo paternitatem posse quoad praesens, considerari, 1° ut forma hypostatica tantum naturae divinae, 2° ut trahat divinum intellectum sub ratione proximi principii generandi filii: sub 1ª consideratione, spirationis actiua radicat, ac proinde paternitas in spectata ad se, satis constituit fontale Trinitatis principium, hoc est aliarum Personarum distinctarum ab ipso, quia ad hoc requiratur in illa duo, conceptus obtinere ad se distincti, nec requiritur transcendentalis, d. ut principium sit, sufficit paternitas, et ut ille illigatur, sufficit negatio originis signata nomine ingeniti.

Quaestio 34.
De Persona filij.

Dubium 1.

An Verbum in Diuinis, tantum personaliter dicatur?

§. 1 Praemittunt duo praesupposita, et Durandi sententia Reiicit.

in hoc dub

in hoc dub. duo ut indubitata supponimus, & alterum in examen vocamus, 1.us est dari Verbum in divinis, cuius contrarium docuerunt plures heretici; oppositum autem esse de fide, docent universi Ecclesiae PP, ut ex dicendis constabit. supponendum 2.o, filium non in tempore, sed ab aeterno esse Verbum, cuius oppositum etiam docuere plures heretici, cuius delirij falsitas, manifeste convincit ex illis verbis Joannis. in principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, nam particula erat, aeternitatem denotat, ut omnes expositores docent. 3.o supposito his, quaeritur examen vertitur, an ratio Verbi personalis sit, an essentialis; vel utrumque simul? 1.a S.a docet, rationem Verbi, habita metaphora supposita, solum essentialiter dici; 2.o autem personaliter quadam similitudine ad modum. ita Durand. in 1. dist. 27 q. 3, motus ex eo quod verbum, id est, intellectio, ut constat in verbo creato, ab intellectione, actio intelligendi in divinis, solum essentialiter dicitur, & si filio appropriatur proprietas: quod si ratio Verbi proprie accipiatur, solum essentialiter dicit, & cum S.a Durandi, orta habeat ex eo quod verbum divinum, intellectum non procedere sentiat, quod supra q. 27 dub. 2. reiecimus, non est cur in eius impugnatione immoremur, nec fundamentum, cui fidit, alicuius pondere esse; nam verbum creatum, non intellectio, sed in termino illa producto, consistere, est expresse D. Th. de pot. sic expresse docet q. 9. de pot. art. 1. his verbis: intellectus in intelligendo ordinatur ad 4. potentiae, scilicet, ad rem, quae intelligitur, ad speciem intelligibilem, & ad ipsum intelligere, & ad conceptum intellectus: qui quidem conceptus a tribus praedictis differt; deinde differt ab actu intellectus, quia praedicta conceptio consideratur ut terminus actus; an autem bona sit consequentia Durandi, qui ex eo quod Verbum creatum in intellectione consistat, infert quod id ipsum de Verbo divino debeat dici, iam contrarij qui contra D. Th. ans admittunt.

2.a S.a ex extremo opposita, affirmat Verbum in divinis, solum personaliter dici. ita Caiet. Zumel. Bañez, & Albar. hic art. 1. Suar. lib. de Trinit. cap. 3. Basq. & alij. 3.a docet Verbum proprie acceptum solum dici personaliter, acceptum communiter, essentialiter dici: ita expresse D. Th. in 1. dist. 22. q. 2 art. 2. & q. 4 de Verit. Capreol. in 1. dist. 27 q. 2 art. 1. & c. 4 contra Gent. cap. 13. Was Lor. disp. 2 & alij.

§. 2.º

§ 2. Statuitur Prima Conclusio

Verbum adaequate acceptum personaliter dicitur: ita A.A. 2° & 3° sic, & Pr. 1°: quia de ratione Verbi adaequate accepti, est quod sit repraesentatio actualis objecti ab intelligente producta; at ratio producti solum personaliter dicitur, cum nihil essentiale producat in Deo: ergo ratio Verbi adaequate accepta, solum personaliter dicitur: major, in qua est difficultas, Pr. 1°: quia ex D. Th. in 1. dist. 27 art. 2 in corp. in usu sanctorum, & in communi loquentium, est, quod hoc nomen Verbum relationem realem dicentis importat; at haec relatio producentis: ergo realis producti. 2°: quia Verbum est realis imago; at imago non est similitudo quaelibet, sed similitudo producta: ergo Verbum, si adaequate accipiatur, est repraesentatio actualis ab intelligente producta. — 3°: quia Verbum adaequate acceptum, non est Verbum contemplatum solum, sed etiam locutum; at locutio sumpta adaequate pro actione dicendi, est realis productio: ergo Verbum adaequate acceptum, est etiam realis productio.

2° Probatur: etenim Verbum in sacra scriptura, numquam essentialiter dicitur sed solum personaliter; at si adaequate sumptum, essentiale quid esset, in sacra scriptura essentialiter esset acceptum, ut constat in aliis, quae essentialiter dicuntur in Deo, ut sunt sapientia, amor, oppositum autem manifestum est in textibus nostris personaliter accipi, constat ex illis verbis Joann. 1° in principio erat Verbum, quae verba de tertia Persona explicantur a Patribus, ut Joann. cap. 1: tres sunt qui testimonium dant in Caelo, Pater, Verbum, & Spiritus S.: & apocalip. 19: nomen ejus, sit, filius erat Verbum Dei, qui modus loquendi, manifeste indicat esse nomen proprium ejus, aliusque non esse quo esset Cyril. lib. 7 thesau. cap. 1° docuit Verbum esse nomen proprium filii — est autem numquam essentialiter accipiatur, constat ex eo quod nullus est locus in quo sacra scriptura nomen Verbum, ut tribus Personis commune accipiat, nec a Patribus accipiatur. 2 Denique Probatur ex D. Aug. l. 101 de Trinit. cap. 2, ubi ait, Verbum solum filius dicitur & accipitur, non simul Pater & filius & l. 7 cap. 2: Pater & filius simul ~~...~~ una essentia, sed non simul unum Verbum, quia non simul unus filius; at si Verbum adaequate acceptum posset dici essentialiter, non solum filius esset Verbum, sed etiam Pater & filius, & sic filius esset Verbum de Verbo, sicut ex Aug. est sapientia de sapientia, quia sapientia essentialiter dicitur: ergo Verbum si adaequate accipiatur, solum personaliter dicitur.

§ 3. Argumentis in Contrarium occurritur

Objicies 1°:

Obies 1.º de voc[?] mentalis e, q illigenti, repntet obtu; at nil psonale Patri reprentat obtu: ergo nil psonale obtinet raon Vbi, q h[?] adte acceptus, et ali dicit. mit. 1.º Pater sp priori ad productum filium, supponitur pfectissime illigens: ergo tunc pductus, n repntat Patri, Vt illigenti. 2.º nā Pater in sua esta pfectissime cognoscit attributa, relaes, & creas: ergo nil psonale, e medius cognoscendi sui illius. Ofi: na Vbu in raa s, e rao cognoscendi, tamqs medius, in quo, at nil psonale, e obtinerao illigendi, cu eo tarae sit esta diuina; qu e 1.um obtu motivus, & terminus diuine illect: ergo

R. Dist. maior, dingo mius; reprentat 1.a et 2.a mius, Veluti 2.a, n.º mius & cog, neg. amplius ob bat. effecto Wincunt: itaq. et Vbu diuinu, n sit raadius, Vt hic Deus, l; Pater, pillud, aut in illo Heplet obtu, Cognito qVbo in essa diuina, que e 1.um obtu, in illo, Vt sic cognito, Pater seipsu, sua esta, & alia, cognoscit, Vt docet D. Th. loco allegato ex dentiam ad 4, inqt, sit Videt filiu ee, sibi hedi[?] sua: Vt filius n sit Patri rao cognoscendi 1.a et 2.a Veluti 2.a, ac proinde illi Vt illigenti, reprentat obtu.

Ex hac solut. raq Vbi, spiritui S. opetere, ne falsitatem. Pater & filius, se in spiritu S. cognoscunt, cu sit prius illius, prius a in eo, cuius prius Videt, Vt docet D. Th. loco allegato in eadem solut ad 4: ergo si hoc suffit Vt 2.a psona sit Vbu, i etiam suffiet ad 3.a: 2.º sp priori ad pductu Vbi, supponitur Pater pfectissime oia cognoscens: ergo in Vbo cognito, n pote sua esta, nec seipsum cognoscere. Pcoa; ngi ideo n pote Deus se cognoscere ex creis, Vt docent nri Theol. supra q. 14 art 2, q ad cognit Creaturas, supponitur pfectissime cognoscens seipsum. 3.º id, q rao e sui, e Vltima actualitas, neq. in eo q ordine pro Vlteriori actualitate actuari, quo ee nec exsistentia datur exita, neq. illectio potest illect. a se dincta, illigere; at esta diuina e rao e sui Vltima actualitas in linea illigendi passiua: ergo neq. tiatine illecta p aliud psonale Vbitu: & Vt in filio, Vt in Vbo, reprentari n

po

poterit, cu oratione Verbi in nostra S., sit esse Ultima actualitas in linea
intelligibili passiua, ut obiicitur illecti.

Rad 1. neg. sequelam, ad cuius
probationem dicat; ad rationem Verbi non sufficere, quod sit manifestatiuum, alias cuius-
libet eo, et Verbum, cuius effectus, et Ulterius requiri, quod procedat per intellectum, indicat,
a Spiritu S. non Venit: ita Dth. loco ex sententiarijs relato, ad
2 ex arguitur, 1o loco facti. Ad 2m. neg. cons., ad cuius prob. ats neg.,
causa illa adaequate, deinde quia effectus non posset, nisi imperfecte Deum re-
praesentare, Deo a repugnat imperfecta et abstractiua cognitio
— Ad 3m R rationem repraesentatiuam, potere Verbo existentissima natura di-
uina: Verum ex eo quod ratione Verbi esse cognoscat, non tamen Ultima actua-
litas, Ulterius actuari, seu determinari. Si dicas: esse potest in Verbo,
et ratio repraesentatiua, at potest sic dici Virtualis ablative a seipsa: ergo
R Verbum esse maxime specificatiue, non vero reduplicatiue, et in 1 sensu fal-
sum esse minus.

2o principaliter obiicitur: si Verbum proprie acceptum, personaliter dicere-
tur, diceret de 2 persona, at hoc proprie Verbum non est: ergo. min. si 2a persona
est Verbum, illius productio est illa realis locutio, at hoc est falsum: ergo.
Pmi: ois non locutio, sed audientis respicere, at Pater in locutione
Verbi, non loquitur sibi, cum per Verbum nihil sibi manifestet; nec loquitur filio,
quia Verbum adeo, cui fit locutio dinquidet; nec loquitur Spiritui S., alias
filius esset Verbum Spiritus S., et per alio illo procederet: ergo Pater inge-
nerat filius, non loquitur, et sic filius genitus, Verbum non est.

Ad hoc arg. Vasq.
disp. 144 cap. 2, R, Patrem in productione filij, loqui sibi, non filio, id
ipsum docet Alarc. — alij ex oppo dicunt Patrem filio loqui, non sibi
in illius productione: ita Arrub. disp. 133 cap. 8. et melius R Patrem
loqui sibi et filio; 1o probatur ex illo Joann. 12. Sicut dixit mihi Pater, sic
loquor. supra quae verba Aug. cap. 44 sic ait: dixit Veritati, quia
dixit Veritatem genuit: ergo ex mente Aug. Pater per generationem loqui
filio. 2o nam alteri loqui, nil aliud est, quam ei aliquid producendo ma-
nifestare; at Pater producendo filium ei manifestat omnia, quae

intelligit

illigit, ei coicando oiŋ rerū nōq, & repſentatā: ō filiologꝫ itſeiꝫ generatā.ꝫ 2ō ꝫ et, Vrat, 1ō nā Pater pducendo filiū, ōtainillo cognoſcit, vt docet D. Th. Vbi ſupra: ō ſibi oia manifeſtatꝫ & dr logꝫ ſibi in filio = 2ō nā filiꝫ ē Vbū mentale, atin pduct° Vb̄ mentiſ, pducenſ logꝫ ſibi, vt ſt at in Vbō Creato: ō Pater in filij pduct°, logꝫ ſibi.

§ 4. Proponitur secunda Conclusio

Rao Vbi ſumpta inadqte, eſalꝫ dicit: ita expꝛe D. Th. locis in pncipio relatis, nec R.te ſufficit ex Caiet. D. Thō in hac q. paulatī ad Veritatis cognitꝫ Veniſſe pfecte, & in art. 1. huiꝫ q. retractaſſe ſentiam, quā olī docuerat: nā in Itineriū obſtat D. Thō hic ſolū docere Vbū ppꝛie acceptū, tū dici pſonalꝫ; at hoc nō oppo cū doa aliijs locis tradita: ō cū alias eā expꝛe nō retractauerit, abſq. fundo aſſerit. M. retractaſſe.

Deinde P. nāq ꝫ ꝫ ꝫ cxterioꝫ, ad Vbū interiꝫ dicit ordinꝫ, quo ēa caiꝫ dicit, Vocis ſigna ꝫ ꝫ at Deꝫ Vt Vnꝫ poteſt loq pVbū externū, & multotiſ ſic logꝫ, cū habꝫ aliquea reuelat: ō cū tale Vbū n dicat pordinꝫ ad Vbū pſonale, dicit ordinꝫ ad Vbū eſſale, inquo inadqte ſaltꝫ rao Vbi ſalueat. ꝫ Dr: nā Deꝫ Vnit° mentiſ, Beatorꝫ (x° loq ꝫ Thavꝫ) Vt Vbū, dn Vnit° Vt ab illis pcedenſ, dꝫ tꝫ Vt manifeſtanſ ex p. tiī: ō diuina eſa, Vt exercenſ munꝫ ſic manifeſtantiſ, aliqualꝫ obtinet raoꝫ Vbi. ꝫ Deniq. P. 2° raoe a priori animad Vertendo pꝛiꝫ in Vbō mentali, duoſ ina ꝫ ꝫ deptꝫ reperiri: 1° eē dict° Vt dictio & pductioē: 2° eē illect° Vt ꝫ platio, qtenꝫ ē rao, inqua Vt in medio menſ ꝫ obtū, & pſtꝫ q. munꝫ ꝫ ꝫ ꝫ impꝛeſſa dinꝫ, quꝫ n Vltꝫ, dꝫ Vt ꝫ pꝛiꝫ cū ꝫ Vrat. hoc itaque mīſſo, ſit 2°: eē id, inquo inteꝫ ꝫ plat° obtū, ē rao Vbi, ſaltꝫ inadqte, at hꝫ rao in diuiniſ eſalꝫ dicitꝫ: ō Vbꝫ eſalꝫ dicitꝫ inadqte acceptū. min. P.: eſa diuina ſeipſa, ē rao Vltima Tuendi diuinꝫ cognitꝫ: ō ſeipſa ē id, inquo diuinꝫ inteꝫ, oia obta cognoſcat. & habe id, inquo Deꝫ Cognoſcitꝫ, & oia alia, eſalꝫ dicit. ꝫ Dr:

denique quia species seipsa unitur per modum proprii, ratio speciei impressae, essentialiter dicitur in divinis: quoniam si essentia divina seipsa unitur per modum verbi manifestantis, ratio verbi quoad hoc munus, essentialiter dicitur.

Obijcies 1.o non datur in Deo essentialis locutio, sicut nec essentialis productio, quae est de locutionis conceptu: ergo nec datur verbum essentiale illo modo, cum, ut patet, non verbum, et locutio. R. ... locutionis posse accipi in adaequate sumpta, et inadaequate, 1.o modo importat manifestationem et productionem; 2.o modo, solum dicit rationem manifestationis, et in hac 2.a acceptione essentialiter dicitur. Et forte in hoc sensu locutus fuit Anselmus. Cum dixit idem esse supremo spiritui scire, intelligere, sive dicere, quae solutio fundatur habetur in D. Th. in 1 dist. 27 q. dicta ad 3 verbi admittit dictionis essentialem; dictio autem idem est quod locutio.

Denique obijcies: sublata ab aliquo ultima differentia, nullo modo remanet univocum illa, sicut rationali sublato, manet quidem animal, non tamen homo; at ultima differentia verbi est ratio producti: ergo ista seclusa, neque ullo modo verbum remanere, et sic in nulla sui acceptione essentialiter dicitur in divinis. R. verum esse maiorem de differentia adaequata, ratio autem producti, non est differentia adaequata verbi, sed inadaequata, ex qua simul cum alia, scilicet repraesentationis actualis per modum verbi, adaequata verbi differentia resultat, et ideo ablata ratione producti, et remanente de repraesentatione per modum verbi, et sic non remaneat verbum adaequate, manet tamen inadaequate acceptum. Sequitur ultimus corollaria, quae inferuntur ex dictis.

§. Ultimus. Corollaria, quae inferuntur ex dictis.

Ex dictis infertur 1.o non bene aliquos distinxisse inter verbum et speciem expressam, illud personale tamen, istam vero essentialem asserentes, etenim D. Th. art. 1. in corp. inde probat de ratione verbi esse quod productum sit, quod verbum est de ratione conceptus mentalis; at conceptus mentalis, et species expressa idem sunt: ergo non minus est ratio producti de conceptu speciei expressae, ut signatur hoc nomine, quam ut signatur nomine verbi. = 2.o infertur ab hac de loquendo de verbo, solum sumi personaliter, tum quia ut docet D. Th. locis relatis, loquendo est de verbo usus Sanctorum; at in sanctorum

ternissu; immo et in sensu logico scripto, verbum solum personale dicat; et absolute logo dicto, solum personalia vtendum est illo: item etiam ablato aliquo, quod est de hoc absolute, illud absolute non remanet, et remanere possit, sic addito diminuente, sic addito ... hujus modi; at de ratione verbi est esse productum; et hoc sublato, quamvis ab essentialibus possit auferri, non remanet verbum in absoluta vbi locutum. [illegible] an verbum divinum formaliter procedat ex cognitione omnium, quae formaliter reperiuntur in Deo. §. 1. explicatur status difficultatis, et referuntur sententiae.

Dubium 2.

An Verbum Divinum formaliter procedat ex cognitione omnium, quae formaliter reperiuntur in Deo?

§. 1. Explicatur status difficultatis, et referuntur sententiae

[illegible] dictis supra q. 27 dub. 2, Verbum divinum ... ex memoria ... in actu secundo, et ex illa, hoc est ex intellectu actu intelligente, procedere ... Verbum sicut ostendimus. Cum autem Deus cognitione [illegible] attributa, et relationes, quae in eo reperiuntur, an procedat ex cognitione ... essentia, an [illegible] sub aliqua ratione concomitanter se habeat, vbi ad verbum, hoc nobis in hoc secundo loco ... Cum non asserat procedere ex memoria foecunda, hoc est ex intellectu foecundo ... divina essentia ... attributa et relationes repraesentet, dubitari potest, an ex intellectu ... foecundo verbum procedat, an ... foecunditas repraesentativa relationum, concomitanter se habeat, et ... Veniamus, suppono, ... manifestum fiet, verbum ... procedere ex cognitione ... attributorum, in quibus ... conveniunt, et ... aliquibus ... tribuat ... dubium nunc ad relativas proprietates ... in quo ... reperiuntur.

... negat verbum ex cognitione alicuius personae procedere, et solum cognitionem ... antecedere verbi productionem. ita solum in 1. dist. 1. q. 1. art. 1. et 2. ... 1. p. ... disp. 11. art. 2 ... 4. — 2. docet verbum ... procedere ex cognitione

aliq

aeq. et 1ª persona, n. a. ex cognit.e sui, neq. spiritus S. itaq. quos supressonne refert Aaub. Vbi in secunda = 3ª docet Verbum procedere q. se ex cognit.e Patris et sui, n. a. spiritus S.; ita Barg. disp. 144 cap. 4. Marc. tract. 5 disp. 8 cap. 3. = 4ª et vera as. docet Verbum praecise in 4º modo ex cognit.e trium personarum procedere. ita D. Th. in 1. dist. 27 q. 2. art. 2, q. 4 de Verit. art. 5. q. libeto 4 q. 4 art. 1. et in hoc conveniunt Thomistae Curiel. Bañes, Tornel, Nazar. Albela, Salmant., Sancto Th., Marcq de la serra et alij. ex alie- nis Suar. lib. 9 de Trinit. cap. 4 Granad. tract. 9 disp. 5. Aaubal disp. 124 cap. 3. Pro cuius explat.e sit

§ 1º Statuitur prima Conclussio.

Verbum procedere ex cognit.e earum, et 3 personarum procedit, in hac de. AA. 2 et 3 et 1 sc. cum autoribus 4ª conveniunt, et quae expressa D. Th. locis citatis, ante-lig. probat. adverto, id pro recto in 4 modo exigi ad productionem alicuius, quod pro recto exig. ut prius illius: id. a., n. pro recto exig. in 4 modo, quod sit sitid. cum prio- ritate, aut identice, actio quae n. petit ut eius prius: sicut trinitas personarum, et si ipse dependeret ad Deum unum entitive, nihil e per necessaria 4º modo ad creaturum productionem, quae a. pleni petit pro hoc prio, nisi Deum unum, et si per impossibile, Deus maneret unus et n. trinus, adhuc ab ipso produ- cerentur creaturae hoc suppo.to

Prob. 1º: Verbum praecise in 4º modo procedit ex cogni- tione comprehensiva eius; at hic n. potest illi qui in Patre, sub paternitate n. cog- nita: ergo praecise in 4º modo ex cognit.e Patris procedit: min. p. divina n. po- test comprehendi n. cognito in illa et ex illa, quia ex vi illius cognoscibile e; at ex vi divinae essentiae paternitas e cognoscibilis: ergo neq. illi qui compre- hensiva essentia, paternitate n. cognita = R. solvitur; quod sit paternitas in divina essentia cognoscibilis sit, nihil in illa priori ratione, ac ex inde sit pro- priori ad productionem Verbi, paternitas n. cognoscatur, comprehendit essentia

P. Atqui sub priori quo essentia cognoscitur, cognosci debet ut radix paternitatis; at ut sic cognosci n. potest, paternitate n. cognita: ergo e cognoscibilis in essa sub priori:

loa è euidens. min. ex dict. nota; n. n. vidi ming ad cognit. radicis cognitio radicati, qua ad cognit. Vnig. relatiui, cognitio absoluta: maior à n. minus nota Videt, eteni pratum radicis, p. a paternitas, n'è attributum ess.; si attributum e, tandem erit deveniendum ad aliqua rone radicis, que attributum n' sit, nisi Velimus in infinitum procedere: at ex quoq. g. p. prioti cognit. esse, dent o'ia prata p. se l'ad illa. pertinentia, & quae Ktatiua cognosci: g. ex oi. oriori cognit. esse, cognosci det pratum radicis.

Dica 2°: ex oriori originis ad filium, illiq. era Vt in Patre, n. n. nisi ex Vt in illo è fecunda ad filii productio: g. pillo oriori è paternitas cognoscibilis in diuina essa. loa pt, nq è cognosci oriu. ex oi oriori, quo è, at n'è cognoscibilis, nisi in Vt esse cognita: g. ex oriori ad filii productionem, cognoscibilis è paternitas in diu. essa, & ex illa. Explat difficultas: Cognitio diu. n'è fecunda ad filii productio, ex Vt nititur Deo conuenit absolute, D. ex Vt modifica paternitate: g. ex oi oriori, quo fecunda illiq., illiq. det paternitas, Vt illa modificans; at ex oi oriori, quo illiq. paternitas modificans cognitus, è illigibilis à Deo in sui seq. etc.: g. ex oi oriori, quo illiq. cognitio Dei fecunda, è Paternitas illigibilis in diu. essa, & inter intellecta paternitate, n' obtinet Dei essa, pillo oriori, comprehensiue cognosci.

Probatur 3° Vbum gle procedit ex cognit. illorum, que manifestat: at Vbum è gle expressiuum eius & Paternitatis: g. gle procedit ex Vbum g. cognitionem precedente. maior ensta; de n. representatum in Vbo creato, det gle representari in specie impressa, quae intellectu reddit ad illiq. product. fecundum: g. oe repntatum in Vbo increato, det gle in ico. ofte, mediaqua procedit, illigibilis manu. Sicut nq g. intellectus creatus fecundat gle spe impressa, ita diuinus intellectus ga actuale rerum cognit. min. est manifeste; dein etiam exico q Vbum diuinum è gle imago, n' huiq Dei, Vt oibus prioni etc., a quo realr. n' ding., q. lr imago diuini det, D. è imago Patris, a quo realr. ding., & realr. procedit; at imago gle repntat suam

ima

imaginatum: quo divinum Verbum repraesentat per se, non istum ut imaginem Dei, ut Filii Patris, cuius est imago.

Denique probatur 3°: Cognitio divina praecise ut ad paternitatem terminata, est per se productiva Verbi ut quo, non minus, quam terminata ad essentiam, et non aliter ipsi Verbi, cujus est im... quod Verbi, quod deficiendo... et hoc ex paternitatis notitia per se in aliquo procedit: minor probatur: non solum essentia, sed et Paternitas, est cognoscibilis, cognitio ad illam est ut terminata, quod Verbum est repraesentabile Verbo, ad Verbum... quod sicut Verbum sub ratione ad essentiam petit a cognitione ad illam terminata procedere; ita Verbum sub ratione ad paternitatem per se petit procedere ex divina cognitione ut ad paternitatem terminata, et ideo cognitio divina sub hac ratione, erit per se productiva Verbi, tamquam prius quo.

§. 3. Contraria Argumenta solvuntur.

Contra illa dices, obiiciunt Scotistae: Cognitio divina prius terminatur ad essentiam, quam ad paternitatem: at pro illo priori est sufficiens ad producendum Verbum: quod ex illa quo ad solam essentiam terminata, procedit, dato quod ex actuali cognitione petat procedere: maior probatur: divina essentia ut ab omni relatione distincta, est obiectum primum motivum et terminativum divinae cognitionis, relationes autem secundario comparantur ad illam: at omnis actus prius terminatur ad obiectum primum, quam ad secundarium: ergo cognitio Dei, prius illius terminata ad essentiam, quam ad Paternitatem &c.

Respondeo negando maiorem, ad probationem, omissa maiori, de qua supra q. 14. distinguo minorem; prius prioritate a quo virtuali obiectiva, concedo minorem; prioritate in quo, et transeat; subdistinguo minorem, si primum in se includat, et cum illo nectatur non minus; si cum illo essentialiter non nectatur, concedo minorem et nego consequentiam, quia infert prius illius cognitionem divinam sub terminatione ad essentiam, quam ad relationem, quod esto ... relatio ad secundarium obiectum spectare, essentialiter... cum illa conectuntur: itaque fatemur, quod si essentia est obiectum primum, et relationes secundarium, terminatio ad essentiam erit prior, prioritate a quo virtuali obiectiva, quam terminatio ad relationes: quod nil aliud est, quam essentiam esse primo obiecti ... sub qua, aut ratione ... terminant relationes, cognitionem divinam, nec ex hoc licet colligere illam cognitionem Dei in aliquo priori, terminatam ad essentiam, et non ad relationes, quod eum illas per se nectantur

tanti creata, non obst illius tanta adesse productio, et in tantaad re-
lat., et solum collig in Vbo, est tamen, repraesentari eius et 2° relat., quod ad-
missa illa non videntur fatemur. Et nota evidenti arguitur inde
aliquorum ex discipulis Scoti admittentium attributa produci Vbi per suc-
tus conscientiae, ut ut cognita, et ut in memoria fecunda dicenta,
cum tamen non attributa, et etiam, ut ab illis dicta, ut obiectum cognitum dicun-
tur; sicut in hac non attributa pro ducuntur, et in sint obiectum sed,
ita et relat. pro, posita ab illis producti deducere, quiquid pertineant
ad obiectum cognitum diuinum.

Arguunt: Vbum non est imago Patris ratione pa-
ternitatis, sed solum ratione essentiae; ergo non repraesentat paternitatem, sed solum essentiam.
Conseq. patet, quia solum repraesentat Patris ut imago illius, quod solum formalit ratione cuius
est imago. Ant. probatur: Vbum est imago ratione illius, in quo assimilatur Patri; at so-
lum assimilatur Patri in natura, non in Paternitate, quoniam Pater ab illo distinguitur;
ergo non est illius imago ratione paternitatis, sed solum ratione naturae.

Rnd. ad est ratione
imaginis, similitudo, non per se, esse producta, et est de ratione imaginati; sunt
ratio, similitudo, ut, cum sit imagine, esse procedens; ut id natura sit id,
in quo et ratione cuius est similitudo, et non relatio, ut perte regesta in primo quo
se modus notati, ut diximus supra, et in recto in primo quod imago a
tendit repraesentare ut id, in quo est similitudo, et est id, a quo exprimit,
et sic Vbum posita imago, non solum repraesentat naturam Patris, et est ad-
dictus, in quo paternitas est, et non solum naturam importat. Et si forte
dicas, solum similitudinem esse rationem quod imago repraesentat exemplar, et cum Vbum
solum in natura assimiletur Patri, solum Patris naturam repraesentabit. Rnd.
negando ant., nam est deductio, seu expressio imaginis ab imaginato,
est ratio cur illud repraesentet; prius naturam med., cuius est prius cognoscit,
et sic inter se in similio ut prius eius cognoscit, ut docet D. Th. in 1. dist. 27
q. 2. art. 4. — §. 4. proponitur, et probatur 2a. conclusio.

§. 4. Proponitur et probatur secunda Conclusio.

Vbum

Cum ergo secundo modo, procedit ex cognitione sui: hoc ergo habet vera Ant. 2ⁱ
D. Th. 1. p. q. 14. a. 2. ubi est quae manifestativa sui, cum sit esse comprehensivum:
ergo tunc ex cognitione sui procedit. Conseq. patet ex dictis in resp. ad 1ᵘᵐ. Ex
3ⁱᵒ. ubi accipitur naturae naturae creata et filiatio producta; at ubi quae
accipit media cognitione: ergo media cognitione ad ubi pertinet. Tertio: ubi
procedit ex cognitione comprehensiva esse; at haec comprehendi negatur, non cog-
nita filiatione, cum nulla sit cognoscibilis: ergo secundo modo, ex filiationis
cognitione procedit. Conseq. patet ex dictis inter probandum num. 13.

Respondeo, ut
cognitum pro priori originis ad filium, esse quod est medium cognoscendi pa-
ternitatem, quae pro illo priori illi: non autem filiationem, quae pro illo priori non est,
ac proinde comprehendi non potest pro illo priori; paternitas enim cognita,
bene tamen non cognita filiatione. — Dices: natura pro illo priori est cognoscibi-
lis esse, ut radix filiationis, cum haec, praxis absolute essentialis sit; at non potest
pro illo priori ut radix filiationis cognosci, filiatione non cognita, ut vi-
detur ex dictis: ergo pro illo priori potest filiatio in ipsa cognosci, alias
sine cognoscatur, comprehendi negatur esse. — Respondeo: prioritas illa, non
durationis, immo nec naturae, sed solum originis: et cum tali prioritate stat simul-
tanea filiationis et paternitatis duratio: ergo et simultanea cognitione, et
ita poterit pro illo priori filiatio cognosci. — Contra: non magis requiritur ratio-
nes simultas cum obiecto, quam ad relationes praedicamentales simultas cum termino;
at hoc non obstante, existit pro illo priori relatio praedicamentalis ad filium,
scilicet paternitas: ergo poterit etiam pro illo priori existere filii cognitio. —
Denique reiicitur tradita solutio; nam pro priori originis ad filium, est cog-
noscibilis comprehensive paternitas, ut admittunt Ant. Thomistae;
et tamen non potest pro aliquo priori paternitas comprehendi, immo nec
cognosci, quin eodem signo cognoscatur filiatio, cum relativa sint simul
natura et cognitione, ut tradit vulgare axioma: ergo pro illo priori, est cog-
noscibilis filiatio, et ratio debet cognosci.

Denique Bonaventura, Magister
q. 1. dist. 6. q. unica sic ait: sic ergo dico quod Pater volens, generat
non tamen voluntate sequente, sed antecedente: Ex quibus ubi tale fit argumentum:
nihil

nihil realiter, quam cognitum; at prioriori originis ab ipso pater. Pater vult filium generare, ut docet Scotus; ergo ille priori cognoscit filium generabilem. Item filium, sine quo generatio nequit cognosci; atque ideo cognitio filii sit prior illius generatione, postea docet ad illius generationis determinationem, ut q. 27 dub. 2 et 2 ultimum.

Si forte dicat: Pater velle per illo sine ordine ad generationem secundam, et hoc cognoscere, non a generationis priori, et solum virtualiter in essentia, ex quo solum sequitur cognitum virtualiter in essentia, non in se ipsa formaliter. Contra 1º: velle generationis si in rigore accipiatur, necesse velle illum in causa, et formaliter in se ipsa: ergo 2º, fateri tenent Scotistae cum Doctore improprie fuisse locutum, et illum explicare de volitione ad generationem terminata formaliter. 2º non hoc modo est vult creaturas ipso priori ad vim potentiae, cum velit eum ad creandum producitur secundum; at Scotus nunquam admisit Deum volendo creaturas, aut illas cognoscendo, filium generare. Ergo inepte de volitione virtuali generationis in essentia explicatur. Ergo illa non est ad generationem secundam a Beato, et pater in patre. Ergo si vult eum, ut secundum, ipsum vult pater in patre, et in paternitate vult, et cognoscit, at Scotus in 1. dist. 1. q. 2 art. 1, manifeste docet cognitionem relativi exigere cognitionem correlativi, et ideo non posse illum patrem sine filio: ergo ille priori, necessario debet filiationem cognoscere.

§. 5. Argumentis in Contrarium occurritur.

Observa. Objicit 1º obiectum existens non praecedit sui generationem: ergo cognitio divinitatis generationem praecedere nequit. Item non praecedit cognitio seu amor existentis causae. Ergo obiectum existens est simul cum cognitione divina, et illa praecedit, cum obiectum non, quam habet, praecedat: ergo cognitio intuitiva divinitatis generationem praecederet, cum existens quandoque est objectum intuitivae, praecederet suam generationem; et contra, si obiectum non praecedit, nec illius intuitiva non praecedere potest. Confirmatur explicatur: non intuitiva supponit hanc obiectum existens; at cognitio, ex qua procedit obiectum, illud non supponit: ergo non est intuitiva divina cognitio, cum quod abstractiva esse nequeat, nullatenus ad obiectum habitum.

Quidam

quid hoc arguto dicit, R. Obj. n. ex cognit. sua intuitiva, et abstractiva procedere, ad quam n. requiri obj. ut existens supponi, et veluti existens, l. ut futurum, quae solutio tribui solet D. Caiet. in meritos, ut intuenti stabit. Reiicit. 1º obj. nam q. ex ea sui cognit. procedit a Patre, quam ei Pater ex vi passionis locat; at haec intuitiva, q. ex non intuitiva sui, debet procedere = 2º ng. ad rationem non intuitivae sufficit coexistere cum suo obiecto in eadem durat. mensura; at non, ex qua obj. procedit, illi in eodem instanti coexistit: q. e intuitiva obi = 3º ng. obj. abstractivae cognitionem, debet ab existentia praescindere; at obj. ab existentia in Dei cognit. praescindere negat, cum existens sit illi essentialis: q. 4º Ng. obj. procedit ex cognit. beatifica Patris; at beatitudo Patris, in intuitiva cognit. formaliter consistit, ut de beatitudine nostra in Teriori fuse tradit in mat. de Beatitudine: q. 5º Denique ng. obj. procedit ex cognit. intuitiva divinae essentiae, et attr. ex cognit. tradita ad illud, quem est in se; at de essentia nam divinae perfecte in se, et tres pers., ut physice existentes: q. procedit ex cognit. illarum, ut physice existentium, et attr. ex intuitiva cognit. sui.

Ad argutum q. R. Verso ant., neg. con., ad cuius probat. dingo ans; e simul, simultate in quo, 2º ant., simultate a quo originis, nego ans et cogitat. de ratione obti nos intuitivae, solum e simultas illa in mensura durat., n. a simultas originis, hoc e, q. si non e prior, prioritate originis, nec alteri; obj. etiam eandem prioritatem obtineat, ut stat in sua visionis lacente creatas, quae priore, prioritate cau. nec illarum, et beatiores cognitionem, illam prioritate n. habent, alias caderent scipsas. Ex quo solum sequitur q. obj. ut existens sit simul cum intuit. sui, simultate l. q., quibus ferentia; n. a. q. si cognitio obi, obj. praecedit prioritate originis, visio p. rationi eadem prioritate debeat gaudere. Ad 2º dingo mai., si non sit pure speculativa, transeat mai. si practica sit, n. mai., et dico min., n. con., etenim non intuitiva, ex qua obj. procedit, e veluti practica res illius, et ideo illud supponere n. debet.

D. opponens 1º peti origin in hac solut., ex quo n. obtinere intendit, cognit. obi, n. fore de illius oriri, q. illius ...

bet sui obtu supponere; nos a. asserimus, n debere illud suppone re, quae p[ri]ius illius, quae videtur manifesta petitio p[rinci]pij. //

Quia n stat intelligi nota intuitiva p[ro] aliquo priori; qui p[ro] illo priori intelligatur illius obtus; at obtus nos intuitivae est p[ro]phice existens: ergo p[ro] nullo priori potest intelligi nota intuitiva, qui p[ro] illo priori intelligatur eius obtus p[ro]phice existens, et sic negat non sui obti existentia p[ro] illo priori, praecedere. //

R[espon]d[etu]r ad 1. obiect. neg. ans., id neg. asserimus, reddendo rationem, quia n[on] p[ote]st esse de esse intuitivae, solum simultanea existentia durationis cum obto, cum quo bene stat suum obtum efficere, et sic illud n supponere. Ut patet hic in Matrimonio Dei, creante creaturas, quas habet p[ro] obto. tamen nota intuitiva entis rationis fabricativa illius, quae ens rationis n supponit, sed facit. // Ad 2. dico maiorem; p[ro] priori in quo, p[ro] priori a quo, n. maiorem, et recta minori, dico sic eodem modo, et neget consequentia subiliata. ita q[uod] n potest intelligi existens nota, et n intelligi existens obtus eius p[ro] eodem instanti, potest t[ame]n intelligi nota creans, quin intelligatur obtus, creans intelligatur, et s[ecundu]m rationem hunc naturae rationis, ut n posset intelligi nota intuitiva p[ro] priori originis ad suum obtum. // R. 2. dico maiorem, quia p[ro] illo priori intelligatur suus obtus existens in eodem priori, nego in alio posteriori intra idem instans; 2a. maiorem, et sic esset minori dico eodem modo. Et hoc ita stringit, nam p[ro] priori originis ad ubi p[ro] nutu, cognovit ubi existens, n p[ro] illo priori, sed p[ro] alio posteriori originis intra idem instans. Ergo. //

R. urgebis: p[ro] illo priori intelligitur eius obtus, et n ut existens physice p[ro] illo priori, ergo ut existens obiective p[ro] illo: quia ut obtus nota abstractiva. hoc nota potest, nam obtus nota abstractivae est illud, quod obiective tantum existit: ergo si p[ro] illo priori existit ubi solum obiective, est obtus nota abstractiva p[ro] illo priori // R. q[uod] sequitur ex hac solutione posse notam intuitivam rerum, in decreto, decretum subiective existens, praecedere

praecedere ex quo seqr dari scientia media, quae omino a veritate alienae. sequela P.: etenim quam hanc solutus ut obiectum intuitiue ~~[illegible]~~ attingat, ne nariuz quod sit priori nag existat, d. in eode insti sit alio posteriori: quo dari poterit non intuitiua decti liberi, et futurorum in illo sit priori ad velim, dum modo in eode insti decti existat, et dum in deo dabit scia trata ad futura, decti subtiue exercitum non supponerem, d. solis sit obto, illud henz.

Rad obiect.

Nessat coa. nia, ad Cum probat dingo ans; e illud, qd obtiue solum existit sit insti ingue d. ans, sit priori originis, n. ans et Coa, qa obtiua exista ubi, ne sit insti ingue, d. sit priori originis. Ad 2m no sequela ad probat dingo ans: ne nariuz qd existat in se, sit priori nas, d. qd existat in aliquo, ex quo infallibiliter inferatur eius exista in eo ipso sit alio posteriori, n. ans, et Coa; qd sit priori ad decti nil dat in diuina, ex quo infallibiliter inferatur exista decti sit alio posteriori. sit priori-a ad ubi, dat Dei esa, essaliter conexa cu illo.

Contra: Pata illectio est sol tin Patre, e foecunda ad generandum: qd ex solis esse et paternitatis cognitio ubi diuinum procedit. ans pexeri Ihauz dua assentiiz intellects foecunda ad generandum, nec Coa, d. notionale et propria Patris: quo sola illectio sit in Patre, e foecunda ad generandum. R. dingo ans: ly sol tin Patre, non obstante subtus, seu prius generat est, d. non obstante obtiua cognitio, quae e generat. prius, n. ans, et Coa, nec amplius vides git cois Theoriz dob, itaq. Cognitio triu psonarum se mouet obti, solum sit in Patre, de foecunda, eadem cognitio e in filio et in spiritu s., et in illis foecunda nec, qd libenter fatemur, ne tamq. a. quod solum paternitis Cognitio foecunda sit, na et cognitio ad filiu trata, sol tin paternite affecta, ad ubi generat est e foecunda ut quo. Q. 6. Habuit tertia Octauio.

7 a.

§. 6. Statuitur Tertia Conclusio

Verbum p̃se in aliquo modo, procedit ex cognit. Spiritus S. hanc statuimus contra Scot. & Patres ex D. Th. hic art. 3 ad 1. illis Verbis: sicut Verbum soli personæ, convenit dici, eo modo, quo dicit Verbum, eodem modo, quo dicitur res in Verbo, cuilibet personæ, convenit dici: Pater intelligendo se, & filium & Spiritum S., & omnia alia, quæ in eius scientia continentur, concipit Verbum, ut sic tota Trinitas Verbo dicatur, & etiam omnis Creatura: ex quibus Verbis sic infero 1.º Verbum p̃se procedit ex cognitione illius, quod Verbo repræsentatur; at Verbo divino, nec dum dicitur, aut repræsentatur Pater, aut filius, sed etiam Spiritus S.: ergo ex illius cognitione procedit. = 2.º quia iuxta D. Th. Pater intelligendo se, filium & Spiritum S., & hoc concipit Verbum, facit sensum formale, aliás non alteret vera, quia ista: Pater intelligendo se, Verbum concipit, quæ est ridiculus; at ut sit vera in sensu formali, necessario requiritur quod Verbum p̃se procedat ex cognitione Spiritus S.: ergo. //

Probatur 2.º: Verbum p̃se procedit ex cognitione comprehensiva ejus, ut communicabilis tribus personis, cum hoc, prout est, valeat; atqui non potest sic comprehendi in potentia, non cognito Spiritu S., cum communicabilitas esse tribus Personis, illas ut terminos connectos importet: ergo. // si forte dicatur divinam esse, esse communicabilem tribus personis, ordine quodam, prius Patri, deinde filio, & tandem Spiritui S.: vero comprehensio adæquata, prius debet ea attingere, prout communicatur Patri & filio, & ab illa prout sic p̃se procedit Verbum, p̃se priori a terminatur ad Spiritum S. //

in contrarium obstat 1.º quia hæc communicabilitas, quam petit tres personas scilicet: ergo implicat comprehendi, non cognitis tribus personis. = 2.º: nam aliud est naturam esse communicabilem tribus personis cum ordine, & ita ordine obiective cognosci, aliud vero talem ordinem esse inter cognitionem communicationis, ita ut prius cognoscatur communicata, quam alteri. Prior est verus, 2.º a falsus, simul namque in omnino absque ulla successione formali, aut

virtuali

Virtuali; diu Cognitio ad essa Vt tribus psonis Comicata, tract: qn stat Vbu extrat: Cognitu ad Vnu, ž nad alia pse procedere 3: dive naal Vt pote radix attributoru, e prior illis Virtuali, de hex suig moi priorite inferrentu, Cognit sol ad sui essam trata, psciri moo ad bis directu occurrere, cu Vt fatent illig sic alitores, ex oiu attributoru cognite Vbu procedat: q ex cog Comicatio eius, s quae ... priorit comicat: 3, ntt colligere ex cognit esse, Vt tribus psonis tu Comicata, Vbu pse procedere. Denig: na quig Comicat erat Patri, quig filio, ut Vbu n procedit pse ex tota Cognit esse, Vt Patri comicata, d: etia ex cognite illius Vt Comicata filio: g ijde, q prig.

3° Pbc: Vbu psciri moo procedit ex oprehensione Beatitudinis Patris, cu hoc sit attributu divinu, et pse procedat ex oprehensione oiu attributoru; at Beatitudo Patris oprehendi n pote, n cognitis tribus psonis: q psciri moo, ex tribus psonaru oprehensione procedit: mir. Ste: na diu cognitio, illig fralx beatificans Deu, nisi Vt trata ad tota Trinitate, Vt docet Basq. 1. p. q. 3 disp. 13 q negt oprehendi post e Beatitudo Dei, n cognita post Vt sic trata; atq post sic trata, n pote oprehendi, n cognitis tribus psonis: g post e beatitudo essalis, oprehendi n pote, tribus psonis n cognitis.

Denig: 3° pbc: Vbu pse procedit ex oprehensione sui Vt spiratoris; at Vbu Vt spirator, oprehendi n pote spiritu S. n cognito: q pse procedit ex cognit spiritus S.: mar. S. 1: procedit nqq: ex oprehensiva cognite sui; at Vbu oprehendi n pote, n cognita Vi spirativa, quae e illig proprietas, sicut neq essa oprehendi Valet, n cognitis attributis: q sr: Vis radicalis spirativa, oprehendi n pote, n cognita Vi spirativa oxima, cu essali Conectant, at Vbu procedit ex cognite sui, Vt spiratore radicalr; cu hoc sit priatu essale Vbo: g pse procedit ex oprehensione sui, Vt spirator

e

é proximè, sive radicalr. "

Rᵒ forte ex dca Ratione Vi spirativa proxima, aut radicale, n'ee evale 2ᵃ persona, qtenq filius é; q si p impole, Spiritus S. n cet, aut a filio n procederet; idq filius maneret fratr; filius à solo procedit, ytè ex cognitᵉ sui, quo ad prata fratia, V. n procedit ex cognitᵉ sui, Vt spiratorè, hic è proximè, sive radicalr. "

D. Ratᵒ: nq deesta filiatᵒ potte esse hypostatica, è 3ᵃ persona ab oi alia diui persona, personalr dinguere; atn potè illa dinguere a 3ᵃ persona, nisi p V. radicalr spirativa: q deillius esse, Vt est hypostatica, è Vi radicalr spirativa = Dᵒ nq in casu impoli, q Spiritus S. n cet, defiret nas diu fecunditas productiva p voluntx, cig. repugnaret: q sicut ex deffu aliorum spiratorum, naa diuᵃ esalr Variaret, ita ex deffu ipsius, n maneret eadᵉ fratr, & sic nec idᵉ fratr Pater, nec ide frat filius. ex quo Vltius sequi filius ad sui pductis esalr petere exitu Spiritus S., ac spirare yeeinᵃ mod, ex illius cognit. procedere. "

Deniq: nq dato filius ex pratis, Vel hi specificis filiatⁱˢ, n' 3necti esalr cu Spiritus S., nec cu Vi spirativa, hic fils, ex pratis Velut indivalibus, cu Vtroq. connectitr; q Rarij auctores negare n posst, cu fateri debeant, in hij potteri illa impoli, q Spiritus S. n cet, l. a filio n procederet, defuturu filio pratis actius spirati, sibi modo identificate, & sic induitr salte Variandu; at hic filius, Vt hic, yeeinᵃ mod, ex sui 9prehensiva cognitᵉ procedit: nᵒ cu p Vt hic, 9prehendi n posit, n cognito Vt spiratore, nec Vt spirator Valeat 9prehendi, n cognito Spiritus S.; evidenti illius. diuine Vbus, q de facto exiltit, yeeinᵃ mod, ex Spiritus S. cognitᵉ procedere. & Vltima solvuntᵒ Rarij argutiae.

§ Vltimus. Solvuntur Contraria Argumenta

Rarius 3ᵒ opponit Barg. 1ᵒ ex illius cognitᵉ procedit Vbu, qui, quo p impole, ablato, Vbu n remanet p locum intru; atdato impoli,

q. Spiritus S. non esset, adhuc maneret Verbum et filius eiusdem rationis, ac modo:
sola Spiritus S. cognitio non procedit; sed in 2° modo minor inquae diffi-
cultas Pro 1° prius illius filius in ratione filii, quae illigat Spiritus S. ab illo
procedens: ergo impeditur reddito Spiritu S.; non variaret frater filius
specie intus — 2° non a filiatio, solum a paternitate specificatur:
ergo ex solius paternitatis variatione, potest specie intus filiatio variari. —
R. 1° dingo minor
adhuc maneret quoad specifica prata, omitto minor; quoad indivi-
dualia, nego minor, et dingo consequens: non procedit pro e in 4° modo ex Spiritus S. cognitione;
quoad prata specifica filii, transeat, quoad prata individualia
huius filii, nego consequentiam — R. 2° neg. minor, ad 1° probatur dingo ans. prius
quae illi gat actu procedens, transeat, radicaliter procedens, nego ans.
et consequentiam, ex dicta in ultima probatione. Ad 1. — Ad 2. nicat, quod filiatio
sub conceptu referentis a Patre specificetur, ut est frater sub specie portatica,
evadet conectitur cum Spiritu S.; ex aliis a variatio alicuius, non solum
ex variatione sui specificantis, sed etiam ex variatione sui conectus induci-
tur, ut sequitur. dub. stabit. quae neque a exhis solutionibus proponen-
da sit, ex dicendis q. 36 stabit, pendet enim ex eo, an filius
in hypothesi non exitus Spiritus S., sub non processionis a filio, maneat,
sub non maneat frater. —
2° sic Arg.: si Verbum per se procederet ex cognitione Spi-
ritus S., esset imago illius, saltem intentionalis, sed est falsum: ergo. Sequela
la probatur: esset in se, et ab illo realiter distinctum, ab illo quod in esse intentio-
nali penderet: ergo haberet quaeque requiruntur ad rationem imaginis intentio-
nalis. — Ad hoc argumentum dub. seq. Respondebimus, ne eadem
pluries repetamus, modo illud instare sufficiat, evidenter
in falso! Barg. n. cap. 4 relato, n° 26. ex proprio fatetur, sed
ut spiratur, ex cognitione Spiritus S. procedere, sub quod vel tunc esse ima-
go intentionalis, sub non [illegible] sit, in [illegible] non erit, idipsum de
Verbo absolute dicere, sit 2°: ergo ex cognitione Spiritus S. procedere,
non esse imaginem illius — alii argumentum factum in Barg. retor-
quent, eodem Verbum ex sui cognitione fatetur procedere, et tamen non est sui
imago

imago, et intentionalis: ergo nec ex eo quod ex cognitione procedat, recte colligitur esse imaginem eius intentionalem: hoc est patris Viget Variis Autoris; nam Verbum a seipso non differt, quod erat nanus Ut est sui imago, ab Spiritu Sancto differt.

Denique Arg:

Verbum procedit ex cognitione esse, quatenus est in se ad diversa intrinsece, prius communicatur filio, quam Spiritui Sancto: ergo ex cognitione illius quatenus Ut sic communicatur procedit: Consequentia patet, nam Cognitio esse, Ut filio communicatur, est prior cognitione esse, Ut communicatur Spiritui Sancto: ergo ex illa Ut ab illo priori adaequata, sese procedit Verbum; et Ita non ex cognitione Ut propositione. hoc arguit, quo Utitur Alarc. evidenter instat: in cognitione esse quatenus in Patre; prius nam quatenus communicatur esse Patri, quam filio; ergo non licet colligere ex cognitione esse, Ut ab illo priori Patri communicatur, Verbum procedere, Cum iste Autor fateatur procedere ex cognitione sui: ergo

Ad argumentum ergo

Resp. neg. cons. imma oppositum Arguitur, nam si procedit ex cognitione esse, Ut in se, et prout Ut sic est communicata tribus personis, ex cognitione illius Ut tribus personis communicate, debet procedere. Ad probationem dicatur, quod licet si prius communicetur filio, quam Spiritui Sancto, et Cognitio divina prioritatem attingat, non est dandum duplex Cognitio, Una prior altera, Una terminata ad esse, Ut filio communicatum, et alia ad esse, Ut communicatum personae, sed Una cognitio omnimoda simultate, in qua Utrumque Communicatum attingat. mitto alia argumenta, quae saepe non militant Una processione Verbi, ex cognitione Spiritus Sancti, et generalia sunt, et alia Integra; alia in Ultimo dubio diluentur, et haec de isto 2. dub. 3. An Verbum procedat ex cognitione Creaturarum possibilium: §. 1. referuntur sententiae et eligitur tenenda.

Dubium 3.

An Verbum procedat ex cognitione Creaturarum possibilium.

§. 1. Referuntur sententiae et eligitur tenenda

aa

1. ll. negat, quæ vi[illegible] se sectitus, facit Vasq. disp. 143. cap. 3. Altera
Ubi supra cap. 2 = 2ª dixerunt repræsentatione intrinseca Verbi, qua sola spectat
ad Deum, & extrinseca tantum ad creaturas possibiles; sub priori ratione negat ex
possibilium cognitione procedere, sub posteriori autem ex illarum cognitione pro-
cedere affirmat. Hanc tenet Arrub. disp. 125 cap. 5 & 6. = 3ª &
vera defendit Verbum sine vestigio. rationes, ex possibilium cognitione procedere
ita cum D. Th. omnes eius Discipuli. Sub. ante Ultima ll. relati. Ex
Athenis, Medina & Valentia hic art. 3. Suar. lib. 9 de Trinit. cap.
6. Granad. tract. 9 disp. 6.,

Cum ll. 3ª se Statuimus, ostendo 1º ex Aug.
lib. 5 de Trinit. cap. 13 & 14. Ubi ait: Verbum divinum esse de omnibus, quæ
sunt in scia Dei, neque si aliquid minus est in Verbo, quam in scia, non est Verbum
adæquatum; at possibilia sunt in scia Dei: ergo ex illorum notitia procedit Verbum: =
R. Arrub. Aug. loqui de Verbo, non sine perfectio intrinseca, & sine extrinseca tantum
ad creaturas possibiles Verbi est repræsentativum illarum, sub hac autem ratione Verbum
esse ex possibilium notitia procedere. quæ solutio est Valde Vasq., qui arbitrio
eandem tenuisse ll., quæ postea est secutus Arrub., & si vita expresse
à Vasq. fuerit declarata.

2º Probatur: Verbum est repræsentativum possibilium, non ex ratione
dennao in illo, sed intra, & essentialis perfectio: ergo sub hac ratione ex creaturis po-
sibilium cognitione procedit, procedit ex illa sine sua realitate intrinseca: ant. prob. 1º pars est videre
facium creaturarum, non extra dennao in Verbo; sed intra perfectio: ergo = 2ª est procedi- +né extra ip̄ in Vbo; &
Vis creaturarum, non extra intrinseca in Verbo; & perfectio essentialis, nisi velint dicere quod extra
dennaoe misteries ergo est repræsentativum creaturarum possibilium, quæ extra non est, & essentialis,
& intra perfectio = 2º impugnat: ma Vasq., qui ex eo potius crè movetur ad suam se-
quendam, quia si Verbum procederet ex cognitione creaturarum, esset illarum imago; at
hæc ratio evidenter infirmatur admisso, ut admittit, Verbum in se repræsentativum
creaturarum, procedere ex illarum cognitione: ergo deficit fundamentum, cui sistit, & sistit fundata:
Prima: Verbum ut repræsentativum possibilium creaturarum, procedit ex cognitione illarum, & est positive
possibilium imaginem, ... si hoc admittat, in numerum venit, & ipsum de Verbo sine
sua entitate asserere: ergo infirmat argumentum, cui præcipue fidit, & ... fundata
tali fundo resulta.

Oº P. 3º:

Qo Pio ex Vbis D. Th. sub. praecedenti in c. Cat. 3 X. relatis,
qbg apperte docet satis illigendo se Filiu, & eg Creas, Dcipere Vbis;
sat D. Th. q illig Dei, n. p Dcomitantia, d. Cis ptitate, Itat ex eo q
eide Vbis aptat illig Deo Creas, pducere filiu, qbg docet Pudem
illig se, pducere Vbu. qn Dcomitanti, d. pse, in 4o moo ptitati,
e Veru: o sentit Vbu psein 4o moo, ex pobilis cognitie pce-
dere = Dsi: ng eodg moo, Vbu pcedit ex Creaq cognitie, quo
ei Dpetit ee illaq reprentativu; at hoc ei Dvenit pse, & sic ex Di,
Cis Crea sitat obtu. 2us: ex mir. Pio ex D. Th. q. 4. de Verit. art. 4
ad fing Corpis. Vbi docet, oia, qua st in Scia Patris, exprimi Vbo,
eo moo quo, in Scia, ex qua pcedit, Dtinentur; at Scia Divina,
pse, & 2rio, tiat ad Creas pobiles: o Vbo pse Dpetit ee Crea-
tis repntativu, & sic ex Di, Ut ru obti 2us & explat, & 3z
ex 2o ex D. Th. in eodg art. ad 7, quo pbare intendebat fi-
lius nee Creaq Vbu, eo q Vbu ab eo, Cuis e Vbu pcedit, filius
ad a Creis n pcedit, Cui arguto Rd ad 7 dicendo, q Vbu ee ali-
Cuis, stat multipliciter, Vno moo, Ut dicentis, & sic pcedit ab eo,
Cuis e Vbu; alio moo, Ut manifestati p Vbu, & sic n oportet,
q pcedat ab eo, Cuis e, nisi qo Scia, ex qua pcedit, e causa
illius rebg, q in Deo n accidit, & ideo xbo n Segr: atri D. Th.
sentiret, Vbu neepse & ab intrio, Vbu Creaq, facilis arguto
Occurreret asserendo, tunc solu Vbu ee ab eo, Cuis e Vbu, q
e illig Vbu pse: o Cu D. Th. n ita occurrat, d. ex alio cap. argu-
tu soluat, q sta, Scia, ex qua pcedit, a rebg n e Caucta, ma-
nifeste sentit Vbu divinu, pse & ab intrio ee Vbu Creaq sub
ee pobili.

Deniq. Suadet 3o raoe a priori: Vbu divinu psein
4o moo, pcedit ex cognitie essa & oipoa divina: o eade ptitate
pcedit ex cognitie illoru, sine qbg Cognitis, oipoa Dprehen-
di negt; at oipoa negt Dprehendi, n Cognitis Creis sub ee
pobili: o. discursus e evidens. 1a coa nota; ans ab adver-
sariis adimissus, & narie admittendus. Cus q pse pcedit ex oi

attri

attributorum comprehensione, ex quibus infert omnipotentia Dei etiam quatenus procedit ut Verbum omnipotens, omnipotentia communicata a Patre mediante cognitione. Tum denique quia alias comprehensivum Verbum omnipotentiae non esset, cum nequeat excedere in repraesentando, cognitionis ex qua procedit, sicut nec potest illam adaequare nisi a. subsumpta, Vide D. Th. supra q. 14 art. 5 ubi probat Deum alia a se cognoscere, quia se comprehendit ut causam virtutis, a causa non potest comprehendi, non cognitis effectibus contentis in illa, quod repetit [illegible] contra Gent. cap. 49 ratione 3., et probat ex Dionisio cap. 7 de divinis nominibus ubi ait: Deus non habet unam scientiam huius peculiarem, aliam vero communem omnia comprehendentem, quia cognoscendo se tamquam causam, reliqua omnia cognoscit. Et supra q. 12 art. 8. ubi docet beatum non comprehendere Deum, quia non cognoscit omnes creaturas in omnipotentia contentas, quod iterum repetit 3. p. q. 10 art. 2. ubi ait: animam Christi in Verbo non cognovisse omnia quae sunt in omnipotentia divina, quia alias illam comprehenderet; cognovisse vero omnia quae sunt in ipsa creatura. Et rationem reddit his verbis: comprehendit enim in Verbo omnium creaturarum esse, ac potentiam et virtutem, et omnia quae sunt in ipsa creatura. sentit ergo ex omnium effectuum cognitione comprehensionem causae inferri, et causam comprehendi non posse non cognitis effectibus contentis in illa, et illa maxime suadet: Non enim stat causam comprehendi non cognito in ea omne, quod potest in ea cognosci; at creaturae sunt cognoscibiles in divina omnipotentia, cum in illa contineantur quo ad esse, et contineantur quo ad cognosci secundum adesse, ergo. 3. neque si posset comprehendi omnipotentia non cognitis possibilibus, Beati videntes Deum, ipsum comprehenderent, cum videant omnia quae facta sunt impetrant Deo, et contenta eminentia [illegible], ad comprehensionem necessarium non esset cognosci etc. Denique ratione D. Th. ubi proxime: virtus causae comprehendi non potest non cognitis effectibus in illa contentis; at omnipotentia est virtus operativa Dei, continens omnes creaturas: ergo comprehendi nequit non cognitis creaturis sub esse possibili.

Respondetur 1. Observatur, verum esse maiorem ultimae probationis, si intelligatur de comprehensione virtutis quae relata ad effectum, falsum autem de comprehensione virtutis, quae ad effectum non ordinatur, qualis est omnipotentia quae sumpta pro sola significato, ad creaturas referatur per rationem, accepta

a.

-ã. scientia de seipsa ordinato, ab oiu ad Creas absolut. quiis debenit, ac Visitatoribus huius nig. Siciliæ dicere, Vt docet Vasq. & alij hui. qu. -Ã. Ã. ·, oipoa fm. se, nulla ordinem ad Creas importare (hoc Vocant scientia sitiltiz praedeterminaty) Vt signat a nobis, vel ad Creas importa- ret (hoc Vocant scientia significatas ...

Cæterum haustis solutis, in bone mox obiic: oipoa scientia praedeterminato, seu qdsuis fm. se accepta, qsin referat realr. ad Creas, etalr. cum illis Conectitur; atimplat Comprehendi Virtute cum effecta conexa, nō Cognito tūo Conecti. 1.º loca evidens, mir. ab ad Visitariis admitta, & quae manifesta: maior. · ã. P. 1.º q Vt fatent alij ex Thomiis auctoribus, Deus in sua oipoa Vt obiecto prius Cognito, Cognoscit Creas pobiles; atoino implat effectus Cognosci in causa Vt obiecto prius Cognito, nisi fm. aliquid nario Cum effectu Conexum, quo ee in oipoa, precisso decreto, Cognosci nequeunt ~~Cognosci~~ futura, quia illo precisso cum futuris nō Conectitur: qsi in oipoa Vt obiecto prius cognito, cognoscunt pobilia, Cum illis fortiter, nario Conectitur. 2.º sicut implat dependa absq. tio illa tiante, ita implat naria dependa absq. tio illa nario tiante; at Creae nario dependent a Deo rone oipoae: qhec nario tiat dependa Creaturum, & sic cum tali dependa, nario Conectitur.

Tertio: Conexio cum independa, nulla imperfectio; at e pobili Conexio independens atio Conectis, Vt stat, tum in relatione uu Correlativi, tum in prio uu sic, a qua independens e, & tm nario Conexa Cum illa Atq denique in ea, Vt e radix passionum, cum qbus Vt pobilibus nario Conectitur, & tñ ab illis e independens: qhuiusmodi Conexio esse cum pobilibus, credendae, siquis nulla ratione potest negari, nisi quia imperfectionem inuoluit: 4.º: quo poa e perfectior, eo infalibilius infert pobilitatem effectus; at oipoa independens a Creis, perfectior e in rone Virtutis productiua qualibet Virtute Creata relatione dependente relata ad suos effectus: g infalibilius infert suu effectus pobilitatem, quae ita, & sic magis cum effectu pobilitate Conectitur, Conexio namq independens, in nullo alio, quam in illatione naria

Sequit

Debit ergo omnino implat Virtus productiva, ab eo possibiliter productus, et huius possibilitas, ab eo tri possibiliter; sicut existentia actus, ab eo tri existentia; atqui ipsa in se, e Virtus productiva Creaturæ: ergo implat non conecti cum possibilite producti, et Creaturæ. Denique: ipsa in se accepta, aliud supraddit ad divinæ essentiæ, Cui sit eius attributa, quin iuxta Scoti ex natura rei, in rnaa. a. Virtuali distinctione; et a naa diu distinguii; at hoc obliviis, quod addit, in nullo alio differere poste, quæ in naria conexione formæ modi Creaturæ, cum Creaturis, ut productibilibus: ergo ipsa quolibet modo considerata, cum Creaturis possibilibus, essentialiter Conectitur.

Respondeo. Aliqui, vero quod ee maius de ipsa, quæ ab intrinseco e Virtus productiva, secundum a. dicta, quæ solum e Virtus productiva sub condit. non repugnantiæ tri, et huius conditionis, ipsa a e, V. necessariæ cum Creaturis Conectitur absolute, nec ut comprehendatur petit ab intrinseco, Creaturæ Cognitis, d. solum facta supp. non repugnantiæ illarum. Ex quo ulterius Sequitur dato impossibile, quod repugnarent Creaturæ, ipsa quæ inuariatam mansuram, et Deus omnino immutabilis. quæ solutio ad impugnationes precedentes occurrit. insuffientibus, quia 1.º quod Virtus productiva sub conditione naria, e Virtus productiva absolute, at conditio apposita, scilicet, non repugnantia Creaturæ, e naria: ergo ipsa, quæ ab intrinseco e Vis productiva, sub illa conditione, e ab intrinseco Virtus productiva absolute. 2.º quod non minus petit Virtus productiva, tri possibilitas, quæ actualis productio, tri existentiæ; at implat actualis productio, tri absolute non existentis sub conditione existentiæ: ergo implat Vis productiva tri absolute impossibilis, sub conditione possibilitatis. 3.º quod non minus conectit Virtus productiva cum suo possibili, quæ Vis radicativa naturæ, cum passione radicali, at implat Vis radicativa passionis impossibilis, sub conditione possibilitatis, alias esset in divina essentia, Vis radicativa aliarum proprietatum, a Deo, quas de facto radicat. Ex quo ulterius fieret, divina attributa non exequare Vim radicativam naturæ: quod absurdum est. fieret quod in divina Vis radicativa proprietatum horum, sub conditione quod cum repugnaret radicare illas, quo nominus

ab

absurdu apparet. 4° nq si n' repugnaret Virtus productiua conditionata, segr dari in Deo Vi generatiuq alterius filij, sub conditione qn' repugnaret, segr etc cè in filio poq generatiuq. Di quo ad utrumq. absurdu apparet: q° p. regula: qn' minus petit Vis productiua, tu potentiae, quq Vis generatiua potentiae tu generabilis: q si potè dari Vis productiua tu absolute impossibilis, sub conditione q possibilis est, dari etc poterit Vis generatiua tu absolute n' generabilis, sub conditione q generabilis est. Denique: nq perfectior è Virtus, quq ab intrinseco infert effu possibile, nulla spectata conditione, quq quq solu infert, conditione spectata; at Virtus productiua Creata, specificata ab effu, infert eig possibilitatem absolutam: q Vis productiua potens Dipog, infinite illq excederet, infert possibilitatem effug nulla spectata conditione, et ab intrinseco, cu tali possibilitate absolute connectit, et è Virtus productiua absolute. §. 2. solvi in

§. 2. Argumenta in Contrarium Solvuntur

Contra ista dicta arguit Vasq. 1° ex Anselm. in Monologio cap. 9. illis Verbis: Sive q ille cogitet, nulla existente essa, sive alijs existentibus, necesse è Verbu, coaeternu èè cu illo; at si Verbu priè in 4° modo, ex Creatu Cognitio procederet, nulla existente essa, n' existeret Verbu: q ex mente Anselm., Verbu priè in 4° modo, n' procedit ex possibiliu cognitione. R° Anselmu loqui de ipsis existentibus, n' de possibilibus, et illarum à Cognitione, Verbu diuinu n' procedere. sequitur quib. dicitur.

D. Vasquez hanc solutionem insurgit, ex eodem Anselm. cap. 34 Vbi docet, Verbu diuinu, èè Verbu Creaturu, n' in se ipsis, d. q tenentur in Deo, quatenus est ipsa Vita Dei. Et hoc ideo cap. 29 declarat, Verbu diuinu nèè similitudinem Creaturu, sm. proprias rationes. Ex quo sic Viget suo iuditio efficaciter: si putasset Anselm. Verbu posse procedere ex noa possibiliu, fateretur èè Verbu illoru, at hoc negat: q: min: p: nq idèè negat èè Verbu Creaturu sm. proprias rationes,

q. n. existitudo illarum obstic; atq. ita n. ming. obat. de pobili-
bg, qua de existentibg: q. Sentit, nec existentia Vbi ee, nec
pobiliu. R. Anselmus solu negare ee Vbu Creaturarum 1.rio, et hoc ideo
q. illarum situationi n. d. negat ee Vbg pobiliu essali, l, secundarii ...
Lo dicat, negaret Anselmus ee Vbu Creaturarum in casu ablativo, hoc e a Cuius,
n. t. in genitivo, q. a. t. regrebat ut abillis procederet, Vbg. a. divinum
Vbi procedat ex cognit. Creaturarum, n. procedit abillis. ita D. Th. q. 4 de Ve-
rite art. 5 ad 2 . et q. de Ver. fatet, Vbg diuinu ee Vbu Creaturarum: l. q.
nil existimat ita Anselmus sentire, lilly explaretonet. Si sit
Cur nobis Anselmus opponit. n. d. Vt sug. eius Vba explicent, n. d.
nrg oppugnare n. posit.

Opponit 2. D. Thg q. 4 de Verit. art. 5
in fine Corp.ii Vbi docet Vbu praliter pre, refferi ad Patrem, et ex
Oti et q. p accideny ad Creaturas; at si pie procederet ex cognite
Creatur, pre ad illas refferret. g. R. q. sicut ly pre potesumi
2, 1. Vt ijdem sonat q. rade sui, 2.o Vt ijde Videt q. essentiali: ita ly pacci-
deny, 2 sumit, 1.o Vt ijde e, q. patiud, 2.o Vt ijde e, ac accidentali:
q. g. D. Th. docet Vbu diuinu p accideny refferri ad Creaturas, si loquat
de pobiliby, 1.o moo de illis, q. Ili, n. reprsentet eos rade 1.rio,
d. 2.rio, et rade essentiae prius reprsentate; n. posteriori moo, alias poneret
Vbu diuinu, n. reprsentare Creaturas pobiles, q. nullg sanæ mentis
poté asserere; sicut nec poté Deu illas n. scire, cu sciā pobiliu,
necessaria sit. Neq. obstat, D. Thg Cag dedisse his Vbis: accid-
dit n. Vbo, Vt p ipsu Creaturae dicantur. qbg denotare videtur, accidere-
ly Venire ei Creaturarum reprsentatis. n. inquam obstat, nam sicut
ly p accidens, 2 illa acceptis admittit, ita ly accidit, poté illa
admittere.

3.o opponit, Seq. ex nrais. Vbu ee imaginem pobiliu, n.
e falsum: g. probat sequela: nam procederet pre ab illis in ee ima-
ginabili: q. e et imago illarum, saltem intentionaly. R. si Respon-
deat (Cingulas.) n. ee illarum imaginem, q. reprsentatea 2.rio. in ratio-
nem opponit ee imaginem illarum, saltem 2.rio: sicut e illarum Vbu 2.rio,

quia

illas repraesentat, nulla ng: rao ee pote, ut imago sibi dicat hic obti[xij] et ubi reet[xij] et [xij].

R. ad argutu neg. sequela, et ad prob. nam, nq lt paeat ex cognite Creaix, n tn a Creis ipsis, ut docet D. Th. q. 4 de Verit. art. 4 ad 7, eo g tunc sibi ubi ipso ad dns excognit. obti, ab obto paedit, q. scia, a qua paedit, e a rebg desupta, sicut Scia, et sicut Creaix, ab illis tn desupta n e, et ideo diuini ubi e Creaix in casu genitiuo, n a Creis in ablatiuo, ut docet D. Th. q. citata art. 5 ad 2, nec e eade rao de ubo, ac de imagine, ut docet D. Th. ibidem art. 4 ad 6. nq lt ubi, imago, et filius, ex eade proprietate dicant, differunt tn in mod significandi: filius n. sibi importat raoe originis, et imitatis, ubi a. importat raoe manifestatis, ut q ubi diuini Creas manifestat, dicit illarum ubi, q tn n originat ab illi, nec illas imitat, ideo n e, nec dicit Creaix filius, aut imago. et q deneé eande ueritg q. raoe, tenet fateri dis q. l. assereat ee ubi Creaix, et negat ee illarum imagines. et ipsis nos respondemg, et raoe assignamg.

3. Opponent aliqui, ubi, q fiat Angli, q alud illi git, e imago obti, et sta paedit ab illo, ut spes impressa, ex qua tale ubi paedit, n e desupta ab obto, q ubi e imago obti, et paedit ab illo, quamuis scia, ex qua originat, n ita ee obg desupta. R. 1. neg. mai, q lt sit imago intentionalis obti, q spes impressa a rebg desupta n e. 2. dicat ee desupta spe Angelica a diuinis ideis, q lt dicent res illectas, et hoc sufficere. 3. dicat, ee desupta a rebg specificatiue, tn n effectiue, q e sufficiens, ut ubi p ex illa paedeg, sit imago intentionalis obti, de quo infra q. 35.

4. sic arguit: ideo in 1° mod, ad diuini ubi paedet sequi, quod impole a b tato, ubi n maneret eidem raoe, ac mod: at dato, q hec, l, illa Crea, que possibilis, aut oes simul repugnantes redderent eidem omnio raoe, ubi maneret. q. possibilitas Creaix, p se

in

in modo 4.o, ad Vbi pro cessione non decurrit, & dixex illarum cognitione
non pendet. hoc e(st) totum fundamentum huius authoris, cuius maiorem suppo-
nit, & minorem probat, 1.o quia non ex eo quod lapis, aut impossibilis, Deus habet
Deus, aut illi aliqua intra perfectio deesset, cum ipse est Deus, ac
proinde ita in se perfectus, ut ab sui existentia, nullam indigeat
Creaturam. tum etiam quia quamvis illius Deus, Creaturae illiquent possibiles, &
non extra, aut eo ipso, quod est summe perfecte, est ad generandum fe-
cundus: quod tamen ad hoc nulla existit Creatura possibilis, neque etiam requiritur
ad subsistentiam Vbi. 2.o quia si aliqua Creatura implicaret, ex his, quas
supponimus modo possibiles, omnipotentia Dei, invariata maneret, non non. Deus
omnipotens diceretur, quia posset hanc, vel illam Creaturam producere, dum quia posset quae quae non
implicat, tunc autem lapis ut quae, quae in tali casu non posset producere, im-
plicans supponimus quod invariata maneret omnipotentia Dei, & etiam Vbi divinum.
3.o quia ridiculum, immo absurdum est, dicere Deum ideo esse Deum, quia simia
ut quae talis, vel talis figurae est possibilis, aut Vbi in tali natura & proprietate
procedere, quia simia est possibilis in hac, vel illa figura: quia ridiculum & absurdum
est dicere ex repugnantia possibilitatis Creaturarum, fore Vbi variandum in sua
entitate. Denique: magis naturam, aminus natura, dependere non
posse, at natura pro cessionis Vbi, maior est natura possibilitatis Creaturarum,
quae illa sit natura entis a se, haec vero natura entis dependentis ab
alio: ergo ex hypothesi repugnantiae Creaturarum, non sequitur divinum Vbi fore va-
riandum.

Ad hoc argumentum moderniores, quae Rnt. possibilibus remo-
tis eorumque cognitione, sequi pro locum intus, Vbi divinum non procedere
ut repraesentativum illorum; aut vero per hoc tolleretur aliqua perfectio in-
tra Vbi, non pertinere ad praesentem quaestionem, sed defendunt eo modo,
quo quis putaverit, repraesentatis possibilium adesse, vel non adesse
perfectionem in Deo — Caeterum hi authores mentem nostram non calluit,
ut sit vidimus in statu argumenti, ex his aeque, non negat Vbi
ut repraesentativum possibilium, ex illorum cognitione procedere, dum quia
procedat ex illorum natura, tamen intrinseca entitate. Vero si Rnt. hoc ipsum decer-
nunt, omni argumenti succumbunt, & ab authore quem ipsi maxime

repudiant

repugnent sentire minime dicidunt. //

R. 2.º ad argutum, neg. maj. neg. min. ad 1.um probat. dist. maj. si ex eo dicente causa a priori cur Deus non est Deus, 2.º dicente signum a posteriori, nego maj. quia non dimanent totaliter facta, quod Deus non fore Deus, si creaturae repugnarent, non provenit ex infinitate Dei, de ex fecunditate, qua petit divinitas, si non esset Deus, si non esset summe fecunda, deesset tamen et omnipotens, neque hoc poneret esse, si creaturae repugnarent. 2.º neg. ad infinitis, ex negat. fecunditas productiva provenit, verum ex causa, ex repugnantia creaturarum sumitur, tamquam ex signo inferente a posteriori, negat. fecunditas. // Ad probationem opp. infert, si non omnipotens quod Deus illig. ens, illigunt. Creaturae possibiles quod omnipotens quod illigarent repugnare non potest Deus illigi. 1.º ens = Ad 2.m min. probat. non maj. cum non teneret non maneret in Deo continentia eminentialis lapidis, quae modo est omnipot. in Deo, in the [?] omnipot. Dei. Omnipot. n. quae de facto existit, non est potentia ad non implens [?], et aeq. de ad be, quae modo non implet. Ita in data hypothesi quae modo potius implens redderet, et si maneret potentia in Deo ad eo, quae in illo casu non implaret, non tamen maneret potentia ad ea, quae modo non implant. et sic tamen maneret alia omnip., vel est quae de facto dari non pronunciaret. neg. ex hoc sequitur Deum esse omnipotentem, quod haec, aut illa Creatura possit, si quia dicente causa a priori, bene tamen si dicat signum a posteriori, quod haec, aut illa Creatura, non specificat omnipotentiam Dei, de solum deparat effectum ad illam, et tamen sequitur Deum esse omnipotentem, quod potest hanc, et illam creaturam producere; hanc ergo propositio: non dicit causalitatem Creaturarum in Deum, de aliquam sufficientiam, qua potens dicitur // Ad 3.m R. dist. maj. si quia dicente causa a priori cur Deus sit Deus, aut cur ubi [?] 2.º maj. dicente causa a posteriori, et tum nexus connexionis, ut Deus sit Deus et ubi producat, non maj. quia illud ridiculum et absurdum averit. quod adhuc admiratus, cui potius, quae rationis pondere inniti argumentum subsistat, non admiratus dilueat. //

D. opponens:

Fato

dato q possibilitas Creaturarum ad subsistendum operatione Dei, necessaria sit, sequitur fore necessariam a priori: et hoc negato, illi negamus, et negatione eiusdem talis naturae. ans. patet: quia sicut negatio est causa negati, ita affirmatio sive nel neget, est affirmati causa: at negatio possibilitatis Chimerae, causa est a priori negatio potentiae in Deo, ad eius productionem, non nisi Deus ne potest Chimeram producere, ex defectu potentiae, ut ratione a priori, et ex defectu possibilitatis illius: ergo si affirmatio possibilitatis, hoc ipso necessariae ad affirmatum entitatis operatione, necessaria erit ut causa a priori. R. neg. ans. ad probationem non militat; negatio enim non sit ex defectu privativo potentiae, ut ratione a priori, qualis defectus privativus non est, et tamen causa a ratione a priori, est defectus negativus potentiae productivus Chimerae. talis autem negativus defectus potentiae, nullam imperfectionem ponit in Deo, sicut negatio alterius filii, aut impulsus nullam imperfectionem ponit in illo, nec negatio potentiae generativae in filio, aliquam infert in illo imperfectionem. Ad ultimam probationem Patet: maior, et minor, non cog. Distinguo: non sequitur a priori ratione dependendi ut a possibilibus, a posteriori, ratione connexionis illius, non cog. neg. et maioris natura, dum in qua natura dependere non ponit, potentia illius connexi, et illius ad sui connexitatem exhibere. sicut natura priorum, maior est natum, et illa connexitas, ita ut si per impossibile, est natura, falsa redderet, falsificarent prima per argumentum ab opposito sit, [illegible] antis [illegible] //

Opponet

Aliquis: eo ipso, quod Deus subsistere nequeat sine possibilitate Creaturarum, dependet ab illis: ergo hoc repugnat, et ideo Primus: siquidem dependere ab alio, nihil aliud est, quam sine illo non posse subsistere. 2º quae ea, quae se mutuo ponunt et adimunt, mutuo dependent, at dicta necessaria connexione Creaturarum, ponit Deus, et data repugnantia illius: ergo data necessaria connexione ponit dependentiam. 3º eo ipso quod sit necessaria connexio Dei cum possibilibus, indiget Deus possibilitate illorum, at indigentia dependentiam importat: ergo //

R. negando ans. ad 1 probationem. Nego ans: Nunquam quia relativum subsistere nequit sine alio, ideo non dependet ab illo

illo, requirit, quod ad depende, quamvis non possit sine alio subsistere, rac. subordinationis ad illud, quia aliquis sine possibilibus subsistere nequeat, non ratione subordinationis ad illa, sed potius ratione subordinationis possibilium ad Deum — Ad 3. non maior, quia non Deus sine possibilibus subsistere nequeat, non ex indigentia illorum, sit in rigore loquamur, sed potius ex summa fecunditate, quae neg. est, neque illi non posse, non illectis Creaturis possibilibus, quibus possit coniungi. Ex quo infert, non solum non fore Deum perfectum, si Creaturis possibilibus non concederet, immo neque perfectum fore, nec Deum tali concept. negata.

5.º Arguunt sic 5.º: potest comprehensive amari Deus, non amata aliqua Creatura possibili: ergo potest comprehensive cognosci, non cognita aliqua Creatura possibili. R. neg. cons. ratio discriminis est, nam amor comprehensivus solum petit trahi ad obiectum finitum ad eius quod nullo modo est amabile, Creaturae autem possibiles amabiles non sunt, ut tenet frequentior Thomistarum sententia supra q. 19 art. 2, amabiles non sunt necessario, ut alii volunt, et ideo potest comprehensive Deus, qui amor tendat ad aliquam Creaturam possibilium. Cum autem Creaturae possibiles in suis illo cognoscibiles sint necessario, cognitio Dei, ut comprehensiva sit, ad omnia illa trahi desiderat. Confirmatio eiusdem: Deus non potest comprehendere cognitione peccato non cognito, sed potest cognitione amare, amore comprehensivo, non amato peccato, eo quod peccatum est a Deo intelligibile, non amabile. Pari ratione hic distinguit, quod possibilia non habent omnem divinum, ut tantum probant, et hinc incapatia trahi amore, in nostra sententia, sicut trahere possint amorem necessario, non possit Deus Deum diligere, quia talis amor possibilia attingeret, quae tamen sunt Deo connexa.

6. Obiiciunt: prior est dictio Dei, cognit. possibilium: ergo Deus non procedit ex illarum cognit. ans. P. prius intuitus movetur ad duos Deos, scilicet Filium, et intuitus, ad intuitum movetur prius, quam ad scitum, at divina essentia ut fecunda ans prius intuetur Patri, est prius intuitus movetur ad dict. Dei, quae est intuitus, et ad cognit. Creaturarum, quae sunt quid finitum: ergo prius movet ad dict. Dei, quam ad earum cognitionem.

R. neg. ans.

R. neg. ans. ad probat. dingo maior: sicut hug mouet raoe sui; si mouet ad fitu raoe infiti prig tranti, n. maior, et dexamini; n. ag genda a diu. Ut secundans, n. mouet intlu Patris ad cognitis creaturas raoe sui, d raoe eas, quas prehendi n. pote, nisi Cognitis Creaturas possibilibus. Et qua Ut illarum Cognitis, et comprehensioni sui, priore dicto et bi, ili possibilia, Ut raoe eas Cognita, sequuntur ibi praecedent.

Denig. ar-
guitari poruny. Dicitur ad ult. et si Oipoa comprehendi n. posit, n. cogni- tis possibilibus sub raoe Coi, pote tn. n. cognitis in parti; quod pote ipse pros- tat ex Cognit. illorum, sub raoe Coi, n. tn. sub parti raoe. Coa ex dictis tenet, ans. a P: nam Oipoa, n. Conectit ccalr. Cu possibilib. in parti: quod ad sui comprehensionem, illorum et Ut sic Cognitis n. petit. ans. P. quod maior: Oipoa conectit cu ente Creabili, sub raoe Coi, n. pote videri, n. cognito ente Creabili sub illa raoe; at videri pote et de facto a Beatis videt, qui Cognoscant oia possibilia in parti, alias videns Deu, oia possibilia cognosceret, et Ita D. Th. et Priu. Theory illiq: [illegible] R. neg. ans. ad probat. nepet ets ans. ad Cuis probat. dingo maior, quod Conectit Conect. fiali Cu raoe illa Coi, et Conect. maali, n. maior, et dello minor, n. Cog. itag. ad comprehensivam Cognitis poss, suffit Cognitio tri fiali, ad comprehensiva a regi, cognitio oirtu, et maal. ex in illa Dicta. et quod oipoa Cu ente Creabili sub raoe Coi Conectit, Ut Cu fiali tio, sub possi- bilibus in parti, Ut Cu tio n. fiali, d. maali, fit D., quod Ut Cognosceatr comprehensive, sit naria ante Creabilis in Coi Cognitio, n. a Creabilibus in parti; Ut V. comprehendat, in Coi et in parti, dent possibilia Cognosci.

D. Oppones: fialitas Oi poss, n. e Creabile sub raoe Coi, d diu. a Ura, Ut imitabilis e alicuius, alias oipoa spe- cificaret ab aliquo Creato, quod in maiori V. Concedi n. pote, et illius Cognitio naria e ad comprehensivam oipoa Cognitis: quod n. quod Cu illa Conecta Conect. fiali, d. maali; sed sic, l. Cognitio possibilium in parti, naria erit, Ut oipoa comprehensive Cognoscat, l. nullo

moo

modo illis conectit. 2° Angelus comprehendit proprium intellectum, in quo tanquam in causa continentur omnes cognitiones omnium possibilium, et tamen non cognoscit omnes istas cognitiones, alias omnia obiecta aliarum actionum cognosceret, et consequenter omnia possibilia: ergo ad causam comprehensionem non est necessaria cognitio omnium contentorum in illa, et sic licet possibilia in particulari, contineantur in ipsa potentia, et cum illis non necessario conectentur, poterit comprehendi, absque illorum cognitione. Ad 2um obiectionis distinguo maiorem; illa quae sunt ratio sub qua, nego antecedens: de formalitate quae, ita concedo: ens creabile sub ratione communi, et communi mixto, non cognoscitur. Itaque ratio sub qua creandi omnia possibilia, est imitabilitas essentiae divinae, ratio autem quae est formalis terminus, est ens creabile sub ratione communi; sic autem quamvis potentia cognoscat, et rationem sub qua, et rationem formalem quae, requiritur cognitio. Ad 2um distinguo antecedens: quod in causa adaequate et complete continetur effectus, nego; quod non complete, concedo; itaque intellectus angelicus non continet ratione sui complete cognitiones omnium possibilium, cum ultra intellectum requirantur species, absque quibus fecundum proxime ad intelligendum constituatur. Ad quod autem in causa non continentur effectus adaequate et complete, non requiritur ad eius comprehensionem, omnes effectus in particulari cognoscere: ipsa potentia vero completissime continet omnes effectus creabiles in particulari, et ideo ad sui comprehensionem, omnium illorum cognitionem desiderat. Dubium ultimum: an verbum procedat ex cognitione futurorum: § 1. referuntur sententiae et statuitur 1a conclusio.

Dubium Ultimum

An Verbum per se procedat ex cognitione futurorum?

§ 1. Referuntur sententiae et statuitur 1a conclusio

In hoc dubio 3 reperio sententias. 1a absolute affirmat, quam tenent Valentia disputatione 2 q. 7 puncto 1. Ruiz disputatione 63 sectione 4 et alii a recentioribus referuntur, et omnes hic relati. 2a docet per se procedere ex cognitione futurorum contingentium sub conditione, secus autem futurorum in statu absoluto: in hanc videtur inclinare Molina cum illius auctoribus, docet Arrubal. Ubi infra. 3a defendit, ex nullius futuri cognitione verbum per se procedere. hanc tuentur

Conti

Contrarii Theol. hic Caiet. Banez, Lum. Nazar. et Salmantic. et quae apud R.R. Societ. frequentior, illaque a fortiori sequuntur Ita q. Arrub. et Alarc. Trab. praecedenti §§ 1. et 2. relati, et ex illis, qui nunc adhaerere Suarez lib. 9 de Trinit. Granad. trac. 9 disp. 7 § ... cuius explatio sit.

1.º Dico: Verbum divinum quoad suam entitatem non pendet prae ex cognitione libera futurorum, et ita absolute est dicendum non pendere ex illa = 1 pars ... manifesta ratio: et tamen existit et si non, Verbum, ut quoad suam entitatem pendet, qua negata, non manet entitative Verbum, non manet eius de entitatis; atqui, si non fuisset in Deo, libera futurorum cognitio, divinum Verbum eiusdem omnino invariatae entitatis mansisset: ergo prae ex libera futurorum cognitione quoad suam entitatem non pendet. ... ... est certa, nam illud dicit nativam ... in quo modo ... cum ... non aliunde explicari potest, aut probari, nisi ... cuius est ... id est cuius est ... ergo illa solum cognitio ... ex cuius negatione inferatur, ... entitatis Verbi, ... variatio entitativa ... in Anselm. in Monolog. Cap. 30 illis verbis; Sive Deus Cogitet, nulla alia existente essentia, sive aliis existentibus, necessarium est Verbum illius, coexistere esse cum illo. et Cap. 31. Si nil unquam aliud esset, nisi summus ille spiritus, ratione cogit, Verbum illud, quo se dicit, ex natura esse. Ubi ex claro ... sentit Anselm., etsi nil esset futurum, nisi solus Deus, Verbum divinum omnino invariatum quoad suam entitatem mansurum; atqui nil esset futurum ad extra, nullius futuri cognitio esset in Deo: ergo ex negatione liberae cognitionis divinae, nec sequitur negatio entitatis Verbi, neque entitatis variatio ... ingentiva divini Verbi variatio, est omnino impossibilis, cum Verbum sit immutabile, mutaretur a ... seu mutabile esset, si entitative variaretur, aut esset variabile: at non existentia saeculi liberae futurorum, absolute est possibilis: ergo ex negatione illius, non sequitur ... negatio, aut variatio entitatis in Verbo.

2.º R. Cognitio libera, etsi spectaverit necessario absolute, ex supposito ... fuerit

fuerit, n̄ coveniēē, ac proinde, etsi tbus sub ratione entitis, sit aeino im-
mutabile, posse pro te ex tali cognitne procedere. — Ra:
Nā exista, seu variatio entitis in Vbo, ē impolis, impolite
absluta, negao à liberâ cognitne divinâ, ē impolis solum ex suppōe
atid, cuius n̄ exista, ē absluté impolis, negt pro te procedere ab eâ, cuius
negao, solum ē impolis, impolite ex suppōe: ḡ entitas Vbi divini, ne-
gt pro se procedere ex liberâ cognitne.

Dices: Ex hisce solum concludi en-
titm Vbi, n̄ posse procedere, ex liberâ cognitne p necessitate absluta,
n̄ tm̄ q n̄ procedat pro te ex tali cognitne, p necessitate ex supp. autores
a. contrarij, n̄ videntur potuisse intendere, sed solum; q ultra suppoem
q Deus decreuerit futura producere, et illa cognoverit, Vbum
possit p necessitate ex illorum cognitne procedere. Ra: Contra: ḡ n̄ stat
aliquid ex sê n̄ dependere ab alio, et ex suppe aliquâ, posse dependere ab
illo quo ad suam entitm, nisi noua entitas adveniat ex tali suppe; at Vbo
divino ex suppe liberæ cognitnis, entitas noua, n̄ addit, sed solum noua ratio:
ḡ cum absluté n̄ pendeat ex cognitne liberâ quo ad suam entitatem,
neq. etiam ex tali suppe poterit ab illâ pendere, aut ex illâ quo ad
suam entitm procedere. — 2o: processio Vbi quo ad suam entitm ē prior
decreto libero et sciâ visionis decreto insistente: ḡ negt pro te ex sciâ
liberâ procedere, p necessitate orta ex suppe sciæ liberæ in Deo. cons. ē bo-
na, nam id, a quo n̄ valet conseq. ad aliud, ē prius illo, prioritate sub-
sistendi consa, ac p dr prius sm̄ raoe; at n̄ valet, ē processio Vbi quoad
suam entitm: ḡ ē sciâ liberâ futurorum, cum ars, naturâ sit, et dr stingens,
ḡ processio Vbi quoad suam entitm, prior ē decreto libero et sciâ visionis.

Ex his demonstra-
tur relinqui Vbum, quoad entitm n̄ procedere pro se ex sciâ contingentium
conditionatorum: tum quia in V. D., scia huius modi, ē divino liberâ, et de-
cretum n̄ minus liberum supponens, quam scia futurorum absolutorum.
tum etiam: nam ex suis mediis professoribus, quidam contingentem, alij liberam
libertate obviâ, illam vocant, et omnes et singuli medium agentem,
fatentur, potuisse Deo n̄ conuenire, si alter in statu rationabili

Venisset

veniat: at obj in sua entitate omnino nary, nequit esse procedere ex cognit. libera, aut contingenti, aut quomodolibet + hypothetica, quae potuit Deo non convenire, ex cognit. conditionata, aut contingentia, neque divinus obj, propterea quoad suam entitatem procedere — Ex hucusque dictis patet manifeste colligi, obj. ng. absolute acceptum supponit pro persona, ut subsistente cum perfectionibus nariis, non pro illa, ut extra libera ad extra; at sic acceptum, non procedit ex cognit. libera creaturarum: ergo cito sm. finaliter liberam a billa procedit, nec absolute dicendum, obj procedere ex cognit. libera futurorum procedere

§. 2. Solvuntur Contraria Argumenta

Itaque obiciunt contrarij: obj procedit in 4° modo, procedit ex cognit. comprehensiva esse; at haec supposito decreto de creatis futuris, per se petit trahi ad illa: ergo tali decreto supposito obj per in 4° modo petit ex natura illarum quoad suam entitatem procedere. maior supponitur probandum, minor probant scilicet: comprehensio est cognitio obiecti, obj, quae in illo sunt cognoscibilia; at supposito decreto de existentia futurorum, futura sunt cognoscibilia in essentia divina: ergo tali decreto supposito, comprehensio esse ad futura trahit — R. si supposito decreto cognitio divina non traheretur ad futura, non est infinita cognitio, et sic nec comprehensio esset divina, quae ad sui adaequata infinita cognit. ex ponit: ergo decreto est comprehensionis esse, est trahi ad futura, supposito decreto de existentia illorum — R. distinguo maiorem: ex comprehensione esse, pro priori essentiali, et necessario, concedo maiorem; ex comprehensione esse, pro posteriori facultatis sibi contingentiis, nego maiorem, et distinguo minorem: petit in illa supposito trahi ad futura, pro priori necessario nego, pro posteriori contingentiis, concedo minorem, et nego consequentiam, obj non in ordine supposito quoad suam entitatem, eandem habens existentiam ac formae in ordine supposito petit procedere ex cognit. esse, ut tracta ad illius creata necessario, non sm finaliter contingentiis — ad probationem minoris, atque obiectum ex parte distinctionibus traditis, distinguo minorem: posito in illis supposito cognosci futura, ratione naturae, nego minorem, ratione

gerit

decreti liberi, contradico minorem, & distinguo consequens. illud quod decreto comprehensionem eius cum posteriori finalitate contingentium, nego consequens. decreto comprehensionem eius cum posteriori causalitate, & ratione eorum, concedo & eodem modo distinguo consequens 2.i combat.

§. 3. Proponitur Secunda Conclusio

Verbum sub conceptu tractatus liberum, ad lucas futuras, cognoscit in quarto modo, ex illarum cognitione procedit: Conclusio ita, etsi non exprimant verbis Thomistae, iudicio tamen illorum mentibus non adversari. tum quia illius oppositum expresse non docent. tum etiam quia ratio eorum ... solum convincunt. tum denique: nostri Salmant. Discipuli fidelissimi D. Thomae, quam nunquam a doctrina Thomistarum discordare invenientur, in hanc nostram conclusionem satis inclinati sunt, ut manifestum fiet videranti ex citatis tituli dubij relati, et argumentorum solutionibus: Denique & praecipue, quia oppositum nusquam docet, nunquam in Angelico Doctore invenitur, immo illam satis insinuatam reperio in verbis duobus libri 3 dictis relatis, quibus dicit: omnes creaturas dicit Verbo divino, & quod Pater cognoscendo omnes creaturas, concipit filium: quae dicunt esse, cum ... sint, aptius explicant: si verbum sub tractatus liberas ex notitia futurorum, dicamus procedere, quas si ad nos restringamus possibilium, maxime cum ex hoc, nullum inconveniens sequatur, ut manifestum fiet, solvendo argumenta contraria, cum explanum sit, nec D. Thomae, nec Thomistarum doctrinae, neque contra adversarii, quibus potius maxime congruere, vera existimanda, & tenenda sit.

illam quam ostendo 1.o ex Augustino lib. 15 de Trinit. cap. 6. illius verbis: Et ideo verbum hoc, vere veritas est, quoniam id quod in ea scientia, de qua genitum est, etiam in ipso est, quod autem in ea non est, nec in ipso est; & paucis interpositis: novit itaque Deus Pater in se ipso, novit in filio, sed in se ipso tamquam se ipsum, in filio tamquam verbum suum, quod est de his omnibus quae sunt in se ipso: omnia similiter novit & filius in se, tamquam in ea, quae nata sunt de his, quae Pater novit in se ipso; in Patre autem tamquam ea, de quibus nata sunt, quae ipse filius novit in se ipso: Ex quibus sic infertur: 1.o quidquid est in filio, est in scientia, de qua genitus est, at in filio est cognitio libera, et libera repraesentatio futurorum: ergo hoc ipsum est in scientia, de qua natus est, scilicet ex scientia Patris, ad futura tracta procedit —

2.o

2º Verbum procedit ex cognitione illorum, quae Pater in illo, ut in verbo, cognoscit: at Pater omnia infinita, ut in verbo cognoscit teste Aug. qui dicat omnia, nec licet restringat ad possibilia, et ad futura non extendat: ergo verbum habet aliqua ratione, procedit ex cognitione futurorum = 3º omnia, quae filius cognoscit in seipso, cognoscit tanquam nata ab his, quae Pater novit in seipso. Ut docet Aug.: at filius cognoscit in se ipso futura, ergo tanquam nata, non in se, sed in esse cogniti, ab his, quae Pater cognoscit tunc, et sic filius, quatenus repraesentat futura, ex illorum libera cognitione procedit.

2º P. sc. verbum, ut libere repraesentat futura, a Patre procedit: at non ab illo ut necessario cognoscente possibilia: ergo ut libere cognoscente futura: discursus tenet, minor manifesta videtur. Aug. quia verbum procedit a Patre ut loquente, et sic ut cognoscente, alias loqueretur per suam cognitionem, quod est absurdum, pro scientia simplicis illius, qua cognoscit possibilia, non cognoscit futura a fratre: tenetur neque ex scientia Patris, prout praecise tracta adeoque, non potest procedere verbum, quatenus repraesentat attributa, neque ex illa ut tracta praecise ad filium, potest verbum procedere quatenus repraesentat Spiritum S.: ergo pariter ex scientia Patris, prout praecise tracta ad creata possibilia, non potest verbum procedere, quatenus repraesentat futura: minor probatur. P. 1º Verbum est ut libere repraesentat futura, est proprie verbum; at ratione verbi proprie accepti, est repraesentat, ab alio procedat, ut vidimus dub. 1. sc. 1: ergo ut libere repraesentat futura, procedit a Patre = 2º Verbum sub hac ratione, est terminus locutionis paternae; at ratione termini locutionis est, quod a loquente procedat: ergo = 3º nam verbo convenit libere repraesentatio et cognitio futurorum; at non convenit illi a se, quia quidquid habet filius, habet a Patre, iuxta illud Joann. 17: omnia mea tua sunt, et illud: mea doctrina, non est mea, sed eius qui misit me: ergo filius ut libere repraesentat, et cognoscat futura, procedit a Patre.

Rv. 1º Convenire filio a Patre, non fratre ex vi processionis, sed solum concomitanter, atque non requiri quod libera cognitio futurorum ingrediatur fratre ex te prius = sed ista nam filio ex vi processionis fratre solum convenit natura divina, non attributa, cum illa sola sit

fratris

fialis et sic illius diui generatius sequo supra q. 7 art. 2 ad 4, quod
ipse procedit, nec ex cognitione eorum, et attributorum: ergo quamvis libera
repraesentatio futurorum competat illi, non tamen ratione processionis, et ratione communicantis, debebit ex cognitione sui, ut repraesentantis futura, procedere, ut
ex cognitione futurorum.

Dices: attributa communicari filio ex ui processionis
ex se, id est procedere ex cognitione illorum, repraesentatio libera, per accidens
competit Verbo, et ideo non procedit ex cognitione sui, ut libere repraesentat futura.
Contra: imprimis hoc, quod repraesentatio libera non communicatur filio per se, sed per
accidens, hoc est, tali, quod potuerit non communicari, solum sequitur, tali cognitione,
ex qua procedit attingi, quod potuerit non cognoscere, non autem quod nullatenus
attingatur illa: ergo ex hoc solum sequitur, potuisse non procedere ex cognitione
sui, ut repraesentantis futura, casu, in quo Pater illam non cognovisset, non autem quod de facto non procedat ex tali ratione, saltem libere repraesentationis futurorum. 2º quod communicatur filio per se, et si ratione processionis, procedet in cognitione, ex qua procedit, pertineri: ergo quod libere communicatur illi, debet
libere attingi per cognitionem, ex qua procedit, et nihilominus sequentia,
non procedat per se ex cognitione libera futurorum, bene tamen per ut libere repraesentat, et cognoscit futura.

Respondetur 1º ex suam libera futurorum repraesentationem, communicari filio in radice, quatenus illi, communicari
scientia necessaria, quae de se ipso supposito, ad futura trahatur. Contra:
filius non quatenus repraesentat futura, est Verbum illorum; at de ratione Verbi
est procedere formaliter, vel ex specie impressa, vel ex cognitione sui obiecti, quod procedit ex libera futurorum cognitione, non solum in radice, sed etiam
formaliter. 2º: repraesentatio possibilium, est communicata filio a Patre formaliter,
et non solum in radice, et tamen prius illi communicatur communicata repraesentatione eorum,
quae formaliter competunt Deo ut Pater se ipsum: ergo pariter, quamvis prius
illi communicatur communicata filio scientia possibilium, radicaliter continens scientiam
liberam futurorum, haec tamen seipsa debet communicari formaliter.

Ergo probatur 2º:
ex illa cognitione procedit Verbum quo ad subsistentiam prout in quarto modo,

quae

qua p̃ impossibile ablata, n̄ maneret eius eadem entitas: ergo pariter
sex illa cognitio, vbi vt futura repraesentans, p̃ primum modum pro-
cederet qua n̄ existente, vbi n̄ repraesentaret futura; at si Pater
n̄ cognosceret futura, n̄ produceret vbi illa de facto repraesentans:
ergo primo modo procedit, ex cognitione illorum, quatenus liberè repraesen-
tat futura.

4.º Bᵉ: Pater n̄ quatenus cognoscit futura, ē productiuus
Verbi, at n̄ alterius ab isto distincti, actu tale Verbum impossibile sit, neque
illius s.m. eius entitas, vt dixi: ergo illius quatenus repraesentat &
cognoscit liberè futura: maior p̃: intell. Patris quatenus cognoscit
possibilia, ē fecundus ad Verbi productionem, quod est sic cognoscitiuum: ergo
etiam quatenus intuetur futura, ē ad Verbi productionem fecundum, cum producit,
eius cognoscitiuum sit.

R. 1.º cognitio possibilium ē productiua Verbi, quia naturalis, &
ideo ad Verbi naturalis productionem concurrere potest, secus a cognitione futurorum quae
liberae. D. Mal. 1. n. ex libertate cognitionis solum sequitur n̄ concur-
rere per se ad id, quod in Verbo naturali ē, at si Verbi entitas naturalis sit, ratio
est ad futura liberae: quod solum sequitur, nec productiua Verbi sub conceptu
entitatis, n̄ a. q. n. sit productiua Verbi s.m. liberum repraesentationem. — 2.º
quia n̄ repugnat processioni diuinae quod libera sit: ergo nec repugnabit
quod scientia libera, sit prius illius. ant. P: n̄ obstante quod scientia sit attri-
butum diuinum, potest ēē sub una ratione naturalis, & sub alia libera:
ergo n̄ obstante quod processio sit aliquid existens in Deo, poterit ēē
libera sub una ratione, & naturalis sub alia.

R. 2.º ex doctrina Suar. vbi
supra n.º 4, scilicet potius ēē vt quo fecundum, quod Verbum n̄ supponit pro-
ductum, scientia a futurorum illud productum supponere, & ideo fe-
cundum n̄ ēē. D. Mal. sit scientia libera Verbum supponat pro-
ductum, s.m. entitatem & realitatem naturalem, n̄ illud supponit s.m. quod
liberè repraesentat futura: ergo erit prius illius sub hac posteriori
ratione: Ita tenet ex doctrina istius authoris Cap. 6 n.º 13 vbi dicit quod quam-
uis scientia Dei supponat Verbum tanta a d esse, sit prior re ipsa quod sit tanta ad

polia

polia, et ipso illo priori Verbum producat, repraesentativum esse, ponere tantum potest ad Creaturas possibiles Verbum producere, ut repraesentativum est possibilium, quia est sic, possibilium priori cognitione non supposita producitur. ans. a. Per ex eadem doctrina Verbum generatur repraesentativum etiam, sit prius scientia possibilium, non praecedit illam, quae generatur repraesentativum possibilium: quia si ergo quamvis Verbum sub ordine finalitate necessaria scientia futurorum praecedat, non praecedit illam sub finalitate liberè repraesentantis futura — 2º. Verbum, ut repraesentat futura, est terminus dictionis paternae, at dictio, seu incognitio, desistit eiusdem obiecti, quod dicit Verbo, seu, ex eiusdem obiecti cognitione procedit in Deo; quae ergo ut sic scientia futurorum in Patre supponit, et sic ex hoc capite non repugnat illi, ex tali cognitione procedere: maior probatur 1º ex Anselmo in monologio cap. 32. ubi ait: Uno quodem eodemque Verbo Pater dicit seipsum, et quaecumque fecit: at illa, quae fecit, puriè possibilia non sunt: ergo Verbum generatur repraesentat praeterita et futura, est terminus dictionis paternae — 2º ex D. Th. q. 37 art. 2 ad 3. ubi docet, quod sicut Pater dicit se et omnes Creaturas Verbo, quod genuit, ita dilligit se et omnes Creaturas Spiritu Sancto: quod est rursus, sicut dilligit Creaturas Spiritu S., ita dicit illas Verbo; at ex recepta D. Th. 113, Pater non dilligit Creaturas possibiles, ad solas futuras Spiritu S.: quod Verbo ab ex genitoribus dicit Creaturas futuras, et sic posset liberè repraesentat Creaturas, est terminus dictionis paternae — Denique solutio reiicitur: Verbum divinum a Patre audit Creaturas futuras, ut constat ex illo Joann. 8: ego quae audivi a Patre, haec loquor in mundo. et Pater docet Verbum de eisdem Creaturis, ut constat ex illis Verbum eiusdem Capitis: quae docuit me Pater, haec loquor: at ille, qui docet et loquitur, ne ignoranti hoc faciat, debet praecognoscere obiecta, quae dicit et loquitur: quod Pater liberè cognoscat futura priori ad Verbum, quod generatur illa repraesentat, et sic potest posset, ex illorum scientia procedere. [?]

§. 4. Contraria Argumenta diluuntur

Contra ista Arg. 1º processio Verbi generatur est productio, est necessaria ad te: quod nulla necessaria [illegible] necessaria, fiat ad Verbum, et sic posset liberè repraesentat futura, non

praecedit

Carit ex rõa libera illorũ. ans. Si ing productio trat ad eẽ; a fin. Vbo
si nulla dat entitas futura, sub conceptu entitatis: q̃ processio Vbi, ptenq̃ ẽ
productio, ẽ ad te naria. 2º processio Vbi quãq̃ ẽ generatio, ẽ nar-
ria ad te: q̃ etiã ẽ naria pt ẽ realis productio = 3º: nã illa realis pro-
ductio libera est, sequeret aliq. ab eterno fuisse productu in Vbo, q̃ po-
tuit nẽẽ productu; at hoc impossibile apparet, aliis potuisset Vbu aliter
alietate reali intra sehabere, et sic mutatu eẽ, q̃ ẽ absurdu: ergo.

Resp. ans, ad 1.
probat. dicat. productus trarĩa dẽẽ, stado ẽ formalit, in qua includit
ẽẽ, et q̃ in Vbo dat. conceptu libere ptatis, qui ipt sic potuit nẽẽ,
seq. a. sub conceptu entitatis, ut sit q̃ productio dicit ad illud narrio sub
conceptu entitatis, et libere sub conceptu ptatis, in quo claudit entitas.
Ad 2ũ n. Cons, rao. a discriminis ẽ, q̃ generao sub hoc conceptu tra-
tur ad filiũ, dictio v. ut dictio ad Vbũ ut Vbũ, hoc. a. ẽ discrimen in-
ter Vbũ et filiũ, q̃ ut Vbũ q. ex eade proprietate sumat, hoc tñ nn.
filiũ, illũ importat ut ad Patrẽ, a quo hẽt naq̃, p generat. Cor-
lata, et q. respectiuẽ ad Patrẽ, narrio se hẽt, et nullatenũ libere,
ideo q̃ generat sub hoc conceptu, nulla insit formalitas libera:
Vbũ. a. proprie rao dicti, ac tt geniti, importat raoẽ manifes-
tatiui, et q̃ alia narrio, alia libere manifestat, ut ẽ q̃ sub vna
raa narrio, et sub alia libere procedat, ac proinde q̃ dictio sub
conceptu producti, n. it naria ad te. Ad 3. diat, q̃ sicut in Ve-
niens nẽ, actũ liberũ sub concepta intaz ptatis, tali ueniẽ Deo
q̃ potuerit n. uenire, quia ex hoc mutabilitas seqr in Deo, q̃a.
ad hoc regrebat q̃ potuisset nẽẽ sub conceptu entitatis; ita similiter
nullũ ẽ inconueniens, q̃ Vbũ sub conceptu ptatis intae, ad Creã fu-
turas tali fuerit productũ, q̃ potuerit sub illo conceptu productu
nẽẽ. nã ex hoc seqr potuisse alr se hẽre alietate intra, q̃a ad
hoc regrebat, q̃ potuisset nẽẽ productũ sub conceptu entitatis, de
hoc fuisse supra q. 19 art. 3. Vbi de Vnitatiuo decreto liberi
si agit &.

Arg. 2º: ut Vbũ sub formalit. repntat liberũ, ex fcia libera

Creaturũ

Creaturs producerer, deberet haec scia, prius origine, Patri convenire, quam Verbo; at hoc est falsum: ergo. Prob. min.: decretum, cum quo invenit scia libera, non convenit Patri prius, quam filio, sicut neque actus ad extra, ut sunt Trinitati communes; ita decreta libera indivisa sunt, et communia cunctis Personis, ac proinde non prius uni, quam alteri competunt: ergo scia libera inniteris decreto, non convenit prius Patri, quam filio. R. neg. min., ad probat. dist. ant., prioritate in quo, concedo, prioritate originis, nego ant., et con. eodem modo. itaque sicut non obstante quod omnia, et alia attributa, aequaliter conveniant tribus Personis, quoad tum effectus et denatus, prius prioritate originis conveniunt Patri, quam filio; ita sibi quoque decreta libera aequaliter quoad effectus et denatus tribus Personis conveniant, prius originis Patri, quam filio, et utrique, quam spiritui S. conveniunt.

D. instabis 1°:

Ut filius ex scia libera procederet, debebat Pater pro priori originis decretum et sciam liberam filii, et spiritus S. cognoscere; at Pater pro priori originis, ad communicationem decreti factam filio et spiritui S., non potest decretum ut ab illis cognoscere: ergo. mi.: Pater pro priori aetati non potest cognoscere propria decreta: ergo pro priori originis, ad decretum ut communicatum filio et spiritui S., neque decretum ut ab illis cognoscere — instabis 2°: si Pater pro priori, ad ubi, originis, ut libere cognoscens futura, et decernens exitum illorum, talem exitum decerneret, decretum non esset liberum filio, vel absurdum: ergo. sequela prob.: decretum prout in Patre pro priori originis ad filium, non est in libera filii potestate: at suppo decreto in Patre, necessarium est filium decernere: ergo non libere, dum necessario decerneret, nam ut necessario proveniens ex aliquo non existente, propria potestate, libertate evertit.

Ra. 1° et

His obiectionibus dico neg. min., ad probat. 3 non cog., et ratio discriminis est: neque pro priori aetati, nil datur infallibiliter decreto connexum, et ideo pro tali, et ideo pro tali priori decretum liberum cognoscere non potest; pro priori autem originis ad communicatum decreti filio, et spiritui S., existit decretum in Patre necessario connexum cum se ipso, prout filio et spiritui S. communicato — Ad 2 non sequela, ad probat. dicat, quod licet pro priori originis, ad decretum

sit

ut creatis filio, et spiritui s., nisi in libera potestate illorum, quia decretum
patris in filio et libertate infert suavitatem decreti veri, libertate patris
Ronis in filio et spiritu s.; vel quia libertas decreti, ut ab illis, non tollat,
quia non quaelibet supra(?) libertatem destruit, sed solum illa, quae libertatem non
infert, nec contollat, sicut de auxilio efficaci ab intrinseco asserit liber-
tatem non laedere, quia illa infert et habet ... de praecepto a Deo
imposito, quod cum summa illius libertate compatitur, non obstante quod sit im-
peccabilis, quia sit, non solum ... substantia actus adimplentis praeceptum, de-
bet cum illius libertate connecti.

Bº August(?) Arrubal.

R.mo P. Mag. fr. Petru Begueto Cathedrae Vespertinae moderator

Incipit

Materia de incarnatione cum D. Thoma ad 3.am partem a quæstione 1.a cum dubijs & quæstionibus elucidata, quæ his temporibus agitari solent.

Prologus.

Mirifico ordine (Vt solet) Angelicus D.r ad dogmatis totius Theologiæ, post consideratio. Vltimi finis, Virtutis, & Vitiorum, quibus ad illud, h. accedimus bene operando, h. delinquendo declinamus, inenarrabile hoc incarnationis opus, q. in totius Theologiæ fastigium & Verticem collocauit, ipso D. Paulo attestante ad Corinth. 3.o fundamentum enim aliud nemo potest ponere præter id, q. positum est, q. est Xpus Iesus, cui tota Theologiæ maquina innixa Velut in circulo quodam perfectissimo, ad ipsius celcitudinis contemplationem egressa, tota reuertitur. est n. Mysterium hoc, origo & finis, alpha, & O, principium, & nouissimum. apocalipsis. Vltimo. Cum namq. finis legis & prophetarum Xpus sit, teste Paulo ad Rom. 10 in salutem omni credenti. Ipsum in intentione existens, Vtpote coronide totius artificiosæ structuræ nobis Vltimo obijcitur considerandum; in eo n. tamquam in fine, omnia consumantur & consistunt, inquit Ambrosius serm. 12 psal. 118.

De hoc igitur Augustissimo fidei & redemptionis nostræ mysterio, quod est omnium, quæ de Deo prædicantur, clarissimum, Vt inquit Dionisius 2.o de diuinis nominibus, quatenus nobis Viam patefecit muniis obiens salvatoris purgantis nos a peccatis, ac omnia instaurantis, opportune in hac 3.a p.te Angelicus Mag.r edisserit, Vt sic a fine Vltimo ad media moralia descendens, ad ipsum in executione fruendum, disputatio recto ordine, transiret. Licet a Varijs nominibus mysterium hoc nuncupari soleat, conuenientius tamen ex Ecclesiæ Vsu, Patrumque consensu, incarnatio appellatur; cum n. institutum fuerit ad liberandum hominem a morte, quæ per carnem ei accidit, vt Aug.us lib. 13 de ciuit. Dei cap. 11 conueniens fuit, Vt in ipso operis Vocabulo expressius ipse Xi mors innuaretur, per quam nostra redempta fuit, immortalitas.

immortalitas q. additus patuit, ut si olim Deus hoc minatus Genes. 6. dixit: non permanebit spiritus meus in hoc in æternum, q. caro est, iam securi deposito timore decantare possimus, q. permanebit nobiscum spiritus eius in æternum, q. Verbum caro factum est.

Sunt et alii quamplures huius Vocabuli, quo magis in eo elucescat divinus amor, bonitas, humilitas, atq. omni potentia amoris, quorum non solum nostra natura nobilior potuisset, sed, aio, verum et ignobilis carnis non est dedignatus assumere; bonitas et humilitas, quorum non ab excellentiori sed a viliori, ipsa sua voluit sermonem, illique extremo magis infime distanti, sese coicavit bonitas. ac denique exhibuit omnipotentia, quod difficilius et quod magis a Deo alienum videbat, et remotum, sed corruptibilis caro, eam sibi amicabili, et indissolubili modo copulavit.

Quamvis a moribus fidei mysteriis, captivari oporteat intellectum, sm. consilium Pauli, in huius tamen archani celsitudine, potiori iure, sub humili et v. ignorantiæ nostræ confessione, accedere fas est, ubi tota mentis acies, eius obtutibus caligat; nec tamen ita, ut ab eius altitudine deterreamur, quin potius cum Divo Leone serm. 9 de nativit. gaudeamus, q. ad eloquendum tantum misericordiæ sacratum, impares sumus, et cum salutis nostræ altitudinem promere non valeamus, sentiamus nobis bonum esse q. vincimur.

Quæstio 1.a
De Convenientia incarnationis
Articulus 1.us
Utrum Conveniens fuerit Deum incarnari?

Dico affirmative, cuius ratio, q. a unicuiq. rei illud est conveniens, q. petit ei sm. rationem propriæ naturæ, sicut homini convenit ratiocinari, et natura Dei est ipsa ex bonitas: ergo quidquid pertinet ad rationem boni, conveniens est Deo; tum sic et bono petit esse communicativum sui: ergo summo bono, convenit summa communicatio, quæ est assumptio naturæ creatæ in unitate personæ divinæ.

Articulus 2.us

Vtrum Necessarium fuerit ad reparationem generis humani, Verbum Dei incarnari?

R.e: n. fuit s. plite. nariu ad reparat. g. hui, fuit tn. Vtilis et [illegible] inter alias [illegible], Vt fieret Deo satisfactio [illegible] [illegible] exhiberi nequt.

Articulus 3.us

Vtrum si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset?

R.e: ex Vi praesentis decreti, Deus incarnatus n. est, si Ada n. peccasset, lt absolute, potuisset incarnari. ratio, q. ea, quae supranaturalia st., et illa pendente ex diuina Voluntate, nobis n. innotescunt, nisi p. reuelat. et Scriptura sacra Vbicumq. loqr de incarnatione, p. motiuo assignat peccatum 1.i hois, q. eo n. existente, n. fieret incarnatio.

Articulus 4.us

Vtrum incarnatio principalius fuerit facta ad tollendum peccatum originale, quam actuale?

R.e: principaliter Venit Xs. Deus [illegible] peccatum originale, quam [illegible] actuale, q. hoc e malum singularis Personae, originale Vero e maius malum, q. e malum coe, sicut et illud totius generis huius infectiue, et bonum gentis diuinius e Sm. Dionisium.

Articulus 5.us

Vtrum conueniens fuerit Deum incarnari a binitio mundi?

R.e: Neq. ante peccatum Ada, neq. stati post peccatum eius, Deus Veniens erat incarnatio. quo ad 1.um pt., q. ante morbum medicina naria n. e. quo ad 2.um, [illegible] prius debebat hoo, suum recognoscere iniquitatem, n. solum in lege nat., [illegible] sub lege scripta, qua accepta, potius inValuit morbus, et sic debuit dicere, [illegible] inde ad medicum clamaret, et [illegible] ploraret

raret auxilium.

Articulus 6.

Vtrum incarnatio debuerit differri usque ad finem mundi?

Rc: dicost, Xi adventus, ut tollat peccata, 2 ut iudicet, eius adventus iudicij in fine mundi reseruat, n° debuit illuc differri adventus 1, quem misit.

Disputatio 1.

De Conuenientia incarnationis

Dubium 1.

Vtrum incarnatio Verbi Divini sit possibilis?

Difficultatem hanc D. Th. litera supra relinquit, cum de conuenientia incarnationis interrogat, n. n. conueniens potest esse quod impossibile est, immo neque pure possibile ratione boni habet; cum et existentia huius mysterij de fide sit, eadem certitudine, eius possibilitas teneat, dicta ea, aliquae difficultates soluendae, ideo illarum enodatur, specialem dubium instituimus.

Deum de possibilitate diuina loquatur, praecipua eius probatio ex solutione implicationum petenda; n. n. Deo impossibile de Verbum, nisi quae in se implicationis involuit, de hoc n. ut explicat Angelicus, fieri Verbum non potest; neque loquimur de possibilitate sm. potentiam naturalem, de tum sm. obedientialem, quae effectus supra naturalem collectus respicit.

1° obiicit contra 2: neque incarnatio infert mutationem in Deo, de hoc implicat; quod in carnatio mix. est, de fide Malachiae 3: ego Deus et non mutor. mai. d. 1: neque pincarnatio Deus acquirit nouam perfectionem intrinsecam: quod mutatis subit. Prob. neque illam de nouo Deus dicit libertatis et intrinsece hoc: quod acquirit nouam aliquam perfectionem intrinsecam.

Dices: necesse tale perfectionem intrinsecam receptam, de perfectione intrinseca datam. Rn. infert mutationem, n. 1. 2, nisi sit ex alio extremo, sicut in Deo.

Contra replicat

D. Thara replat 1.° q.ª n. solu ratio passiua é intra rei tiate, ratione tio q. actiua intra é ipsi tio, D. hoc enim quatz: q. si advenit noua tiatio intra, n. solu advenit quatz. P. maior q. tiatio hoc é p intrinseci coicats, Cu. Steffi illig inf. cas falis, & p 21 psui exhibits; D. talis coicatio, seu exhibitio, intra é; q.° = 2.° n. q. subsistta diuina, intra trat naa diuinj. St pidentits: q. St sit p Vniong cu naa Creatz, hoc munq intrinsec xit talitio, Coa P.: q. ut rug. munq tiandi ineodz q. exhibet subsista diuina, cui sola vinct. penes Vniong, h identits: q. h Vnsbig exit tiatio intra, h Vbig. exit extra = 3.° n. q. in subsista diuina poste tiare, é intrins fectio: q. tiare actuali. coa pt a parite, & insup: n. q. sicut posse velle libere modo, é intra pfectio, & ideo acta velle, q. é exercitiu huig pos, é pfectio intra, e odg modo actualis tiatio, quae velut exercitiu intrins pos ad tiandu //

Ra darque

Au solut. dato, que sine dubio é D. Th. in 3. dinct. 1. q. 1. art. 1.° ad 3. dicentis: i D vere dici mutatu, q. de nouo adquirit aliq., at qerat in poa passiua. hoc a. solu venit tiutati, n. subsistz diuinae, & p 21 sola tiatitas dicit mutata. // Ad 3. instanes. maior, ad cuig probats, recurrs, & dinquat v. q.° p. intris sui pfects alteri coicats D.°, in se recepta: n.° // pq ptad probats; tiat n. subsista diuina, diuina naa ffatu & intra, a qua potig illig. pficu, eoq p identitz cu illa, imbibitora grata actz queri, & entis ase; at p Vniong cu naa Creata, nil adquirit D. vestig ea pficit, n.ing. cat fitalit vere in tiatiua (hoc n. cet impfectio) D. tiatiue, tiatiendo ad sue pfects tals naa //

Ad 2.° intra Disting.

D. q.° é pfectio intra in se recepta n.°, alteri coicata D.° Vr aquies o discrimini assignato a b aliqg Moderni inter actu 1.° & 2.°, q. e vitalis, n. a q n é actu vitalis, sicut é tiare; veritz videt q. sicut actg 2.° sive it volit, sive o perat, é actualis pfectio entiue & in se, n. a tiatiue, ita actualis tiatio, entiue & in se, é infita pfectio, ra de cuig poste in fra naa tiare, n. a. é pfectio Dei tiatiue sz. pta, potig coicatio pfect. sicut actualis Creatio Dei, é in Deo infita pfectio, n. extra Deo veniens, D. intra Crea pficiens //

Adhuc

Adhuc dices: naa illud, quod advenit per passionem, ut exercitium quoddam, est perfectio tali voci; ergo hoc quod est Unitivum naturae humanae Personae Divinae tamquam per passionem, quod est ... perfectio: minor probatur: nam hoc, quod est Unibile, quod passivum, et correspondet per Uniti... tamquam proprio activo, et ita illi, sicut Unio est realis, est ... per generationem ... exercitium ... Unibilis est: quod sicut Unio est intra perfectionem ..., ita ad Personas.

Respondeo negando minorem, ad cuius probationem dicimus: esse Unibile est quasi passivum grammaticale suppositum ... physice suppositum naturam, quamvis in modo loquendi videatur Persona divina passive se habere, tamen in re et physice, hoc solum naturae humanae ... et hoc sufficit, ut sit ... per unitivum quod mutatur ... extremi Persona, a qua ... trahit ad se naturam, quae trahatur ab illa, nulla quod perfectus ex tali Unione advenit, sicut anima rationalis, quae est talis, est ... in materia ... ex quo etiam illa ... intra, quae ... afferri solet de Angelo, ... quae quidem intra sic se habet: si Angelus assumeret naturam humanam, mutaretur: Ad hoc ... quod ... talis ... possibilis est, daretur mutatio, ... quod ad hoc indigebat ... intra ... tamen quod Persona Creata, etiam ... in materia, quod talis natura ab illo trahatur, non a Persona divina.

Arguitur 2º: Si posset aliquid posset Persona divina trahere naturam Creatam, et ... infinita virtute, ut ostendit D. Th. 3 p. q. 3 art. 7 inde quod probat ... D. posse assumere infinitas naturas: Sed haec ratio nulla est: quod probatur minor: nam etiam virtus generativa Patris infinita est, et tamen ita ad ... Unico filio divino, ut nullum aliud ... corporale generare possit: ergo sibi tractio Personae divinae, ita ... exhauritur ... natura divina, ut ad nullam Creatam se possit extendere, et sic non posset talem naturam ...

Huic argumento respondent aliqui quod in generatione divina, manet ... propria generativa, non solum intensive, sed etiam extensive, non sic ... et ... discriminis rationem quaerens dicunt esse quod generatio sit cognitio comprehensiva, nihil remanet cognoscendum de novo, quod de novo exprimi possit, sicut remanet aliquid de novo ... et ... mihi videtur 1º: nam etiam cognitio ... comprehensiva est, et ... non obstat ... alia cognitio notionalis generativa filii et comprehensiva, non quod ... obstat ... 2º: nam potest dici ...

nullum

novum obiectum, nec sicut Verbum Creatum, quod dependeret ex cognitione futurorum,
a qua pleni pendet productio Verbi Divini: ergo ig dabitur novum ... cognitionis
Divinae, et consequenter impossibile esse aliquem filium creatum, non ergo ... hanc rationem.
Vera ergo solutio est
sufficere infinitatem ad quascumque ... si alias ex parte modi non debet imperfectio,
imperfectio qualis esset communicatio, et productio eiusdem naturae, quae requirat generaliter;
ergo hoc repugnat actui puro, repugnaret etiam generatio filii ad extra, quia in
rigore ad filiationem, nisi tantum analoga similitudo, qualis reperitur ... naturae Divinae
hoc nedum non repugnat, sed de facto datur, filiatio a substantiali repugnatio
similitudinis univocae; tractio a aliena natura, non petit originem a principio Divino
neque productus, neque similitudinis, sed tantum univocae.

Arg. 3.o Unio Personae Divinae cum natura Creata, importat imperfectionem; ergo ... Probatur: nam importat munera causae formalis intrinsecae, sed
hoc est imperfectio infirmandi, solum in Deo competunt munera causae [finalis], et finalis, et efficientis, quae sunt causae extrinsecae: ergo. Respondeo Deo non repugnare munera causae
formalis terminativae, bene autem informativae, quae haec dicit imperfectionem, et non illa.

Instabis: munera causae
formalis terminativae Creatae, imperfectionem includit, et divina Persona tenet vices gerendo
Personae Creatae: ergo sicut ista non teneret sine imperfectione, neque divina poterit,
et si potest praescindi imperfectio, poterit munera obire causae formalis informativae,
seclusa imperfectione, quam imbibit.

Respondeo: transeat antecedens, et nego consequentiam, quia imperfectio competens
Personae Creatae, non competit ei in formali conceptu Personae, alias in Deo non reperiretur formalitas
munera; sed solum convenit ei ... Creatae, et praescindibilis ab illa talis imperfectio,
ut transferatur in Deum; at conceptus formae informativae essentialiter includit imperfectionem,
et non est praescindibilis ab ea, eo quod de ratione essentiali illius est informare substituendo aliquam
naturam in se, et illam ordinari, tamquam partem ad totum, quae quidem imperfectio est ...

Replicabis autem:
sicut de conceptu formalitatis est sic, non est imperfectio informandi, ita neque de
conceptu intellectus est sic, ut intellectio ... naturae Divinae, imperfectionem importet, ...
... identitatem, et communicabilis non est intellectui Creato, quia non poterit illi praestare ...
... sine informatione: ergo ... substantia divina, natura Creata tamen non poterit sine

imp fect. in fiati Dz explatum pliz & Vijct. nz sicut imp fectio infiandi petit subiti Creati sm. accpti Creati, & n sm. acceptiz subsite Vt sic, ita imp fectio infiandi, petens illect. Creati, & gstrac-tio elevat ad divinz sine imp fect. negatz ab illa prescindere re-
solig Creati: ergo pfect. tiandi sine imp fect. infiandi, solu potest pe-
titio re nag divinz, n. a. q vocat nag Creata.

Rez Maz. a S. Th. 3 9

q. 2 m. 9 2 art Dz ht de acepta subiti & illect. Vt sic, n est impfectio in-
fiandi, atz & alty, nz dee explicito acepta subiti Vt sic, iae terz
et hoc in nz nulla reqrit infiati finale lo g, eo q e tez, & n fiat stu-
ens, & sh supponens tota subiti ... ct illectio ex finali de explici-
to. acepti t fia, v explicite petit, h identitz h. infiat, & p vicz re
inty Creati, n posit exercere identitaz, debet infiare Dstituendo,
h egrediendo p moz acty Vitalis. V. prescindibilis nz ab illatali im
pfectio, re extiandi inty, bene tz prescindibilis e infiatio a subis
ta, cui Vt sic diximg, n iteriatz fiaz dz tig.

Arg. 4: q inter extrema infite distan-
tia, imposilis e Vnio, sic se hat ... & hoc: q inter Vtz q. impositz inter ... max. dz
quo max. e dista, eo minor e Vnio, su Dlenientia, q Vbi dista e infita Vnio
nulla e. 2. Dz. min. e dista Dtiariory, cu sint sub eodz q Vz in eodz
n Dvatiunt sebto: q neq. Vnio inter ... & hoc

Rer. maz. ad cuiq prob.
ding. an, si sumat Vnio sm. Dlenientia, h identit. s. an, fiat in raoe
monz, n. an, dista itaq. infita, solu obstat Dlenientie, que e Vnitz sim-
plit, n a obstat Vnioni, huic n. solu obstat improportio inter extrema
in raoe Vnibiliu, si sint in proportionata inherenti ... Et si Dicaz q
dista sm. entitz extremorz, etz tollit Vnionz, sicut dista sm. locu, tollit
Vnionz qtitativa locorz: q ao ipso q distent infite extrema, nulla po-
terit e Vnio. Dz. Neq. Valet dicere e e dista talia extrema entiue, n
a. in raoe Vnibiliz; q n minz infitz e Dz in raoe enti, quz in raoe
fiandi; q sicut dista in raoe enty, tollit Vnitz, h Dlenientia eodem
mod, dista in raoe Vnibiliz aufert Vnionz extremorz.

R

Rq dicta sm. locu tollit adequitate locoru, q fit media extensione locali, & sic n. stat ee dista sine aliquo corpe intermedia te, cu simul n. se tangant, dicta v. praetorie, solu ponit exclusione differentiae finalis, n. a. excludit diunctione realem; ad instar. R. q lt. Deus Radinkz inte sit infinitus ens, & etz infinitus, & tz suplet vices Personae Creatae, n. stat infinito modo, cu tz ponat finito modo subsistentiae nae hu exp. ipsius, q infinitz stats capax n. e; n. da a in specie infinita inter Deu & Creatu finito modo trabilis. Ad expl. a. de contrarijs dicimus ee dispares rao, datoque de qua absoluta possibilia n. cent, q falsu oino e, ne contraria se mutuo expellunt in infinitando subiecto, Deus a. & Creatura n. sic in rao trabilis, & contrarij, & q ad alios effectus maxime distent. Deus q e, nunc Persone diunctae naa hu, prata verificant contradictoria: q impossibile talis unio, sequitur de eo de subto prati aeternu & temporale, mortale & immortale. Ad Deus valet R. n. e contradictoria, eo q. veniunt eidem suppo. sm. diversas naas. Ad Non inquit valet, nam falsitas & malitia moralis, solu posit venire raoe naae Creatae, & tz xo Deo in naa assumpta, n. posit venire; & mec suppo nimus q neg. praefata prata venire poterunt in naa assumpta mor, & mit. & ver. & co a. q ideo falsitas & malitia moralis, venire n. posit xo Deo in naa assumpta, q repugnat sumae veriti, & boniti, qlis Deus, dotes, paissibilitas & mors opponunt sumae maiestati, quae e ipse Deus: q eodem modo repugnare debent, cu si sint raoe naae alienae. Ratio a mari, & minori, neq. cog. ad cuius ... Caalisille. Ab inferre in naa ... ba, p. coz maale, na oppositio mortalis, & tz poralis, sibi e ... ei in naa ppria, n. & in aliena, falsitas, a. & malitia moralis, n. solu repugnant naae diutrius inter, & ezinag hu smg. repit a Divina Persona, cu n. attts sint suppositoru tribueret ipsi supoctali malitiae q qdz repugnat Deo, n. a. repugnat illi mori, & pati in naa assumpta, cuius ratio rei minis rao. deo mor, & q libet alius prata, & quae da mala parlia, quae sibi opponunt qdz da parlibus bonis in seipsis. Vnde ideo, Deo n. posit peccare. Argu. error, & malitia moralis, & contradicz ab in e.

Lcipz

in ipso q̄ st relatio, l. rectz ab ipsa suma bonite Dei, in̄ pōt
variabili ipso, etz innata bona p aliqus influxes plonale, d. Seu, nz
g̃ de Xo Dno ricant.

Arg. 6: si Deus denovo velet aliquod q̄, q̄ antea
nihil velet, argueret in eo mutatio, ut ostendit D. Th. 1. p. q. 19 art. : ḡ si
Deus denovo aliquz naz haret intz p̄, quz antea n̄ haut, sibi mutatt. ar-
gueret: anyē certum D. Th. coad. a pariteh.

Respondz D. Th. aliquas
ēē dernat., quz ab eterno ei conveniunt rão e alicuiz immanentz,
sicut illigere & velle; aliaz tz ēē quz intz p̄ inci piunt rao e ali-
cuiz actz, saltz virtualz transeuntis, sicut creatio mundi. denna-
ti. q̄ huiz 2. g. ut si intz p̄. incipiant, solz arguunt mutat. intro p̄-
ducto, & n̄ in prio, q̄ st actio sit externa, n̄ tamen ab illo, nisi sng.
intz p̄ innutant offs. illz v. quz st 1. g., arguunt mutat. in Deo,
q̄ sumunt arcz, n̄ st inte ipsis, t. p̄ st in Deo stinent. si de
novo inciperent, certz denovo stinerent in Deo, q̄ sine dubio arguit
mutat. & imp fectz in ipso. ratio q̄ naz aliene, a dep. de ratio-
nz ad extra, ideo n̄ arguit mutat. temporalz, sicut argueret in-
cipere denovo amorz divinz, l. illectz divinz.

D. Dices: si Deus inci-
peret amare, ideo mutaret, tz q. l. denovo inciperet cognoscere
bonz, l. denovo cet conveniz tale bonz Deo; d. sic ē q̄ m. stexiz in
carnatt., denovo incepit ēē Deo conveniz: q̄ arguit in illo mu-
tat. d. mir. nz st ait D. Th. in hoc art. conveniz ē sumz boni
ti summo modo se com̄icare, d. hoc fuit intz p̄: q̄ in tēp. incepit con-
venientia. Neq valet dicere ēē convenientiz pmouz, q̄ z uontiz
q̄ ferz de suz ē rat bonis se comicare. Non inquz valet, q̄ ma-
iorz aliz convenientiz excogitari n̄ possumz, ideo q̄ Deus incipiat
amare pz intz p̄, ut exco q. convenientia q amandi pz, inci-
piat intz p̄, aq. mutatio: q̄ multo magis in convenientia incar-
natt., qua nulla major excogitari potest Deo, omni bona hz quz
sunt ad extra.

85

R. aliud eē incipere intp. convenientia incarnatis, p via executionis, aliud incipere convenientia, p via decreti; hoc vero ē falsum, illud tamen verum, q̄ quarvis convenientia ipsius p̄ruciti incipit in tp. cum exsita illius, ceterum hoc quae ultimum in execut. ē ab eterno in intentione Dei, quem ab ęterno Deus decreat de una quaque re, et hac convenientia p via intentionis procedit rao Dei; nam cum bonum apprehensum sit obiectum voluntatis, bene scheerit, q si ab ęterno non habebat decretum incarnationis, cet. q Deus ignoraret eius convenientia, quae ptinet ad ipsius cognitionem, q incipiebat eē veniens Deo, q antea non erat veniens, q signum ē aposteriori Deus ala se hero, ac antea, sicut qui accedit ad ignem, quem antea nolebat, indicat ala se hera, teng ignis de novo ei veniens, q frigus ē, cum antea veniens n. cet, illi appropinquare, q eo n. indigebat. ergo ppt ad intra allata, nulla in maior venientiae, immo neq. q qualis, in p̄ruct. S. ri, ac in incarnatione, ceterum utraq. in tp. incipit via execut. & utraq. ē ab ęterno, *via intentionis. via intentionis

Dubium 2.

Utrum incarnatio fuerit conveniens Deo, homini, & universo?

In hoc dub. & si aliqualr dividant DD. circa 1. punctum quaesitum, quē quomodo sit Deo veniens eius coicatio in persona, n. ē exsita rao versa, ut ad difficultatis tranat pote varietas DD., d. polius p̄ptermitt. declaranda rao D. Th. & ut eius argutis fiat satis p mari luce illius, varteque rao examinetur, praestare opportet cum Mag. Joann. a S. Th. q ut suma coicatio, infinita ad intra, sit Deo veniens & necessaria, de hac n. loquimur, d. de coicat. ad extra, & sit suma illa, que fit in persona Dei; & ratio q si, q alia bona, n. se, d. aliq. sui coicant, perfecta magis & fragmenta quae polius p̄pterea ing. fectes se coicant intel, d. inti ōi a bona, quae Deus pote coicare. Deus suma coicatio ē, quae fit p incarnatis, in qua Deus n. aliquid sui coicat, q p meus participatis, d. se ipsum immate exhibet, p immatam unionem sui ipsius cum naa.

D. Laculentius alijs hanc raoe explicat ferias. 3. Ita Lend.
Cap. 8. 7. ibi ait, qd bonu ut sic, venit se coicare, l. finaliter, l. effective, l. fa-
ctis, l. tative, n q cuiq. g. bono, qlibet horu modoru venire deat, n alig
sub disiunct. x nag una talis boni, & raoe in coi e, q cuiqcung. entis,
bonitas e passio, ing se efficacia aliorum & sui coicatiue. V. caa efficiens se coi-
cat effecte pducendo aliud. Ile, maa se coicat fig eg sustentando, fa
se coicat mag, sive sit accidalis, sive substalis; finis eti se coicat fina-
li gheng in ordine ad sui demeritis mouet ad electi mediorum. & ubi
e Verg bony ee diffusivy sui, sumy g. bony sumo moo diffusivy, eug.
Ut ig explicuims Deg deleje ordinaria se coicat Cris, l. efficienti po-
ducendo, l. finaliTando eas, restabat alig mog se coicandi, q e
sumy, nepe p intima Vniong sui ipsig cu naa Creata, eg Personaliter sus-
tentando.

Si quis obiat, male intulisse D. Thoma venientia incarna-
tionis, ex quarg s. ubi, disiunctive supta; na si de raoe boni ut sic n e de-
terminate se coicare, d. aliquo ex istis mois: g coicatio Dei p moru, n
e x nag boni ut sic, l. si e x eig nag, de raoe cuiqcung. boni, exit
coicatio p mou, q e falsu.

Rcog D. Th. optime ee, subsupta
mira, q lt n sit naria cuiq. g. bono debita ista coicatio, d. in
coi supta, x nag cuiq g. boni, seqr. q cu ista coicatio sit suma,
sit x nag sumi boni, q n oppritebat D. Thg pbare, d. supponere
Deu ee sumy bonu.

Adhuc Cives. cog D. Th. claudicare, eo q ex antinonic,
infert d. Stingeri, q e Vitiu artis syllogistici. any. 1. q q Deg sit sumy
bony, e gratu nariu, d. incarnatio, eig. venientia, ut q stingery. g.
male inferunt ex suma bonitate Dei. R. D. Th. n pbare incar-
natis exista absolute, d. eti venientia q bat facta supp. q Deg lcvus
illy esset, ita q n sit necesse incarnat ita naria ee, sicut e bonitas
divina, d. q supp. q fuit, e x nag sumi boni, sicut l. p. q. 27. pbat p-
cet Verbi ee generatu, n absolute, q hoc e indemonstrabile, d. supp. fi-
dei reuelata, que ostendit filiu pcedere, inde pbat x nag intus, q silatis

é

in tali occasione ee summe attributiva, d. esse generatis."

Sed ali dicat cu caiet.
et Mag. Joann. a S. Th. cum D. Th. inferre probabile factu attingere, sicut
accidit in exemplo allato de risu hoc, ut non risibilitas sit nata hoi, ta-
men attingentia et habere ei convenit, d. g. convenit sm. nat. hoie fiat
abstracta convenire, sic ista convenientia n' ponit, de eo modo, quo gratuito dicit
convenire, id est non repugnare subito, q. ex acti eius nat. ita D. Th. probat convenientiam
incarnationis satis probabiliter, q. e actu ex nat. summi boni, et sic non repugnans,
d. potius conveniens tali bono, ut sit q. attingere."

2o obies: si aliq. probaret ratio D.
Th. probaret incarnatis convenire Deo sm. suppositis abstractis, ut praescindit a
relationibus: g. non pote probari convenientia incarnatis, eo modo, quo ratio
e: coa. pt, q. eo modo, quo ratio facta e (immo et possibilis e fieri) solum in Per-
sona, qua e q. relativa: ans. a. pti q. summa ratio boni, convenit Deo ante
ad Personis: g. convenientia incarnationis, n' solum pt facta fuisse in Persona."

Resp. summa cei dimunitatis
summi et active effectiva et terminative in Persona, si consideret 1o modo, convenit
Deo sm. abstracta ratione sicut opera trinitatis ad extra indivisa st, et eo-
mitantur sint actibus Personis. si vero incarnatio sumat 2o modo, id est ter-
minative, solum ratione Deo convenire sm. Deitatis Personalitatis relativa; sed dat
subsistentia absoluta, sm. illa etiam convenit."

D. adhuc instat argumentum: q. in proba-
bilis st. q. relationes n' dicunt perfectis, neque sm. illas convenire incarnatio,
et pt: q. incarnatio e communicatio summi boni, d. immate huius coicatis,
et relatio, sive Personalitas, quae fiat sed lo. n' e boni: g. non pote probari
communicatio talis personalitatis ex ratione summi boni."

Resp. in probabiliore est.
asserentes divinas relationes perfectis importare, ut illa n' explicent sm. conceptum
formalem, et exercite se habent tum, negantes n' pote maxime perfectis importare
in conceptu ad signato (ut bis vocamus Caietani), in conceptu in, est idem e,
ut cu aliis loquamur, sm. ipsis conceptis, quo relationes pcit subsistentia, relatis.
divina constituunt Persona, nam divina tradendo, illa incommunicabiliter subsistentia

reddunt

redderent, qui recepti bonitate dei, quinimo nobilissima in natura intellectuali est Persona, et sic huius communicatio, est communicatio infiniti boni.

Alius Ren. proponens pro
Mag. Corneio quod sufficit quod relatio divina sit summa bonum identice et realiter, licet formaliter non afferat specialem perfectionem relativam, adhuc, et ipsa communicatio per modum tertii, sit summa boni communicatio, quatenus secum trahit ipsam summam boni, quod est essentia divina.

3. obiicies: Nam unio in Persona Verbi, non videtur summa communicatio, quod probatur: quia maxima communicatio esset, si omnes tres Personae assumerent naturam humanam: quia ista, quae de facto dirigit, non est summa communicatio, et sic ex ratione summi boni, non colligitur summa communicatio.

Respondeo negando antecedens, ad cuius probationem distinguo antecedens, esset maxima communicatio extensiva, concedo antecedens; intensiva nego antecedens: haec enim quae de facto dirigit, summa est intensive, et intensive tantum perfectionem exigit ipsius Dei, non est perfectio in una Persona, quae in alia, solum quod hoc probat ratio D. Thomae, non enim debet inferri communicatio quae sit possibilis, sed summa communicatio, quae in communicatione summi boni consistit.

Si dicas: in opinione aliquorum, correlationes divinae speciales afferunt perfectiones distinctas, tunc specialis perfectio adveniret naturae humanae, ex eo quod omnes tres personae assumerent illam, quae si unicam, talis perfectio esset distincta: quod in hac opinione non est maxima intensive communicatio unius Personae, si quidem deficit perfectio intensiva aliarum.

Respondeo in tali opinione, adhuc esse summam et vacuatur intensive, nam sicut perfectio specialis cuiuscumque personae est in alia, quae deficiat summa perfectio in quacumque: ita sibi in natura assumpta, nam quod perfectionem importat in Patre per modum principii, eandem importat in Filio per modum tertii, neque est distinctio perfectionis intensivae, sed extensivae tantum, explicata in diverso munere personalitatis. Et hoc praecipue in D. Mag. Joann. a S. Tho., qui veriorem reputo, quod divinae relationes perfectionem relativam important, sed non multiplicatam, sed unicam et indivisibilem.

Absoluto dubio, quod ad primum pertinet illius, nunc gradum facimus ad secundam dubitationem partem, cui ansam praebuit D. Th. in hoc art. 1. ad 2. ubi sic ait: ad 2. dicendum quod fuisset Deo in unitate personae non fuit veniens carni humanae. Summe debitum summae, quod non erat

Persona

supra dignit. ipsius. sentit. S. Anglicus, q. incarnatio fuit Venien. nae huc, ac p. 21, nec tota Universo, cuius pars e humana.

q. sic explat. Veritas dixit. quae oportet in nae hua, 2 poq. alterq. naalq. et alterq. obedialq. sm. quq. pote agere et recipere q. non implat contradict. sensus q. D. Th. e sm. poq. naalq. sm. quq. nil supnaale, ei convenit, benea sm. poq. obedialq. sm. quq. obedit Creatori. et sic P. Convenientia incarnat. ne huc nae, q. illud e illi maxime Convenien. q. perficit illa, et elevat ad summa dignitis gradq. q. hoc dego p. incarnat. q. e illi Convenien. sm. poq. obedialq. mi. pbat. n. indiget, ubi innumera bona, ei p. incarnati. acreuerunt, et potuit Vere dici illud Sapientiae, Venerunt a mihi oia bona pariter cum illa. q. etc.

Dices: huq. nae here Convenientia quq. prae ceteris naeis creaalibq., ut affirmat a Verbo, et hoc sm. sua naalia, q. sm. prata naalia, ceteris ante cedit: q. e ei Convenien. incarnatio sm. poq. naalq. ac p. 21 ait dinchio, ars e D. Th. infra q. 4 art. 1, cuius oppositum docere videt hic ad 2.

R. D. Tha. solum loq. in dicta q. 4 de Convenientia congruentiae n. proportionis, ex quo e n. in dicto art. 1. exclusit Convenientiam nae huq. sm. sua naalia, solum quae illa astruit sm. congruentiam, eo q. e naaraalis, ac proinde capax fuit Dei, et in hunc ipsae, quq. lapsa fuit in peccatum, indeq. Convenientia e medicina incarnati, illa a peccato sanari.

Dico 2. Universo ista, fuit valde Convenien. incarnatio. q. pbari pote ex plibq. sm. tale mysterium, n. ptineat ad eiq. ordinem naalq., illo posito in eq. e plent. in mundo, omnes gradq. pertinentes ad eiq. pfectq., nemp. existere, vivere, et intelligere, q. et eiq. gradq. essalq., dat subsistentia supnaalis cum unione hipostatica, pfletens mq. nae in unite suppq. q. e supnaalis, et elevatior gradq. cendi. Deinde cum iam fuerit in Universo, hoo, nec ex femina, nec ex Patre pducty, sicut fuit Adq., et insup mulier ex viro, et n ex femina, qlis fuit Eva, restabat hoo ex femina, et n ex viro, q e X. Dns.

Referunt insup quq. plurimas alias rare ex D. Paulo, et ex sacris Doctoribq. deprompt., quas breuitq. gra omittimus

re

remittimq. Lectorem ad art. 2 D. Th. in hac q. 1.ᵃ Sufficiat pro nunc illud Anselmi lib. 1 Cur Deus homo cap. 20 sic dicentis: quae maior misericordia, et iustitia et misericordia, potest excogitari, quam misericordia, quae id Pater aeternus peccatori, inde se redimat, non habenti, dicat: accipe unigenitum meum, et da pro te, et ipse filius: tolle me, et redime te.

Ex dictis solvuntur aliae obiectiones nostrae. 1.ᵃ Scilicet, non videtur illa divina liberalitas magis commendaret divina misericordia et bonitas, si gratis debitum remitteret. R. magis commendari per hoc quod gratis dedit pretium, quo solveremus ex iustitia.

2.ᵃ obiectio est: non videtur esse illa divina sapientia ordinare tam magni pretii, in remedium minimi, non debuit incarnatio, neque vita Christi, quae altius quam ordinarii in mede... la sanguinis hominis. R. ultimus finis simpliciter non est salus hominis, haec non est finis effectus, seu minus principalis, et non huius gratia, huiusmodi neque gloria Dei, et exaltatio divini nominis.

3.ᵃ quod videtur esse prodigalitas, tot labores substinere, atque vitam profundere, ubi sufficiebat unica alia actio a Christo Domino, in obsequium Dei exhibita: ergo etc.

R. quod non fuit prodigalitas in Deo, sed maxima misericordia, et excessivus amor, qui usque in finem dilexit suos, atque quod pro illis posuit, et non quicunque labor sufficienti explaret debitum nostrae quantum ad sufficientiam, tamen quo ad efficaciam ex vi decreti divini, non fuit solutum debitum, usque dum in cruce spirans dixit consummatum est.

Disputatio 2.ᵃ

De satisfactione purae Creaturae

Antequam de Christi satisfactione sermonem instituam, quem D. Th. ombinio praelatione in Carnati... adstruit, operae pretium erit tractatum de satisfactione purae creaturae praeambulum praemittere, ut clarius percipiantur, quae de satisfactione perfecta Christi Domini discutienda sunt. est namque conaale institui nostro ab imperfectis ad perfectiora gradum facere, ut triplex

nec [illegible] tantam, cuius satisfactio, cum sit imperfecta quod sit, neque rigorem aequalitatis iustitiae attingere valeat, eique experientia [illegible] nobis patefaciet [illegible] communiter rigorosae iustitiae, [illegible] observavit [illegible]

Dubium 13

Utrum pura Creatura donis gratiae ornata, possit condignam satisfactionem pro culpa mortali exhibere?

Pro huius difficultatis et sequentium luce, supponendum est communem definitionem satisfactionis, quae nihil aliud est, quam alicuius debito redditio, seu compensatio, quia autem est multiplex debitum, secundum varias iustitiae species, quas D. Th. enumerat 2. 2. q. 80 art. unico multipliciter potest satisfaciendi modus. aliquod quidem est debitum legale ex iustitia legali exoriens, et hoc est debitum strictum, seu rigorosum, sive sit ex iustitia commutativa, sive ex distributiva. aliud est debitum morale, quod in quadam decentia consistit, neque attingit rationem debiti rigorosi, sicut debitum gratitudinis, fidelitatis, amicitiae etc. surgitque ex particularibus virtutibus iustitiae, et secundum illarum diversitatem variatur. de hoc in praesenti loquimur, de debito legali, et rigoroso, quod ex rigorosa iustitia surgit, et sic definitur satisfactio illius: est voluntaria recompensatio aequivalentis pro aequivalenti.

Quia vero compensatio aequalis sit, duo sunt attendenda, alterum ex parte materiae, aliud autem ex parte formae iustitiae, ex parte quidem materiae perfectio, et imperfectio attenditur penes valorem [illegible], in qua fit, si eius valor [illegible] debitum satisfactio perfecta, si autem deficiat ab huius [illegible] aequalitate, erit imperfecta satisfactio, [illegible] si [illegible] [illegible] totidem [illegible] [illegible], si autem minus [illegible], imperfecte solvis. Verbi gratia Creditori [illegible] debitum huius aequalitatis [illegible] ex parte formae attenditur in satisfactione perfectio, et imperfectio penes conditiones requisitas ad rigorosam iustitiam, quae [illegible] attenditur [illegible] dati et accepti, et est alias [illegible]

[illegible] conditiones a Theologis assignantur tamen, quae extra [illegible] [illegible] ut materia, in qua fit satisfactio, [illegible] sit quasi [illegible] propria, hoc est ex bonis propriis debitoris: [illegible] [illegible] sit propria, et [illegible] nullo modo sit sub dominio Creditoris. [illegible] ex bonis alio titulo debitis:

4. ... ad alterum, id est ad vincta (?) ... qui creditor teneat acceptare, hoc illi sit sive negative, sive positive, offensus (?) ... satisfactio, sive ad meliora ... debitor qualis exhibeat ... 5

... operarius ... tenetur solvere ... laboris ...

Differt insuper satisfactio a merito in hoc, quod meritum ... ordinatur ad ... bonum ... Satisfactio autem est solutio debiti ... ordinata ad resarciendum jus ... Ex quo oritur quod ad meritum sufficit ... bonum in alterius obsequium factum ... sub dominio illius, in cujus obsequium fit ... potest apud Dominum mereri, non autem potest satisfacere ... satisfactio sit ex bonis, quae sunt sub potestate ... ipsius Creditoris. ... ad meritum ... ad rigorosam satisfactionem ...

Et sit ad rigorosam justitiam tam restitutio, quam satisfactio pertineant, differunt tamen in hoc (Certe D. Th. 2a 2ae q. 62 art. 1.) quod restitutio attendit aequalitatem rei ad rem; at vero satisfactio, ... injuria, vel magis attendit ... personarum, quam ... rei exhibitae. Ex quo ... Theologicae ... ad restitutionem sufficit ... cum identitate reali personae, ut si Tutor sibi ipsi solvat debitum Pupilli: ad satisfactionem vero requiritur personarum distinctio. Vero non ... sibi satisfacere pro offensa accepta Pupillo ... sufficit ...

Dico 1.: ... purus ... necquit ... satisfacere: Ratio est manifesta, nam opera naturalia, cum sint inferioris ordinis, et ... improportionata ad satisfaciendum pro offensa ... infinita, et ... infinita ... supernaturalis, cum tale peccatum de se ... exclusivum ... in subjecto.

His ... est opinio. ... ait quod charitas ... posse ... satisfactionem offerre Deo, quae habet ... Scot. in 4 dist. 15 q. 1. Soto in 4 dist. 15 et 19. Massar. 3 p. q. 1 art. 2

art. 2. Dub. 4 et alibi. n. 2. ⁰ ¶ Patris Barg. 3. p. disp. c. 1. ap. 2. accedentis Dub. est ex se sufficiente satisfactione pro peccato, ut aliunde non possit debitum peccati exhaurire, cum non possit satisfacere pro debito carendi sancta cogitatio, quae praecedit talis Dub. "

3. Negat posse hominem etiam ingratia Dub. ... satisfactionem exhibere. haec est communis Thomistarum, quam tuentur Medina supra hunc articulum, Cabrera disp. 12. Suar. Lorca in praesenti, art. 2. Albert. et alii "

Dico 2. purus homo ... gratia et charitate ... non potest neque pro se, neque pro alicuius ... offensa ... aequalem satisfacere. Equidem huius ... probatur reducere non debemus ... peccati infinite, ... probabilis ... Thomistas ... infinite ... illi attribuens, ... ab utraque abstrahendo ... excludens ... utrique ... observandae "

Quantum attinet ad mentem D. Th. adeo expressa est, ut probatione non ... indigeat: ait enim ... ad Anibald. dist. 20 art. 3. quod non potuit genus humanum aliter redimi, nisi per incarnationem et passionem alicuius personae divinae. Et si non aliter liberari posset, redimi ... aequivalens pretium solvendo, non potuit aliter ... mentem ... idem in 3. dist. 20. q. 1. art. 4 ait, quod ex eo quod fuit aliquis modo possibilis non liberatus, nisi fuisset ... redemptus, ... liberationis ... liberatio non fuisset facta ... pretii. idem docet in hac q. art. 2. ... et alijs in locis "

Ratio a ... sic proponitur: quod sive peccatum sit infinitum simpliciter, sive ... offensa alicuius divinae personae ... divini: quod nisi a persona Divina obiata satisfactio, aequivalens non est. con. P. ... Sicut offensa crescit ex dignitate offensi, ita satisfactio valorem ex persona satisfacientis suscipit: ... persona offensa infinite excedit satisfacientis hominem ... gratia ... creaturae: quod impossibile ... satisfactionem adaequari "

Dices: summi valorem ... persona non ... ingratia ... et ... meritum ... divini ... adaequare offensam. ... infinitatem ... efficacia ostendit ... gratia et Charitas ... operis satisfactorii qualitas ...

tribuere

virtuem, ut reqr ad extinctã offensã: p. ans. neg. et si Deo tribuat rao ultimi finis, quia peccatũ abstulit, qm n̄ uacat a divino serv: qn satisfacit: ans. neg. ad reconciliat. perfecta inter divini serv, n̄ suffit ipsũ reddere, q antea dabat, d. amplius reqr pro iniuria pensandã, et neg. ante talẽ iniuriã charitas erat amicitia: qd reddere amorẽ amicabilẽ, id est reddere ad amicitiã, illã q. reconciliare: d. amplius reqr p satisfacti offensã: qd ut Charitas reparet amicitiã, n̄ tñ offensã. ans. p. ab exemplo: Nã siquis amicus Principis cũ graviter dehonestavit, p hoc quod iste reddat ad eius amicitiã, illũ honorẽ debitũ, ut antea praestitit, n̄ p hoc manet Principis iniuria reparata; Nã p illã Principis psona depressa fuit, et a sua dignitate spoliata: q n̄ suffit, q talis psona honoret ut antea, et retradat offensor offensã; d. reqr q satisfaciens deprimat se, et se humiliet q psona offensa humiliata fuit, alias, n̄ reddit equale: q cũ psona divina sit offensa, nisi alia divina se humiliet, neq est equalis satisfactio. //

Ex q explat. neg

aliqd amplius det, q Deũ offendit, quã qui n̄ offendit: at q restitutus in gra et Charitate Deũ det sup oia diligere, et p fine ultimo habere: q nisi id q amplius reddat, n̄ plus reddit ac si n̄ offendisset, d. p id, q qs det, n̄ ex raoe offensae, d. alias, et si n̄ eet offensa, n̄ resarsit offensã: q neq valet dicere, teneri poenitere, et hoc ee sufficiens; // Nã n̄ e: neg ut si hoc reqr n̄ suffit, nã n̄ suffit retractatio, ut reddat equivalens, sicut n̄ suffit dolere de furto ad restitutionẽ; d. p peccatũ humiliavit psonã divinã: q quantũvis poeniteat, nisi reddat humiliatã alterius psonae divinae, n̄ reddit tñ, q tũ abstulit. Ex qb q stat n̄ solũ hoc ee impote de poa ordinaria, d. de absoluta, cũ nil equivaleat in gra quantũvis intensa, q suplere possit depssũ divinae psonae. //

Argumenta proponuntur et Solvuntur

1° obiiciunt funda Patris Baç, qbq singulares eius opinio nititur, ut ex eorũ solutione magis eluceat intelabilitas eius dicendi modus, ut in Mag. joann. a S. Th. asserit itaq. predictus Author deo et ... actus

Charitis

Charitis sufficiat ad æqualem satisfactionem, cuius puncta quæ ad hoc pos-
tea examinabunt; & quia peccatum mortale, non sit vere iniuria contra
iustitiam obligans ad satisfactionem, quod probat 2º 1º quia alias in quolibet pec-
cato, esset malitia 2, altera iniustitiæ contra Deum, altera oppositæ specialis vir-
tuti. 2º 2º quia hominis ad Deum, nulla datur rigorosa iustitia, sed imperfecta &
potentiali qualis est religio, vel pænitentia: sed licet rigorosum ius Dei ad nos, cum
rigorosa iustitia inclinans ad satisfactionem, non quo datur. 3º Ad denique
ab exemplo omni Principis, cuius legem, siquis transgrediatur, non obligat ad restitu-
tionem, sed ad obedientiam tantum: quo scilicet.

Hæc tamen debia sunt & fictitia, & illa a communi Theorum
sensu recedat, cum non gloriatur nullum testimonium D. Tho. maiorem afferri; sed
audiat Angelicum Præceptorem q. 28 de veritate art. 2, cuius hæc sunt verba: quicumque rem
aliquam digniorem indigniori postponit, iniuriam ei facit, & tanto magis, quanto res
est dignior: quicumque autem in re temporali finem constituit, quod facit omnis mortaliter peccans,
ex hoc ipso quod ad affectum postponit Creatorem Creaturæ, diligens plus creaturam quam Creatorem
finis non est qui maxime diligitur. Cum ergo Deus infinitum creaturam excedat, erit peccantis mor-
taliter contra Deum infinita offensa ex parte intentionis eius, cum per peccatum quibusdam moyinum
reia fit, quamvis ipse Deus Stemnit de eius præceptum. Sentit ergo quod iniuria facta Deo
non solum fundatur in transgressione præcepti, sed in dignitate finis ultimi, cuius iura tollit
si creaturam postponat, non minus quam quando si Princeps parum fiat in dignitate huius personæ.

Adrangi in quo facta
Rad 1º, quia peccata mortalia contra Deum non est semper iniustitia, non ex defectu debiti,
sed ex defectu æqualitatis ex parte personæ offendentis; iustitia non rigorose dicta, quæ at-
tendit æqualitatem & debitum, si deficiat æqualitas, etsi sit debitum deficit in rigo-
re, quia ex hac inæqualitate magis crescit ius divinum, ideo non iure fas
tolat, cuius ratio est quid magis, quam iniustitia, sic D. Th. 2.2 q. 57 art. 1
ad 3: quia iustitia æqualitatem importat, Deo autem non possumus æquivalens reddere,
inde est, quod iustum perfecte ratione non possumus reddere Deo, & propter hoc non dicitur
proprie ius, sed fas lex divina. quo ergo ad 2º probatio religio non & pena,
ideo deficiunt a rigore iustitiæ, quia deficiunt in æqualitate, non in debito, quia
potius est maius, quam latui a nobis possit, quod non minuit, sed potius auget iniuriam.

Ad 3º ...

ex aperta disparitate, nam Princeps solum est legislator, non Ultimus finis, Deus vero et Ultimus finis, et supremus legislator, et habet, ut sue legis transgressio, et extra suae debitae dignitatis, ipsius supremam maiestatem deprimens, quod non contingit in Principe, cuius legis transgressio solum est contra obedientiam, et iustitiam legalem. Neque sufficit dicere cum praedicto Auctore Deum in nullo bono intrinsece a nobis laedi, hoc enim etsi verum sit, non evadit in Deum, eo quod Deus etiam laeditur in bonis extrinsecis, qualis est honor, et reverentia debita ipsi Deo, sicut qui Principi spernaret, seu conculcaret, seu vitia in illum iactaret, etc. dehonoraretur ab illis. Similiter illud Pauli ad hebraeos 10. quanto putatis deteriora mereri supplicia, qui filium Dei conculcaverit, et sanguinem testamenti pollutum duxerit.

Obiicitur contra principium quorumdam ex aliquibus auctoritatibus Divi Thomae nam supponit quod peccatum non sit simpliciter infinitum in ratione offensae, ut multi probabiliter tenent. Tunc actus ex charitate factus, eandem valorem habet in ratione bonitatis moralis ad satisfaciendum, ac habet peccatum in ratione offensae, ergo in tali casu poterit pura creatura per actum charitatis ad aequalitatem Deo satisfacere; antecedens probatur ex Divo Thoma in 4 distinct. 15 q. 1 art. 2 ad 1. dicente, sicut offensa habuit quamdam infinitatem ex infinitate divinae maiestatis, ita et satisfactio accipit quamdam infinitatem ex infinitate divinae misericordiae, prout est gratia informata. quo in loco manifeste parificat Divus Thomas infinitatem offensae cum infinitate satisfactionis gratia informatae: si ergo aequalis est satisfactio quoad modum infinitatis, poterit satisfacere de rigore iustitiae. In supposito Anglici Doctoris in 3 distinct. 20 q. 1 art. 2 ad 1. ait: quod in statu innocentiae poterat homo ad aequalitatem Deo satisfacere, et in illo statu neque minor erat offensa, neque minor dignitas operis a gratia provenientis: ergo et sic poterit in praesenti statu.

Respondetur antecedens, ad cuius probationem negatur antecedens, et ad eius probationem dicitur mentem Divi Thomae solum esse infinitatem satisfactionis, nec intrinsecam, et aequivalentem peccato, sed solum extrinsecam et supra, nec ex dignitate operis, sed ex gratuita Dei acceptatione, subintellige ex infinitate divinae misericordiae provenit ista acceptatio, non ex operis, non ergo ex valore intrinseco, quod habet ex Divo Thoma 4 ad Annibaldum distinct. 17 q. 2.

art. 1.

... in coru. his verbis: ideo alij dicunt quod satisfactio que est offense per te gratia infinita, non est equivalentia (notanter dicit verba) quod sim acceptatione divina, quod Deus sic eam acceptet, ac si esset offense equivalens. ... Ad 2um locus ... diuina ...
... satisfaciendi ... in statu innocentie, si in aliquo peccatum ... restitui ... tantam dignitatem quam habuit in statu innocentie, quod ista restitutio in pristinum statum ... satisfactio ... Dei donatum ... innuit ab Anglico D...

Itaque ... equivalens ... Deo reddere ... per peccatum abstulit, ... in hoc debet satisfactio ad equalitatem ... equivalentia ... nisi supponimus quod offensa ... iniuria ... in eo quod peccatum abstulit a Deo rationem ultimi finis, per actum charitatis reddit ... ultimi finis illam rationem diligendo ... quod abstulit affective.

... neque maior, de cuius probabilitate ... reddit Deo ... restitutio ... satisfactio ... restitutio ... solum attendit ... rei, ... sine ... ad personas, ideo ... equalis restitutio, at vero satisfactio, que est precipue in honorem ... attendit ... personarum, ex qua ... pensat eius equalitatem ... cum humilitate ... maiestatis divine, non ... equalitatis honoris, nisi ... humilitate alicuius personae divine.

Dices: humiliatio ... Dei, non consistit in alio, quam quod ... fuerit ablata affective dignitas ultimi finis; quod restitutio ... tollit offensam ... restituit equalitatem. Dico ... iniuria est ablatio ... finis, et ... divine ... offensa, altera ... ablatam, altera ... Dico ... hoc est falsum: quod non ... offensa in alio, quam in ablatione ultimi finis, ... restitutio tali honore ... fit vera equalitas ... satisfactio.

... in actu ... quando ... offensa ... iniuria ... Dei ... videri ... D. Th.

q. 28 de Verit. art. 2 sic dicente: Si a. [illegible] ex p. a. Versionis se ex
[illegible] remissio fieri n. pote, tt. a Versio
offensae & reatus. [illegible] humilitatis maiestatis divinae p. o. b. cuius per [illegible] fuit q. remissio
a Versionis, q. [illegible] Versioni facta, n. sit [illegible] iniuriae [illegible] compensatio,
[illegible] iniuria, n. solum offert a Versione [illegible] Dei humiliatis, que [illegible]
in [illegible] malitia in [illegible] differunt [illegible]

4.º Arg. [illegible] q. [illegible] fratio [illegible] praecedentis [illegible] actus amoris Dei, e aequale obsequium [illegible] peccatum [illegible] illud fieri [illegible]
[illegible] compensatio, [illegible] bonum [illegible] Deo placens [illegible] charitatis, sicut actus peccati fuit malus [illegible] Deo displicens; ergo erit aequale
obsequium Deo. [illegible] charitatis, amor [illegible] meritoria odii alterius: [illegible] alterius amoris [illegible] odii Dei per recessum, erunt aequales in bonitate & malitia.

R. neg. ans. ad cuius probat. [illegible] bonus e actus amoris Dei in ratione bonitatis moralis & meriti, [illegible] in ratione compensationis [illegible] bonitas, [illegible] malitia actus moralis, pari passu [illegible] in ratione bonitatis & malitiae, [illegible] n. in ratione offensae & satisfactionis, [illegible] sumitur absolute, quae a persona, quae si sit inferioris [illegible] n. aequabit offensae personae superioris.

Dices: [illegible] offensa peccati
[illegible] fuit per a Versione, [illegible] Deus [illegible] ergo n. pote
magis displicere peccatum, quam placeat ista Versio, [illegible] n. magis [illegible] pote
[illegible] Versionis, quam placuit aliud, praecipue [illegible] sit [illegible] amoris
[illegible] aliquid [illegible] inquantum [illegible] amat: ergo n. pote magis displicere
a Versio a Deo, quam ideo displicet, quam amat Versio.

R. [illegible]
ad cuius probat. [illegible] n. magis displicet [illegible] quam placeat aliud
[illegible] alias [illegible] aliud [illegible] n. ans. [illegible]
[illegible] itaq. e q. Versio & a Versio [illegible] eodem modo se habent

[illegible]

qu. ad odium, et amorem Dei; caeterum disparitas a versio, et aversione supercrescit a gravitate offensae, ratione cujus inducit tempus factum infinitum personae aversio, et Dei humiliat personam inferioris ordinis, et sic ex hoc cap. non adent; neque ita offensa, prout existit in aversione, nisi est qua inducit et peccatum, et existit moraliter non in peccato ipso, sicut malitia, dum ipsa persona offensa, et dicta dimittat, quod amat ipsam personam ...

... dices: hoc est impossibile, sine quod offensa regularet per amorem ipsius personae offensae, sequitur quod Deus eadem ratione odio haberet offensam, qua amat seipsum; hoc autem est falsum quod minus potest, nam amor, quo Deus se diligit, motum non est ad quoad specificativum, quia quo ad exercitium, odium vero peccati, solum est tamen quoad specificativum, non autem quoad exercitium ... neque enim amor alicujus ... odio haberi oppositum, dat duplicem vim, quod amatur alius, alia non cadem mensura mensurarent

... Verum est majorem esse necessitatem amoris Dei quam odium sit peccati, exinde tamen non infferri, quin sit amor Dei mensura odii peccati, non enim haec requirunt qualitatem, nam potest mensurare et ... sicut amor, cujus mensura amoris proximi ... quia ... proximum sicut ipsum, sic Deus plus amat majestatem suam, quam ... offensam, ... amor suae majestatis est mensura odii ...

Arg. Sine si peccatum sit infinitum in ratione offensae, non cur sit adaequabile, saltem per aliquem actum finitum, et bonum; quod in tali casu poterit pura creatura per ... actum satisfacere, consideret certum, quod illud, quod est infinitum, est incomparabile, et inadaequabile per ... finitum quod ideo erit impossibilis satisfactio, cum offensa sit infinita.

... Respondetur, ad cujus probationem ... distinguo ... illud, quod est infinitum, est incomparabile, et inadaequabile ... sive diversi ordinis ... Cum ... offensa ... sit infinita, non adaequabilis, et per infinitum actum, quod non sit in eodem ordine

cum

cu illa, & in ordine inferiori, sicut etiam si multiplicant in infinitum aia sua realia, non attingent ad realitatem, quae est spes superioris ordinis.

Dices: q charitas est eiusdem ordinis cum offensa peccati, siquidem est ordinis divini participative, & in sua ratione agit, q habet quantum infinitum extra se, existentem ex obiecto, ut indicat D. Thom. locis supra allegatis, ergo habet id, quod requiritur ut satisfaciat aequaliter. Prob. cons.: q non aliud infinitum habet peccatum, nisi extra existens in principio, & in persona offensa: q eodem modo se habent.

R. Verum est charitatem esse ordinis divini participative, nec hoc sufficit, neque eius infinitum sufficere, cum est infinitas obiectiva tantum tendentiae ad obiectum infinitum; requirebatur infinitas personalis, non sicut offensa existit moraliter in persona offensa, illam humiliando, & deprimendo, ita ut satisfactio aequalitatem servet, oportet esse humiliatio alicuius personae aequalis vel excellentioris illius q offendit, oportet esse aequalitas, ut servetur proportio inter offensam, & satisfactionem.

Arg. 6.: nam potest purus homo a Deo accipere potestatem excellentiae ad instituenda sacramenta, & influenda gratia in alios, ut testatur D. Th. 3 p. q. 64 art. 4, ergo in tali casu poterat satisfacere ad aequalitatem pro offensa mortali. Ans. Sapp. sic pote ex mente D. Thom. cons. vero sic P. q non potest purus homo mereri alteri gratiam de condigno, quae est illo posito perfecte satisfacere, ergo purus homo potest nec potestate talem. Prob. ans.: q idem est mereri alteri de condigno gratiam ac mereri remissionem peccati, siquidem remissio peccati est effectus gratiae, ergo qui alteri meretur de condigno remissionem peccati, condignum valorem habet: ergo satisfacit de condigno pro tali offensa.

R. Neg. antecedens, neg. cons. ad cuius probationem concedo ans, & nego cons., cuius ultima probatio dico: quamvis habeat condignum valorem condignitate meriti, non condignitate satisfactionis, & neg. cons. D. Discrepantia non stare dignitatem meriti, sine dignitate satisfactionis. Ergo Pans: q licet remissio peccati sit effectus gratiae, tamen non est effectus voluntatis divinae placatae & reconciliatae cum hoc, qui meretur talem gratiam, meretur placari Deum cum hoc: ergo meretur non amplius esse inimicum Deo, neque odio dignum, & sic non amovere eum infligere poena aeterna

aeterna, d. qui totus hoc meret, det ee materia digna satisfact. q. P. mi:
nus sinit condigna satisfactis, obtrit legem aliq. amplius exigere pro tali of-
fensa: q signum e q tale meritum n obligat infallibilr legem, si illum infalli-
bilr obligat, relinquet eum omnino placatum, et q. extinctum ius, q het legem.
Dispexplat hoc:

Cum aliq: nam in hoc consistit condignitas satisfactis Xi, q q. obligat legem,
ne amplius sit infensus hoi, neq. aliquam compensat. exigat, d. meritum
de condigno potest quis mereri illam placat. Dei et remissionem offensae, ita
ut sit debita e iustitia talis remissio, q praestat q. q. praestat satisfac-
tio Xi in dignitate valoris.

Quod si dicas cum Mag. Joann. a S. Th., meritum
facere sibi debitam remissionem peccati ex iustitia distributiva, n. a. ex
commutativa, nam haec petit aequalitatem magis rigorose sumptam, quam iusti-
tia distributiva, quae potius attendit proport. in distrae; nam multo-
rum Thom. opinio e, q Deus in praemiando iustos, commutativa serviat,
non cois doctrina deservire debet ab unica tui Thom. opinione.
Contra q. q. sit de hoc negari n det, q si meritum e de condigno, aequale e
cum retributo praemij: q in casu, quo talis retributio in gratia collata
consistat, ig. peccati remissio est data ex aequalitate valoris meritorij: q n
solum ipsa gratia, d. ipsa extra donatio, cuius gratia e effectus, est debita me-
renti, de rigore iustitiae, et ut het dignum valorem cum remissione, q q de-
ficit illi, ut sic condigna satisfactio.

Respondeo omnino huic argumento, q prae
caeteris difficultatem ingerit, et ex 1° solutis insinuatam R. ad 1m impugna-
tionis dicat, q expulsio peccati, ut e reparatio maculae, seu damni
ipsius peccantis, praestat interna gratia per suum intrinsecum valorem, n a ... gerit
valorem, ut donatio in ... sit ex aequali compensatione, d. ex remissione
liberali supponit q eam voluntate divina, l. misericorditer placatam, l. satis-
factam aequale, numquam q gratia talem effectum praestat satisfaciendi, neque
amplius potest legem ei infensum, l. inimicum hoi, benet potentiae satis-
factum, sicut Patres in Limbo, Deo n erant inimici, d. iusti et amici, nec
tamen legem caelum aperuit, ... Xi condigna satisfactio offensae exhiberet

ad

Ad 3m instantiam neg. ant. ad cuius probat. dicitur ant. satisfacit hoc quod offert, qualis valor compensatiuus iniuriae illatae est, qualis valoris meritorium, et eodem modo dicitur min. et negatur cons. nam valor meritorius solum attendit qualitatem meriti cum premio, ut sit dignus, solum quae dignitatem personae, et conditionem, atque etiam actus ut supponitur; ceterum valor satisfactorius, non solum petit qualitatem in actu, et etiam in persona, quinimmo ipsa persona est, quae principalius inquirit ad satisfactionem, quod quidem ex ipsa sumit precipuum valorem, et ideo si sit inferioris ordinis, et possit mereri, nequit satisfacere.

Ad 3m instantiam, quae procedit contra 2m instantiam R., quod ut sit supradicta differentia, nec est ad hanc opinionem cuius reducatur, omittitur ant. et dicimus quod et premium sit ex iustitia commutatiua, tamen in premiando solum attendit valor actus, et sic meritum, mens inter personas, dat maius premium, sicque potest cadere remissio peccati sub merito, non ut expiata pretium, sed ut misericordiae collata, sicut si Rex attendens merita militis eximii, in premium illorum dimittat alteri ciui, mille ducatos, in quorum remissione intervenit, quod Rex indutus meritorum, non amplius exigit talia debita, non quod illud solutum sit, sed quod liberalis donat, ne soluat, et hoc propter merita alterius. Et quod isti duo tituli diuersi sint clare colligitur ex D. Th. qui in 3. p. q. 48 distinguens titulos, quorum nostra salus Christus Dominus operatus est in 1. art. quaerit de merito ipsius, quo nostra iustificatio operata est in 2o a. art. tamquam distinctum assignat titulum satisfactionis, potest distinguere ut indulgeriat titulum meritorium sine eo quod includat titulum satisfactorium. neque verum est quod satisfaciens obligat sicut merens de digno, sicut proprie loquamur, solum non obligat merens, sibi debitum faciens retributionis premij; quia in bonum ipsius merens reddi ordinatur, satisfaciens autem non dicitur ius acquirere, sed potius ius extinguere creditoris, et debitoris soluto obligatus, manet sicut antea debitum ut haberet, sicut antea non habebat ius in aliquo, sed solum in se proprie, atque nemo poterat aliquid ab eo exigere, ita distinguit post solutum debitum, ex quo amplius patefit differentia utriusque tituli, et quae ex his non bene arguitur ad aliud.

Satis probabile dicta sunt hucusque pro solutione precedentis argumenti

Opertis, et aliarum virtutum habitibus, (sunt mihi probabilior) apparet ratio respondendi, admittendo assumptum et Concessionem probat, nam ut quis potuit cum suo alteri de condigno mereri gratiam sanctificantem, imo et non inferri, quod vult alteri mereri remissionem culpae. Multo magis valet pro suo pro culpa satisfacere, et hujusmodi quod remissio peccati est effectus gratiae et sic, qui meretur effectum, potiori jure meretur gratiam.

R. Verum est quod, qui meretur effectum, effectus gratiae, merebitur etiam gratiam, absolute loquendo, nitaque effectus gratiae, facta aliqua restrictione aliquid specialiter dicit, ut contingit in praesenti, ubi remissio peccatorum, licet sit effectus gratiae, includit speciale beneficium et majus, ex suo quod peccaverit, et hoc post etiam argumentum.

Dubium 2[us]

Utrum pro peccato veniali possit justus condigne satisfacere?

In hac difficultate, et negantem sententiam fovuit Magister Soto de institutione sacerdotum cap. 2 et affirmativam tenet communis Theologorum, et non solum intra scholam D. Thomae, sed extra eam; et in assignanda ratione, non parum dissentiant, scilicet nam quod ista satispat. ... nisi per subsistentia, a doleri censet. Basquez aliam rationem excogitavit, ait: ideo justum pro veniali satisfacere, quia per veniali non incurrit debitum perpetuo carendi auxilio gratiae, sicut pro mortali; asserit predictum auxilium justis conferri, ex meritis Christi ut Redemptoris, nam per originale incurrunt debitum carendi omnibus, et in statu gratiae.

Hoc ultimum dictum merito ut plus quam falsum et improbabile, rejicit Magister a D. Thomae ex illo, sic insurgimus contra praefatum ... : nam si in hoc casu, post remissionem originale, maneret debitum perpetuo carendi auxilio, et dolendi veniale, maneret debitum carendi gloria in perpetuum: hoc est plus quam falsum, et contra D. Paulum ad Rom. 8: nihil nunc damnationis est in his, qui sunt in Christo Jesu. Quod explanans Doctor Trid. sect. 5 cap. 5 ait: itaque nihil penitus eos ab ingressu coeli remoretur: ergo per sequela nam haberet debitum carendi eo pro quo, sine quo non potest tolli

Veniale

Veniale, et illi neg. ad gloriam peruenire: ergo haberent debitum carendi gloria: Cons.: nam haberent debitum carendi prius quam reparatum, haberent debitum ea carendi, sicut magis est digno fine, magis media ad eum necessaria: ergo demum media, demum et fine, sicut etiam in physicis.

Esset: nam haberet debitum tale, nisi miseriam ad danni, excitare ingressum in ingressum ergo induit privabitur gloria: ergo damnat in poena damni: at hoc est haereticum et illud: ergo id ex quo sequitur.

Dices: rationem adaequatam potest satisfacere Veniali. Primo: quia Veniale, in hoc differt a mortali, quod hoc tollit prius reparatum, neque a ultimo fine, quae vita aeterna, ideo Veniale textu D. Th. 1. 2. q. 88 art. 1: quod cum peccatum veniale non tollat ordinem ad ultimum finem, ab intrinseco reparabile est: non reparatur nisi media satisfactione: ergo quae est satisfactio pro illo.

Et ut amplius explicatur: neque cum non tollat gratiam, non tollit ius ad gloriam, quia gratia non est vita aeterna, non tollit interius hanc renouat, neque dicitur virtus moralis, cum sit effectus divinae dilectionis: quod si ex opera negaret fieri aequalis satisfactio, maneret hoc ius impeditum, sed quod haberet ius ut tolleret impedimentum, sed non, si hoc est, inde, ac ius non habere, si 2. ergo potest satisfacere.

Dices ad ingratiam, quod ... bene stare haberi ad gloriam qui habet ad ius perfectam tanti dona, sine quantitate ... D. Tha: quod hic non est mere de impedimento peccati mortalis, quod eo ipso quod tollat gratiam, inter ius et tale ius, neque extra illa est reparabile, cum tollat prius reparatum, at Veniale in suo ... tollit gratiam, neque interrupit a solo retardat: ergo manet talis ingratia: quod ad ius absolutum, alias esset impedimentum mortale, posterius primare vita gloria, eius gratia est semper.

Dices: con- fecto: posse tollere tale impedimentum non per satisfactum, de ... satisfactum, quam est in ... sustinentia poenae. D. Thom. 1. 2. Tras q. 7 ... 10 art. 11. ad 7: cum culpa sit voluntaria, et poena involuntaria fit, quod ratio ... ad

Culpa[m] Incurriat, neq[ue] Deo pensat, y ([illegible]), qt[ue] in voluntariè sustinet, et poenq[ue] Voluntarie, et sic actu Voluntis, expellit Veniale, n[on] Venia subsistentia poenae :: Ex quo Dstat, q[uod] satisfactio per ratio[n]em, Ut Vincta a satisfactione, que corresponderat poenam, correspondeat tulere in q[ui] Voluntaria e[st]: q[uod] neq[ue] fieri satisfactio p[ro] Veniali, nisi p[er] actu Voluntis, q[uod] Una Mariae, n[on] tollit, nisi p[er] sua Mariae: ty sic, d. p[er] dictu actu act[ualem] e[st] charitate infusa, Ut q[ue] iua[m] Usentia satisfaciat &c.

Argumenta proponunt[ur] et Solvuntur

1.o Dices: q[uod] peccatu[m] Veniale e[st] offensa Dei, Ultimi finis: q[uod] Ut sit infinita, saltem in superiori ordine collocata, et p[ro] d. nequit a pura Creat[ur]a satisfieri. Ant[ecedens] e[st] certu[m], et cons[equentia] p[robatur] ex com[m]uni p[ro]loquio, q[uod] offensa sumit a p[er]sona offensa q[uo]d in tali casu infinita e[st] :: Dices: e[st] offensa simpl[iciter] d[icta], simpliciter n[on], q[uod] n[on] tollit dignit[atem] Ultimi finis :: D. Vera regulat[ur] 1.a q. [illegible], ita offensa e[st] in Deo, l[ibet] extra Deu[m]; si extra, nullo modo offensa Dei; si in Deo: e[rgo] infinita, l[ibet] saltem ordinis superioris. Cons[equentia] p[robatur]: q[uod] n[on] stat efficere Deu[m], qui in ab eo accipiat gravitate Personae offensae, sicut n[on] stat actu Charitatis cu[m] Deu[m] Versari, qui ab eo Conitz supernale hauriat: e[rgo] Vita gravitz ::

Neq[ue] Valet dicere actu charitatis, attingere Deu[m] Ut e[st] in se Ultimus finis, Veniale a[utem] n[on], q[uod] n[on] p[ro]hibeat Deu[m] hac rat[ion]e, neq[ue] e[st] Vera charitz :: Vera n[on] e[st]: n[on]q[ue] charitas, et sic attingat Deu[m] Ut e[st] in se, Ut Ultimus finis, tz peccatu[m] Veniale l[ibet] dit huius Ultimi finis exercitiu[m]: e[rgo] l[ibet] dit aliq[uid] ius divinu[m]. Ant[ecedens] Dstat, n[on] q[uo] modo l[ibet] dit ius finis Ultimi, quo charitati opp[ositum]; at opp[onitur] extensioni, et imperio charitatis, q[uae] in actuali tendentia distituit e[rgo] l[ibet] opp[onitur] finali Ut act[ualiter] actuali finis Ultimi: D. morali eius d[icitu]r iuris e[st] et fine Ultimo habitualem, a[ut] actualem: e[rgo] si l[ibet] dere habitualem ius, e[st] l[ibet] dere ius divinu[m], et qui l[ibet] dit eius exercitiu[m] &c.

Ofi[cium] n[on] g[ra]n[de] minor, et p[o]n[itur] offensa ab offenso, q[uae] satisfactio a p[er]sona satisfaciente; at n[on] stat, ex Deus elicere aliq[uem] actu[m] liberu[m], qui sit meriti et Valoris infiniti: e[rgo] neq[ue] dari e[st] p[er]sona infinita, qui sit offensa infinita, l[ibet] saltem ordinis superioris, cu[m] adsquet p[er]sona Creata ::

2.a

Resp. insinuata solut. et cum impugnatis dicit, quod licet veniale immediate exercitium ultimi finis, vel legis divinae votum, ex divino, quia non facit maiales ad conservandum, quod cum maior luce adverte, in peccato mortali, quod respicit Deum, ut est finis ultimus, et ut legislator, licet veniale non, et ex ratione dicta legis, quod non ut finis legis, neque ut finis charitatis, finis n. legis est charitas, quod ob. ex eadem D. Th. 1.2. q. 88. art. 1. ex quo seq. quod impedimentum, quod praestat extensioni charitatis, et finalitatis actuali, non eiusdem gravitatis cum eius, quod lexit mortale, quod non ut ratio ultimus finis in se, d. in sua extensione, et ratione simplicis finalitatis habituali ab ipso, licet quod illud includit, dum modo non sit ratio Dei, et sic offensa, non ut finis in se, quod lethaliter ex eius infinitum, sicut nec actus intemperantiae tollit temperantiam infusam, quod si tollat exercitium temperantiae acquisitae, quia ad maa infusam, non debuit mobilis, d. impedimentum etc.

Ad 2. instantiam dicit ans., et negat cons., quod eo ipso, quia supp. divino eliciat, verificat ce actus Dei, et sed nonnisi infinitae dignitatis, sed m. candum metrum, qua significant, quod ne ipse ... ex parte eminentis a tali supp., at veniale non tendit ut mortale, hoc est, directe aversione a fine, d. propterea illud, et sic non habet eundem modum tendendi.

Obiicies, et probabile rapere conversio aliqua, sicut venialia, quae sunt ratio legis, et ratio Dei: quod planum: nam quae sunt venialia ex defectu deliberationis, eundem modum tendendi habent, ac si essent mortalia: nam solum differunt ex parte subiecti, non ex modo tendendi, eundem modum tendendi habent ratione Dei, vel ipsius, sive deliberatus, sive indeliberatus, ut habet D. Th. in 2. dist. 42. q. 1. art. 4. quamvis in maa sint mortalis peccati, ut venialia patent, sive ad veniendum sensu rationis, efficiuntur mortalia, d. maa peccati mortalis est contra finem ultimum: quod ita, quod sensus ad veniens, non mutat maa: quod neque finis ultimus etc.

Resp. ans., et cum probatis dicit, eundem modum obiecti esse, d. non eum in deserendo finem, quod si sit ad obiectum mortale, ex parte obiecti, vel eius eo respectu, ut dicat eiusdem gravitatis, non tamen deliberatio deficiat ex parte subiecti, respondit in obiectum ut actus non libero modo; ut posse tangi: est eadem, mortalis physica, moralis non; cum eum quod non sit praecedeliberatus, non morale simpliciter,

ut dicat Deum offendi, neq. esse ultra eu ult. fine, q. n. libere deperit, quia ultra eu ut bonu, alij n. in caa efficienti, n. tam operatio nulli, quae n. reducat ad libertas.

Aes. si n. dat actu, q. n. habeat ultimu fine, ut patet D. Th. 1. 2. q. 1. et similem habet Deu e ultimo fine: q. Deus: neo ipso q. ponat in Deo, tollit a Deo: q. e offensa irreparabilis. Si dicas: Deus e fine operantis, d. n. operis, ahen. operaur manet habituale. Verum, ut ipsu n. refert actuale, neq. sit irreparabile.

Itae: nam Citata q. art. 6. probat D. Thom. in qi act. hua ochieremi aliquu ultimu fine, cui proximi sub ordinet, sicut n. actio caeq., que n. iter mot. D. ut habet ipsi ne ultimo Deus, si Deus, ti Deus: q. e mortale: si Deus: q. e ipsi Deus actu, q. actu displicat illi.

R. in peccato veniali dari ultimu fine negative, n. positive, nam 1. e e medio, n. ut eorum ea ordinando ad aliud, neq. tollendo ab operante fine ante; et sic n. peccatore n. e ipsi fine peccati, neq. in justo ipsi fine Charitatis positive q. expressi habet D. Th. dicent in 2. dint. 42. q. 1 art. 3 ad 5. in actu. ut aliquis a verbit, q. aliquis actu facit, quo in Deu n. tendit, ex eo q. inordinate ei, q. e ad fine, inheret, n. tamen illud, q. e ad fine, q. fine ultimu, et hoc e in peccato veniali, v. ad illud ei, qui nimis inordinate inheret, et hoc n. e avertit. ecce quomodo n. ultimat nobis fine, neq. a ipsi ultimu positive.

Ad instantia dicimus e discrimen inter causa phisica mouentem, et moralem ut finis, nam phisica influxu positivo, n. e valet, nisi phisica caus. valet, cum negativa ad ducat ad positivum effectu, at motio moralis, cum sit media apprehensione, n. petit necessario positivu influxu, nisi illud, q. refertibile e positive, n. a in qi, nam eum operetur. 17. bonum, et ipsa negatio mali, ipsum n. deserere fine, aliqua appetibilitate habet, et aliqua ratio convenientis, et sic posite voluntas in illud ferri, quia tollat e Deo ultimi fini ratio, cum phisica hoc sit ei spale motivu, n. perdere Deu, v. dirimanti, cat D. Thom. verbis allegatis, n. tum vita bona salvatur q. in illo, q. in se e positive referibile in ultimu fine, nam necessario sat vanis in eo q. ipse n. e referibile, sufficit e ipsi ultimu fine

fing negative, seu privative, qterq relinqt inoperante habitualz Versionz ad Deuz, h, si illz n inveniat, n e Vera illz.

3°: nz Veniale in rigore nobis dimittitr: q° p illo n fit satis. ant e certz, tm. Cog. Colligz Patrz in orat° Dnica, Vb° Coa: nz debitz remitti, Vsq satis fieri ad qqlitz, Vt racos opil, Vtemuchio excludentes, Vt arguebat Paulz: si gra ex operibz, iz n est gra: q° si ex iustitia recompensat debitz, iz n gratis remittit.

R. dingz 3°: gra ptalis, Vrioz titia, ptalr se excludunt 3°. Cog gra equivalentz, Viustitia ptalr n Cog; sicutz Creditor gratis dat pretiz, q sibi satisfiat ex iustitia solvit, Vri radice totz gratuitz.

Dices Vtra: q° eo ipso q fiat satisfactio ex bonis Creditoris, n exit ex iustitia, cu hec sit Vna Vprincipua Vditio rigorosa iustitie; 2°: q h, tale auxiliz datz a Deo in ordine ad talz satisfactz, h abducte; si hoc 2°, n tollit rigorem iustitie, Vsic n dicat remitti debitz, d. rigorose extingui; si 1°, iz e satisfactio imperfecta, Vt rigor debitor accipiat a Pro tenditz eaz Vdit, Vt sibi solvat, alias n faciet sua hec Certz.

R. hec solz Vrgere eos, q dicunt ee de rigore iustitie, aliud neg. Valde diversz e, ee equalz satisfactz, aliud ee de rigore iustitie, q reqrit ples alias Vditz; nos a solz dicimg 1°, n 2° (Solz. n. e iustitia generalis in satisfact° Vmerito, n a rigorosa, Vstricta, x a Joanneza S. Th. dub. 2 Vdit°. satisfact°.) Va dz qualitz ita, qequis pacta purgantes, parz Vducunt, cu n sint ad suplendz intuzillz Valorz, sad legmz regrerent ad obligandz Creditorz ad eiz acceptatz, supp. equalitz illiz, sicut, q laborat in Vinea alterig, n potest ex iustitia exigere, si pactz n facit, Vsi labor sit equalis mercadi.

Tandz obiez: nz posita tali satisfact°, h tenet Deg acceptare, h n, si 1°, exit n solz Vdigna s. de rigore iustitie; neg. magis satisfaciet p Veniali x, quz pirz hoc; si n tenet, q° poset Deg iure suo Vterz, hoz in perpetuz beatitudine privare,

qestr

& ipso iure ex misericordia Dei, reparabile erit, & non absimiliter per quales operationes.

Respondeo 2º. Deus potest non acceptare ut supremus Dominus, ut iustus judex, non ex suppositione quod procedat ut judex, iudicare tenetur esse insufficientem, & nullo modo in sufficientem, ut iure supremi dominii, potest non acceptare, sicut & beatitudinem, visione beata in pretium operibus.

Et si dicas, quod potest alijs titulis hanc satisfactionem exigere, verbi gratia, pro peccato illam acceptare, cum potestatem dominii creatoris, & redemptoris, ut debitam exigere. Respondeo verum quidem esse indigere pacto, non non favorabili, id est, supplente valorem defectus, de quo non multo applicante, quia non minuit ejus integritatem; dato autem quod esset pactum onerosum, de favorabili, quod sit omnino aequum, non minuit iustitiae rigorem, gratiam neque inde veniens, etiam quae iustitiae excludit, sed gratia aequi, ut diceretur debere, qui liberaliter donat debitori centum, quibus donatis, optime potest solvere de rigore iustitiae.

Dubium 3um

An peccatum mortale, sit simpliciter infinitum in ratione offensae?

Dubium hoc, in hoc loco statuimus, quia cetera, quae circa istum articulum dicta & dicenda sunt ex illius resolutione maxime pendent, immo dependent, eo quod ex illa offensae gravitate, quae media, ipso sunt omnes inferant insufficientiam hominis puri, & Dei necessitatem satisfacientis digne pro peccatis generis humani.

In hoc dubio duo opposita sunt.

Extremum. Negativa, quam tenent Scotus in 4. q. 15. Paludanus in 3. dist. 20 q. 2. art. 2. Soto in 4. dist. 19. q. 1. art. 2 ad 13 alij. Affirmativa quam tenent Anselmus lib. 1. Cur Deus homo cap. 21. Capreolus, Caiet, & plures alij, tum ex nostris, quae ex aliorum & resolutione veriti sunt affirmativam pro sic statuimus.

Probatur 1º a Ratione in hunc modum: Talis attingens obiectum infinitum quod attingibile est, infinite simpliciter illo, sicut e. contra scientia qua Deus attingeret quod cognoscibile est, ipsum comprehenderet, & infinita nunc esset. Sed

pe actu amoris quo Deus diligitur ante, dicendum est; at quolibet peccato mortali offendit Deum, quatenus offendibilis est, nec non alio potest offendi, quam auferendo rationem ultimi finis, quoad affectum, quod in quolibet peccato mortali invenitur: ergo peccatum mortale in ratione offensae est gravitatis infinitae simpliciter.

Et si ad hanc rationem dicatur: quod non quatenus Deus quolibet peccato mortali offendit, nec toto modo possibili, eo quod in quolibet peccato mortali quod assignetur, potest peccator ex intentione maiori peccare: quod nullum peccatum Deum offendat quatenus offendibilis est, et sic refficit minor discursus facti pro probatione.

Respondent Auctores illius probationis huic obiectioni, necessario antiquam dicentes: illud quod concedunt ex parte subiecti, negant autem ex parte obiecti, quod explicant exemplo Angelorum, Deum namque Angeli inaequalis perfectionis, Angeli inferioris comprehendunt, et sic illum cognoscunt, quatenus cognoscibilis est ex parte obiecti, cum hoc expostulet finitam comprehensionem, quae ex parte cognoscentis magis altero perfectus, Angelus inferiore cognoscit. Sic similiter si Deo hoc peccato fuerit et quod Deum offenderint, offenderint ipsum quatenus offendibilis est ex parte obiecti, quia auferunt ab illo rationem ultimi finis quoad affectum, quo Deus solum est offendibilis; cum hoc stat peccatum unius excedere peccatum alterius in malitia, in malitia, verum excessum iste solum est subiectivus, et non obiectivus, ac proinde non tollit quin utrumque peccatum comprehensibilis sit Dei in ratione offendibilis, et ab illo in ratione offensae infinitae simpliciter participat.

Contra hanc solutionem, duo videntur obstare, 1um quia licet quilibet actus Charitatis auferat a Creatura rationem ultimi finis, et illum in Deo quoad affectum constituat, quatenus potest Deus, certius ac ferventius amari, et in nullo actu totum modum possibilis obtinet; nullus illorum diligit Deum quatenus diligibilis est: ergo quamvis quolibet peccatum mortale, auferat quoad affectum a Deo rationem ultimi finis, illumque in creatura constituat, quia in nullo totum modum Dei offensivum obtinet, nullum adaequabit Deum in ratione offendibilis.

Hoc magis explanant: Deus ex parte obiecti, habet esse diligibilis, qui illud praeponendo Deum, et super omnia diligendo, quod a quolibet actu Charitatis praestatur: et tamen nullus actus Charitatis adaequat diligibilitatem

Divinam

Divinae: quoniam Deus ex se obiective in ratione sit offendibilis, qua ablata
quoad affectum ratione ultimi finis, et hoc in quolibet peccato mortali in-
venitur, inde male colligitur quodlibet peccatum mortale adaequare Deum
in ratione offendibilis.

Non obstat 3a eandem solutionem: peccatum gravissimum non exce-
dit Deum in ratione offendibilis, et ad summum potest cum illo adaequari: ergo peccatum minoris
gravitatis non adaequat offendibilitatem divinam: Probatur, nam repugnare videtur duo
inter se inaequalia, cum alio adaequari; tum etiam, nam peccatum minus grave non
adaequat vi offensiva peccati gravioris, et hanc non excedit, et ad summum
adaequari potest cum Deo in ratione offendibilis: ergo ista offendibilitas non adaequat
peccatum minoris gravitatis; et quidem in exemplo Angelorum argumentum 3a solutionis he-
mus; si namque Angelus ille superior non excederet cognoscibilitatem Angeli, quem
alterius cognoscit, et singillorum adaequaret, non posset Angelus inferior com-
prehendens, adaequare comprehendentis cognoscibilitatem, nisi adaequa-
ret 3o cognoscentium illius: ergo idem de peccato dicendum est. q.e.,

Omissis aliis

Tandem mortalis, sicut et praefatis omittimus, suadenda est 1° ratio D. ex
D. Th. in 3 dist. 20 q. 1 art. 2 dicente: ad hoc, ut satisfactio esset
digna, oportebat, quod haberet virtutem infinitam, quia peccatum pro quo fiebat sa-
tisfactio, infinitam quandam habebat ex tribus, 1° ex infinitate divinae ma-
iestatis, in quantum offensa fuerat per Deo inobedientiae; quanto maior
est, in quem peccatur, tanto est gravior culpa. Idipsum repetit 3 ad Ani-
bal. d. dist. 20 q. 1 art. 1. et q. 28 de Verit. art. 2 in corp. et in prae-
senti art. ad 2um quia ex mente D. Th. peccatum in ratione offensae est grav-
itatis infinitae simpliciter.

Respondeo cum solutione, ex verbis D. Th. non colligi in-
finitam gravitatem simpliciter, [illegible] simpliciter, quia videtur inferri ex illa par-
te, qua, quae cum sit [illegible] diminuere, denotat gravitatem peccati de-
fectu ab infinitate simpliciter.

Probatur 1° nam D. Th. loquens de meritis X
Domini, eadem parla [illegible], ut constat ex 3° sentent. dist. 9 q. 1 art. 8 ad
illis verbis: tum etiam infinitate meritoria efficacia haberet ex merito X, [illegible]

gra

gra e quodammodo infinita, et in 4 dist. 14. q. 2 art. 1 q. 1a ad 4 his Verbis: habet efficaciam ex Virtute passionis Xi, quae infinita aliquo quodammodo e, inquantum fuit passio Dei et hominis. Idipsum habet dist. 15 art. 2 ad 1, et q. 29 de Veritate art. 3 ad 4 his Verbis: Unde et meritum Xi, non fuit infinitum simpliciter intensive actu, finite non diligebat et cognoscebat, sed habuit quandam infinitatem ex circumstantia Personae, quae erat dignitatis infinitae. Sed actus huiusmodi, redeunt meritis Xi infinitum simpliciter in genere meriti, etc. D. Th. Ergo ex illa parla quandam, non denotat esse alienum infinite mortali simpliciter, sed esse ab infinite in genere physico, quatenus in meritis Xi, quae in Dni offensa invenit."

Si forte dicat, quod D. Th. in praeallegatis locis, cum addito illo diminuente de infinitate meritorum Xi loquatur, alibi infinitatem absolutam illis tribuit, ut videre ex q. 29 de Veritate art. 3 ad 4 illis Verbis: dicendum, quod ex circumstantia Personae, habet actio Xi quod sit infinita, ex quo meritum eius habet infinitum: peccato autem semper cum illo addito tribuit infinitatem."

In 1a 2ae D. Th. 1. 2. q. 87 art. 4 in corp: dicendum quod poena proportionatur peccato; in peccato autem duo sunt, quorum alterum, est aversio ab immutabili bono, quod est infinitum. Ve ex hac parte peccatum est infinitum. Quibus verbis sine illo addito, reddit D. Th. peccato infinitatem: ergo in D. Th. non est fundamentum ut reddamus Xi meritis infinitatem simpliciter, licet et reddenda peccato in ratione offensae, cum eodem modo loquatur, ut vidimus, de infinitate meritorum Xi, ac de infinitate peccati."

Talis solutio reiicitur ex D. Th. q. 2. de malo art. 9 ad 5. dicente: a bono infinito aliquis avertitur actu finito, et ideo peccatum, est aliqualiter infinitum, et habeat quandam habitudinem ad bonum infinitum. ex quibus verbis, sic format argumentum: habitudo peccati ad bonum infinitum, non efficit actionem habitudinis simpliciter, et sed D. Th. illam vocat quandam habitudinem: ergo ex hoc quod infinitate peccati, illa parla quandam explicetur, non licet colligere, deffire ab infinitate simpliciter."

Ergo praeter scadet 2o, fundamento ex D. Th: namque offensiuus gravitas

Crescit

Crescit q̄ mensura dignitis psonę offensę q̄ Arist. et D. Th., et ex his manifeste evincit, iniuria enim q̄ irrogata plebeio, minor ē illa, quae irrogatur in q̄ paitz, q̄ Equis in dignite plebeiū excedit: at psona offensa p peccatū mortale, ē dignitis infite simplitr: ḡo offensa contra ipsā commissa, ē infite gravitis simplitr.

Cois Solutio

huic raoni ē: offensā n̄ crescere Arismatice, hoc ē, ad aequalitē ad incrementū dignitis psonę iniuriatę, s. solū Geometrice, hoc ē, sm̄ ꝓ portz; Vnde ex hoc, q̄ Deus p peccatū offensus sit dignitis infite simplr, n̄ seqr peccatū in raoe offensę, ee gravitis infite simplitr, s. solū excedere offensas oēs irrogatas Creis; sicut actus lt Crescant ex pfectiori obto, n̄ seqr Actū attingentē obtū infitū, gaudere pfectie infita, s. solū q̄ excedat actus q̄ obta fita versantes, ut ꝓbat ex Visione Beatifica.

S. Contra hanc solutm, sic insurgimus: cadit raoē transfusionis in offensa gravitis ordinis superioris, et gravitis infite simplitr: at ut praedicti Auctores cadunt, Persona offensa coicat offensae gravitē ordinis superioris, et ideo Contra solum fatent, n̄ posse rapuria Creā pea digne satisfieri: ḡo et gravitē infinita simplitr, transmittit psona offensa. Pmar: ideo offensae coicat gravitē superioris ordinis, q̄ Cui irrogatur iniuria, superioris ordinis ē: s. n̄ solū ē superioris ordinis, s. etiā dignitis simplitr infite: ḡo ea raoē, qua transfundit superioritē ordinis, transfudere dēt, infitē simplitr, q̄ Persona offensa, nemini potens dare infite offensę, quę superioritē ordinis; et alioquin ex p̄te offensę, nulla ē raō assignabilis, cur unū et n̄ aliud transfundat, et participat: ḡo n̄ solū ē in ordine superiori gravitas offensę divinę, s. etiā infita simplitr.

Rō ē influxū

Persone limitari a finitudine Cognitis, ne in actu offensivū infinitē transfudat, q̄ cū n̄ influat psona, nisi ut cognita, et Cognitio, qua attingit fita sit, limitat ab illa, ne offensae gravitē infitā coicet.

S. raoē: Cognitio n̄ solū ē fita, s. etiā ordinis inferioris: ad inferioritē Cognitis, n̄

Obstat

obstat quominus persona offensa, quae superioris ordinis est, transfun-
dat in offensam gravitatem ordinis superioris: ergo limitatio cognitionis obs-
tare non potest, quominus persona offensa, quae infinita, infinitam gravitatem coni-
ciat. Probatur, tum a paritate rationis; tum etiam quia inferioritas cognitionis non obstat
transfusioni superioritatis, quia solum conditio est, et non ratio formalis exigentiae personae
dantis gravitatem: ergo eadem de causa limitatio cognitionis obstare non pote-
rit infinitati simpliciter.

Si forte dicatur cognitionem non esse conditionem solum, sed etiam rationem
formalem partialem exigentiae personae offensae ad tantam gravitatem actui offensivo, crescit
enim, aut decrescit gravitas offensae ad incrementum, et diminutionem cogni-
tionis, sicut ignorantia obiecti et personae iniuriatae, quod signum est cognitionem non esse
tantum conditionem, sed etiam rationem formalem; ac proinde limitatio eius impedit personam infinitam, ne suam
infinitatem actui offensivo conicit.

In contra obstat 1°: nam frequentior et verior est,
quae docet obiecti apprehensionem solum esse conditionem, non rationem obiecti volendi; sicut ex ipsa paritate
solum est conditio ad causandum in causa efficienti: et ideo crescente voluntario, crescit
crescit peccati malitia, at in voluntario ratio formalis malitiae non est: ergo ex eo quod
crescente cognitione crescat gravitas offensae, male colligitur cognitionem esse rationem forma-
lem partialem, quia cum ad incrementum cognitionis augeri possit malitia, aut offen-
sa, quatenus auget rationem voluntarii: ergo si habent rationem formalis partialis malitiae aut
offensae, neque cognitio esse potest ratio formalis partialis.

Denique tradita solutio reiicitur:
et si cognitio Dei, quae habetur per fidem, limitata sit, illa non latet infinitatem ma-
iestatis offensae: et quaesitum, an durat ratio formalis, ad solum conditionem impedit transfusionem infinitae gravitatis, ante certum et causam: tum quia exinde infe-
rebat impedire, quia ignorantia minuit, et plena cognitio auget mali-
tiam: at cognitio maiestatis offensae habita per fidem, quamvis finita sit, non est igno-
rantia, cui illi pateat obiectum infinitum, neque Deus, cui irrogatur iniuria: ergo non impe-
dit transfusionem gravitatis infinitae; tum etiam quia cognitio, quae latere superioritatem
maiestatis offensae, impediret transfusionem superioritatis in gravitatem, sed cogni-
tionem non latet superioritas dignitatis personae iniuriatae, et si talis cognitio inferioris
ordinis sit, non impediet transfusionem superioritatis: ergo quamvis cognitio finita non attin-
gens

genit obiu infinitz, seu rez iniuriatz, nimirum dat transfusionem infinitis in actu offenri, coniunctionz, quae licet sit finita, infinitatem attingit ma... ex offentis im-pediendi parte infinitis coicatz;

2.° R. limitatio personz infinitz ne actui offen-sivo infinitz coicet ex limitate natz pecci, sicut n. obtz infinitz potest ex se dare actui infinitz, si modo finito attingat illum; test; itaq. natz, quo peccat Deus offenditur, fitz et limitatz; limitat ab illa persona infinita, ne in illz infundat infinitz gravitz.

3.° Ittae: limitatio actz in modo expediendi ab operante, n. tollit, qui persona infinita operans, det actui infinitz dignitatz, ut fatent, ..., ..., ..., ut nobis cum ......; quo limitatio natz ... modo tendendi actus in personz offensz, n. tollit, quod persona infinita actui coicet infinitz gravitz.

Denique principalis ratio dicitur: quia satisfactio crescit ex dignitate personae satisfacientis, et quod haec infinita coicat satisfacti. valorz simpliciter infinitz, ut docent ... ..., ... alijs, ergo offensa crescit in gravitate ad incrementum dignitatis personae iniuriatae, persona infinitz dignitis, accipit gravitz simpliciter infinitz. Probatur, n. n. assignari potest ratio discriminis, cur satisfactio ita crescat, ut infinitz simpliciter accipiat ab infinitate personz satisfacientis, et offensa infinitz gravitz attingere nequeat ab infinita dignitate maiestatis offensz.

Cui solutioe: persona satisfacti comparari cum satisfaciente n. ut obtz, sed ut subtz, quod moralr induceit raoz fis valorizantis satisfacti, ac proinde illa infans, moralr prestat sua dignitz, ac proinde infinitz, quo persona est infinita; persona a. offensa, n. e offensae subtz in quo moris, sed solz obtz, obtz a. n. se ipso valorizat actu, sed valor desumit, h. gravitas, ab ratione operante, cuius limitatz sit, n. transfunget in actu valorz aut gravitz infinitz.

Ceterum ... hanc solut. instat: Deus in peccz offensz, comparatur adesse ut subtz morale, sed subtz in quo moris, includit raoz fis, ut ... fatent, h. ex illo quod e infinitz, dimanat infinitz in actu, quae respicit personam offensam, h. ipsa

sit

ut sic dat gravitatem infinitam, hec ex illa gravitate infinita offensa dimanat. maior. Pr ex differentia, que versatur inter peccatum in ratione malitie, et in ratione offense: sub 1a nempe ratione, dicitur malum peccatoris; sub 2a nempe peccatoris, et Dei malum dicitur: ergo peccatum sub ratione offense, Deum respicit ut subiectum morale.

2° Replatur ex communi modo loquendi: nempe offendens, et persona offensa, dicitur fieri offense: at patiens offensam est subiectum offense: ergo Deus per peccatum offensus, est subiectum morale offense.
3° ut nempe fatentur fere omnes Doctores, peccatum in ratione offense, superius ordinis est actu charitatis in ratione satisfactionis, ideo omnes illi pre-tissime fatentur, non posse a pura creatura pro offensa mortali condigne satisfieri: ergo aliter comparatur ad Deum peccatum in ratione offense, ac comparatur actus charitatis in ratione satisfactionis: sed comparatur ad Deum ut obiectum venerandum, et malitia specifica odii, non excedit bonitate specifica dilectionis divine: ergo est alia comparatio ad Deum, scilicet, per modum subiecti, in qua dicitur quod peccatum, et sic peccatum in ratione offense, Deum respicit ut subiectum morale.

Denique replatur: sed nempe Deus non subiiciatur homini per offensam effective a creatura, quia huius subiectum est incapax, subiicitur tamen illi affective, et ditione vere effective, sicque Deus capax est talis subiecti, per offensam subiiceretur: et in hoc consistit esse subiectum morale offense, etenim quo ad dandam gravitatem offense in estimatione prudentum, ita se habet Deus ex eo quod in affectu illi subiiciatur, ac si in effectu subiiceretur: ergo Deus est subiectum morale offense, idest per ordinem ad estimationem prudentum.

Proponuntur et solvuntur Argumenta

Arg. 1° ex D. Th. in 4 dist. 15 q. 1 art. 2 ad 1um his verbis: dicendum quod sicut offensa habet quandam infinitatem ex infinitate divine maiestatis, ita et satisfactio accipit quandam infinitatem ex infinitate divine misericordie, ultra gratia informata: at infinita satisfactio ex infinitate misericordie Dei, non est talis simpliciter, et

solum

tellr sm. qd: o infinitas offensae Venien ex infinita dignite maiesti offensi, n e simplicr tali, d telr sm. qd.

R. similitudine tenae quo ad infinitte, n a quo ad infinitis mon; nq offensa rel. infinita e, satisfactio a, qd simplicr sit in rae valoris, acceptat b ac si infinita eet, ut dictatur ex D. Th. in 4 ad Anib. dinct. 15 q. 1 art. 1 in corp. Verbis illis: ideo alij dicunt qd satisfactio offensae equat, qd integra infinita, n p equivalentiam, d. sui acceptatis divinae, qua Deo gratae que sic est acceptat, ac si eet offensae equivalens. o in diuina e infinita, in diuina p acceptatis, q ut infinita acceptat, inaliai, q ense e tales.

Arg. 2°: malitia pecci e finita: o grauitas offensae, infinita ee n pote. Coa P: nq grauitas offensae, sequitur ad maiorem malitiam; ut quo maior e malitia, e maior offensa: d. fundata negit ee infinita, si finita sit fundas fundans: o si malitia pecci e finita, grauitas offensae infinita n e.

Omissis alijs solutioni-bus, insto argutis in meritis Xi Dni, quorum bonitas finita e, qd Valor meritorum, e simplicr infinitis; sicut qd ita coa n valet: bonitas actus charitatis in Xo e finita: o valor meritorum finitus e; ita in praesenti huiusmodi coa n tenet: malitia odij e finita: o grauitas offensae in odio reperta e finita. Dr inst. P: malitia odij Dei qd. ne superioris ordinis ad bonitatem dilectis divinae: qd grauitas offensae odij Dei, e superioris ordinis ad actum charitatis in rae satisfactis, sicut qd ita coa n tenet: malitia odij Dei, ne superioris ordinis ad bonitatem actus charitatis: o grauitas offensae odij Dei, n e superioris ordinis ad illam, ita neq. valet haec facta coa, in qua ex finitudine malitiae pecci, infer limitatio grauitatis offensae. — Deinde ad argutum in forma coa, ad. . . . . grauitas . . . . offensa . . . . . mitt. subseqt ad maiorem malitiam effectivae, sed . . . . omnino, subtractiva . . . . . . mit. itaq. sicut in actu charitis Xi Dni, ... valor ex obto Venien, . . . valor . . . .

quorum

zaonem l'efitij, qui l, e ipsa bonitas ex obto resultans, ad illa effective habitr se h'a d. infinitas, q bonitas actus ut subtactu supponat, n'z effective seqr ad illa: ita in p'resenti dicimus gravitas offensa ex obto resultans, limitata e, qui e ij d, ea malitia, ut pta ex obto, l, ad illa effective subsequit; gravitas a, qua e psona offensa desumit, e simpliciter infinita, qua sit malitia peccati finita, q n' seqr ad illa dimanative, d solum subtractive, qtenus malitia in actu supponit, et illa in ordine gravitatis infinitate simpliciter constituat.

D. Thae 1a 2ae q. 21 art. 4 actus e meritorius, l, demeritorius, apud Deum insu bonus, l malus: q rao meriti bonitati seqr, et rao demeriti malitiam, et sic cum limitatae malitiae stare n' pote demeriti infinitas, et sic gravitas infinita offensae.

2o replat: fnalitas aliq ut subtractis respectivus, e ab illa separabilis, cum sit accessor ee illius, et n' ppria passio: d gravitas psonalis offensae, e inseparabilis a malitia pecci: q n' tamen sub hac, d est dimanative, separat ad illa.

R ad 1 explandoans, ita ut ad ipsa rao meriti, l demeriti, sit bonitas, l, malitia actus, n'ans, in adesa, cum qua sit ingreditr bonitas operantis ad meritum, et ad demeritum, dignitas psona offensae, sans, et n'o loq, in theologia dignitas in meritis Xi Dni, ut antea insinuabam. Ad 2 distinc. max. fnalitas, quo se habet ut subtractis, n' sit alias connexa cum fundam. fte aliq fnalitas, sub maius, sicut illa connectatr n'o maius, de ista mitto; n'o loq, q malitia pecci offensive maiestatis divinae, ple res pricit maiestate offensa, quae l, dat ut fia offensae gravitas, l, illa initiat.

Arg 3o: si rao facta p'mae d, pbtr aliis, vincitur peccatum veniale ee gravitatis infinitae simpliciter: d e falsum, aliaqun poset hoc iustus pillo digne satisfacere: q maior p: peccatum veniale in rao e offensae Dei ut subtractis respicit (sicut mortale in rao e offensae Dei ut subtractis respicere) d habet rao qvissimus peccatum ee gravitatis simpliciter infinitae: q eadem vincitur infinitas gravitatis in pecco veniali.

quidem

Quidq. huic argumto cedunt maiq. & negant minq. nec Sinkmen-
ti reputant, q. hoc ipso negueat pecco veniali satisfacere dig-
ne, ceterum Strahoz. [illegible] sentat cois theoq. sntia, docens, q. melius
foret infinitz simplicitr. pecco mortali negare, quam ob illa defendenda,
in hujusmoi inconvenientia incidere: [illegible] extra Cl. Th. plib.
in locis, ubi asserit, q. peccatum veniale, e analogice tm. peccatum, q.
negatiue sub aliqua rone infinitz simplicitr.

Contra idem argum. Responsio
ad obiectione dicit: q. lt peccatum veniale, Deum, ut subtum respiciat, non reci-
pit ab illo gravitatem infinitam, q. tm sit levis offensa, e incapax reci-
piendi infinitatem, fra a subto incapaci sua n. prestat effm, & odo Stra-
bij. [illegible] hoc argumtm tenentr. solvere, cum doceant peccatum mortale e
in rone offensa superioris ordinis ad satisfactionem oi pura Crea, sicut
& de pecco veniali, hoc negent. ingrans q. ab eis: cur peccatum mor-
tale superioris ordinis, e in compensabile a pura Crea, peccatum autem
veniale, n. sic se het. [illegible] rones, quas nobis tradiderint, huius ar-
gumti solutione sufficiat.

Dicitur 1. quia n. solu influxus obti, det influxus
moralis subti, limitatur ex limitatione prij, ne in actum transfun-
dat suam infinitatem, & sic, quamvis Deus sit subtum morale offensa
moralis, n. constituet illam gravitatis infinitae simplicitr. 2a roa ex 1a col-
ligitur, ut sup.: Deus p. modum subti p. peccatum offensae, capax e transfun-
dendi infinitatem in actum offensivum: at veniale peccatum, impedit suo
influxu, ne culpae veniali, infinitam gravitatem coicet: q. influxus subti
p. peccatum offensum, limitatur ex limitatione prij, ne actui, suam infi-
nitatem coicet.

Dicitur 2o q. meritoriis Christi, valorizant a psona Verbi infini-
ta, ita subtm l. fra, q. libet n. opus Xi, accipit a psona Verbi infinitum
valorem: q. si Deus n. dat oi offensae gravitatem infinitam, ideo e, q. psona
offensa p. peccatum, n. dat gravitatem offensae p. modum subti, aut fru, sed
tm p. modum obti, & sic neq. pecco mortali dabit infinitatem.

Ad 2um ex

his

his obiectionibus R. 2do neg. cons. aliud n. e influxu subti dependere a prio antei, ut a ppo onente substracty capax recipiendi influxu subtilis, aliud t. limitari ab illo, 1us e verus, 2us falsus, in rat. q. in operibus Xi Cni, n. n. influxus psonae Verbi, limitat a prio effectiuo, alias n daret meritu suum infinitus, ut q. ut psona Xi Cni valoris et opera naariae, q a prio effectiuo eliciat opus, cum capacite valoris, ut si hua- titas Xi Cni operaret actus naarios, sine plena libertas, n cent tales actus infiniti valoris meritorij, aut satis factorij, pacitu q. dicimus in psenti.

Ex his ad 3um obiect. dstat solutio, si n. qlibet opus Xi, accepit a psona Verbi infinitus valoris, ideo e q inque- bit et oia requisita ex pte subiecti ad illus infinitus repetiunt, q si aliq. opus Xus exerceret, cui requisita ad infinitus recipiendus de- essent, tale opus n reciperet infinitus valoris meritorij, ut exemplum meritorum Xi Cni, p otius q nobis.

Arg. 4. obtus infinitus a actu, q actum Charitis finitus, n dat illi infinita dignitate moralis, q psona offensa, quamuis infinita, n dabit actui fito infinita grauitatis mortis: R. Noa: ideo ans est verus, q infinitudo obti limittat ex dnatu et prio finito; at nulla raoe q infinitas obti limittet ex finitudi- ne actus et prij, d infinitas psonae n limittat ex limittat dnatus et prij: q.

In: Ut si actus crescat in pfect. ad incrementus obti, n segr q si obtus sit infinitus, actus crescat in pfect. usq. ad infinitus: q si gra- uitas offensae augeat ad augmentus dignitatis psonae iniuriatae, ne rig. q si psona offensa, infinitae sit grauitis, et dignitatis, grauitas offensae ad infinitus ascendat: R. coi solut. 2dam ans, et neg. cons.; raoe a discriminise, q dstat ex pbat. min. dc, q sit, Cus ad actus charitis dparat, ut obtus, psona a offensa, dparat ad offensa ut subtus morale; in hoc a differt subtus ab obto, q illud tatus q ex se pbti, caat actui; secus obtus, d. q dmercuriatis ad mo- tatus actus et influxu prij, d idea Cus actui charitis, qustat infinitus dignitatus

dignitatis n̄ differt; benè à maiestate Dei offensi, dat offensæ graviti infinitam simpliciter, quia non potest, cum subiectum n̄ limitet ex infinitum suo, et obiectum limitat illa in veniis retractat de infinite satisfactum Dei ...

Contra istam solutionem insurgunt Adversarij 1°. si Deus est subiectum morale offensæ, sequitur in tanto mutari intrinsecè morale, videtur absurdum: quod probatur sequela: id mutatur intrinsecè, quod transit de non esse intrinseco ad esse intrinsecum, et Deus transit, et intrinsece de non esse intrinseco morali, ad esse morale intrinsecum offensæ in se receptæ: quod mutaretur intrinsece moraliter. 2°. subiectum eorum potentia intrinseca ad formam, quam intrinsecè recipit; at Deo repugnat esse in potentia intrinseca ad aliquam formam, etiam moralem: quod repugnat illi esse subiectum receptivum offensæ.

3° Contra eandem solutionem replicatur: nam sequeretur omnia peccata offensiva eodem tempore existentia, esse unam omnino offensam: id est absurdum: quod probatur sequela: sicut accidens physicum induitur a subiecto, in quo physicè recipitur, ita accidens morale, induitur potest a subiecto morali, et subiectum morale, neque Deus, unum est: quod omnes offensæ eodem tempore existentes, essent una offensa. ... Denique nam peccatum Deum offendit per morum aversionem ab ipso: et terminus a quo aversionis, neque esse subiectum illius: quod Deus neque est esse subiectum morale offensæ.

Haec omnia n̄ urgent, et ad 1m. Respondeo dico: mutaretur moraliter mutatione decreti, n̄ sequela: mutatione morali iuxta ordinem ad prudentum æstimationem, concedo sequelam, et sub eadem distinctione dico minorem, et neque consequentiam, quoniam hoc modo mutari moraliter, nihil aliud est, quam sic se habere in ordine ad prudentum æstimationem, ac si revera physicè mutaretur; fundatur huius existimationis, est mutatio affectiva offensæ, n̄ absolute, et conditionate, quod ratio ipso quod quod qui Deum offendit graviter, Deum lædit intrinsecè in affectu, et effective conditionate; videlicet fundamentum prudenti iudicio, ad existimandum Deum sic se habere, ac si absolute ipsum læderet intrinsecè, et Deus sic se habere ad gravificandum offensam, ac si absolute et intrinsecè mutaretur ... et ex quibus ad 2m. patet solutio, est namque in potentia morali, nihil aliud, quam sic se habere in ordine ad prudentum existimationem, ac si revera

illa pateret intrē."

Ad 3.^m R. neg. seq.^{am} in duabus neg. moralib. offensis, n. sumit a subo illas pure morali, d. a subo, cui phice inhæret, et q. hoc ē multiplex, ideo offensa multiplicat n.^o, mul tiplicatis actibus offensivis. Et q. de nesitas probat. instant manifeste in actibus Xi, qui p. longe Verbi Vt subto morale respiciunt, qui ex hoc b. inconvenienti inferat. Verbu mutavi intre, ēē in poa receptiva; et in dinctio n. actuu Xi, sub raoe Valoris meritorij."

Ad Ultimu R. raoes a Versionis et offensæ in pecco, nēē fratissime ijdē, vt Dt. ex D. Th. q. 28 de Verite art. 2 in corp. Ubi ait: tria ex p.^{te} a Versionis sūe Concomitantia, raoe quorū, sine gra remissio peccorū fieri n. pote, sit, aVersio, offensa, et reatus. Ubi Vt manifeste V tat, d. inquit D. Th. intr raoes offensæ et raoes a Versionis, ac p. inde ex eo q. peccu sub raoe a Versionis D. exhibeat p. tro a quo, n. infert, sub raoe offensæ, n. respicere Deū vt subtu."

Arg. 5. n. Potat alij. ēē infitu moralr, qui n. phice infitu; d. offensa phice infinito: q. neg. morali. P maior: is aliqua ēē infitu morale, ēē sitū reipsa Æstimabile p. prudenter infitu, cos pary ditat a hatudine magnitudine infla sim n. sitū, d. nil reipsa sitū, pote ls paru ditare ab infinite, vt prudenter existimet tangs infitu (infitēn ditat sitū al infito): q. n. potat alij. ēē infitu morali, qui et sit infitu phice. 2.º P mai: neg talij. ēē infitu moralr, nisi p. aliqua sitū phice infitu, in raoe talis Distituat: d. eo ipso infitu phice Distituit: q. V. e mai."

Dr. id, q. re V. n. ē infitu, n. pote existimari infite a iudicio prudenti, p. iudiciy. n. iuditiy, sed Dformari cu re p. se: d. id, q. re V. ē infitu phice infitu ē: q. id n. pote ēē infitu morali, q. phice infitu n. ē."

Ad hoc argutu R. neg. maij, ad 1.^m probat. nego min: n. n. Distit moralitas infitas in existimat. fundata sup alig.

reipsa

reipsa sibi, et parum ab infinito distans, d. in aliqua dimensione infinita
sufficienti ad iudicandum sic ad illud parari, et ab illo saloriret,
sub graui fieret, q. uidetur prudentis magnitudine et regulandum. Ad
3. R. probat. D. infinitatem maiorem: nisi per aliquam sit phice infinita, et phice finita
n. maior, finita moraliter sit 2. maior, et n. [illegible] q. ut aliquid phice
infinitum, n. sufficit constitui per sic phice infinita, d. in se reg. q. talis sic phice
finiatur et infiret, et q. Deus dans ut sic grauitas offensae, n. finit, neg. in-
fiat illam phice, d. sub morali, d. sit, q. ut illud reddat infinitum moraliter,
n. constituat illam phice infinitam.

Ad 4. R. retorquari, n. maior; n. n. q. res
e infinitum, phice infinitum e, d. solum, q. e infinitum in ordine ad effectum phicos
id. a. q. e infinitum in ordine ad effectum morales, et respectiue ad prudentem
stimatum, phice infinitum ne, dsi res sit infinita.

Ultimo Arg. Si peccatum
in ratione offensae, est infinitum simpliciter, vnum peccatum n. est maius altero; at sm
fidem et contra Stoicos asserendum e peccatum inequalitas: e peccatum in ratione
offensae, n. e infinitum simpliciter. Sequela P. vnum infinitum n. e maius alio, in
eo genere, in quo e infinitum: q. si peccatum in q. mortis e infinitum simpliciter, in hoc
genere vnum maius alio n. erit.

Rmg
Antequam ad argumentum R. n. sic l. Stoicorum
errorem, dicentem omnia peccata e qualia, sicut e contrario
sunt et omnes virtutes, eo q. virtus in sic illarum consistit in indiuisibili, ac
d. neque suscipere magis, aut minus. V. d. quia asserunt peccata e inequa-
lia in ratione malitiae, et qualia in ratione offensae, longe distant ab
errore Stoicorum, cum in hac sic verum sit absolute dicere, peccata e inequa-
lia, q. sm. suas eras specificas inequalia sit, et sic in ratione offensae seclusa
ad malitiam adequent.

Q. e ad vertendum q. grauitas offensae, n. sumitur ex
persona offensa, d. ex obiecto, intent. et aliis circumstantiis, q. quo con-
sistit in eo peccata in ratione malitiae, et inequalitate offensae, et asperio-
re ex obiecto et aliis circumstantiis, inequalitate, et vna alia maior, grauis
tas. d. p. e natis, que in offensa ce cum dimidia intenti, q. qualitas sit in

ribus

(1) ita peccatis mortalibus, Pg. a parte magnitudinis Xi, quam nam Valor persona-
lis dependet personae Verbi dependet, quae infinitae est, ipsa Valoritas Xi ope-
rati, in operibus Xi operibus qualis est, et Valor eiusdem operationibus de-
pendens, ex obiecto et aliis circumstantiis, maior, aut minor sit, et in qualitate
Contrarij actus; ergo gravitas gravitas personalis dependens offensae ex
Maiestate offensa, et ipsa gravificante, quae qualis est in omnibus peccatis,
et gravitas ex aliis capitibus desumpta, sit maior, aut minor, et in qualita-
te malitiae, qua dicitur non solutum argumentum.

Instabis: nam quando magis offen-
dit unum peccatum quam aliud: ergo unum maiore gravitate, quam aliud [illegible]
ergo ex hac solutione offensa peccati mortalis non est infinita simpliciter; et est fal-
sum: ergo et sequela: Probatur ex duobus, quorum unum est finitum, et alterum infinitum, non
est infinitum simpliciter [illegible], ut patet in corpore, cuius longitudo infinita,
profunditas eiusdem et latitudo finita; et nihilominus corpus non est infinitum simpliciter
in genere quantitatis, et si ex quantitate finita et infinita coalescat: ergo similiter offensa,
et si componatur ex gravitate infinita personali, et ex gravitate finita, et aliis
capitibus, in ratione gravitatis non erit infinita simpliciter.

Respondeo ad Hiq distinguo antecedens,
magis extensive concedo antecedens, intensive nego antecedens. Et ad Probationem distinguo maiorem; si pars
infinita partem finitam eminenter contineat, nego maiorem, si illam eminenter non
contineat concedo maiorem, et nego consequentiam; quia gravitas personalis continet emi-
nenter eminentia equivalentiae (et si non [illegible] qualitatis) gravitatem
sumptam ex aliis capitibus; cum autem peccatum in ratione gravitatis sumptae ex gravitate
offensae, secundum imaginabilitate poenam promerendam extendat, fit ut gravi-
tas eius ex aliis capitibus sumpta, eminenter per equivalentiam contineat, et
ideo infinita simpliciter est.

Dices: si peccatum ratione gravitatis personalis promeretur
poenam correspondentem gravitati sumptae ex capitibus aliis, sequeretur omnibus
peccatis aequalem poenam deberi: est falsum, et contra Concilium: ergo non continet emi-
nenter gravitatem personalis, gravitatem sumptam ex aliis capitibus. Respondeo distinguo
illud quod attente solum gravitate peccatorum; nego, a Deo illis, sine
quod subtrahant relaxati poenam a divina voluntate dicitur: itaque peccatum,

qua

qd tra ea oīs pena imaginabilis illq in infinitu debet, qd inpto pena inē poss, neq Crea ptē illq ad l'titate, decreuit Cg culpas ettra digna puniri, ven ziª, q raōe grauitis p'sonalis, illi debitu erat, & pa sua vlunte pena ex traxit, ita vt raōe offense, qª eo Ceus & raōe aversionis, ea puniret Carentia vlonis Ceis inquo pena dani dsistit & xª gluitate versionis ad bonu īmutabile, mediis l. miren pena sensis, sm acerbitatis dolorus dstituit. Et hec de hoc dubio.

Dubium 4ᵘ

Vtrum Christus Dominus vere et proprie' satisfecerit pro omnibus et singulis peccatis generis humani.

Non interrogamq in presenti, qa Xq Cnq satisfecerit, de quo infra, d. v. simpliciter satisfecerit, placuit in hac q. ditio posita ad la bera inde satisfacere & redimere, sa satisfacere simpliciter, e efficere, qd debet aliui vt creditori ad solutio; at redimere denotat recuperat eius, possionis, aut libertatis, reddito pretio qd re semel amissa, et vnq qs claudit sub pus fixo titulo, eo q placitis facto, Ceo oblato a Xo Cno, & soluto e debitu, & amiseria Cq mori, servitute liberi facti sumq.

Sed inhac q. explorandi Ethnici, vt Pelagiq, qs asserebat hoc antiquos, qs ante aduentu Xi Cni extiterant, a praiis q n'fuisse xpoarty. Sic et Abailardus, qs negabat filiu Cei atq esse Carne, vt liberaret hoc a servitute & potestate Ca monis, otraqua, & aliorq Ecclesia definit Xquq sit. S.

1ª 1ª Cº Xq Cnq satisfecit p oibq peccis mortalibq totiq g'huiq, siue qui fuerunt a binitio mundi, siue, quq secuti sunt usq ad fine illiq. hec dcº e de fide, & l' ex illo ad Timoteq cap. 2º: vnq e nī Cegq, vnq mediator Cei & hoq, hoc Xq Jesq, qui dedit redē p'tio semetipsu pro nobis oibq. et ad hebreos q. introiuit semel in sancta, eterna redemp'tione inuenta, eterna in quam

que

quae nullo tempore defecit, deficiet, aut minuetur, vel durabit, & ad Rom. 3. quem posuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius, ad ostentationem iustitiae suae propter remissionem praecedentium delictorum. videatur Apocalyp. 13. dicitur: & agni occisi est ab origine mundi, eo quod ab origine mundi, Credebat occisus pro omnibus peccatis, ut in fide ipsius, misericordiam consequerentur homines antiqui. denique haec veritas est de fide in Concilio Trid. sect. 6 Cap. 2 & 3.

Et ratio etiam suffragatur,

etenim cum satisfactio Christi fuerit tanti valoris, ac dignitatis, opportuit ut id totum eius pretio ambiretur, id quod ad gloriam tanti Redemptoris

satisfaceret

spectabat, ut quantum erat ex se satisfaceret pro illis, qui erant denati, & pro pueris in Limbo existentibus, & pro illis, qui ipsum antecesserunt, imitati sunt, & postea secuti, ut sic plena, & omnibus sufficiens illius esset satisfactio, satisfecit ergo quantum est ex se, pro omnibus peccatis mortalibus, quoad culpam & poenam. id non solum colligitur ex locis supra citatis, id quod cum pro pruente veritate quamvis illigi dent loca sacrae Scripturae, nisi evidens aliqua ratio, aut ratio efficax oppositum persuadeat. quod in praesenti non reperitur.

Dico: Christus Dominus satisfecit

pro omnibus peccatis, etiam Venialibus hominum. et haec etiam est de fide, ut patet ex illo Joann. 20: sanguis Christi emundavit nos ab omni peccato: illius etiam de Veniali, nam subdit: si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus &c. & quod sane illigi de mortali solum, non potest, ut in generali, omnia loca sacrae Scripturae, & Conciliorum & Patrum, quae in communi docent Christum Dominum satisfecisse pro nostris peccatis, loquuntur etiam de Venialibus, alias si pro illis non satisfecisset, non posset quis accedere ad Sacramentum poenitentiae cum solis Venialibus, & Sacramentaliter absolvi virtute passionis Christi. Et illi qui in vita sua, mortalibus culpis caruerunt, ut de Baptista, & de aliis Sanctis creditur, redempti solum dicerentur ab originali peccato, & non ab actualibus, quod dici nequaquam potest, siquidem nulla datur, minima gratia, quae non sit ex meritis Christi.

Dico: satisfactio Christi

Domini

Omnis quo ad suffiq. se extendit ad oes hoes, n[on] t[amen] quo ad efficaciq.
hoc, tenere o. sui sit sufficiens; et p[ro] oib[us] salutis sequat[ur] possibis
requisitis, b[ene] quo ad effu liberandi a pecco, solu extendit
ad eos, q[ui]b[us] applat[ur]: applat[ur] a par[vu]lis p[er] Baptismu, adul-
tis v[er]o p[er] q[ua]ria sm. p[ro]prie disposit[io] liberi arbitrij infusa. hec est
d[octri]na expressa illo Math. 26: hic ē sanguis meg novi testamenti,
qui p[ro] multis effundet[ur] in remissione peccatoru, p[ro] multis quide
quo ad efficaciq, cu quo stat, q[uo]d sit p[ro] oib[us] quo ad suffiq. ij[?] docet
Nilus[?] trid. sect. 6. cap. 3 his verbis: Veru etsi ille p[ro] oib[us] mortug
ē, n[on] oes t[ame]n mortis eg benefitiu recipiunt, s[ed] ij dutaxat, q[ui]b[us]
meritu passionis eg coicat[ur]; que coicatio, fit p[er] opera vital ex
gra[ti]a.

4.ª Dc.º: X[ristus] g[ratia] Omnipot[ens] fuit ultis Redep[tor] q[uo]d tri[pliciter] v[er]e ē p[ro]p[ri]e totig
h[omi]nis: hec d[icti]o ē de fide, sit in explando q[uo]d li[?] serui, et cap-
tiui eramg sub potestate Demonis, difficultas sit. explad[o] ter-
tiune moy, ut illiga[m]g q[ui]s fuerit effu huig servitutis. aliq
n[on] dicunt effu ultimu intentu a Demone, eē ut hoes eternu
cruciaret tormentis in inferno, in quo sug het sedē, et p[ro]prium
imperiu. S[ed] hec explatio, nisi ali[quid] addat[ur], sufficiens n[on] ē, q[ui]a
infernus, qui ē locg damnatoru, ita deputat[ur] Demonib[us], sicut
hoib[us], tanq[uam] locg supplitij, in quo clausi detinent[ur] ita co-
gente Dei ordinat[ion]e, ut eande patiat[ur] servitute Diabolg. Et
hoc. 2.º q[ui]a Diabolg in eo loco, hoes detineat, id t[ame]n facit ut minister
divinae iustitiae, et sm. mensura illig, ita q[uo]d n[on] ē in Demonis potestate, aliq[uid] mi-
nuere, l[vel] addere tormentis, nil n[on] p[ro] demonis voluntate, ibi sit. un[de] p[ro]prie
dicti sub eig potestate damnatos existere.

Dicendu[m] 2.º ē effu huig servitutis
adstu duo ptinere, de morte eterna, et deinde quo[n]da[m] subiecti ad sen-
tiendu tentationib[us] eig, cu n[on] hoc. gra originali destitutg, reliqua
et auxilia supernalia amiserit, q[ui]b[us] resistere facile poterat cuicu[m]q[ue]
tentati, inde ē q[uo]d his viribus destitutg et Demonis ~~instigationibg~~ + instigationibg
excitatg, et concupiscentiae impetu, que p[er] peccu corrupta erat, inclinatg,

moxali

morali quidã ratē, in pecc̃u trahebat, ob hanc q. rãoe Dęmonis potestati subiti dicit, q. nobiscarē indicat Trid. Sess. 6. cap. 3: Ubi docetq. peccũ originale n̄ manere liberũ arbitriũ, hoĩs extinctũ, & viribq attenuatũ. Ubi intendit explare ex p. fuisse diminutas voluntatis vires, in eo n. q dicit inclinatũ & attenuatũ, intendit significare habitũ adquisitũ p peccã, inclinare volunt. ad peccandũ, in quo verbis stinet mãdoa, & rão subiectis hũ sub diaboli potestate, aqua liberati sumq. p Xũ Dnũ, & etã a corp. interitũ, cui obnoxii eramq p peccũ, donabit. n. Dnq resurrectã & immortalitatẽ. !!)

Dices: q. n̄ dicit Diabolũ fuisse devictũ, nisi post passionẽ Xi. x illud Joann. 12. nunc Princeps huiq mundi, eiiciet foras: q. satisfactio Xi Dni, n̄ sortitã suũ effũ ante passionẽ existentẽ, & sic hoẽs, qui illi praecesserunt, n̄ liberavit, neq. a pecco, neq. a Diaboli potestate = R q. cũ peccũ & Diabolũ p ora detincant, & hoc ab origine mundi p ptr Xi merita fuerit collata negatiui pptẽ ex tunc, Xũ Dnũ vocari Redeptorẽ, qã amorteeiq therior gra capit Xferri, tũ potissimẽ expulsi fuere Dęmones ex templis idolorũ, ubi collebant, tunc etã apperta fuit Celorũ ianua, ideo potissimẽ ad mortẽ Xi referunt huiq m effa, in qua solutũ ẽ actuale pretiũ nãe redeptis. = e.ℓ.2. v. satisfactio Xi Dni sit aequalis, & sup abundans p peccis totiq g. hui.

Dubium 3.

V. Satisfactio Christi Domini sit aequalis, l, etiam superabundans pro peccatis totius generis humani.

Cois Theologorũ sentiã iure optimo affirat Xi Dni satisfactã fuisse n̄ solũ dignã, & etã superabundantẽ, quo. a. modo id fiat, inter se disconveniunt, quidã n. existimant, solũ p veniali p. n abextra Dei acceptat. ita Durand. in 3 dinct. 2. q. 2, et Scotũ in 3 dinct. e 19

q. 2:

q. 2. § initia q. quos est alij. ligi. . . vitij

Dc. x. Cnni satisfactio, ex se, et ab intro, n. solu fuit equalis pro peccato originali hui, d. etia excedens, et supabundans, seclusa Dei acceptat.e tanqua Coicante valore. hec est cois Theoria, et expressa Anglici Dri hic art. 2. ad 2.m et sie exillo ad Rom. 5: n. sicut delictu, ita et donu, si n. vnius delicto, multi mortui sunt, multo magis gra Dei, et donu vnius hois jesu Xi in ples abundauit. idé multo magis ipsuit gra Xi, que nocuit peccu Adam. idé, in Xo ples vivificabuntur; vbi illa parla in ples, pote in toto rigore, comparatiue sumi, 1.o q. lt defacto numerus redemptorum, n. sit maior, que numerus illorum, q. in Adá peccauerunt, tu attento valore intrio redemptionis, et ples satis fecit, et ex se ad ples erat sufficiens, que peccu Adá ad nocendu. 2.o q. meritu Xi Cnni, extendit ad singlos, q. bus nullomodo nocuit peccu Adá. et in hunc sensu conspirant vniuersi Patres, q. bus adiunge Clementis 6.m in extrauagantis Vnigenitus de penitentijs, vbi ait: merita Xi Cnni, que sunt Tessauro Ecclesie, n. posse exhauriri raoe debiti, q. lt quode stillicidiu copiose effuderit vna gutta Sanguinis Xi, suffixe potuit pro redemptione totius g. hui. ::

Nec valet

id totu ee' ieru ee valore extro desumpto ex accept. diuina, n. a. ee intro valore ex raoe rei; hoc inqua n. valet, pp. talem raoem, qua ipse Pontifex subiungit, vbi dit. n. pp. vnione cu verbo: dicet n. ominta e' gut. Valor: deinde ibidem ait: Xu Cnnu suis meritis et satisfactionibus, adquisite infinitu tesauru hoibus. in quo oibus n. reeucrit ad fabors alique extrinseu diuine acceptati, d. ad intriu valore vnionis cu verbo, et dono ritu operu ipsius. ::

Deinde Prob. nra' Dc. sic. sicut grauitas offensis, accipit ex dignitate psone offensis, ita valor satisfactorij, ex dignite satisfacientis, et cu satisfactio, procedat a psona diuina, n. pote n. equalis offensis. consupp. recentes inter Theo, Coa. a. optime infert, immo sequi satisfactis ee' maius valoris, nq fuit exhibita apsona diuina, que deuenit dignificando illa, oteng e' psalis rao sm. totu hui ee' huius

valoris

Vasallus, et ideo contra donum Regis, quod magis estimat, quo illi erat magis intimum; at vero offensa, sumit gravitatem a persona offensa tanquam a principio extrinseco, sed tanquam a subiecto, quod moraliter afficit, ut ex se non redundat tanta gravitas in offensam, ac resultat dignitas in satisfactionem, cum haec procedat a supposito operante physice, et se humiliante pro illa.

Dices: quod ad perfectam satisfactionem pro peccatis gravibus, necessaria fuit unio hypostatica alicuius personae divinae, ut supra vidimus: ergo suppositum satisfactionis Christi sufficiens est, non ex valore extrinseco divinae acceptationis, sed solum intrinseco dignitatis, aliter pura creatura posset sibi satisfacere, cum eius opera possint similiter acceptationem divinam habere; quo a modo iste valor, conveniat a persona divina, infra explicabitur.

Proponuntur et solvuntur Argumenta

1.º obiicitur: nulla satisfactio perfecta, et ab intrinseco aequalis, debet offerre tantum bonum, quantum malum reputatur offensa independenter ab extra acceptatione, sed non fuit huiusmodi satisfactio Christi Domini: ergo. Probatur minor ex illo Pauli ad Colossenses 1: *adimpleo, ea, quae desunt passionum Christi, in carne mea*; sed si esset aequalis valoris, nihil restaret adimplendum: ergo non offertur tantum bonum, quantum malum fuit offensa. 2.º quia peccatum mortale magis displicet Deo, quam placeat Christi satisfactio: ergo. Antecedens probatur: quia tantum displicet peccatum, quantum placet divina bonitas, cui opponitur, sed Christi satisfactio, non tantum placet, quantum placet divina bonitas: ergo magis displicet peccatum. Maior videtur certa, cum displicentia privationis, regulet per formam oppositam; minor autem probatur: nulla in bonitate divina, deus placet, sine necessario, tam quoad exercitium, quam quoad specificationem, in operibus autem Christi Domini potest Deus non complacere, ut pote quae sunt necessaria, et possunt esse, posset a Deo destrui: ergo non tantum placent, quantum divina bonitas.

Respondetur negando maiorem, ad cuius probationem ex auctoritate Pauli, quod Paulus dicit adimplere ea, quae desunt passionum Christi, non quae desunt de valore intrinseco, et quoad sufficientiam, sed tantum quoad efficaciam, quae requirit propria cooperatio cuiuslibet et iusti, ut illi applicet merita

passionis

passionis Xi, 1, 2 ad Rom. scilicet quod Paulus dicit adimplere quae deerant ad ostendendum praedicatione Evangelii, quia Christus, ubi laboris sustinuit, adhuc restabant alii tolerandi a Paulo, et a reliquis ministris Evangelii in ordine ad manifestationem illius apud Gentes, ut ad illos perveniret notitia et applicatio passionis Xi.

Ad 2um probationem. Resp. nego maiorem, ad cuius probationem dico: ... Deus displicet privatio, quia placet forma opposita, si illi opponatur privative formaliter ...; si illi opponatur privative objective, non; peccatum enim non privat Deo, ut forma sibi opposita, sed ut fine, seu obiecto, a quo avertit, solum autem opponitur privative, seu contrarie rectitudini actus oppositi ... hanc rationem ... dicere, quod Deo displicet malitia illius, quia placet bonitas actus cui opponitur. Cum autem non opponitur formaliter ipsi Deo, non tantum displicet, nec tantum malum est in se, quantum bonus est ipse Deus.

Dices: peccatum mortale, quatenus est offensa Dei, tendit ad destruendum ipsum Deum in se, quatenus est ultimus finis, nec ex hoc capite est eius malitia esse minor, quam bonitas ultimi finis. R. peccatum mortale destruere, seu tendere ad destructionem Dei affectivam, seu constructivam, quae destructio, etsi in suo ordine maxima sit, non est in eodem ordine et qualitatis cum Deo, quia solum avertit ab illo, ut ab obiecto, seu fine, et sicut charitas, quae Deum super omnia diligit, non est tam bona, sicut ipse Deus, ita nec peccatum, quo a Deo avertit, est tam malum sicut est Deus bonus in se. Ad 3um a quo dicebatur in probatione minus desatisfactio Xi, quia poterat Deus in illa sibi non placere, quatenus potest velle ipsum necessario. R. hoc non esse ex defectu sufficientiae, sed bonitatis eius, sed quia est quoddam creatum liberum pendens a voluntate divina, ex quo ad summum potest colligi, non ita necessario ad illam amandam, sicut necessitatur Deus ad amorem suae bonitatis, illud tamen semper melius, quam sit malum ipsum peccatum, nec illam posse respuere, aliquid exigendo melius; ratio autem quia peccatum nullo modo potest Deo placere, nec quod sit aequale cum divina bonitate in ratione malitiae, seu offensae, dignum malum sit tale, nullo modo potest Deo placere, sive sit mortale, sive veniale.

Arg. 2um quia Xus

Dominus non satisfecit pro omnibus peccatis quoad non ad aequalitatem. Ans. Probatur quia non

satisfecit

satisfecit pro peccatis commissis contra ipsum, ut hoc Deus est, ut supponimus: nam si pro talibus satisfaceret, idem omnino esset offensus, et satisfaciens, cum tamen ex conditionibus rigorosae satisfactionis, sicut infra videbimus, debeat esse ad alterum (quod hic distinguere non potest) nam non satisfecit praecise ut Deus, neque praecise ut homo, sed ut homo Deus: insuper fuit offensus non praecise ut Deus, sed ut Deus homo, quando per alapam, quae fuit irreverentia magna contra illam sacratissimam humanitatem, ut divinitati subsistentem, aliaque sacrilega non erat: ergo sequitur esse eundem offensum et satisfactorem.

Respondetur contra tales qui denegant Christum satisfecisse pro omnibus peccatis, praecise ut offensa Dei sunt, imo dicunt quod contra ipsius humanitatem non satisfecisse, sed pro ipsius gratis dimisisse, ut nobis exhiberet exemplum, sibi iniurias dimittendi; hoc tamen falsum est, alioquin nulla fuit culpa, quam Deus dimittat, quae non sit ex vi satisfactionis Christi, et non pro omnibus satisfecit; unde dicendum est Christum satisfecisse pro illis culpis, quae fuerunt contra eius humanitatem, hoc est satisfactio fuit facta non Deo ut ipse subsistenti in tribus personis, sicut non tota Trinitas quodlibet peccatum offendit, ita illi cuius vices perit debet fieri satisfactio, maxime quia in solo Deo, ut ipse est, residet potestas puniendi, et dominium praecipiendi, et si per impossibile posset esse fieri offensa alicui extra Deum, ut quia ipse esset supremus Dominus et legislator, ipsi deberet etiam fieri cuiuscumque offensae satisfactio contra illud psalmi: tibi soli peccavi etc.

Arguitur 3º: nam si aequalis fuisset satisfactio Christi Domini pro omni offensa, non posset Deus iuste a nobis exigere aliam satisfactionem; at hoc est falsum, siquidem nobis imponit de novo temporalis satisfactio pro poena debita: ergo signum est, non fuisse sufficientem satisfactionem Christi, saltem pro omni poena peccato debita. Minor est certa secundum fidem. Maior autem sic probatur: nam ab eo qui centum debet, si centum offerat, nulla alia satisfactio iuste exigi potest, sic ergo Deus aliquid a nobis exigit, signum est, quod satisfactio Christi non pro toto debito satisfecit.

Respondetur negando maiorem, ad cuius probationem dicendum distinguendo di-

signum

sicut e q n pro toto debito satisfecit, quia ad sufficientiam n coget, quoad applicat effectum suum, itaq sub ordine n satisfecit effective, aut ex defectu valoris, ita ut nostra opera, illud suppleant, n, ita ut nostra opera, sint conditio sine qua n applicat nobis, itaq. Ut ait Christus, ut sua satisfactio in nobis sortiatur effectum, requirat per sacramentaque poenitentia, et opera poenalia, ut habetur ex Concilio Trid. infra quaestione articulo 3 ad 1, et ut magis expletur praedicta solutio, e notanda doctrina ipsius Angelici in eadem quaestione articulo 1 ad 4 ubi ait, quod passio Christi, fuit causa universalis nostrae iustificationis, et sicut causa universalis n excludit ulterius causas particulares, et propter media illa, descendit virtus superior ad effectum, itaque nostra opera facta ex vi superioris causae, praesertim de operibus Christi, si nobis applicatur cum efficacia, magis commendat excelentiam, cum illis potentia nobis satisfecit, et etiam nos fecit cooperatores suos in ordine ad hunc effectum.

Arg. 4o. Nam satisfactio Christi Domini, n extinxit debitum quod per peccatum hoc incurrerat: ergo n fuit ad aequalitatem, conc. nota, nam satisfactio illa, quae n extinguit debitum, neque est pro debito aequalis. ans. a. sic: Nam satisfactio Christi Domini, n extinxit debitum carendi beneficio incarnationis, seu redemptoris, et hoc debitum contraxit homo per peccatum, siquidem se indignum prebuit Dei beneficiis, maxime supernaturalibus: ergo n extinxit de debitum per peccatum contractum. min. declarat et certum mair. ap. quia tamen incarnatio, fuit prius solutionis: ergo per illam n potuit extingui debitum carendi illa, siquidem prius solutionis, n potest cadere sub solutionem, dicit n antecedens, sicut et prius meriti, neque cadere sub merito, cum ergo eg... n ... incarnationis, ad extinguere debitum carendi illa, sequitur quod Christus Dominus pro hoc debito n satisfecit. ...

huic computo n solutionis fit obiectum

decendo ad ultimum probationes maioris ultimi syllogismi, quod Christus Dominus extinxit de debitum in sua causa, scilicet, auferendo peccatum, ex quo surgit tale debitum: itaque in causa fit satis pro quocumque debito, n autem satisfecit pro debito carendi redemptore, ingrendo ipsum incarnationis, et satisfaciendo pro peccato, satisfecit pro omni reatu ex illo contracto, in quo differt satisfactio

a

a merito, meritu a. e q. cao effiens ipsig premij. Vnung pote pre-
mij. de prius incurrendi, sig premiu e effiens meriti; satisfac-
tio v. pote feri p debito, cuius prius pote gratis feri, eo q iu-
titia sdu excludit gratiã in stactu intervenientz, n. v. grã antz,
Vt si ego dem Petro gratis centz, pote Pg mihi solvere totidę ex
gratis acceptu, abs q. iustitię detrimento; sic q & Xg Ong solvit
debitu carendi incarnat, solvendo pretiu pecci, ex quo debi-
tu surgebat, et ipsa incarnatio fuerit beneficiu gratuitu ans.

Ad 3m R satisfac-
tis Xi Dni, n. solvisse tale debitu, hoc a. fuit p accens, n. ex deffu
valoris ipsig, d. q. iā antecesserat gratuito donatu hoc debitu
carendi incarnat. ipsa a. ex se suffiens erat satisfacere p oi
pena; si n. potuit satisfacere p culpa, et potuit satisfacere p
oi pena, ut infert D. Th. in 3a q. 49 art. 3.

Arg. 4. q Xg Dng n. potuit
Ga alijs hoib. deri, neq. fiteri p pecci alioru; q sic nec satisfa-
cere. ans. e certu, secba p. q. eigdę raois ee videt deri de culpa,
et satisfacere p illa, & eigdę obligat. e, sic de ad eundę spectat
dolere de pecco vera drit. & fessione, & p illo satisfacere: q si
Xg Dng, n. potuit deri vera drit. de peccis hoi, neq. p illis
potuit satisfacere.

R hanc ee diffia inter cesstia, ceteras q. virtutes
p illas, q ipse intendat qualitę ghibere ig suu insinuis, tq. a. q qualitę residend
rę, pariter qualitę q. obitui, & ad illa ex hibendę, parit extrema intra at
hiberi, inte quę putant amici, ideo asserit D. Th. q p amicu pote
satisfactio iustitię fieri, si in se tale honu suscipiat, q n. stingit de
alijs virtutibus, quę suu intendunt mediu raois, se sti a suo subiecto q recti-
ficant, part. cennat. accipere.

Arg. 6. q Xg Dng n. potuit Deo adeq qua
litę gras agere p beneficijs na. frue collatis; q nec potuit satisfa-
cere p pecco eigdę nae, cōa videt certa, q difficilię e solvere debitu ri-
goroso ex iustitia, quā debitu gratitudinis, sig de gratitudo, e

p. rus

par prali iustitię. ans. a' sic P. q. ipsa opera Xi Dni, italię filij al
tissimi, pro hoc, incarnatio a' aliq infinitę, sigę includit psonę di
vinę: ꝯ opera Xi Dni, n pote fieri ꝙ qualis gratiarum actio ꝓ tali be
neficio — 2º P. ijdę ars: nã in ipsa gratiarum act. euentu obligatio
iterum gras agendi, eo q ipsa gratiarum actio, e nouum Dei beneficium
iterum gratificandum, ut inquit D. Th. in 4 dist. 20 q. 1 art. 1 ad 1;
nã ꝙ possibile a' Xo Dno gras exsoluere ꝓ tali beneficio.

R. 1º dan. 2º neg.

Cons. ad 1um q. exbatis dicitur ans: difficilię ę soluere debitum ex iustitia,
quã ex gratitudine, si cętera sint paria, si n' sint paria n; cum
ꝙ tale beneficium incarnationis, maius sit quã ipsa offensa Dei, n be
ne infert, q qui n pote soluere debitum ꝓ tali beneficio, n posit
satisfacere ꝓ offensa — Adde, ut sit 2a solutio, ꝙ ad iustitiam suffit
ꝯ qualitas rei ad rem seruare; ad soluendum u' debitum gratitudinis, requiritur q
reddatur plus, quã fuit acceptum, teste D. Th. 2a 2æ q. 106 art. 6, et raõ e, q
in gratitudine, n solum pensari det beneficium, d' etiam ipsa ai promp
titudo, qua collatum e. Vnaliquid det crescere remuneratio ultra quã ac
ceptum e, pro eo q ꝯferens beneficium, l' dedit, idem sine eo q ad illud tene
retur. Ex qua doct. infi n bene sequi, q qui debitum gratitudinis q plus
excessum, quã ꝯ qualitas petit, soluere n pote, n posit satisfacere ꝓ
iniuria ꝯtra iustitiam, quę solum ꝯ qualitatem importat.

Deniq. obiicit.:

Nã Xo Dnus satisfecit ut inferior, d' inferioris ad superiorem, n po
te' dari ꝯ qualitas iustitię: ꝯ mir. pt, nã ꝓpterea teste D. Th. 2a
2æ q. 114 art. 1. serui ad Dnum, et creaturę ad creatorem, n pote' dari ꝯ
ratio iustitię. mai. a' P. 1o: nã Xo Dnus satisfecit ut seruus, uere
n. fuit seruus Dei sm. humanitatem, ꝓ ut id dicitur in psona patris ad ipsum
Isaię 41. seruus meus e tu, elegi te, et abieci n te. et cap. 42 ecce seruus
meus suscipiam eum, quę loca ipse Xo Dnus de se intelligenda docuit Math.
12. et Xo satisfecit ut homo, qua raõe seruus e: ꝯ satisfecit ut inferior.

R. in

f' ꝓposito arguto, quę ꝓ explatione indigere, l' q Xo satisfecit

ut hoc, ac verbis ut inferior; 2° q. ex q. 1ª satisfaciens, fuit sextum quia (licimus ex 3 art. 3, q. vide 3. videremus in satisfactione Xi, substantia operis, & valor personalis, & similibus ut possunt accipi reduplicative, idest, tenendo tantum rationem cui applicantur, ex ratione formali; vel specificative, idest denotando tantum id quod supponitur dicitur, quod Xus ut hoc satisfecit, quod ut hoc fuit prius satisfactum quoad substantiam operis, siquidem ratio formalis patiendi, & moriendi, fuit humana, & Xus homo ut hoc specificative, fuit prius satisfactum quoad valorem, quoniam unio hypostatica cum persona fuit ratio satisfaciendi ut valor satisfactorius, procedebat a Xo ut hoc specificative, ut dege reduplicative in ratione valorizandi, & tandem Xus Deus ut persona humana, fuit in hoc prius satisfactum quoad substantiam & valorem, & ideo ratione eius inferior.

CC 2° pr. q. quoniam Bagg. illa interpretari in sensu improprio & methaphorico, dicendum est quod ex his Xus ut hoc fuit servus Dei, in sensu proprio esse catholicum, & ut talis defendit ab Anglico D. infra q. 2 art. 1. explatque 3 subiecti, scilicet, bonitatis, obedientiae, & servitutis, & hanc ultimam colligit ex illo sapientiae 16 Creaturae tibi factori deserviens, dicit Xus Deus in quantum homo, est res quamvis homo est servus Dei, de quo dicit ad Philippens. 2 formam servi accipiens.

Nec valet dicere predicta propositiones damnatas fuisse ab Ecclesia contra Nestorium asserentem Xum Deum habuisse duo supposita, humanum, scilicet, & divinum, & secundum illud fuisse servum sui ipsius secundum 2um; deinde damnatae contra Elipandum & Felicem asserentes Xum Deum in uno, eodemque supposito, secundum diversas naturas fuisse Deum & servum hoc inquam non valet, quia in illis testimoniis, aliisque similibus, solum excludit illa servitus, quam Nestorius ponebat fundatam in supposito humano, quam in Xo agnoscebat, neque aliam servitutem Elipandus & Felix (qui ne nestoriani fuere) Xo attribuebant. fuit ergo Xus Deus in quantum hoc vere & proprie servus, non tamen ex personalis, quia servum, non erat vilis & abiectus, qualis inter homines solet esse, sed servitus naturalis, qualis est in omni creatura sui Creatoris. Dubitatur 3° utrum satisfactio Xi Dei, servaverit conditiones rigorosae iustitiae?

dub.

Dubium 6.

Si satisfactio Christi Domini seruauerit omnes conditiones rigorosæ iustitiæ?

Ex premissis in præcedenti dub. constat, ipsam satisfact. Xi ex defectu qualitatis, rigorem iustitiæ non amisisse, deinde alij restant conditiones examinandæ, ut absolute constet, num rigorosa iustitia, quæ in tali satisfact. obseruatæ sunt; quæ conditiones in præsenti dubio examinandæ veniunt, et ut communiter a DD. assignantur, 4or sunt, 1a quod sit ad alterum. 2a quod non fundet ingratitudinem. 3a quod fiat ex bonis proprijs, et alias indebitis. 4a quod creditor illam acceptare teneatur; si quæ a alijs vel ab alijs assignantur, vel non assignantur, vel ad præfactas facile reduci possunt, ut ex suppositis.

Sit 1a assertio: Tenet satisfact. Xi fuisse perfecta de rigore meriti, et dignitatis, non autem de rigore iustitiæ, eo quod deerit illi, non cohærent satisfacti. Xi, propter hoc, quod est esse æqualem. ita Molina, Basq. in præsenti et Sco. otica, et nulli RR. Et 1o cognoscit rigorosæ, et seuera iustitia sine conditionibus in satisfact. Xi. hæc est frequentior apud seniores Theolog., tam Antiquorum, quam modernorum, tam intra, quam extra scholam D. Tho. immo et Sanctorum PP. et est expresse Dnat. ex pluribus auctoritatibus, quas referen. Vasq. Vicarius interim apud Gonet hic q. 1. art. 2 dub. 6, eam tenente ex nris, plures etiam apud Cabrera hic disp. 9. in reg. Nat. Zauig. Val. 2 ..4. Albares hic disp. 4. S. ... hic disp. 2 art. 2. extra scholam D. Tho. Suar. disp. 4 sect. 5.

hæc assertio a nobis statuitur. Pbe., et 1o. ex sacra scriptura et PP. Xus Dnus satisfecit pro nobis ex iustitia perfecta; at satisfactio ex iustitia perfecta esse negat, nisi sit de rigore iustitiæ. ergo talis fuit Xi satisfactio. cons. est legitima, min. constat, eo quod deesset ex rigore iustitiæ, redundat in defectum perfect. iustitiæ. maior a Pl. ex illo Pauli ad Corinth. 1. Ubi de Xo loquens, sic ait: qui factus est nobis sapientia, iustitia, sanctificatio, et redemptio. et ad Rom. 3: quem proposuit propitiatorem per fidem in sanguine ipsius ad ostensionem iustitiæ suæ. ex quibus constat Xum ex iustitia satisfecisse, et non ex iustitia imperfecta, alias imperfecte pro nobis satisfecisset. quod ex iustitia perfecta = Cui suffragantur Sancti Doctores Ecclesiæ

PP. Aug. D. Basilij magni, Athanasij et alij.

Nec sufficit dicere Scripturas et PP. agere de iustitia perfecta, perfectione qualitatis, quatenus satisfactio Christi fuit qualis offensio, non autem et perfectione rigoris iustitiae; in nostra enim modi explicant Scripturas et PP. in sensu proprio et rigoroso, quas in sensu imperfectae iustitiae. Quod non ita debet fieri, quando id aliquid absurdi, seu inconveniens, nullum sequitur in praesenti: quod maxime quia Scriptura et PP. simpliciter clamant satisfactionem Christi ex iustitia esse, in sensu vero alteri de iustitia illic dicitur rigorosa iustitia, alias non est perfectior iustitia quam illa, quam in hoc Deus exigit, cum in nobis iustitia perfecta non sit, quod praeterea non licet absolute et simpliciter talis, quae vocatur iustitia Christi, aliquid simpliciter dicitur habere ordinem ad rigorem iustitiae perfectae. in speciali tamen habetur discutiendo singulas conditiones iustitiae examinando, et probando.

§ 1. Examinatur Prima Conditio

Atque igitur ad satisfactionem de rigore iustitiae requiritur ut ad alterum, et satisfactio Christi, talis non fuit, cum enim satisfaciens esset Verbum divinum, et insuper cui fit satisfactio, cum fuerit facta ipsi Deo in trino, et omnis subsistenti, nulla quidem datur distinctio realis inter offensum et satisfacientem.

Occurrimus Respondemus huic capiti 1. dicunt humanitatem Christi esse quae satisfecit, non solum ut principium quo, sed ut quod, et sic dicitur sufficiente satisfactione solutio, ut salvaretur a Thomistis, et ab aliis extra scholam D. Thomae. Quinimo Nazarius in praesenti ratione illa ut erroneam fere, et proxime impugnat, quia quando sit de censura, sed Theologi, quod humanitatem esse principium quod satisfactionis, datur ut quo, et Christus Dominus non fuit principium quod, illius et nemo necessario ratione ex illo ad Galatas 3. Christus nos redemit de maledicto legis. insuper haec ratione reiicitur: nam humanitas fuerit assumpta a Verbo, quod Verbum non assumpsit suppositum humanum, sed ergo absolute est falsa; Deus assumpsit hominem: quod si humanitas satisfecit ut quod, et non Verbum, haec erit absolute falsa: Christus Dominus satisfecit pro nobis:

quoad hoc, q. é loquendo, ut pt ex toto. ... ad longitatem ...

Sec.º relicta, ad arguta. X. ding. morae. Satisfactio ex iustitia petit eē ad alterum, alietate reali supp.ti, p.º maiorum; alietate na. d.ª maiorum, l, aliis ter: alietate supp.ti virtuali, d.ª; alietate reali ... et rebus eandem dinct.e, ding. mit, et neq. Coe: itaq. in iustitia supp.ti Xi. Cri. sm. q. ... naas. hat, quod numera pluria supp.torum; inter quas vera ratio iustitiae inveniri pote, q. dat l, non sufficit talis dinctio ad salvandam raoem servitutis; é. n. X, Cruz servus Cei sm. q. hoc, neq. minor dinctio requiritur inter servum et Dnum, ac inter extrema iustitiae. 2.º neq. ea dinctio sufficit ad raoem iustitiae, quae requiritur ad equalitatem inter meritum et praemium, d.ª ad hanc non é nata a dinctio realis supp.torum, d. natura cum virtualiter dinct.e supp.torum, ut pt in merito Xi: q.º eadem raoe sufficit talis dinctio ad raoem iustitiae.

[illegible] hanc solut.

Opponetur ex D. Th. 2.2. q. 58 art. 2 in corp. in haec verba: cum nomen iustitiae equalitatem importat, ex sua raoe iustitia hēt q. sit ad alterum; nihil n. ē sibi equale, d. alteri; et q. ad iustitiam pertinet actus humanos rectificare ... é, q. equalitas ista, quam requirit iustitia, sit diversorum agere potentium: actus a. sunt suppositorum, et totorum, n. a. proprie loq.º partium, et formarum, seu potentiarum; iustitia ergo proprie dicta requirit diversitatem suppositorum, et ideo non é, nisi unius hominis ad alterum. haec D. Th.

Ex quibus manifeste colligitur dinctionem, quam iustitia requirit eē diversorum agere potentium, d. hoc proprie pertinet ad supp.ta: q.º requirit dinctionem realem supp.torum. 2.º q. inter extrema iustitiae, datur realis relatio equalitatis, d. eiusdem supp.ti ad seipsum, etiam sub dincta fralite, neq. datur realis relatio equalitatis: q.º neq. vera raoe iustitiae.

R.ª q. nitur obiectio

aliquid probant, etiam vincunt, q.ª neq. X.us Cruz deo equalitatem satisfecerit, q. ipsi adversarii negant, ad 1.um q.º obiectum dicit D. Th. loqui de iustitia inter supp.ta creata, in quibus n. hat dinctio naturarum sine dinct.e realium suppositorum; hoc a. n. petit ex ... Coi iustitiae ... Cruz huius ex una p.te, et Deum ex alia reperiri pote; q. pt ex eodem D.o Thoma

in hac 3 p. q. 20 art. 1. ad 2. ubi docet, quod licet servitus et dominium sunt actus et passiones fundantur, et appareat naturam de supposito attribuat, quod actiones naturae attribuit, tamen quia persona, hypostasis agit, ideo potest proprie dici, quod hypostasis, seu persona, sit Dominus, seu serva, tamen ratione illius naturae. Quod autem qualitas, quae petit iustitia, fundetur super actus, et sit diversorum a parte potentiae, non requirit distinctionem realem suppositorum, sed ad summum virtualem, cum distinctione reali naturarum, nisi sit inter puras creaturas, in quibus non stat naturarum diversitas, absque distinctione suppositorum. Et patet manifeste in alio exemplo, ut si Deus aliquis connecteret hypostatice Petri et Pauli, nulli dubium quin inter hos duos homines, vere possent esse contractus iustitiae, sicut et empti, et venditi, et tamen utriusque esset idem suppositum divinum, cum distinctione tantum virtuali, tamen quia tenendo naturas horum individuorum, gerit munera duarum personarum; sic in proposito. Ad 3. R. distinguo maiorem: eidem supposito attribui in eadem natura, nego esse relationem et qualitatem, distinguo maiorem; in diversa natura, nego maiorem, et nego consequentiam. Instatur manifeste in relatione servitutis, et in relatione effectus quae sit relatio realis, et tamen Christus in ratione humanae naturae, refertur ad Deum, et ad seipsum, relatione reali servitutis, et effectus. §. 2. explicatur conditio, et admoventur satisfactionis Christi.

§. 2. Explicatur conditio, et admovetur satisfactioni Christi

Probatur: satisfactio ex rigore iustitiae, petit non fundari in gratia Creditoris; at satisfactio Christi Domini, in gratia Dei Creditoris fundatur, scilicet in gratia unionis, et in auxiliis gratiose collatis humanitati: ergo non fuit ex rigore iustitiae.

Huic argumento contra solet Respondere gratiam, quae antecedit contractum, non obstare rigori iustitiae, secus autem gratiam, quae intrat ipsum contractum, ut si pro debitori meo gratiose dem centum, bene potest ipse ex gratiose acceptis, mihi totidem solvere, quae debebat. Verum haec solutio, numquam placuit, et si explicetur, verum sit, non tamen adaptari potest satisfactioni Christi; supponit enim, ut supponere debemus in tota Ecclesia, incarnationis fuisse pactam propter redemptionem plenissimam

finis, non potest sustineri rigor iustitiae in omnibus gratiis habitualibus collatis, quae dicuntur ab eodem exemplo: nam si ego Petro dem centum eo animo, et voluntate expressa, ut mihi solvat totidem, quae debebat, non solutio ex rigore iustitiae, quia perinde est, ac si ego remitterem debitum, quia talis donatio pecuniae, eo animo, est quaedam virtualis remissio, dico Christus Dominus venit post hunc finem unde totum, et huius gratia collata et auxilia gratuita, et ipsa gratia unionis, et talis solutio ex gratiosis acceptis post hunc finem, non est de rigore iustitiae, dico potius ex parte Creditoris, est virtualis donatio. ”

Qua post alias

argumenti Responsio distingo maiorem: petit non fundari in gratia Creditoris et facta ... satisfacienti ... facta alterius ... in ... gratia unionis, et quaecumque gratia auxiliantes, facta ... habituali, non a Verbo, quia gratia capax non est, ... dignatio, ut huius assumeret ... humanitas non, quae satisfecit ut quo ... potius persona Verbi, ... gratia, sunt quae penderet Christi satisfactio, non fuerit facta persona satisfacienti, ... nec rigor iustitiae minueat ...

Dico Ita hanc solutionem

opponit ... quia Christus non satisfecit ut Deus, dico ut homo, Christus ut homo capax est gratiae, et illi ... satisfacta fuit gratia a Deo: ergo Christi satisfactio fundatur in gratia Creditoris. ... Christus in ... homo et Deus; ... capax est recipiendi gratiam a Deo: ergo ... Christus in ... homo = ... quia Christus Dominus satisfecit, non ut subsistens in natura divina, dico ut subsistens in natura humana; at Christus ut subsistens in natura humana, est subiectum praedestinatum, si quidem praedestinatus fuit ut esset filius Dei, ut docet D. Thomas in 3 parte q. 24 art. 1 ... praedestinatio est gratia facta subiecto praedestinato, ut ibidem docet D. Thomas: ergo Christus Dominus quatenus satisfecit, capax est gratiae.

Ratio ... Christus Dominus nec satisfecisse solum ut Deus, nec solum ut homo, dico ut homo Deus, ... ut ... redundante Deitate ut ratione formali valorizandi opera, et humanitate tanquam ... valoris, ut ratione formali seu principio quo eliciendi actus satisfactorios, et huic ... Deo homini, ut possit fieri

gra-

Valoris

gra raoe huitis, quae e oditio ru valoris, q̄ tz raoe diuinitis, quae e rao
fialis valoris anti, gra n̄ pote fieri, fit 2¹, q in ordine ad p̄riu valo-
ris satisfactorij, in nulla gra fundet, quae iustitiae rigori, obstet

Exhib ad 2

intq X̄u satisfecisse ut subsistentz in naa diuina et hua, l, ut re-
duplante subsistentiz in diuina, tanq raoe fialz valoris anti, et
subsistiz in hua, tanq oditz, ac proinde ex eo q X̄o ut subsistentiinhua
naa, raoe huitis pontfieri gra, tz colligi potiege fieri satisfacienti
fini id, q e oditio valoris anti opera, n. a. sin. id, q e raofializ coican-
di valorz " Atid, q diat de predestinat. X̄i, q ut psong Weniat
predestinari, et n̄ naa, ut ingt D. Th. infra q. 24 a. 3, tz n̄ necesse
b q psona sit id, raoe cuig fit predestinatio, d. id venit raoe hui-
initatis, q d si predestinatio, sit gre preparatio, suffit q sit
gra in illig naa, raoe cuig fit predestinatio, ly q dicit X̄g
ing hoc, e predestinatz, ly inquantu, sdu reduplat, id raoe
cuig predestinat, et sic n̄ regr q sit gra illi psong, quae predes-
tinat, d. illi naa, raoe cuig fit predestinatio.

Et si dicas: q naa
hua X̄i e p̄riu quo operis satisfactorij quoad subsz, d. naa
e id, cui fit gra: q intx venit gra in satisfact. X̄i, ru illig, q fuit
p̄riu operis satisfactorij quoad subsza, et ut naa fiali q gratio-
sy.

Rdo. cogru naa, ntz ru supp ti, q ut raoe naz huarit ope-
rat capaces satisfaciendi, tz valorillarz, n̄ dimanatanaa,
et a supp. fact. sic hent q de maali, valori a ingredit p
fiali, et ab illo orat dehonit preftiu satisfactz, ut si debi-
tor asumat ligong ad laborandu in linea sui creditoris,
et talis ligo, sit ipsig creditoris, q tz labor e p̄riu, pote ra-
tione p̄rij laboris, satisfacere creditori. Sic huatitas
fuit ligo, quae assupsit Ubu diuinu, p labore p̄riu,
ide [Valorz] p valore psonalz coicatu operibg, fieret Deo sa-
tisfactio. " q. 3 explat oditio et applat satisfact X̄i. "

q. 3.

§ 3. Explicat. 3a conditio et applicat. satisfact. Xi

Circa 3m vitus ad Vatem 2a Theoreap. ut fiat satisfactio ex bonis proprijs ipsius satisfacientis, et ita sint bona proprio, et non sint alio titulo debita, ita ut q. 3, mod. art. relicta et porro eximinanda. q. o. Xi satisfactio non sit ex rigore iustitiae ex defectu 3ti, quia fuit facta ex bonis ipsius Creditoris, siquidem q. q. Xus Christus obtulit Deo Patri pro peccatis et hui, habet Deus habet plenum suum dominium physicum, et morale: ergo non fuit ex bonis proprijs Xi. ans. neg. quia Xus obtulit, sicut erat id Creaty, sive increaty, si Creaty habet dominium supra illud Deus titulo Creati, ut eruat..., si increaty erat ipsius Dei, multo extrictiori titulo, scilicet identitatis cum illo: ergo verum est ans.

Pro resolut. huius difficult. advertendum est 3 dominium videri posse circa actus satisfactorios Xi Dni: 1us est titulo efficientis cauls., quod habet Deus et est effectus Creaty, et hoc dominium est totius Trinit., ob id quae dicuntur opera Trinitatis indivisa ad extra. 2us dominium est titulo nat., et sustentat. personalis, quod dici solet dominium nationale, seu personale, quod tale, resultat ex exhibit. unius persons ad alterius nat., et hoc dominium est proprium Xi, sine verbis alterius persons, siquidem solus Verbum hoc habet. 3us est titulo voluntatis, quod voluntas huius Xi, sicut et aliorum hoium, habet dominium suae libertatis, supra omnes suos actus, directus quo a dominio Vrbi Dei.

Quibus supp., ad argum. Rdo neg. ans: q. q. Xus Dnus obtulit, habet Deus sub suo dominio, sub pto dominio 1mo concedo ans., sub pto dominio 2, 3, mod. non ans. porro quod directus est clare illius dominium Xi supra suos actus esse dominium personale, et insuper esse dominium parle, quod ex hoc eximat a dominio Vrbi Dei, inde tz nil obstant.

D. Sed hinc dicendum mons de dominio

personali

Personali, imlragit difficultas [illegible], q̄ n apparet tribus spalis dominij potestas [illegible], l, q hic dicendi mo, coincidit cu dominio coi toti Trinitati, l, coincidit cu 3° coi oibus hoibus. arg. P. q̄ dominij rao, n fundatur in psonalite, d. in naa, cu sit facultas utendi re sua, que facultas in liberte fundat: ḡ cu in Xo n sint, nisi due Voluntes, n erunt, nisi duo dominia.

R. nég. ars. ad cuius pbat. dedit dominiu n fundari praescindendo in psonalite Xi Dni, bene tn in Volunte eius Creata tamqu in subto, quo, sm q dicit ordinem ad prius q. & sicut Voluntas e pco, n solu naa, sed totius supp[ti], ita dominiu suoru actuu. sub hac o. Consideratur fundat spale dominiu, & Vocamus psonale. & si adhuc instes, q ex tali Vnione naa huius cu psona diuina, nil intru sup addit Volunti Creatae Xi Dni, distinctiuum illius dinctu spei ab alijs hoibus: ḡ neq. pote fundari dincta rao dominij, dincta a dominio Creato, cuius Vis alterius hoi.

R. nil intru fiale supaddi, bene tn aliqd dinctu trahitiué, sm q ipsa opera Voluntis Creatae sm q respiciunt psonam, mouant aliqd trahitiu, spe dinctu & dinctu frahitu dominij distinctiuum.

d. adhuc instat: na ista opera Voluntis Xi, sm q dicunt ordinem ad psonam, adhuc cadunt sub dominio Dei, sicut & ipsa naa sua Xi, na [illegible] intrando, a sola psona Vbi dependeat, & ingenciae efficientis, pendet a tota Trinitate, ex quo [illegible] q Certu e, infinita talia opera, nequeat fieri pfecta satisfactio, na si Redo debeat Centu francisco, n posset ei ex rigore iustitiae soluere, reddendo Centu, quod sub Vtriusq. cent dominio, n alia race, nisi q id, q offert, n e praescise sub dominio debitoris, d. e sub dominio Creditoris: ḡ pariter, etsi Xus Dnus haeat spale dominiu psonale supra suos actus, sibi Deus sup eosdem actus, het dominium

generale

generale, n. potuerit ergo Creatura Deo satisfacere pro eis.

V. Replicat. aliqua bona servi sunt sub dominio Domini, n. potest servus cum Domino ex talibus bonis, contractus celebrare in iustitia: ergo satisfactio ex iustitia, petit fieri ex bonis propriis debitoris, taliaque sint ullo modo sub dominio Creditoris.

Respondeo ad 1. neg. 2. dico ad 3. ... neg. Conseq. Explicatur, nam quamvis apposite solum tractaverit in materia restitutionis, n. autem in materia satisfactionis, seu compensationis pro iniuria; et ratio discriminis, nam restitutio ordinatur ad restituendum quantitatem rei ablatae, ita ut reddat Creditori quod ab eo fuit ablatum, ergo tenetur contra debitoris et Creditoris intantum reddere quantum habent certum contra debitorem, et inde fit quod certum ... restitutio quali ... n. potest esse. Satisfactio autem pro iniuria, n. tendit ad ... satisfactorios, sub dominio Creditoris, sed ad reparandum honorem ablatum, et talis honor quem potest reparari per actus qui sint sub dominio Creditoris, eo modo a debitore libere exercentur, ac posterat per actus, qui sub dominio Creditoris, n. tamen, n. minus sunt satisfactorii, nec minus valoris sunt, ex eo quod sint sub dominio Creditoris, fit ergo, quod ad satisfactionem iniuriae ex rigore iustitiae, n. obstet actus satisfactorios aliquomodo cadere sub dominio Creditoris.

Ad 2. impugnationem Doctoris Caalegantis, dico ideo servum n. posse ex bonis sibi acquisitis contractus cum Domino celebrare ex iustitia, quia talia bona, n. sunt servi, sed domini sunt operationes autem Christi Domini, n. solum sunt Dei, sed etiam Christi libero libertatis, quae relatione est Thomae ... 1. 2. q. 1. art. 1. ad 3. his verbis: Dicimus quod homo, qui ad imaginem Dei creatus est, aliqua libertatis participat, in quantum est dominus suorum actuum per liberum arbitrium, et ideo ex hoc, quod per liberum arbitrium, Deo satisfacere potest, et sibi ... a Deo, ut Dominus sit, quod servus n. potest. Pro cuius maiori huius apparentia explicatur, quod hoc 3. modo libertatis et dominii, ante bis explicato, in dominio alto rei ... supra bona ... aliis inordinate ad bona ...

q tz n obstat quo minq Xstz Cstq in tali persont eēe ex rigore Justitie rōe partis dominij, S ing quig het superas sug. in sup sicut hoc dominiu, sufficiens ad merendu rē Deo, ita ut sibi faciat debitu creatz, ita poterit eē sufficiens ad satisfaciendu Deo. ita Recentiores discurrunt, in quoq̄ g pulso;

Alr 3

pote R: cy: S. Th. qui predicta solut? ex diffra inter satisfact: honori; & restitut, impugnat, q defectu iustitie de utroq; modo pensandi; Cng si honor e sub dominio ipsiq offensi, ditur poterit offensq aliu honorē exigere, q sibi debitq n sit. qua sopti recurrit ad dominiu psonale Xi, qui ita fuit, sorius supp diuini, q sub illa frasite, qua act Xi Dni a supp procedunt, n sit debitq Deo, neq illi subtq, q Deo n debebt (ingt predictq Mr) miniq pulē Gratie, q a e Dincty in Creat, sub illo in increati, ne debita, q ne inferiq smilud Pauli: n rapina arbitratq e, esse equale Deo. q verificat, n solu ut subsistit in diuina nā, s. et in hua.

Verū, nisi fallor, predicta actor n evadit in Veniens, nq si admittimq predictas actus, pVt induunt rq ad supp increatu, nee debitas Deo, hoc erit q includunt altq q diuiny saltq tratiue, q Deo ne inferiq, neq subtq: e ea p, qua hoc diuinu retinent, ideo ne sunt subtq Deo, q hoc diuinu equale Deo; d. hoc diuinu, e ipse Deq Creditor: e tali honor huig increatq psone, e honor ipsiq Creditoris: e ia fit satisfactio ex honore illi Creditori & debitori, st n sibi ipsi eq satisfecerit sme Creditore in diuina nao subsistens, se ipsq e honor eiusdē psone, smq subsistit in hua: e ia erit satisfactio ex bonis Crseq Creditori, n p subiect. dependentiq; qua sopti ad hc solut: recurrendu videt. ///

Cat 3 pr. huius

3 edit, ngae q sit ex bonis, alias indebitis, Argt. ng actq Xi Dni erant debitq Deo plibq aliis titulis, sit, iuisdict,

gratitudinis, et religionis; quo ad hos actus, neque fieri satisfactio de rigore iustitiae.

Huic argumento Respondeo: si tituli cadant super eandem materiam, quae illis multiplicentur, potest ijs satisfieri ex rigore iustitiae. Ut si aliquis deat loco sacro centum ex aliquo pacto, et voveat eosdem illi centum soluturum, unica solutione utrique obligationi satisfacit, scilicet et iustitiae et religionis; et ut utraque obligatio strictae ex rigore iustitiae [illegible] super eandem actum, (si materia cadat), potest utrique simul satisfieri, ut si clericus habeat ex beneficio ecclesiastico, ex titulo ex rigore iustitiae, tenetur solvere pensum offitij divini, et nullus dicit teneri ad ex offitio [illegible] ex beneficio.

Contra: si duo sint tituli, qui sint ex debito, et de debito neque unica solutione satisfieri, maxime si sit ex iustitia: quod [illegible] patet, nam si ego deam tibi centum ex aliquo pacto, et insuper deam totidem ex mutuo, non possum unica solutione centum [illegible] haec duo debita. Adde quare materia, quia non multiplicantur tituli, multiplicatur obligatio, et multiplicata obligatione, multiplicatur debitum, siquidem debitum nihil aliud est, quam obligatio supra eandem materiam; ergo [illegible] titulos multiplicari, quin etiam multiplicentur debita.

Respondeo: eandem materiam, multiplicatis titulis, multiplicatur obligatio, si cadat super eandem materiam, quae in concreto non multiplicatur obligatio [illegible] abstracto, hoc est, et multiplicentur tituli, si cadat super eandem actum, materia non multiplicatur debitum. Sicut nec multiplicatis accidentibus, in eodem subiecto, non dicuntur plura qualia, sed unum quale, pluribus qualitatibus, sic similiter, et qualibet titulus obligatus seorsim sumptus, et quasi in abstracto, sufficeret ad constituendum [illegible] debitum, si caderet super distinctam materiam.

Materia Respondeo:

Magis opera Christi sunt infiniti valoris, nullo modo exhauriunt per hoc quod illis debitis satisfaciant, sed non illud, quod infinitum est, inexhauribilent

bile sit, inde est quod ex, si pluribus, talis sit ex illis, nullo eorum aequat, et habeat in se sufficientem valorem, ut omnibus satisfaciat.

Secundo R. potest solutionem fieri quod licet, ad rigorem iustitiae, sufficit, quod fiat solutio ex aliis indebitis a satisfaciente quoad, ut satisfactionis quod sit Verbi divini, quod licet nullius operis capax est, et nil potest Deo debere, fit ex aliis quod satisfecerit ex aliis indebitis, et debita sunt ab humanitate, quae non Verbo quo, satisfecit.

Itaque solutis, duo restant obiecta, 1. quod ex eo ut satisfactor, fuit ad satisfaciendum obligatum. 2. quod ut sic capax est obligationis. 2. quod illi ponunt praecepta, quae potest sub esse obligatio, et ex quo eius fuit praeceptum et obligatio, maxime est certa, et maxime, ut illi ponit praeceptum, quod operatur ut quod in obedientia illius, de in humanitate, et eo modo Verbum, est quod operatur ut quod inobedientia praecepti.

R. ad 1. impugnationes verum esse a 3. ex ut satisfaciente, si sit ut reduplicat prius operum elicitivum, seque a sit, ut reduplicat prius valoris satisfactorii, ut quod a satisfactio fuerit ex rigore iustitiae, sufficit quod sit ex indebitis a proprio valorem dante, et si ab illis debeant reduplicando prius elicitivum talis operis. Ad 2 instantiam, divinam non fuisse obligatam ratione prius quo elicitivi, quae humanitas, non a ratione prius quo valorem dantis opera. Explicatur 4 conditio et applicatur satisfactioni.

§4 Explicatur 4 conditio et applicatur satisfactioni Christi.

4. Ultima conditio rigorosae satisfactionis est, quod talis sit ut eius creditor acceptare teneatur, quae conditio 2 illi potest, 1. de acceptatione positiva, sive in actu, 2. de acceptatione negativa, sive in actu. 1. modo illecta, nec

certa

de eiusque rigorosa satisfact., nisi facta aliqua supp.; nisi n. Creditor permittat se acceptaturum sub cond. ē peris onerari, n̄ tenebitur acceptare oblatam; bene verum ē q. si ei offeratur condigna satisfactio, n̄ poterit de iure, aliq. exigere, quæ dicit acceptatio nra, quibus supra.

Dico 1.°: absolute Deus n̄ tenetur acceptare satisfact. Xi, 1.°, q. talia opera poterant n̄ dirigi a Xo Dno in finem satisfactionis, et sic poterat Deus illa acceptare aliis titulis = Tum etiam pro pter supremum dominium, ratione cuius poterat, quacumque satisfact.e oblata, excludere a gratia sua peccatorem, punire, et annihilare. Tum etiam q. poterat n̄ admittere fideiussorem, qui in se susciperet onus satisfaciendi, poterat n̄ exigere eam ab ipso debitore =

Dico 2.°: supposito pacto q. sit, velit Deus pro cedere iure iudicis supremi, et q. vellet illi offerri satisfact. Xi pro hoc speciali titulo, neque esse pro offensa contra ipsum, tenetur acceptare prædictam satisfact. ex iustitia. Nam supposito tali pacto, q.n est pactum favorabile supplens valorem satisfact.is, et solum applans ipsius valorem, dese sufficientem ad talem finem, cum posset ad alios applari, tenetur Deus iudicare esse sufficientem, nullumque maiorem exigi posse, siquidem hæc, et adæquatur cum ipso debito, et superexcedit ipsum. Extra debitum illa extentum. Et si iure supremi dominii posset Deus aliter disponere, tamen supposito q. faciat pactum deveniendo iure supremi dominii, et iudicis, tenetur sic iudicare, sicut quivis iustus iudex, sm. dei veritatem iudicare tenetur; et si aliqualis gratia fuerit pactum de acceptanda satisfact.e facta, n̄ ab offensore, sed a Xo fideiussore, tamen n̄ gratia, quæ suppleat valorem pretii, sicut ad redimendum captivum requiritur venia Dni, et si offeratur æquale pretium pro illo, quæ ex hoc diminuatur iustitia contractus; sic sibi Xus Dnus supponit consensum Dei de acceptando pretium pro homine captivo, et q. circa hanc difficultatem aliqua sunt gravia argumenta, quæ longiori discussione indigent, ideo pro illa sit conclusio 7.a Deus acceptaverit satisfact. Xi ex iustitia stricta speciali.

Quæritur. 7

Dubium 7um

Utrum Deus acceptauerit satisfactionem Christi ex iustitia stricta et speciali?

Ex iam dictis constat in antecedenti dubio satisfactionem Xi, ex aliqua iustitia, a Deo acceptatam fuisse, verum inter Theologos non modicum dissidium est in assignanda formali ratione iustitiae, ex qua Deus acceptauit praedictam satisfactionem. Cum autem iustitia 3. possit sumi, 1° prout est collectio omnium virtutum, sine qua omnis virtus iustitia dicitur, et prout sic solet esse generalis contradictio utramenti. 2° pro virtute ad alterum, quae amplectitur omnes species iustitiae, siue subiectiuas, siue potentiales. ac denique 3° pro iustitia rigorosa, et stricta, quae respicit rigorosum debitum, et aequalitatem, quae ratione solum comprehendit pro subiectiuas iustitiae, scilicet, legalem respicientem bonum commune; commutatiuam, quae respicit ius inter personas priuatas secundum aequalitatem arismeticam rei ad rem; ac denique distributiuam, per quam bona communia inter partes personas distribuuntur secundum aequalitatem geometricam; ideo in praesenti dubio dubitandum est, an haec virtus, ex qua Deus acceptauit satisfactionem Xi, sit stricta iustitia, non pars potentialis, vel subiectiua iustitiae; et quaenam ex his speciebus sit, ut ex omni parte maneat explicata satisfactio Xi, ubi non nulla etiam dicemus circa virtutem ex parte Xi Domini, quae fuit talis satisfactionis principium Ximum elicitiuum.

Duo versantur in puncto, Theologorum sententiae, 1a negatiua; 2a affirmatiua, quae pro utraque parte altera, tuentur omnes Doctores dubio praecedenti citati, et quae Divus Thomas, Vasquez sit. = Dico: Deus acceptauit satisfactionem Xi Domini

1a Sententia: ex iustitia speciali, stricta, et rigorosa. eamque defendunt omnes qui in Deo agnoscunt iustitiam strictam, vel Divus Thomas qui concedit in Deo, ut ex professo ait pluribus in locis, praecipue 1 p. q. 21. art. 1. in hoc non loco Deo tribuit iustitiam distributiuam, quae est pars subiectiua iustitiae docet 2a 2ae q. 61. art. 1: quia ex mente Divi Thomae Deus acceptauit satisfactionem Xi ex iustitia stricta, et rigorosa.

2° Dico: nam patet sub-

Dico

ditti operis onerosi et digni, induxit in promittente obligationem rigo-
rosae iustitiae; atq. Legem Xto Dno pervigit, per remittentem offensa
sub ditta satisfactione digni: quod acceptavit illa ex iustitia stricta,
et rigorosa. mai. e cas. Theoreticus, mir. P. ex illis Vbis: Si posue-
rit pro peccato aiam suam, Videbit semen longevum. in qbs Vbis ditat
pactum de remittenda offensa sub ditta morte, et pmioris Xi.

Crius mai. est Verg.

inter quascumque, quarum una sub alterius dominione, sequi. inter hoc
et Legem, cujusmodi ditti non poste facere, sit sub dominio ipsius Dei, sit
ipsi Vt quaevis Lex promittat sub ditto operis digni, adhuc impleta ditta,
non manet Lex ex iustitia rigorosa obligata, sicut pte eandem raoem
servus non pote obligare Dnum ex iustitia, quamvis impleat ditts onerosa.

Dt. Ita hanc solutis

obiiciat: quod talis promissio induxit in promittente obligationem, dn. solius fide-
litatis: quod obligatio stricta iustitiae. mai. e certa, et mir. f: quod obligatio
solius fidelitatis, non obe grae, dt. obligatio orta ex promissione sub
ditto operis onerosi, et digni excludit raoem grae. ome obligatio
solius fidelitatis. Cons. e legitima, utraq. a. praemissa, ob qt. indiget,
et mai. ex inde ditat, quod nemo nisi pte incarnatus ee maxime
gratum, quas Lex habet, obtulit, et hanc deficit divina promissio.
insuper gra habitualis gratiae infundit hoi tribuo, etz a de divina
promissione danti hoi tributo gra. ex illud: Meruimini ad me, et ego
Convertar ad Vos; quod qd. differt a Xto tm debitum fidelitatis a blanda et
simplici, e gra: mod. Pmir. ex illo ad Rom. 4. ei, qui operatur mer-
ces, non imputatur sm. gram, dn. sm. debitum. Unde ex Lex differt
gloria iustis ex iustitia in tactu operum, qbs illam merentur: quod Veru
e quod obligatio orta ex promissione sub ditto operis onerosi, et digni
non excludit raoem grae, et ditat debitum iustitiae.

Pi. Pradegmi. ex Dcibo trid.

sect. 6. cap. 16. Vbi docet ideo Apostolum docere hoiaratis iustificatis,
quiaelecti, qui iustificati pro accedentes sive fideles, suae opera iustifi-
cati. grae merent: quod tenth Dnij, quod gra infunderet ait eo obligat.

ex commissione onerosa sub condit. meriti ac condigno, nec ex gratia, de debito justitiae.

Insuper si ex D. Th. 2 ad Corinth. 4 cap. lectione 2 ad salvandum quod gloria est gratia, licet corona justitiae, recurrit ad hoc quod gloria est gratia in radice, non autem formaliter: quod sentit singulis D. gloriae, quae datur ex praecedente commissione sub condit. onerosa operis condigni, non formaliter, ac proinde obligatio orta ex tali commissione, rationem gratiae excludit.

Denique si dic.: quod Deus acceptare satisfactionem Xi ex justitia rigorosa, nullam dicit imperfectionem: quod pars: quod illud acceptare ex justitia, est acceptare attendendo ad jus et valorem operationis Xi, et in hoc non est imperfectio: quod.

Dices est imperfectio Dei tentis in eo quod sic acceptans obligatur a jure alterius: Deus autem ab aliquo extra se obligari, imperfectio est incompatibilis cum supremo eius dominio. Contra: quod si Deus obligari non posset ab aliquo extra se absolute et independenter a libera eius voluntate, tamen obligari ex suppositione aliqua libera ipsi Deo, et ab illius voluntate dependenti, nulla est imperfectio, et sic obligari ad acceptandum satisfactionem Xi, est sufficiens, ut sit ex rigorosa justitia: quod min. constat; nam sic acceptans, servat jus alterius ad aequalitatem, et cum debito simpliciter: quod operatur ex justitia, cum haec nil aliud sit, quam constans et perpetua voluntas jus suum unicuique tribuendi: maior autem sic P.: quia non minus est de ratione libertatis necessitatem excludere, quam de ratione dominii, excludere obligationem: et cum suprema Dei libertate compatitur necessitas ex suppositione libera Dei: quod cum supremo dominio compatitur obligatio ex suppositione libera Deo, quin ex hoc imperfectio sequatur.

2a dic: 2o dic.: Deus acceptavit satisfactionem Xi ex justitia commutativa: haec dic. contra aliquos thomistas, et est expressa D. Thom. 2. 2 q. 61 art. 4 ad 1um his verbis: dicendum quod in divini judicii attenditur magis ratio justitiae commutativae, prout scilicet recompensat praemia meritis, et supplitia peccatis: ratio meritorii retri-

butio

butio, sit a Deo ex iustitia commutativa, et sic ex hac acceptauit satisfact. Xi.

Q Prob: q si Deus est capax iustitiae commutativae ex illa acceptavit satisfact. Xi, sed est capax illius: ergo. Prob. min: q in reddendo alterius suum sm equalitatem arithmeticam, nulla relucet imperfectio, et nil aliud desideratur ad rationem iustitiae commutativae: ergo ex hoc q ista ponatur in Deo, nulla sequitur imperfectio, et sic capax illius est. maior a. P: q si aliqua imperfectio est in reddendo alteri ius suum sm equalitatem arithmeticam, maxime dati et accepti, et abdicatio dominij, sed hoc est falsum: ergo. P. min, quo ad 1m. q gratitudo sm D. Thom 2a 2e q. 106 art. 1o respicit debitum ex beneficio orta, et tamen in Deo ponitur gratitudo in ordine ad homines, qui adeo alii q beneficium accipiat, sed solum sm obsequium: ergo quamvis iustitia commutativa inter homines, fundetur in ratione dati, et accepti, poterit ab hac imperfect. praescindi, et constitui in Deo. quo ad 2m prob. P. illa min: q liberalitas inter homines, non exercetur sine abdicat. dominij, sed Deus maxime liberalis est, et liberalitas exercetur absque translat. dominij: ergo quamvis iustitia commutativa, non exerceatur inter homines absque dominij abdicat., poterit tamen in Deum translata ab hac imperfect. purgari.

Bdo: ex p.o Xi Dni prius pro ximus elicitivus satisfact., fuit etiam iustitia commutativa: hanc dicit et sentit Vraz Mrs (Mag. a. P.) Vicentius, est tamen cois inter DD Thos. Dn prulos, averit n. predicta Mag. Xi Dni satisfact. simul a pluribus Virtutibus immediate elicitum est, scilicet ab humilitate, Charitate, obedientia et religione; q quidem satis illi generetur ab his Virtutibus sm q una imperat aliis; probabile est, non excludendo etiam iustitiam commutativam; Verum illa it. Xo Dno praedictus Mag. non agnouit; noster a. dicendus Coiore, stine expectanda speciali ratione huius iustitiae, an scilicet sit eiusdem rationis cum illa, quae in nobis reperitur, an vero diversa, sed modo dicendum dividitur sit interim. Videantur interim apud S. Thom 3 p. disp. 2 art. 3. meo Ppe: nam obiectum finale iustitiae commutativae est quantitas arismetica

Deian. e, siue sit in actis & acceptis, siue in offerri, vt het D. Th. 3 p. q. 85 art. 3 ad 3, d. Xi Dni viri per salutis diuini satisfactio, in aequalitate uia, vt ex antibg dub. hijs probatum manet: g fuit satisfactio ex iustitia commutatiua. sollg e legitimg, vt eius promine in antibg maneant probata, probat indigent modo.

Ofi: g n stat Deum ex iustitia commutatiua acceptare satisfact Xi, & g hzc ex eadem iustitia n oporteat, d. Deg ex iustitia commutatiua predicta satisfact acceptauit: g ex eadem Xg obtulit. mar. pt, q satisfacienj & acceptanj sm iustitia rigorosa, fundant rel atis mutua equalitatis, d. huig ne aliud funda, nisi ipsa iustitia: g e x p. vtrig extremi eadem ratio fundandi reperiri det. tu etc, g intu quis ex iustitia tenet satisfact acceptare, ingens hoc debitu reddit sm dittis iustitie: g n stat Deum obligari acceptare ex iustitia, quin ex eadem iustitia, hoc debitu solutu maneat.

Proponuntur & solvuntur Argumenta

Arg. 1. contra: q serui ad Dnu, neg Dni ad seruu, neg datur stricta iustitia. teste Arist. 5 ethic. cap. 6, & D. Th. 2. 2e q. 59 art. 4 n alia ratione, nisi g ius serui sub dominio Dni e, & q. q. seruq acquirit, Dno acquirit; d. Xg vt hoo, e seruq Dei: g inter Xu, & Deum neg datur stricta iustitia.

Hoc argum solvit D. Th. loco supra citato ex 4 dinct. 15 q. 1. art. 1 ad 2, cuig vltima verba hec sunt: video ex hoc q per liberu arbitriu agit Deo pote satisfacere, g sibi e relictu vt eig Dng sit, q seruo n competit. ex qbg constat seruu seruitute legali, in hoc differre a seruo seruitute naturali, g seruq legalis sui iuris n e, neg alicuig rei dominiu het, & q q q acquirit, n sibi, d. Dno acquirit; seruq a seruitute naturali, e Dng suarum actionu, vt vlt, ea, que sub eig dominio sunt, ut sint etiam sub dominio Dei, n excludunt dominiu parte. ex qbg constat disparitas.

Arg. 2o

Arg. 2o:

Arg. 2º: Deus nequit ex iustitia obligari ex iustitia, ergo illam acceptavit: huic conciliatur P. quod nemo potest iure sibi proprio ex iustitia obligari, iustitia non respicit ius alienum; atqui ius Xi Christi est Dei, sub eius dominio existit: ergo non potest Deus ex iustitia obligari ipsa satisfactio Xi; 2º ipsi de eius: nam obligatio ex iustitia dicit inferioritatem illius, qui obligatur, et haec repugnat Deo: ergo obligatio.

Confirm. Deus est supremus Dominus satisfactionis Xi, et cum supremo dominio, et non patiatur obligatio ex fidelitate, non habet ex iustitia rigorosa: ergo P. mir: dominium consistit in facultate libera utendi re sua, absque alterius iniuria, et obligatio iustitiae, cui ista facultate non patitur: ergo P. mir: quod eo ipso quod Deus ex iustitia obliget, si non acceptaret, iniuriam irrogaret Xo Domino: ergo non patitur haec obligatio cum tali supremo dominio.

Huic argumento relictis variis dicendi modis, Resp. ergo, ad cuius 1. probationem, dist. mai. non potest obligari iure sibi proprio, si sit proprium positive, et privative, conc. maior, si positive tantum, non maior, et sub ea, dist. minor, et neg. cons. ius non fundatur in Xi satisfactione, sit sit proprium Dei positive, non tamen privative, nam est Xi sub aliqua speciali ratione, sub quam est Dei, et sub hac ratione potuit Deus obligari ex iustitia stricta, fundata in Xi satisfact. Ad 2. probationem dist. mai: obligatio orta ex iure alterius independente a subiecto obligato, dicit inferioritatem, conc. maior, dependente ab illo, non maior, et cons.; nam obligatio Dei ad acceptandam Xi satisfactionem orta ex iure Xi dependente a Dei voluntate in fieri, et in conservari, ergo non dicit imperfectionem.

Si opponas, nam obligans aliquem ex iustitia, potest ab illo, et si invito, in exigendum postulare, et hoc inferioritatem ponit, quae Deo repugnat: ergo. Resp. maior est vera ergo obligatio sit independenter a voluntate obligati, secus autem quando ab illa dependeat, tunc non, cum obligatio voluntaria sit, non potest non esse voluntaria ipsa praemij redditio, seu remissio offensae.

Ad Conf. Resp. supremum dominium consistere in facultate absoluta, et antiquitus utendi

re sua

re sua, n̄ a in facultate Dei, & facta aliqua supp. suffitn facultas absoluta Dei ad n̄ acceptandu satisfact. Xi, stt saluo supremo dominio, ex quo stat necessitas ex supp. libera Deo ad acceptandu pro pietate satisfact., quae necessitas suffit ad obligat. ex iustitia.

Arg. 3. it impugnat solutio praecedens, q. n̄ solu absolute, s. et ex supp. negat Deo ex iustitia obligari: g. neq. ex illa acceptauit Xi satisfact.: ans. pt q. n̄ solu absolute, s. et ex supp. manet Deo supremu dnu exigendi iuris Xi Dni, s. rao supremi dominij e facultas vtendi re sua, cu qua n̄ pot obligatio iustitiae: g. Deo incapax e exigendi obligat., n̄ solu absolute, s. et ex supp.

R. negans, ad cuius probat. dissimilari, disting. min. de rao dominij e facultas absoluta, et ans, s. min. facultas s. ital omni supp. libera expedita, n. min., nã sicut suprema libertas n̄ excludit necessitate ex supp., ita supremu dominiu n̄ excludit obligat. ex supp., s. solu obligat. ante, & absolute.

Arg. 4. Dea 2. Qc. ex D. Th. 1. p. q. 21 art. 1. Vbi distinguens inter iustitia commutatiua, & distributiua, istã Deo concedit, illã vero negat, s. D. Th. n̄ pote explicari de iustitia commutatiua fm. illas imperfect., quas habet in nobis, hoc n nulla dicit repugnare in Deo cu alijs imperfectionibus, cu quib. in nobis e: g. loqr D. Th. de iustitia commutatiua fm. illius conceptu reali, qui est sua essentia.

Cõis solutio huius argumenti e, D. Thoma negare Deo iustitia commutatiua, illã, stt, quae dicit commercialis, quae in dati & accepti, & quantitat. dominij consistit, quae conueniunt & desiderant Dhi, n̄ at denegare Deo iustitia commutatiua Theol. supptã, qbus solu petit ius sui serui dantis & recipientis fm. aequalitas arithmetic. q. [illegible] discrimen dicit iustitia commutatiua, vnde supptã Deo n̄ definire, bene ad nominem.

s. instat. vt hãc, & rao a priori q[illegible] iustitia commutatiua, siue a Dhis, siue a Theol. desideratas

é qualitas dati & accepti, & inter Deum & hoēs neq reperiri q
qualitas dati & accepti: q. Max. ē D. Thō 2.2. q. 61. art. 1. Min.
Prob. P.: ex eod. D. Th. ibidq in locis 1.2. q. 114. art. 1. ad 4m & P. ex
illo Pauli ad Rom. 11. quis prior dedit illi & retribuetur ei
Ex illo Job. si iuste egeris, quid donabis ei, aut q de manu
tua recipiet. insuper Prob. q ex dono cedit in utilit. rei pien-
tis, & nec operatiōs, nec dona in utilit. Dei possunt cedere, cū
Deus illis n indigeat: g inter Deum & hoēs, neq ē ea dati & accep-
ti.

R. datū & acceptū 2 sumi posse, 1º p beneficio in accipientis utili-
tate cedente, & ab eius libera facultate nullatenus orto, q quē extrahan-
tis dominium constituit: 2º p obsequio liberè ab aliquo exhibito, gra-
to q illi, cui exhibet. si sumat 1º modo, solū ē de iure iustitiæ commutati-
uæ huius, n a. de deceptuilliū utili; sm. hanc n abstracte, solū petit
equalitate dati, & accepti, siue 1º, siue 2º modo, & quū dictū dicit ex
Verbis Pauli, solū excludi a nobis donatū independenter a Deo,
& ab eius potestate n orta, sic dicit ad verba Job, sic, hoc nil posse
a semetipso donare Deo, hoc ē cū independentia ab illo, ut a
Priori donante facultate & auxilia, mediis quibus operatur, l
nil hoc Deo donare posse in illius intrinsecum utilitatem cedens,
Ex quibus ad 3m probatū constat.

Arg. q contra 3m 3m: nq iustitia Xi Dni ex
eius gratia habituali procedit: g in Xo n inuenitur alia iustitia, quā illa,
quæ in nobis reperitur, cū g n sit iustitia commutatiua, n sit tū Dei,
Xi nec erit iustitia Xi. Ultima constat ē euidens, 1a P: nq gratia
habitualis Xi Dni, eiusdem rationis & erit ē cū illa, quæ in nobis repe-
g sic iustitia a tali gratia dimanans eiusdem erit rationis.

Resp: nq iustitia
Xi talis ē, q in puro hoe reperiri potē; d in puro hoe n datur iustitia
commutatiua in ordine ad Deum: g neq in Xo: P. maior: nq si Verbum di-
mitteret humanitatem, adhuc in ita permaneret iustitia, sicut &
ipsa gratia habitualis: g capax ē ut in puro hoe reperiatur. constat

Cona

bona, & ans P.: q n maiore dependentia heret illa iustitia ab ipsa personalitate, qua gra habitualis, & gra p maneret in absentia Persone, quandiu n heret peccatum Thraxis, a quo destrueret: q sisi mo talis iustitia.

R tale iustitia dimanare a gra habituali, quae & si sit eadem ens, n est in eode statu, e n. in Vbo, ut in sumo, V. soly in tali subiecto e priu talis iustitiae, n V. in alijs hoibus, sicut eadem gra potest in tuo e priu visionis, & potest in via, e priu fidei; insup in Anglo ne priu virtutu, quae st ca passiones, bene a in hoc sufficit n. diuersitas status, l. subiecti, ut ab illa nunc una virtus, nunc alia effluat.

Ad 2m sq pt, deni in casu, q potest tuenda a Vbo dimitti, & si maneret gra, n maneret iustitia commutatiua, eo q deficit specificatiuu illi, q e quale Deo reddendi, sicut si lapis a centro moueatur, desinit ee priu quieti in illo, sic & gra Xi desineret ee priu talis iustitiae commutatiuae, qua nos ponimus in Xo spe dincta a iustitia pure hois. = Neq valet in tantia de Virtutibus in Patria remanentibus, quarum in illis desiat pillo statu maa, ca qua versent. Vg: temperantia, l, fortitudo, l. hoc inquam n valet, q e manifesta disparitas, q Virtutibus q. n. manet idoneitas proxima regulatiua alicuius virtutis, quarum p accens defiat maa, n ideo desinit virtus: at in nro casu tunc pure ex, n solu p accens, & q ab extrio, sed etiam ab intrio & p se, deficit maa talis iustitiae commutatiuae, siquidem ab intrio & p se, impotens e equalis recompensatio ex act Dei. V. nec manere potest in ditu practica regulatiua & efficax ex actus talis virtutis, & si pariter ea affectus inefficax, seu aimus paratio ca tale obtu impotens, hoc a n sufficit ad virtutem, sicut n sufficit ut in Xo sit virtus penitentiae, neque in Anglo virtus temperantiae.

Vltimo Arg: q talis iustitia Xi, neqt ee priu satisfactus ad equalitatem: q n e iustitia commutatiua, ans pt, q talis iustitia sit ae: q ut ab illa orit satisfactio sit a debebat

ee

ee, ex Xi n ad equalitz = Si dicas, ee (sic) ee?... ex dignitate psonali. In Deo aeq... pro equiv... i mutativa, ex dignit ex dignit... psone, ex ordine ad actu... spcificu, ex obto n het infinitz: neq. equalitate... sufficit... dignitas psonalis sufficeret, ... cum aiustitia commutativa, qua ab aliis virtutibus Xi Cni procederet satisfactio, ... heant... dignitz psonaly ... &c.

Rx talis iustitia commutativa in Xo Cno het ab obto equale Deo reddendu ... dignitas infinitz, ... in actionibus Xi ... psonaly, ... in tali iustitia redundat, ... infinita dignitas, que respicit ab obto, n ... de racione iustitiae, ... habeat, ... inclinet ad illud reddendu, si alias sit in subto, ex quo fiat talis satisfactio; sicut neq. liberalitas ... ad illa expendenda aliu inclinat, si aliunde sit in subto ... aliis virtutibus, quae ... heant dignitatem infinitam ex psona Xi Cni, n tn respicientibus ab obto; sicut iustitia, que ab obto respicit equalitz faciendam Deo ... valore infinito operum Xi, ... infinitis, alterum ad suppositum, ut a quo ... significat; alterum ab obto ... equalitz ad Deum ... offensa illi irrogata.

Fundamentum ... de huius dubii, si interrogas, cur meritum Xi ad aliquam spalem virtutem ... pertineat, satisfactio a iustitiae commutativae attribuatur = Rndo q meritum est ... attribuit Charitati, ... alijs a virtutibus ... corespondet meritum accidentale, ... peculiarem racionem. Verum si meritum ... virtutes ... apparet, n sic satisfactio, q meritum ... tendentia ad premium, que n respicit spalem racionem alicuius virtutis, ... per omnes tanquam per quandam ... ad premium. Accedit, satisfactio autem, quia respicit ... equalitatem Deo faciendam tanquam ... obtum, ideo spalem ... aiustitia, que hanc equalitatem ... vindicat.

verte.

Dubium 8.^m

Vtrum satisfactio Christi Domini fuerit infiniti valoris?

Postquam de tacemus de Xi satisfact.^e quoad eius sufficientiam an illa fuerit valoris ad satisfaciendum pro omnibus peccatis, nunc restat inquirere an ista talis solum fuerit sufficiens, eo quod est in superiore ordine constituta ut pote a divina persona proveniens, an vero fuerit taliter sufficiens, quod constituat dignitatem simpliciter infinitam. qua in re, et si placuerit Doctori subtili dictam, quem ut refert franciscus a pitigiani, dicere debebat in mondando Xum malo excedere, quam deficere a laude sibi debita, si propter ignorantiam oportet in alterum incidere. Verum displicuit illi in hac parte resolutio, ut quam sibi constans non est, et propriis dictis dictis, valorem satisfactorium operum Xi Domini, quem communis Patrum et Doctorum sententia praedicat infinitum, ipse simpliciter simpliciter defendit. et haec est sententia, quam docet praedictus D. in 3 dist. 17 q. 2. et aliis in locis, quem sequuntur scotistae, et novissime franciscus a pitigiani in summa theologiae speculativae et moralis dist. 1. q. 2 art. 6.

Dico, quam communis est inter D.^s asserat valorem satisfactorium operum Xi Domini fuisse simpliciter infinitum. haec est perpetua D. Thomae mens, et omnium discipulorum eius, et aliorum pluriumque extra ipsius scholam, quos late commentatores recensent. Videantur interim apud Capullo in hoc dubio.

Pro cuius difficultatis resolutione adverte, quod haec infinitas, ex 3 capitibus potest venire potest, nempe ex persona satisfaciente, ex re oblata, ex ipsa actione offerente, et quidem quamvis quolibet ex his capitibus esset sufficiens ad infinitatem, praecipua tamen est dicenda a infinite provenientem a persona satisfaciente. Quo sit.

Dico: Valor satisfactorius operum Xi Domini est simpliciter infinitus in genere moris. haec est communis et in illa conspirant quamplura sacrarum scripturarum testimonia, nec non Conciliorum pronunciata. Pro…

Pro…

Ht. u, qualiter omia fiunt, pure * inequalia ee, eo q operatio pure creae limi- + pure crea
tati valoris, ac proinde desiderant infinita psonae, ut valor illis proficiat satisfact. 3
infinitum. = Praecipue pe ex extravaganti Clementis 6. Unigenitus de log pecc.
de paenitentiis, ubi dicitur dedit immensum thesauri Ecclesiae, nec for- in sua
midandum vel infinita ximerita. q. a. hac infinitus valor non sit
exitus ab Ecclesia Dei acceptat. Clemens, d. ex propria & intima naa
ig. supra dubijs antiquis & beatis manet.

quantum ad mentem D. Thoe
innumera possent afferri in favorem nrum testimonia, adeo ma-
nifesta & expressa, ut illa ponderat non indigeat, sufficiat
nag. 4 & hujus 3 p. art. 2 ad 3 ubi ait: ad 3 dicendum q dignitas
Christi Xi, ne existimanda solum m. eius nag, d. im. persona
assumentis, ofensa eral coro Dei, ex quo habet dignitatem infinita.
Sin hac q. 1. art. 2 ad 2m ait: ut operabitur ad dignam satisfac-
tionem, ut actus satisfacientis habet efficaciam infinitam, tempore Dei
& hois existens: ijdem repetit 3 lib. dist. 2. q. 1. art. 2 in argumento
D. Thomae Ubi sic ait: in luctu, & passio aliena, mensurata ex digni-
tate personae, d. dignitas personae Xi e infinita, q e persona di-
vina: & quaelibet eius passio, quantumvis minima, e infinita,
ac proinde sufficiens ad redemptionem huius mundi. Ubi intellect canti, ideo
n. dicit q dignitas psonae Xi e infinita, q e psona divina, d. hac
e, qua divino eis satisfecit, & eius satisfactio e infinita dignitatis.
Notet q quaelibet loquitur D. Th. de infinite valoris operum Xi, loqui
absolute & sine addito. Ut notet st denotet ee valorem non im[illegible]
d. simpliciter infinita.

Ratio a apriori illa e, quae ex D. Th. iam insinua-
vimus, ac in hujus solutione reducit, nam sicut gravitas offensae desumitur ex
dignitate psonae offensae, ita valor satisfactionis ex dignitate psonae satis-
facientis: at quaelibet ea satisfaciens, infinita dignit, e Xi & de fide stat,
q eius satisfactio infinita ebit dignitatis. cons. e [illegible], mir de fide mar.
prius diu.

Declarari solet haec ratio explanando maj, & illius [illegible].

[illegible]

Sumitur ex dignitate personae Geometrice, dicimus, arithmetice non vero; hoc est dicere, quod crescit offensa, et satisfactio, non tamen qualitate, et majoritate partis. — Verum haec ratio, quae illustrat dubium antiquum, ubi quaeritur infinite offensa mortalis, actus fuit. Et crevit hic repetitur quod eadem ratio est transgressionis in offensa, et satisfactione, sive gravitas ordinis superioris; et gravitas infinita simpliciter; et nullus negare potest, quod refundatur in offensa, et in satisfactione gravitas ordinis superioris, si persona satisfaciens talis ordinis sit: quod iste refundi debet dignitas infinita, non vero est certa maxima, ideo offensa est ordinis superioris, quia persona, contra quam est, ordinis superioris est, et ideo dicimus de satisfactione: quia persona satisfaciens, quae illius est ordinis superioris, dignitatis infinitae simpliciter: quod ea ratio, qua refundit in satisfactione dignitatem ordinis superioris, debet etiam refundere infinitam dignitatem simpliciter, siquidem nemo potest persona divina ad collocandum superioritatem ordinis, quae ad collocandum infinitatem valoris ex parte satisfactionis, nec assignabilis ratio, cur unum et non aliud participare possit. //

Dices aliqui, haec solutio non rationis enervativa, non posse in operationibus transfundi infinitam dignitatem, bene tamen dignitatem ordinis superioris, et hoc non ex defectu personae, sed ex parte incapacitatis subjecti, eo quod operatio finita et limitata, et ideo non possit recipere totam dignitatem personae. //

Dico ista explicatio, quod licet haec doctrina verum teneat in esse physico, non tamen in esse morali; nam ibi dignitas moralis non commensuratur entitati physicae operis, statim namque genuflectio Regis, eiusdem est naturae in esse physico cum genuflectione alicujus plebeji, et tamen in esse morali, longe excellentioris dignitatis est genuflectio Regis, quam plebeji: quod non bene infertur ex eo quod operationes Christi sint finitae in esse physico, quod non possint habere infinitum valorem moralem, et ratio a priori est, quia limitatio essentiae in esse physico, sumitur a sua structura, quae potest esse finita, quamvis causa infinita sit, at valor moralis sumitur a dignitate personae, et tamen illius mensuratur, non in genere causae efficientis, sed potius in genere

tiali moralis, l. subiectiue, et ita a tota dignitate psonę moralitat. simul tota dignitate, q. habet.

Pr. q. dignitas operum Xi talis e dicit, q nulla alia maior excogitari poste, siquidem opera Dei, et insup nullae imaginabilis culpa, q quantumsunt talia opera satisfacere: q. dignitas e ee dignitatis simpliciter infinita. Cons. pt. a. ex rate, na sicut a priori dignitas ei pos. Dei sm rao infinitis simpliciter e rao inexhauribilis, ita ut nulla sit rea, l. fictitia, l. possibilis, qua impsit aliq meliorem facere, inde g. atq. ex virtute inexhausta, et infinita, ita sibi eigd. infinita atq. satisfactio Xi, siquidem quanta quantacunq. excogitari peccata, sive in indiuo, sive in spe, sive in g. nullum e dabile, cuius offensa exhaurire posit dignitatem operum Xi: q e dignitas infinita simpliciter.'' Tandem q mato Clemens 6. appellaret thesaurum ecclesię inexhauribilem [illegible] merita Xi, tanq. talia merita finita sint p multiplicatis peccatorum p obis et abs quatio, si o ibant thesaurum inexhauribilem, de quo non poste dari [illegible], si q. di-nearent infinitis ualore simpliciter.

2º: ita valor operum Xi, n e extrinsecus una tantum acceptatione, p veniens, d. is intrinsecus ex infinita latitudine unioni ad Verbum: hujus cum ex supra dictis, dubio satisfactione Xi, manifesta e; pro ti quo faciat in super Clemens 6. in praealegata extrauaganti, ubi asserat sufficientiam ualoris tanq. quem sanguis Xi ex unione ad Verbum permanet, ait n. q. pti unionem ad Verbum, habet tale efficaciam, at qui praedicta unio intra e: q. fons, et origo huius infiniti ualoris, aliquo intrinsecus e, et non mera acceptatio extra. 2º

Arguitur

At, si ng. ex eo q. persona sit diuina, infinitat dignitatis n recte infertur sibi dignitas, ergo operum Xi, dicitur filius Dei nec Dei. Sequeretur sanguine honoris dignitas e ipsa essa diuina, quae p ma[illegible] Beati, et ex hoc n recte infert [illegible] infinitas dignitatis omneq. opera Xi ea dignitas [illegible].

R. q [illegible]

[illegible]

D. xiiij. solu infert: limitatio phica esse ex Vnione personae
radicalia, ijdq. q. sibi in visione beata; q si arguit. Vtendat,
et de limitatione Valoris moralis, e manifestatis paritas inter
Vnionem ess. et Vnione personae, nq Vnio ess. n e in rabe sua significantis
opera, d. solu in race complentis intllm ad eliciendq Visiones,
et sic n erat Visio significata sm. illu Valore, que ponimq, sicut opera
exeunt Xi, ppter ea, q procedunt, a persona, que e sanctitas personalis,
et opera, et Vnit naq in race significantis, n solu in ee
phico, d. in ee morali, et sic opera talis personae exeunt significata
q [illegible] indicant dignitat ipsis personae, actus n. sunt proprie suppositorum.

D. Clericq: ex
hoc solu inferri aliquq Valore participare opera Xi, n tu infinitu, q
talia opera finito influxu procedunt a proprijs pximis, nempe a Virtutibq:
q n participant infinitat dignitate personale. Coassumpt, nq in ea
probabiliori, n e magis meritorium opq, q procedit a gratia Vt octo,
quq illud, q procedit a gratia Vt 4., si tale opq tu heat intensione Vt 4.
q si opera Xi n hent, immo nec possunt here, infinitat intensione, n possent
participare infinitat dignitate Coassumpt., q n e maior raoin
gra Vnionis, quq in gra habituali in race significandi opera meritoria,
siquidem tq Vna, quq alia, in tantu significant, in quantum conveniunt in race principij
ad opq meritorium: ergo si limitatio naturae gratiae habitualis ad certa
mensurq, eodem modo limitabit dignitate gratiae Vnionis, Vt n influat meritu
infinitu in opera Xi. Omi.

Rq. si sequamur opinione, quq tenet Victoria,
q dignitas meritoria accipiatur cum intensione gratiae habitualis sine ex ea
influxu, ita ut naturq nullo modo nos premeret nodus iste, nimq probabilis
haec opinio apparet, illa relicta sm. oppositq, que communis est inter Theologos, Rma
respondendo dispcrite, quq assignat Joann. a S. Thoma, et alij apud
Complut. q sit paritas, inter gram habitualem, et gram Vnionis; q illa solum
het Vt quodq sua accidentalis proprietas adoptiva filiationis, et quq de accidentali
spirit. race tantum elevat ad statum merendi, sed X. naturq actus,
per hunc modo accidentalis participatio Dei, gra V. Vnionis, loquendo de persona,

r

[illegible] pro dignitate, [illegible] excellentiori valore, [illegible] infinit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inveni
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operatio quilibet
operatio [illegible] infinite dignitatis, [illegible] qualibet [illegible] ope-
rari ipse [illegible] [illegible] dignitate talis [illegible] bona, quae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] valor operum Xi, potuit [illegible] [illegible] omnium
infinitus. [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] opus [illegible] Xi [illegible], quod non potuerit [illegible] [illegible]
ex obiecto, neque ex [illegible] [illegible] ex circumstantiis, [illegible] maioris inter-
ventionis [illegible], [illegible] ex his omnibus [illegible] est valor meritorius [illegible]
[illegible] [illegible] quod valor operum Xi [illegible] potuit esse maior [illegible]
[illegible], quod potuit esse maior ex circumstantiis, [illegible] ex dignitate per-
sonae, [illegible] [illegible] infinitum in aliquo genere, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] infinitae, [illegible] [illegible] [illegible], sicut [illegible] infinita [illegible] [illegible]
potest maior esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Nihilominus [illegible], [illegible] non
[illegible] [illegible] operum Xi ex his circumstantiis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] eo ipso [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Xi, [illegible]
infinite operum, [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible], quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Deo, [illegible] effectus [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], quia
[illegible] [illegible] valor iste [illegible] ab obiecto [illegible] in persona, [illegible]
[illegible] obiectum [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ab illa nullo modo [illegible]-
[illegible] [illegible], [illegible] valor operum Xi potest esse maior intensive. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Xi, [illegible]
[illegible] [illegible] actibus [illegible], [illegible] parte ex obiecto, [illegible] alijs circumstan-
tijs, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moralis [illegible]
[illegible] [illegible] moralis, dignitatis [illegible] [illegible] [illegible] limitat[illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aequivalet infinitis circumstantijs valoris, [illegible] bonitatis.

[illegible]

2º. Alii poté dici ad ver. exceptu, n. eorq. in actib. Xi Dni
pere dignitate psonali, et bonitt moray. bonitas q. moralis
poté crescere ex obto, l. circunstantijs, n. a. dignitas psona-
lis, que dinequ rge singulo. a. vny ab alio singulat; in seq. dub.
examinabit.

Arg. 3º. nq. si Valor satisfactorius, l. meritorius operu
Xi, esset infinit, plus posset Xg merendo, quq Pater Deg retribu-
endo, sed hoc é absurdu: q. P. sequela: nq Xg mereret infinite,
& sic infinitu premiu, infinitu. a. premiu ne possibile ab Deo:
q. plg posset Xg merendo, quq Pater retribuendo.

Confi: q. nã esset
Verosile, q. oes operat. Xi Dni sint equalis Valoris, siquide
prestantior é actus charitatis, quq actg abstinentie, et
hoc sequeret ex nra sentia, siqde psona sibi, eode moo infinit.
moralitates operat. Xi liberas: q. cunde prestaret Valore,
& sic cent equales in dignit. psonalis.

R. ad argutu neg. seque-
la, sicut n. meritu Xi Dni é infinitu in aliquo sentiato, s., n. ho.
moris, quali Deg infinitu é; ita sic premiu, q. illi correspondere po-
tê, n. reqr. esse ob. moris infinitu, et infinitu morali, qualis esset
infinitu dignitatis incarnatio alterius Persone divine, si pro illa
Xg Dng suu meritu dirigeret. hoc e. ad possibile, q. ta. a. ad fac-
tu, probabilige, n. fuisse Xo Dno premiu infinitu retributu, et solu
exp. moi, qteng fuit remissa offensa de toto rigore iustitie,
ut bene advertit Medina, et alij etia cu discipulis D. The. ag-
noscant infinitu in eo q. Xg Dng meruit reservat, seq. et iter
retnione. ug. hueatic cu Persona, de quo videat. Albarez, Suar.

Ad 2m. R. neg. ans,
l. charitis gra dingo: n. é verosile, q. oia opera Xi Dni, sint
equalis dignitis ex p. Valoris psonalis, n. ans, ex obto, d. ans.
Veru itaq. é, q. in Xo Dno vna que q. virtu prestantiore, in
nobilit. sui obti, et ratione hac p. bonitas ex obto desumpta, max,

l. minor

, minore, sm. [illegible] het nobiliq obtq, ceteraq ex [illegible] valoris personalis oia opera Xi Dni, q qualia [illegible] oia participant [illegible] quasi infinitq dignitq a persona [illegible] manantiq; [illegible] sicut ipsa gratia Xi Dni, in [illegible] physico sita e, et limitata, moralr infinita, [illegible] d. Vq, ita sibi ceteris [illegible] Virtutes gratis bonitq specificq [illegible] valoris personalis a persona [illegible]veniente, qui infinitq e.

Dubium 9.

In quo consistat Valor satisfactorius operum Christi Domini, et a quo principio desumatur?

Esi [illegible] Thei in admittendo infinitq valoreq operiq Xi [illegible], maxime [illegible] discriminant in assignando prio [illegible], a quo dimanet, [illegible] in vario dicendi modo abierunt, quos [illegible] longum sit recensere, brevitate [illegible] qua potuero, perstringere conabor.

Aliqui, quos refert [illegible] in relect. q. 5 art. 2 dub. 2 huric valore satisfactorium in eodq modo intrinseco actibq inhaerente [illegible]. alij in [illegible] ipsa [illegible] personalitq. ita Reginaldus hic disp. 15. alij in extra dennat. hunc valoreq [illegible] abierunt. [illegible] intaq quos [illegible] hanc dennat. [illegible] a dignitate [illegible] altissima a persona. [illegible] q. [illegible] valor aliq. intrinsece, [illegible] eodq modo exeant, aliqui n. dicunt [illegible] [illegible] [illegible] divina, [illegible] sicut ex act. [illegible] fit una moralis actio, [illegible] valor act. [illegible] in unione [illegible] morali cu act. divina, de quo Castro [illegible], q optime hoc impugnat. aliqui existimant, n quolibet act. Xi Dni, cu dignitas infinita [illegible] hac infinitq [illegible] illas, quas [illegible] supra mag. ct. equij, [illegible] Deo humiliando, [illegible] ab ipsa persona, [illegible] inclusa in actionibq tanq re [illegible], accipere infinitq dicunt. ita [illegible], q infinitq [illegible] in [illegible] sacrificij. satisfact. [illegible]

discurrat

prorumpat, hoc distinguendo in actionibus Xi, ut videntur a persona divina, seipsum humiliante, idem tenet Mag. Dist. 3. d. 2, a quo dicendi modo, non discrepat compulsio hic.

Ad Intelligendum dictam status adverterre oportet, quod Persona Verbi, et Valoris at operationes Xi, nempe, et sub Conceptu dignitatis, et sub Concepta sanctitatis, dignitas namque ex coi conceptu, non est idem quod amicitia, ut patet, nam Rex in dignitate constitutus, dignitate Regia gaudet, et tamen apud illos, quos inimicos, non habet dignitatem non est idem quod amicitia — 2º advertendum, quod si persona Verbi sancta sit, et ultra digna, et utrumque munus praestet haec, non tamen est idem in ratione conceptus sanctitatis, et conceptus dignitatis, nam sanctitas in Creata, in Verbo et in Deitate sub Conceptu ... nam ... Deus non est Sanctus ratione attributorum ... neque in ipso sanctitas multiplicat virtualiter, sicut multiplicant attributa, at dignitas increata, cum sit idem quod magnitudo et perfectio, ut satis docet D. Th. 1 p. q. 42 art. 4 ad 2, ... perfectio sequatur, hinc est, quod venit Deo dignitas infinita ratione cuiuscumque attributi et virtualiter multiplicat et multiplicitatem attributorum. Deus constituitur in summa dignitate ratione summae sapientiae, potentiae, et aliorum attributorum, et ratione cuius summa ei debetur veneratio: 3º Conceptus dignitatis, et Conceptus sanctitatis non est idem formaliter loquendo.

His itaque suppositis, dicimus quod Persona Verbi valorizat operationes Xi, non solum ratione sanctitatis, sed etiam ratione dignitatis, ita a sanctitate dicitur, et valorizat sub conceptu sanctitatis, patet, nam Xi operationes, non solum habuerunt rationem satisfactionis sed etiam rationem meriti, ut docet D. Th. infra q. 48 art. 1 et 2; sed fundamentum valorisans meritum est sanctitas operantis, ut docet Communiter Theologi: 2º persona Verbi sub conceptu sanctitatis confert valorem Xi operationibus — Et etiam sub ratione dignitatis illas valorizat. Probatur: Nam satisfactio crescit ex dignitate personae satisfacientis, ut Rex satisfaciens suis operationibus, Regia praestat dignitatem; at Xi operationes, non solum ... communicaverunt ... satisfactionem, ut docet D. Thomas art. 2 ... citato: 3º Persona Verbi sub conceptu dignitatis Xi operationes valorizat.

quibus

Quib⁹ ppenditatis, sit 1a Cc: fra dans Valorē Xi operatio- 1a Cc:
nib⁹, n͞e aliquis mo⁹ Creat⁹, vl̄ actib⁹ intrīns, & p: nā mo⁹
iste, n̄ pōte ꝯstituere ipsos act⁹ in rāoe Valoris infiniti; d: at ponitur
fm. Att., quos impugnam⁹: q̄ ad nil pont: ꝓ mai: nā mo⁹ iste
co⁹ Creat⁹ sit, educit ꝺe poa subti, Cui inē, & ꝺ te ꝺet educi ex
poa obediali talis actus, d: poa obedialis talis actus, finitaē,
& limitata, n̄ minus quā poa obedialis aiē Xi: q̄ sicut aīa Xi
ꝓpt̄ hanc rāoē, n͞e capax recipiendi gr̄ā infinitā phiē; eod
mo⁹ nec poa obedialis talis actus, capax erit, Vt ex illa edu-
catr iste mo⁹ infinitatis moralis.

Ꝑt: nā psona Vbi seipsa ē suf-
fiens ad Valoriz andū Xi operat̄s: q̄ mo⁹ iste realis, nā ꝺignē: an̄s
p: nā Persona Vbi, sicut rāoe sui ē sanctitas, l, ꝯtinet Deitatē,
quē ē sanctitas fnalis, ita rāoe sui ē dignitas, l, includit fnā digni-
tatis diuinē: q̄ sicut seipsa, & n̄ mante aliquo mōo, sanctificat
huitatē, ita seipsa absq. mōo superaddito, dignificauit huitatem,
Virtutes, & operat̄s Xi.

2a Cc: infinitus Valor operū Xi Dni, n̄ desu- 2a Cc:
mit̄ ex eo q̄ supra ipsa supēriūs reflectant̄ operatus dicte operat̄s, tan-
quā supra maḡ oblatā. Ꝯc hoc ē ꝯtra Vincentiū, Nazariū, & Ci-
pullo, & p: nā si ex re oblata infinitas Valoris Xi operib⁹ accres-
ceret, seqr q̄ act⁹, quo B. Virgo Xū obtulit Dn̄o in templo, eēt
infiniti Valoris, d: hoc ē falsū: q̄ sequela pt̄, siquidē obtulit filium
suū, Cuiꝰ psona infinitaē. Ꝑt: seu pbat̄ a priori: nā X⁹, Vt res
oblata, ē oblat̄ obiectū, d: obiectū, q̄uis infinitū in se sit, n̄ dat actui infi-
nitē, Vt pt in actu charitatis finito, recipiente obiectū infinitū: q̄ sic X⁹
Vt res oblata, n̄ pōte ꝯferre infinitā dignitatē ipsis operationib⁹,
quib⁹ offert̄.

3a Cc: fra dans Valorē Xi operationib⁹, ē ipsa mora- 3a Cc:
lis ꝯiunctio cū psona Vbi, fundata sup ipsā realē ꝯexionē, &
dependentia actus a ipsa psonalitate Diuina: hec ē comm.
D. Th., & sic explat̄ ante quā pbet̄: nā operat̄s Xi Dni eodem

indiuisibili reu

indiuisibili substantiali, quo recipiunt naa hua Xi Cni, recipiunt etiam psonam, sicque psonae, n're dicitur influxu influit in operationes, ac influit ipsa naa; et ex naa et psona, fit unum operans tanquam ex principio quo, et quod; quatenus suppositio iuncta, et dependentia mediante unico, seque moralis iunctio suae dignitatis psonalis, cum operationibus Xi Cni, sine nouo influxu, noua ve infrat; et

+ opcriog

Sic: quod hoc sufficere ad raonem meriti in actibus Xi Cni: quod sufficiens erit ad raonem satisfactionis: ans. P: nam quilibet actus virtutis procedens a subiecto grato, etiam sine illa reflexione supra psonam merentem, est meritorius de facto; et ad meritum requiritur dignificatio actus procedens a subiecto: quod sine tali reflexione, potest reperiri meritum in subiecto grato, et sic etiam in Xo Cno: mir certa, max. a statu ex Concilio Trid. Sect. 6 Can. 32: siquis dixerit ipsum iustificatum bonis operibus, quae a deo per Dei gratiam, et Jesu Xi meritum, cuius viuum membrum est, fiunt, non mereri augmentum gratiae, etc. anathema sit: quod cum quilibet actus virtutis, etsi non reflectat supra merentem psonam, sit opus bonum, et factum per Dei gratiam, sine dubio erit meritorius: tum sic: quod eodem modo in Xo Cno potest reperiri raonem meriti infiniti, sine illa reflexione; ex quo igitur raonem huius discursus P: quod nil aliud requiratur ad dignificandum satisfactionis, quam ad dignificandum meritum, quinimo una et eadem actio Xi Cni, et erat meritoria, et satisfactoria, ut exprese habet C. Th. in pag. 48: quod sicut ad meritum sine reflexione psonae, habebat infinitum valorem, ita ad raonem satisfactionis, quae non maiorem valorem requirit =

Dices: quod idem poterit dici de actionibus naalibus Xi Cni, sit, comedere, et bibere, cum procedant a suppo infinite digno = et tamen non habeat dignitatem aliqua actio, nisi aliquo modo subiiciat ipsam psonam, sicut actum comedendi pretiosum cibum, non est maioris valoris in Rege, quam in Plebeio, est a maioris valoris genuflexio Regis, quam Plebeii, quod non aliunde prouenire potest, nisi quia in hac subiicit ipsa psona, non a. m. l.

R. quod sicut

R. sicut in operatione actio realis, si omnino realis sit, non recipit moralitatem, neque dignitatem, quae illi ex persona venit, ita in Christo Domino, ex quo sequitur quod sicut in lege naturae mystice est oblatio naturalis, ita etiam in sacrificio, vitales actus non recipiunt moralitatem, nisi non subiiciant personam, neque sunt (?) naturae, non recipiunt dignitatem personae, nec igitur cum hanc moralitatem [illegible] actio personae, sicut actio laudandi [illegible], magis [illegible] [illegible] [illegible], quae a [illegible] [illegible], [illegible] laudando alium, non [illegible] illi, [illegible] ut superior se gerit, non [illegible] actus Christi Domini seipsum offerentis, est infiniti valoris ex [illegible] rei oblatae, [illegible] hoc non sufficit, nisi ipsa actio procederet a supposito divino [illegible] oblatio, quia Christus Dominus oblatus fuit in templo, [illegible] a sacerdotio [illegible], [illegible] infinita ex parte rei oblatae, [illegible] actio offerendi finita, quia non procedit a supposito infinito.

[illegible] ulterius [illegible] [illegible] [illegible] valor satisfactorius operum Christi, solum est infinitus moraliter [illegible] non potest [illegible] in [illegible] ex oblato, [illegible] oblata, [illegible] [illegible], et morali [illegible] persona. [illegible] [illegible] valor meriti in tali [illegible], [illegible] includit [illegible] oblatam, est infinitum [illegible], sicut [illegible] ex natura sua [illegible] Christi [illegible] divina persona, est simpliciter infiniti valoris, [illegible] quia moraliter [illegible] est valor actus, [illegible] includit ipsum [illegible], erit valor infinitus in omni genere. [illegible] hoc ipsum: [illegible] valor [illegible], [illegible] actus Christi ut [illegible] ab ipsa persona, [illegible] solum [illegible] ex ipsa persona oblata, [illegible] actus offerendi, si hoc [illegible], erit valor infinitus in omni genere, siquidem includit ipsum Deum, [illegible] ipsa [illegible] oblata, [illegible] valorem actus [illegible] [illegible] ut magis obsequii, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] ad [illegible], non sufficit ad infinitatem actus, [illegible] in actu charitatis: [illegible] ultimum infinitatem actionum Christi, neque pensandam esse ex re oblata, neque ex ipsa oblatione, [illegible] ad [illegible], [illegible].

Proponuntur argumenta et solvuntur

etiam istam ita nunc de preciosum tam Ma vincentij, regimi extravaganti Clementis 6 dicit unum guttam sanguinis Christi fuisse sufficientem ad redemptionem totius humani generis Ad Vlt. & D. Thomas in 3a q 46 art 1 in corp. probat Dominum Christum aequalem satisfactionem pro offensa exhibuisse, propter dignitatem vitae suae, quam pro satisfactione ponebat, quae erat vita Dei & hominis: ergo ex Clemente & D. Thoma, aequalitas satisfactionis Christi Domini, desumitur ex infinitate sanguinis & vitae eius, & sic valor satisfactionis ex re oblata pensandus erit, quod est contra, quod supra reiecimus.

Respondeo non loqui Clementem & Divum Thomam de gutta sanguinis & vita Dei secundum se, sed quatenus voluntarie a Christo effusus pro nobis, sic autem involvunt actum interiorem voluntatis Christi Domini, qui ex iunctione ad suppositum, ut efficiens, vel ut subiectum mediatum infinitam capiebat dignitatem, & in hoc sensu, verum est guttam sanguinis Christi secundum hanc iunctionem, media actione interiori voluntatis, fuisse sufficientem ad satisfaciendum pro nobis.

Arguitur 2o contra hoc ipsum: quia in emptione & venditione parum, aut nil attenditur dignitas ementis, vel vendentis, sed solum pretium rei; at Christi Domini redemptio in ratione fiali redemptionis est quaedam emptio: ergo infinitas eius, non ex persona redimente, sed ex pretio oblato, desumenda est.

Respondeo: quod in satisfactione & merito, ideo dignitas personae attenditur, quia satisfaciens & merens, non solum per proprium actum, sed etiam seipsum subiicit in obsequium eius, a quo quis meretur, vel cui satisfacit: sed in redemptione, praecise considerata in ratione talis, pretium transit in potestatem eius, a quo emptor captivum redimit, non vero seipsum illi submittit, nec se coram illo humiliat, sed sic se gerit in redimendo libertatem, ac si pretio solum emeret equum: ergo redemptio sub conceptu fiali redemptionis, non habuit infinitatem ex persona redimente, sed ex pretio, seu re oblata.

Ratio a diversitate maior est: emptio & emptio, quae distinctae a merito & satisfactione; falsum

a ce

Ct. eé vilia, inqua pretiu, meritu et satisfactio, ij de sl. de cu
Xi Dni pretiu tra[illegible] ptio, siti ipsa satisfactio; et siti meritu,
quo meruit nq libertz a culpa, dc sit, q illiq dignitas infinita,
dex glona redimente desumenda sit — Pergo ad 3. pt, nalt
Veru sit q in empt.e distincta a merito et satisfact. cum ois n. esse sub
iiciat vendenti; in empt.e, inqua meritu, et satisfactio, et digni
tas Persona, ipsa psona subiicit illi, a quo Captiu redimit;
ntq ita st. pretiu sit ipsa psona oblata, et pretiu e ipsa dignitas
actu, vt procedit a psona stimabili, sed humiliante in obsequiu
alterig, qteng hoc meo petit fieri dispensatio possentia [illegible]
[illegible] atq. 3º ita
dignitz infinitz opers Xi Dni: nq bonitas actu Xi Dni,
sita e: cuiu dignitas infinita eé n pote: Coapt, nq dignitas ac
tu, sh, e ipsa bonitas illig, l, passio ad eq secuta, et quo max.
e bonitas, max. é dignitas; q negt eé infinita; Coapt, nam
pralitas fundata, negt eé max, quq pralitas fundans: et si
dignitas fundat. supra bonitz, hac existente fita, ne
qt dignitas eé infinita.

R. hoc negatu, petere, [illegible] am
plia, q sit iste Valor operu Xi Dni, an sit circunstantia boni
tatis illig, ec meo, qho inter circunstantias huiu actu a nume
rat, psona operans, qua correps conuenit illi parte [illegible] sit
alt[illegible] circunstantiis [illegible] meo [illegible] constitui
t[illegible] dignitas infita: et [illegible] valor [illegible]
vi ipsa bonitz [illegible], Verig mihi videt cu [illegible]
de hic valor, circunstantia psonae operantis: [illegible] dicat Cirillo
Cu alijs opp. sencientibq, et rac e; na psona operans, inter
e circunstantia, inqq a race regulante sumit. et ditio, seu
accens circunstans [illegible] actu, ita q sicle actu et [illegible] ad
talg regula, similiq ipsa regula, et dictat de circuntia psona,
a sumit moralitatz; Valoria meriti significans actu, [illegible]
illiu pretiu, [illegible] ex diuinet [illegible] priu meriti, et e gra, q ea race

cit

ait D. Th. 1. 2. q. 114. art. 3. q attendit pretium operis sm. dignitatz gratiae: cum hoc pretium deriuet. in actum, non ex dispositione actus, nec ex iunctione act. huius pretium, hinc est q valoritate, nec circunstantia personae, cum circunstantia non moralizet, nisi ut requisita pensata, atq. obiectiue apprehensa, q et si pt, nq circunstantia ignorata ab operante, nec circunstantia, cuiz valor meritorius, siue in Xo, siue in justis, deriuet in opq bonum, et si ignoret gratia, tale cuiq dignificans, quinimo humiliores, q sua sanctitatis, minus apprecient, n inde minus merent in operando. qq supra diximus, in Xo Dno hunc valorem meritorium, n ee circunstantiae personae, dlz modo p venire ex iunctione operis cum persona infinite digna.

D. supra modo ad argum Rne ex eo, ad cuiq probat dming. mai: subsequr ad rao bonitas effectiue, seu dimanatiue, n maiq: substractiue, subsz maiq. itaq. in actibus Xi Dni, ut rapr valor ex obto p veniens, vel valor personalis a persona desumpta, quorum 1. est a bipso obto, ut sito, vel ad actu, desumptus. 2. a. infinite, nq lt supponat bonitatz actus, ut subbq., vel ut substractz, n t effectiue sequr ad illz, d. a persona procedit p moralz iunctz cum illa.

D. ista replat: nq D. Th. 1. 2. q. 21. art. 4. ait, q actus est meritorius, l demeritorius apud Deum, in q est bonus, l malus: ergo rao meriti est bonitate mensurat, et ita n pote stare bonitas finita cum merito infinito. R. dming. ans: ita ut adaequata rao meriti, sit bonitas actus, nay, in adeqta d. cum bonitate nq q. actus, ingredit bonitas operantis, ut tam pote q bonitas sit limitata, meritum q. illimitatz ad sum, m hoc deueniunt in bonitate ex obto desumpta, vel in merito a gratia habituali p veniente, nq habilz ut amur, cum volumus, et q admodo volumus, n a. de merito personali: nq, ut iq dixiumus, dignitas personae ubi, vacat sm. totum q pote, in esse morali.

D. adhuc in talibus: nq licet

Persona

persona sit subiectum moralitatis actus Xi Omni, potest stare limitatio huius dignitatis, potius influxus limitatus in actus bonitate: non infertur dignitas infinita. ans. P: quia numquam persona satisfaciens dignificat actus, quo plena offensa aufert gravitatem offensae per modum subiecti moralis, et ideo ut offensa non coicat infinitam gravitatem pecco Veniali, offens Veniali peccans, sicut in Christi impone, ne in peccato Veniale infinita gravitas resplendeat: quia Xi limitatus influxus ex parte personae operantis, impediat, ne persona suis actibus infinitam dignitatem coicet.

... aliud est influxus actus dependere a proprio actu, tamquam a componente subiecto capax recipiendi Valorem; aliud a limitari ab illo. Id est verum, id falsum; non in influxu personae ita limitat a proprio effectivo actu, requiritur in actu debet capacitas ad huiusmodi Valorem, et propter hoc nec operibus naturis meritis coicat; nec est actui Veniali coerceret gravitas infinita, stante a capacitate actus, tota moralitas coicat sive in offensa, sive in meritis.

... Ag. 4º quae instat aliquid est infinitum morale, quod sit physice infinitum, quia opera Xi Omni non sunt physice infinita: ergo non possunt habere infinitam dignitatem moralem. P. maior: nam ut aliqua operatio infinita sit moralis, est ut reipsa sit, aestimari infinite, eoque magis dilatat a persona infinita, quia ut reipsa sit, potest tam vere ab infinito aestimari, ut prudentia aestimet tamquam infinitum, seque infinite distat ab infinito: ergo non datur aliquid esse infinitum morale, quod sit physice infinitum. P. maior: nam non potest esse aliquid infinitum morale, nisi aliquid ... physice infinitum constituat, denique solo quod ipsa physice infinitum constituat esse physice infinitum: ergo ut maior!

Ar.: nego, quia res quae non est infinita, non potest aestimari infinite a iudicio prudenti: quia opera Xi Omni res ut sita sunt, non possunt infinite aestimari: ans. P: nam prudens iudicium debet conformari rei, ... res in se est infinita, et tunc iudicium est infinita aestimabilitate, non conformatur cum re, si ipsa est infinita, hoc est, esse infinita physice.

Q

R[esponde]o ad argutu[m] huius mag. maz, ad cuius p[ro]bat[ionem] neg. min: n[on] n[on] —
sistit moralitas insita in stimat[ione] fundata supra aliq[uid] pr[a]e p[er]fectu[m]
d[e] p[ar]te a[lic]ui[us] in[te]g[r]o[rum] distans, d[e] in aliqua diunct[ione] cum insita sufficien-
ti ad ind[i]v[i]d[u]andu[m] sic ad illa[m] dotari, ut ab illa valor[is] ess[et] insite
[illegible] d[e] [...] tia q[uae] [...] ng
diunctio ista, neg[atur] tribuere intri[nsecum] valor[em] talib[us] operib[us]: q[uo]d p[ro]batio
vult: cons[equentia] p[ro]b[atur]: ng dignitas operationu[m] X[rist]i D[omi]ni, e illis intra, d[e] p[er]so-
na Dei, n[on] e[st] tra[m] intra illaru[m]: q[uo]d neg[at] tibi intri[nsecum] valor a diunct[ione] cu[m]
p[er]sona p[ro]venire. Ex q[uo] dignitas operationu[m] X[rist]i, det ee ab
aliqua tra[m] illis immate[ria] unita; d[e] p[er]sona Dei n[on] unit[ur] immate-
[ria] lutus operationib[us]: q[uo]d n[on] pote illas significare p[er] talis diunct[ionem].
R[esponde]o ad 1[m] in-
stantia, q[uo]d st valor meritoriu[s] operu[m] X[rist]i D[omi]ni, n[on] q[uod] veniat ab aliqua tra[m]
intra phice, p[ro]venit tu a p[er]sona X[rist]i D[omi]ni, que e[st] tra[m] moralis intra talis
operis; rao. a[d] cum p[er]sona morali intic insitat, e[st] q[uod] morali exi-
stimatio tali dignitatis, fund[a]t in intra unione operationu[m] cu[m]
Persona, tanq[uam] cu[m] sub[iec]to elicitiuo, et receptiuo ma[...]. Sed ad
2[am] instantiam p[ro]t ding[ue]ndo ma[io]r[em], e ab aliqua tra[m] illis immate[ria] unita
immediat[e] excludente alia su[m] medi[ante], 2[o] ma[io]r[em] excludente omne
mediu[m] quomodocu[m]q[ue] mediet, n[eg]o ma[io]r[em], et sub eadem dinct[ione] ding[uo] min[orem], et nego
con[sequentiam]; q[uia] huta[s] cui immediatis uniunt[ur] operat[iones] X[rist]i, et cui immate[ria] unit[ur]
Persona, n[on] e[st] tra[m] valor[em] dans, d[e] tu[m] p[ro]ut quo elicitiua, q[uo]d [...] seq[ue]ret[ur] te
conditio in ordine ad p[er]sona[m], tanq[uam] ad tra[m] valori[s]tantes.
Ex las[s]ata
2[o] p[ro]b[ati]o huius arguti ab initio posita, ding[u]o ma[io]r: neg[at] ee insita
nisi p[er] aliqua[m] tra[m] phice insita[m], et phice unita[m], n[eg]o ma[io]r[em], moral[iter]
unita[m] c[once]d[o]; ad alia[m] dicit phice insita[m], n[on] suffi[cit] s[ubsti]tui p[er] tra[m] phice insita[m],
nisi haec uniat phice q[ua]tu[m] unibilis, q[uia] nullo modo d[is]tingu[i]t in unione
phica p[er]sona cu[m] op[er]ationibus suis, et si verum sit in unione morali,
siquidem illas dignificat, q[ua]tu[m] dignificabiles st, quinimo p[er]sona et operatio
in [ex]stimat[ione] morali n[on] conv[eni]unt in n[on], ut optime ad vertit Mag[iste]r [...]
eo q[uo]d operatio intri[nsece] [ex]stimabilis h[ab]et, in q[uantu]m e[st] alia p[er]sona [...] Persona
ipsa

ipsa intr. dignitat. operatts, inq. e subiectum, cui attribuuntur, ut sic stat in ordine ad valorem, et hoc e, quod vocamus unionem moralem operatts cum persona.

Denique obiic., ut ptee ex ra. praecedentis doc: quod ordo operationis ad personam, nec sufficiens iunctio moralis in ordine ad dignitatem: quod erat dca: ant. P.: quia sequeret. eiusdem ee dignitatis quamlibet ... a Deo procedentem, et ipsa actio creativa est infiniti valoris, ... dicit ordinem ad prius infinitae dignitatis = Pr.: quia si ... naturali lumine comprehenderet infinitam dignitatem operationis divinae ... falsum. Sequela P.: quia de facto comprehendit omnes actus creata divini: quod si talis dignitas consistit in ... ad supp. divinum, et ... transcendentalis, ... cognosceret dignitatem huius actus, quae in hoc ... consistit.

R. ad argumentum ... discrimen inter actum divini ... et actus creativus ..., ... ab ea producatur ... procedere ... a supp., ... a subsistente in eadem natura, ... ab alio titulo erat subiectum attributionis, ut principium ... talis operationis; ... actio creativa si ... ... se tenet ex parte Dei, ... ipse Deus, ut sic infinitae dignitatis, ... aliqua entitate, ... a dextra ... non induit dignitatem ... a n. ... a supp. divino, ... substentante ... natura talis ... ad ... dinctus supp. ... = ... proprio ... in ... moralitatem ... in ... moralem ... fundatam in ... transcendentali ad illum, ... ipse ... illum ... neque cognosceret hanc iunctionem moralem, neque cognosceret fundamentum illius, ... natura, ... naturalis ... positive talem personam ... subsistentem in ... natura, ut alibi fusius tractatur. ✝

Dubium 10.
Quid sit operatio Theandrica?

cum

Quæ huius. de satisfact.e & merito Xi Dni & Serving, suficienti ostendunt operatio theandrica, saltz cu Vocabulo accepto, hæc n. nil aliud e, vt correspondet nro latino idiomati, quæ operatio Dei Virilis, l. Deivirilis, merity n. & satisfactio, q̃ si a psona diuina Valore & dignitate accipiant, h nisi ant operati Theandricæ, idẽ, Dei in aliqua naa hua subsistentis, nullateny ꝓnobis satisfacere poterit; dq diuina psona diuersimoe solet Ocurrere cũ operat.e hua Xi Dni; diuersimoe ẽtz accip.a a Theis operatio Theandrica, 1.o n. accip.r coiter ꝓ quacũq. operat.e Xi Dni, quælibet n. operatio naæ huæ Xi, cũ sit operatio hois Dei, dicitr Theandrica, seu Dei Virilis: 2.o accip.r operatio Theandrica ming latẽ, n ꝓ quacũq. operat.e Xi Dni; d. ꝓ illa tñ, qua hũe naæ actio à lig.o sibi ꝓpriy operany assumit.r vt instruy diuinitis ad aliq supnaale efficiendy, ita vt in illa adsit supra vali q.d huatis appareat, & diuinity etz aliq opq miraculo sy eluceat, sicut ambulare p mare sicco vestigio, in qua act.e, q.e deambulatio ꝓprid naæ huæ, & Victoria sup aquas, diuinitis miraculy, q.d & si aliq.do in sanctis eveniat, nõ in illis dicitr operatio theandrica, tu. q.a ꝓcedebat a supp.to Creato. tu. etz q.a operatio cuiq vis Crez, & si sit instrumenty diuinitis, etz separatu; d. in Xo Dno huaitas erat organũ diuinitis, vt PP. loquint, & etz instruy diuinity, q.d spali regimine dirigebat a psona diuina, quæ dicendi moy, satis apperte indicat D. Th. 3 p. q. 19 art. 1 ad 1. Vbi sic ait: Dionisiy ponit in Xo operat.e theandrica, idẽ, Dei virilẽ, l. diuinã, & huã, n p aliquã ꝯfusionẽ operationũ, seu Virtutũ vtriusq. naæ; d. p hoc, q. diuina eiq operatio vtit hua, & hua eiq operatio, participat virtutz operat.s diuinæ. //

3.o mõo accipit operatio Theandrica, s.m q̃ nẽ d.r vna simplex actio, d. 2.x huana, & diuina, ꝯflengex actu increato, & creato efficit.r vna moraliter operatio, sicut ex actu imperato, & imperante = Cc pradictos dicendimoy, in 1.o & 2.o, nulla apparet difficultas dissertiendo,

Coiter n.

Canoni amplectuntur [illegible] tamtum, quæ extra [illegible] Thomistæ Vasquez, Aegidius et alii moderni; [illegible] Joannes Vincentius, Nuño, Medina, Granadus, Suarez, Lugo, Murcia et alii, quos non licet reassumere. 3.a dicendi modus non leviter probabilis impugnatur, imo et calumniis, ut ab his [illegible] non vitiant, nullam enim tenuiorem dignam, in nullo favet hæreticorum erroribus.

Nostra dicit hic dicendi modus satis probabilis, et antequam eum probemus explicare oportet, quod in Christo Domino natura humana, ex eo quod fuit Verbo unita, ita erat illi subordinata, quod volitio creata speciali titulo dicenda [illegible] a divina, sicut posita unione ad corpus, pars inferior sub ordinatur superiori; sicut ergo in homine puro aliqui sunt operationes, ad quas concurrit pars inferior et superior, aliæ ad quas concurrit sola pars superior, ita in Christo aliqui sunt operationes, ad quas non concurrit humanitas, sicut prædestinatio, reprobatio et aliæ, ad quas divinitas et humanitas concurrunt, ideoque dicuntur theandricæ, in quibus divinus actus voluntatis creatæ est directivus et vitaliter motionem sibi unitæ peculiari ratione, qua in illa subsistit, et simul aliquid dirigit [illegible] sit hæc actio toti humanitati.

Sicut ergo in huiusmodi ex actu imperante et imperato fit unus in esse morali, qui solus attingit in actu merito externo, quod per se non est capax meriti et demeriti, imperato ab actu interno, et est in actu interno voluntatis imperato ab alio actu interno, sicut actus humilitatis internus ex motivo charitatis, ita in Christo Domino ex volitione divina et humana, sive sit actus internus, sive etiam externus procedat, fit unica operatio moralis ita ut creata infinitum valorem habeat, non solum ordine ad personam divinam, sed etiam ordine ad divinam volitionem, cum qua facit unum actum moralem.

Quæ sic explicato hoc dicendi modo, maxime habet probabilitatem; et in [illegible] non obscure ex concilio Lateranensi sub Martino I can. 15 sic dicente: si quis secundum scelerator hæreticorum Dei verbi operationem, quam Græci

theandricam

Theandrica vocant, una operatio incipiente suscipit, non a. ρ̃ dicit esse ... Sanctos PP., hoc est divina et hum., cui ipsa Christi veritas, quae ponitae, nova vocabuli dicta, unica esse designatio ... in huiusq. mirifice et gloriose unionis demonstrativa designatur. gq ultimis verbis, aliquam spalem unionem ponit dicitur inter operatio divina et hum., insuper agnoscit operatio contra hereticos, d. hoc operatio ex quo n posit se here, sicut una alteri subordinatur q n alio modo fieri pote praeter a nobis assignatum. q satis conveniente et fuit ad mentem dicitur, hoc operatio theandrica a nobis adstruit.

insuper ex Christo Th. ubi supra relato P, in corp. n. illius art. tot est in explando contra hereticos ... actus in Xo, sit hum. et divina inter se coniunctas cum quadam subordinatione in ordine ad eundem effectum, quod nil aliud, quam nosterdicendimos = Neq. obest ... Christo Thq. loq. deat miraculosa, n. a. de quacumq. actione meritoria Xi Christi ... Non inquam valet: nam sive in physicis, sive in moralibus eandem habet rao Christo. Th. sit, quod ubicumq. est pla agentia ordinata inferius movetur a superiori, sicut corpus movetur ab aia, et inferiores vires a raoe; d. in Xo Christo humanitas est sicut instrum. motum, et vos sm. divinitatis habet raoem moventis et dirigentis: ergo in omnibus suis operationibus sive sint miraculosis, quod pertinet ad genus phicum, sive sint meritoriis, quod pertinet ad genus moris, venit rao Christo. Th. ... esse operatio, ac predicta subordinatio. ... concludit Angelicus Coryphaeus ... Ubi sexta synodi, sit, duas naales operationes indivise, inconvertibiles, inconfuse, inseparabiliter in eodem Christo Jesu Xo vero Deo nostro glorificamus, hoc est divinam operationem et hum. huiusque dicitur, in quo nil contra nos, d. pro nobis potius.

.... quod hic dicendi nos probabile, vix ex solutionibus argumentorum patebit, et nullus aberrare ... potius ... potuit sicut moralis, cum nulla imperfectio importat,

insup

immo dignior sine dubio e. talis satisfaciendi mod: qui nec cum ijs ineptet.

Obiectiones Proponuntur

Mirum e. quod acriter ista hunc dicendi modum aliqui moderni insequuntur. 1° obiicit Granadus tract. 1. de incarnat. tract. 2. disp. 2. sect. 3, quod nullus Ds, quem ipse legerit, eum affirmat = et insuper quotquot illum retulerint, omnino reiiciunt, nam Basq. tanquam nouum ss, et a nemine traditum, Suar. tanquam valde falsum, et fauente heresi Monothelitarum reiicit. Rapessa ait, quod talis mod. loquendi illius malus e., et cum hereticis e coincidens.

R. cum salus ex inimicis nris proficua sit, ipse Pater Granadus videns praedictas censuras nimis excedere, addit, hunc dicendi modum longe distare ab heresi Eutichetis, unam solam naturam in Xo ponentis, et ab heresi Monothelitarum, nullo modo actum voluntatis creatae in Xo Dno admittentium. ipse Pater Basq. disp. 15. cap. 5. n° 38, valde miratur aliquos recentiores, ausos fuisse affirmare, istam ss fauere hereticis, nitatq. pretiosum reddi-xisse, et bene illi trepidauerunt, ubi non erat timor.

R. obiicit 1°

Ex D. Damaseno sic dicente: si in Deo voluntatem unam opposita diximus, voluntatem a Patre distinguimus, quem ista in hunc modum ponderant, nam actus voluntatis diuinae, e omnino idem in tribus personis, unitate simplicitatis: ergo neq. fit ita actus Vt in filio opponere moralem cum operat. humani Xi Dni. aut ursolus Damasenus, dicit quod hoc e, ipsa fides tenet, quod si poneret operatio diuina, etiam diceret Pater et spiritus Stus satisfacere in natura assumpta, hoc e. falsum: q.d., ex quo seqr, sequela P. quod eadem volitio e, qua filius satisfacit et meret, et qua Pater et Spiritus Stus volunt, siquidem e. una et indiuisa: ergo qua race filius media hac volite, satisfacit, etiam Pater et filius satisfaciunt.

R.

q

R. q. lt sit eadem entitas Volitis diuinæ in concando, n.t. e eadem entitas in denomando quoad pti diuersa plonas, quas notat, ut pt in exemplo esse diuinæ, quæ lt sit eadem in tribus plonis, tamen ut in Patre denotat innung, & denotat pr̃stat a seipso, ut in filio, e nequ in Patre, prius quo generatus, in filio a tlis illis = D. si adhuc instet, hoc est Verum in notatis intris, qlis st psonalites, n. a. in notatis extris, in his n. Verum e, quoia opera Trinitatis adextra indiuisa st supti identitate Virtutis, qua oes tres plonæ decurrunt, n. q. bene arg., a. Uno exemplo ad aliud = R. optimus e exemplus, Maq nulla e instantia, n. qlibet hio diuina filij; & si instet aliud adextra, neq. pi Volitis Creatæ Xi Dni, q. in ipsis notatis intus, diuersa prestat denominatis, ex qbus sequitur, diuersa denominatio in extrio notato nequ hunc; eadem neq. q. Volitio diuina ut in filio, denomat ipsus Volentes mori in nam assumpta, Patrem a. n. denomat Volentes mori; q. Volentes Vt filius eius moriatur, & idem de spiritu S., & hoc sup pti diuersa plonas, quas notat, Cu q. illa plona filij assumpserit humanitatem, inde e q. Volitio diuina solus ut in filio, coordinat Volit. Creatæ, Vnius actus faciendo cu illa, n. a. ut in Patre, neq. ut in spiritu S.
V. neq. Pater, neq. Spiritus S. dicunt media Volitione diuina mereri, neq. satisfacere, neq. deponere cu Volit. Creata, neq. hoc magis difficultatis continet, quam q. Vna & eadem sit pti diuersa notata, diuersas prestet denominatis, q. ptes incruatis, neq. eadem Vnio, & denomat magis recipientes, & denomat sic infantes.

Dobjes: actus Volitis diuinæ n. e meritorius, aut satisfactorius ex se, q. neq. cu Volit. Creata, Vnus constituere operatis meritorius. ans. e certus, & conseq. p. quia Vt ex actu imperante & imperato, coalescat Vnus meritorius, necesse e, q. ab actu imperante, deriuet meritus in actus imperatus, & eo ipso q. Volitio diuina in se n. sit capax meriti, n. pote ex illa deriuari meritus in Volit. Creatæ: q. Vo a. e bona. maior e certa, Vt pt in exemplo Charitatis imperantis, quilibet alius actus Virtutis, & etiã in actu Volientis imperante actus Virtutis sensitiuæ, in qbus apparet, q. libertas q. sensitiuæ

re

redundat ex libertate Voluntatis, quae imperans, & sibi meritum vitalitatis, ex imperio Charitatis. Minor autem in qua est difficultas, sic probatur: quia negatur dari dennatio in actu externo imperato, nisi supposito quod reperiatur in actu imperante, quia ex actu imperante, pertinet dennatio in actum imperatum: sed cum Volitio divina, in se sit incapax meriti, non potest ex illa derivari talis dennatio in actum imperatum.

Respondeo ad argumentum, quod dum primum probat Volitio divina, non esse unum morale cum Volitione sua, ea ratione, & ex proportione, qua in his dicatur actus imperans & imperatus esse unum morale, sicut hi dicuntur actus vitales eiusdem naturae, & suppositi; illi autem quos nos ponimus, & si pertineant ad idem suppositum, tamen important rationem diversae naturae completae. Secundum ad argumentum: Respondeo non esse de ratione talis actus imperantis, & imperati, quod in actu imperante reperiatur formaliter illud quod in imperato participatur, tamen minor praecipua non potest derivari meritum in actum imperatum, quia licet conveniat actui imperanti formaliter non modo in fluentiae, sed modo, itaque sicut actui divino, quod licet in se est, non conveniat formaliter ratio meritorii, sed satisfactorii, potest tamen, & de facto convenit per modum prius influentis, ita ut in natura assumpta, reperiatur meritum formaliter, quod conveniens a tali actu imperante, ita ut virtus tali altiori coordinetur, quod sicut se habeat, sicut movens secundo motum a priori movente. Ut patet in exemplo personalitatis divinae, dignitas non meritoria, quae competit personae secundum se, non competit illi, nisi in ordine ad naturam assumptam, tamen tamen propria naturae Verbi, neque potest mereri, neque satisfacere, sed est prius dignificandi operationes suas Christi, sic Volitio divina, & licet in se, & in propria natura, non sit capax meriti, tamen est prius communicandi valorem actibus imperatis Christi, ita ut illis conveniat formaliter, quod Volitio divina competit eminenter.

3º obiicitur: quia principium meriti talis operationis, tamen est metaphorica, & propria est spiritus Voluntatis, & hoc nihil conducit ad valorem talis operationis, quod autem nihil conducit. Minor: quia tali modo morali, est principium actus satisfactorii, sicut unum

Cu Volontate divina, ut Vnitate Hitili, & illa nes poiunt Vt regu cu Spiritu, nec ex parte hoc hant Valoz infinitu: g impotiuncy e talis Vnioz Vnionis. //

R tale Vnionz non solu ee methaphoricq, d. Vera, & realy, moralez, qlis inter nos dat. inter actu imperantz & imperatu, qualy n. dicitur methaphorica Vnio abitta morali; na methaphorica in eo dicitur, g figuratiue Vnu sit aliud, sicut tota Ecclesia, dicit Vnu corpus Xp. a capite, & nos membra; talis a Vnio inter hec extrema in prpria e & figuratiua, & sufficit ad caicendu iustis operibz aliqua dignitaty, derivata a cap. Xo. n. ia a Vnio moraly aliq amplius e, sicut oritur ex Vnitate supp. ti, hec n solu sfitate Voluntaty, d. ex ratione mouenti & moti, Vt ig explicatu e. //

4º obies: na si operati Hitili, & diuinti, posent Vnu operatu componere, posent ee duo pria quo pattialia: g posent dari duo pria quo radicalia, que Vnu nag componerent. co pt, na ex Vnitate Vnu operatu Vna eius infecunt S.P.: g ex dpart. duarz operationu, sequet Vnio, seu compositio duarz naturarz, e heretis Euthichiana. //

R Vnu. do. ans: si posent componere Vnu operatu reali phice, no. ans. morality n. ans; ex Vna n. operati Vnitate phica reali, bene infert. Vnitas nat, n si ex morali Vnione duarz operationu, infert confusio duarz naturarz, sicut in hac ex Vnione actu imperanti Cu imperato, n segu, neq. actu ipsu ee reali & phice Vnu operatu, neq. potentias ipsas permisceri, aut confundi; d. adhuc manent phice, & reali diuiza. //

Vltimo obiicit: g Volitio diuina, n potest cadere sub merito passiue, n n. dicit iusty mereri ipsu actu diuinu, quo Deus sibi illi conferre premiu: g nec poterit cadere sub merito actiue sumpto, & dun n poterit in recto supta, simul cu actu creato Xi Dni, in racione raoz meritorie, l, satisfactorie.

Coa pt

Coa pt a paritate racy, n. n. minoris dignitatis e diuina Volitio, ... tig meriti, & p.t prig illig, si g negt ee tig in recto supta, ... inquibit ee prig.

R. g. defacto nullg actg Diuing in recto cadit sub merito pariale supto, bene g in obliquo; etenj pramig, q defacto ... Semp e alig ... nisi ... poa ablidata g Volitio ipsa diuina cadat sub merito infito; gle e meritg Xi; Vt si Pater ... incarnaret in premig incarnatis filij, operatio theandrica Patrij, poret ee tig, & premig operationis theandricae filij, cg e meritg Xi ... posit saluari in assupt. aliciug nae creatz a personalitate diuina, inde e ... meritg Volitionis diuina, passiue suptg, & si n ... alijs iustis, posit g saluari in aliciug psong diuing inaliqua nae assupta: & hec de hoc dubio.

Disputatio 2.a
De motiuo incarnationis

Dubium 1.m super 3.m art. D. Thomae
Si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset?

Dicimus Deum ... assumere, ad hunc ... existente pecco Adami, ... in ... Theory ... carnat ... cu pecco ... nulla ... in eo ... Deg ... nullo existente pecco ... defacto ... Thom ... inVi ... secuti ... in illa ... disponit ... Adamg n peccaret. ... in hoc sensu D. Th. ... Inst. cap. 1 ... quaestio magnae auctoritatis ... Theologi ... diuinatis ... quae praesentis disputationis ... videt, ... alig ... in illa ... Arduenig, n ... ex reuelatis ... fine ... a ... secuti ...

ueratis

uerat, nullus dat̃ oriri, vel diminutio aliqua probabile indubitum sit. = Vt sensus huius motivi, an ex vi præsentis decreti, Verbum carnem assumeret, quid idem est, ac inquirere, an detur in Deo decretum efficax mittendi filium suum in carnem, non connexum cum peccato, seu ab illo præscindens; an omne decretum efficax, quod in Deo datur de incarnatione, sit connexum cum peccato; ita ut hoc vel dicat, non veniret Christus ex vi præsentis decreti Adamo non peccante; vel illud asserat, adhuc veniret, non existente peccato.

Inqua difficultate in ratione opp. versatur. Prima docet incarnationem Verbi fuisse a Deo efficaciter volitam decreto, alteri tracto ad substantiam absolute, et disiunctive ad passibilitatem, vel impassibilitatem; altero tracto ad circunstantiam passibilitatis, illudque independens fuisse a prævisione, et a futuritione peccati; istud vero a peccato fuisse dependens, ac proinde venturum Christum ex vi primi decreti, Adamo non peccante, non quidem in carne passibili, sed in carne impassibili. hanc tenet Scotus, quem sequuntur eius Discipuli, et extra eius scholam aliqui Jesuitæ, inter quos Hurtado, et Suarez, qui tamen inter se non omnino conveniunt, sed in diversos modos defendendi abierunt, quos prolixum nimis recensere. Videatur, si placet, apud Mag. Joannem a S. Th. in hac disp. Videantur.

2.a docet nullum esse in Deo decretum efficax de incarnatione Verbi, quod non sit cum peccato connexum, ac proinde Verbum non venturum ex vi præsentis decreti, si peccatum Adami non extitisset. ita D. Th. in 3. dist. 1. q. 3. art. 3. et 1. p. q. [illegible] art. [illegible], et in præsenti art. 3. Angelicum Doctorem sequuntur omnes eius Discipuli, et in explicanda eius mente, nullus est discidium; aliqui non constituunt decretum incarnationis, post prævisionem peccati, ita ut remedium peccati, fuerit motivum illius, quæ sententia verior, probabilior, ac D. Th. menti conformior, ut videre est in Mag. Joanne a S. Th. ubi supra, et apud Mag. Cypriano in hac disp.; satis etiam probabilis est alter dicendi modus intra scholam D. Th., asserentium remedium peccati, non fuisse motivum, sed materiam mittendi Redemptorem, id est a Deo decretum ut fine, motivante; et talem materiam extra scholam D. Th. eandem tenet. D. Bass. disp. 10 cap. 2. Hugo disp. 7. [illegible], qui videri possunt in prædicto Mag. Joanne a S. Th.

Dicendum

Haec ait, et Patres auctoritate satis expresse affirmantes, Xum non venturum, Adamo non peccante. ita D. Aug. sermone 8 de Verbis Apostoli, super illud: Venit enim filius hominis, quaerere et salvare, quod perierat, sic ait, si homo non periisset, filius hominis non venisset, et 1.a ad Thimot, super illa verba: Xus Jesus venit peccatores salvos facere, sic ait: nulla causa fuit Xo veniendi, nisi peccatores salvos facere: et D. Leo Papa sermon. 3 de Pentechost. si homo in perfect, honore, quo creatus est permansisset, Creator, Creatura non fieret: et vix negabit. Patres, Atanat., et alii Ecclesiae PP., quorum verba adducit, et recte expendit Basq.: quod ex mente Patrum, Deus Carnem non assumeret, Adamo non peccante.

Cuius huius argumenti solutio est, loqui Ecclesiae P.P. de adventu Xi in Carne passibili; et sic verum est, non venturum Xum, Adamo non peccante; non a negare, quod veniret in tali casu, in Carne impassibili. et D. Th. ad hoc inquit: negatio quae potest verificari duobus modis, et ex eo quod nomo non fiat, non potest dici absolute non fieri; siquidem negatio absolute sumpta, omnes modos excludit. et quia ex eo quod Filius potuit [illegible], [illegible], [illegible]; si non [illegible] absolute non Carnem, sicut potuit Carnem [illegible]: quod si Adamo non peccante, Xus adhuc veniret, licet in Carne impassibili; falsa esset absolute Patrum locutio, affirmantium non venturum, Adamo non peccante.

Probatur D. Th. ad hanc figuram ducta: quia decreta Incarnationis, sicut supranaturalia, ex mera Dei voluntate dependentia, non nisi ipse revelat, nobis innotescere possunt; at quotiescumque in sacra scriptura de huiusmodi decreto sit mentio, semper invenitur connexum cum peccato Adami: ergo ex vitalis decreti, Xus non veniret, non existente peccato Adami: Consequentia legitima, maior autem est certa, minor sic probatur. Luc. illo 19: filius hominis venit salvare, quod perierat. et 1.a ad Thim. 1.o: Xus Jesus venit peccatores salvos facere: et 1.a Joann. 3: in hoc apparuit filius Dei, ut solvat opera Diaboli: ac tandem in symbolo: qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de Caelis: ergo sicut [illegible] decretum Incarnationis, ita connectitur cum peccato, quod illud supponit. Respondetur, in allegatis testimoniis, sermonem esse de incarnatione Verbi, non quo ad substantiam,

d. quo ad

d. quo ad circunstantiã possibilitatis, quã deffiret, deficiente pecco, n. a. deffiret incarnatio quo ad substã, quã poneret ex vi alterius decreti anterioris, ad illius substã trati. //

D. Itaque non solut. 3m instat: nã ex dictis testimonijs Scripturã, dhat decretũ incarnat. ẽe conexũ cũ futurit. pecci; at decretũ incarnat. n conexũ cũ pecco, ex nullo sacræ scripturæ loco collig. q. fictitium ẽ tale decretũ: min: p. nã si aliqd testimoniũ daret, maxime illud sapię &: antequã quidquã faceret a princ. &c. q. sa sapia increata ples inta prestanti: at hoc testim. n collig decretũ incarnat. cũ peccon conexũ: q. min. p. nã in tali testim. exprimit antecessio decreti incarnat. ad decretũ producendi creat.; ergo decretũ incarnat. fuit conexũ cũ decreto producendi universũ, alias Deus carne assumeret, n solũ hoĩe peccante, sed universo n existente, q ẽ falsũ: q. ex tali testim. n bene collig. decretũ incarnat. cũ pecco ẽ conexũ. // 2.° nã ex vi decreti trati de incarnat., ppter mysterij excellentiã, ponit incarnatio extra causas, cũ ex vi illius sit obiectũ scię visionis, cuius intuitu per merita Xi valorem, Deus gratiã contulit Angelis, et Adamo, ut fatet opp. tã; ∴ q. si illud decretũ n huit pro motivo, remedium peccati, incarnatio quoad substã, n huit pro motivo remediũ pecci, n potuit ab illo dependere, & sic remediũ pecci, n influxit in incarnat. existã. //

Dices: ex vi 1.i decreti, n ponitur incarnat. extra causas ad ẽte, d. substã in suo ordine, sit, in ordine intent.; ac proinde ẽt decretũ illud n huerit pro motivo remediũ pecci, potuit ad existã incarnat. includere movendo ad aliud decretũ, ex vi cuius accepit existã ad ẽte, et complete, sicut in nã sit intentio efficax dandi gloriã, et coronã, statuat illã futurã inchoative, & n moveat a meritis, nihilominus ppter merita dat in execut. q. dat alia voluntas executiva, quã vult cẽ gloriã illã, in execut. tribuerũ, ppter merita — D. Itaque instat: nã ẽt illud 1.m decretũ, n sit causa adẽqta incarnat., d. requirat aliud decretum executivũ; ẽ tñ causa ad ẽta in ordine intent.: q. ex vi illius debebat poni incarnatio extra oẽs causas, pertinentes ad ordinem intent., ut causa

finalis

finaliter spectat ad ordinem intentionis: quod ex vi talis decreti substituit incarnatio extra causalitatem finalem; et ita non restat locus concursus alterius causae finalis: Explicatur: Illa intentio efficaci dandi gloriam non est adhuc, nam adhuc est supposita tali intentione; ideo remanet locus concursui meritorum, quia influxus moralis illorum non est finalis, sed efficiens; et non pertinet ad ordinem intentionis, sed ad ordinem executionis; in intentione enim tantum hoc quod est dare gloriam, ut primum meritorum, praecedit in illo decreto pertinente ad intentionem efficacem: Sed ex hoc relinquitur argumentum, nam eodem modo debet intendi incarnatio, ex vi illius decreti, ut ponenda in executione in carne passibili, et propter remedium peccati, ut salvetur quod habet scilicet ratio efficacis.

Denique 3° et simul explicatur vera exigentia solutionis: nam si Deus non ponat peccatum Adami, Christus non veniret, neque in carne passibili, neque impassibili: quod ex vi praesentis decreti, nullo modo veniret. contra est, quia quoad ipsum, decedit a maioris, nam cessante peccato, variatur positio, quoad vim: nam in Deo non fuit decretum efficax incarnationis in carne impassibili, si peccatum non fuerit, neque sit futurum, decretum d. efficax, debebat certe sortiri: quod nullo modo ex vi praesentis decreti veniret Christus, nec in carne passibili, neque impassibili. Dicendum est decretum illud solum fuisse latum ad substantiam incarnationis, non vero ad circumstantias passibilitatis, vel impassibilitatis, non erunt vera argumenta. Nam contra: nam ex vi decreti lati praecise ad substantiam incarnationis, neque tamen in re ipsa poni incarnationem: quod ex vi talis decreti, non potest assignari incarnationem sola, non existente peccato: ante enim non incarnatio neque tamen potest poni abstracta a circumstantiis passibilitatis, vel impassibilitatis: quod ex vi huiusmodi decreti, non poneretur. contra est; nam eo modo quo ponitur effectus in re, quoad substantiam, et circumstantias, intenditur per divinam voluntatem, si efficax sit, alias aliquid in re accideret, quod non esset a Deo intentum, et sic esset casuale; sed quod incarnatio in re non possit poni abstracta a talibus circumstantiis, neque tamen sub tali abstractione efficaciter intendi a divina voluntate.

Ipsa ratio: nam intentio efficax dandi gloriam est ratio quae, non solum respicit substantiam gloriae, sed etiam magis illum, quo dandae est, nempe per modum coronae in tali, vel tali gradu: quod sibi efficax decretum incarnationis. Contra est: ipsa magis connexionem habet gloria cum suis differentialibus circumstantiis, nempe est, vel gratuito, vel ex meritis, liquide utroque modo potest dari, quam incarnatio cum conditionibus passibilitatis, vel impassibilitatis, et gloria intenditur efficaciter, ut determinans circumstantias quibus integre conferenda est: quod sibi decretum efficax incarnationis

nullo modo

nullomodo procindit a circumstantijs, quibus in re venit, & sic supposita fuerit in carne passibili, non existente peccato, nullomodo veniret." Et ratio est quia, licet aliqua ratio Christi
quod Dominus venit, non solum propter remedium peccati, sed propter alia motiva sufficientia, tamen ex eo quod
ipsum motivum deficeret, scilicet remedium peccati, non ex inde aufferebantur alia, propter quae veniret.

Hoc etiam facile vincitur: nam ista motiva, si quae in scriptura reperiantur, possunt stare
tamquam causa incarnationis decreti, sed inadaequata et partialis: sed dici non potest, nam sicut & quaedam effectus
plures causas totales implicant, ita & plures fines adaequati, seu plura motiva. dato quod hoc ex parte
relicta repugnet, de potentia ordinaria, id dicere, quod in veniendi ejus nunquam non Deus
pro intendit, nisi intra se subordinata. Nam quod sit motiva partialia: quod propter nullum
illorum seorsum, venisset Christus Dominus, & sic neque propter remedium peccati, quod est contra sanctos
Patres, & contra symbolum fidei: contra, quia nam illa dicit simpliciter causa, a qua simpliciter
pendet effectus: sed a causa partiali non pendet simpliciter et absolute effectus, sed dato tali causa
non dat tamen esse effectui, quod ab illa non pendet simpliciter effectus, & sic falsum esset dicere quod propter
nos homines, & propter nostram salutem, absolute venit Christus, nisi simul etiam addantur alia
motiva partialia, quae est absurdum."

Dico 2º: probabiliter est, quod praevisio peccati fuit
ante decretum incarnationis, & non ad illud subsecuta, ut volunt alii Theologi, & breviter
probatur: nam si decretum incarnationis non praecessisset praevisionem peccati, nulla assignatur
ratio quod Verbum potius veneret in carne passibili, quam alia, nam ante
praevisionem peccati, nullum datur motivum potius ad istam ad assumendam
carnem passibilem, nam passibilitas carnis ad nullum alium finem deducere potuit,
quam ad redemptionem a peccato, si quod non praecessit cognitio peccati decretum tale, non
haberet specialem causam determinantem ad carnis passibilis assumptionem."

Et si dicatur praevisionem peccati, & sic non praecesserit tale decretum, fuisse simul cum illo, quae fuit in
intentione incarnationis simul demonstrabatur medium, quo exactionem executio ponenda, nam esse medium redemptionis"; sin contra: nam si in tali decreto aderat cognitio peccati futuri, cur potius non diceremus fuisse motivum, quam medium, cum hoc sit magis idoneum Scripturae; aperte nam Scriptura testatur venisse Christum
Dominum propter peccatum, sed si permissio peccati, esset medium, & non motivum, potius oppositum debebat
verificari, nam esse quod permissio esset propter Christum, & non e converso: sed sicut potius: nam de ratione medij est quod sit propter finem: si quod peccatum, seu permissio illius, ut fieret redemptio, esset medium,
propter

[illegible] incarnat., redemptio ċet [illegible] incarnat., & in incarna-
tio [illegible]

Argumenta solvuntur

Arg. 1. q. remedium pecci, n. fuit principale motivum incarnat., q. illo
[illegible], adhuc n. defeceret incarnatio. cons. P. q. mysterium incar-
nat., revelatum fuit Adamo in statu innocentiae, Ut docet D. Th. 2. 2.
q. 2. art. 7, & tamen n. fuit illi revelatum suum peccatum futurum: q. peccatum n. fuit
[illegible] incarnat. — R. neg. ant., ad cuius prob. ans., cum eodem D. Th.
[illegible] mai. & min., & negat. cons., q. n. est inconveniens, q. alicui reve-
[illegible] effectum, n. revelata causa, sicut Joseph revelata fuit eius exal-
tatio sup. fratres, n. tamen illorum venditio, quae fuit [illegible] causa, seu occa-
sio. Sic Adamo alia eo q. revelaret eius peccatum, q. fuit causa, re-
velatum est effectum incarnat.

Instabis: q. naturale est hoi cognito effectu, appe-
tere cognit. causae, Ut docet D. Th. 1. p. q. 12 art. 1, ve. causa, n. cognita,
[illegible], & anxietatem illi acrescit, at in statu innocentiae, [illegible] [illegible]
Cognoscat: q. n. solum effectum, s. etiam incarnat. causa, Adamo revelata fuit.

R. incarnat.
[illegible], n. solum fuisse ordinatam ad libertatem hoi a pecco, s. etiam ad gloriae
[illegible]; in tali q. statu, [illegible] Adamo n. fuerit revelatum remedium
pecci, revelatum fuit gloriae [illegible], Ut docet D. Th. 2. 2. q.
2. art. 7, & hoc fuit sufficiens, Ut ab illo quacumque an-
xietatem tolleret.

Instabis: hoc in [illegible]: nam Ut ab illo tolleret an-
xietatem, necessaria erat revelatio [illegible], [illegible] n. [illegible] naturale
desiderium cognoscendi causam, cognito effectu, nisi causa adaequata cognoscat.:
q. si sola gloriae [illegible] Adamo revelata fuit, [illegible] causa
adaequata, [illegible] naturale desiderium eius, n. quiescet.

R. dist. mai. cognita causa
inadaequata, n. quiescit desiderium, q. dependentia est a causa, intrinseca, [illegible],
[illegible], concedo, [illegible] dependet, n. [illegible], q. tunc
sufficit revelari causam, quae quo ad sufficientiam adaequata sit; & q. dependentia

ir-

incarnatus a remedio pecci, non ei illi intra, sed ex voluntate extra Dei, talias dignatio gloriae, quae est ex se, est sufficiens motivum incarnationis, ut sit quod nulla remaneret anxietas in Adamo, ex eo quod remedium pecci illi revelatum non fuerit.

Sed adhuc replabis: nam si Adamo, supposita illa revelatione, proponeretur haec quaestio, an veniret Christus, ipso non peccante, sine dubio affirmative responderet, sed hoc iuditium non erat falsum, quia status innocentiae falsitatis capax non erat, ut docet D. Th. 1 p. q. 94 ... verum erat dicere Christum venturum Adamo non peccante: probatur minor: quia Adamus responderet iuxta revelationem illi factam, et iuxta illam affirmativum ferret iuditium, siquidem revelatum ei fuerat motivum incarnationis independenter a pecco: ergo verum erat dicere Christum venturum, adhuc independenti a pecco.

Respondeo negando maiorem, ad cuius probationem negatur ... maior, sine dubio non falleret Adam, si iuditium ferret iuxta revelationem illi factam, cum illa non fuerit de motivo adaequato, quod de facto fuit Deus; ut adhoc, id est venies, vitandum, dicendum est solum fuisse iuditium de possibilitate incarnationis, independenter a pecco, non autem de eius futuritione, quia ecclesia hanc, divinitus praevenisset, ne iuditium ferret ad vitandam deceptionem, illi statui repugnantem, ut in simili docet D. Th. 1 p. q. 94 art. 4, in casu quo aliquis Adamo in statu innocentiae diceret aliquam falsitatem de futura contingentia, quorum notitiam non habebat, quia Deus praevenisset a Deo, ne praeberet assensum tali falsitati.

2º Arg. quia praedestinatio Christi Domini fuit prior decreto permittendi lapsum ... quia decretum permittendi lapsum fuit prius decreto permissivo pecci: ergo praedestinatio Christi fuit prior decreto permissivo pecci; ac proinde veniret Christus Dominus existente pecco, et ... videns, et a ... ... prius independet a posteriori: quia si praedestinatio Christi fuit prior decreto permissivo pecci, independens est ab illo: minor in qua est tota difficultas, probatur ex D. Paulo ad Colossenses 1: ubi Christus appellatur primogenitus omnis creaturae, quod de Christo in hoc intelligunt Anselmus, Theophilus, et alii, et non est primo-

genitus

genitus tamen: quia est primogenitus in intent., et praedestinat. divina; ac proinde eius praedestinatio praecessit decretum productionis rerum.

2. Prima ex illo Pauli ad Ephes. 1.: elegit nos in ipso, idest in Xto. Domino, ante mundi constitut.: ergo electio praedestinatorum in Xo. praecessit constitut. mundi; at illud ante non denotat solam [illegible], alias nil designaret manifestius, inquo praedestinati, reliquas creaturas antecederent: ergo denotat antecessionem electionis, seu decreti productionis mundi. Ex quo evidenter colligitur antecessio praedestinationis Xi: cum Xi praedestinatio prior sit nostra finaliter et exemplariter, ut docet D. Th. infra q. 24 a. 3 ad 3. Secunda ex illo Proverb.: Dominus possedit me ab initio viarum suarum, antequam quicquam faceret a principio, quae loca de sapientia incarnata intelligunt Basilius, Augustinus, Ambrosius et multi alii: ergo Verbum incarnatum fuit initium operum Xi, et non in temporali executione, ut patet: ergo fuit initium in divina intentione; ac proinde eius praedestinatio praecessit decretum productionis rerum. Demum quia ratio est: cum sapiens maxime ordinate volens, prius vult finem, et ex mediis illa, quae sunt fini propinquiora, et ad manifestationem divinae bonitatis, quae est finis a Deo intentus in productione universi, propinquius accedit incarnatio Verbi, quam omnes aliae res creatae, cum omnes illas in perfectione excedat: ergo Deus semper volens ordinatissime, prius intendit in ordine ad manifestationem suae bonitatis, incarnationem Verbi, et postea ordinem gratiae, ac tandem ordinem naturae, ac proinde decretum incarnationis prius fuit decreto productionis rerum.

Huic argumento, respondet. R. Mag. Th. 1. e Torreso, Araujo et aliorum negantium maiorem. Et ad 1um testimonium respondet 1o. Pauli referendo non esse ad divinitatem Xi, quia illa illexit Ambrosius et Augustinus, referunt praedicti A.A.; 2o. admisso quod referatur ad Xi humanitatem, dicit Xum vocari primogenitum omnis creaturae, non antecessione, sed dignitate. 3. Vocari primogenitum, idest, prius praedestinatum, praecedentia relata, non ad productionem rerum, sed ad illas, quae electae sunt in ipso, seu, ad ipsum ordinantur, ut ad signatorem gloriae

2um testimonium, 2x etiam adhibet solutio. 1o eparlante non dicere antecessionem ad decretum productum rerum, et ad illarum temporale productionem = 2o, admisso parlante, sumi comparative ad decretum creationis, non dicerent prioritatem durationis, aut naturae, et principalitatem electorum in Xo, et maiorem eius dignitatem quo sensu, interpretatum est Theologi illatio a Joann. Baptista, qui post me venit, ante me factus est. idest, me dignior, et mihi praelatus.

Ad 3um testimonium, 2x etiam adhibet solutio. 1a est, sermonem esse de sapientia increata, quae est initium viarum Dei, quae in Verbo, sive Patris, dictavit universa, iuxta illud genes. 1 in principio creavit Deus caelum et terram, id est in Verbo, ut interpretatur Hieronimus. = 2o Xum dici initium viarum Dei, fidei, operis redemptionis, et gratiae evangelicae.

Ad ultimum probatur gravem petitionem Rdo: maius debet prius velle quae sunt fini propinquiora ordine effectionis, in eventu, non maius ordine caritatis, sive intendendo in ordine ad finem praeced. maius. Xus a Domino sit perfectior universo, et ordine gratiae, non est propinquior fini a Deo intento ordine caritatis, tam res naturales, et ordinis gratiae in attingendo finem a Deo intentum, sive manifestationem suae bonitatis, a Xo Domino, ut ab intermedio, dependeant, et se ipsis immediate, ad praedictum finem ordinantur. ac proinde, potuit Deus, et decernere omnia simul, sive unum ad alium ordinare, pro libito suae voluntatis; cum quo hoc quod de facto viguerit, ex scriptura, et Patribus venandum sit, ex illis constat Deum pro optima salute decrevisse mittere filium, ac proinde non prius praedestinasse, quam mundum crearet, et peccatum permittere statuerit.

Arg. 3o: q. a Xus Dominus praedestinatus est caput hominum, et angelorum, et finis prius illius, et amatur, ordine intentionis, quae ea, quae sunt ad finem: ergo prius illius in Deo decretum in ordine ad incarnationem, quam decretum in ordine ad alia, quae ad Xum finem ordinantur. Probatur: quia per Xum Dominum ordinantur universa. iuxta illud 1 ad Corinth. 3: Vos autem Xi,

Xus a.

Xus a Deo: et ad Eph. 1: ipsum dedit caput super omnes electos: quod admiring ordine intentionis prius fuit volita incarnatio, quo quaecumque alia res." ita sing. mag: Xus Dnus e finis omnium Creaturarum, et naturali n° magis, ex di- vina ordinatione magis, et sibi sing. mir: finis propter amatur, quaecunque ad finem, ea ratione, qua talis finis, d. et Minister, n. et eodem modo explicatur ab alio Dnus, ex locis sacrae scripturae desumptis; Xus n. Dnus e finis omnium rerum naturalium, et supernaturalium, n. sm. se, et ideo subita vi- sceratalis supponunt praevium, Cognitum, et amatum ante praedestina- tionem Xi Dni, cui ex libera Dei Voluntate, post sat ordinationem ut stat te sing. eius, n. absolute, d. ex ordine ad reparationem, et sic dicitur finis repa- rans, perficiens, et excellens; subitaque sideratur e. l. intentionis, n. v. absolute."

Arg. 4° potest ex praecedentibus: Nam Xus Dnus praedestinatus e post praevisionem pecci, n. certe praedestinatus, et finis omnium praedestinatorum, sic o e falsum: d. sequela prob.: nam praevisio pecci, supponit Demonis pec- catum, siquidem fuit praevisum peccatum hominis ex Demonis suggestione; et praevisio pecci Demonum, simul fuit cum praevisione gloriae Angelorum; ergo Xi praedestinatio iam supponeret gloriam Angelorum, quae alia ratione sit prae- destinati: ut R. d. sequela, ex qua nihil infertur; Xus n. Dnus e finis omnium horum praedestinatorum, tunc v. Angelorum solum est v. authoritativum, n. quoad gloriam substantialem; d. quoad alia bona accidentalia, quo sufficit ut adeo ut ab Dignatorum, omnia referantur. V. D. Th. q. 29 de verit. art. 7° ad 5. ait de Xo Dno, quod Angelis, quantum ad praemium essentiale nihil meruit, valet tamen quantum ad praemium accidentale.",

d. ita acceptat ipse ex eod. D.

Th. sup. Cap. 1° Joannis lect. 10: quod de plenitudine Xi, omnes acceperunt Apostoli, Patriarchae, Prophetae, et iusti, et omnes Angeli; de ex meritis Xi fuerunt praemium essentiale cuiusti hoc: quod sibi et Angeli, R. suff. ex- ti saluari. Vba D. Th. pro hoc, quod Angeli acceperint aliquod praemium ac- cidentale, ita ut omnes acceperint sm. augod distributum a Dnodo, hoc praemium essentiale, Angeli v. accidentale." d. instabis: quod gratia Adam in statu innocentiae fuit per Xum: quod n. fuit praedestinatus post peccatum, Xus Dnus: conc. 1°: nam in illo statu fuit iustificatus ex fide Xi venturi, et

Remuneratoris gloriae; de illo non fuit revelatus Christus. Dices: 2° Christus Dominus fuit in statu Xi meritorius in tali iustificatus. Consequens: nam inde influit omne Xi meritum, quod per eius fidem iustificat: quia fides ... 1° sed ad ... ans: nam fides, quam habuit Adam post peccatum, fuit ex meritis Xi: ergo et fides, quam habuit ante peccatum. Consequens pro, nam eadem fuit fides in Adamo, sive ante, sive post peccatum, licet pro illud non fuerit interrupta.

Resp. ad 1m probat. neg. ans., ad cuius probat. dicat, fides Adami, non fuisse ex meritis Xi, licet de illo fuerit revelatus, non enim quia pro fide attingat, necesse est, quod influat meritorie in subiectum credentem, ut potuit here fides Xi, ut remuneratoris gloriae, non autem ut autoris suae iustificationis = 2° dic. cum Cypr. ... fides Adami quoad illam specialem revelationem de Xo, potuisse esse ex meritis Xi, ia praedestinatione decreto; quod subsecutum fuit ad praevisionem sui peccati; et decretum dandi illi gloriam fuerit prius, quam decretum incarnationis = Ad 2m Resp. eodem modo ex vi ... solutionis, ia in sinuato, non omnia, quae inter se sunt, eodem ordine servant in via executionis, quem habent in via intentionis; sicut neque ex eo quod plures homines fuerint iustificati ante adventum Xi, non bene infertur prius fuisse praedestinatos, quam Xus Dominus et sic adhuc instes: nam pro illo statu innocentiae vere fuit Ecclesia: quae dicebat ordinem ad Xum Dominum non solum ut ad obiectum cognitum, sed tanquam ad caput, siquidem Ecclesia non est sine capite, ex quo ulterius infertur, quod fuerit influxus Xi Domini in tali gratia, sicut caput influit in membra. R. 3° ans. Dico: 1° dicebat ordinem ad Xum, quod in potentia, non vero ut ad caput, stat enim 2°, gratia non illius status, non fuit quoad membrum actuale per influxum Xi; sed Adam erat membrum remotum habens ordinem ad Xum, cuius influxus nondum inceperat, nisi post eius peccatum.

Arg. 2° a divisione assumptum, nempe quod gratia Adae in statu innocentiae, fuerit ex meritis Xi: nam illa gratia fuit effectus suae praedestinationis, sed praedestinatio Adae fuit ex Xi meritis, et posterior praedestinatione Xi: ergo sicut ipsa gratia, et ut prius fuit decretum incarnationis, et antea ad omne peccatum: maior, quae est difficultas, probatur: nam per illam gratiam fuit adeptus aliquem gradum gloriae: ergo illa gratia fuit effectus suae praedestinationis. Consequentia est legitima, nam effectus praedestinationis est omne, quod per modum meriti ad finem gloriae ducit. ans. probatur: nam de facto aliquis gradus gloriae, quam habet Adam, correspondet gratiae, quam habuit in

statu

statu innocentiæ. // Et ipsi: nam si illa gratia fuerit interrupta per peccatum, et omnia merita ante peccatum reviviscunt per subsequentem pœnitentiam: ergo nunc in statu gloriæ correspondet aliquod præmium talibus meritis. //

Cujus solutio hujus argumenti est, quod gratia illa, ut collata, non fuit effectus prædestinationis Adæ, bene tamen ut restaurata per subsequentem pœnitentiam. // Nam quod merita cujuscumque justi, in ipsum reviviscunt, in quantum cum illa habilitas obstaculi peccati, co... manent in acceptatione divina, ut sublato obstaculo, suum sortiantur effectum: ergo si nulla acceptatione non habebant ex se efficaciam producendi ad gloriam, non poterant illam habere, etiam sublato peccato: et ideo si pœnitentia in ipsum recuperat illam, in quantum removet impedimentum peccati, et remotio impedimenti, non dat talem efficaciam: ergo in tantum possunt illa opera producere ad gloriam, in quantum ex se habent talem efficaciam, ut sic ex se effectus prædestinationis, sed nullo modo correspondet illis aliquod præmium in gloria. // Resolutio insinuata, quæ sine dubio, vera est, ad cujus impugnationem: merita mortificata, manere quidem in acceptatione divina ut transmitti potentiæ ex vi illius status, in statu gloriæ, non efficaciter, nam quoad sufficientiam, et quantum ad ipsum in actu ... non autem efficaciter, etiam efficacia hæc, convenit illis post peccatum, quia tamen gratia reparans fuit effectus prædestinationis, prædestinatio autem est providentia efficax. //

Arguitur 6. nam si incarnatio esset post ... remedium peccati, duo sequerentur inconvenientia, primum quod Deus ordinatus, inordinate fuisset, siquidem ordinavit majus bonum in ordine ad minus: hoc est absurdum: ergo. Sequela: quia hominis redemptio, longe inferius bonum est quam opus incarnationis: ergo ordinavit Deus majus bonum in minus: secundum, quod sequeretur prius esse hominis prædestinationem, quam prædestinationem Christi, quod est omnino falsum: Sequela: nam prædestinatio Christi, in ... in quantum supponeret voluntatem absolutam, et efficacem liberandi homines a peccato, siquidem propter motivum hoc, decrevit Deus incarnationem: sed hæc voluntas liberandi homines a peccato, est ipsa prædestinatio, sed ab hac volente ortum habet gratia Christi prædestinatio, posterior esset hominum prædestinatione. // Respondetur, ad cujus probationem: hominis redemptionem non esse finem, cujus gratia, (finis cui) sed finem effectum; hunc autem non oportet esse præstantiorem sua causa; hoc enim proprium est solius finis, cujus gratia. Ut patet in exemplo: si quis offerat sacrificium missæ pro salute Petri,

non ordinat

n. ordinat maj in min, q. talg Petri, n. e finis, cuiq gra, d. finisessq: Sic discurrit Cy pullo, cui adiungi pote doa M. Joann. a S. Th. q. cu dicit redeptio ee motivq incarnat, n. e sensq, q. sicut, d. illiq q. incarnatio Vt Valens ad redeptionem hoiq, e rao eligendi illa; sicut ipsi cit, Vnuq q. ee sop. ptasuq operatq, illiq n. o ptillq preciscive, d. optiuse Vt; sicut dicit hoc reg. & sicait D. Th. 1. 2. q. 12. hoc ipso, q. e aliqd Valere ad pta, e rao eligendi illud. V. sibi fuit rao eligendi incarnat, hoc, q. e Valere ad hoc redeptoq. ,,

At Din Wenienf neg. sequela, ad cuiq pbat R ab aliq bq eq Voluntq liberandi hoes a pecco, nec ille rapq stinat, aliq oes cent pr. stinati, d. ee Voluntq liberandi eos a servitute Diaboli, Iferendo media, qbq, quoad suffiq, possent liberari. Sic Cy pullo = d. Ista Vid. tree ng ea g. ta, q. erat Iferenda p Xu, q. n. si p Xu: q. g. iq supponebat Xi prestinatq; sin p Xu: q. stra ipsq Mag; q. tenet oq gra post peccq Ada, ce ex meritis Xi = Rg. cu M. Joann. a S. Th. 7. ans & ving. n: presupponet Voluntq redimendi hoes, prius quq Xi incarnatq; rlok ptq inquq Vt motivq Volendi, d. Vtq p. voluta, n. o: itaq q. effq caq e motivq Volendi ipsiq caq, n bene segr, q. Voluntas effq, Vt p. cedentis a tali caa, sit ita prior Volit. caa, Vt n. sit per caa, immo oppq segr, cu ideo eligat ca, q. e caa talis effq; v. Voluntas effq, n. e independens a caa, & sic Voluntas redeptoq + redeptis p Xu, Vt caa, & redeptio ipsa e prior, Vt motivq Volendi, n. Vt res p. rius Volita. ,,

Vtsi inhes cu Sorca: q. D. Th. in hoc art. 3. Solut. ad 4. Iparat remediq pecci, ad Voluntq incarnatiq, sicut oiat. Sanctorq ad salutq hoiq prstinati: d. orat. se hent Vt mediq ad hunc finq: q. sibi remediq pecci, n. e motivq, d. mediq ad incarnatq. ,, Rd. Thq solq afferre exq plq q. ad hoc q. prstinao pote supponere pscia futurorq, ita Vt sicut Vng effq prstinatq, Vt salq hoiq, Vt implenda p orat. supponit prscia orationq, ita prstinao Xi pote supponere prscia pecci futuri. ,,

Arg. 7. q. ex coq, q. prstinao Xi Dni fuit ex motivo redeptiq, n recte infert, q. fuerit post pruisionq pecci: q. o: ans; q. e Xq Dnq Venit sop. ti pecca actualia. & h. n. e nariq q. supponat pruisa oia pecca actualia: q.

actualia: quod ipsum poterat distingui a peccato originali: Pmix: quia aliqua sunt peccata actualia, quae non antecedunt praedestinationem Xi, quin imo ipsam supponunt, ut sunt peccata crucifigentium eum: quae licet post istam peccata venit in executionem, attamen quod praecederet praevisionem illorum, ita potuit venire post peccatum originale — Sx: quod Deus non permittit malum, nisi propter aliquod bonum inde eliciendum: quod ipsa permissio peccati non fuit volita, nisi propter bonum incarnationis, sic ipsius debuit esse volita incarnatio, quam permissio peccati. Rx: haec arguta non tam procedere contra sententiam, quam adversus Scotum statuimus, quam contra specialem modum, quem praeelegimus, assignando decretum incarnationis post praevisionem peccati, sufficienter salvaret, quod praecipua, etsi praevisio peccati posterior esset decreto incarnationis, dummodo tale decretum inexequeretur in posteriori signo permittendo; sicut non bene infertur ex eo quod intentio sancti gloriae electis sit prior mediorum; & ponit pro gloria, non existentibus meritis, quae sunt media ejus: sic illa potuit esse prius decretum incarnationis, quam praevisio peccati, non sit ita independenter a posteriori signo praevisionis peccati, quod possit poni non existente peccato, d. quod arguit (post specialem modum dicenti) est triangulus d...

Rx neg. ... mix: ... fuerunt praevia ora peccata actualia explicite, ut sunt ... circumstantia, sed minus implicite & virtualiter, non minus sufficit naturae, quod praevideatur ordonans, ut natura est, sive ... ordine ad ... tantumque in uno ut alio, quod supponit Xi praedestinationem, sicut dicitur ... ordonans est prior omnia; quin aliquis ... posterior natura, quam Xi praedestinatio ... quin ex merito Xi nascentis ... peccatum originale, ut praecise ... fuit permissum ex providentia generali ... efficaciter ... fuit post Xi praedestinationem, ipsa tamen incarnatio fuit finis reparans naturam, ... ordinat, ut ... reparantium media ... Xi gratia.

Tandem obiicit: quod si incarnatio esset post remedium peccati, in conveniens sequeretur, 1º quod nulla salvaret, si Adam non peccasset, quod ... in tali casu, Xus non veniret, ... Xus salvaret: quod nulla salvaret, Adamo non peccante — 2º: non sequeretur, quod incarnatio esset bonum occasionatum a ... quod ... quod ... permittit est bonum occasionatum, quod

amat, nisi occasione supposita ex peccato: quod illa incarnatio est bonum occasionatum, & non de 1.ª intentione Dei = 3.º: nequeo sequi a Christo gaudere de peccato Adami, cuius occasione fuit Verbo divino unita, siccut a Iudaeis = Respondeo ad 1.um in ferien, illud ex vi praesentis decreti, quo Deus statuit salvare omnes homines per Christum, non tamen inde inferri ... ... Deus haberet ex alio motivo, tunc aliquis praedestinati diverso modo, quo nunc sunt = ad 2.um Respondeo neg. sequelam, ad cuius probationem dicitur, ideo praedestinatio est bonum occasionatum, quia non amatur, neque potest amari, nisi occasione supposita ex peccato; ... si fuerit praedestinatus occasione supposita ex peccato, potuisset amari nullo existente peccato, ... bonum occasionatum ... ... potuit vocari bonum occasionatum ... = ad 3.um ... Respondeo, ... Christus non gaudere de peccato, sed de misericordia Dei, qui ... indignis, tale bonum voluit, occasione supposita ex peccato.

Superest ... Coronide huius dubii, divinae voluntatis assignare decreta, ... quo elegimus defendendi ... porque Deus sciat simplici illorum omnia possibilia cognovit, suorum attributorum manifestationes decrevit ... possibilibus hunc elegit mundum ex diversis gradibus, & naturis compositum = 3.º Voluit naturam intellectualem donis gratiae exornare = 4.º decrevit homines peccatum permittere, ut ... ... fragilitatis = 5.º ... peccato ... pose multis modis hoc peccatum delere, ... misericorditer condonando, ... imperfecta satisfactione ... ... decrevit ... condigna satisfactione, ... = 6.º ad hunc finem ... ... mittere voluit, ut ... ... Daemonem vinceret, ... ex hominibus elegit ad gloriam, alios ... iusto Dei iudicio ... reiecit.

Dubium 2.um

Utrum ex vi praesentis decreti veniret Christus Dominus propter peccatum solum Originale, non existentibus actualibus, vel e contra?

... Dominus non venturus homine peccante, ex dictis constat, ... hominis peccatum ... aliud originale, & aliud actuale, & insuper hoc ... adhuc ... mortale, & veniale

veniale, inquirendum restat, an quia homines venirct Christus Dominus, an vero aliquo ordi-
ne servato, tale quod si solum originale deesset, et nullum actuale, ad hoc veniret
an vero si solum essent actualia mortalia, et haec in parvo, sive magno numero, sive venia-
lia, veniret ex Christus ex vi praesentis decreti, vel de alio ordine rerum ex vi alterius decre-
ti, quod possibile, in dubium non vocamus.

Pro resolutione huius dubii notandum est, duplex esse decretum ex-
parte Dei, et intentionis, et executionis, etenim cum de facto veniret Christus ad delendum omne peccatum, sive
originale, sive actuale, et illud de facto deleverit, omnia quo ad sufficientiam, et pro aliquo
ad efficaciam, et ex supradictis, illud in aliquo signo rationis Deus praevidit hominem
naturam peccato originali infectam, deinde pluribus actualibus ex originali originem tra-
hentibus, et omnia peccata in individuo secundum omnes explicitas circumstantias in illo signo per-
pexerit, quae auctores supponebant decretum incarnationis, ideo duo decreta assignamus,
primum via intentionis, secundum via executionis, primum quo ex praevisione peccati originalis, totius insu-
ficientis naturae, quod est esse, et ex quo provenire debebant alia peccata actualia, decrevit
Deus mittere filium suum in salutem huius quod; alterum, quod fuit post decretum incarnationis,
pertinens ad vigorem executionis, quo omnia praevisis omnibus peccatis actualibus in individuo secundum omnes
circumstantias explicitas, decrevit ab omnibus liberare. hoc supposito.

Dico: ex vi prae-
sentis decreti, sibi praesentis decreti, dicatur primum decretum mittendi Christum in ordine in-
tentionis, Christum Dominum venire, solo originali peccato existente, et si non essent actualia: haec
conclusio est communis inter Anglicos D. Nispuelos, et probatur quia remedium peccati originalis fuit unicum principale to-
tale motivum incarnationis: ergo si nullum peccatum actuale esset, Christus Dominus veniret. Consequentia certa, quia
perseverante principali et totali motivo, non potest non sequi effectus, antecedens vero constat ex modo enumerandi
et distinguendi instantia rationis in divinis decretis, quae supra explicuimus, et quia Christus fuit prae-
finitus, praedestinatus post praevisionem peccati originalis et ex iisdem rationibus D. Thomas in hoc
art., quod bonum commune potius et principalius, quam bonum particulare: sed remedium peccati originalis
pertinet ad bonum commune totius, siquidem culpa originalis est damnum naturae, ut communis omnibus, e
contra vero peccatum actuale est damnum singularis personae: ergo remedium peccati originalis fuit
principale adventus Christi. Dices: in illo signo peccati originalis, vidit Deus plura pecca-
ta actualia in posteris Adae: quia ista potuerunt intrare principale motivum incarnationis.
Respondeo quod vidit Deus illa ratione primo, et implicite, non tamen secundo, et explicite secundum speciales rationes, et circumstantias
omnes, ut notat Cornejo, cum dicit praedestinationem Christi fuisse post praevisionem peccati originalis,

nullius

ne dilligendus, post praeuisionem illius, ut Mariae ab omnibus, sisteris liberauimus, propriis poenis, & praecise ut tale fuit in Adam peccatum, quod quidem ex se deriuandum erat in posteros, & ipso dicitur D. Thomas, quod neque ipsa anima plurium inducium fuit explicite praecognita pro illo 1º signo, licidealiter nati per meritum Xi, & ita eorum anima, in nobis illa, non fuit praecognita ante Xi praedestinatus, & post.

2ª 3º: Dico: ex vi eiusdem decreti, sine et peccatum originale, & si placent actualia sive mortalia, sive venialia, Xus Dominus non veniret, & probatur breuiter, quia ut constat ex dictis, adaequatum & totale motiuum veniendi Xus fuit peccatum originale: quo illo ablato, quidquid aliud foret, non esset futura incarnatio: consequens patet, quia tota efficacia, & firmitas decreti, pendet a motiuo totali & principali motiuo incarnationis: quo hoc deficiente, nequaquam sequitur effectus.

3ª 3º: Dico: si praesens decretum includat utrumque supra assignatum, scilicet intentiuum, & executiuum, Xus Dominus non veniret ex vi praesentis decreti, quolibet peccato actuali non existente: = hanc dico, probatur: nam diuersus modus executionis inter se, cum eiusdem obiecti, non potest non arguere diuersitatem in decreto executiuo; sed si non essent peccata actualia, diuersimode exerceret incarnatio quoad circumstantias redemptionis, patet: ergo ex vi praesentis decreti executiui, sub modo omnia, quae includit, Xus Dominus non veniret peccato actuali deficiente: maior est certa, quia diuersa executio inter se, correspondet diuerso decreto determinandi executionis: minor etiam patet: quia in tali casu Xus Dominus non redimeret a peccatis actualibus, nec institueret sacramenta pro illorum remissione: ergo non exequeretur eodem modo redemptio, quoad has circumstantias. = Dices: quod nullus modus realis est in executione, quod non fuerit praecognitus & volitus a Deo, alias fieret praeter intentionem Dei & causalitatem; sed si Xus interpretaretur pro remedio solius solius originalis peccati, Deus hoc praeseruarent a peccatis actualibus per gratiam & merita Xi, quo modo redemptionis diuersus esset a modo, quo de facto datus est: ergo si talis modus non esset a Deo decretus, [inquires] esset praeter intentionem eius; quod est absurdum. Inquires an absolute per rationem ad utrumque decretum, dicendus sit Xus Dominus principaliter venisse propter peccatum originale, quam propter actuale = R. affirmatiue, idque colligit D. Th. ex illo Joann. ecce agnus Dei, quem exponens Beda, inquit: peccatum mundi dicitur originale peccatum, quod est commune toti mundo, & ideo per antonomasiam dicitur tale. Vnde infert D. Th. in hoc art. 4º, quod quantum ad hoc, Xus principaliter venit ad tollendum peccatum originale, in quantum bonum gentis, diuinius, & eminentius, quam bonum unius, ut dicitur 1º Ethicorum.

Argumenta soluuntur

Arg. 1º contra 1ª 2ª dico: quia decretum Redemptoris, de facto trahitur ad omnia peccata, tanquam ad materiam adaequatam

quatq; tā remediū eoz, tanquā ad motiū adaequatū: q deficientibz pec-
catis actualibz, n veniret Xg ex vi presentis decreti ⁓ Respondeo ans:
trahat ad oia peccata, etiā actualia, tanqȝ ad mag. minq. p rale extensi-
ue adaequatū, et 1rio; 2 ans: tanquā ad mag adaequatū 1rio; p rale nego
ans: sicut trahat ad peccū originale: V. deffientibz actualibz, deffiret
in Deo ratio extensiua accintaly, n tñ ipsū decretū, cū remaneat 1
motiū prale et 1rium; sicut si solū peccū Veniale deffiret, certū est ineiy
ll, n ppterea deffecturū decretū, q Deus huit de incarnatōe; quoquis de-
esset illa ratio extensiua ad Venialia ⁓

Arg° 2°: decretū incarnatis Xi,
habuit p obto Xū Dnū Redemptorē p passionē et mortē; ā mors Xi Dni naa-
rio supponit peccata actualia crucifigentiū: g decretū, q huit Deus de fre-
to, n potest stare cū solo originali peccato ⁓ Respondeo mag. decretū dein-
carnatōe, sis amat p decreto intentiuo, et executiuo, 2° mag: decretū tū intentiui,
nego mag, et mag. m. i r: mors Xi supponit peccata actualia ex vi 1. decreti
intentiui, nego min; ex vi 2 decreti executiuo, 2° min ⁓ V. R q decretū
incarnatis, intendit Xū ut Redemptorē p mortē; d. n fuit prestinatū in par-
ti mag. p minoris cis, attenta substā decreti, potuit n. redimere p sangne
effusū in circumcisione, l, in horto, aut occidentalementi g l, alio moo potu-
it, atq. in deuentu pecci actualis Crucifigentiū: V. stante decro redemptoris
saluant nr dc ⁓ Dices: decrū prestinatiuū trahat ad obtū in singu-
lari, sm. partes circumstantias: g substā hi, deffiet decrū, cū sit prestinati-
uū in singulari ⁓ Respondeo ans: trahat ad obtū in singulari cū partibz
circumstantijs ptinentibz intrīe ad substā obti; 2° pure ex trīsecis et accidentali-
bz n: Venit ergo Xg Dnus ut Redemptor ex vi illius decri in remediū pecci
insufficientis totū genq humanū, tanqȝ p motiuo frali; q in hoc saluatur
essalis rao Redemptoris Viti hu; quae p ati alie circumstie, aut motiua;
accidentalr et 2rio se habent, sicq. n variant frale raoē prestinatis Xi ⁓
Dices adhuc: q si illo priori, ad mag. fuit praeuisū peccū Adae, q ori-
ginale n fuit, d actuale ⁓ R. ad hoc facile dicit; q illud peccū pti-
net ad originale originans, tanqȝ radix, et catio illius; ac proinde
n ponit in mon. cū illo, v alias, cū pecū p motiuo fuerit Visita ex vi alterius

præsidentiæ antecedit prævisionem, ideo utrumque comprehendit sub originali.

Arg. 3: quod principalis motivum divinæ missionis fuit peccatum simpliciter gravius; et hoc fuit peccatum actuale: quod principalis fuerit Christus, patet illud: maior est certa, et minor probatur: quia in sententia D. Th., peccatum actuale est intensive maius; et hoc est esse absolute maius: quod 3° probatur: quia teste D. Th. 1. 2. q. 61. art. 3: actus excedit simpliciter habitum in bonitate et malitia; et peccatum actuale comparatur ad originale, tanquam actus ad habitum: quod est gravius simpliciter. R. 3° maius, et nego minus, ad cuius probationem dicitur: quod perfectio intensiva, cæteris paribus, maior est, quam extensiva, secus autem; si cætera non sint paria; et cum peccatum originale se extendat ad totam naturam, inde fit, quod sit simpliciter gravius. Ad 3 probationem ad minorem de habitu, &c. dicta, nego maiorem, quod originale non est proprie habitus, sed se habet ad instar illius, quatenus ex actu inordinato Adami derivatur in posteros, quidquid habitualis privatio gratiæ originalis, quo facto est actuale peccatum, quod adeo, quod ex eo relinquitur, potest dici habitus. Aliter potest R. quod actus excedit habitum eiusdem ordinis, et per se ordinatum ad actum, secus autem si habitus sit alterius ordinis, et per se ordinatum ad actum; et cum peccatum originale non per se ordinetur ad peccata actualia, ideo non est necesse, quod ab illis excedatur simpliciter.

Arg. 4: quod Deus ordinavit præstantiora media in remedium peccati actualis, quam originalis; sed illud fuit principalis motivum incarnationis, ergo &c. probatur: quod motivum principalis debuit esse volitum per media præstantiora: antecedens probatur: quia Christus Dominus instituit pro remedio peccati originalis Baptismum, quo nobilius est sacramentum Eucharistiæ, et alia sacramenta, quæ instituta sunt pro remedio peccati originalis, ergo &c. R. nego antecedens, ad cuius probationem dicitur, quod licet Baptismus imperfectior sit Eucharistia, in ratione sacramenti, tamen in ratione remedii totius naturæ, sed pro maiori defectui mali totius perfectius est, quod est bonum superioris ordinis, quod excellentius est in quantum tale quolibet bono privato &c. R. 3° antecedens, et nego consequentiam, ad cuius probationem nego consequentiam, sufficit enim quod elegerit media proportionata ad finem redemptionis, sicut nec oportet, quod in motivo minus principali annumeret media minus præstantia, quinimo præstantiora media ordinavit Deus in remedium peccatorum venialium, quæ in omnium sententia sunt motivum minus principale, et sic Eucharistia per se 1° est remissiva venialium, eo quod per se 1° præstat augmentum gratiæ spiritualis, et per

accidens

Accidens possit operari in missione mortalis.
... perfectus Redemptor; d. negat actuali, nisi sit originatus in ... actualium peccatorum: 2. limit. quod perfecta Redemptio est illa, quae ... liberat a C. originali, d. et a quocunque peccato actuali ... ex qua ipsa ... redemptio fuisset perfecta, fuit ... ab actione et morte ... peccati ... accidentis Xi, ac proinde, pro illo priori, in quo fuerunt praeuisa ... ex quo sequitur alia ... illis ... non manaret ... nec decretis praedestinationis Xi ... huic argumento iam supra ... in ordine decretorum, quae assignauimus, quatenus diximus, quod ex Xi ... decreti intentiui, solus fuit ... praedestinatus, ut perfectus Redemptor peccati originalis, quamuis ex ... decreti executiui, non solum pro originali, d. etiam pro actualibus ueniret, tanquam pro motiuo ... praeli...

Quaestio 2

De modo Unionis Verbi incarnati

Postquam D. Thom. in praecedenti q. de conuenientia incarnationis, ac de illius necessitate tractauit, quia ... de ... ... ordine incipit ab hac ... ... de ... illius; et quia incarnatio importat Unionem, ... in hac 2. ... de unione instituit; 3. de ... persona assumente; et 4. de altero extremo, ... assumpta.

Articulus 1.us

Utrum Unio Verbi incarnati, sit facta in Natura?

... accipiendo naturam ... quod significat ... quidditatem ... est unio Verbi incarnati ... in natura ... Art. 2. Utrum Unio Verbi incarnati sit facta in persona ... Unio Verbi incarnati fuit facta in persona ... Verbum habet ... unita ... in natura ... Art. 3. Utrum fuerit facta unio in ... ... Unio ... facta fuerit in

3. 2 portasi, 3 suppo faciendo, fuit n. Aliberi damnata ab Ecclesia, dicere q. in Xo sunt duo hipostases, 4 duo suppa. = Art. 4: Utrum Persona Xi sit incarnata, sit composita = Dico: Persona Xi tm. Ginie est, et sino simplex, d. tm. ratio Personae, et subsistentiis, Cum subsistat in duabus naturis, dicit persona composita = Art. 5. Utrum sit facta aliqua Unio animae et corporis in Xo = Dico: cum Xo fuerit eiusdem speciei cum aliis hominibus, nece est dicere, q. in Xo fuerit anima Corpori unita, et contrarium est hereticum, cum sit pote derogans Veritati humanitatis Xi. = Art. 6: Utrum humana natura fuerit Unita Verbo Dei accidentaliter = Dico: humana natura Verbo Dei fuit Unita non accidentaliter, sed tm. subsistentia Una Dei et hominis.

Dubium 1.

In quo nam sit facta Unio, in natura, vel in Persona?

In hoc dubio non est Controversia cum Chatolicis, sed cum hereticis, qui licet diversis principiis innixi, asserunt Unionem factam esse in natura; Contra quos Catholicorum sententia asserit Unionem incarnationis, non esse factam in natura, sed in persona. pro Cuius explicatione sit

Dico 1. Unio Verbi Divini ad humanitatem non est facta in natura. ita D. Th., Concilia et Ecclesiae Patres, et Praesertim Angelici D. sic: q. Unionem fieri in natura, nil aliud est, quam q. ex tali Unione aliqua natura resultet; sed ex Unione humanitatis ad Verbum non resultat aliqua Una natura. q. Primum, in qua hoc resultas; q. ex duobus Unum fieri, 3 contingere pote, 1 Utraq. natura integra in sua perfect. manente: 2 mediante transmutatione, 3 per mixtione: 3 ex partibus imperfecti, quarum Una scilicet Utpa, altera Ut materia, sed nullo ex his modis ex natura hua et Diuina resultauit in Xo aliqua natura. q. Primum, quod 1 p.: q. ex multis perfectis in sua integritate manentibus, non pote resultare Unum simpliciter, sed tm. secundum q. Unio talium non est nisi per accens = quod 2 p. Secundum: q. ex extrema Variorum

cent

dent eē transmutabilia, et naa diuina, ē omo intransmutabilis: ergo tu
et: q miscibilia, n manent formalr in mixto: ergo si Xs eet Vnum manente mix-
tione, neq. eet formalr Deus, neq. eet formalr homo = tu et: q inter extrema, mul-
tu distantia neqt fieri mixtio, eo q Vnum alterum totaliter trahit aliud, Vt
si quis guttā aquae infundat amphorae Vini, n resultabit 3a spes, d aqua
in Viny Vertetur; & naa diuina in infinitu excedit huq: ergo ex illis neqt
per mixtionem aliqua naa resultare = Denig. quoad 3m: 3a ex eadem mixtione q
Xs est perfectus Deus et perfectus homo: ergo ex naa huā et diuina tanqm ex perfectis ne-
qt resultare = 3a: q resultat ex imperfectis, aut est maior partialis qualitatiuarum,
aut ex maiori magis fit, d. neqt fieri 1o mo, q diuina naa incorporea est, neq. 2o mo
q in partibus, dependentia, et partialitas diuinae naturae, repugnant: ergo = Denig. q licet, pos-
sint sicut mors, addita infra, Voces Variari; sicut mors, addita Vnitate: ergo si
Xs Deus ex naa huā et diuina resultaret, 3a naa, neq. eet naa huq, neq.
diuina.

Arg. 1o trahunt ex Verbis D. Atanasij in symbolo: sicut aia rationalis et
caro, Vnus est homo; ita Deus et homo Vnus est Xs, d. ex aia rationali et carne resultat Vna
naa: ergo ex diuinitate et humanitate resultauit in Xo Vna naa = Arg. 2o:
q Xs sm. fidem est Vna persona: ergo Vnius tm naae. Consequentia: q duae naae, duas debe-
bant constituere personas: = tu et: q Vnio facta est in persona, d. persona est
idem realr cum naa diuina: ergo Vnio facta fuit in naa = Rndetur 1o acutus
ex Atanasio, q ex aia et carne, duplex Vnitas resultat in quocumque homine; altera
Vnitas naae, altera Vnitas personae: 1a resultat ex Vnione harum partium ma-
teriali intrinseca, 2a ex Vnione Vtriusq simul sub 1ta ad personalitatem: tenet ergo similitudo
Athanasij quoad hanc 2m Vnitatem, n Vero quoad 1m = Ad 2m Rndeo neg. cons. d. ratio quam
dicit: naae naas sibi relictas, duas personas constituere; secus à si altera illarum
a propria personalitate manens impediat, ut in praesenti contingit in naa huq.
Ad 3m resp. R: personalitas eiusdem cum naa diuina realiter, n Vero Virtualr, et sicut haec distinc-
tio Virtualis, sufficit, Vt dicatur persona produci, n Vero naa diuina; ita sufficit haec distinctio,
Vt praedicetur Vnio facta in persona, et n in naa = Dic: Vnio Verbi ad humanitatem facta
est in Persona: ita D. Th. Hoc Theol, et Praecipue: est, q de aliquo praedicatur intrinsece et in
illo sm. suppositum, d. sm. fidem naa huā praedicatur de filio Dei in 3 ciclo quoniam de mortuis.
Homo et filius Dei est Vnus suppositum, et sic Vnio humanitatis ad Verbum, facta est in persona.

notandum

Prodictis Vnioni ... notionaliter in Dno Caiet. Vnioni in persona, et Vnioni sm. hypostasis, persona: ad Magis sufficit in hac Vnioni, sicut accidens Unit subiecto in persona, d. n. in persona ad 2s. V. requiritur quod Vnio sit substantialis, et quod ex illa resultet persona, ita ut terminus huius Vnionis, sit ipsa personalitas.

D. Ita praedictis rationibus obiicies: quod non bene infertur a D. Th. quod ex eo quod Verbum sibi Vniuerit humanitatem, vi pertinente ad eius naturam, facta fuerit Vnio in Persona, quia poterat fieri talis Vnio sm. substantiam absolutam, quae in probabilioribus datur in Diuinis, et tamen non constituit personam, quod potuit fieri, et non in persona.

R. loquitur D. Th. optime esse probabile, aliud namque est quod probabiliter infertur in illa, et aliud quod infertur ex subiecta materia. quod probabiliter et proprie infertur quod fuerit facta Vnio in aliqua substantia quae Vniuntur et non sm. naturam, ergo erit Vnio in persona, l. substantia: quod infertur ex subiecta materia, est quod fuerit facta Vnio in persona Verbi, quia cum D. Th. supponit per Vnioni, quod Verbum sibi Vnivit humanitatem, quae est propositio de fide, ex quo infert, quod natura posset naturam humanam pertinere ad personam Verbi, si non illi non fuisset Vnita in persona Verbi, et in substantia absoluta, nisi natura Vnita Verbo, et Verbum est, d. et hic D. est, bene quod infert, quod si pertinet ad Verbum, facta fuerit Vnio in persona Verbi: dubium 2. V. Christus vere sit et dicatur persona composita.

Dubium 2.

Christus Vere sit et dicatur Persona Composita?

Ex Vnione humanitatis ad Verbum Christum Dominum esse compositum, supposito composito constitutum ex partibus realiter distinctis, a nullo theologo negatur, quod in discrimen vocamus, est, an persona Xi Dni, constans in duabus substantiis, sit composita, vera et propria compositione: in qua difficultate, duae sunt sententiae, prima negativa, quam defendunt Richardus et alii antiqui, et ex modernis Rada, ut refert Scotus in 3 d. frequentior in affirmatiua, quam tenet D. Th. in hac 3 p. q. 2 art. 4, Caiet. in Commentario artic., Vasquez, Arriaga, Joann. a S. Thoma et alii, ut Iuxta declaratur sit.

D. Dico quod Dominus est persona composita,

vera

tera et propria persona composita et ratione sic: Xpti persona, producto accipiun-
tur sicut singulae personae Trin: ergo Xpti persona composita vera et propria composit.: Alia
persona Xpti: nimirum sic Unitas est pluralitate, aut ex ipso multiplicatur, aut exponi-
tur, et Xpti est una, et una simpliciter, siquidem simplicitas distinctionem realem ex-
cludit: ergo est una et non composita. Ad 2. nego, ut inquit Basilius, illud di-
citur compositum, quod constat unum ex multis distinctis, et Xpti est unum et ex mul-
tis distinctis: ergo est compositum vere et proprie. — Denique hinc repugnando soluti[o]
quaelibet probationibus potest occurri: neque compositio est distinctorum unio,
ergo unio realis realiter distinctorum, est realis compositio, et unio propria extre-
morum, propria distinctione gaudentium, est propria compositio; ideo patet ex expo-
sitione ad diffinitionem absolute et ad definitionem cum additione.

Ex quibus colligitur Xpti absolu-
te dici personam compositam, quod patet ex Cirilli et Patribus absolute, et absque
ulla additione afferentibus, Personam Xpti esse compositam. — Contra ab eo quod
dixi, nego, neutrum esse vera, vel falsa; et in recta est quod Xpti persona composi-
ta: ergo absolute dicendum est talis, maxime cum in hoc conveniant Ca-
puani, Cirilli et Patribus, cum quibus Venerandus, Caventque a Cho-
[illegible] in meo loco.

Arg. 1. quod compositio, de qua D. Th. loqui, non videtur ex
extremis realiter distinctis: ergo non est compositio realis. ant. patet (ait D. Th.
in hoc art. 4) Xpti esse compositam personam, in quantum est in illo alia et alia ratio
subsistendi, et alia et alia ratio subsistendi non remanet realiter distincta
in substantia Divina: ergo talis modus compositionis non infert realem distinctionem.

Ad hoc ar-
guitur compositum Xpti non necessario fieri et quod in recto ex alia et alia ratione sub-
sistendi, et ex naturis divina et humana unitis in unica substantia, neque ob-
stat dictum D. Th. dicentis, differre in alia et alia ratione subsistendi,
neque hinc restat sit, nec inde infert extrema huius compositionis esse unam
et alterius rationis subsistendi, et naturas ipsas, quae in persona conveniunt,
ac si ita diceret, Ibi est alia et alia ratio subsistendi, sive duae naturae
subsistentes: ergo est persona composita, cum constet ex duabus naturis [illegible]

Arg. 2.

q(uod) Vera & p(ro)pria Compositio, petit p(ar)tes componentes, d(ivin)a nil diuinum pote
esse pars: ergo nihil. S(ed) neque partialitas dicit imperfectionem, vel ratio
imperfectis Deo repugnantis: maior est; q(uia) de compositione est Vera totum,
q(uod) totum dicit correlative ad partes: ergo omnis compositio petit partes.

Probatur: q(uia) de
toto est perfectius quolibet extremo componente, d(ivin)o creato diuino
nil potest esse perfectius; ergo ex creato diuino, negatur resultare aliquod
totum: maior est; q(uia) de compositione dicit totum perfectius cuiuslibet extremi
componentis diuisiue accepti, & aliquid aliud: ergo perfectius quolibet
extremo. 2º probatur: q(uia) de compositione dependet a componentibus & experiri
illis, d(ivin)a persona Xi, vt pote increata, a nullo pote dependere: ergo non est composita.

Ad hoc arguitur Reg. D. Th. in hoc art. 4 ad 2
esse compositionem, alteram ex partibus habentibus p(ro)pter ordinationem ad aliquod 3m totum resultans, & hanc admittimus in Xo; alia est compositio, quam D. Th. vocat p(er) modum numeri, quae solum requirit extrema quo modocunque in re
existentia ad constituendum totum, & hanc ponit in Xo; n. n. resultat aliqua 3a natura, d(ivin)a Verbum subsistens in duabus naturis = Resp. ad 1m: Dist.,
negatur n. ans, ad cuius probationem dicit, q(uod) de compositione vt dicat Vnum p(er) se,
& in separatis amplius, nisi addit aliud perfectius, d(ivin)a perfectio Vnius extremi reducatur in alio, & sic perfectio hic relatiuis continet in duritate,
ac proinde non resultat totum simpliciter perfectius, d(ivin)o solum addit extensiue
perfectionis, non a(utem) perfectius simpliciter. Ad 2m Dist. R, q(uo)d persona Xi,
vt q(uan)tum subsistit in diuina natura, a nullo dependet; vt q(uan)tum subsistit in natura sua, pote esse posterior, & dependens, non quod ad nitum,
sed ad personalitatem, de 3a d(icitur), q(uod) mutat, neque de natura huius; sic solum in-
fertur, q(uia) in ratione huius sit posterior, & dependens, non V[illegible] //

D(ivin)a natura: q(uod)
in omni compositione, ex qua resultat unum per se, extrema componentia p(ro)p(ri)e habent
ordinationem ad totum; sique nulla alia de causa, ex duobus entibus in actu
completis, negatur unum p(er) se resultare, nisi q(uia) eo ipso q(uod) completa sint, ne-
queunt p(er) se ordinari ad totum; d(ivin)a hac ordinatio partialitatem dicit repug-
nantis

nantes personas divinas: quod ... impugnat: quia ut, quae posterius natura extremis opponentibus, est factum ex illis, et persona Christi sit posterior, dicitur falsa quia non est posterior extremis opponentibus [illegible]. Vnde nam posterioritas naturae, et posterioritas dependentiae et causalitatis: quae est posterior natura extremis opponentibus, sed dependenti ab illis, et non est factum ex illis. ...a est D. Th. in ipsa quaestione art. 10. Vbi et si fateatur hanc propositionem: Christus in quantum est creatura, incepit esse, negat illam: Christus est creatura, vel incepit esse: quia est ista propositio: Christus est factus, sive persona facta, reddenda non est.

Respondetur ad 3. instantiam, nam sicut vera loquendo de naturali opposito, ex qua aliqua natura resultat, sequitur a se hac admirabili, quae non est natura ad attinendum, quod prima cum ... Vt inquit D. Th., sufficit non ad hoc, quod alterum extremum supponatur in completo, et sit ad quod alterum extremum trahatur, sed non supponatur alio extremo in completo, dispositio completa, et ad sui communicationem, et extremo trahatur aliud. — Ad 2. instantiam, quia persona Christi facta non sit, quamvis in divinitate subsistit, tamen quia subsistit in natura humana, cum hoc addito potest dici facta; nam vero quia absolute dicatur composita, et non dicatur absolute facta, dicitur cum replicatur. Similiter est: quod asserendo absolute compositam, non cum haereticis, dicitur cum Patribus, et Doctoribus, convenimus in modo loquendi; asserendo vero absolute esse factam, cum haereticis in modo loquendi convenientia, et quia cum illis convenientia, non solum in sensu, dicitur in verbis vitari debet, ideo dicimus absolute compositam, non autem factam.

Arguitur 3.: quia sequeretur in natura Christi esse in Christo duas personas, hoc est nestorianum: quia sequela, quia persona recta est composita, realiter distinguitur a persona simplici, et incomposita, quia persona Verbi est omnino simplex, et persona Christi est composita: quae distinguuntur realiter, et sic sunt duae personae. — Respondetur negando sequelam, ad cuius probationem distinguo maiorem: distinguuntur realiter adaequate, nego: inadaequate, concedo, id est distinguuntur in quantum ut signatum in recto, quae est ipsa personalitas, dicitur quae ut signatum in obliquo, quod est humana natura. Ex quo est ad vertendum in hac persona, quod subsistentia quae est, in recto signata subsistit, et in obliquo natura: Vt contra Scotum cum Theologis supra q. 2. art. 4. in supra est praemittenda regula Dialecticorum cum D. Th. 1. p. q. 30. art. 4. Vt, terminus numeralis carentes suppositione substantiali numerare formale illius signatum, et ideo dicimus in divinis tres personas, quia subsistentia, quae est formale

fiale signatu multiplat, licet n̄ multiplicet naa, quæ affert in obliquo.

3.° ead. sententia Ↄpositi Personæ Xi n̄ dē ineo q̄ in recto ꝑ hunc tu Persona importatr, d. solum ineo quod in obliquo. Ex quo ulterius sequitur distinctionem Personæ Christi a pſona Vbi, n̄ ee in signato huiꝰ tu Persona, d. in significato obliquo, q̄ sit pſona Vbi, solu ɱotat in obliquo naa diuinæ, pſona a Xi, naa diuinæ & hu.

D. Stiae: q̄ n̄ ē extendū in Xo ēe Vnū reale pſonæ, q̄ ē contra fidē. Sequela, q̄ in illo ē distinctio realis in adæqta in raoe pſonæ: q̄ n̄ ē Vna pſona absoluté, ꝑtica, q̄ Vnitas distinctꝰ excludit: q̄ Vnitas in pſona distinctꝰ in pſona. Rnd. neg. sequela, ad cuiꝰ ꝑbatꝰ dicit, q̄ distinctio realis, n̄ ē in eo q̄ pſona signat in recto, d. in signato in obliquo; Vt a Vnitas absoluté enunciet de signato ꝑ tu substiuu, sufficit q̄ in eo q̄ in recto signat, distinctio realis n̄ sit, ex quo fit q̄ n̄ obstante distinct. reali naarum dicat Xꝰ Vna pſona, sicut e contra, n̄ obstante Vnitate naa, fatemur in diuinis tres pſonas.

2.° Xc: Persona Xi Dni ē Ↄposita ex Vbo & hūatite, & insuper ex naa diuina & hūa. hęc ꝯc. P. quo ad 1. ꝑs q̄ Xꝰ ē Ↄpositꝰ ex diuina naa & hūa, d. naa diuina, n̄ ingredit immaté hanc Ↄpositꝰ, alias hūatitas fuisset Vnita naa diuinæ immaté: q̄ ingredit mante Vbo, & sic Vbꝰ raoe sui & hūatite Ↄponit. Ex his, 2.a pars ꝯcl. ostendit: q̄ q̄ naa diuinæ ꝑmoy extremitat, ē extremū huiꝰ Ↄpositi; d. Vbi pſonalitas, naa hūatat: q̄ ē extremū huiꝰ Ↄpositi. Denique q̄ sit Ↄposita ex naa diuina & hūa, suadet, q̄ ꝯcilia & P.P. asserunt Vnionē ēe factam sm. Ↄpositꝰ, d. insup asserunt Xꝰ ēe pſonā Ↄpositā ex duabus natis: q̄ naa diuina & hūa, ingrediunt Vt extrema huiꝰ Ↄpositi.

D. Stia hanc

3.° obijs: q̄ Personalitas Vbi n̄ ē extremū Ↄpositi Xi, d. tu ē, quo hūatitas trahit ad ēe Vbi: q̄ pſona Xi negat ēe Ↄposita ex Vbo & hūatite. Coaqt, q̄ qtitas n̄ ē cui accida inhęrant Vt subo, d. solum

medium

medium, quo inhaerent, et ideo compositum accidentale non dicitur fieri ex forma accidentali, et quantitate, sed ex accidenti et subiecto: ergo si personalitas est medium quo humanitas Verbo unit, non erit extremum huius compositionis, non it extremum huius compositi.

Resp. neg. min. nam sicut personalitas creata, ut quod haberet naturam, et sic non est medium, sed extremum compositi cum illa, ita personalitas Verbi, quae gerit vices personalitatis creatae. neg. expl. sequitur . . . .

3X: Persona Xi

Dni, non est compositum compositum ex his, sed compositum cum his = Hanc de composito ex his, verificatur, nullum extremorum divisive sumptum, praedicatur de composito, sicut in hoc, quod compositum ex anima et corpore, nullum ex his, potest praedicari de humanitate . . . .
Ubi personalitas: quod persona Xi, non compositum cum humanitate compositum ex his, ... compositum ex his, in recto importat utrumque extremum, . . . supponit in recto, . . persona Xi . . supponit . . personalitate in recto, et in obliquo connotat naturam . . . compositum ex his. Cons. est legitima . . . indigent . . . .

. . . . importat . . . .

Xto, ē positus propter extra, et quia ē haec persona, seu hoc coniunctus: quod Rr verum mari, dicimus nuis, ē hoc coniunctus in recto significatur, non tantum persona in recto, et tantum alia in obliquo; et natura coniunctus dicitur utraque in recto, persona autem Xi, una dicit in recto, et altera in obliquo.

Obiicies: natura Persona Xi, in recto importat naturam: quod Ara solutis. Persona, quatenus persona Xi importat naturam, ac personalitas Xi, et personalitas importat naturam in obliquo: quod persona in recto. Respondeo negando, ad Curiam probatio dicit quod personalitas importat in obliquo naturam ut stabile, persona autem importat naturam ut stata, cum significet in recto, quod sufficit ut distinguatur in modo importandi. Art. 7. Vtrum Vnio naturae diuinae et humanae, sit aliquid Creatum.

Articulus 7.

Vtrum Vnio Diuinae naturae, et humanae, sit aliquid Creatum?

Dico: Vnio ista ē relatio inter naturam diuinam et humanam, quatenus conueniunt in una Persona Verbi. Art. 8. Vtrum Vnio Verbi incarnati, sit idem quod assumptio.

Articulus 8.

Vtrum Vnio Verbi incarnati, sit idem quod assumptio?

Dico: inter assumptionem et unionem, 3x differentia reperitur, 1a ē quod Vnio importat ipsam relationem, assumptio autem importat actionem, ex qua resultat relatio. 2a differentia, quod assumptio dicitur sicut in fieri, Vnio autem sicut in facto esse. 3a. his nascitur 3a, videlicet, quod assumptio exprimat terminum a quo, et ad quem; Vnio autem nihil horum exprimat. Art. 9. Vtrum Vnio duarum naturarum in Xo, sit maxima Vnionum?

Articulus 9.

Vtrum Vnio duarum Naturarum in Christo, sit maxima Vnionum?

Dico: ista Vnio ē maxima ex parte eius, in quo coniunguntur, scilicet, ex parte Vnitatis personae

Dubium 1.

Utrum inter Verbum & humanitatem detur modus Unionis realiter ab illis distinctus?

in hac q. omissa illorum opinione, qui dixerunt Unionem istam esse qualitatem, quam bene impugnat Suar. d. 8. sect. 2. seq. n. quia Unio ista nec est substantia, nec accidentalis, quia absurdum est; tres versantur sententiae: 1ª est Scoti in 3. dist. 11. q. 1. asserentis Unionem istam nec quid absolutum, sed relationem, quam vocat respectum extrinsecus advenientem: 2ª negat talem modum unionis realiter ab extremis distinctum, ita Caiet., Albert., Vasquez, Cipullo, Med., Valent., & ex antiquis Gregorius, Baconius, & Mayor, ut videre est apud M. Joann. a S. Th., qui eandem amplectitur. 3ª est affirmativa, quam tenet Suar., a qua non dissentit Barg. Lugo & tota schola D. Th., ea tuetur Araujo & alii moderni, sic quaesit.

Dico: non datur modus Unionis realis distinctus ab humanitate & Verbo, & probatur D. Th. in 3. dist. 2. q. 2. art. 1. q. 1. sic dicente: in Unione humanae ad divinam nihil potest cadere medium formale Unionem causans. Ubi ly formale excludit formalem modum, nam si talis modus daretur, non in alio quam causaret, quam formaliter uniendo; unionem quam effectiva est ipsa actio, quae ab agente procedit; significabat formaliter causans talem unionem, non datur talis modus unionis. & in hac 3. parte q. 2. art. 8. ait: quod Unio importat relationem: omnis autem relatio, quae incipit esse in tempore, causatur ex aliqua mutatione, & mutatio consistit in actione & passione. quia ait: Unio passione declarat D. Th. in Quodl. Anibald. dist. 5. art. 3. quibus verbis nam ad impossibile ab argumento; tamen nam hic alia causa, quam mutatio actionem, talem modum, nisi passionem immutationem, & passionem, quam dedit dixi in humanitate, & hanc explicat D. Th. quia haec oppositio impenetrativa non est impossibile ab argumento, nulla facta mentione, de tali modo unionis: & ideo evidenter illum excludit D. Th.: ita Benvig: quam plurimi alii similes loca, in quibus D. Th.

D. Th. agit de Vnione, nullibi facit mentionem de modo Vnionis; cum ex professo declaret in aliquibus locis, quotupliciter possit sumi Vnio. Vt patet in 3 ad Anibald. dist. 5 q. 5 art. 3 Vbi ait: "Vnio 3 potest accipi, Vno modo, sm. q est Vnitio; alio modo Vt est passio, et sic est quedam nag assumptionis dependentia ab assumente: 3 modo sm. q e relatio ... actus". L.g. dicendum est q D. Th. diminute processit, ... q talem modum Vnionis n agnouit. dicere a. q implicite illum D. Th. assignauit, quatenus assignauit actus et passione, q n stat Vnitio actiue, et passiue sumpta, absque aliquo modo reali causato (Vt aliqui respondent) insufficiens, nam ut si arguitur ab autoritate neg., ex se n sit efficax, tamen aliquo casu, n potest n efficatia habere, hoc a. distinguit in presenti, nam in locis iam allegatis, D. Th. ex professo intendit explanare naam Vnionis, et q hiis modis accipi possit: et dicere q D. Th. simpliciter insinuauit, idem est, ac dicere, q D. Th. implicitum reliquit, q explandum amisit; n. n. explicatur naa rei, per id, q implicite in illa sub illis... nisi aliquod saltem predicatum explicite afferat. L.g. dicendum est D. Thom diminute locutum fuisse, quoties de hoc tractauit, l. g talem modum non agnouit, et insuper quia alia extrema huius distinctionis, satis explicite declarauit, cum dixit, q Vnio, Vel, e relatio, l. actio, Vel, passio: ergo si alia hec extrema apperte declarauit, debebat etiam ostendi quod Vnio, Vel, aliquando sumitur pro modo, l. n erat adequata distinctio; satis g apperte colligitur talem modum n agnouisse, cum nam n explanauit.

Rao. a. probatiua conclusionis e, q talis modus impossibilis, ... q superfluus: g n e admittendus. Pbatur, quoad 1am partem: quia in Verioris Sententia, et maxime Thomistarum, repugnat substantia supernaalis creata, et talis cet Vnio: g. Et si Dicas: maiorem esse Veram de substantia supernaali completa, n a. de incompleta, qualis esset iste modus, siquidem ex eo q e modus specificaretur ab extremis, que modificat.

jn Vnae: q n repugnat modus incompletus supernaalis,

eti

eo si non repugnaret mãa supernaturalis ipsa: quia neque totus supernaturalis Spiritus: Sequela probatur: quia nomine mãa specificatur ordinem ad fig, quae neque poterit ordinem ad illa, cuius modi ista fuit, et talis ordinis dicit ad mag, tamquam ad ipsum: quia sicut non repugnaret, neque ita, ita non repugnarent predicta, et non negatur. Ideo quia non admittit in sella D. Th: quia impossibile est talis mag.

quoad 2 p. sexto

Ans: quia hualitas Xi Dni seipsa et stabilis a Vbo: quia necessarie ponit mag Unionis. Coaptatur, quia ita nihil aliud ponit predicta Unio, nisi ut derivet Unita huiusmodi extrema. ait a. S., quia seipsa et non mediante alio, est in poa obediens ad Unionem cum Vbo, quia dicat hoc esse verum et mãa in actu et videratur, non a. denaa: ut actualiter Unita, quia me, non negratio est sit Unibilis, et ut actu sit Unita. Ita, quia sicut est Unibilis hoc per seipsam recepta obediatur, ita ratione eiusdem potest esse actu Unita, quia Unio sm. Vba D. Th. est ipsa quam dependere intrando ab assumente, et per seipsam dependet in quantum ipsa Unitur. mai. e D. Th, mi. a. S. quia dependens ita ab assumente, est ipse modo transcendentalis ad personam; et mãa per seipsam transcendentaliter refert: quia S. mi. tuz quia ordo transcendentalis non habet esse ab ipsa entitate rei dependentis. tuz quia naturalis a Vbo sustentatur. quia non per aliquid ab extra advenientis. Explicatur quia quod, quia ab extra advenit, non fit dependens entitative ipsa substantiae, sed quod se habet ut accessorius illi; dependens a. huiusmodi illi est intra ante ad quodque supveniens: quia ad hoc ut hualitas sustentetur a Vbo, superflue poni talis mag talis.

Ois: quia sicut divinae Personae a numerantur quod ab habitudine, tres modi Unionis debebant poni, cum essent tres modi dependentiae, quia cum sint 3 actiones distinctae infinitae et immutabiles in hualitate assumpta, quia si fundas Trinitas. Non; tuz sic: quia relationes fundatur, sicut sunt tres distinctae, et Unicatur; quia non accidentaliter solum distinctae, nequeunt tibi subsistere, et hinc in tuz tibi relationes; sicut et modi effectus quales in effectu, hoc a. est ratio ob distinctionem species: quia impossibile est effectus. ut nam sicut personalitas Patris, Filii et Spiritus S., ut quales in effectu; ita non est caput, ex quo quae diximus prae-

dicta.

dictę qualitatis perfectis, inhaerent, quia hoc sit impossibile, ut quae per se sit sicut numerus Sm. Phy: quod repugnat distinctio specifica sine qualitate in perfect. — tum etiam quia reduceret ad Etiam mysterium Trinitatis Vbi 3. relationes diuinae sunt distinctae, quales sunt in perfect. Et sicut in diui- nis dicit, quod duae personae non sunt maius perfectis, quam una, ita hic ex his mois, erit qualis duobus, et duo non maiores Vno, quod absurdum est dicere, melius ergo negatur modus Vnionis.

Argumenta Solvuntur

Arg. ex D. Th. in hac q. 2 art. 7 Vbi ait, omnis relatio, quae videatur inter Deum et creaturas, realiter inest in creatura, per cuius mutationem talis relatio innascitur, sed relatio Vnionis inter huitatem et Verbum, non potest aliud fundamentum habere, quam immutationem huitatis, mediante modo Vnionis: ergo ratio est admittendus. Sed min: tum quia ante adventum (?) qualitatis, nil datur in huatite intrinseci, nisi talis modus; tum etiam quia per ipsam qualitatem personalitatis, neque immutari eo modo, quo requiritur ad fundandam relationem, siquidem ipsa persona est terminus ipsius relationis: ergo non potest se habere ex parte fundamenti.

R. sufficientem mutari huatitem per actionem initiua, non praecise in quantum immanens est, sed ut virtualiter transiens, quae utique non ponit in huitate pas- sionem, quae immutat. — D. Tha explicatur quod quaelibet actio, quae immutat actiue passiue, non immutat formaliter, formalis non immutatio, quae venit a forma, per actus producta: ergo tum potest actio initiua mutare, in quantum producit aliquem modum in huatite, modo quae non est ipsa passio, quod passio resultat ex receptione termini producti in tali subiecto: ergo Vbi non datur aliquid productum, non datur aliquid immutans.

R. 3. ans. et

neg. cons. ad cuius probationem dicit, non semper requiri nouitatem termini producti ad subiecti immutationem, sufficit namque passio, media qua, trahatur a dici al- terius, absque eo quod in illo aliquid producat. Sed cum illa supernaturalis actio relinquat passionem, quae nil aliud est, quam relinquere naturam pas- siue dependentem a subsistentia Verbi, et in eodem esse cum illo coniunctam,

fit

fit inde ut maneat humanitas sufficienti mutata.

Et si instes

Relatio unionis permanentis, ut in humanitate Xi, et mutatio principii, transacta actione, non manet: quo aliquid ultra debet relinquere permanentis inhaerens. Resp. instando, in relat. quae fundatur in actione et passione, et transacta actione generativa, permanet relatio paternitatis, dicimus quod relatio ut in resultare habet fundamento ipso actus et passionis, ut videtur ... permanens in subiecto, habet fundamento ipsis subiectis, ut mutat functio actus praeteriti, cuius tamen incarnationis fuerit Deus fieri hominem, haec relatio semper manet in humanitate ... actus et passionis, per quas fuerunt haec extrema unita.

Quo ...

illo cum regula, quae realiter separant, realiter distinguunt, et unitae separabilis ab utroque extremo, est realiter distincta ... magnificant fasciter, facilius in eorum ... quae in ... nec distinguunt realiter relatio a funete ... non ... funeto. ... dicant, non posse esse simul ... quin sit relatio; ... a fundamento ... simul existentibus ... nos possumus dicere de humanitate et Verbo, quod ... Verbum et humanitas possint esse seorsum sine unione, non posset esse Verbum humanitas, et actio unitiva, quin sit unio ... in distinguendo ... simul ... Dicas, si hoc vigeat ... in ... possit ... facit, ... ex eo probant ... distincta realiter a fundamento, ... separabilitas.

Resp. esse disparitatem, quod existente homine relatio possit aliqua determinatio diversa, et ... potens ... realiter distincta, determinatio ... uniti, non diversa a natura ... unibili, unio nempe ... ad proxima ... extremi uni, et ... determinatio, non recte inferri ... aliquam realiter distincti. ... quod personalitas ... realiter ... natura, quod ... distinctio, ... aliunde melius ... quae ex mysterio incarnationis, in quo ... fide ... cognoscimus manere

humanitatem

hualitem Xi sine p̃pria subsista, & hoc exercitu trandi, ne alicuiq p̃tinentia ad dincta linea, ē reductivé p̃tinet ad praementu naq, quq trat: q ex deffu sennat p̃tinenti f. addijdg seny, bene infert deffy alicuiq p̃, moi reali dincti, & sin bene infert in mod Vnionis, nec bene inferri pote in p̃sonalite Creata xu hualitis Xi Dni.

Sequentis Responoe rem huic argumto Vngo. paritatē neg, qug dixi timeri ingui rendo inter Vng & alia sennati, Cu n facile aparet dis paritis rao, si semel separatio realis p̃ evidenti signo dinc tu admitti. qua p̃pter ad tota argutiae cons, Vta p̃bata de dinctæ relationis, negat Caralis, in Vnq q. n nulli the n inferioris note, assetunt relat, n dingui reali a fundamto & tio, in qua ss. Vi n het argutis ē illa p̃ admissa, adhuc negat Cōa, n n sufficienter p̃bat eiq dinctio ex separat. de Ex alijs capitib, qug hic n Vacat examinare, p̃ sertis cu relao sit dinctio praementy, & xit diuersitas.

Sed ergo p̃tad. infta negat n taali ablate p̃lata, ng Vtj p̃sonalitas Creata dingui a naa, eiq dinctio, n ta ex separat, qua ex alijs capitibus Vincit, & ex diffinitionib dicitorum, que a hoc stant asserentiu in Xo Vno nec nisi Vnig lu p̃sona, & hanc diuina, 2º q subsistaē moq, moq a. Satis reali modali ding. a re: 3º q acciclab p̃ rat dena, & xit ding reali ab illa: qº q si subsista n diffe p̃ naa, in Xo cet subsista Creata, & Strue nnaret p̃sona Creata, Cu eff eiq ablutasit, & n p̃enderi ab aliquo extro, l, tang gi naa cet p̃sonata p̃ p̃ria subsista in Xo, n neet ang ptibilis a Vbo, ut cetri docent Thg Cu D. Th; hg est p̃babilior a signa qug separatio, solu ng q. Vincit dinctio realis ex separat mutua, q̃n s e inhe extrema, quoru Vnq p̃test ee sine alio, sicut naa & fra, hualita & Vbu, quq lz a naa p̃sit ee sine Vnione, Vnio n pote ee sine naa, sicut

eadē

eadem actio intus se dicto, et ab applicatio; pro hoc a qualiq. determat se dicto, non bene infertur dicti effectu ad applicatio. 202

Neg. 3. quia actio unitiva aliquid tum reali producitur est hoc, non aliud, quod ...; non mittit, quod per hanc actionem, neq. producit ..., neq. qualitas; quod solum restat unio, quae ponitur esse terminus ejus producti. ... Quod omnis actio productiva saltem identitatem efficit alicujus rei, de non datur fieri, sine facto esse: ergo neq. potest dari productio sine termino producto.

R. ... non admittit, neq. mir. sufficit non quod producat totum, non producendo aliquem ..., quod totum resultat ex unione partium, et hoc sufficit quod uniat ... ut dicatur producere totum, quae pro hoc et actio sit ... unitiva unius cum alio extremo: cum non ..., ... unius ab alio, sufficienter salvatur resultare totum. Nec valet si dicas ... quod ... non producunt ideo totum dici productum, quod produci et unio ... partium, et ... debet esse producta unio, cum ... illum dicatur totum productum, ... illud axioma ...

Non inquam obstat, quod praedictum axioma solum verificatur in illis, quae recipiunt ... quod non attingit in praesenti, ... totum dicitur productum quod producitur unio, ... quod unio sit ... totum, ... applicatio partium, aliquid ... quod ... esse simpliciter productum ut quod, ... unio, ... unio sola ut quo potest produci, ... non ..., ... effective sit applicatio ... extremorum, ideo dicitur produci.

... hinc infertur quod transsubstantiatio, quae est actio productiva corporis Christi, producit aliquem modum in illo, ... quod non alia ratione dicitur producere talem modum, nisi quia est actio productiva, quae cum non producat substantiam, ... producitur modum: quod ... actus productivus est producere, ... substantiam, ... modum. R. quod transsubstantiatio non producit modum, quod ... talis actus, ... producit substantiam sub novo modo, ... producit illam ... aliquo, ... parte,

quem moz ibi inhaerens, dictis Instantia, quod sufficit ad Itanda diuer-
sos actus, sicut eadem entitas tri potest tenere modus rectus & obli-
quus sursum & deorsum, & in resp. rect. eadem aia ut reunita,
stat distinctus motus. Dubium 2. quis sit terminus formalis incarnationis

Dubium 3.

Quis sit terminus formalis incarnationis

Ex Phia supponimus duos esse terminos in quauis actione productiua, alte-
rum totalem, qui dicitur terminus qui, & est ipsum totum denuo surgens, hoc
est compositum; alterum terminus quo, qui dicitur formalis, & est ipsa forma constituti-
ua talis compositi, & a qua specificatur ipse motus, nec semper requiritur
quod sit forma producta, sed sufficit quod sit unita, ut videre est in hoc,
huius aia non est producta ab agente naali, d. tamen unita, & dicitur
terminus quo ipsius totius dicitur terminus qui, non est quaestio de termino qui, certus
enim est quod est terminus in hoc, sit, ingus compositus ex naa hua & perso-
na diuina, sed quaerimus de termino quo formali, an scilicet sit personalitas diuina, an naa hua, an unio.

Prima sententia tenet terminum formalem
quo esse personam diuinam ut unitam huitati, ita Cap. in 3. dist. q. 1.
Caiet. hic art. 8. Albert. disp. 13, Nasar. cum Cypullo hic dub. 3.
2a sententia ponit formali quo, distribuit huitatem. ita alii Thomistae, quos videre potes
apud Bay q. hic disp. 19 cap. 2 & apud Lorc. disp. 16 de formali.
tenet Mag. Joann. a S. Th. disp. 4 art. 2. 3a sententia, unionem assignat
terminum formali, quam Suar. tribuit Scoto & Durando, ea quod ut probabi-
liorem sequitur. Denique alii distinguunt in incarnatione diuersas formali-
tes, iuxta quas diuersos terminos assignant, nam si incarnatio videretur
ut assumptio, habet terminum personam, quia assumere nil aliud est, quam
ad se sumere; si vero videretur ut incarnatio, seu ut humanatio, habet
terminum formali huitatem, si vero videretur ut unitio, habet terminum unionem.
sic discurrit Lorca, quod antea dixerat Caiet., Et quo sit.

Dico 1o: actio incarnati-
ua sm. has diuersitates non est per se directa ad terminum, sed sit formalites in ad ter-

est in reali vincto, ita explicat D. Th. hic art. 8. ad 5. dicens, quod assumptio dicitur, cui facta est copulatio per assumentis, incarnatio vero dicitur quasi ad se sumptio, sed incarnatio et humanatio explicat assumpti quod est caro, et ideo assumptio differt ratione ab unione et ab incarnatione: ergo sm. mentem D. Th. praedicta formaliter non constituunt diversas reales actiones, sed solum ratione differunt; et ratio est manifesta, quia nulla est formalitas harum, quae non semper importet aliam essentialiter connexam et inseparabilem; siquidem eo ipso, quod detur actio unitiva humanitatis cum Verbo, seclusa quacumque alia actione, requiritur, et quod extrema haec sint unita, et quod caro sit assumpta ad personam, et quod persona, mediante tali unione, sit humanata, non ergo sunt plures actiones. Restat ergo examinare quae formalitas harum sit formalis, ut sm. ipsam assignetur essentialis terminus [illegible]

2 Dico: formalis terminus incarnationis est humanitas, probatur: quia ille est terminus formalis, quid constitutivus termini totalis, sed terminus totalis est Deus homo: ergo humanitas quae est forma constitutiva hominis, est terminus formalis incarnationis. maior est certa, et minor constat, nam non dicitur quod homo factus sit Deus, sed quod Deus factus est homo. tum etiam quia humanitas est id, quod de novo factum est in hac actione: ergo constitutivum huius termini, qui est Deus homo. tum etiam quia persona divina non se habet ut formale huius termini totalis: ergo non potest esse terminus formalis. antecedens probatur: quia persona se habet ut subiectum, cui advenit humanitas; sed subiectum, cui advenit forma, non se habet ex parte termini formalis: ergo minor est certa et maior probatur: quia si homini advenirent pes, vel manus, homo non esset terminus, sed subiectum, sic se habet persona in humanitate; et ita illam comparat D. Th. sicut exemplo allato de humanitate, cui adveniret aliqua pars, ut videre est supra q. 27 art. 2.

Sed negatur esse unio terminus formalis, quia unio non est forma constitutiva, sed solum applicatio formae: ergo sicut potest ab exemplo in actione dealbandi, idem albedo est terminus formalis, et non inhaerentia illius in subiecto, quia albedo est quae in inhaerentia, vel unio illius est forma constitutiva albi, quod expresse habet D. Th. opusc. 2 cap. 211, ubi ait, quod subiectum in unione accidentis, non se habet ut pars, sed ut integrum quoddam, quod est persona, vel suppositum, accessorie autem trahitur ad personalitatem

subiecti

subti: o sit in presenti, cu humanitas trahat ad personalitatem Verbi, fa-
ri, cit Vnio, quae est applicatio, neque persona, quia a subsistentia trahens
humanitas dependentia humanitas, quae est formaliter quae constituat Deum hoc. 2.

Dico 3° tamquam in incarnatione, non est persona creata, de solum negatio haec fiat in
persona divina: contemplatio quo ad 1. p. 3. q. 4. non neque in generali est maa-
li, per accidens sehet tamquam aqua pontinuum, per se privatio figura interior du-
cendo, ut pote in igne, per accidens non sehet, quod fiat ex ligno, l. Sup a,
per se sehet quod fiat ex igne: quod sit in incarnatione, per accidens sehet per-
sona creata, quod sit destructa, l. impedita, per se autem quod Verbum fiat hoc ex
hoc. ex quo 2 pars ostenditur: non non in persona divina, per accidens sit
privatio humanitatis, de humo non est pars, et qua transiuit, ut actus hoc
personali, non essentiali, hoc est, transiuit ut actus persona subsistentis infini-
nite, non autem ut ex persona fieret humanitas, quia persona divina facta
est hoc per unionis. 2. Soluuntur argumenta.

Soluuntur argumenta

Arg. 1: arguto, quod est fundamentum materiae, in quo debet reagere fieri formalis, quod est ac-
tus efficiens, per constitutionem, de sic sehet persona a natura: quod persona a na-
tura, est tamquam formalis mixtum constituat, quod natura ipsa constituat Deum hoc, non
efficit persona, de potius efficitur ab ipsa: materia Videtur certa.

R. Distinguo maius, quod est actus efficiens ut aliquid, non maius, quod efficit con-
stituendo, de maius, et nego autem mixtum et loca, sicut neque tribealbat
constitui albedo efficiat, ex eo quod sit in subiecto, non in subiectum est, de ipsa
albedo, quae constituit album, ita sibi in persona, constituit fiat natura,
illam ad se trahendo, natura est tamquam formalis, quae constituit hoc.

2. Dices: si
natura constituit hoc, personalitas constituit personam, de perfectius esset
personalitas, quam natura: quod personalitas est natura, cum tamquam formalis—
1° neque videtur complexi, ille est formalis quod 1. ignorat esse perfectius, non
autem intelligibile, quod perfectior tamquam sit 2. ignorat minus perfecta sit 1. ignorat
B: quod quaestio hoc non sit facta Dei, ignoratur novitas, l. mutatio, non se-

het

habet ex^te Dei, et ex^te hois, ut ingt D. Th. infra q. 16. art. 11, et licet
ex ui pietate dicit, qd X^s, prestinatus e filius Dei naalis, ut habet
D. Th. infra q. 24. quia filiatio naalis e terminus pralis intentus a di-
uina prestinatione, et terminus pralis intentus ab agente, e terminus fralis:
ergo psona diuina, et n naa hua, erit terminus fralis incarnationis.

R. ad 1^m instantiam
[illegible] psona dicitur esse pfectio albedinis, n tamen constituit terminum eo quo, de se habet ex parte sub-
iecti, et ad q trahitur [illegible] [illegible] n se habet ex parte [illegible] — Ad 2^m dicitur eodem
modo, qd n. [illegible] [illegible] [illegible] terminus pfectior e pralior, n. a. qd
[illegible] se habet ex parte [illegible], et aliud ex parte subiecti, sicut pfectio e subiectum, qua al-
bedo, et [illegible] terminus fralis dealbationis, ne subiectum, et albedo. Ad 3^m, qd licet
[illegible] terminus haberet racem termini ad q, n recte infertur ex maiori pfec-
tione [illegible], qd ille sit terminus fralis; sicut in probabilis, qd licet ista e pfectior
ista, tamen n e terminus fralis pralis, qd n e fra constituens generatum in spe,
et quoniam ad racem termini fralis, sic in nro casu. — Ad 3^m, quia
difficilior e, R dring. minorem: ille e terminus fralis, q intendit ab agen-
te, sm. [illegible] intentionis, n. sm. [illegible] executionis, d. minorem: et in ea, quae
[illegible] sit qd hic ultimus prestinationis Xi, sit filiatio naalis, hoc
tantum ptinet ad [illegible] intentionis, prestinatio ng. actui Dei, [illegible]
nentis impocita, et alias prestinatio respicit actum grationis gratuitum
et supnaale, qd tamen [illegible] psonalitatis diuinae in humanitate, ideo
e terminus in prestinatione, n ut termini incarnationis, qd incarnatio posteriores
respicit [illegible] in executione, neque ipsa in fieri, qua psona diuina
constituit in esse hois. — art. 10. Utrum unio duarum naturarum in Xo,
sit facta p gratiam.

Articulus. 10.

Utrum unio duarum naturarum in Christo, sit facta per gra-
tiam?

1. Dico sumendo grat. pro gratuita Dei Volunte, Unio facta e p gratiam.
2. Dico: sumendo grat. pro dono gratiae habitualis, Unionem factam p gratiam.
3. Dico: sumendo grat. generaliter pro dono gratuito Dei, Unio incar-
nationis e gratia. — art. 11. Utrum unionem Verbi incarnati, aliqua merita
praecesserint

Art. 11.

Articulus. 11.

Utrum unionem Verbi incarnati, aliqua merita praecesserint?

1ª Dic: nulla opera Xi fuerunt meritoria Unionis = 2ª Dic: nulla opera cuiuscumque hominis potuerunt esse meritoria de condigno incarnationis; 3ª Dic: saltem antiqui sancti PP. meruerunt incarnationem de congruo = Dub. 1. an Patres antiqui meruerint de congruo substantiam incarnationis

Dubium 1um

An Patres Antiqui meruerint de Congruo substantiam incarnationis?

In hoc dub. tamquam certum & indubitatum supponimus PP. antiquos non meruisse de condigno substantiam incarnationis. Id quod probat ex illis verbis Pauli ad Tithum, Cum autem apparuerit benignitas & humanitas Salvatoris nostri Dei, non ex operibus iustitiae, quae fecimus nos, sed secundum suam misericordiam, salvos nos fecit. si autem Xi incarnationem sancti PP. digne meruissent, igitur salus nostra ex operibus iustitiae procederet, siquidem id, quod ex merito de condigno fit, non gratis, sed ex iustitia fit, non ergo meruerunt de condigno substantiam incarnationis.

Ratio autem depromitur absoluta, potuerint illam mereri, eamque gratia sanctorum Patrum, non fuisset per Xum dotata, ceterum theologi, negant; ratio est, nam ad meritum de condigno requiritur aequalitas meriti ad praemium secundum moralem stimationem, incarnatio autem, cum sit infinitae stimabilitatis, non potest ab operibus purorum hominum, in morali stimatione adaequari, cum haec quantumvis crescant finitae & limitatae stimabilitatis existant: ergo non possunt de condigno mereri substantiam incarnationis, etiam de potentia absoluta: His

His prelibatis, praesens difficultas procedit in eo, an hoc ordine rerum existente, in quo gratia antiquis Patribus intuitu Xi Venturi fuit collata, potuerit per opera decretum incarnationis supponentia, mereri ipsam substantiam illius, saltem de congruo. 1ª ss. negativa est, quam tuentur Scotistae, cui etiam subscribunt

Barq.

Quag. Serca, Lugo, et alij RR. Societatis. //

Dico 2.a a pº. esse decret. nolu Circumstias, et eg subsig incarnatis, Sancti PP. merui ssé eo Dº. n' gdc Vt intenta, d. Vt execut. mandata. ita Card. Medina, Albar. Vincent. referens pro illa senties D. Th. Dispaulos. ..

Ita q. de q. P.P. antiqui meruerint incarnatis Vti a Deo intenta, ex arguitis infra dicendis probabitur; q. v. illa meruerint Vt execut. mandata, P. ib. ex D. Th. in corp. huius art., qui ita scribit: ex Dº. quod meruerunt sancti PP. incarnatis, desiderando et petendo, Dº. qui nec, Vt Dei exaudi atlos, qui ei obediunt. id ... docuit in 3. dinct. 3. q. 4. art. 1. ad 2. = et ra(ti)o e(st) q(uia) D. Th. sic pº. q. a Dº. est Vt Deq. amicos suos, Vt docet id. D. Th. exaudiat eg in 2.2. q. 83 art. 5. ad 2. Vbi ait, orat. beneficiis, ad salutem mereri de Dº. ipsis petentibus, ea, que petunt, d. antiqui P.P. postulabant a Deo incarnatis. Vbi, quoad subsig, Vt patet ex illo Isaie: rorate celi de super et nubes pluant iustum, aperiatur terra et germinet salvatorem, et de circumstias incarnati. Vt patet ex psalm. 78: cito anticipent nos misericordie tue: q. meruerint de Dº. incarnatis, n' solum quoad subsig, d. et quoad circumstias, n' Vt intenta a Deo, d. Vt execut. mandata. ..

Resp. ad adversarios, q. et antiqui P.P. precesserint incarnatis, n' et precesserint decretum intentionis incarnatis; hoc ipso q. gratia, que fuit prius dans Valor illis precibus, fuerit ex xi Venturi, ad hoc a q. ex illa preces meritorie, nec tamen q. n' solum precederint executis decretum intentionis. .. D. Vlta hanc. Solutis, que e(st) Vnica fundamentum, ex pº. m. sic replicatur. q. n. obstante q. Sanctorum preces supponerint decretum de incarnatis, fuerunt impetratorie illius, quo ad subsig: q. P.P. potuerunt de merito illius, quo ad executis, cum min(us) in ... quo merito de Dº., seq. Causalitate exerceant, movendo Voluntem premiantis, aut largientis .. 2.º ... alicui opp. it meritorium de Dº. suff. et precedat in premiantis

mianti, praevisione, decreti executivi praemii, neque est necesse, quod praecedat decretum intentivum, d. sancti P. P., decretum praece, praecesserunt in divina praevisione decretum executivum incarnationis, quo ad substantiam: quia illa potuerunt de congruo mereri, mater ut stat, quod gloria, quam non meritis de condigno meruerunt, non praecedit decretum intentivum Dei, in probabiliori Thomistarum sententia, d. hoc modo decretum executivum mutuo dicitur, quod decretum executivum operum primo previsorum, opera sanctorum P. P., est prius decreto executivo incarnationis, in quo ordine executionis in divina voluntate, commensuratur tempori, et temporali execut., d. in execut. temporali, prior fuit gratia sanctorum P. P., quam divini verbi incarnatio: quia illa prius fiat decretum largiendi gratiam, quam exequi incarnationem. proponuntur &c.

Proponuntur Argumenta & Solvuntur

Contra nostram 3c. Aug. 1. ex D. Th. in hoc art. in solut. ad 3. sic dicente, quod beata Virgo, non meruit incarnationem, nisi supposita incarnatione facienda, et sic meruit, ut per eam fieret, non merito condigni, sed congrui: ergo ex D. Th. non meruit de condigno substantiam incarnationis, sed solum eius circumstantiam, ut quod, et dicimus meritum de congruo substantiae incarnationis, est antiquis P. P. denegandum. 2. Confirmatur: ex D. Th. in 3 dist. 4 q. 3 art. 1 ad 4. sic habet: oratio, quae fit ab aliquo pure et perseveranti, meretur sui impletionem; d. sancti P. P. hoc modo pro incarnatione orabant, ergo.

Huic argumento sic R.t D. Th. dicendum quod ipsi non petebant incarnationem, quam indubitanter credebant futuram, d. petebant eius accelerationem: ergo sententia D. Th. sanctos P. P. non meruisse de congruo substantiam incarnationis, d. solum eius circumstantias. Con. pt. quod solum id merebant, quod petebant: ergo. R. ad argumentum dicendo

anti, neg. con. Cum n. D. Th. asserat, non meruisse incarnationem, nisi supposita incarnatione, hoc denotat, ut, non meruisse illam ante talem suppositionem, bene vero facta tali suppositione, quod idem est, ac dicere, non meruisse illam quoad actum decretum

decri intentivi, beneto quoad 1^m decri executivi." Idem fs R. Sentij D. Thée Sanctos PP. n. petisse incarnatâ quoad 1us eius decri, Sigilla credebant indubitanter futura, & ad dictis precibus indepen- dentis, petebant ea eius acciderat, idem executi, quo quamvis aliud sit a Deo volitu efficacitr decri intentivi, & independenter a meritis, nihilominus hoc excludit dependa a b illis, 1us quod ad execut. quo manifeste est, quod ex eo quod aliquid sit infalibiliter futurum, & ut tale credat, n. ideo a Deo postulandum ne, alioqui Apostoli, porquam suae praedestinatis, revelatis habeant, gloriae a Deo n. postula- rent, & dni orat. Dnica, n. vni fuissent, in qua dicitr adveniat regnum tuum."

Q. Arg: nam si sancti PP. incarnatis meruissent, sequeretur incarnatis seipsam meruisse. Nunc est falsum: quod pr sequela: nam quod e caa cae, e caa caati, & incarnatio fuit caa meriti Sanctorum PP: quo fuit caa effectus huius meriti, quod quidem effectum e incar- natio, & ideo meruit seipsam. R. dist. mag: sunt caa sui ip- sius, caata mata, transeat mag, caata immata non, & n. cog, sicut n. in veniens nec, quod aliquid in g. caa finalis, caat seipsum mate, quem caat in intent. electis, & mediaillam, execut. qua manente a sequ. finis, ita nec in veniens quod antiqui PP. meruerint de cognito incarna- tis, quamvis hoc meritum fuerit effectum incarnatis praevisae = L. 2°, R. dist. etiam mag, quod caa cae, sub ea ratione, qua caat effectum, e caa effectus, transeat, sub alia ratione & statu n°, cuius quod antiqui PP. n. caduxerint meritorie incarnatis in vi 1^i decri intentivi, sub quo statu incarnatio talia merita caabat, & tunc quo ad execut. qua ratione, n. fuit caa meritorum, & postquam merita Patrum fuerint caausilli, inde est, quod n. fuerit incarnatio, caa sui ipsius, & ppti diver- sum genus & modum caandi.

Q. Dna 1^s. solutio obviat: nam quod e caa cae remote caantis effectum, etiam suo influxu attingit effectum, quod nam natura radicalis caat potestas suo influxu, etiam attingit actum caati a potestatis: quo si De meritum Patrum caauit meritorie incarnatis: & hoc

moralr influebat in meritū PP, meritū n̄ reddebat in incarna—
tio Christi transiret ad se ipsū ℥ 2°: q n̄ solū caa proxima, sed et remo—
ta, ding. realr a suo effu: g neqt dici ee caa sui ipsius, et remote.

Rndet inst.

ding. ant: q. q influit in caa realr ad effu dinctu, et ab ipso effu, cons. ant,
quando n̄ ding. realr ab effectu, nego antecedens; Thomistas
Thomistas inst. in opinione probabili Thomi docente, q hoc media gratia
si per modum auxiliantis, caat efficienter actus illos, qui st ultima dispositio ad eg.
ob gra per modum fiunt: sanctis, nā caat efficienter suiise ipsam graam, nā axio—
ma illud philosophicum, q agens, q caat ultimā dispositionem, efficienter
caat formam, n̄ et pertenet.

Ad 2. inst. ding. ant, caa remota phi—
ca, ding. ab effu, cons. ant, remota moralis, n̄ ant. et rao discriminis est;
Nā caa phica ut caet, petit existentiā phicā, quam n̄ det habere effus, ut
possit caari, cum id n̄ possit simul existere, et n̄ existere; neqt
ee caa sui ipsius, etiā remota. caa. a. moralis, solū caat ut in appre—
hensione existens, ut pote effus, phica illius existentia praecedens, et ut
sic existens ad suam causam existentiam concurrere.

Arg. 3 fundo potissimo
opp. ut: nā prius meriti, n̄ pote cadere sub merito, et de eo, est de eo,
tunc eo, q, in quo e prius meriti, et incarnao in g. caae finalis, et tunc
in g. efficientis, et executionis, e prius grae sanctorum PP, ut dicit Joann. 1°.
de plenitudine eius, nos omnes accepimus: g nulla gratia, pote ee me—
ritoria incarnationis, quoad substantiam et executionem. Rndo ding. ma—
jor: prius meriti n̄ pote cadere sub merito, prius intrinsecum, et in eodem g. caae,
conc. maj. prius extrinsecum, et in diverso g. caae, n. maj. itaq. prius meriti, n̄
immate elicitum, sed extrinsecum sit, et solum per modum caae finalis diversum, et
per relinquat locum, ut possit cadere sub merito, n̄ adeq. quoad id, in quo
praecedit, id est, in g. caae finalis, et solum quoad id, in quo subsequitur, sed,
quoad executionem, sic a. talis prius meriti omnibus maj., et tunc in g. caae fi—
nalis et elicientis meriti, n̄ pote cadere sub merito, et tunc maj.
antecedit illud.

Dices:

Dices: impossibile est dari gratiam antiquis P.P. sepositis Xi praevisione, in genere causae finalis, nisi etiam praevideantur Xi merita, quibus Xus promeruit gratiam illorum, si non illis non meruisset, etc. P.P. illis, non fuisset data gratia: quoniam solum in genere causae finalis, debet esse meritorium, antecessit meritum Xi decretum dandi gratiam Patribus; quod non obstaret merita Xi praevideri in genere causae efficientis meritoriae, nisi praevideretur ipse Xus in executione positus: quod non potuit Xus praevideri in aliquo genere sufficiente ad gratiam illorum, quia tunc datur hoc merito P.P. [illegible]

Nego decretum dandi gratiam P.P. non solum fuit sepositus Xus, ut causa finalis, quod est ut causa meritoria, sicque Xus sua opera meruit illis gratiam: quoniam prius fuit productio meritorum Xi, quam decretum dandi gratiam P.P., et ita gratia P.P. non potuit mereri incarnationem. Dices: Xus ut praevisus scientia visionis movet voluntatem Dei ad dandam gratiam P.P., alias possemus dicere quod P.P. ideo operati sunt, ut incarnatio fieret, quod est absurdum, posito non est verum, quod P.P. incarnatio futura erat, ideo ipsi operati sunt.

Haec sunt validiora argumenta Thomistarum, quae si firma contra multum probarent, etiam [illegible] medium supernaturale, potuisse praevideri a Deo ad executionem incarnationis, quia omne est supernaturale, derivatur a merito Xi, et cum necessario debeat supponere Xum in executione futurum ante tale medium, ita illigatur poni Xus, Deus, et Xus non posset deservire ad executionem incarnationis: quod probarent etiam quod non solum substantia incarnationis, sed neque aliqua circumstantia potuisset cadere sub merito, quia si supponebatur Xus in executione positus, etiam debebant supponi circumstantiae, quibus facta est incarnatio, et sic non poterant cadere sub merito, quae omnia absurda sunt.

Respondeo ad hoc argumentum, [illegible] in meritis Xi, et merita nostra, quia nostra praecise habent rationem causae meritoriae et efficientis in praemiis, non autem rationem causae finalis, sicut merita Xi, quae in genere causalitatis habent rationem praemii, etc., finalis, et efficientis meritoriae. Ipse praevideri meritum Xi, in genere causae finalis, efficaciter intendunt, et in dum executum, decrevit non Deus mittere Xum Redemptorem et merentem possibilem, et hoc in ordine intentionis, et hinc voluit quod non

hoc

hoies praecedere Xum, ut disponeret nas hug ad eius adventum, alios
vero subsequi, et hos et illos voluit habere ga Xi sub illo priori praeceptu
in genere causae finalis, et ita gratia eorum dependebat a meritis Xi, ut habe-
bant rationem causae finalis, fuit effectus illorum, et erat dispositio ad ipsam
incarnationem, non ut intentionem, sed ut executionem. Vel semper salvantur illa mu-
tua causalitas in diverso genere causae."

Ad 2um instantiam, ex dictis patet, quod Xus me-
ruit in tempore sibi gratiam Patribus in genere causae efficientis meritoriae, et licet illa gratia
non fuit meritoria incarnationis quoad executionem, sed fuit effectus eius, in
ratione a quo causae, scilicet finalis, dependebat a meritis Xi, et licet sic,
potuit disponere ad incarnationem per congruitatem. Et quando dicit gratia data sanc-
tis Patribus, quam Xus in tempore meruit illam dignissime, quod meruit in tempore pro via
executionis, negatur; quod meruit in tempore considerato tali merito, ut prae-
cedit in genere causae finalis, concedo: sicut non in electis ad gloriam ex vi
divinae praedestinationis consideratur gloria ut futura debita ante in genere
causae finalis, non tamen ut executa in tempore, et hoc sufficit, ut ipsa gloria
ut in tempore conferenda, cadat sub meritis, et dependenter ab illis

praevident.

conferatur. Sic sibi incarnatio, et merita Xi Domini praevidentur ut fu-
tura, se habuerunt in genere causae finalis, orta ex divina praedestinatione
non tamen viderantur ut executa in tempore, nisi dependenter a me-
ritis Sanctorum Patrum, et ut illorum gratia, quam Xus in tempore effective me-
ruerit, licet sub hac consideratione et causalitate, qua Patrum, non meruit
incarnationem, sed supponebatur iam executa, et solum considerat
ut effectum illius in executione. Ergo instat, quod Xus meruisset suam
incarnationem, quia meruit gratiam, quae causa incarnationis, negatur conse-
quentia, in diversis generibus causae, non tenet praedictum axio-
ma, nempe quod quod est causa causae, est causa causati; sicut non valet: sanitas
est causa [illegible], et [illegible] est causa sanitatis: ergo sanitas est causa sui ipsius, non
inquam valet propter diversum genus causandi."

Ad 3am instantiam dicendum
[illegible]: Xus ut futurus, se habuit intentione et fini, sed executione et
effectu non. Sic enim executio erat dependens a mediis, quorum
unum

sive erat meritū Patrū, et ideo Verū q. Verum é, q̄ s. P. mouerunt V. ita, ut in executione mouerunt ideo q̄ x. se futurus erat in intentione, tanquam finis, sic n. et presupponebant illa in intentione, et precedebant illi executione n. a. sunt electi, Ut essent sancti, n. q̄ futuri erant, q̄ sanctitas n̄ fuit causa finalis mouens ad rationem electionis, d. potius tq in ordine ad quam sunt electi.

Quaestio 3ª

De modo Unionis ex parte Personæ assumentis.

Articulus. 1.

Utrum Personæ Diuinæ, Conueniat assumere naturam Creatam?

Dicendum: Personæ propriè competit propriè assumere naturam, q̄ personæ illi, in qua est facta Vnio, n̄ a. naturæ.

Articulus. 2.

Utrum Diuinæ Naturæ, Conueniat assumere?

Dicendum: esse assumptibile prius, Venit naturæ diuinæ secundum se ipsam; esse a. terminum assumptionis, n̄ Venit illi, nisi ratione personæ.

Articulus. 3.

Utrum abstracta Personalitate per intellectum, Natura Diuina Possit assumere?

Dicendum: é affirmatiua: articulus 4 Vna persona sine alia potuit naturam Creatam assumere.

Articulus. 4.

Utrum Vna Persona sine alia, possit naturam Creatam assumere?

Dicendum: ex parte Virtutis assumentis, neque Vna persona sine alia, esse principium assumptionis, esse a. terminum assumptionis, potuit Vni personæ Venire sine alia. art. 5. V. quælibet persona diuina, potuerit naturam Creatam assumere.

art. 5.

Articulus 5.

Utrum quilibet Persona Diuina, potuerit naturam Creatam assumere?

R. est affirmatiua: art. 6. Utrum plures personæ diuinæ, possint eandem numero naturam assumere.

Articulus 6.

Utrum plures Personæ Diuinæ, possint eandem numero naturam assumere?

R: non est impossibile Personis diuinis, assumere unam numero naturam, dummodo impossibile est, ut assumant unam hypostasim, sed personæ hujus.

Articulus 7.

Utrum una Persona Diuina, possit assumere duas naturas humanas?

R. est affirmatiua: art. 8. Utrum magis conueniens fuerit, quod persona filii assumeret naturam humanam, quam alia persona diuina.

Articulus 8.

Utrum magis conueniens fuerit, quod Persona filii assumeret naturam humanam, quam alia Persona diuina?

R. est affirmatiua. Dub. 1. Utrum assumere naturam humanam, conueniat personæ diuinæ, non solum ratione personalitatis, aut subsistentiæ, sed etiam ratione naturæ?

Dubium 1.

Utrum assumere naturam humanam, Conueniat Personæ Diuinæ, non solum ratione Personalitatis, aut subsistentiæ, sed etiam ratione naturæ?

Attendo, quod de facto attingit, et attingere potest de possibili, respicit Dubii titulus; et supponimus in 1º, ex his, quæ in materia de Trinit. docentur, tres personalitates relatiuas, reperiri in diuinis, quibus personæ in suo esse, proprio et personali constituuntur; præterquam detur alia subsistentia absoluta, ut modo non disputatur. Supponimus 2º quod nihil aliud est, quam ipsum esse diuinum, absolute conceptum, et independens,

ratione ...

ratione cuius Deus in Scoto dicit; et prædictis Personis, illis in Deitate subsistere.

Supponendum est, quod si assumere dicat veritatem assumptionis, ut se tenet ex parte principij assumentis, ita convenit esse divinum in seipsa, cum illius sit per tria qualibet vis productiva; non hic a' humanitas in præsenti, et tamen dicit esse hujus inmaturæ assumptionis, unionis Creata. Vel quantum in diu. naturam possit unire, sed ipsa quæ fiat ex trans... sit, Creata, sed quatenus illectus, volitus, sed quolibet aliud attributum

his suppositis, dico

1°. de facto unio Verbi incarnati, fuit facta ad personalitatem Verbi immaterie, ad subsistentiam absolutam, sed ad naturam divinam, non nisi materie. hæc est, com. Theorum, et D. Th. expressa hic art. 1., et Doct. Durand. in 3. dist. 4. q. 2. qui existimat, quod hæc unio facta est per se ratione subsistentiæ absolutæ trium personis, dein ex vi hujus unionis nulla personalitas fuisse incarnata, postquam unionem, alius deffinit facta in persona Verbi, ratione cuius specialiter dicitur Verbum caro factum, quod dicendi modum ab omnibus Theologis, tanquam ut improbabilis rejicitur.

Probatur 1° ex Scriptura D.

ex illo Joann. 1. Verbum caro factum est, et ex Decreto Toletano 2. Verbi apperte dicitur, unionem incarnationis, facta fuisse in aliquo, quod est proprium filij, non autem communem omnibus. et in 6. Synodo generali dicitur, quod Pater et Spiritus S. in assumptione humanitatis, nihil venit, nisi benignissimam voluntatem, tantum sibi, esse solius filij: quod unio hæc, non est facta in aliquo absoluto immate, de in aliquo peculiari personæ filij: 2° ratione etiam per naturalitatem immediate humanitatis, cum alius absolutis tribus personis, sequitur quod Pater et Spiritus centhoo. Sequela est erronea et quia sequela non ea, quæ indiuini convenient ratione alicuius. prædicati absoluti et essentialis, omnibus personis conveniunt, sicut Creare, vel justificare quod si unio hujus portatica, facta esset in aliquo absoluto tantum naturæ hujus, oestres personæ, cent hoo.

Dices cum Durand.

quod ex vi hujus tantum prædicati absoluti, non sequitur unio alicuius personæ divinæ in

particu-

parti et ipsius illius fieri hoc hic Deus, ut pro illo persona, additur Du-
rante hac potentia posse dici cum addito, non vero quaelibet persona in se
hic Deus, est hoc Verbum.

Contra instat, quod haec responsio divino admittit alterum-
dum, et divino aliena a locutione Doctorum et Patrum. Tum quia de facto esse ali-
quam unionem humanitatis ad Deum, ex qua cuius Verbi divini, non est hoc — con-
tra, posse aliqua ratione dici quod Pater et Spiritus Sanctus sint Verbum hoc,
et sequela probatur: nam illud additamentum in quantum Deus, non est dictio diminuens,
sicut neque est additio diminuens quod Pater et Spiritus Sanctus, in quantum Deus, sint
omnipotens, et Creator, quod non tollit quominus quaelibet persona sit sim-
pliciter et absolute omnipotens: ergo licet facta unione quaelibet persona
fuerit absoluta et simpliciter Deus, quod divino repugnans est contra communem Eccle-
siae modum loquendi.

Secundo impugnatur praedicta Responsio: quia illa unio facta im-
mediate ad subsistentiam absolutam, superflua est, et ad nihil deducens, ex eo
nempe quod immediate sit facta ad subsistentiam personalem, cum qua identificantur
omnia praedicata absoluta, mediate fit unio ad illa, et sic manet verum dicere
Verbum est hic Deus, et hic Deus hoc, et sic ad nihil deducit immediata unio cum
praedicato absoluto, siquidem sufficit mediata, ut omnia absoluta praedicentur
de eo: sic proponuntur argumenta et solvuntur.

Proponuntur Argumenta et solvuntur

Arg. 1: nam ex eo sequitur in Divinis esse ponendas tres existentias relativas.
Contra D. Th. 1. p. q. 28 art. 2. Consequentia, nam iuxta sententiam D. Th. infra q. 17
humanitas in Christo caret propria existentia, et ita existit per existentiam divinam: ergo
si unio non est facta Trinitati et ratione alicuius absoluti, concedenda est existentia
relativa, nam assumptio et unio hypostatica communicant humanitati Trinitatis
esse existentiae. Respondetur, omissis aliorum placitis, negando sequelam, ad probationem di-
co, quod humanitas immediate trahitur sola subsistentia personali Verbi, et mediate exis-
tentia, cuius redditur capax per immediatam subsistentiae trahentis, et non aliter, video quod
vis existentia absoluta communicetur humanitati per assumptionem, non sequitur quod Pater, aut

Spiritus S.

spiritus S. existat hoc, quæ ad m. ou essa divina, quæ s.m. se absoluta, ut cois é; d. qtenus determinat se Paternitatis, é pota generativa, seu princ. quo generativus eternus in Patre, & n. in filio, aut spiritu S.; ita etiam in præsenti, existia divina, ut modificata a Vbi personalitate, Verbi univit humanitati, & ideo quamvis existia hæc, sit cois tribus personis, sola persona Verbi existit hoc.

Arg. 2.º: ab. si essa divina, sit cois, tamen solum in Patre est princ. generandi, & n. ut in filio, ut nuper dictum é: ergo sic n. repugnabit quod subsista absoluta, & realis, n. ut cois, d. ut in filio sit radicandi humanitatem nam tanquam quo, & n. personalitas relativa, præsertim quia alias redderet humanitatem relatam ad Patrem, & analogicé diceretur Persona cum aliis personis humanis. R. neg. sequelam, quia generare é actus, cuius princ. quod é Persona; at v. terminare nam, n. é actio, nec agere, d. pure terminare, & ideo, id quo fit talis terminatio, debet ée ipsemet personalis, quo constituitur Persona; sicut proprietas relativa, neq. ex hoc sequeretur humanitatem ée relatam, d. solum persona, quæ esset opponitur Patri, n. humanitas; sicut nec ipsam Deitatem redderit relatam, & oppositam Patris, quia n. se habet ruinam, ut sua referens, d. ut terminans; quod v. a. analogicé sit Persona, etiam sequeretur, si humana subsista essalis, nam hæc divinae.

Dico 2.º: data absoluta subsista, hic Deus ut subsistens per illam, & ut praecisus Personis, potest immediaté assumere nam Creatam: hæc dicitur é D. Th. hic art. 3, & p.: quia nulla implicatio reperitur in huiusmodi assumptione: ergo n. é deneganda divinis operationibus, ut ex solutione argumentorum patebit, & insuper potest suaderi: quia divina natura ut terminata subsista absoluta, n. é incapax huius effectus, siquidem subsista hæc absoluta ut talis, n. indiget in parte; nam ut docet D. Th. hic, dato quod Deus solum haberet subsista absoluta, id ipsum posset præstare per modum terminationis. 2.º: nam subsista absoluta Dei, infinita é: ergo habet infinitam vim terminativam, & ita potest quamcumq. alienam nam terminare, potest econtra a pari té subsistentia relativa, quæ n. ob aliam rationem potest infinitas nas terminare, nisi propter infinitatem virtutis intrinsecæ.

Petet aliquis: an data huiusmodi assumptione, quælibet persona divina,

Diceretur hoc

diceret hoc. R2 Rassfatiue vna Durand. & P. q in tali casu, huanitas et Coi oib, tibq psonis, sm. Vnione subitalz: qd quelibet psona cet hoc. coapt; nq cota dicunt simplitr de oibq psonis: ans. a. P. q huanitas i illo casu, cet Vnita subitz Coi oib, Personis: q cet naa Coi illi = Dfi: q oes tres psong dicunt ablute & simplitr increatz, & tz hoc ptatz, cuenit illis raoe alicuiq ablute: q sit dicendu e in ntro casu facta Vnione naq in subitta abtuta. //

Obiiciat vna r x: si naa hua Vniret subitz ablutz, ex tali Vnione resultaret psona; d. hoce impole: q ut, ex quo segr: mar pt: nq illa subitta abluta, n e psonalitas, alias Dstitueret in Diuinis 4a psong: mir. etz P. nq si Vniret huanitati, ille hoc, cet raalis naq, indiuidua subsa; q cet Persona = R2 d. mars, & neg. mirz, & ad pbatz dicit illa subitz ablutz, ideo n Dstituere psong, q n cet Vltima rao tradenz, q requirit raoe psong: vnde eiq defitio et illaq, q sit raalis naq incoicabilis, l, Vltimo trata substantia, q n Dungeret in tali casu, cu cet Vlterius trabiles p subittas relatiuas = l, 2o R neg. mars & ad pbatz dicit ee magnu discrimen intr naq diuinq & Creatq, quod illa ppter suq infinitatz, petit trari p subitta, n solu a blutq, d. et relatiuq, d n illiq Vltimo trata, Vt reqr ad raoe psong, atque illq illigat trari p subittas relatiuas: naa v. Creata, ppter suq limitatz, tumodo exigit vnica subitta, ea que e Dtenta, ei g naa lis capacitas; vt si Vniat subitz diuinq loco subitz ppriae, sufficienti manet trata, Vt possit Dstituere Persong.

Dices: illa subittar e psona diuina: q Vnita huaniti, n resultaret aliqua psona: coa P. q Vt resultet psona, det fieri Vnio in psona = R2. neg. coq, & ad eiq pbatz dicit, sufficere in tali casu, q fiat Vnio in Persona Virtuali, l, eqiuatenti ppter assignatu discrimen, nq cu quelibet subitta diuina, Dtineat pfectis psong Creatq, hoc sufficit Vt Dstituat psong cu naa Creata, quauis vi naq diuinq Persona n sit. //

Dices:

Dices Vterius: data illa Vnione ad subsista abluta, poo-
sset p'sonalitas relatiua p'onarenaz hug. d. rao ehuig tuatq. it-
tueret p'sona huā a titulo, raoe Vtriug subsistz; neq. e in Verung
p'sonā Vitiā bis; semel qz p subsista abluta diuing, & iterū per
diuing relating; & quauis in tali casu eet Vna p'sona, sm. rē; eet h
a Virtuali, l, eminenti, p'pter raoz subsistendi; hoc a n' potest
Verificari in Deo ad intra p'pter raoz assignata.

Zo obiicit D. Th. hic
art. 3 ad 1. & 2. ait: naz diuing n' pōre illig assumere naz hug,
nisi ing illig Persona diuina: q' hic Deg p'ueing a p'sonalitatibg,
n' pōte assumere naz hug. R. D. Th. accipere p p'sonalite
p quacug. subsista, Vt raoe anaa dincta. R. q' loq. in hyp-
thesi, qua sm. raoz judeorg, ac Gentiliq illig in Deo Vnicatg p'sona
ablata, q'tenz negant Trinitz Personarg in illa. itaq. in illa hy-
pothesi, terty e Vnionz naz hug, n' posse fieri, nisi ad illaz diuing Per-
sonq.

Te 2o: omissa exista diuina naz diuing, nec raoe sui, nec
raoe alicuig alterig attributi abluti, pōte assumere naz hea-
tq. hec 2e e cois & Pin 1. ex D. Th. hic art. 2. in corp., Vbi ait: esse
assupti p'ing, Venit naz diuing sm. seipsaz, q' eig Virtute, assup p-
tio facta e, d. ee tug assupti, n' Venit naz sm. seipsaz, d. raoe
p'sonz, in qua Videret. q' diceret ee p'ing effiens, apetere naz
diuing, n' Vo ee p'ing q'i fi'ale, & intre trans immate raoe alicuig
apponti.

2o P. raoe: naa diuina, n' pōte Vniri p modq naz alterinaz,
nisi p modq fig, aut mas, aut partis integralis; d. hec oia, oino
illi repugnant, cq imp'fectissimq p'eng caalitis dicant: q' Vtic
n' pōte Vniri: Deinde de reliquis attributis, cq nullq eorq fralr
exerceat rū naz hug raoz subitali tui, sicut subsista diuina, n'
n' e subitali tig, illectio, & reliqua, lt in Deo entiue & maalitr
subsista sint; at V. naz hug deberent apleze, n' in subtali linea, d.
in accidali, & hoc cq p'palibz dependentiis, quz oia repugnant at-

tributis

attributi divini .//

Dices: illectio divina non est forma rei Dei: ergo si uniret intui Creato, non uniret ut forma, sicut ergo personalitas divina non est modus rei Dei, sit unia- tur naturae creatae, non unit ut modus = Respondeo ergo cum illectio divina, sit idem essaliter cum Deo, non facit compositionem cum illo, atque adeo non est forma rei illius, cum sit distinguatur realiter ab intui Creato, si illi uniretur ut forma, et non ut tamquam uniret; idemque est de aliis cognominibus divinis perfectionibus = Dices: saltem natura divina poterit trahi a supposito Creato, eo facto illi uniri immediate, uti hoc facto persona divina trahit hanc naturam, et hoc praesertim si supponatur subsista, non modus :/ Respondeo negatur, si subsista creata, non est modus, non tamen posset perficere, seu trahere naturam, sit quia natura divina substentaretur a supposito creato, ab illo quoque dependeret, illudque esset prius quoad, et principale, rei actus divini, quae omnia repugnant = Dico quia natura creata tracta propria subsista, non potest trahi divina, multo minus natura divina affecta propria subsista, quae dimittere non potest, cum ab illa non distinguatur realiter; nulla ergo via, natura divina, aut aliquid, quod non sit in Deo subsista (quoquo modo id exsistat sit) poterit immediate uniri, cum aliquo ente creato .//

Dices: non potest videri divina persona, quin immediate videatur essentia divina: ergo neque poterit uniri immediate persona divina, quin immediate uniatur natura divina, et quodlibet attributum divinum // Respondeo negatur consequentiam; disparitas est, quia illud provenit a speciali natura cognitionis intuitivae, quae petit videre omnia, quae fuerint in obiecto pertinentia ad illius esse, seu integritatem subiectam; praesertim, cum essentia divina sit obiectum principale visionis beatae, quae ratio non vincunt in tractatu personalitatis; personalitas non est propria, et principalis ratio trahendi .//

Dubium 2um

Utrum plures personae Divinae, possint terminare eandem numero humanitatem, aut plures humanitates ab eadem Persona terminari .?

Utrumque in praesenti dubio supponimus non loquimur ex assumptione, sed tractate,

iterum

clenisi eadē huanitas immatē traret psubsistentia ablata, vi° eī ad 3ᵃ ppo-
nas, assumeret, et de qualibet illarum verificaret quod ethoc; Itaque
ximus quod in presenti decisione, quod sit ratio traxendi, an sit 3ᵃ ppsona po-
ssit immatē trarē substale eadē naturā humā, per vnionem hypostaticam,
quod alterā naam huā trari per eandem subsistentiam diuinam, et quod in vnoquoque
verbum attingeret.

1ᵃ Dicº: plures psonæ diuinæ, immate possunt assumere,
et trarē eandem numerō huanitatem: hæc est sententia Scoti et aliorum, Contra eā
expressa D. Th. hic art. 6. et coicē inter D.D., et hac ratione D. Th.
ex nullo capite repugnat: quod. Pars non repugnat ex pte diuinarum
psonarum, cum defecto simul afficiat et trarent eandem numero naturam
diuinam, neque ex pte naturæ Creatæ, cum ad id heat potentiam obedialem,
et cum vi inter se non sint incompossibiles, eo simul here poterit, neque
ex pte oppositorum, quæ in hoc opere ē tota ratio facti.

Dices: non ē eadem ratio
de naa diuina, ac de huā, quod diuina, vt pote infinita, ppter suam
infinitatem, et maxima fecunditate pote trari tribus psonalitatibus,
at huā, finita ē et carens huiusmodi fecunditate: ergo non recte colligitur
ex tratione 3. diuinarum psonarum naturam diuinam, posse trarē
naturam huam. R. D. Th. non ad ducit ille exemplum trinitatis
naturæ diuinæ, quoad oia, Certum non ē, ē magnum discrimen in ali-
quibus; ad ppositum ā efficacitē probat, necessaria trat C
ej. g. diuinæ naturæ, a tribus psonalitatibus efficacitē ostendit
non repugnare ex pte diuinarum psonarum, 3m se, quod eadem hua-
nitas, tribus illis psonalitatibus simul trarent, cum aliās, quælibet
psona heat oppositorum, quæ ē ratio huius facti.

Arguitur hanc Cᵉ
Arg. 1º: idem effectus non pote simul pendere a duabus Causis totalibus,
vt dicitur a this in Phiaᵃ; ergo neque eadem huanitas pote imma-
te assumi a plibus psonis: pt tota: quod plures psonalitates trahan-
tes immate naam, sit plures Causæ totales dependentiæ ipsius naturæ
in existendo et subsistendo.

R

R. resso anti neg. log, ad probat. R. q. huanitas é assup- tibilis a tribus psonis diuinis, sm. diuersas poas obediales, quoniã psonalites diuinæ ppti opps relatiuã, hent magnã diuersitatem, qbq R. in naa trabili, diuersa poa passiua obedialis; Vnde si eadem huanitas asumeret a trib. diuinis psonis, dependeret ab eis sm. diuersas raões spe distinctas, y e n. é idem esse fiali a diuersis caãs totalibus & adeqtis eiusdem raois, Vt n. talis cet, deberet éé sm. eandem raõem in spé, l, g. specie, tã actiuã, quã passiuã tractus.

Ostg: naa Creata, tracta ppria subsista, n. poté trahi aliena: o tracta ab Vna diuina, n. poté trahi ab alijs: Vcoa: q psona diuã facit, q faceret ppria, & supplet locu illius. R. d. subsista ppria, cu sit mod limitatus, qui cu quã aliqua subsista exchidit a naa Creata; subsistentiæ v. diuinæ infinitæ, & cu absoluta, cõpatibiles sunt in eadem naa Creata, sicut Vni diuinã, ppter suã spale pfectis.

Dices: subsistentiæ diuinæ, n. dant. naa diuinã sm. eandem fialitatem immaté, & paternitas sm. fialitatem naã, filiatio sm. fialitatem illectus, & spiratio passiua sm. fialitatem amoris: & in naa Creata n. dant. diuersas fialitates, sm. quas ea trent simul subsistentiæ relatiuæ: o n. Valet hæc pã aritas: trant simul naã diuinã: o possit simul trahere Creatam. R. sq. q. sit an filiatio triet sm. fialitatem illectus, q. id distinguit in naa diuina, q processiones fiunt p actus Vitales intellectus & Voluntatis; at in naa a Creata, q ekeriao fit p fialitatem naã, & cu hæc sm. poã obedialã passiuã, fit, que subtat. in oib. illis, ea, illas immaté recipit, & hoc sm. diuersas raões fiales poã obedialis passiuæ, correspondentes diuersis q. spe subsistentiis relatiuis.

Arg. 3: sin ra de- cet V, etc. cet Veru dicere ppti Coicat. idiomatu Patere filium, filiu Spiritu S. (l, Pater generat), q. V incit hoc sillo expositorio: hic hoo é Pater, hic hoo genito ergo n. é filius: o Patere filiu & sic de alijs. R. q. n. dat. Coicaõ idiomatu, nisi in tri naas in decreto,

attenden

alterutro Pater è Deus, n. â. in triplex persona, sicut in divinis, n. da-
tis qz. sibi h[ab]eant huiusmodi identitatem na[tur]a divina, ut bene notavit hic
D. Th. art. 3. ad 3; ad syllum expositorium rex D. Th. esse falacem, fa-
llacia dictus, l. accidentis, q[ui]a medius talis sylli, debet ee omnino singu-
laris, q[uo]d n[on] h[ab]et hic homo, cum claudat tres personas, dato â. q[uo]d Pater,
aut Spiritus S. incarnaretur, et neuter posset dici filius Dei, po-
tuit tamen dici filius hominis, hereticus. Utroque na[tur]as temporale, n. â. effectus.

Q[uae]r[itu]r 2º de: in casu, q[uo]d
tres divinae personae, essent simpliciter unus homo. hec xe. â. D. Th. hic art. 6. et S. rxoe
sumpta ex reg[ul]a. sum[m]ulistica: nn. numerale primitivum spei additum
subst[anti]vo, signatus subst[anti]vus in recto, numeratur et multiplatur, n[on] solu[m]
supp[ositu]m, d. figura, idem, h[ab]ens figura hatur, d. in casu posito ~~hat~~ hoc e unica
fit hatu, idem, humanitas: q[uo]d illa n[on] multiplicata, n[on] potest multiplicari
recto, ut numeratur per tale numerale nn., nec deest rao, in qua
predicta reg[ul]a fundatur, nam subst[anti]va ab intrinseco et ex se multiplatur, se
n[on] ab extrinseco: q[uo]d ad multiplicatur subst[anti]vum, n[on] sufficit multiplicitas sup-
positorum, d. requirit multiplicitas formae, seu naturae, ut existit hic
homo dictus de Filio Dei, et de qualibet alia persona divina, in tali ca-
su, sit substantivum, d. n[on] adiectivum, sequitur q[uo]d ut numeretur multiplicatur
requirat multiplicitas humanitatis.

Obj[icies]: tres personae divinae de facto st
unus Deus, propter unitatem nae divinae: q[ui]a in nostro casu, propter unitatem nae humanae,
sint unus homo. Ergo. Dicere sic dis parit rxoe, q[ui]a tres personae divinae
h[ab]ent eandem substantiam absolutam Cos. ratione cuius, n. solum hoc Deitas, d.
hic Deus in recto e illis cois, n. â. in nostro casu, ut supra diximus.
d. hec responsio, nulla e, q[ui]a Pater et filius, st unus principium Spiritus S.,
idem, unus spirator substantivus, et tamen n[on] h[ab]ent substantiam absolutam ad spiran-
dum, d. unica virtute spirativa substantiali, quae e essentia divina. Ut summa
Ocee Trinit. dicit: q[uo]d sic in nostro casu, sufficit unitas fie signatae,
ut Pater, filius, et Spiritus S., dicantur unus homo.

Obia hanc Q. art. 1. 2º
Similiter casu, tres Personae divinae, erunt unus homo, d. ret[ine]t mysterium trinitatis

in

inhuanis, q. L. in duenens; Sieque ba: nq. mijsterio Trinitatis, q. Sint tres Personae cum una diuinitate; et tunc cent cum una humanitate; o. Rnes: sequela, nq. indiuinis tres Personae diuinae, identificant cum naa diuina; in sus repro. seccsio Personarum adintra, inhacan. nag.; Denig. nat diuina e prius quo generandi, et spirandi, quae oia essent in dicto casu; n. pote. a n. uccia intellicamus Trinitatem reperiri, et. alteri gracijs a mysterio Sanctissimae Trinitatis adintra.''

2.º Arg.: subsistens innaa hua, e hoo: in illo casu cent tres subsistentes innaa hua: e tres hoes. Rq. subsistens innaa huae ex moo signandi, e nri adiectiui, et. recte plurali dicit, quaius sit unica naa hua, quonia pla suppt, ex quo n. Ita inferre, q. sint tres hoes, q. hoo, e nri substiui, q. adimodo nri diuina, tres psonae, et tres subsistentes in naa diuina, et n. sit tres Dij.''

Ultimus Arg. ex D. Th. hic art. 6 ad 1.º

Ubi affiat, q. ex hoc, q. tres Personae Diui. in illo casu, cent una hoo, n. pote arqui, q. cent una hoo simplit: q. nra. dce e. Ita Thq. R. D. Thq. solu negasse hanc coa, tres psonae in illo casu, cent una hoo: q. cent una simplicit, et n. istq: q. cent simplit una hoo, nq. in priori, e sensq, q. cent una psona solu; voluitq. nes. illq coa, vitare periculu errandi, si aliquis ex eo q. dicit una hoo, inferret q. cent simplicit una hoo, idest una psona huq.''

3. Dce ad 1. probij

Respondens: eadem diuina Persona, pote assumere, et trahere duas, vel plures naas huas, vel alterius speciei: hic e dce e. D. Th. hic art. 7, cuius rao optima e, Videatur ibi.

Quaestio. 4.ª

De modo unionis ex parte naturae assumptae

Postqua D. Th. de prsi cipio hypostaticae unionis ~~mysterio~~ ex uno, vlt, de assumente psona, tractare nog agredit de altero extremo, vlt, de naa assupta, ubi decis assuptibilitate prs alijs agit, sex artis, primum

13

la. electus ... art. 1. Utrum natura humana fuerit magis assumptibilis a filio Dei, quam aliqua alia natura. 2. Utrum filius Dei assumpserit personam. 3. Utrum Persona divina assumpserit hominem. 4. Utrum filius debuerit assumere naturam humanam abstractam a singularibus individuis. 5. Utrum filius Dei naturam humanam assumere debuerit in omnibus individuis. 6. Utrum conveniens fuerit, quod filius Dei humanitatem assumpserit ex stirpe Adae. quorum omnium textum D. Th. Videte dub. 1. Utrum de potentia Dei absoluta, natura Creata terminata per subsistentiam propriam, possit terminari divina, ita ut utraque simul perseveret.

Dubium 1um.

Utrum de potentia Dei absoluta, natura Creata terminata per propriam subsistentiam, possit terminari divina, ita ut Utraque simul perseveret.

Dixi, ita ut utraque perseveret simul, ut certum enim supponimus quod natura Creata semel propria subsistentia terminata, si ab illa separetur, posse assumi et terminari subsistentia divina, Cum in tali casu, nullam sit repugnantia, quod esse, si actualiter propria subsistentia careret. in hoc supponimus quod nil implicat assumi personaliter, seu subsistentia Creata hoc sensu, dari naturam subsistentem reduplicative ut subsistentem; etenim cum subsistentia sit quidam modus, seu actus positivus, realis modalis ... ipsa complens effectum ... independenti a subiecto, reddens quod naturam, cui unitur, incommunicabilem alteri, et ultimo terminatam. repugnabit quod subsistentia alia subsistentia fiet; hoc enim est destruere ipsius essentiam; sic ipsa subsistentia fiat inassumptibilis, ipsaque quoque natura ut subsistens, erit inassumptibilis. Difficultas ergo est Utrum natura humana, propria subsistentia retenta, vel concomitante se habente, possit assumi a subsistentia divina, ita ut simul immediate, et propria et divina possit terminari.

Resp. implicat contradictionem quod natura Creata terminata propria subsistentia, possit divina terminari, ita ut utraque simul perseveret. haec est D. Th. hic art. 2 quem sequuntur Caietanus, et Varii ... probatur ratione efficaci, Primo quia si de potentia absoluta

posset Creata naa, tracta p propriā subsistā, simul p verbū hūani, n̄ esset
efficax argumētū ad vincendos hæreticos, ponentes defacto in Xo, 2as
p̄sonalitates, alterā Creatā, increatā aliā, d. hoc n̄ ē dicendū: q.
Pmaior: q sacra Scilia & PP. ex eo q in sacra scriptā exprimit hūani-
tas Xi Dni, fuisse assūptā absq subsistentia, seu p̄sonalitate sibi, colligunt
n̄ ēē propriā subsistā in naa hūa Xi, & si Vbiq. subsistā simul ēē
posset, argumētū hoc, nullius esset efficatiæ: q. incōpatibilis est. P. hīc min:
q posset adesse Vbiq. subsistā simul ēē pbne: q. nulla est pbatio ,,

Rptē: Scilia & PP. n ar-
guebant contra hæreticos ex illo cap. repugnantiæ, quā Vbiq. subsistā
sita affert, ut simul ēē possit, d. ex eo q in sacra scriptā solū fit
mentio p̄sonæ diuinæ in Xo Dno. Vō ob hanc cā solā p̄sonalitē
diuinā in illo cōstituere debemus ,, d. hæc responsio, nil obstat
q si ex illo, tā cap. PP. fuerint arguētū cōtra Nestorianos cōstituentes
2as p̄sonas in Xo, possent Vbiq. illi respondere, q si sicut p hoc, q
in scriptā repert, Vbū Caro factū, sufficienter exprimit p̄sona
Vbi diuini, & q Xs est filius Dei, ita exprimit p̄sona Creata
p̄ eo q de Xo dicat q sit filius hoīs, ex eo n̄ modo dicendi, filius
hoīs, p̄sona hūa dicit: q si a Xo Dno excludit ēē p̄sonā hūa, n
ideo ē, q in scriptā habeat expressū, d. ob p̄pter incōpatibilitatē, quā
affert p̄sona diuinā, cū p̄sonalitate hūa ,,

Pbatur a priori, q im-
plicat ita dicit q naa simul habeat duas existas, alterā creatā, & in-
creatā alterā: q et implicat q simul habeat duas subsistas, alterā Crea-
tā, & alterā increatā. cons. ē certus & coas: q Vbiq. ē ūtimū in li-
nea cōstituendi p se, existā q de in linea cōstituendi extra caās, subsi-
stā: in linea cōstituendi p se suppositalr: q. sicut repugnat q ēē
p se extra caās cōueniat a subsistā, et altera sit increata, po-
tentiā eos Vltimitā, ita sic repugnabit Vbiq. subsistā alterā Creatā,
alterā increatā ,,

3. Pbc: q naa Creata p propriā subsistā, dicit ēē p
se, & in se subsistens: q implat q simul subsistat p subsistā increatā:
coas:

Contra: quia si propria subsistentia increata subsisteret, subsisteret non in se et per se, sed in alio: sed hoc repugnat, cum sit per se et in se: ergo repugnat subsistere per ultimam q. subsistentiam simul. Probatur: quia sicut accidens non potest habere modum essendi per se, saltem negative, tum implicat quod simul habeat modum essendi in alio, quia modus essendi per se, essentialiter, excludit esse in alio: ergo sibi repugnat quod natura creata simul habeat hos essendi modos, per se, scilicet, et in alio. Contra pro aparente ratione, et insuper, quia nemini dicitur esse per se natura propria subsistentia, quae accidens per manutenentiam Dei: ergo sicut repugnat quod accidens per se habeat esse, dum inhaeret in alio, ita quod natura creata, dum a Deo assumitur, per se, et in se habeat esse.

Sed adversus hanc rationem, quae aliquibus displicuit, obiicit; nam quando dicitur, natura creata per subsistentiam propriam, esse per se, et in se, vel significatur non posse esse in alio supposito a quo sustentetur, vel quod ita sit in se, ut non sustentetur ab alio, tamquam a subiecto inhaesionis; si primum dicatur, petitur principium, de hoc enim est controversia, cur propria subsistentia impediat, ut natura non sit in alio, ita ut ex vi utriusque subsistentiae, dicatur esse per se: si secundum dicatur, nihil est ad rem, siquidem subsistentia non est ad tollendam inhaesionem accidentalem, et communicationem substantialem utriusque suppositi ad aliud. Respondetur nihilominus subsistentiam propriam eo quod faciat esse in se et per se, negat esse per aliud, et in alio suppositari, quod non est petere principium, sed explanare repugnantiam, quia affert contradictoriae simul, saltem aequivalenter, quod aliquid habeat essendi modos in se, et per se, et quod simul in alio subsistat, siquidem idem est, per se esse independens ab alio, et simul ab alio dependere, et ab eo sustentari, esse illi incommunicabile, et simul esse communicabile, habere esse ex propriis principiis, et habere illud mendicando ex alienis.

Obiicit primo contra magister Zumel quod repugnata bilis dicitur quod verbum assumpsit humanitatem cum propria existentia ipsius: ergo etiam poterit assumere cum propria subsistentia: consequentia probatur: quia sicut existentia est etiam ultimum, ita subsistentia: ergo hoc non obstante, potest assumi cum propria existentia, poterit etiam cum subsistentia. Respondetur Bañez dato, et non concesso antecedente, negando consequentiam, quia existentia non est complementum intrinsecum naturae ut subsistentis in aliquo, sed solum complementum extrahens a nihilo; ipsa autem subsistentia est ultimum complementum personae, ut ad ipsam pertinet constituere compositum in se, vel in alio, et ideo si in se subsistit, non requirit capacitatem, ut subsistat in alio.

2.º Arg.

2.º Arg.: q potuit Deus 2 tiu naze huanitg in duobg locis: ergo
et facere, q in uno loco tret propria subsistentia, et in alio subsistentia
aliena, sicut posset facere in sili casu, q in uno loco careat, et
in altero stet. R. ad argum., q jesuiticu e, q. q. sit de anti,
(q apud D. Thom. falsissimu e) neg. cog. nam hoc, q e trahi huani-
tas a subsistentia, n importat res ad locum, neq. ad aliq. intus; v. com-
petinere ad predictum effm, q sit in uno, l. plibus locis, sicut im-
petinere est, q maa est in plibus locis, ut posset e... simul in-
fraz: q. q. sit de explo allato de clave Petri, l. statu ipsius,
hec n. exercent in loco, et in ordine ad illu, illa v. que in ordine
ad se tg conveniunt, abstrahunt a loco.

3.º Arg.: q huanitas Petri,
posset assumi a Deo, absq. eo q corrumpat propria subsistentia:
q illa manente, poterit trahi p rues. co. a pt. et ans. P.: q nimis
natae huanitas assumpta a Vbo, que huanitas trahatur a propria
subsistentia: et huanitas assumpta a Vbo, posset assumi ab alia pso-
na: q illa huanitas psonata propria subsistentia. R. neg. ans.
ad cuius pbatio negat maior; et reddit discrimen, quoniam hua-
nitas trahit p se propria subsistentia, tanqs p propriu modu, sibi adaptu
inse et pse; at v. subsistentia divina n excludit a sui consortio alias
subsistentias, sicut neq. in naa divina excludit, q trahat modo superexce-
dentti naaliz capacitatez naa, illaz ad se trahendo, n. a. re-
linquo. illaz in se, sicut facit subsistentia propria, q. a. aliqd sit in
alio, n opponit ee simul in alio, sicut opponit cum hoc, q
e ee in se, et pse.

Ultimo Arg.: si pptr aliquam raone supponitur esset assump-
tibile, maxime q e ut sustentans naa; et hec rao e nulla: q. P. mix:
q ex eo q suppositus sustentet naa, n sequitur q n sustentet a Deo, q e vere
sustentans oiu, sicut in sili, ets si rao sit pres. hois, n sequitur q n
regulet a Deo: q sibi... R., q admissa raone illa, ... q
supposita creata, sit sustentabile a Deo effective tanqs a causa,
sicut q sibi et aliud ens, sustentat, hoc a ne assumi, q hoc re-
quit

quit tale intig nag, Atqua pponat totus per subsistens.

sq tenuerat si semet in dstitutus e totus in pria subsistit!

The 2. Vtrum natura Creata terminabilis sit ab aliena subsistentia Creata?

Dubium 2.m

Vtrum Natura Creata terminabilis sit ab aliena subsistentia Creata?

In hac difficult. scotus in 3 dist. 1. q. 4. et Majr. q. 5. quibus subscribit Granat. tract. de incarnat. tract. 5. disp. 5. affirmant posse supp. Creatum elevari a Deo, ut ticet alienam nam Creatam.

Oppositam vero tuentur oes Theol. extra scolam D. Thom. non pauci, ut in arig. ratione
implicat, non pauci discordant, quas eius nos fore de statuimus, & eq.
videtur expresse D. Th. docere in hac q. art. 1. ad 2. ubi loquens
de ppa tiandi alienam nam, ait; hoc. d. e. ppriu divinae ppo-
nis ppter eius infinitatem, ut fiat in ea diversa natura, n. quae ac-
cidentaly, d. sm subsistentia: Ubi aperte D. Th. asserit requiri
infinitatem, quae cum nulla Creatura cpetere valet, omnino repugna-
bit pro dicta tiatio.

Pr. ratione: q persona potens tiare alienam
nam, potest plures alias, ut q. in infinitum tiare; & ad hoc requiri infi-
nita virtus, cuius nulla Crea e capax: q. min. e certa, maior.
a. q. omne maior ratio unius, quae alterius, & aliarum in infinitum, &
infinitis currit axioma Phicum, ut tradidit a Pho in 8. phicor.
Ubi ait: Ubi plicalitas n. facit differentiam, neq. infinitas differentiam
faceret, ex quo ibidem arguit, q. si duo corpora possent esse simul
in eodem loco, etiam plura, infinita simul esse n. prohiberent, q. axio-
ma semper e verum, q. ex eodem principio nascitur possibilitas, l. impossi-
bilitas plicalitatis: q. cum eadem ratio sit de ppa tiandi unam nam,
si ppter unam tiare, poterit & plures.

Explatur amplius haec ratio:

q a

q̃ ꝓ pria ꝑsonalitas Ciuis ejg naẽ, ita adest Cij naa, Vt ab ea
Vt̄ materialiq specificat. & difffig: quo si posit ad aliq nag exten-
gere, excederet ꝓpriã specificats & limitat: quo si semel
admittitur, q̃ aliq ꝓpria naa n̄ limitet, minq limitabi-
tur ab aliena, & sic erit illimitata in race tiandi, & infinita.
D. Ora Sc arg:
q̃ ad tiandas ples, l infitas naas, n̄ regr infita Virt: quo nulla rao
Sc: Pars q̃ suffit q̃ naa sint inferioris ordinis ad tales subsistia,
siq ex hoc, q̃ sit ita ordinis superioris, equivalet infitis ordinis
inferioris, sicut Vng Anglg equivalet infitis hoibg: q̃ n̄ regr
infita Virt. Rñes: ans, ad Cuiq pbats neg. etm mai, q̃
lt spes superior, q̃ ꝑfectig sit, qug infita indiva spei inferio-
ris, n̄ ꝓstat bia munera fiz inferioris, neq. frali tinet
ꝑfects spei inferioris, sm. oes & Vltimas dffas, & sic argm
ab inferiorite ordinis, nil pbat, sicut nec pbat q̃ Anglg
posit ꝓstare q.q. ꝓstat aia raalis, lt ꝓstet aliq. Superius.
Cobies: ng ples
naas tiare, n̄ petit infita ꝑfects: quo ans P. 1º ng ꝓ pria rao
tiandi in Vbo, e sola relao sm. Deceptg hypostatice, & sm. q̃ din-
q ab essa, D. sm. pbabil opinions, relaoes ꝑst sic n̄ dicunt n̄
dicunt ꝑfects: q̃ n̄ regr infita ꝑfectio: 2º Pijdez ans: ng
ijde pinctg in Centro, ples lineas tiat; & hoc n̄ arguit in-
fita ꝑfects in illo: q̃ sili dicendũ e debiat ꝑsonalitas Creata.
Rñes ans, ad cu-
ius pbats nes. ans; q.q. n̄ sit de Vrite ?, nulla distinentis
ꝑfects in relaoibg diuinis sm. deceptg explicitg referendi, eq
importants sm. q̃ sit fiz hypostatica tiantes naas diuinas,
q.q. sit, an ꝓ dicta ꝑfectio in illis multiplicet, l, trats sit,
q̃ ad nris ꝓpositg parũ refert = Ad 2 pbats reddit dispa-
ritas inti punctg & subsisteg, ng hec, Vt iq diximg, e tiq intg
constituens q̃ dz totg Cij naa, & ab illa limitats faciens illg al-
teri incoicabile, q̃ n̄ dingit in puncto, q̃ n̄ tiat ples lineas,
sm. q.

fm. q ples sit, d. p[illegible] sit via indiuisibile, q̃ ey si inter se distantes sint, ad unant[illegible] in Centro, sm. indiuisibile, neq. pē sm. indiuisibile pene latitudine, & sic pla indiuisibilia simul, neq. faciunt quantu, neq. maiq.

Arg. 3.° q̃ nulla ē ineolatio ineo q̃ subsista creata, separeti a p̃pria naa, & alteri naa vniati: q̃ in tali Casu, poterit tenere illa; an videt certu, nā sicut naa creata, poté ēē sine p̃pria subsista, cum poterit ēē subsista sine naa.

Cf: q̃ ijac n.° accidens, virtute diu.ª poté inherere dinctis subiectis, saltē sub ceseruc; sicut n.° poté miraculose manere sine p̃prio subiecto, vt pt in Eucharistia, eodē moo poterit, alteri subiecto Coicari: q̃ sicut poté prestare effu informandi, l, inherendi, ita subsista, poterit alteri naa, huc effu prestare.

R. neg. ans, ad Cuig pbatū dicit, subsista, cū sit mog, nullo moo posse ēē separata a subiecto, cuig ē mog, hoc. n.° ē p̃priu moi, vt ding. are, sed posit reperiri naa sine moo, p̃g ptad & 3, & ē manifesta disparitas, accidens nō q; simo q̃ n.° sit, separati poté ēē a subiecto p̃prio, sed n.° subsista, p̃fectior sit accidente, in raoe dependendi, maiore het dependa, moq subst. alij a subiecto, quā accidens dpletu; dato. ā. q̃ subsista posset alteri subiecto Coicari, diceimq in tali Casu, solū ee ei exhibendu maalr & in ee entij, n.° v. finalr, & sic nil dtra nos.'' dub. 3. vna hua in xo Dno heat appetitu ad p̃pria psonalitē?

Dubium. 3.

Vnatura humana in Christo Domino habeat appetitum ad propriam personalitatem?

Pro dubij illiga, advertere opportet, q̃ in hiuante xi, 3.x appetitu diderari poté, 1.° appetitu naalij talij naē, sm q̃ sera naē, aut, q̃ sibi ueniens; 2.° appetitu ē generalij, quo gaudet quecunq. naa in ordine ad bonu vniuersi, vnaquq.

n.

n. pars, sopernis tendit in bonu Coe, quia in bonu soprium, sicut aqua naali accendit sursu ad supplendu Vacuu, propter bonu Vniuersi = 3.o appetitus, siue inclinao e elicitus, siue sit liber, siue naris, de quo loquebat. Paulus ad Philipenses, cu aiebat, Cupio dissolui, et eé cu Xo; st. n. hoc sit Xa innatus appetitus ipsius naé; sz appetitus elicitus, libere cupiebat morte pp. maius bonu: q.n. sueit q. de appetitu huanitis, sin q. e pars quéda Vniuersi simul; nec loquimur de appetitu elicito libero; s.m. humen. certu e aia Xi Dni gaudere de Vnione hypostatica, sec. ut q. e de appetitu innato huanitatis Xi ad ppriaq subsista.

Qua in re 2.a e, 1.a affratiua, qua tenet Scotus in 1.o, Cui ets subscribit Vasq., et ex This, Cabrera 3. p. q. 4 art. 1. disp. 8; negatiua tuent Caiti Thé, ut Videre e apud Bañes, q. citat Caiet., Navarru, Albar. Medina, quibus adde Mags a S. Thoma.

Dico 1.o n. dat in huanite Xi appetz elicitus ad ppria subsistq. & P. breuiter: q. aia Xi Dni, e pfectissime beata: q. n. het appetu elicitu ad ppria subsistq. Coa. e euidens, q. cu appetitus sit saciato, n. patit beatitudo, quae e sacietas oiu bonoru, et exigeq. atualis appetq. = 2.o q. si appeteret ppria subsistq. cet imprudens, siquidem appeteret, q. nunquam futuru e, insup appeteret exti separatu a Persona Vbi; quae in patibiles e ac ppria subsista; d. hoc e absurdu: q.

2.a dc: huanitas Xi Dni n. het appetu innatu ad ppria subsistq. & P.: q. subsista Vbi pfectiq. eminentis, continet oz pfectu, quas poterat prestare subsista ppria: q. n. remanet appetq. ad illq. Coa P.: q. quoties cuq. aliqua fra prestat suo pfectibili pfectu, quas poterat alia inferior prestare, satiat appetitu eius: q. cu psona Vbi tiat huanitz, pfectiori modo satiat illq., qua ppria subsista saciaret = Pr.: q. si talis appetq. elicitu profecto, cet inordinatus, sicut inordinatus cet eligere minus bonu, relinq.do maius, l. maximu, d. appetitus

innatus

innatg ordinatissimg e, cg opg nag, sit opg illigentiæ ab autore 1.º directg: g talis appetg n' dat' ad fforiq subsistg.

Ofi. 2.º g si huanitas xi appeteret fforiq subsistq, dq illa caret, violentiq pateret, d. hoc e absurdu: g. P. sequela: q carentia debite gfectis sta fforiq inclinal, violentiq facit, sicut violentiq patit lapis dq detinet ne in centrq vadat: g sic violentia reperiret in huanite xi, si ad fforiq subsistq haberet appetg. [illegible] argmta

Solvuntur Argumenta

Arg. 1.º g inclinao, seu appetg innatg alicuig poe, nil aliud e, quq capacitas talis poe ad fforiq actq recipiendq, d. in xo. Dno manet naa hua cq eade natiua capacitate ad fforiq subsistq: g remanet appetg. Rnd. maq, siue n' appetg innatg reali dinguat ana, siue n', gq n' stituit precise p capacitate, d. ulterig requit respicientiq tui, ut gfectiui, alias pbaret argutq, g lapis dq e in centro, heat appetg desiderij, siquidm het poa ad existendq in centro, reqt g. preti capacite, notatio tui n' habiti, & n' solq n' habiti in se, d. neq. habiti in alio eminentiori, q supleat viceq eig, gfectissimo moo gficiat.

Arg. 2.º ultra raoe dc: g lxe eo q aliqua fia, eminent stineat aliam, n' seqt g a suo toto tollat appetg ad alias: g nulla e rao dc: ans. P. q aia raalis, eminent stinet vegetatiuq & sensitiuq, & q n' tollit ama appetg ad alias fias: g sit. Rd. argutq neg. maq, adcuig pbats ding. mag: stinet vegetatiuq, sm. ultimq sui diffia, n', sm. raoe gradq, d. itaq. aia raalis, solq stinet gradq vegetatiui & sensitiui, n' q stinet eg gfects fie vegetatiuæ, l, sensitiui, d. alig. illig. v. n' mirq g in ma a remaneat appetg ad alias, nulla. n'. fia creata, g suis eminens stinet ultimq diffiq alterig; at 1.º subsistadte. gfectissimo moo stinet. g. q. gfects

ē in subsistā Creata, siqdē ctinet oēs ꝑfectōes excogitabilē, et
ctē eminentiori moō, satiat appetū naē.

Q̄ potē R. q̄ maāl. ideo

appetit alias fas, q̄ vnicā ti, n̄ adequat totā capacitā illius, eō q̄ respit
ꝑ actu adeq̄te totā conectōe oīu frā sublunariū. V. q̄ quacuq. respit
amisibilē et cū appetu ad alias; at v. naā Creata, neq. respiīt
amisibilē ꝓpriā subsistā, neq. aliquo moō ē capax alterius sub-
sistē Creatē: V. respit tanq. tuā adeqtā ꝓpriā subsistā. Cū ē subsis-
tā diuā et inamisibiliē, et ctineat ꝑfectōes, vt iā diximus, sub-
sistē ꝓpriē, quē ētiā adeqte, nil remanet appetibile tui talis
naē, cū totā adeqtā ꝑfectiuū, inamibili, et ꝑfectiori moō possi-
deat.

D. Dices: q̄ eo ipso q̄ eminentiori moō ctineat, n̄ tollitur appe-
tū ad ꝓpriā subsistā: q̄ ōsētio nulla: Pans: q̄ appetū naālis,
n̄ respit ꝓpriū ꝑfectiuū, nisi sm. illā raōē limitatā, sm quā
ē ꝑfectiuū naāle; et sm. hanc raōē, Caret subsista ꝓpria: q̄
manet appetū ad illā. min. ē certa, et mar. P. q̄ appetū naā-
lis, n̄ respit, nisi tiū naālē, n̄. ā respit tiū supnaālē, q̄ ra hu-
ius, n̄ dat poa naālis, d. obedialis: ō dato, q̄ poa obedialis
saciata sit, n̄ tā inde infert, q̄ saciatū sit appetū naālis.

Ctrā: q̄
in illo quiescit appetū ꝑ moū possessionis, ad q̄ tendit ꝑ moū desi-
derij; d. appetū naālis, ꝑ moū desiderij ctideratū, nullo moō
tendit in frā supnaālē: ō nullo moō potē quiescere in frā
supnaāli, et sic manet, n̄ saciatū tū ꝓprijs tē naālis.

Radē q̄
insta nē. ans, ad Cuiū ꝓbatē, negat mar. l, ding. Claritatis
oīa; n̄ tendit nisi in frā naālē, sm. Clennatē appetū naālis, C.
Ctentiue. n̄. itaq. cū poa obedialis et naālis, n̄ sint duē realx
ꝓpē, d. vnica cū tiū rei, quā ꝓptiū, sit n̄ achect a fra supnaāli aliquā sublotē,
sup naā, nisi sm. poē obedialē, tanq. raōē sub quā, tē ipsa poa naālis tanq.
raō, quē et ꝑficit, et saciat ꝑ talē frā sup naālē, si illā ctineat ꝑfectōes

ꝓprij

ḡroni effectiui naalis, et sicut talis vindic poaly, n' suffit, vt sm. diuersa poas,
recipiat fras in d patibiles. q.ª maxime vna fra sm. poa naaly, et simul a lia
sm. poa obedialy, q eadē ē entiue poa, vt fiat, seu vnitatiuē diuersa,
ita dicimq in nro casu, q̄ suffit, q̄ ides sit appety naalis, vt sm. poa obe-
dialy recipiat tale fra ÷ q̄ qt ad. 3s, It nāq. sit veru, q appety naalis,
vt talis, n'possit tendere in fra. supnaale, potēt in illa quiescere, et ca ē,
nā ad tendentia requr ꝓportio, quā hic n' dat, neq. debita ē talis fra. vt
ā. quiescat appety, suffit q̄ in se heat fra, qua possessa, cu pilla ꝑficiat,†
in illa potē quiescere, si illa ɔtineat eminenter tui ꝓpria quietis.

† sic discurrit noster a s. Tha

Arg. 3.ᵘ q̄ in illud aliq inclinat naalr, ad q̄ ten-
dit, sublato impedimento, l, q̄ ab illo ꝓfuit,† sicut motus lapis

† profluit

in centrum; eo n' q̄ sublato impedimento statz emanat motus
lapidis ad ꝓpriu centru, optimē infert, q lapis naalr inclinat
in ꝓpriu centru; ð si humanitas xi dimitteretᵘʳ a vbo, statz ꝓfflue-
ret, seu dimanaret ꝓpria subsista: ō signu ē q̄ tz dy a vbo sus-
tentat, retinet appety ad ꝓpriā subsistā. maī. videt certa a b
exclor mix. et ꝓbatur a Phis, immo et a Thomistis oibs, siue n' sub-
sista creata, sit ꝓpria passio, siue n', ꝓ oēs ɔueniunt in eo q̄ ē debi-
ta nāqz ex vi sue ꝓductis, debito ɔnaalitis. vᵗ ex viris de actu
petit emanare sublato impedimento, vt dicit de passionibus
Phys, explat eadē ratio: q̄ n' appety naalis, cessante ait, n' incipit
sublato impedimento; donec a ctum naa, vt videmq in lapi, q
elevatu retinet violenter, naalr grauitat in centru; q̄ pla humanitas
xi, et impedita sit et præoccupata a subsista diuina, ne ꝓfluat
ꝓpria ꝓsonalitas, hoc n' tollit, quomin appetat illa.

R. maior
vbi n' ēē vndequaq. vera, ð. solu verificari q. it, q̄ impedimty
n' ɔtinet ꝑfectō tui, qui appetit, et ɔtingit in lapide detento,
q.ª subsista diu.ª et sit impedimentu ꝓsonalitis creatz, ꝓ illa ɔ-
tinet eminentiori modo. inde ē, q̄ ad illa n' inclinet actualr,
quāuis sit suffiens poiu, vt sublato impedimento, possit illa appe-
tere, q̄ dy het fra eminentiori, actuē appety satiat.

C. 5.ª

Quæstio 5.
De Modo Unionis ex parte partium humanæ Naturæ.

Articulus 1.

Utrum filius Dei assumpserit Verum Corpus?

Dicendum est affirmatiue. Art. 2 Utrum filius Dei debuerit assumere corpus terrenum, id est, cum vera Carne et Sanguine.

Articulus 2.

Utrum filius Dei debuerit assumere corpus terrenum, id est, cum vera carne et sanguine?

Dicendum est affirmatiue. Art. 3. Utrum filius Dei assumpserit animam.

Articulus 3.

Utrum filius Dei assumpserit Animam?

Dicendum est affirmatiue. Art. 4. Utrum filius Dei assumpserit mentem humanam siue intellectum.

Articulus 4.

Utrum filius Dei assumpserit mentem humanam, siue intellectum?

Dicendum est affirmatiue. Dub. Unicum. Utrum Verbum diuinum assumpserit sanguinem, aliosque humores corporis.

Dubium Unicum

Utrum Verbum Diuinum assumpserit Sanguinem, aliosque humores Corporis?

Ex præcedentibus constat Verbum diuinum fuisse unitum partibus essentialibus humanis, id est, animæ et corpori, et cum corpus non sit aliud, quam suæ partes, resultantes ex partibus integralibus, fuerit unitum v. g. in corpore. hic,

alia

alij receperunt t. ming prales, nauigh ad bita, ut sanguis & alij humores, ſ, ad mixhoru uitetij, & 3 moditatg operatij, ut ser tes & ingues, ſ, ad ornatg, ut Capilli, de cibg ſtenet dubieg, ghe lique de sangne, ex Cuig resolut. pendet, auarij, partig resolutio, //

Inhac diffulte, ꝫ ^x^ Versat ^a^ 1 asserit Vbu diuinu assumpsisse sangne Sibu matre Vrembre, ac pinde n fuisse suppositatu ptbu, & huisse sug pprig subsistg Creatg, ita Durant. in 4 dinct. 10, que alij seq̄ ⸗ 2 ^a^ 11. dinquit 2 sangne; alius pfectu, qui d ſiit arteriali, ꝗ in arterijs Itinet; alius nutrimentale, qui ptenas diffundit; quique ming pfectus, de el asserit, fuisse a Vbo Dei assumptu, sic d. de 2. que 11. tribuit Caiet. 3 p. q. 54 art. 2 ⸗ 3 ^a^ 11. abluté affirat Vbu diuinu, immate assumpsisse sangne, a bg. Vila dinct. sic lapreolg, que alij seq̄. //

Dico 1. Sangui Xi Dni hypostatice fuit Vnitg Vbo diuino. hec 1, n discernendo intr̄ Vnu & aliu sangne, ita Certa é, ut opp. 3 nit temerariu, errori proximu, & ex aliquorg heretieu. P. 1 ex lois Sacri Scriptae, que eodem mod loquunt de assumpte Carnis, & Sangnis ad Heb. 2 ꝗ 2 ꝗ. Pueri Cocauerunt Carni & Sangni, & ipse sibi participauit eisde, & hec participatio facta fuit a Vbo p Vniong.

2o = Deinde P. ex Cocilio Ephesino & Calcedonensi statuentibg tang dogma, Vbu factu fuisse hog p assump. Carnis & Sangnis & inter alia testimonia, celebre illud erat Clementis. 6. in extravaganti Vnigenitg, Vbi ait, ꝗ modica guta Sangnis Xi ꝓpt Vniong cu Vbo sufficiet ꝓ redemp. tui g. ꝗ neqi n poss. sangne effusu sinuiong hiere cu Vbo. in sup in directorio Inquisitoru p 2. refert, de mandato Clementis. 6., damnatu fuisse dictu Cuig dg Iuonatorii, qui dixit: Sangne Xi Dni in passione effusu, fuisse a Vbo separatu, & hoc damnat ut errorem: ꝗ Certu est ee sangne Xi Vbo fuisse Vnitu, n Solu in passione, d. ante illa. //

Ratio

Raõe P.º 2.º q[ui]a Ubi aliq[ui]s partes, q[uae] pertinent ad Veritatem & integritatem hum[an]ae, & huiusmodi ē sanguis: & fuit Unitus Verbo: maxime cum certa existit n[atur]a Dni perfectus Deus, & perfectus homo sm. simbolum Athanasij: min[or] p[ro]b[atur] tum autoritate Phil. in lib. 2.º de partibus animalium cap. 2. Ubi inter partes animalis numerat sanguinem. & Senecalib. 2. q[uaestionum] naturalium, scribit sanguinem ēē partem n[ost]ri, & demum illam, qua corpus n[ost]rum componitur. Damascen. lib. 2. de fide cap. 12, corpus, inquit, ex 4.ºr elementis constat; animantium v. corpus ex 4.ºr humoribus. id. ipsum Scrip. aperte indicat, quae nomine Carnis illi quid in stilum corporis hois, & p[ro]p[ter] sinecdochem totum hominem Math. 13: Caro & sanguis n[on] reuelauit tibi, Ubi caro & sanguis sumitur tanquam pars p[ro] toto hoc: 2.º raõe est constat, q[ui]a corpus e sanguine, n[on] ē corpus Vivum, & motum: 2.º ad integritatem & veritatem Viventis pertinet sanguis.

2.º P[ro]b[atur] in Tridentini: Nam si sanguis Xi, n[on] esset Unitus Verbo, n[on] esset Verbum diuinum p[er] concomitantiam in Calice consecrato, & hoc est falsum, & contra Concilium Trid.: p[ro]b[atur] seq[uen]la: n[on] illud ē p[er] concomitantiam in sacrato altaris. sm. predictum Concilium, q[uo]d immaterialiter ē Unitum Verbo, q[uo]d ex vi verbi: ergo n[on] esset Verbum p[er] concomitantiam in sacrato altaris, si n[on] esset immaterialiter Unio. Nec valet dicere, q[uo]d sufficit mediata Unio ad predictam presentiam in sacrato. Nam contra: q[ui]a si in triduo mortis consecraretur Calix, vere esset ineo sanguis Xi ex vi verbi, & Verbum diuinum p[er] concomitantiam & illud Joann. 6. qui manducat meam Carnem & bibit meum sanguinem &c.ª, & in tali Casu, n[on] esset aliquid in calice consecrato, p[er] q[uo]d diceretur sanguis Unitus mediate cum Verbo: ergo n[on] Unitus, nisi immaterialiter: min[or] est certa, q[ui]a in tali Casu, sanguis erat separatus a Corpore: ergo si illum raõe corporis esset Unitum Verbo, in tali casu, n[on] esset Verbum ibi p[er] concomitantiam, q[uo]d ē omnino falsum. 2.º q[ui]a aliqua fuerunt in corpore Xi, quae n[on] ponuntur, neq[ue] fuerunt posita in sacrato altaris p[er] concomitantiam in nocte consecrationis, ut ait Coena Dnica. 2.º Cibus, qui assumpti & potus, qui decrat [?] Corpus Xi processerunt, & n[on] fuerunt posita p[er] concomitantiam

in

in ipso Sacrato Secratis Corp. quqins Stinerent in tali Corp.: ē in bene saluat extra diuitiis in Secrat. Calicis, nisi sponi St immmata Vnio Vbi Cu Sangne =

Dico 2: Sanguis Xi nutrimentalis, etsi fuit Vnitus Vbo hijpostatice: hec rō nē ita certa sicut precepens, opps. n. tuet. Caitanus, & alij Thei abs. aliqua Censura, é tg Coior inter D.D., & P. q in predicta Extrauaganti Vnigenitus aequalibet gutta Sanguis pro nobis effusi, dicitur ee infiniti Valoris: q ne maior rao Cur de Sangne arteriali preciosé, q de nutrimentali, illigat; Cu Vterq. sit Vere Sanguis, & predicta diff. Pontificis, q quiualeat Viti; Cu sit in maa dogmatica, indefinite procedens = insup Math. 27, & ad Rom. 5, & ad heb. 9. Sangui Xi effusus tribuitur nra redeptio, abs. Vllo discrimine: & ita Locutio equalet Vili: q et Sangui nutrimentali tribuitur redeptio; & Sanguis, cui tribuitur redeptio, é Sanguis preciosus hijpostatice Vnitus Vbo: q &c. =

Rao etiā 2a: q Vbu diuinu Continet per concomitantiam, in qualibet parte Sangnis, sub speciebus Vini Secratis; dubio n solus de Sanguis arterialis; de et sanguis nutrimentalis: q Vterq. sanguis fuit Vnitus Vbo: mai é certa sm. fid. ostenditur in mae de Euchari. mi. a. et é certa, ng alias Vba Secratis Calicis, n Verificarent de qualibet pte Sangnis Xi modo existentis in Corp. Xi: coa. á S: q Vbu diuinu Stinet concomitante sub speciebus Secratis solus rae Vnionis hijpostatice: q si Stinet concomitante in qualibet particula Sangnis, tā arterialis, quā nutrimentalis, cuilibeté hijpostatice Vnitus =

Verus nisi fallor hec pbat. n multis Vigent Caietanus, q in q. 54 iā citata asserit Xi Dnus tpo. nouissimo sue passionis, q in Cruce spirauit, tu modo effusisse sangne arteriali, q in sti. predicti autoris, tu modo stinctad Veritat naturae, reliquus V. nutrimentali, tu in sudore sangneo orationis, quae pter illa nocte passioni Vicinus, resolutus fuisse: V. Verificant Vba Secratis de sangne Xi, Vt modo é in Celo, n q ve arteriali, n n. reassumpsit in resurrect. sangne nutrimentali: V. pbare

opportet

opportet q. sanguis nutrimentalis sit pars humanae ad eius integritatem primorum, q. tale indicat D. Th. quolibet 5. art. 5. ubi ait: Si Christus ante passionem aliquid comederit, bibiverit, nil prohibet in eo fuisse aliquem sanguinem nutrimentalem, quia ad veritatem humanae naturae pertineat. sentit ergo D. Th. sanguinem nutrimentalem pertinere ad veritatem humanae naturae, sed non sanguinem omnium, sed solum sanguinem illum, qui perfecte decoquitur, obtinet, non autem sanguinem illum qui non dum talem gradum attigerunt, sed sunt primo alimenta in via ad illum.

Expressius D. Thom. affirmat Angelicus Doctor in 4 dist. 44 q. 1. art. 2 q. 3, ubi de omni indice humanae assistat resurrecturum cum sanguine, qui est de veritate humanae, sicut et reliqui humores, nempe non tamen quod sint in via ad alterum transmutationis, quod sunt, se habet de ratione speciei ancea, et pro illis = Et ipse seu explat potius verba D. Th., q. si est transmutabile in aliquid primi, tollerent, tales ipsi, secundum quod elementa non sunt primi huius universi, sicut sit ex materia ad generationis mixtorum, sed hoc est falsum, et contra D. Th., qui in loco nuper citato, omnino comparat elementa in universo, sicut humores in corpore humano. 2. Ipsi: quia licet de ratione primo in aliquid possit transmutari, et phlegma, non est pars huius corporis hoc est contra D. Th. ubi supra citatum: 2. sequela = neget, phlegma est humor transmutabilis, et incorruptibilis in corpore, ideo q. ut testatur Medicina, non hunc tamen dictantes sint, neque separatae sunt in corpore humano, quippe, q. simul cum sanguine diversae, ut in defectu sanguinis, et nutrimenti, nutriat: quia si hoc, tollit a sanguine rationem primi, idem dicendum est de phlegmate.

Dico 3.º ex aliis tres humores, scilicet phlegma, Colera, et melancolia, sunt et hi partes humanae. Hoc 2.º non est ita certa, ut oppositum eius sit sensuiabile, ut attingit in sanguine, de quo constat pro allegata diff.º Clem. 6., est certa sententia philosophica, quae eodem modo probat, de quolibet ex his 4.or humoribus, ex quibus corpus huius constat. ea tenet expresse D. Damascen. lib. 2. de fide. cap. 12. Item lib. de spiritu et litera

litera cap. 14. D. Th. in 4. dist. 44. q. 1. art. 2. q. 3. a 5. & Galen. tom. 4. lib. de na. & ordine corp. hu., qui des. affirmant hos 4. humores esse de v. hui corp., d. v. ny dicitur, absq. quib. humanitas, aliisq. suis partibus integra & perfecta: q. assumpsit prædictos humores: max. cum sit q. e. credito iuxta doctores, quod sicut hic corpus hui consistit ex 4. elementis, n. sm q. st actu, st mod. suppositum, sed sm q. st in virtute; d. hi 4. humores, st virtutes elementorum, singuli, singuli correspondentes, q. vere st partes hui corp. ; Ipsi q. vringt D. Th. a omibus theis amplexatus, hi 4. humores resurgent in corp. glorioso: q. ptinent ad eiq. integritate.

Dico 4.: Dentes, ungues & capilli, st etq. uniti hy postatice vbo diu. hec vc e. dra dig. est D. Th. expressa, dicens discipulorum eis, etc. q. st p. hui corp. ad eiq. integritate ptinentes, & ab eade aia rati. informant: q. fuerunt assumpti a vbo. corporate in dictis, dans s. q. augentur ab intrio vitali, vt docet D. Th. loco superius allegato; & ea, quæ augent ab intrio in hoc, informant aia rati, cum n. sit in hoc a. lia fia: q. = Ipsi: q. lt n. informent aia rati, & ptinent ad integritate & complementu hui; nag. q. fuerunt assumpti a vbo: coapt. q. vbu assumpsit nag. integra & perfecta: q. assumpsit idit q. q. ptinet ad eiq. integritate & complementu: tans. a. e certu & q. sed ungues dubitari n. pote, q. etia capillos, etia certu, q. ptinent ad ornamentu capitis; sicut folia in arbore, & re facto Xi. Dnj in Eucharistia venerantur, illos habet; qui. n. dicat (aitly pullo) Xi. Dnu in Eucharistia calbu ee, aut faciem here imberbe: q. ptinent ad integritate hois; q. n. verificatur de sudore, saliva, & lachrimis, nq. vringt D. Th. st p. mere excrementales, & ita n. st assumpta a vbo, cum n. ptinebant ad integritate hois.

Proponuntur Argumenta

1. Obies. Anat. x. nq. sanguis nutrimentalis, n. informat aia

raali: g° ne Vnitꝰ hij portatice. Coa pt, nā ut docet D. Th. q. seq. Vbũ
asumpsit Carnẽ, mediante aia raali; g° ꝓt quãvis in fianti aia raali,
n͡e ft assupta a Vbo, nā sanguis, initio nutritionis, mutat. substa-
n in carnẽ; d. tunc informat aia raali q antea non informabatur
ꝑ. ara: quia non debet ingrari Vis eade fra q si postea ingrat, antea non
informabat = Rd. 1. omitendo ant. et negando coq: nā dato quod
sanguis non informet aia raali cum tm sit pars pertinens ad inte-
gritatẽ hōis sine quā n͡e ꝑfectus, immo neq. vivere potest, iuxta
illud Leuitici 17. <u>aia ōis carnis in sanguine ē</u>. hoc sufficit, ut
asumat a Verbo, nā cū dicit asumpsisse carnẽ media aia, intelligit
media illa ut fra principa hōis, prebente congruitatẽ, raoe cuius
aliæ partes minus principales fuerunt asumptæ = 2° Rd.
neg. maẏ, sanguis nāq. ip aia raali vivit, et auget, et ad ꝑbatõ dicit
q transmutatio sanguinis in carnẽ, n͡e substalis sm aliquos, d. tm ac-
cidalis, alteratꝰ ipso sanguis in ꝑd densiorẽ, et solidiorẽ. 2. sm
alios, ꝓbabiliꝰ dicit, q ē transmutatio substalis, sed imperfecta
ḡnis a fra totali in fra, d. a minori perfectᵉ Vnius ꝑtis in alterq.
perfectã.

Dices: sanguis ē Ultimũ alimentũ aialis, teste Philo Ubi
supra, et 2° de generat. aialiũ text. 27: d. alimentũ ē alterq substa-
tia ab aiali, eoq alimentũ, ꝑ substale mutatū, quertit in subs-
tã aliti: g° sanguis n͡e informat aia raali, ut remaneret sub fra san-
guis. Rd, q ē alimentũ partiũ ꝑfectarũ, potiũ ēē
absolute ꝑs, q. a. D.D. dicunt alimentũ ēē, in ꝓuo dissimile,
porteaṽ substale quersionẽ fieri sile, illi sunt acto, q ē
ptiae alimentũ, sicut Chylus, et recipto sanguine, n͡e ē in fra
Chiui, g° tunc n͡e pars aialis, porteaṽ. sic =

Obijs: g° sang-
uis nutrimentalis, sicut de Veritate hũnāẽ, utiq. illũ xp̄s Dñs
in resurrectione reasūpsisset, d. hoc videt falsũ: g° ꝑbit, ex quo
sequi sequela, q xp̄s Dñs reasūpsit totũ id, q ptinet ad
Veritatẽ hũnāẽ teste D. Th. q. 54 art. 2 et 3 p. 16. 5 art. 94

caro

ratio e contra, q̄ resurrexit integer & perfectus hoc, hoc n. n̄ verifica-
retur, si illi defuisset aliqua particula huius corporis: mira a hac decri
videtur aliquibus testimonijs, n̄ ostenditur, maxime ex Bulla
Pij 2. ad Abbatem Sanctae Mariae Santonensis. Vbi ait Ponti-
fex, veritati fidei n̄ repugnare, Redemptorem nostrum, de sanguine
in Cruce fuso, ob ipsius passionis memoriam, p̄ aliquas inte-
rra reliquisse — item Sylvester in Rosa aurea tract. 2.
hup. Veng. feria 5 infra octavam Paschae, testatur se vidisse vascu-
lum vitreum plenum terra rubri coloris, quae eius erat opinio Mag-
dalenam ad pedes Crucis collegisse, singulis lig. annis e vulne-
ijsque refert Platina in vita Leonis 3., re examinata, san-
guinem illum approbasse. V. inquit Baronius anno 804 de hoc,
nec amplius dubitandum.

Respondetur ad verite mirum, de qua por-
tea dicemus, nec sequela, nam n̄ est ita integritatis corporis q̄ aliqua
particula deficiens, quibus e sanguis illi deffiat; in hoc n. e longe
dispar ratio inter sanguinem, et alias partes solidas huius pmiti,
eo q̄ illae iam habent debitam figuram, & debitas vires, nec etiam via ad
ulteriorem transmutationem, denique et in se perfectae, et ita aliqua illa-
rum deficiente, maneret totus imperfectus, et mutilus; at v. san-
guis, e pars fluida, & in via ad ulteriores partes, neque
habet adhuc ultimum complementum spei, & ita n̄ habet ita debitam
figuram, ut aliqualis eius defectus, imperfectionem inducat, quinimo, aliqu.
imperfectionis habitum, quotidie accrescit, l. decrescit, nec habet
debitam mensuram, ac proinde, ex eo q̄ aliquae partes eius
in terra remanserint, n̄ sequitur Dominum imperfectum surre-
xisse.

quantum a attinet ad verite miris, dicimus cum D. Thoma
nostri supra citato, totum sanguinem effusum in Cruce, a Xo Domino
fuisse reassumptum, licet obstant verba Pij 2. relata; solum
n. dicit Pontifex, nec contra fidem, nec aliqua censura
dignum, sanguinem aliquem in terra mansisse, q̄ non etiam concedimus

neq aliud e aliqd ee Verum, aliud e, ita Certus ee, et oppositas tertiationes, l. aliqua Censura dignas, 1º Dicendumque Divo Thomae, et Pontifici, neq illi Veritati, qui se opponeret, non esset aliqua Censura dignus. 2º Est, poste dici, sanguinem fuisse reassumptum, quoad maiorem partem, etsi aliqua parvula desit, quae pars pro nihilo videtur reputari.

Et tandem quoad alios casus, quos allegant, potest dici, quod loquuntur de sanguine Xi, non in Cruce effuso, et aliis, dicendumque libenter, interea manisse, non tamen cum Vnione hypostatica ad Verbum, quod docet D. Th. in fine art. q. 1 quodlibeti q., sicut patet de sanguine effuso in Circuncisione, immo de ipsa carne praeputij. Quod Vero relata historia de sanguine seruato a Magdalena, videtur adhuc militare contra nos, siquidem fuit effusus in Cruce, dicimus ibi manere colorem sanguineum, quod suffecit ad miracula patranda, fidemque firmandam, non tamen mansisse substantiam sanguinis Xi.

Arg. 3º quod sanguis non est actualis pars animalis: ergo non debet subsistere per substantiam totius. Consequentia est legitima, et maior probatur. Antecedens a Philosophis ex Aristotele lib. 2. de partibus animalium capite decimo ubi ait: sanguinem non sentire, quia non est pars animalis; et est ex D. Th. 3 p. q. 31 art. 5 ad 1. ubi ait: Corpus Xi non fuisse factum de carne, aut osse beatae Virginis, ne minueretur eius integritas, subtrahendo, quod erat actu pars corporis, bene tamen de sanguine, qui non est actu, sed potentia pars, sentit quoque Angelicus D. sanguinem non esse actualem partem totius, quae est contra sanctus nos etc.

Respondetur negando antecedens, ad cuius probationem ex Arist. dicimus, illius dicta esse de partibus solidis, non tamen negat, quod sanguis sit pars fluida, de cuius ratione est non sentire. Ad probationem quoad secundam ex D. Th., ait namque Angelicus D. quod sanguis non est actu carnis, sed solum in potentia, non tamen negat, quod sit actu pars, neque Corpus dicitur minui, aut imperfectum manere per subtractionem partis fluidae, sed solum per subtractionem partis solidae.

Arg. 4.º: q. si sanguis eet Vnitus hyp. portatice, seq.r aliud ab-
surdum, Vt, q. de Vbo diu.º praedicaret, q. fuit effusus, hoc. a. e absur-
dum: q. P.t sequela: q. hypostatice Vnione, orat.r de Vbo, q. fuerit mor-
tuus, & passus: q. illud Verificabit, q. fuerit effusus. neq. satis e, q.
aliqui dicunt, q. n. orat.r de Vbo, nisi q. pote Venire toti, n. a.
q. Venit alicui parti — instat: nq. Videt hoc falsum, siquidem
de Vbo dicit, q. descendit ad inferos, n. alia raoe, nisi q. descen-
dit aia, cui erat Vnita: insup. dicit, q. mansit in sepulchro,
n. alia de caa, nisi ppter Corpus: q. dennatio p.ti transiit etiam in
Vbum diuinum —

R.z solut. insinuata, ad cuius impugnat. dicit, n. quas-
cumq. dennat. partis transire in totum, de illis, quae Venit partibus
essalib., Vt st aia, & Corpus Xi, raoe quarum Verificant. ppa in impug-
nat.e allata, illud-a. q. Venit partibus minus pralib., n. e nariu
q. Verificet. de ipso Vbo, & hoc praecipue, q. totum e in suis partibus essa-
lib., quasi figuratiue & repntatiue: sicut dicit. de Cadauere
Petri, l. de aia illius, q. ets posset Verificari de ipsa imagine re-
presentante totum, st tm. accept. minus pralis & rigorosus, Vt dicit.
Xus flagelatus, raoe imaginis, ipsum repntantis —

Et si quaeras, qua
sit adorandus adorat.e sanguis Xi, qui remansit in terra —
R. q. st Verum sit, n. maneat Vnitus hyp. portatice Vbo diu.º, e. ado-
randus adorat.e latriae, l. raoe Vnionis, quam huit cum Vbo, dum in
Xo fuit, l. raoe repntat. Veri sanguinis Xi, quam het raoe
Coloris, si forte n. mansit ibi Verus sanguis, neq. hoc ee contra a-
xioma Theorum, deprompt. ex Damasceno, qui ait de Vbo: q. se-
mel assumpsit, nunquam dimisit. hoc. n. solu het Vbum in partibus
pralibus, l. integralib., sine quibus n. maneret totum effectum,
n. a. de partibus [illegible] fluentibus in decursu Vite, & etiam
de partibus excisis, sicut Vngues, l. Capilli, & idem dicimus
de sanguine —

[illegible] Tandem petes, q. dicendum de praeputio Xi

Dni

Dni

[illegible]

Index questionum, quæ Continentur in Materia de Trinitate & incarnatione

Questio 27 1. 3æ

De Processione Diuinarum Personarum

Q. 28. De Diuinis Relationibus

Q. 29 De Diuinis Personis

Q. 30. De Pluralitate Personarum.

Q. 31. De his, quæ ad Vnitatem, & pluralitatem pertinent in Diuinis.

Q. 32 De cognitione Diuinarum Personarum

Q. 33. De Persona Patris

Q. 34. De Persona filij

De incarnatione

Q. 1. De conuenientia incarnationis

Disp. 1. De conuenientia incarnationis

Disp. 2. De satisfactione puræ Creaturæ

Disp. 2a. De motiuo incarnationis

Qo 2a. De modo vnionis Verbi incarnati

q.° 27 de [illegible] Dna reg. [illegible]

... diuinae processiones ...

1. [illegible] ... deuant ... duo ...

2. [illegible] ... actus ... Pater ... quatuor

... [illegible] spiratio ... Moline

3. [illegible] ... quatenus ... intellectio ut modificata [illegible]

... Spiritus Sanctus ... modificata ... spira

... [illegible]

Dubium 2.m Quo Differunt processiones ... ante

Intellectus et Voluntas ... in actu 2.o ... Dna processiones ...

... Durandus ... actus ...

... Spiritus Sanctus ... accipit ... secunda ...

... voluntate ... assimilatiua ...

q.° 28 de Relig. Dni. [illegible]

Quaeritur ... Dna ... actu ... ante operationes ...

... relationes ... actu ... ratio ... modo ...

... [illegible] ... formalis ...

Dubium 2.m ... Dna ... relationes ...

... [illegible] ... relationes ... virtualiter ...

... Dna ... relationes ...

... Dna ... relationes ... relationes

... virtualiter ... [illegible]

Dubium 2.m

... Relatio ... [illegible] ...

... relatio ... [illegible] ...

... [illegible] ...

q. 23 [illegible]

q. 3. [illegible]

q. 3. [illegible] ... in Deo ... in Deo ... subsistentia absoluta ... dat ... subsistentia absoluta ... subsistentia ... independenter ... multiplicatis ... in ... absolute ... multiplicatis in ... [illegible]

Dub. 2.

... pluralitas in divinis ... dicatur?

... pluralitas ... plural ... trinitas ... unitas ... [illegible]

q. 32 De cognitione divina ... [illegible]

... Paternitas ... [illegible]

2° 3 [illegible]

[illegible]

padre
padre